

T45616



ALMANAH SCINT

ALMANAH

1983

SCÎNTEIA
TINERETULUI

1983

93 321

1983

IANUARIE

L	3	10	17	24	31
M	4	11	18	25	
M	5	12	19	26	
J	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29
D	2	9	16	23	30

FEBRUARIE

L		7	14	21	28
M	1	8	15	22	
M	2	9	16	23	
J	3	10	17	24	
V	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
D	6	13	20	27	

MARTIE

L		7	14	21	28
M	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
J	3	10	17	24	31
V	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
D	6	13	20	27	

APRILIE

L		4	11	18	25
M		5	12	19	26
M		6	13	20	27
J		7	14	21	28
V	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
D	3	10	17	24	

MAI

L	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	31
M	4	11	18	25	
J	5	12	19	26	
V	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	
D	1	8	15	22	29

IUNIE

L		6	13	20	27
M		7	14	21	28
M	1	8	15	22	29
J	2	9	16	23	30
V	3	10	17	24	
S	4	11	18	25	
D	5	12	19	26	

IULIE

L		4	11	18	25
M		5	12	19	26
M		6	13	20	27
J		7	14	21	28
V	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
D	3	10	17	24	31

AUGUST

L	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	31
J	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	
D	7	14	21	28	

SEPTEMBRIE

L		5	12	19	26
M		6	13	20	27
M		7	14	21	28
J	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	
D	4	11	18	25	

OCTOMBRIE

L	3	10	17	24	31
M	4	11	18	25	
M	5	12	19	26	
J	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29
D	2	9	16	23	30

NOIEMBRIE

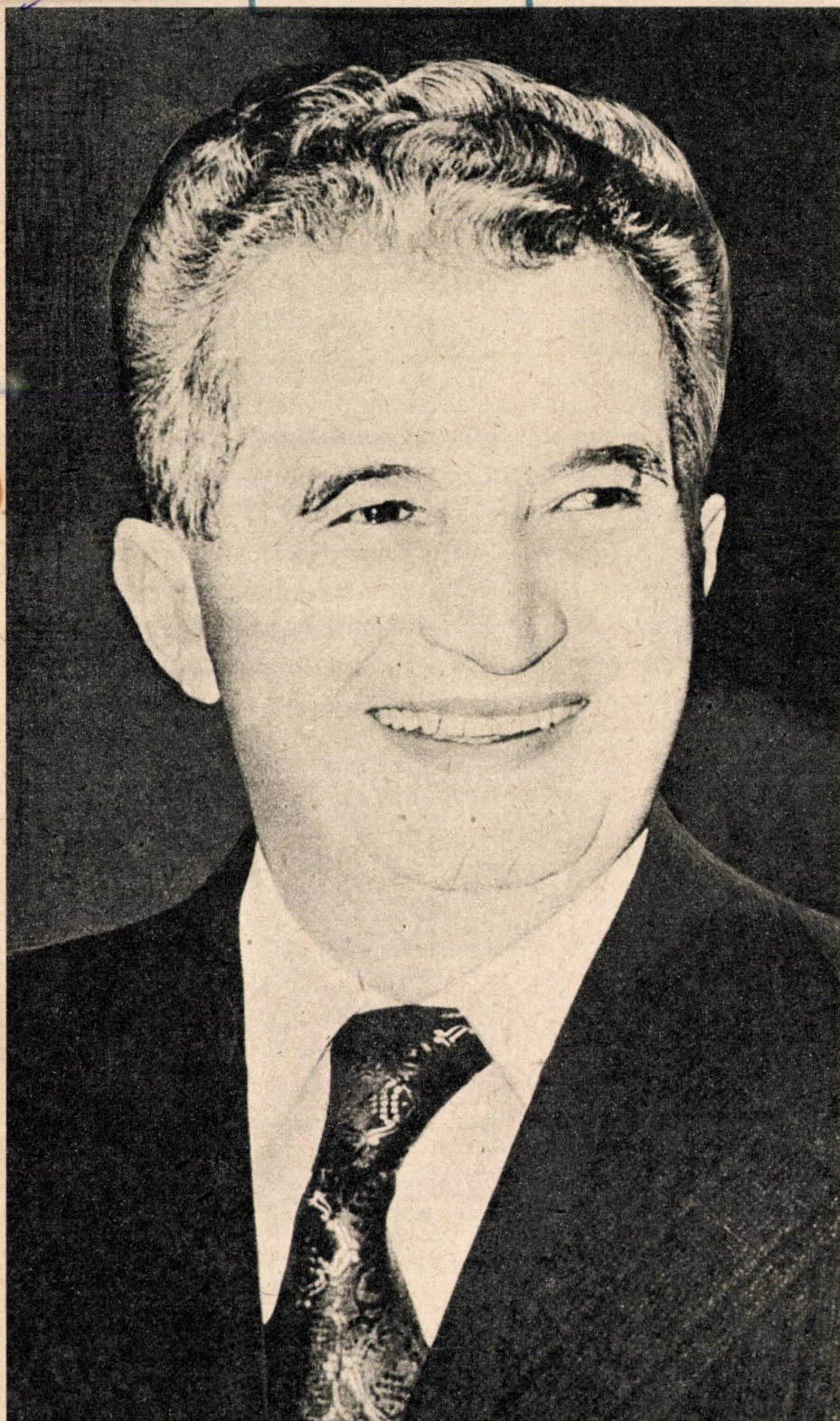
L		7	14	21	28
M	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
J	3	10	17	24	
V	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
D	6	13	20	27	

DECEMBRIE

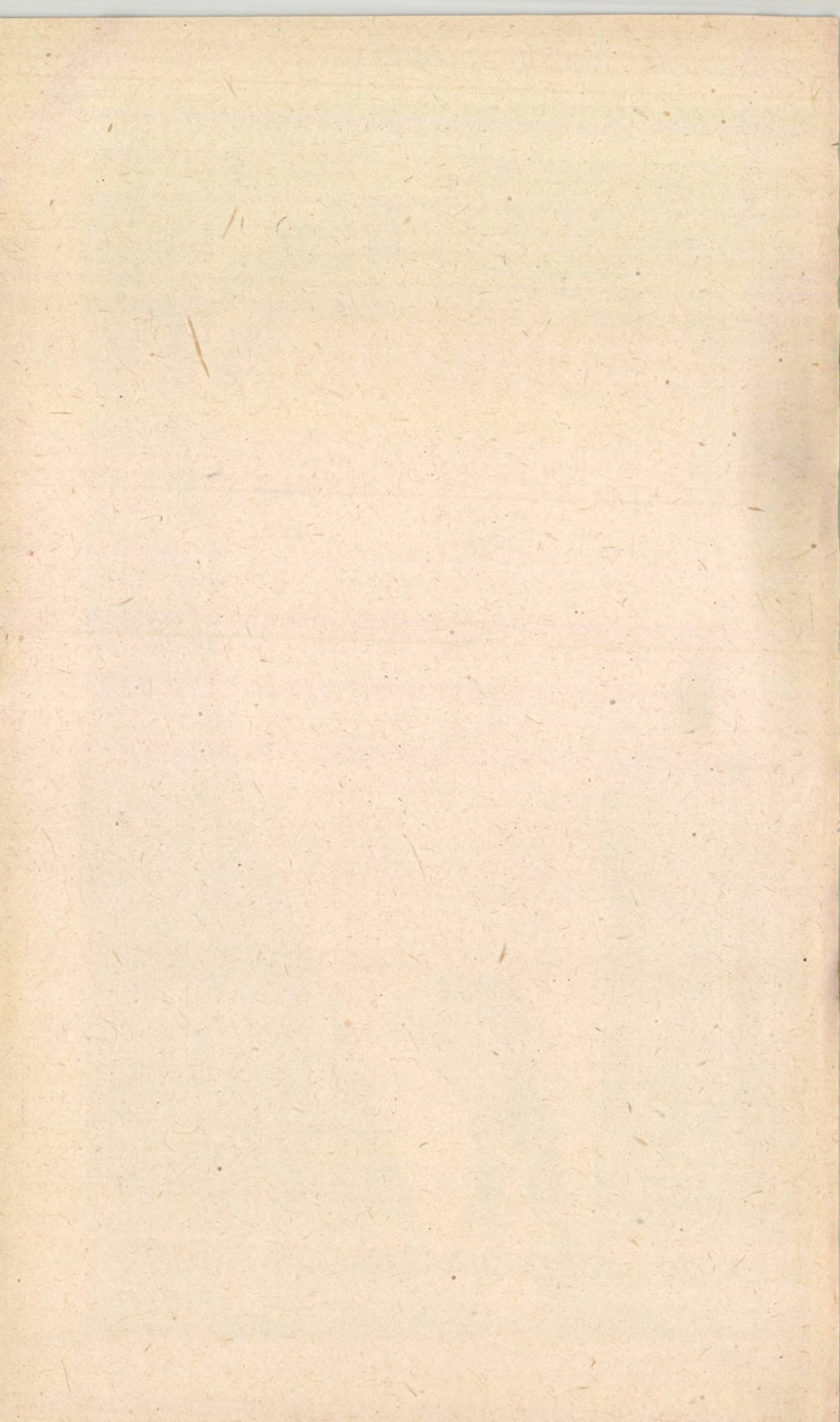
L		5	12	19	26
M		6	13	20	27
M		7	14	21	28
J	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	31
D	4	11	18	25	

T45616

BIBLIOTHECA "ASTRA"
SIBIU



93321





„Privind retrospectiv viața trăită, pot spune că idealurile, visele pentru care am intrat în mișcarea revoluționară, pentru care atîția comuniști și atîția revoluționari s-au jertfit și și-au dat chiar viața s-au realizat, constituie o realitate a zilelor noastre pe care o trăiește întreaga noastră națiune.

Dacă în vreun fel, aş fi pus în situația de a relua de la început activitatea de acum aproape 5 decenii, declar aici, în fața partidului și poporului, că aş merge fără şovăire pe aceeaşi cale, pe calea luptei revoluționare, a apărării demnității, libertății și fericirii națiunii mele“

NICOLAE CEAUȘESCU

TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,

**omagiul fierbinte, dragostea
și recunoștința nețărmurate
ale tinerei generații,
ale întregului nostru popor
la împlinirea a 65 de ani
de viață și a peste 50 de ani
de activitate revoluționară**

**Simbol suprem a
tot ceea ce sîntem,
a tot ceea ce vrem
să devenim**

Istoria milenară a poporului nostru — cartea cea dintîi a unei nații — păstrează cu aleasă cinstitoare pe marii săi bărbați, pe acei care, înțelegîndu-i cursul și legitățile, n-au pregetat să se situeze în fruntea luptei maselor pentru izbînda luminoaselor idealuri de libertate națională și dreptate socială, pentru pace și progres. I-a fost dat acestui popor mult și greu încercat, căruia nimic nu i s-a dat de-a gata, ci totul a fost cucerit și păt-at cu prețul a grele jertfe și încercări ca, la ceasurile de răscruce ale destinelor sale, să își afle pe acei bărbați esențiali care să-l conducă și să-l înflăcăreze. „Suflet din sufletul neamului lor” și Decebal, și Mircea, și Ștefan, și Mihai, sau, urcînd spre noi, revoluționarii anului 1848, ori Vodă Cuza și-au făcut din vrerea și simțirea norodului din rîndul cărora s-au ridicat tîria și reazemul întreprinderilor lor și, prin aceasta, ei și rămîn ca piatră de hotar,

ca simboluri veșnic vii ale unui unitar, demn și glorios destin de țară și de neam.

În cuprinsul acestor legități, ale devenirii istorice, epoca modernă a istoriei României aduce în primul plan al istoriei clasa muncitoare. Odată cu făurirea în acel neuitat mai 1921, a partidului ei revoluționar, acesta avea să-și asume cu deosebit curaj și să-și înfăptuiască într-un mod exemplar rolul de adevărată forță politică națională în lupta pentru salvarea intereselor vitale ale poporului, a unității și independenței patriei, împotriva tendințelor forțelor reacționare de fascizare a țării, de amenințare a unității ființei sale naționale, căutînd să tirască poporul într-un război nedrept și nedorit.

Au fost toți acești ani, ani grei, dar eroici, pentru că lupta revoluționară organizată și condusă de partid a constituit o înaltă, minunată școală de educare politică și ideologică a tuturor celor care puneau mai presus de orice interesele maselor populare, lupta împotriva a-supritorilor. Înfruntînd cu dirzenie și demnitate prigoana și teroarea, ei au ținut întotdeauna sus steagul luptei revoluționare și nu s-au plectat nici un moment în fața sălbaticii opresiuni a statului burghez-moșieresc.

La această înaltă și minunată școală de educare patriotică și revoluționară s-a format și s-a afirmat din cea mai fragedă



tinerețe tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, căruia cu neînmurită dragoste și recunoștință, cu cel mai profund respect tinăra generație, alături de întregul nostru popor, îi aduce omagiul său fierbinte acum, în preajma împlinirii a 65 de ani de viață și a peste 50 de ani de activitate revoluționară.

„O tinerețe fără de egal trăiește în partid și luminează“

Istoria își are împrejurările sale fericite care, prin timp și pentru timp, dobândesc adevărate înțelesuri de simbol. La 26 ianuarie 1918 aici, la Scornicești, se naștea tovarășul Nicolae Ceaușescu, și, tot în același an, la 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, se desăvârșea formarea statului național unitar român.

26 ianuarie 1918 – 1 decembrie 1918, două date cardinale pentru destinele noastre naționale și sociale, care adună sub arcu lor de boltă idealul unei Româнії libere, unite, demne și prospere și pe cel pe care, în numele istoriei, poporul însuși și l-a ales să-i fie îndemn și călăuză

întru promovarea acestor idealuri, întru ridicarea scumpei noastre patrii pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație.

La vîrsta cînd alți copii și tineri încă mai caută rosturi și înțelesuri, tovarășul Nicolae Ceaușescu are conștiința clară și fermă a drumului său de viață, care nu poate fi altul decît un drum de luptă, plin de primejdii, amenințări și sacrificii, pentru cauza celor mulți și săraci, un drum de luptă care cu adevărat poate da unei vieți de om trăinicia și frumusețea fără egal a unui adevărat destin. Sînt multe și emoționante dovezi pentru a vedea cum în copilul ce abia pășea pragul adolescenței, tovarășii săi de generație, dar nu numai ei, vedeau de-acum un tînr călit și dirz, care nu se temea de lipsuri și greutăți, de opreliști și sacrificii. Și ce, oare, amintire poate avea o mai fascinantă forță de relevanță pentru un destin de luptă comunist, de exemplară conduită și morală pentru cauza fericirii și a poporului, decît această imagine a celui care, îndemnîndu-și prietenii la un drum de care aceștia se temeau încă, le-a spus răspicat: „Nu vă fie frică, sinteți cu mine!“

Ceasul de istorie în care tovarășul Nicolae Ceaușescu face pasul hotărîtor de la copilărie și adolescență la maturitate era un ceas greu pentru soarta acestui popor. Un ceas al istoriei care cerea din partea comuniștilor, a tuturor forțelor patriotice și democratice opțiuni decise, acțiuni efective pentru a bara ofensiva forțelor de extremă dreaptă fascizantă, o-





fensivă ce viza fără echivoc nu numai destabilizarea politică, economică și socială a țării, dar chiar amenința direct integritatea și suveranitatea României. Iar pentru aceasta trebuia acționat atunci, cind încă nu era prea târziu. Din păcate, lecția istoriei este aspră și amară. Chiar oameni politici cu vederi democratice, progresiste, al căror cuvint ar fi contat în acel ceas, au preferat echivocul, indecizia, tergiversarea. Iar, atunci, cind, sub presiunea evenimentelor, s-au implicat mai direct pentru a pune capăt furiiei barbare a hoardelor întunericii, era, totuși, prea târziu.

Este meritul de netăgăduit al partidului nostru de a fi înțeles comandamentele majore ale istoriei și, pe această bază, de a fi elaborat și pus în practică un larg și cuprinzător plan de acțiune menit să mobilizeze și să dinamizeze cele mai diverse categorii sociale în lupta pentru apărarea a inșei destinului țării.

Atunci, în aceste împrejurări, a răsunat fără teamă cuvintul tînărului utecist Nicolae Ceaușescu, reprezentantul tineretului democrat din Capitală în Comitetul Național Antifascist, creat în iunie 1933, din inițiativa și sub conducerea P.C.R. Cind, la o întrunire a Comitetului Național Antifascist, la care participau oameni cu o bogată experiență de viață,

savanți de prestigiu recunoscuți ca atare, a luat cuvintul tovarășul Nicolae Ceaușescu, profesorul Iorgu Iordan l-a întregat pe profesorul Petre Constantinescu-Iași: „Cine este acest tînăr care vorbește atit de frumos?”, iar cel întregat i-a răspuns fără a șovăi: „Cum, nu îl cunoști? este tînărul muncitor Nicolae Ceaușescu”.

Într-adevăr, intrat la numai 13 ani în rindurile mișcării muncitorești din țara noastră, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a făcut repede remarcat printr-o activitate fără preget, printr-o deosebită dîrzenie în fața asupritorilor și elementelor lor de represiune. Așa după cum releva un participant al tineretului muncitor din Capitală, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu „activitatea l-a promovat”. Și tovarășul Ion Popescu-Puțuri, secretarul de atunci al organizației locale a P.C.R. din București, menționa că, primind sarcină în vederea selectării și desemnării unui reprezentant al tineretului muncitor din Capitală în Comitetul Național Antifascist opțiunea a fost fără echivoc: tînărul Nicolae Ceaușescu. Un tînăr militant care – potrivit aceluiași interlocutor – „pune pasiune în tot ce face”. Pe deplin adevărat: vorbind la ședința de constituire a Comitetului Național Antifascist, despre pericolul grav al fascizării țării, despre sarcinile actuale și de perspectivă în această di-

recție, concluzia se impune de la sine — „era inițiat în toate problemele majore ale partidului”.

La acea dată, tânărul muncitor Nicolae Ceaușescu avea numai 15 ani!

Nu trece timp mult și numele său este de acum bine cunoscut în rîndurile celor mai largi cercuri ale tineretului revoluționar, democratic și progresist: „În ceea ce privește munca politică în rîndurile noastre, ale studenților democrați, își amintește tovarășul Gheorghe Rădulescu, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut și atunci o contribuție directă, de o puternică eficiență, deoarece în acele vremi acorda o deosebită grijă și sprijin activ muncii politice ce se desfășura pentru organizarea și sprijinirea tineretului studios și în general pentru strîngerea tuturor tinerilor intelectuali sub steagul luptei pentru progres social”.

Asemenea hotărîre, asemenea claritate și consecvență nu puteau scăpa, desigur, zbirilor regimului. „Vă semnalăm — se arăta într-o notă a organelor de siguranță adresată prefecturii de poliție din București — pe comunistul Nicolae Ceaușescu, care făcîndu-se vinovat de aderare și a-deziuni de solidaritate cu muncitorii cefe-riști condamnați în procesul de rebeliune a fost deferit Parchetului Tribunalului din Craiova, după care s-a întors în Capitală”.

Dar, nimeni și nimic, cu orice preț, nu îl mai pot opri, și cu atît mai mult, în-toarce pe tovarășul Nicolae Ceaușescu din drumul său. Prigoana și tot ceea ce ține de „măsurile de rigoare” ale autorită-ților burghezo-moșierești îl călesc mai mult, îl mobilizează mai puternic. Chiar și trimis (cum scrie publicistul francez Michel P. Hamelet) sub escortă în satul natal ca „agitator comunist periculos”, acest tînăr militant comunist nu se va pleca. Dealtfel, chiar și un autor străin, dar care a intuit perfect caracterul exemplar al eroului nostru de istorie, preciza: „Cu cătușe la mîini, expulzatul era trimis din post în post. Noaptea, dormea chircit pe undeva, legat și flămînd. Tratamentul la care era supus depindea și de dispoziția celui ce-l avea în pază”.

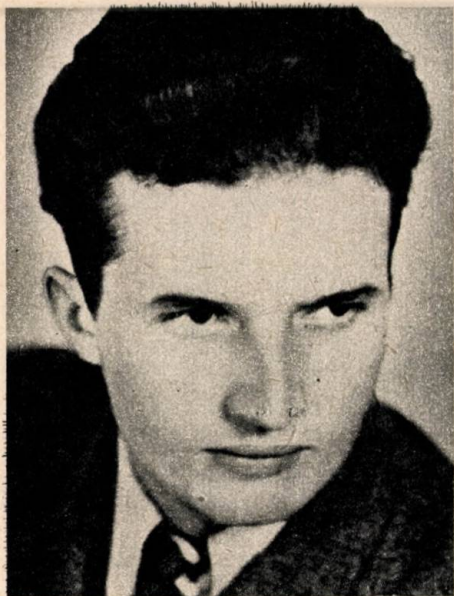
Nu se împacă însă, nicidecum, cu situa-ția domiciliului forțat. Revine deci în București. Este prezent acolo unde este nevoie de cuvîntul și de fapta sa, la București, în Argeș, Prahova, Dimbovița sau Mehedinți. Pretutindenii, oricînd, dînd orientări și indicații în deplină concor-danță cu condițiile concrete și sarcinile de ansamblu ce reveneau tineretului patriei în acea etapă. Sînt deosebit de semnificative pentru spiritul în care gin-dea și acționa tînărul revoluționar aceste indicații care se referă direct la necesita-tea realizării unității de acțiune muncito-rești și antifasciste a tineretului, date, în



această perioadă, organizației județene Mehedinți a U.T.C. în care se recoman-dă practica îmbinării formelor mun-cii în condiții conspirative cu cea a fo-losirii formelor corespunzătoare activi-tății organizațiilor de masă, sau cu ca-racter cultural. „Folosind aceste mijloace, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, vom putea atrage tineretul de partea noastră, îl vom influența în spiritul și conștiința clasei muncitoare, îl vom sustrage de sub influența propagandei oficiale și a ideo-logiei fasciste și-l vom conduce pe calea otit a intereselor sale revendicative cit și a luptei generale pentru eliberare socială, spre făurirea societății în care să nu mai existe clase”.

Se poate spune că, încă de pe acum, eminentul militant revoluționar, avea o reprezentare deosebit de clară și precisă despre căile și direcțiile de luptă ale tineretului, punînd la temelie succesului ei această idee de mare valoare teoretică și practică a unității sale moral-politice și de acțiune.

În numele aceluiași înalt simț de soli-daritate comunistă, militantă, îl vom afla pe tovarășul Nicolae Ceaușescu implicat direct în evenimentele politice și sociale ale anilor '33-'36, cînd activitatea sa susținută, neînfrîcată, avea să culmineze cu atitudinea dîră și demnă la procesul militanților comuniști și antifasciști de la Brașov, din primăvara anului 1936. Atunci dă dovadă de o excepțională combativi-tate și dirzenie probînd și în acest fel aprecierile unui ziarist al epocii, care, comentînd activitatea tineretului revolu-ționar, nota sugestiv: „Mereu printre primii, Ceaușescu”, reluînd și întărînd ideea cîteva rînduri mai jos: „Și Ceaușescu, iarăși printre primii”...



Numele și activitatea acestui tânăr de numai 18 ani se impuneau conștiinței publice, chiar în condițiile deosebit de grele ale luptei ilegale. Sau tocmai de aceea! Dovedind că tovarășul Nicolae Ceaușescu era cunoscut, așa cum arăta un militant revoluționar participant direct la evenimentele fierbinți ale timpului, ca „cel mai bun dintre cei mai buni tineri comuniști”.

Întemnițat după procesul de la Brașov, tovarășul Nicolae Ceaușescu avea să cunoască caznele și tortura, desigur aparținând direct de „măsurile de rigoare” ale orînduirii exploatare. Mai tirziu, peste ani, își va aminti cu exemplară emoție de crezul politic ce-l anima și îl mobiliza în această perioadă deosebit de grea: „Înfruntînd represiunile și teroarea, am intrat în rîndurile mișcării revoluționare comuniste pentru a lupta împotriva asupririi sociale și naționale, pentru înfăptuirea unei lumi mai drepte”.

Mărturiile din acești ani de detenție sînt revelatoare și întăresc, peste ani, impresia puternică, de neuitat, pe care o lăsa întîlnirea cu tînărul revoluționar care era secretarul organizației de partid al secției „S. din spate” a Doftanei: „Tovarășul nostru secretar — arăta referindu-se și la acești ani muncitorul clujean Pavel Bojan, întemnițat și el la Doftana — era un om matur, curajos și dirz, ducea la bun sfîrșit și cu promptitudine sarcinile ce i se încredințau. Îmi aduc și azi aminte cum, plimbîndu-mă în jos și în sus prin celula mea, mă gindeam cu admirație la felul cum își manifesta sentimentul simțului datoriei și la energia cu care își îndeplinea sarcinile”.

Așa era și atunci, în acei grei și îngro-

zitori ani de urgie și prigoană tînărul comunist Nicolae Ceaușescu — adevărat și minunat exemplu pentru toți acei pe care, prin prestigiul, prin cuvîntul, prin lupta și prin fapta sa îi îmbărbăta permanent: „Nu vă fie frică, sinteți cu mine!”

Proaspăt ieșit, în decembrie 1938, din Doftana, întîiul său gînd a fost acela de a-și relua imediat activitatea politică. Tocmai de aceea, cunoscîndu-i înaltele capacități politice și organizatorice, conducerea P.C.R. i-a încredințat două sarcini de o mare răspundere care se inscriau pe linia eforturilor partidului în vederea întăririi unității de acțiune a clasei muncitoare, a tuturor forțelor sociale democratice și progresiste împotriva pericolului fascist și revizionist, pentru a apăra cauza independenței și suveranității patriei și care vor constitui în ansamblul atît de divers și clarvăzător al muncii tovarășului Nicolae Ceaușescu principalele preocupări — activitatea în rîndul breslelor profesionale ale muncitorimii și în organizația revoluționară de tineret. Nu erau sarcini deloc ușoare, cu atît mai mult cu cît anumite măsuri greșite adoptate în acest sens în perioada anterioară se soldaseră cu greșeli ce se resimțeau încă.

Or, așa cum capacitatea, elanul, consecvența și abnegația unui adevărat tînăr comunist se vădesc numai prin proba de foc a faptelor, tot așa neînfricatul militant, patriot și revoluționar, care este tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a dovedit a avea o contribuție decisivă, esențială în realizarea sarcinilor ce i-au fost încredințate. Dealtfel, referindu-se direct la măsura greșită de la începutul anului 1937 de a desființa organizația revoluționară de tineret, tovarășul Nicolae Ceaușescu luase atitudine fermă față de dizolvarea U.T.C., criticînd direct și fără echivocuri gravitatea acestui act. În același timp, tovarășul Nicolae Ceaușescu acționează cu fermitate și înalt spirit de răspundere pentru a promova interesele generale și specifice ale oamenilor muncii, pentru realizarea unui puternic suport în vederea înfăptuirii Frontului Unic Muncitoresc. Și în acest cadru, înflăcăratul militant al partidului ținea să precizeze sarcinile și răspunderile ce revin tineretului, mai cu seamă pe linia pregătirii sale politice, revoluționare, direcționînd în substanță și îmbogățind în forme și în conținut activitatea acestuia, atunci cînd arăta că „tineretul nu poate să se mărginească numai la o activitate culturală și sportivă” și accentua că adevărata misiune a tineretului, în condițiile deosebit de grele prin care trecea România, este aceea de a intensifica acțiunea de propagandă printre muncitori, pentru organizarea lor, pentru educare morală și patriotică a maselor de muncitori”.

Este și va rămîne un înalt titlu de min-



drie pentru partid și pentru clasa muncitoare, pentru Uniunea Tineretului Comunist și pentru toți tinerii patriei, faptul că, în această perioadă, atât în ansamblul pregătirilor măsurilor organizatorice ale P.C.R. care au imprimat un puternic caracter revoluționar, antifascist și patriotic întrunirilor și manifestațiilor de la 1 mai 1939 — una dintre puținele manifestări din Europa care au avut loc în condițiile cind fascismul se afla în ofensivă — precum și în fluxul puternic, tot mai puternic ce a determinat reorganizarea U.T.C., unirea mișcării tineretului în lupta împotriva fascismului, un rol cu totul de excepție l-a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În această perioadă, militantul dirz, temerar și neobosit reușește să polarizeze încrederea și sprijinul unor tot mai largi cercuri de tineri, în primul rînd muncitori, între care amintim aici pe Elena Petrescu (Ceaușescu), Gh. Velcescu, Adela Petrescu și alții. Referindu-se la unul dintre momentele pregătitoare ale reorganizării U.T.C., tovarășa Adela Petrescu își amintește: „Tovarășul Nicolae Ceaușescu era atunci foarte tînăr. Era slăbuț și palid, cu ochi inteligenți și luminoși. A luat cuvîntul ultimul și după ce ne-a prezentat un moment politic, ne-a îndrumat la luptă, în ceea ce avem de făcut noi, organizația U.T.C. În cele ce ne sfătuia și învăța era atîta dăruire pentru cauză, atîta hotărîre, încît eram cu toții convinși în adîncul sufletelor noastre că trebuie să facem tot ce ne învăța, indiferent de sacrificii, pentru cucerirea drepturilor noastre”. Și, tot din aceeași perioadă, în

care s-au desfășurat și cursurile primei școli superioare de partid care a funcționat la Ploiești între 26 iunie—20 iulie, unul dintre participanți, generalul maior (r) Andrei Neagu spunea ulterior referindu-se direct la activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu: „El s-a impus prin cunoștințele asimilate în „academia” Dof-tanei unde a fost închis la vîrsta de 18 ani, prin regimul său de studiu riguros și organizat, început la primele ore ale dimineții și pînă noaptea tîrziu. Era încă de pe atunci neobosit. Știa să asculte toate părerile, comenta cu mare putere de discernămint problemele puse în discuție, știa să-și spună cu o logică fără cusur opiniile și nu ceda niciodată cînd avea dreptate”.

Jilava, august 1940 — februarie 1942, Caransebeș, februarie 1942 — august 1943, apoi transferul la Văcărești și apoi la lagărul de la Tirgu Jiu. Se păstrează și de aici prețioase amintiri și documente. Iată ce relatează în acest sens tovarășul Gheorghe Dincă: „Timp de trei săptămîni, cit am stat în celula comuniștilor de la Jilava, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a ocupat îndeaproape de noi. Impresionantele sale calități de luptător, revoluționar, de Om de Onoare, întruchipînd strălucit virtuțile cele mai nobile și mai alese ale poporului român ne-au întărit și mai mult convingerea în justetea cauzei căreia i se consacrase, înfruntînd neșo-văitor, curajos, furtunile ilegalității, prigoana forțelor de opresiune, care nu i-au putut înfrînge voința de luptă, ci dimpotrivă, l-au oțelit, i-au sporit dirzenia și energia revoluționară. Pentru noi, tinerii, era un exemplu strălucit de dăruire pe care l-am avut mereu viu, însuflețitor pe tot parcursul detenției.



La plecare ne-a îmbrățișat, ne-a îmbrățat”.

Trebuie să adăugăm acestor emoționante evocări și o altă mărturie documentară desprinsă din relatările tovarășului Dumitru Ivanovici, vechi militant comunist, cu privire la referatele elaborate și susținute de tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Tot ceea ce spunea Ceaușescu era uimitor. Eram mai mult decît impresionat. Îl ascultam cu atenție și încordare...”.

„Noi am fost și sîntem un popor harnic. Istoria nu înregistrează ca românii să fi dus războaie de cîmpire a altor popoare, ci numai de apărare. Atunci cînd a fost vorba de a-și apăra glia, ei s-au bătut cu bărbăție învingînd armate mari, pline de trufie, dar n-au cîmpirit și n-au asuprit nici un popor”.

Desigur, neînfriatul comunist se referea acum, direct și fără alte precauții la tirirea țării într-un război nejust și nedorit de popor, cum nu ezita să arate calea de urmat în epoca ce avea să se inaugureze: „Partidul comunist, format și călit în focul luptelor revoluționare de clasă, în condițiile grele ale ilegalității, a arătat și arată continuu poporului drumul just pe care trebuie să pășească”.

Cu puțin înainte de istoricul moment de răscruce al lui 23 August 1944, o serie

de deținuți politici din lagărul de la Tîrgu Jiu, între care și cadre de bază ale P.C.R., în rîndul cărora se număra și tovarășul Nicolae Ceaușescu, sînt eliberate. La 4 august 1944 tovarășul Nicolae Ceaușescu părăsea porțile de sîrmă ghimpată ale lagărului.

Istoria îl aștepta. „Prin munca noastră să refacem țara!”

Momentul de răscruce al procesului revoluționar declanșat în acel august 1944 îl afla pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în primele rînduri ale mișcării largi și puternice de rezistență antihitleristă a poporului, organizată și condusă de partid.

Și iarăși trebuie să reținem această coincidență simbolică a istoriei: în ceasul în care patria, mai mult ca oricînd pînă atunci, avea nevoie de tineretul său, de energia și romantismul său patriotic, revoluționar, în fruntea Uniunii Tineretului Comunist din însărcinarea partidului s-a aflat, chiar din aceste prime zile ale noii noastre istorii, tovarășul Nicolae

Ceaușescu: „Tineretul — spunea neînfricatul luptător — este viitorul unui popor, spre el își îndreaptă privirea și speranța toți oamenii de știință și politici, cu energia și entuziasmul său tineretul este o forță creatoare care, pusă în serviciul științei și progresului, poate da un ajutor prețios pentru dezvoltarea economică, socială, politică și științifică a unui popor”.

Constituie pentru Uniunea Tineretului Comunist, pentru ziarul „Scinteia tineretului”, o înaltă obligație politică și morală a se raporta permanent cu deplin spirit de angajare patriotică, revoluționară la aceste admirabile gânduri, adevărat program de muncă și de viață înscrise în articolele pe care le publica tovarășul Nicolae Ceaușescu în numărul din 9 ianuarie 1945 al ziarului „Scinteia tineretului” sub titlul atât de vibrant și dens „Lupta tineretului în trecut și datoriile lui în viitor”. Iată : „Prin munca noastră să refacem țara. Prin munca noastră să contribuim la clădirea unei Româнии îmbelșugate și frumoase, cum n-a fost ea niciodată până acum”.

În acest generos spațiu al amintirii, relevante și emoționante se înscriu și mărturiile prof. univ. doctor docent Mihnea Gheorghiu despre momentul legat nemijlocit de „apariția primului număr al primului mare ziar legal al U.T.C.-ului, «Scinteia tineretului», al cărui fondator a fost iubitul și neînfricatul prieten și conducător al tineretului studios din România”, tovarășul Nicolae Ceaușescu. De asemenea, cel care a fost, în acea epocă de cotitură, redactorul responsabil al cotidianului sub egida căruia apare și acest almanah consacrat peste timp această mărturisire legată de modul în care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al U.T.C., înțelegea să sprijine și să îndrume munca de presă, întreaga activitate de educare și organizare a tinerei generații pentru îndeplinirea noilor sarcini pe care victoria revoluției le pune în fața întregului popor. Este cu totul impresionant pentru spiritul dinamic, tineresc în care secretarul general al U.T.C. îi mobiliza și îi îndruma pe tinerii ziariști și activiști : „Și mai ales — le-a spus cu un prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu — să nu vă temeți de greșeli. Asta vă îmbătrânește”. Pășind în noul, socialist ev al patriei, cel care pe drept cuvânt și cu deplin temei era considerat în mod unanim a fi cel mai bun dintre cei mai buni tineri comu-



niști, orienta într-un inegalabil spirit de curaj și clarviziune, gândurile și acțiunea tinerei generații „viitorul unui popor” — către țelurile esențiale ale revoluției și construcției socialiste.

„Pornim, tovarăși, la un drum îndelungat”

Cînd, în acel de neuitat iulie 1965 partidul și țara luau, cu vie emoție și deosebit interes, cunoștință de conținutul Raportului C.C. al P.C.R. la Congresul al IX-lea al partidului, cel mai puternic și dominant sentiment era acela al îndeplinirii unei cotituri fără precedent în gîndirea și acțiunea revoluționare ale partidului și poporului. Concepte și teze, idei și directive care păreau, pînă mai ieri, prestabilite și inflexibile, erau supuse unui percutant și precis tir al spiritului critic, novator. Adevăruri pur și simplu ignorate sau doar schematizate de-o gîndire îngustă, dogmatică, restrictivă, își găseau și re-dobindeau demnitatea și



puterea, forța și eficiența. Noul, în toate domeniile teoriei și practicii, ale creației materiale și spirituale, ale politicului, economicului, socialului, ale culturii, educației, sau legalității, era promovat ca principiu efectiv și deplin al muncii de partid.

În acest practic inepuizabil cîmp de înțelegeri și semnificații își regăsește întreaga ei amplitudine de determinată punerea în termeni reali și rezolvarea într-un mod cu totul superior problema făuririi și educării tineretului, direcțiile de largă perspectivă ale activității Uniunii Tineretului Comunist: „Formarea tinerei generații de constructori ai socialismului și comunismului constituie una dintre preocupările centrale, o îndatorire de onoare a întregului partid”. Și, în aceeași ordine de idei se specifică: „Uniunea Tineretului Comunist va trebui să pună în continuare în centrul activității sale educarea tineretului în spiritul dragostei față de muncă, al înaltei răspunderi față de îndatoririle sociale, al devotamentului nemărginit față de patria socialistă și partidul comunist”. Pornind de la faptul că „socialismul a deschis tineretului nostru perspectivele afirmării elanului și entuziasmului său, i-a creat condiții optime

de dezvoltare multilaterală”, secretarul general al partidului își exprima această trainică și mobilizatoare convingere: „Fără îndoială că tineretul va răspunde și în viitor acestor condiții printr-o muncă perseverentă de pregătire și lărgire a orizontului de cunoștințe, prin participarea activă a întregului nostru popor la opera de desăvîrșire a construcției socialiste”.

Din perspectiva anilor care au trecut și care și-au lăsat — prin noi și pentru noi — pecetea definitivă și inconfundabilă, de la acel ceas deplin și înalt al înaintării noastre spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație, așadar, din această perspectivă, putem regăsi temeuri și înțelesuri noi de statornicia acestui inepuizabil și inegalabil demers creator pe care partidul, întregul nostru popor, tinăra generație l-au întreprins în toți acești 17 ani de glorie și lumină care au trecut de la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Vom vedea atunci, din perspectivă acestui exigent și imparțial examen, cum că ceea ce asigură și garantează acest demers proiectiv și constructiv este tocmai strînsa, permanenta legătură a partidului, a secretarului său general cu țara, cu oamenii săi, tineri și vîrstnici, români,



maghiari, germani și de alte naționalități, de la orașe și sate.

Nu poate fi socotit decît ca un act deplin și firesc de opțiune al celui ce cu înțelepciune și clarviziune ne conduce spre socialism, progres și pace, acela făcut, în preajma și în pregătirea Congresului al IX-lea, al P.C.R., cînd a efectuat prima sa vizită de lucru în calitate de conducător al partidului. Era atunci, sîmbătă 26 iunie 1965, cînd nu doar aici, în Bărăgan, se adresa tovarășul Nicolae Ceaușescu locuitorilor comunei Gheorghe Doja din fostul raion Slobozia (azi județul Ialomița). Spunea, așadar, tovarășul Nicolae

Ceaușescu : „După cum cunoașteți, la poporul român este un obicei vechi : înainte de a pleca la drum, omul se sfătuiește cu familia sa, cu prietenii săi, pe ce drum să meargă. Este un obicei bun. Acum pornim, tovarăși, la un drum îndelungat, care, trebuie să vă spun, nu va fi ușor — va cere muncă intensă din partea tuturor. De aceea, partidul nostru consideră că e bine ca înainte de a porni la drum să ne sfătuim cu muncitorii, cu țărani, cu intelectualii, cu bărbați și femei, cu bătrîni și tineri, într-un cuvînt cu întregul popor în alegerea celui mai bun drum care trebuie înfăptuit”.

Să revenim, aşadar, la aceste unice, inconfundabile sintagme — program de gândire şi acţiune devenite crez şi certitudine pentru partid, pentru întregul nostru popor :

„Pornim, tovarăşi, la un drum lung”, adică la înfăptuirea unei strategii a cărei conştiinţă de largă perspectivă trebuia să revină tuturor şi fiecăruia în parte.

„...un drum îndelungat care trebuie să vă spun, nu va fi uşor”. Aşa cum discută deschis, direct, partidul, secretarul său general cu poporul întreg, fără a-i ascunde greutăţile, fără a-i oferi vagi eufemisme compensatoare, pentru că aşa vorbeşte şi va vorbi întotdeauna partidul poporului, iar poporul partidului, ca de la om la om, ca de la inimă la inimă, ca de la gând la gând, ca de la faptă la faptă.

„...Omul se sfătuieşte cu familia sa, cu prietenii săi”, or, a intrat demult, deplin şi definitiv, în conştiinţa şi în practica noastră profund democratică largă consultare a maselor, asemenea ca într-o familie în care toţi, tineri şi virstnici, muncitori, ţărani, elevi, studenţi, intelectuali, militari de la oraşe şi sate, tineri şi virstnici, fără deosebire de naţionalitate, decidem şi înfăptuim. Dovadă tocmai organizmele profund democratice de con-

sultare şi antrenare activă, responsabilă a maselor la înfăptuirea unui drum istoric pe care, liberi şi uniţi, ni l-am ales şi ni-l înfăptuim.

„...nu va fi uşor, va cere muncă intensă din partea tuturor. Da, muncă intensă, de o nouă calitate şi de o înaltă eficienţă din partea noastră, a tuturor. Dar, în primul rând, întâiul bărbat al partidului şi al ţării, îşi cere sieşi muncă, abnegaţie şi devotament, pentru binele şi măreţia noastră, a tuturor. A-i urma exemplul este, aici şi acum, un minunat examen de a fi, gândi şi acţiona, este un temei de a ne asuma cu adevărat marile exigenţe şi îndatoriri ce ne revin ca fiind o dată pentru totdeauna implicaţi în această epocă fără precedent.

Dar, oare, cum am putea încheia această retrospectivă şi, de asemenea, proiecţie de viitor, fără a-l cita pe tovarăşul Ion Spătărelu, Erou al Muncii Socialiste, preşedintele C.A.P. din comuna Gheorghe Doja, care ne evidenţiază amănunt cu amănunt acest adevăr exemplar despre felul în care tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi-a conceput şi întreprins acum mai bine de 17 ani, aşa cum o face şi azi, vizitele de lucru în ţară : „Voia să vadă, să ştie tot. La un moment dat s-a urcat pe o combină — toc-





mai primisem niște combine noi și a pornit cu ea. Careva dintre cei cu care venise la noi, un tovarăș mai vîrstnic, i-a strigat așa, ca unui tînăr : „Las-o în pace, de ce te amesteci în chestiile astea ?” Nu i-a răspuns, l-a privit doar zîmbind într-un fel care eu am înțeles că ar fi vrut să spună așa : „Trebuie să mă amestec, și o să mă mai amestec”. Și a mers mai departe, a tras două brazde prin lan apoi a coborît mulțumit”.

Acolo, la Gheorghe Doja, fusese trasă prima și trainica brazdă a unei noi gîndiri și acțiuni politice revoluționare, cu poporul și pentru popor.

Din adîncul inimii: PARTIDUL CEAUȘESCU TINERII!

Ce argument poate fi mai convingător, mai relevant, mai impresionant pentru unitatea de voință și simțire, de gînd și faptă al partidului, a tinerei generații, a întregului nostru popor, în jurul celui mai iubit fiu al națiunii socialiste decît faptul

ca în mod spontan și firesc fiecare înțînire a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu cei ce muncesc și trăiesc aici, pe mile-narele plaiuri de baladă ale Mioriței și Meșterului Manole, constituie un nou și fericit prilej de a da expresie simțămîntelor alese de stimă, dragoste și prețuire pe care noi, toți, tineri și vîrstnici de la orașe și sate, le purtăm celui care cu clarviziune și cutezanță conduce destinele țării spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație – cîtorul genial al României socialiste, libere, moderne și demne. Este practic imposibil în acest spațiu să cuprinzi intensitatea și amplexarea, reverberația unică în felul ei a acestor sentimente și convingeri, motiv pentru care sîntem încredințați că, dînd tiparului aceste mărturii, facem practic un tur de orizont, la acest ceas sărbătorec, o perspectivă panoramică asupra a ceea ce simte și crede țara despre omul dăruit istoriei, neamului și partidului.

● **Mihaela Tudorin**, muncitor, Întreprinderea de mecanică fină București : „Sărbătorirea a 65 de ani de viață și a peste 50 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie și pentru noi, tînăra generație a patriei socialiste, asemenea întregului popor o sărbătoare aleasă, un prilej de a evoca cu profundă emoție și deosebit respect un

destin exemplar, modelul suprem al tineriei revoluționare. Noi, toți tinerii țării, cunoaștem și admirăm abnegația, curajul și consecvența cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a dedicat din cea mai fragedă tinerețe slujirii idealurilor revoluționare înaintate și mai știm că datorăm împlinirea celor mai frumoase și mai nobile idealuri, vise și năzuinți conducătorului iubit al partidului și statului pentru care nu există crez mai sfânt decât a sluji fără preget, întotdeauna, în orice împrejurare vrerea celor care l-au investit să le fie înțelept și curajos conducător și îndrumător. În fapt, a cunoaște viața și lupta revoluționară ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, ale eroilor comuniști care au luptat și s-au jertfit pentru cauza partidului și poporului este nu numai o lecție de viață ci și un imbold pentru noi înșine de a năzui spre mai mult, spre mai bine, de a nu precupeți nici un efort pentru ca idealurile luptei revoluționare de ieri să devină certitudinile muncii și vieții noastre de fiecare zi. De aceea, cred că a omagia pilda fără egal a tovarășului Nicolae Ceaușescu acum, la acest ceas

de aleasă și înălțătoare sărbătoare, înseamnă a munci cu mai multă rivnă, cu superioară competență și stăruință pentru a îndeplini în mod exemplar sarcinile ce ne revin, orientările, indicațiile și îndemnurile pe care cu atita părintească dragoste și căldură sufletească ni le dă."

● **Constantin Drăgan**, secretarul comitetului comunal „Nicolae Titulescu”, județul Olt, al P.C.R. : „Fac parte dintr-o generație căreia partidul, secretarul său general în primul rînd i-au conferit drepturi și îndatoriri de o importanță și complexitate fără precedent. Programul cutezător de transformare revoluționară a agriculturii, de modernizare permanentă a vieții materiale și spirituale a satului românesc contemporan, inițiat și condus de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne deschide cele mai largi perspective de formare și afirmare, liberă și demnă, a personalității noastre ca oameni adevărați ai acestui timp istoric. Eu socotesc că datorăm tovarășului Nicolae Ceaușescu descoperirea și repunerea în adevăratele sale drepturi a demnității de a fi țărăn, de a fi om





al timpului tău și al epocii tale. Avem în față un program științific de dezvoltare a agriculturii, ca și a întregii noastre societăți care se bazează pe o cunoaștere profundă a realității, pe o concepție clară de muncă și acțiune. Ca atare, eu cred că în momentul de față, mai mult ca oricând, hotărîtoare sînt competența, munca de calitate, pasiunea de a-ți însuși cele mai înaintate valori ale științei și cunoașterii umane. Altfel, cred eu, nu am putea să fim la înălțimea marilor răspunderi ce ne-au fost încredințate în această epocă fără precedent”.

● **Antal Arpad**, strungar, Unitatea de mecanizare pentru transporturi și construcții forestiere Miercurea Ciuc, județul Harghita : „Eu și tovarășii mei de generație știm foarte bine cît datorăm iubitului nostru părinte și conducător pentru grija deosebită, permanentă ce o poartă dezvoltării multilaterale, armonioase și unitare a tuturor județelor și localităților patriei, oferindu-ne astfel condiții libere și egale de muncă și viață, de formare și afirmare. Soluționarea într-un spirit de înalt umanism revoluționar, pe deplin științific, a problemei naționale, care poartă pecetea gândirii și acțiunii creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, este o dovadă excepțională a felului în care gîndește și acționează conducătorul iubit al partidului și statului nostru. Mă alătur și eu cu emoție și bucurie gîndu-

lui și voinței tuturor tinerilor patriei, a întregului popor dorindu-i din adîncul inimii sănătate, multă putere de muncă, pentru ca să ne conducă și în viitor destinele spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație.”

● **Locotenent Carolina Orza**, catedra de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei de la Institutul politehnic „Traian Vuia”, Timișoara : „Acum, cu acest prilej de aleasă sărbătoare, gîndul și emoția mea se îndreaptă către mult iubitul și stimatul nostru prieten și conducător, comandantul nostru suprem, cel care și-a legat pe deplin și definitiv numele și viața de slujirea exemplară a cauzei de libertate națională și socială, a cauzei independenței, unității și progresului patriei. Așa cum ne cere și ne învață tovarășul Nicolae Ceaușescu sîntem hotărîți să facem totul pentru a crește și educa tinerele generații în cultul slujirii acestor înălțătoare idealuri pentru ca fiecare tînr al țării să fie un oștean călit și dirz, capabil să execute fără șovăire ordinele comandantului suprem, slujindu-și țara și partidul, așa cum, în mod inegalabil, ne cere și ne învață tovarășul Nicolae Ceaușescu.”

● **Paul Tatomirescu**, profesor, Liceul de matematică fizică Caracal : „Ca unul care consider că adevărata mea viață și împlinire se leagă nemijlocit de epoca istorică inaugurată de Congresul al IX-lea



al partidului, deci ca unul care, asemenea întregului tineret al țării, știu că dătez șansa mea de viață tovarășului Nicolae Ceaușescu, țin și cu acest prilej solemn să spun că îi datorăm mult iubutului și stimatului nostru conducător: un nou destin al școlii românești, o strategie clar-văzătoare și temerară, un program concret și eficient de acțiune educativă. Este impresionant și emoționant să vezi că tu, tinăr profesor, ai răspunderea enormă de a-i educa pe tinerii țării în cultul pasiunii pentru adevăr și cunoaștere, pentru a se pregăti să fie întotdeauna, în orice împrejurare, oșteni ai progresului și prosperității neamului lor. E o lecție nu numai de știință, dar și de conștiință și în acest fel, pregătindu-mi cit mai bine elevii pentru muncă și viață, stimulându-i să aibă curajul și răspunderea adevărului și faptelor lor, îmi îndeplinesc obligația de onoare în fața celui de numele căruia se leagă o perioadă de avânt fără precedent a științei și culturii noastre socialiste."

● **Marin Vladimir**, directorul Centrului de cercetări pentru problemele tineretului: „De numele și fapta tovarășului Nicolae Ceaușescu se leagă la noi o vitalitate extraordinară, impresionantă a gândirii științifice atât în domeniul științelor sociale, cit și în alte domenii de cercetare. Practic, sub impulsul său exemplar, la noi astăzi știința a devenit o

prioritate în strategia dezvoltării multilaterale a patriei, iar domenii care până mai ieri păreau inabordabile solicită și valorifică din plin potențialul de inteligență și creativitate a unui mare număr de cercetători, dintre care foarte mulți sînt încă tineri. În mod deosebit se impune să menționăm atenția acordată studierii științifice a problematicei tineretului, care tineret este definit de tovarășul Nicolae Ceaușescu o puternică forță socială, viitorul însuși al națiunii socialiste. Avem datoria de înaltă cinste și răspundere de a face loc noului în toate sferele și domeniile de activitate, de a promova neabătut lupta cu inerția, cu ideile învechite care nu mai corespund exigențelor progresului, ale dezvoltării lumii contemporane."

● **Eugenia Moroșanu**, balerină: „Ca unul dintre cei ce încearcă să-și consacre vîrsta și puterea de muncă progresului și bucuriei semenilor săi, nutresc un sentiment de puternică emoție și vie bucurie atunci cînd înțeleg că noul destin al artei și culturii românești este strîns legat de personalitatea proeminentă a secretarului general al partidului. Festivalul național „Cîntarea României” constituie un cadru generos și stimulator de antrenare largă, democratică a uriașului potențial de muncă și creație, liberă și demnă, a întregului popor și este de pe acum dovedit că se impune afirmarea unui crez artistic superior, un primat al valorii, un spirit nou de a înțelege și cultiva arta angajată, militantă. Tocmai de aceea cred că putem vorbi despre un autentic romantism revoluționar al artei și culturii noastre, care constă în înțelegerea superioară a rostului și rolului artei și al slujitorilor săi, în implicarea tot mai directă a acestora în viața societății. Efervescența vieții noastre artistice și culturale se leagă deplin și definitiv de contribuția inestimabilă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel care a înarmat frontul nostru cultural și artistic cu un program revoluționar de activitate capabil să ridice arta și cultura socialistă la dimensiunile timpului istoric al căruia inspirator și conducător ne este."

● **Gabriel Vidrașcu**, elev, Liceul industrial nr. 22, București: „A intrat în tradi-



ția noastră cea mai aleasă și mai frumoasă ca, la fiecare început de nou an școlar și universitar, tovarășul Nicolae Ceaușescu să se afle în mijlocul nostru, al tineretului studios, să ne dea, cu binecunoscuta-i dragoste și înțelepciune indicații și orientări de inestimabilă valoare teoretică și practică. Și cu prilejul deschiderii acestui an de învățămînt, mult stimatul și iubitul nostru conducător și prieten ne-a adresat vibrante îndemnuri și înflăcărate chemări, ne-a îndemnat să ne însușim cele mai avansate cuceriri ale genului uman, ne-a direcționat căile succesului în viață, ale împlinirii și afirmării noastre libere, multilaterale, creatoare. A învăța, a munci, a învăța — iată opțiunea noastră cea mai frumoasă, crezul nostru, pentru că numai astfel putem să facem față exigențelor procesului revoluționar, progresului și civilizației națiunii socialiste. Este o lecție de viață, unică în felul ei, este o pildă la care ne raportăm întotdeauna, în tot ceea ce facem".

● Ștefan Knuff, secretar al Comitetului județean Sibiu al U.T.C.: „Datorăm tovarășului Nicolae Ceaușescu fundamenta-

rea teoretică și promovarea practică neabătută a unei concepții superioare despre democrație. Pentru că spunînd că socialismul se construiește cu poporul și pentru popor, tovarășul Nicolae Ceaușescu acționează consecvent pentru instituirea acelui cadru larg de participare neîngrădită a maselor la conducerea și organizarea întregii activități politice, economice și sociale. Desigur, aceasta presupune și pentru noi, tînăra generație, mai ales pentru activiștii Uniunii Tineretului Comunist, răspunderi și îndatoriri sporite pe care ni le asumăm și le exercităm avînd conștiința fermă că numai astfel putem să ne situăm în avanposturile progresului economic și social. Dealtfel, este datorria mea de conștiință să o spun răspicat și cu acest prilej, că avem încă mult de învățat din tinerețea, din întreaga activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Lupta cu inerția este acum, mai mult ca niciodată, un program politic ce capătă în toate domeniile vieții materiale și spirituale demnitatea și noblețea unui efort permanent înflăcărat de simbolul fără egal al personalității comunistului și revoluționarului care este tovarășul Nicolae Ceaușescu".



● **Nicolae Ivanov**, comandantul Șantierului național al tineretului Canal Dunăre-Marea Neagră : „Pentru generația noastră, tovarășul Nicolae Ceaușescu reprezintă în suși simbolul forței și puterii revoluționare a acestui popor de a construi în deplină libertate tot ceea ce-și dorește și năzuiește. Fiecare vizită de lucru a secretarului general al partidului reprezintă un minunat și înălțător exemplu de gândire și activitate revoluționară, un imbold permanent pentru noi toți brigadierii, de fapt pentru întregul tineret al patriei, pentru a zidi o Românie liberă și demnă, mândră și minunată. Îi mulțumesc și cu acest prilej tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru pilda sa neasemuită de a fi, gândi și acționa, pentru faptul că neobosit ne îndeamnă să construim și să înfăptuim un program excepțional de demnitate și libertate a patriei. Pentru noi, titlul de brigadier este o opțiune de viață, dar și o vocație de muncă. Sintem hotărâți, deci, să fim cu fapta noastră la înălțimea încrederii ce ni s-a acordat”.

● **Nistor Liviu**, constructor I.C.S.M. Galați : „M-am aflat și eu în rindurile impresionantelor coloane ale celor care au manifestat pentru pace și nutresc senti-

mentul viu și puternic, conștiința clară a faptului că tovarășul Nicolae Ceaușescu este cu adevărat un strălucit, minunat „Om al păcii”. Abnegația și patosul cu care se consacră binelui și fericirii poporului român se împletesc permanent cu eforturile sale neobosite pentru asigurarea vieții, libertății și păcii popoarelor. Niciodată ca până acum, România nu a avut atîția prieteni sinceri și de nădejde, niciodată ca pînă acum numele său nu a fost înconjurat cu mai multă stimă și admirație. Toate acestea le datorăm omului minunat al păcii care este tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel care nu cunoaște țel mai scump decît a sluji cauza păcii și a vieții. Îi datorăm respectul, dragostea, stima și mîndria noastră fără egal”.

Idealul nostru cel mai scump

Cum am putea încheia acest periplu de gînd și suflet, despre munca și viața celui care a fost ales de istorie să ne cîntorească cea mai luminoasă și glorioasă epocă din existența noastră milenară, decît pu-



nînd sub simbolul unei semnificative aco-
lade peste timp două mărturii im-
presonante prin încărcătura lor de adevăr,
admirație și respect care innobilează și le
definesc. Pentru că în persoana tovarășului
Nicolae Ceaușescu se îmbină armonios
cele mai înalte virtuți ale clasei munci-
toare, ale partidului, ale întregului popor
iar în personalitatea sa proeminentă noi,
tinăra generație, avem simbolul viu al ti-

neretii fără de egal care trăiește în par-
tid și luminează.

Iată ce spunea despre personalitatea
tovarășului Nicolae Ceaușescu în urarea
fierbinte pe care i-o făcea secretarului ge-
neral al partidului în numele membrilor
P.C.R. cu stagiu în ilegalitate tovarășul
Ion Popescu Puțuri: „Dacă în memoria
noastră vă vedem chipul de adolescent
hotărît, documentele timpului vă păstrează



Ploaie de vară

Plouă peste ogoarele țării cu viață,
Plouă peste buza țărinii crăpată,
Plouă, și grinele, ca niște prunci, se răsață,
Plouă, cerule, dar dă-o curată !

Plouă cu verde pentru verdeată,
Plouă cu ploaie și nu cu piatră,
Plouă pe secetă o ploaie măreață,
Plouă, cerule, dar dă-o curată !

Dă o curată ploaie măreață,
Că-i pentru piine, nu-i pentru piatră,
Nu-i pentru moarte, ci pentru viață,
Pentru buza de sete crăpată !

Pentru ce-i veșted plouă cu piatră,
Pentru ce-i piatră plouă cu viață,
Pentru buza mereu prea crăpată
Mai ține-n înalturi o ploaie măreață,

Să fie de-o piine pentru-o viață !

ALEXANDRU BRAD

Firida

Maria,
nimic nu mai ține culoarea,
ne alunecă figurile pină totul sfirșește
sub senzația luminoasă ca o banchiză,
se întoarce trecutul

indiferent și straniu, înstrăinind.

lubito,

alergăm în cerc perfect asemenea inelelor

de metal ce se aruncă

pe gîtul animalelor pentru a fi prinse, alergăm

ca fluviile, iarna, sub ghețuri, pină

se înalță anotimpul, pornesc marile sloiuri

și se aud animalele urlind.

Te simt, iubito, simt brațele intrind și ridicindu-se,

puterea își e ădincul de care vrei să scapi.

Fericite acele păsări ce mor

în cîntecul lor

și își acoperă ochii

cu aripa.

AURELIAN TITU
DUMITRESCU



Așteaptă să treacă

Așteaptă să treacă și seara aceasta, —
auzi, întunericul roade ferestrele
parcă și-ar face loc pentru o mie de ani
așteaptă ca pămîntul să-și tragă toate
zgometele

niște gheare, sub blana lui caldă,
așteaptă să uităm cuvintele
purtate prin alitea războaie și-atitea
trădări

ne vom trezi de tăcere, va fi
ora blindă a mirărilor iar
va exploda copilăria în noi
ca o grenadă mișcată din genele ființei
nu ne vom înțelege, ci doar
vom respira aceeași petală de aer
iată, ne leagă-nserarea, ne vinde iubirii
așteaptă să treacă și veacul acesta

NICOLAE DAN FRUNTELATA

Și această înalță plecare

acum și această înaltă trădare
a firii
această înaltă măsură a ei
această cenușă.

și tipătul alb al luminii
înundînd plecarea noastră
pe mare
(doar amintirea zilei de ieri
doar pasul pe țărîm tresărind ?)

curajul care ne-a stat în putință
și desigur chipul tău înfășurat
pe oglindă pe cruce

LAURENȚIU CÎRSTEAN

Ciudoasă pe veșminte

privește cu multe arhitecturi, ciudată
cu ieșituri de sfircuri, din rotunjimi brodată
mi-e inima de tine pe viață arestată
privește cu multe arhitecturi, ciudată

cum umbli prin odaie, ciudoasă pe veșminte
probîndu-ți mici desuuri rămin fără cuvinte
parcă aș sta cu pielea pe șapte mii de ținte
cum umbli prin odaie ciudoasă pe veșminte

un sculptor prototipul de-ar ști cumva să-ți facă
atitea imbinări ce fără risc se-mpacă
să toarne forma gleznei, s-o netezească, dacă
un sculptor prototipul ar ști cumva să-ți facă

plătînd echivalentul trupului tău în aur
întreaga omenire te-ar transfera-n tezaur
drept piesa cea mai rară iscată de vre-un faur
plătînd echivalentul trupului tău în aur.

LUCIAN AVRAMESCU

DIRECȚII PRIORITARE ÎN DEZVOLTAREA BAZEI ENERGETICE A ȚĂRII

Dacă în 1982 producția de energie electrică a României s-a ridicat la 74,1 miliarde kWh, la sfârșitul cincinalului actual urmează să producem cu aproape 10 miliarde kWh mai mult, iar în 1990 să depășim 110 miliarde kWh. Practic, în perioada 1981—1985 se va instala o putere nouă însumând 7920 MW, din care circa 2500 MW în centrale hidroelectrice și 5420 MW în centrale funcționând pe cărbune și resurse re folosibile, urmînd ca în cincinalul viitor să fie puse în funcțiune alte capacități cu o putere instalată de 9850 MW. Într-un cuvînt, în actualul deceniu puterea instalată în centrale electrice aproape se va dubla, iar România se va înscrie, iată, în rîndul țărilor producătoare de energie în centrale nucleare-electrice. Schimbări însemnate se vor petrece și în ce privește structura puterilor instalate, consumul de hidrocarburi urmînd să se reducă la minimum necesar.

Se va asigura astfel într-o măsură mereu crescîndă și pe baza resurselor proprii întreaga cantitate de energie necesară dezvoltării pe noi culmi a economiei țării, România urmînd să devină pînă în 1990 independentă din punct de vedere energetic. În spiritul indicațiilor și gîndirii profund creatoare ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în 1982 au fost stabilite noi căi de acțiune concretă, practică în această direcție, noi obiective care dezvoltă pe o treaptă superioară sarcinile stabilite la Congresul al XII-lea. Aceste noi măsuri cuprinse în Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al partidului cu privire la realizarea programului de producere a energiei în cincinalul 1981—1985 și dezvoltarea bazei energetice a țării pînă în 1990 precum și în programele cu privire la creșterea producției de ștei și de gaze pe perioada 1982—1985, peste prevederile actualului cincinal, vizează extinderea și perfecționarea sistemului electro-energetic național, devansarea realizării de centrale electrice pe cărbuni, valorificarea mai intensă a potențialului hidroenergetic, introducerea energiei nucleare în balanța energetică, accentuarea folosirii noilor surse și diminuarea folosirii hidrocarburilor în scopul producerii energiei electrice și termice.

Iată de ce se poate spune că acest al 35-lea an al Republicii, an încărcat de semnificație împliniri, de succese care se alătură nenumăratelor izbînzii înscrise în patria noastră, în anii socialismului, constituie un prim pas important făcut spre înfăptuirea independenței energetice a țării, piatră de temelie a independenței noastre economice, a unui nivel de trai tot mai ridicat.

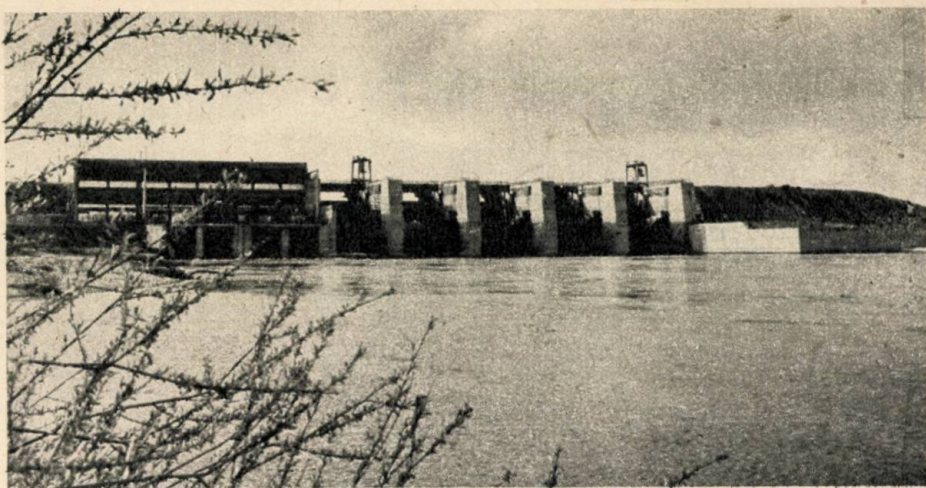
● **CREȘTEREA GRADULUI DE UTILIZARE A POTENȚIALULUI HIDROENERGETIC AL ȚĂRII** la 30 la sută în 1980; 45 la sută în 1985; 65 la sută în 1990; 100 la sută din anul 2000; pînă în anul 1990 va fi pus în valoare complet potențialul hidroenergetic al Dunării.

● **VALORIFICAREA PE SCARĂ TOT MAI MARE A NOILOR SURSE ȘI TEHNOLOGII ENERGETICE** prin: exploatarea surselor de ape geotermale și extragerea energiei geotermice primare, inclusiv a căldurii rocilor uscate; perfecționarea tehnologiilor de captare și folosire a energiei soarelui; conversia energiei vîntului de putere mică, mijloce și mare; stabilirea unor tehnologii economice de captare și utilizare a energiei valurilor; transformarea pe cale biologică a bioxidului de carbon și a biomaselor în combustibil; elaborarea de soluții tehnice în vederea obținerii hidrogenului din apă; gazeificarea subterană a rezervelor de cărbune neexploatabile prin metode miniere.

● **LIMITAREA PRODUCȚIEI DE PETROL ȘI GAZE ȘI RESTRÎNGEREA CONTINUTULUI A UTILIZĂRII ACESTORA ÎN PROCESELE DE ARDERE:** extracția urmează să fie în 1985 de 15 milioane tone ștei; factorul final de recuperare a șteiului din zăcămintele va sporii de la 31,5 la sută în 1979, la 40 la sută în 1985.

● **EXTINDEREA UTILIZĂRII CARBUNILOR ȘI SISTURILOR ÎN TERMOCENTRALELE ELECTRICE.** În acest scop producția de lignit va crește de peste 3 ori, iar producția de ulei de peste 2 ori în perioada 1978—1985; pentru prima oară vor fi exploatare și folosite drept combustibil sisturile bituminoase.

● **TRECEREA LA ÎNFĂPTUIREA PROGRAMULUI DE CONSTRUIRE DE CENTRALE NUCLEARELECTRICE** care prevede realizarea unei puteri instalate de 860 MWe în 1985, de 4800 MWe în 1990.



Apa — izvor nesecat de energie și forță

Cartea Oltului trebuie rescrisă. Multe alte pagini ale unor opere nepieritoare cuprinzând descrieri ale peisajului de neasemuită frumusețe al văilor riurilor din munții noștri necesită adăugiri sau chiar o revedere completă. Geografia țării este, practic, astăzi, alta decât cea învățată de generațiile anilor 1975, să zicem. Si va fi alta și pentru cei care se află acum pe băncile școlilor. Alte riuri vor fi amenajate hidrotehnic în actualul cincinal și apoi în perioada următoare până în 1990. Alte salbe de lacuri sint proiectate să se construiască acum pe Mureș, pe Riul Mare, pe Jiu, pe Dimbovița, apoi în amonte pe Sebeș, pe Vișeu și pe Gilort.

Puterea instalată în hidrocentrale urmează să crească de la 3 550 MW, în 1982, la 6 000 MW în 1985 și la 9 000 MW în 1990. Ponderea energiei produse prin utilizarea apei urmează să reprezinte, în 1990, peste 24 la sută din totalul energiei produse la nivel național.

În acest scop, pe lângă noile amenajări prevăzute a se realiza pe Dunăre și pe riurile interioare ale țării, se vor supraachipa unele uzine hidroelectrice și se vor definitiva sistemele Porțile de Fier II, Riul Mare-Retezat, Olt-Lotru, Siret și Sebeș, Cerna-Motru-Tismana. Mai exact spus, primele patru grupuri ale Hidrocentralei Porțile

de Fier II vor fi puse în funcțiune la sfârșitul anului viitor. Pe Olt și Lotru, unde se află în construcție alte șase hidrocentrale și șapte în fază de proiectare, vor funcționa în viitorul apropiat 67 de grupuri hidroelectrice însumind o putere instalată ce va depăși 1 800 MW. Apoi la Riul Mare, pe lângă hidrocentrala la care se lucrează în prezent și care va totaliza o putere instalată de 340 MW, în acest scop aici construindu-se unul dintre cele mai mari baraje realizate din anrocamente în Europa, se vor mai executa alte 10 microhidrocentrale a căror putere se ridică la 148 MW. Pe Sebeș vor fi atacate lucrările la hidrocentrala Prigoana, încă din 1982 aici funcționând două din cele 5 mari uzine electrice prevăzute a se construi pe Valea Frumoasei. Apele Siretului, pe care sint deschise în prezent trei mari șantiere hidrotehnice, vor pulsa și ele curind în sistemul energetic național circa 117 MW, în cincinalul următor numărul amenajărilor executate aici urmînd să sporească, atît ca număr cit și în complexitate, astfel încît în viitorul apropiat Bacăul să devină port la Dunăre.

Și dacă în intervalul 1950—1980, prin lucrările hidroenergetice executate s-au realizat lacuri de acumulare cu un volum ce însumează 6 miliarde metri cubi de apă, în actualul cin-

cinal vor fi amenajate noi lacuri al căror volum de apă va depăși 2 miliarde metri cubi. Producția de energie obținută prin utilizarea forței hidraulice a apei va fi în 1985 de circa 17,5 miliarde kilowați/oră iar în 1990 de aproximativ 26 miliarde kilowați/oră. Altfel spus, din calculele făcute, rezultă că energia electrică ce va fi produsă de hidrocentralele care vor fi puse în funcțiune în actualul cincinal echivalează cu economisirea anuală a peste 1,1 milioane tone combustibil convențional sau a unei cantități de păcură în valoare de circa 300 milioane dolari.

Tot în actualul cincinal, pentru valorificarea deplină a întregului potențial hidroenergetic al țării, dar și în scopul antrenării la execuția unor astfel de lucrări a populației și, totodată, pentru punerea în valoare a resurselor locale, se prevede construirea a 525 de microhidrocentrale. Alte 1 000 astfel de microuzine electrice care vor funcționa utilizînd forța apelor mici, vor fi construite în cincinalul viitor. Pentru aceasta au fost elaborate ample programe, primele microhidrocentrale cu instalație executate la I.U.P.S. Reghin, sau pe plan local, funcționînd cu bune rezultate în mai multe puncte izolate ale țării, dar și în centre rurale sau urbane.

Redescoperirea cărbunelui

Cărbunelui îi revine în actualul cincinal și apoi, în continuare, pînă în 1990, un rol tot mai însemnat în producerea energiei electrice necesare acoperirii cerințelor economiei noastre. Ponderea energiei produse în termocentrale pe bază de cărbune și sisturi bituminoase va spori de la 32,4 la sută în 1982 la 47,5 la sută în 1985. Altfel spus, dacă în 1982 puterea instalată, produsă pe cărbune, s-a ridicat la 5 500 MW, în 1983 va crește cu 1 000 megawați, în 1985 va fi de peste 8 000 MW, iar în 1990 va atinge cifra de 10 000 MW. În acest scop se prevede creșterea producției de cărbune de la 44 milioane tone, — cit prevede planul anului 1982 — la peste 87 milioane tone în 1985. Practic, ritmul zilnic de extracție va evolua de la 156,7 mii tone în 1982 la 195,4 mii tone în 1983 și apoi la 286,6 mii tone în 1985. Față de perioada 1976-1980 în actualul cincinal producția de cărbune a țării noastre va crește de 2,3 ori.

Mari creșteri se prevăd și pentru cincinalul următor, astfel că în 1990 termocentralele vor avea la dispoziție circa 93,8 milioane de tone de cărbune, din care 8,8 milioane tone de huiă, 85 milioane tone de lignit și cărbune brun la care se vor adăuga 18,5 milioane tone de sisturi bituminoase. Nu numai producția va cunoaște însă creșteri atît de spectaculoase, ci și calitatea cărbunelui, astfel ca puterea sa calorică să atingă cote tot mai ridicate, pe această bază urmînd să sporească randamentul instalațiilor termoelectrice. Dar, se înțelege, traducerea în viață a acestor importante obiective presupune mari și stăruitoare eforturi în direcția perfecționării muncii în abataje și cariere, deschiderii de noi zăcăminte, îmbunătățirii procesului de preparare precum și a procesului de ardere.

În ce privește sporirea producției în unitățile aflate în funcțiune au fost

deja elaborate ample programe de măsuri care prevăd extragerea suplimentară, numai în anul 1982, a circa 4 milioane tone de cărbuni. Se are în vedere pentru aceasta suplimentarea forței de muncă prin extinderea inițiativelor de intrajutorare muncitorească, creșterea gradului de utilizare a mașinilor și instalațiilor, lucru posibil prin întărirea ordinii și disciplinei, organizarea mai bună a întregii activități de extracție, prin perfecționarea nivelului de pregătire profesională a tuturor cadrelor. Vor fi totodată montate noi linii tehnologice de mare capacitate — excavatoare gi-

pești — locul în care se află depozitul de cărbune — de Băbeni — stație C.F.R. pe magistrala feroviară Sibiu—Craiova. Alte căi ferate miniere și drumuri vor mai fi amenajate între Tirgu Cărbunești și mina Albești, între localitățile Dudaș și Husnicioara, precum și între Berbești-Popești și Alunu.

Două noi mine vor fi deschise în următoarea perioadă de timp în Valea Jiului, respectiv în zona Lupeni Sud și la Valea de Brazi. Tot aici se va construi o instalație modernă de preparare a cărbunelui. Apoi, fructificînd roadele cercetărilor efectuate pînă în prezent, se va acționa



gant și magistrale de benzi — și se va acționa cu forțe sporite pentru îmbunătățirea sistemului de transport al cărbunelui. O astfel de linie tehnologică modernă este în curs de finalizare la Oltețu, în bazinul carbonifer al Horezului, unde, în scopul asigurării unei mai bune fluențe în activitatea de transport a cărbunelui, se mai construiește o cale ferată care va lega localitatea Po-

pentru deschiderea unor noi unități miniere în județele Caraș-Severin, Mehedinți și Timiș, iar în perspectivă se prevede punerea în exploatare a zăcămintelor descoperite la Ișalnița-Dolj, Caracal-Olt, București-Sud și în Moldova.

În domeniul investițiilor, pe lângă centralele electrice și de termoficare aflate în construcție la Drobeta Turnu Severin și la Anina se

vor mai realiza alte asemenea unități la Timisoara, Iași și Suceava.

Pe lângă toate acestea, în abatajele unităților miniere se vor introduce noi complexe mecanizate de tăiere și susținere, alte instalații complexe al căror rol este acela de a spori producția

de cărbune, concomitent cu reducerea efortului oame-nilor. Totodată, în cariere și în mod deosebit la Rovinari se va intensifica ritmul de decopertare astfel încât, de la 103 milioane metri cubi sterili, excavat în 1982, să se ajungă la nivelul de 170 milioane me-

tri cubi sterili pe an, în 1985. Investiții importante vor fi executate și în scopul valorificării complexe a șlamului și iazurilor de la uzinele de preparare, numai în Valea Jiului urmînd să se recupereze în acest mod, în actualul cincinal, circa 400 000 tone cărbune.

Atomul — tot mai multe argumente în favoarea sa

Țările importatoare de materii prime energetice care asistă la creșterea în ritm vertiginos a facturii petroliere își orientează logic politicile lor economice urmîrind trei obiective: reducerea vulnerabilității lor față de petrol, utilizarea rațională a energiei prin economisirea acestuia și înlocuirea hidrocarburilor cu noi surse de energie. Energia nucleară reprezintă o sursă imediată, disponibilă, dezvoltată din punct de vedere industrial, foarte competitivă sub aspect economic și capabilă să satisfacă o parte considerabilă a necesităților imediate și de perspectivă în cele mai bune condiții de securitate și de garanție în aprovizionare.

Este drept, problema energiei nucleare a fost la un moment dat dificil de abordat. Ca orice tehnologie nouă, ea a înregistrat pe plan mondial profunde decepții urmate de perioade de entuziasm exacerbat. Se cunoaște că în trecut s-au visat avioane propulsate cu energie nucleară. Firește, previziunile optimiste făcute în anii 1960 sînt departe de a fi atinse în zilele noastre, cel puțin global. Dar energia nucleară este o realitate industrială a zilei de astăzi. Numai în 1980 ea a furnizat 8,2 la sută din totalul producției mondiale de electricitate, producție aparent redusă dar care reprezintă echivalentul a 150 milioane de tone petrol, adică mai mult decît consumul total de energie primară al unei țări puternic dezvoltate.

Comparată cu cea de petrol, repartitia geografică a rezervelor de uraniu în lume se dovedește foarte diferită și foarte diversificată, reprezentînd o garanție importantă pe planul

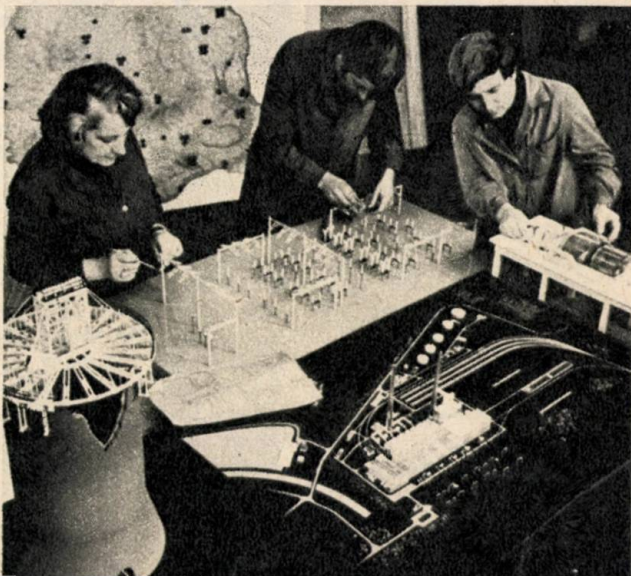
securității livrărilor. În ceea ce privește costul de producție al unui kWh, de asemenea competitivitatea energiei nucleare în raport cu alți combustibili s-a afirmat neîncetat în ultimii ani. Costurile de producție înregistrate în 1979 sau în 1980 la nivelul companiilor de electricitate din mai multe țări puternic dezvoltate oferă un avantaj de 20—60 la sută energiei nucleare în raport cu cărbunele. Un kWh nuclear este la ora actuală de 2,3—3 ori mai ieftin decît un kWh obținut pe bază de petrol.

Acest avantaj economic, care se mărește necontenit, constituie un element important care pledează în favoarea dezvoltării energiei nucleare. Industriile țărilor care dispun de o producție electronucleară importantă vor beneficia de nenumărate avantaje economice în viitor. Iată de ce la Congresul al XII-lea al partidului s-a hotărît construirea în țara noastră a primei centrale nucleare-electrice, centrală aflată în execuție, cum se cunoaș-

te, la Cernavodă. Corespunzător indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, date cu prilejul celor trei vizite efectuate pe șantierul acestui important obiectiv, primul grup cu o putere instalată de 660 MW, din cele cinci grupuri cite va avea în final centrala atomoelectrică, urmează să fie pus în funcțiune în 1985.

Hotărîți să traducă în faptă sarcinile trasate de secretarul general al partidului, constructorii centralei atomoelectrice au intensificat ritmul de execuție, manifestînd preocupări susținute în direcția realizării unor lucrări de calitate superioară și la nivelul cerințelor acestui important și complex sector care este energetică nucleară. Totodată, se acționează cu forțe sporite în direcția asimilării în țară a unui volum tot mai mare de instalații, precum și pentru asigurarea din resurse interne a necesarului de materiale.

În 1990, țara noastră va obține circa 22,7% din tota-



lul energiei electrice produse în centralele nucleare-electrice. Pondere care urmează să crească în deceniul următor când se vor construi alte două astfel de centrale, una în Moldova și alta în Transilvania. Și mai

trebuie menționat că dacă pe termen mijlociu pătrunderea cantitativă a energiei nucleare este bazată la ora actuală pe vectorul electricitate sunt posibile și alte aplicații: pentru furnizarea

directă de căldură, pentru nevoile industriei, pentru propulsia navală, posibilitatea realizării tehnologice a acestor aplicații fiind de pe acum dovedită pe plan mondial.

Sursele noi — energia viitorului

Specialiștii apreciază că în prezent, pe întreg teritoriul planetei, se află în funcțiune peste 1 milion de pompe mecanice eoliene. Într-o serie de țări au fost construite și instalate stații electrogene solare cu o putere care se apropie de 100 de MW, în zonele insorite ale globului acestea aducând oamenilor aproape aceleași servicii pe care le aduc hidrocentralele în zonele cu climă temperată. Succese însemnate au fost obținute și în ceea ce privește energia valurilor, utilizarea biomasei, a apelor geotermale în scopul obținerii energiei electrice sau energiei mecanice sau pentru economisirea combustibilului și energiei electrice.

În actualul cincinal și la noi în țară se pune un accent deosebit pe utilizarea acestor surse noi, așa numite convenționale de energie. Sint dinecunoscut rezultatele înregistrate în mai multe sectoare de activitate pe linia construirii unor generatoare eoliene — câteva funcționează în Semenice, rod al

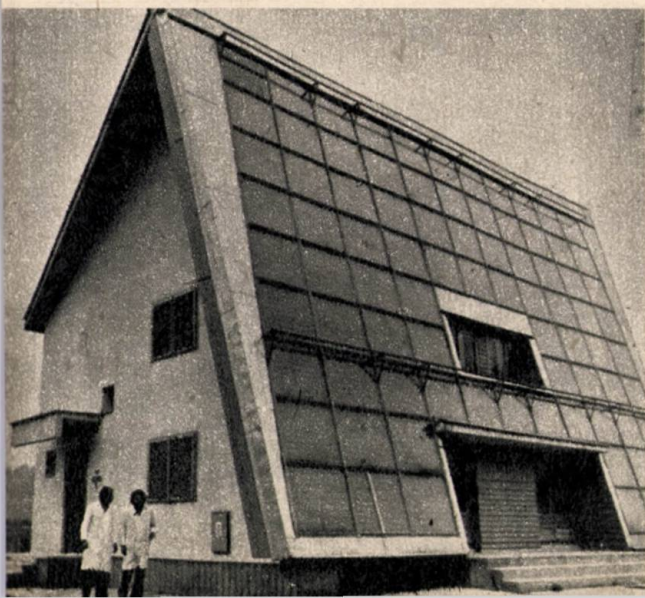
eforturilor depuse și al cercetărilor efectuate de către studenții Institutului de subingineri din Reșița, alte câteva sunt instalate pe munții din apropierea Brașovului. Realizări de seamă — comparând rezultatele înregistrate pe plan mondial — au fost obținute și în ceea ce privește construcția unor centrale care utilizează drept combustibil energia solară. Cercetătorii au pus, totodată, la punct câteva tehnologii pentru transformarea pe cale biologică a bioxidului de carbon și a biomasei în combustibil. În anul 1981, de pildă, au fost economisite 70 mii tone combustibil convențional prin utilizarea surselor noi în locul energiei clasice.

Domeniile în care se poate utiliza cu eficiență sporită sursele noi de energie sint deocamdată prepararea apei calde și încălzirea spațiilor netermoficate, precum și unele sectoare industriale și agricole pentru spălarea diferitelor piese și subansamble, pentru punerea în funcțiune a sistemelor de iri-

gații. Dar, se are în vedere sporirea continuă a contribuției surselor noi în balanța de energie primară a țării. Astfel se estima că la nivelul anului 1985 să se economisească circa 12/2,6 mii tone combustibil convențional prin lărgirea domeniilor de utilizare a energiei solare, eoliene, a apelor geotermale, a biogazului, biomasei și deșeurilor menajere. Aceasta după o primă evaluare, pentru că studiind atent toate posibilitățile de care dispunem, specialiștii au ajuns la concluzia că la sfârșitul actualului cincinal economiile de combustibil, obținute ca urmare a folosirii surselor noi de energie, se pot cifra la circa 5 550. mii tone combustibil convențional, iar în 1990 la 7-10 milioane tone combustibil convențional.

Coreșpunzător studiilor întreprinse, se consideră că în 1985 vor fi economisite 400 mii tone combustibil convențional prin utilizarea energiei biotermale; 200 mii tone prin utilizarea energiei solare; 100 mii tone pe seama folosirii energiei vinturilor și valurilor; 200 mii tone prin folosirea pe scară mereu mai largă a biogazului; 100 mii tone prin transformarea pe cale biologică a deșeurilor menajere și a biomasei; 4 350 mii tone prin recuperarea căldurii din instalațiile unor mari întreprinderi, în special din sectorul metalurgic; și 200 mii tone din alte surse.

Se înțelege, un accent deosebit urmează să se pună pe modernizarea instalațiilor de ardere a tuturor instalațiilor prin care circula apa caldă, căldură sau abur, în așa fel încît, utilizînd cit mai puțin combustibil, să se satisfacă deplin cerințele a tot mai mulți consumatori.



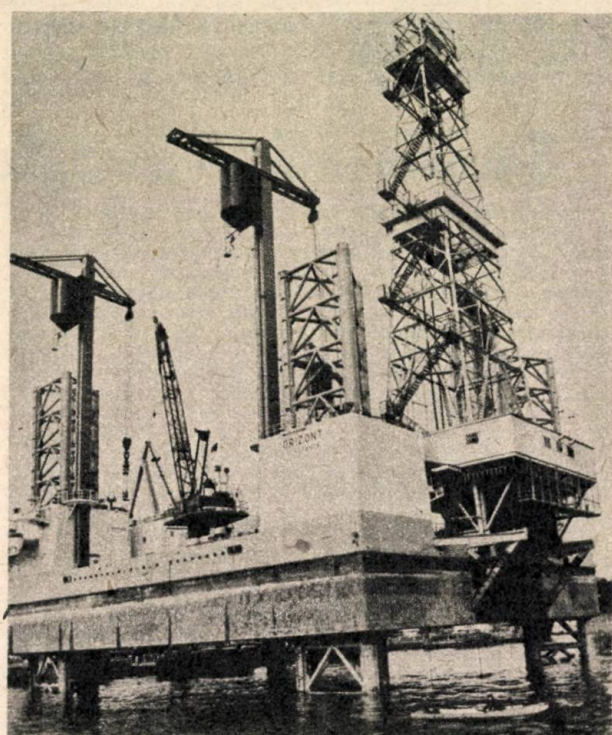
Valori sporite aurului negru

Țițeiul și gazele — baza resurselor necesare producției de energie electrică la începutul actualului cincinal — vor reprezenta combustibilul necesar obținerii doar a 4,6 la sută din totalul energiei produse în țara noastră în 1990. Hidrocarburile se vor utiliza practic doar ca adaos de ardere. Termocentralele care funcționează în prezent utilizând drept combustibil Țițeiul și gazele naturale vor fi modificate în cel mai scurt timp și trecute pe cărbune. Cu toate acestea, producția de Țiței a țării noastre urmează să înregistreze însemnate creșteri. Astfel, programele cu privire la creșterea producției de Țiței și gaze pe perioada 1982—1985, peste prevederile actualului cincinal, stabilesc măsuri în scopul atingerii unei producții de circa 15 milioane tone în 1985, față de 12,5 milioane tone cit se prevăzuse inițial. Prin sporirea producției deci și prin reducerea consumului de hidrocarburi în termocentrale se vor putea acoperi în condiții mai bune necesitățile petrochimiei unde Țițeiul capătă valori de citeva zeci de ori mai mari și, totodată, se va reduce importul, efortul valutar deosebit pe care-l facem în prezent în scopul asigurării bazei de resurse energetice și de materii prime necesare dezvoltării economiei. Principalele direcții de acțiune care se au în vedere în acest sens sint următoarele:

- Deschiderea noilor zăcămintе descoperite în 1981 și 1982 la Stoenița (Gori), Ciurmeghiu și Vest Mihai Bravu (Bihor), Umbrărești și Independența (Galați), Bertești (Brăila), Ileana și Arțari (Călărași) și Vilcele Est (Argeș).

- Se vor deschide, în același timp, noile zăcămintе de gaze descoperite în zonele trusturilor de petrol Arad, Bolintin, Moinești, Tirgu Jiu și în Transilvania.

- Anul acesta și în fiecare dintre următorii ani ai actualului cincinal se vor fora aproximativ 1 600 sonde de cercetare, exploatare și injecție (în total 2,3 milioane ml), față de 1 200—1 300 sonde — media anuală



realizată pînă în 1981. Volumul suplimentar de lucrări executate în acest sector echivalează cu activitatea a 2—3 schele de foraj.

- Se va extinde forajul la mare adîncime, în prezent cea mai adîncă sondă în producție din țara noastră — 5 200 metri — fiind la Drăganu-Călina în județul Vilcea.

- Pe lingă punerea în exploatare a unor noi zăcămintе se va accentua procesul de repunere în funcțiune a unor sonde vechi, în acest an tinerii din județul Dimbovița, de pildă, preluind 30 de astfel de sonde pentru a le reactiva, cu forțe proprii, prin muncă patriotică, colectivele de muncă din toate schelele petroliere asumindu-și prin programe răspunderi concrete în scopul reactivării a peste 600 de sonde.

- Prin perfecționarea tehnologiilor de extracție se prevede creșterea factorului final de recuperare a petrolului din zăcămint în 32 la sută — nivel atins în

1982 — la 40 la sută în următorii ani.

- Pentru a se evita pierderea fracțiilor ușoare se vor construi parcuri și depozite în circuit închis, în marea majoritate a schelelor de extracție.

- Se va dezvoltă sistemul național de magistrale pentru transportul gazelor și se vor construi mari depozite și stații de compresoare moderne.

- Pe platforma continentală a Mării Negre se va intensifica procesul de forare la mare adîncime, punindu-se în funcțiune alături de „Gloria” noua platformă de foraj marin „Orizont”, prevăzută cu echipamente de cea mai înaltă tehnicitate, cu rezervoare de mare capacitate.

- Cum sondele de foraj și extracție sînt consumatoare de energie, o atenție sporită se va acorda reducerii consumului în instalațiile proprii, acționindu-se cu consecvență în direcția perfecționării utilajelor și agregatelor folosite în sectorul petrolier.

Grupaj realizat de NICOLAE MILITARU

PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI

O REALITATE A VIETII NOASTRE ȘTIINȚIFICE, MANIFESTATĂ CU DEOSEBITĂ VIGOARE ÎN ULTIMII ANI ESTE DINAMISMUL NEÎNTRE-RUPT AL ACTIVITĂȚII DE CREAȚIE, DE CERCETARE, ÎN ACEST CONTEXT, ORIENTAREA CREATO-RILOR SPRE REZOLVAREA UNOR PROBLEME ALE ȘTIINȚEI ȘI TEH-NICII DE VIRF A AVUT IMPLICAȚII FAVORABILE ASUPRA ÎNTE-GHI NOASTRE DEZVOLTĂRI ECO-NOMICO-SOCIALE, A CONTRIBUIT LA CREȘTEREA PRESTIGIULUI ȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI. NE VOM REFERI ÎN CELE CE URMEAZĂ LA CITEVA DINTRE CELE MAI ÎM-PORTANTE REALIZĂRI ALE ÎNTE-LIGENȚEI ROMÂNEȘTI, AUTENTI-CE PRIORITĂȚI ÎN DOMENIU.

SPRE O PETROCHIMIE FĂRĂ HIDRO-CARBURI. Încercările care se fac pre-tu-tindenți în lume pentru a găsi răspunsuri eficiente crizei energetice, au pus în evi-dență în ultima vreme posibilitatea de a obține o serie întreagă de combustibili prin metode noi, ce exclud utilizarea ca materie primă a prețioaselor hidrocarburi. O preocupare pe cit de generoasă, pe atât de spectaculoasă. Aceasta pentru că al-cooli, biogazul, ce pot fi utilizați drept carburanți prezintă cel puțin aceleași per-formanțe ca cei obținuți prin metodele tradiționale.

Care este deci calea pe care se pot pro-duce acești combustibili, absolut necesari în întreaga economie? Conform aprecie-rilor specialiștilor — bazate pe experien-țe îndelungate — o serie de plante care prezintă din punct de vedere energetic valori deosebit de ridicate constituie o al-ternativă a viitorului. Să subliniem și faptul că aceste plante, pe lângă randa-mentul înalt de conversie au și o creștere foarte rapidă, care, mai ales în cazul uti-

lizării în regim de culturi, le fac deosebit de prețioase.

Asemenea plante — fie că sînt terestre sau acvatice — au fost determinate pen-tru toate zonele climatice ale globului. Și, ceea ce este cel mai important, este vorba în general de specii nedispute — ca materie primă — de alte industrii.

În cadrul activității de cercetare bio-tehologică, în Institutul de energetică chimică și biochimică din București au fost stabilite randamentele energetice de conversie pentru 50 specii de plante, cres-cătoare în regim spontan sau dirijat. Din-tre multiplele rezultate obținute de spe-cialiștii din acest institut să reținem pe cele care se referă la utilizarea ca mate-rie primă a popului și salciei. A reieșit astfel, că dintr-o tonă de substanță usca-tă, de plop sau salcie, se obține prin me-tode de bioconversie o cantitate de 250—400 litri de alcool. Tehnologia utilizată este, în mod schematic, următoarea: ma-teria primă este tocată, după care este supusă în instalații speciale unui atac mi-crobian. Microorganismele respective au proprietatea de a secreta o serie de sub-stanțe, în funcție de caracteristicile plan-tei. Interesează foarte mult ce tulpini de microorganisme convertesc cu cel mai mare randament energetic biomasa în al-cooli. Substanțele respective, în fapt niște enzime, descompun materia primă vege-tală pînă la treapta de alcoolii cu putere calorică foarte mare. În plus rezultă și o cantitate de 200—350 kg proteină furajeră. Experimentele au arătat că acest tip de alcool poate fi utilizat fie singur, pentru motoare special concepute, fie în amestec cu benzină, în ambele situații eficiența fiind deosebit de ridicată.

Dar nu sînt singurele rezultate de va-loare în această direcție. Utilizarea unor plante acvatice se dovedește de asemenea o soluție interesantă. Așa, spre exemplu, dintr-o tonă de stuf uscat, prin aceleași metode de bioconversie se obține o canti-

Mozaic tehnico-științific

■ Un colectiv de cercetători britanici este autorul unei descoperiri de o uriașă valoare medicală. Este vorba de posibilitatea de pro-ducere pe scară largă și la un cost redus a unui vaccin antimalaric uman. Vaccinul este obținut pe baza unei substanțe care dă corpului uman o imunitate perfectă față de paraziții malariei.

■ La Facultatea de automatică din I. P. București a fost pus la punct un sistem in-tegrat microscop-monitor TV, care permite transpunerea pe ecran a imaginilor de la microscop. Creierul acestui sistem este un calculator electronic M-18.

■ Cercetările care se fac în lume pentru crearea unor biomateriale capabile să asu-re înlocuirea unor țesuturi umane sînt — se pare — aproape de realizarea primelor succese. Medicii de la un spital din Boston, care experimentează transplantul cu piele artificială au comunicat că materialul sin-tetic creat a fost bine suportat de 10 pa-cienți.

■ Specialiștii americani în domeniul bio-maselor au constatat că metanul se poate ob-ține în condiții de rentabilitate deplină din-tr-o algă marină, numită „laminaria”. Ex-periențele au arătat că din 0,30 metri cubi de alge uscate s-au obținut 1,50 metri cubi metan. Potrivit aceluiași specialiști, de pe o plantație de 200 mîle pătrate, cultivate pe zone mîlășinoase ale litoralului, s-ar obține anual circa 30 000 barili petrol. De reținut și faptul că „laminaria” are o creștere foarte rapidă.

■ Un inventator australian a pus la punct un aparat care se dovedește superior altor metode de... alungat țîțarii. Pornind de la rezultatele unor cercetări ale biologilor și zoologilor referitoare la comportamentul țîțarilor, el a realizat un generator sonic, care emițînd sunete de o anumită frecvență a-lungă astfel dizgrațioasele insecte. Aparatul e alimentat de o baterie de 9 volți.

■ Bazat pe faptul cunoscut că există o diferență sensibilă între rezonanța magne-

PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI

tate de 360 metri cubi de biogaz ; utilizând ca materie primă o specie numită pistia, care are și o creștere foarte rapidă — cel puțin 2 tone/hectar/zi — se obține o cantitate de peste 400 metri cubi biogaz. În ambele situații, conținutul de metan este de peste 70 la sută, restul fiind bioxid de carbon.

Foarte important este faptul că dincolo de rezultatele obținute experimental în laboratoarele institutului, pe baza unui proiect original se află în construcție pe platforma chimică Dudești o instalație

pilot, la nivelul celor mai moderne tehnici din lume, care va fi gata la sfîrșitul anului 1982. Numai prin producerea aici a enzimelor necesare și care înainte se importau, se vor obține anual economii de circa 5 milioane dolari. După modelul acesteia urmează a se realiza alte două instalații — în Delta Dunării și la Fundulea.

UN COPIL DEPLASEAZĂ O GREUTATE DE 4 TONE. Sint binecunoscute problemele care se pun în orice mare întreprindere în legătură cu deplasarea și



O importantă premieră a industriei noastre aeronautice : primul avion de linie Rombac 1-111

Mozaic tehnico-științific

tică a celulelor umane sănătoase și cele atinse de cancer, un grup de specialiști japonezi au realizat un aparat de diagnosticare mai precisă, mai exactă decât prin metodele cunoscute pînă acum, a studiului și evoluției acestor boli.

■ În Franța au fost date în folosință primele construcții care dispun de un aspirator central. Pentru a face curățenie este suficient să branșezi tubul cu peria și apăsînd pe un buton, praful este înghițit de o instalație centrală. Metoda se dovedește practică atît pentru locatarii cît și din punct de vedere al consumului de energie și al zgomotului, care sint reduse.

■ Industria elvețiană a pus în vînzare conserve care dispun de un sistem ce le permite să se autoîncălzească. Între pereții dubli din aluminiu al ambalajului se află introduse o serie de substanțe, care, în momentul smulgerii unui inel de pe fundul cutiei, acestea intră într-o reacție cu degajare de căldură. Deși costul acestora e sen-

sibil ridicat față de conservele normale, ele sint mult căutate de excursioniști și alpinisti.

■ Specialiști sovietici au descoperit că asocierea tratamentului medicamentos cu o serie de obiecte puternic magnetizate, au o influență favorabilă, grăbind vindecarea unor arsuri, fracturi sau chiar în hipertensiunea arterială. Denumite „magnetofore” acestea se utilizează sub forma unor centuri sau bandaje, în zonele corpului supuse tratamentului.

■ O firmă japoneză a pus la punct un mic aparat, de mărimea unui ceas de mînă, care pe lingă ora exactă, data și ziua curentă, îndeplinește și funcția de traducător. Apăsînd pe un buton care formează — mai întîi — cuvînte în limba maternă și apoi pe altul pentru limba solicitată, pe cadran apare afișat cuvîntul tradus în engleză, franceză, germană, spaniolă.

■ Faptul că odată cu înaintarea în vîrstă vocea suferă schimbări preocupă de multă

transportul diferitelor produse în cadrul procesului de producție. În numeroase cazuri macaralele nu fac față, în altele nu pot fi aduse macarale la locul respectiv, alteleori utilizarea unor macarale mult prea puternice face ca pe total să crească prețurile de producție; nu de puține ori vezi oameni chinându-se cu propriile brațe să ridice sau să care piese grele, ceea ce face insolubile o serie de articole privind protecția muncii. De aici și căutările privind găsirea unor mijloace eficiente pentru transportul uzinal.

Și, iată, de curind o valoroasă realizare a unui colectiv de specialiști de la Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru mașini de ridicat și transportat din Timișoara vine în întâmpinarea acestor cerințe. Instalația realizată aici este un transportor care, practic, revoluționează clasicul mijloc de transport pe roți, înlocuindu-l cu așa zisa pernă de aer. Aceasta este alcătuită dintr-o placă ce are la bază un dispozitiv în formă de farfurie denumit și aeropaletă; aceasta din urmă este practic o cameră obisnuită de cauciuc, umplută cu aer comprimat, de la o sursă cu care e permanent în legătură. Are rolul de element de susținere. În funcție de greutatea pe care le suportă, diametrul pernei de aer variază între 180 și 1 200 milimetri. În momentul în care o greutate este așezată pe aeropaletă în vederea deplasării, o cantitate de aer iese prin niște orificii din perna (camera) respectivă, creind între acestea și suprafața de glisare o peliculă de aer de ordinul zecimilor de milimetru. Suficient însă ca, în absența frecării, un copil să deplaseze cu ușurință o greutate de 4 tone, iar un adult 12—20 de tone. Invenția respectivă aparține a doi cercetători, ing. Zeno Pircea și Hartwig Michels.

În ideea de a răspunde cât mai bine unor necesități diverse, colectivul angrenat în această cercetare a pus la punct și asimilat până în prezent 13 tipodimensiuni din acest dispozitiv pe pernă de fluid, începând cu cele cu greutate de 1 tonă și ajungând azi până la 400 tone. Să reținem spre exemplu că se pot deplasa astfel cu mare ușurință motoare, batiuri, transfor-

matoare, ceea ce în sistemul clasic duce adesea la strangularea fluxului de producție, la blocarea spațiilor etc. Se are de asemenea în vedere, datorită ușurinței în deplasare și a absenței trepidățiilor, utilizarea acestui mijloc de deplasare și pentru mesele mobile de transport a bolnavilor în spitale. Desigur, în funcție de tipul transportorului, acesta dispune de 1—2—3—4—5 perne cu fluid. Marele avantaj al acestor instalații este construcția simplă și ieftină, manevrabilitatea, pot fi strecurate ușor peste tot, au rezistență mare (prin aceea că, neavând piese în mișcare durată de utilizare crește), pot fi utilizate fără o calificare specială, nu produc nici un fel de vibrații. Avantajele continuă și în legătură cu randamentul energetic. Podurile rulante spre exemplu necesită construcții speciale și au un consum de energie electrică ridicat. Motostivuitoarele, pe lângă faptul că se importă, au și un consum de energie de 9 ori mai mare față de un transportor de aceeași capacitate. Acesta din urmă, chiar în condițiile folosirii drept „combustibil” a aerului comprimat, consumul nu depășește 3 kw pe tonă. Foarte recent a fost asimilată și macaraua portal pe pernă de aer, avind aceleași avantaje. Mai mult, atașarea unei surse proprii de alimentare cu aer comprimat sau a unor elemente de propulsie automată, inclusiv telecomandă situează acest produs în rindul performanțelor de vîrf ale științei și tehnicii. Utilizînd asemenea mijloace, concluzia nu poate fi decît aceea că se pot reduce substanțial costurile construcțiilor. Aceasta rezultă din realizarea unor economii de metal, beton etc. ca urmare a reducerii înălțimii halelor sau a unui fundament fără asigurări speciale de rezistență.

UN INSECTICID IDEAL. O situație de care agricultorii trebuie să țină permanent seama este aceea a combaterii dăunătorilor. Or, realitatea arată că odată cu folosirea acestora apare pericolul ca o parte din substanțele chimice din insecticidele utilizate să distrugă și alte insecte — dușmani naturali ai dăunătorilor — și chiar să aibă un anumit efect asu-

Mozaic tehnico-științific

vrepe pe specialiști. Cu atît mai mult cu cît aceasta are pentru unele persoane consecințe profesionale sau sociale. Motivul este cunoscut: din cauza tutunului, alcoolului, meselor prea abundente, cordele vocale se încarcă cu un înveliș gelatinos care tinde să le sudeze între ele. Tratamentele clasice nu reușesc întotdeauna. Suferinții au însă acum la dispoziție un instrument salvator — laserul — care elimină fără nici un risc celulele buclușe. Totodată un „aspirator” plasat în zona operației absoarbe „praful” creat de intervenția respectivă. Călețirarea se obține în cel mult 24 de ore, pacientul revenindu-i vocea „plădă”.
■ În Japonia a fost lansată la apă prima navă din lume ce poate fi condusă cu ajutorul vocii omului. Navă, cu un deplasament de 180 000 tone dispune de un computer care recepționînd vocile anumitor persoane investite cu răspunderi pe linie de comandă, le descifrează și le transmite în sala mașin-

nilor. Evident că un glas necunoscut computerului nu ar putea pune nava în mișcare.

■ Un grup de cercetători americani au realizat un aparat perfecționat de investigație medicală, care permite „să vadă” ceea ce alte aparate sau mijloace existente pînă la el nu reușeau: metabolismul uman în acțiune. Prin aceasta se poate observa apariția și tendința de dezvoltare a unor tumori, instalarea unor dezordini fiziologice care pot determina psihoze, schizofrenii, senilitatea, epilepsia, forme incipiente de cancer sau — și aceasta e considerată cea mai importantă performanță — descoperirea primelor semne caracteristice ale unor bofi cardiace.

■ O întreprindere britanică a realizat și pus în circulație cel mai mare autobuz din lume. În pofida dimensiunilor de 12 metri lungime, 23 tone greutate — și a capacității — 250 de pasageri — „monstrul” este ușor de manevrat, putînd fi utilizat chiar și în cartierele cu străzi înguste.

PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI

pra organismului uman ; mai mult chiar s-a ajuns ca în timp, insectele cărora le sint „destinate“ substanțele respective au devenit tot mai rezistente și chiar imune la o serie de insecticide. De aici și căutările, pretutindeni în lume, pentru a contracara pe alte căi decît cele tradiționale acești periculoși dăunători.

Și, iată, datorită noilor cuceriri ale cercetărilor din biologie și biochimie care permit imitarea unor mecanisme și fenomene ale lumii vii s-a ajuns de cîtiva ani la sinteza unor substanțe ce sint considerate pe drept cuvînt ca insecticidul ideal — feromonii. Institutul de chimie din Cluj-Napoca — prin laboratorul de produșii naturali — este primul din Europa care a pus la punct asemenea substanțe. Dar să vedem ce sint de fapt feromonii.

Grație descoperirilor de care aminteam s-a putut stabili că insectele comunică între ele printr-un „limbaj chimic“. Astfel, cînd un individ, în fapt femela, doarește să transmită un mesaj (o alarmă, o chemare pentru hrană, împerechere etc.), aceasta emite o substanță care este recepționată de ceilalți. Deosebit de importante sint substanțele — practic este vorba de niște hormoni — emise de indivizi din aceeași specie. Prin realizarea sintezei acestora apărarea deci în fața cercetării un domeniu fascinant, acela că dăunătorii să fie distruși cum s-ar spune cu propriile arme. Abordindu-se această cercetare prioritară s-a avut în vedere o serie de dăunători din agricultură : ai mărului, prunului, piersicului, verzei, molidului, stejarului etc., astfel că în prezent cercetătorii clujești au rezolvat problema distrugerii a circa 25 de dăunători, care reprezintă tot atîtea brevete de invenții. La această temă au mai colaborat Institutul de protecția plantelor București, Facultatea de biologie și Centrul de cercetări biologice din Cluj-Napoca etc.

Să vedem însă în ce constă valoarea acestei descoperiri și cum este ea utilizată.

În primul rînd este de reținut că feromonii sint utilizați atît pentru supravegherea — adică pentru a fi informați de apariția dăunătorilor — cît și pentru combaterea acestora. În prima etapă, capcanele cu feromoni atrag masculii indicînd astfel numărul de insecte la hectar, perioada optimă a tratamentelor chimice, numărul acestora. Cum are loc însă distrugerea ? Se plasează în cultură o serie de 40—50 capcane, practic niște panouri cu feromoni care sint unse și cu o substanță lipicioasă. Masculii aflați în mediu, primind mesajul respectiv, se îmbulzesc pe panourile respective, combaterea fiind aproape totală ; deea ce a scăpat capcanelor este sub pragul de pericol. O altă cale de combatere este cea a dezorientării masculilor. Dispersia în cultură a unei cantități de feromoni face ca aceștia, primind mesajul din mai multe părți deodată, să fie dezorientați și, neputînd repera în timp femelele, fecundarea nu se mai produce și specia este astfel distrusă. Desigur, o tehnică sau alta se aplică în funcție de specie și de numărul de indivizi. De reținut este însă că pentru combatere este necesară o cantitate de numai 10—20 miligrame de atrăcînt la hectar, în timp ce pentru supraveghere este nevoie doar de aproximativ 2 miligrame. Rezultate ale aplicării sistemului în aproape 20 de județe ale țării arată că la o investiție de 1 000 lei se obțin economii de 10 000 lei. Între altele, pentru pomii fructiferi economiilor rezultate de la scăderea numărului de stropiri de la 4—5 la una singură li se adaugă și avantaje de ordin ecologic, de refacere a echilibrului biologic în special. În plus feromonii nu poluează și sint destinați fiecare unei anumite specii.

În prezent stația pilot a institutului clujean asigură întregul necesar pentru agricultura noastră. Faptul că interesul pentru utilizarea acestor substanțe este mare și avînd în vedere că doar cîteva țări mai produc feromoni, a făcut ca o

Mozaic tehnico-științific

■ Cercetători francezi de la un institut din Lyon au descoperit după studii minuțioase că orice automobil care trece în viteză pe un drum poate fi recunoscut și după zgomotul motorului. Instalația respectivă este compusă din doi senzori dispuși în apropiere de șosea, situați la o anumită distanță unul de altul. Prin înregistrarea timp de 10—20 secunde a semnalelor respective se determină — pe lingă viteza exactă — și tipul de automobil care a depășit viteza legală.

■ În R. F. Germania a fost pusă la punct și lansată în producția de serie o barcă de salvare de un tip cu totul nou. În caz de naufragiu aceasta se poate închide ermetic și, lansată la apă, nu mai este în pericol de a fi dusă la fund de valuri. În plus, fiind vopsită în culori vii și avînd o instalație de radio care emite un anumit timp ea poate fi depistată de navele trimise în ajutor.

■ O echipă de cercetători francezi a realizat un nou material de construcții cu calități deosebite. Este vorba de cărămizile pe bază de sticlă, care, față de cele clasice prezintă o serie de avantaje : greutate de patru ori mai redusă, izolare termică superioară, cost mai redus. Materia primă de bază este obținută din sticla obișnuită — borcan, sticle, geamuri sparte — în amestec cu anumiți agenți chimici, totul fiind amestecat și încălzit la temperaturi înalte.

■ Un specialist norvegian propune ca la forajele geologice și la exploatarea țițeiului din mările Arcticii să fie utilizate drept platforme de lucru iceberguri artificiale. El a calculat că înghețarea unui iceberg cu o înălțime de 60 de metri și cu un diametru de 200 de metri, înconjurat de un strat termoizolator și cu unul de beton, va costa de 5 ori mai puțin decît o platformă de foraj obișnuită, din oțel, fiind tot atît de sigură și confortabilă.

investiție ce va intra în producție anul viitor să ducă și în lume aceste creații ale inteligenței românești.

AVARII GRAVE, ANULATE. Imaginea marilor stații electrice de transformare din preajma orașelor sau a marilor unități economice este familiară pentru fiecare dintre noi. După cum, la fel de clară, este importanța funcționării corespunzătoare a acestora. Unul din pericolele care pindesc acești nervi vitali ai orașelor și uzinelor este acela al poluării izolatoarelor. În limbaj tehnic aceasta se numește conturare și face ca în perioada umedă a anului, datorită combinării cimentului, zgurei etc. cu apă, izolatoarii să se acopere cu un strat de material poluant. Aceasta creează în timp o reacție acidă și, la un moment dat, se formează condiții pentru producerea unui arc electric; altfel spus un scurt-circuit. Acesta poate distruge sau opri complet instalația, pentru a o repune în funcțiune este nevoie de cel puțin 24 de ore. Ce înseamnă la un mare combinat — care produce de zeci sau sute de milioane de lei pe zi — sau pentru un mare oraș o asemenea oprire este lesne de imaginat. De aici și căutările, pretutindeni în lume, pentru realizarea unui dispozitiv care să alarmeze în cazul apariției conturării.

Invenția realizată de ing. Ioan Gheorghiu de la **Întreprinderea de rețele electrice din Bacău** răspunde perfect acestor cerințe. Astfel, încă de la apariția primelor semne de conturare, dispozitivul semnalizează optic și sonor și, în acest fel, prin dispeceratul energetic național, este trecută pe altă sursă de alimentare cu energie electrică. În acest timp echipa de intervenție poate remedia defecțiunea potențială, care durează doar câteva ore. El are o construcție simplă, în întregime cu componente românești, ceea ce face ca pentru exploatare să nu fie necesară o pregătire de specialitate a muncitorilor. Interesul cu care a fost primită această realizare, reiese nu numai din faptul că ea a fost generalizată la nivelul economiei, ci și prin solicitările din străinătate. Mai mult este de reținut că de la instalarea acestor dispozitive nu s-a mai înregistrat încăieri vreoa avarie, ceea ce subliniază și fiabilitatea ridicată a acestora.

GHICI CE METAL ESTE ACESTA ? ! ?

Zilnic, întreprinderile utilizează ca materie primă în procesul de producție mari cantități de metale. Metale feroase și neferoase din diferite calități, aliaje. Pe fluxul de aprovizionare acesta sosește sortat, corespunzător pentru că diferitele piese și subansamble nu se pot confecționa decît dintr-o anumită calitate de oțel, aluminiu sau bronz. Dar, din cauze pe care nu le vom analiza aici, se întâmplă ca materia primă să se amestece. Și atunci este absolut necesar ca prin analize să se determine cărei calități de metal îi corespunde fiecare bucată de metal în parte. Și toată această operație costă — timp și manoperă. De aici și preocupările asidue de a face față operativ unor asemenea nedorite situații.

A reușit recent în aceste încercări tină-rul inginer Varga Bencze, de la **Institutul de sudură și încercări de materiale din Timișoara**, aparatul realizat făcînd și

obiectul unui dosar O.S.I.M. Aparatul are la bază fenomenul termoelectric. Prin valorile respective de pe scala aparatului s-au stabilit că acestea corespund a circa 100 mărci de oțel, după cum se pot determina sortimentele din diferite metale neferoase și prețioase. Aceste performanțe sînt superioare aparatelor din import vest din care există în țară doar cîteva bucăți. Foarte important, construcția este simplă, ușoară, prezentînd simplitate în lucru. Astfel, prin simple atingeri ale metalului cu un electrod care este legat de aparat, acesta indică aproape instantaneu despre ce metal este vorba. De reținut că totul în acest aparat este românesc.

În prezent, aparatul este în faza de omologare a seriei zero. Concluziile, după experiențe îndelungate și variate, efectuate de întreprinderile I.U.P. Ploiești, „6 Martie“ Timișoara, I.C.A. Brașov, C.S. Reșița sînt foarte bune și pledează pentru generalizarea lui în întreprinderi și chiar în depozite și magazine de materiale metalice. Despre minunile de care este capabil s-a auzit însă și în alte părți, la institut aflîndu-se deja cinci comenzi pentru executarea unor astfel de aparate.

GEAMUL TERMOREFLECTANT. Este cunoscut de fiecare dintre noi ce probleme există în legătură cu păstrarea unei anumite temperaturi în încăperi. Avînd în vedere că tocmai geamurile sînt acelea pe unde se pierde o parte importantă din căldură, prin radiația calorică, tocmai în această direcție s-au îndreptat cercetările unui grup de specialiști de la **Întreprinderea de geamuri din Mediaș** și **Institutul de chimie din Cluj-Napoca**.

Căutările au urmărit elaborarea unor soluții pentru pelicle care aplicate pe geamuri în anumite condiții, să le ofere acestora proprietăți termoreflectante. În ce constau acestea ? În aceea că stratul peliculizat reține în apartamente, în sere etc. o importantă cantitate de căldură — circa 40 la sută — care altfel are tendința să se piardă prin geam în exterior. Experimentele au arătat că panourile solare ce posedă un asemenea strat „protector“ au randamente energetice superioare celor clasice. Tot așa, pentru anumite incinte — săli pentru calculatoare, camere control de la aeroporturi, săliile cu aparate în telefonie — aplicînd stratul peliculizat la exterior se împiedică încălzirea excesivă a acestora, nelăsînd să treacă în interior decît o cantitate moderată de căldură. Se știe astfel că există diferite aparate pentru condiționarea aerului, dar toate au consum ridicat de energie. S-a demonstrat astfel că pentru a răci o încălț cu 5 grade C se consumă de 4 ori mai multă energie decît pentru a o încălzi cu 5 grade C. În ambele cazuri, lumina pătrunde în interior fără probleme că intensitatea acesteia în încăperi ar putea fi diminuată. Ambele soluții, grație originalității lor, se află în atenția O.S.I.M. Primei soluții i-a fost deja acordat brevetul de invenție, cel de-al doilea dosar fiind încă în examinare. Desigur, dincolo de aceste reușite este de reținut preocuparea de a găsi cît mai curînd tehnologia cea mai eficientă care să ducă la realizarea acestor produse în serie mare și în condiții de rentabilitate.

ALEXANDRU STROE



PROFESIA DE BAZĂ — ȚĂRAN
LOCUL DE MUNCĂ — SATUL ROMÂNESC

Copleșitoarea umanitate

El, țăranul tânăr este în satul românesc de azi o realitate pregnantă și strălucitoare ca atâtea altele. Ca vagonul de păpuși la hectar, ca utilizarea curentă a bunurilor de folosință îndelungată sau ca mecanizarea completă a păioaselor. Se poate face despre el o adevărată „fișă caracterologică”. Despre țăranul tânăr de azi care încă semnează cu nume arhicunoscute, se poate vorbi ca despre o atitudine, ca despre un om în continuu mers. El este o speranță și o certitudine definitivă a agriculturii noastre de azi și de mâine. Iubitor de sat și de pământ, nu pătimăș, ci lucid, științific în firea sa de-acum, țăranul tânăr nu a întors spatele orașului, n-are resentimente față de oraș. Dar îi e necesară și suficientă cetatea sa vegetală numită sat. Și n-are deloc dorință după apartamentul de bloc sau ceasul de pontaj de la poarta fabricii. Ceasul de pontaj îi e soarele aburcindu-se pe orizont și ascunzându-se după orizont, iar apartamentul îi e casa tip-vilă. Țăranul tânăr de azi nu e doar acel înțelept dat de mama natură, el e acum ceva mai mult, e un om pozitiv, e un studios. Din necesitate și din dorința conectării sale la nouitatea timpului. E, de multe ori, tehnician sau chiar inginer agronom. Și e tot atât de senin și în postură de conducător de atelaj (căruțaș adică), zootehnist, zidar, meșter mecanic, fierar, tractorist, combiner etc. Profe-

siile satului de azi, îndeletnicirile țăranului contemporan. El crede odată cu poetul că „veșnicia s-a născut la sat”. Și aprinde foc din jarul acestei veșnicii. Și e partizan cerului netulburat de înălțimi din beton, e coleg de bancă al respirației libere, e manager în manieră personală și e nesfârșit învățăcel la cele aproximativ douăzeci de meserii pe care trebuie să le știe începând cu anii copilăriei. Nu-l cutreieră nostalgia ci clarul de inimă, de voință, de suflet. Își este, de obicei, propriul șef, ia decizii singur și singur le execută. Are respect pentru asfalt și beneficiază de asfalt, de lumină electrică, de radioteleviziune, de casă de piatră, de pomi de soi bun, de trandafiri altoiți, de regina nopții și daliilor, de zborul cocorilor și de recoltatul sfeclei de zahăr, de campania de toamnă și de cea de primăvară, de arșiță și de ger. Nu-i scutit de emoții și e dotat cu cel mai eficace vaccin: răbdarea. lubește mașina Dacia 1300 și speră (unii) la Olcit și, totodată, nu manifestă prea mare interes pentru Trabant. Nu, nu-i deloc trabantist. Mai bine docarul decît Trabantul. Între sat și cîmpie pendulează el, țăranul. Țăranul tânăr — copil al cîmpiei, al zonei agricole de podiș, al zonei de deal și al zonei zootehnice de munte. Cadența lanurilor de floarea soarelui, de porumb, de sfeclă, de grâu și alte plante agricole

nu-l obosește ci îl tonifică, îi dă combustibil pentru încredere, pentru așteptare, pentru speranță. E cuplat la formidabila putere a cîmpiei, a cîmpului, e detonatorul tuturor exploziilor vegetale, e picamerul care perforază cu nădejdea sa, cu onestitatea sa, cu modestia sa timpul. Da, timpul curgînd pentru țăran, de cînd lumea, în ritmurile, în meandrele, în rotațiile sale. Toamna, toamna cînd se numără bobocii, munca lui de peste vară poate fi leac, tămăduire pentru ochii urbanului. Și e mîndru de aerul curat pe care-l respiră, de hrana pe care și-o obține singur („direct de la sursă”), de libertatea lui de a urca un deal în fiecare zi fără să considere asta o „escapadă”, de ușița sa care are nu numai case ultra, dar și garduri făcute să dăinuie în veac, și poduri tari cît cele de la cefere și poartă incrustată. Modest fiind, deci om trăind pe propriile gânduri și fapte nu se poate să nu-l bucure o duminică liberă, o ploaie bună, un joc cu mingea sau un tenis. Satul le are pe toate, de la ploi repezi și clasicul riu din „nata la vilcoară” pînă la aviația utilitară agricolă. E sobru și nu e amator nici de renume, nici de glorie. Știe mersul lucrurilor și al întîmplărilor fundamentale din natură. Altfel e, mai simplu numit, băiat de la țară. Adică un om liniștit, un iubitor de pace și adevăr. Utilizează cu pricepere tranzistorul, dar asta nu înseamnă că nu știe a înhăma un cal, a duce o turmă de oi, a mulge o vacă, a citi în densitatea culturilor sau în procentul de grăsime al laptelui. Om cu gospodărie care unui orășean pare avută. Și să nu vă pară de mirare dar țăranul de azi are în garderoba sa costum (costume) după „opt sute și-un pol” (cunoaște limbajul și-l amuză). Și dacă vreodată devine cazul își pune și cravată și-o poartă cu gesturi fi-rești. Are sat frumos la îndemînă, sat din bătrîni venit și știe prea bine că datoria lui e să ducă acest sat mai departe în timp. Uneori țăranul tînăr al agriculturii noastre are carte de muncă. Și deseori ritm de muncă industrial. Și obișnuințe de mediu industrial. Și e ieșit definitiv din tradiționalitate și idilism. Adică e bun ucenic la hărnicie, modestie, chibzuință, prietenie, adevăr, la bună creștere și bună purtare; e abonat la echilibru, voință, tenacitate. E creator de spirit și bună cuviință. Și vine în portretul acesta al nostru din toate cele 13 124 sate ale României socialiste. Cît de uriaș e, deci, acest formidabil fond de omenie, cît de copleșitoare e, deci, această umanitate cu profesia de bază țăran și cu locul de muncă, satul românesc!

EUGEN MIHAESCU





A CONSTRUI - verbul cu cea mai frecventă utilizare în dialogul zilelor noastre, verbul care ne reprezintă pe noi, faptele noastre. Concentrăm în acest cuvânt fapte și energii, vise și aspirații. Am avut, avem și vom avea vocația construcției. Sintem o generație de constructori. Am construit și construim cetăți industriale, căi ferate, șosele, poduri, tunele, orașe moderne. Construim o țară mindră și, în același timp, formăm oameni noi, le modelăm caracterul la marea școală a muncii.

Țara și oamenii săi, țara și drumurile sale; drumurile oamenilor așa cum le dorim, așa cum le visăm. România socialistă are în acest nou deceniu drumul său propriu, inconfundabil. Este drumul țării trasat magistral de documentele Congresului al XII-lea al Partidului, de grandiosul Program al desăvârșirii edificiului socialist și înaintare a României spre comunism. Am transpus pe harta economică a patriei traseul metalurgiei, traseul energiei, traseul construcțiilor de mașini, traseul chimiei, traseul unei noi agriculturi... Pentru oamenii muncii, pentru tinăra generație nimic nu poate fi mai insufletitor decît acest program fundamentat științific, îndrăzneț și realist, menit să ridice România socialistă în rîndul țărilor celor mai dezvoltate din punct de vedere economic, să o plaseze pe noi coordonate de progres, civilizație și bunăstare.

Desigur, este greu, chiar imposibil să cuprinzi în numai cîteva pagini drumurile țării, drumurile oamenilor săi, în această directă și continuă confruntare cu timpul pe parcursul a 365 de zile ale unui singur an. Tocmai de aceea am ales un singur drum, definitiv pentru toate celelalte, drumul șantierelor naționale ale tineretului, drumul brigadierilor, drum simbolic, presărat cu pagini de epopee. Am ales acest drum tocmai pentru că el este al unora din cele mai mari implicări, chiar și la scara unui singur an. Mai mult, din perspectiva acestui an 1982, avem posibilitatea de a anticipa viitoarele trasee ale muncii eroice pentru țară, ale dăruirii romantice ale celui mai tînăr detașament de constructori - brigadierii.

De unde vine aura de distincție și prestigiu a muncii brigadierilor ?

Drumul nostru va începe de aici, de la altitudinea 0, din dreptul kilometrului 0 al celui mai scurt braț al Dunării, tăiat de constructori între Cernavodă și Agigea, prin inima Dobrogei. Aici, la Agigea, se consemnează inițial răsărit de soare în

fiecare din cele 365 de zile ale anului. Și fiecare răsărit de soare a adus ceva nou în geografia acestor locuri. Consemnăm un nou răsărit și pornim pe „Paralela Soarelui”. Am intrat pe magistrala viitorului traseu de ape, căruia i s-a zis simplu Canalul Dunăre - Marea Neagră.

La numai 10 kilometri distanță de mare începe tronsonul tineretului sau, mai exact, în graiul cifrelor așa cum îi place să se exprime lui Nicolae Ivanov, comandantul șantierului național, 10 kilo-



Șantierelor naționale ale tineretului — trasee ale muncii eroice, ale dăruirii și romantismului revoluționar

metri de canal ceea ce echivalează cu 68 milioane metri cubi de pământ excavat, 800 000 metri cubi de betoane turnate în zidurile de sprijin și alte lucrări specifice de amenajare, toate însumând o valoare de circa 4 miliarde lei. Adică munca a peste 45 000 de tineri care au îmbrăcat aici salopeta albastră cu ecuson de brigadier, călindu-se și formându-se la cea mai înaltă școală a muncii.

Pe aici va trece Dunărea... Fără să vrem, gândul ne duce într-un alt loc, situat tot în mijlocul Dunării, la o distanță de câteva sute de kilometri, mai exact la kilometrul 836 al Dunării, acolo unde alți brigadieri, dar tot atît de tineri, ridică o nouă cetate a luminii. Între cele două șantiere există multe lucruri comune. Mai întîi, ambele sînt situate în „inima” bătrînului fluviu. Cei de la Canal îi trasează noua albie, cei de la Porțile de Fier II i-au deviat pentru scurt timp cursul. Și după ce au turnat sute de mii de metri cubi de beton, mii de tone de armături, ei, brigadierii, au început montajul turbinelor, al acelor „inimi”, puse în mișcare de forța apelor, ce vor pulsa curînd kilowații de energie. Cînd vor termina construcția, vor da din nou drumul apelor pe vechea, acum noua sa matcă.

Elemente comune, similitudini se întîlnesc și pe șantierul marelui Combinat petrochimic de la Midia. Aici, înainte de a ridica noua cetate a petrochimiei românești, oamenii au smuls mării circa 200 ha. Astfel, marea s-a retras în fața voinței și a forței celor care sînt denumiți simplu — constructori.

Așa ar putea fi prezentate, lapidar, trei dintre cele mai mari obiective de investiții ale actualului cincinal, trei trepte ale drumului mereu ascendent al României, imposibil de conceput și de realizat în nici un alt timp istoric al țării.

Cine sînt, de fapt, brigadierii ?

Înainte de a fi aici, în Ostrovul Mare al Dunării, a doua stea din constelația luminii de pe Dunăre; înainte de a se deschide poarta ecluzei de la Cernavodă în fața navelor ce vor străbate calea cea mai scurtă spre mare; înainte ca în retortele petrochimiei de la Midia să se obțină materii prime vitale economiei românești, pe aceste locuri au existat șantierele. Au venit oamenii, adică constructorii. La început mai puțini și apoi tot mai mulți, din toate colțurile țării. A fost mai întîi o baracă, apoi alta și alta; au fost „colonii provizorii” din „PAL” și „PFL”, pentru ca apoi să apară blocuri, microorașe. Așa începe să se scrie fiecare filă a noii istorii a patriei, a noii sale geografii economice. Peste tot, și aici, brigadierii șantierelor naționale ale tineretului sînt în primele rînduri. Faptele lor, dovezi de abnegație și eroism se perpetuează în timp, ca o continuare a nobilei tradiții începute cu 35 de ani în urmă la Agnita-Botorca și prelungită prin Bumbesti-Livezeni, Salva-Vișeu, Porțile de Fier I, Galați, Nedeea-Măceșu ori Zalău, tot atîtea borne plasate în drumul devenirii socialiste a României.

Ion Băluțescu, la cei 36 de ani ai săi, se poate mindri că a trecut prin școala celor mai mari șantiere ale patriei. A plecat în 1964 din Husnicioara Mehedințului pentru a pune umărul la construcția primei hidrocentrale de pe Dunăre, la Porțile de Fier I. Cinci ani mai tîrziu se afla la Petroșani, participînd la construcția rețelei de electrificare a liniei de cale ferată Sadu—Simeria. La 7 octombrie 1975 o nouă haltă în drumul său de constructor — Canalul Dunăre-Marea Neagră. Că a

ŞANTIERE NAŢIONALE ALE TINERETULUI

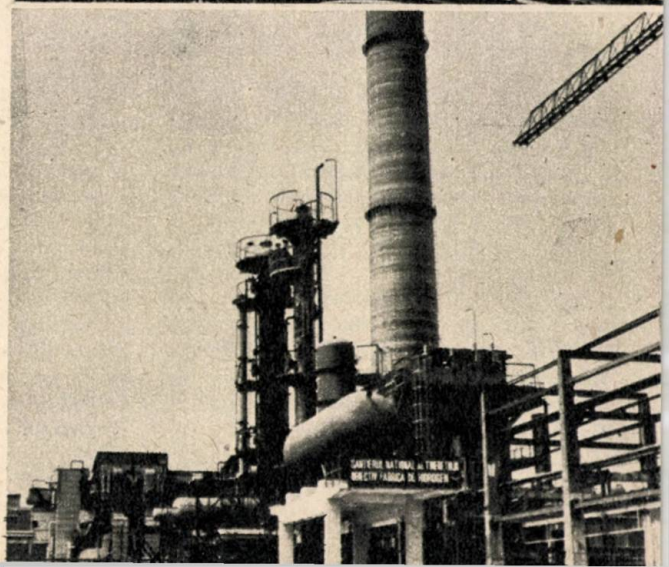
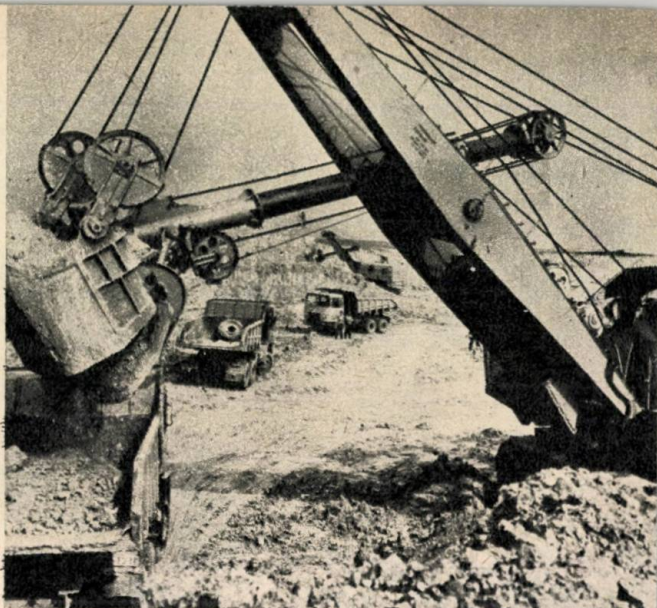
BILANŢ 1982

■ Canalul Dunăre Marea Neagră : ■ La cei 10 km din „tronsoanel tinerețului” au lucrat în 1982 peste 4300 de tineri. Au primit aici însemnele de brigadier 2180 elevi ■ Volumul de lucrări executate : 19 milioane mc pământ excavat, 300 mii mc betoane turnate în zidurile de sprijin, 220 mii mp taluze amenajate etc. ■ Planul valoric preluat de brigadierii se ridică la peste 698 milioane lei ■ În cei cinci ani de când lucrează aici, Ion Bălulescu a excavat peste 5 milioane mc pământ.

■ Sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier II : ■ Brigadierii (1370 muncitori și 400 elevi) au muncit la construcția centralelor și ecluzei ■ Valoarea lucrărilor realizate se ridică la circa 200 milioane lei, respectiv : 150 mii mc betoane turnate, 70 mii mp cofraje montate, 8000 t armături confecționate și montate și 3000 t utilaje montate ■ Cu brațele lor oamenii au deviat cursul apelor pentru a ridica în „inimă” bătrânului fluviu o „inimă energetică”.

■ Combinatul petrochimic Midia : Instalația de hidrogen (3 fabrici), instalația de dimetilterefalat, Instalația de etilbenzen, Instalația de hidrodesulfurare — distilare în vid și utilitățile comune la Platforma 3 sînt obiectivele la care au lucrat în acest an cei peste 950 brigadierii (din care 500 elevi). ■ Valoarea lucrărilor executate depășește 87,6 milioane lei ■ Oamenii au smuls mării 200 de hectare...

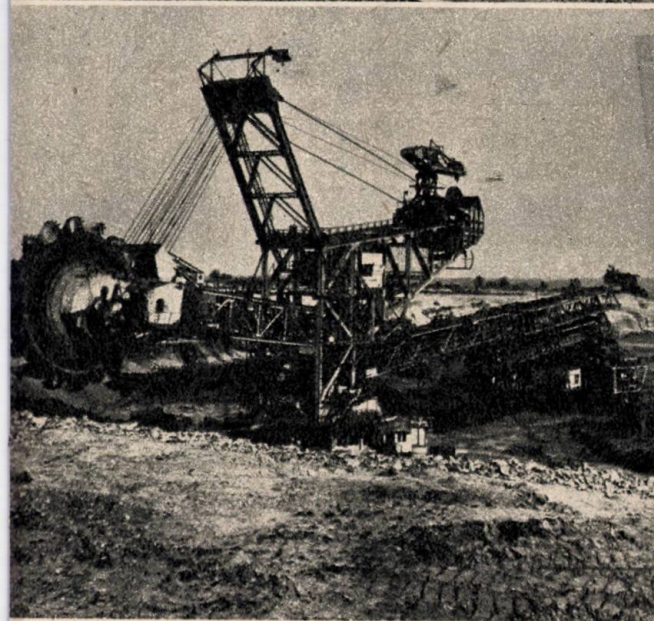
■ Combinatul minier Rovinari : ■ 2,7 milioane mc steril excavat și 800 mii mc cărbune excavat și transportat — acesta ar fi bilanțul muncii





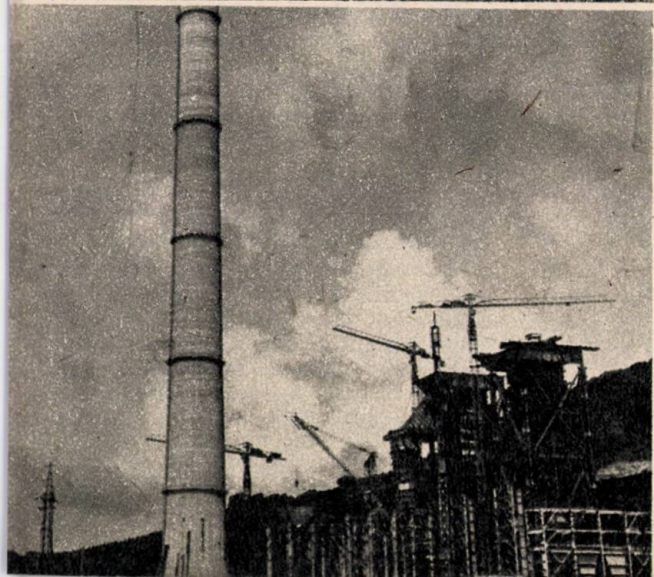
brigadierilor mineri, al celor 1370 de tineri conducători auto, excavatoriști, buldozeriști și 400 de elevi. Am putea să-i denumim „prometei” ai zilelor noastre, dar le-am zis mai simplu — brigadierii-mineri.

■ Combinatul minier Motru: ■ La 16 aprilie 1982 s-a consemnat momentul festiv al deschiderii unui nou șantier național al tineretului în bazinul carbonifer al Gorjului ■ 600 de brigadieri s-au angajat să contribuie la sporirea producției de cărbune, preluând spre realizare un plan în valoare de 71,4 milioane lei — excavarea și transportul a 1,6 milioane me steril, executarea de drumuri și platforme, alte prestații.



■ Centrala termoelectrică și exploatarea sisturilor bituminoase Anina: ■ Un șantier complex — construcția și montajul la centrală și lucrări de decopertă — așa ar putea fi caracterizat perimetrul de muncă și acțiune al celor 545 de constructori, muncitori, mineri și 300 elevi brigadieri ■ Valoarea lucrărilor preluate de ei depășește 116 milioane lei...

■ Sistemul de îmbunătățiri funciare București Nord: ■ Peste 450 de tineri brigadieri s-au angajat să sporească rodnicia ogoarelor din zona de nord a Capitalei, prin excavarea a 1,7 milioane m.c. pământ, nivelarea cu screperul a 1,4 milioane m.c. pământ, împrăștierea cu buldozerul a 1,5 milioane m.c. pământ, realizarea a 90 000 m de drenuri colectoare și a 1 000 construcții hidrotehnice.

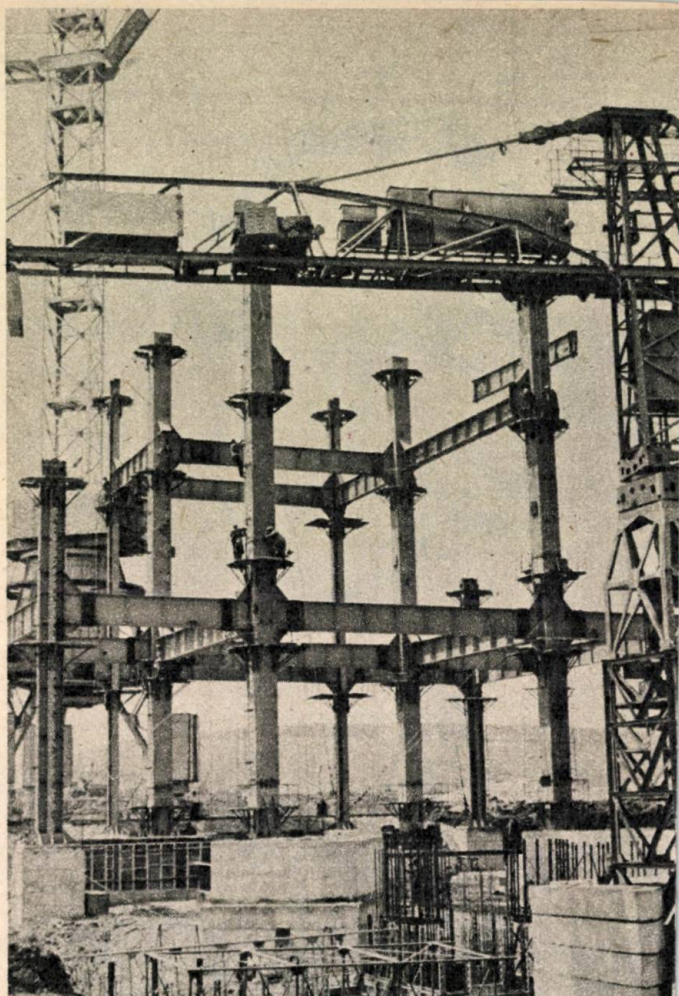


■ Sistemul de irigații Viișoara Nord: ■ Alți 660 de tineri brigadieri au executat în acest an lucrări specifice îmbunătățirilor funciare și irigațiilor pentru a aduce în zona Viișoara Nord ploaia

artificială pe o suprafață de peste 29 000 ha ■ Fiecăruia i se cuvine, la vremea culesului piinii, o cunună de spice...

■ Centrala termoelectrică Drobeta-Turnu Severin: ■ O nouă stea în constelația energetică a patriei. Din acest an și aici brigadierii vor deveni o prezență statornică. ■ Peste 850 de tineri (450 elevi) și-au prins pe salopeta albastră ecusonul de brigadier în acest an, valoarea lucrărilor executate de ei fiind de circa 48 milioane lei.

■ Centrala de termoficare Zalău: ■ Capătul unui drum de câțiva ani pentru brigadierii acestui șantier național ■ 100 de tineri au încheiat activitatea în cursul acestui an, anul punerii în funcțiune a obiectivului, exprimată prin lucrări în valoare de 9,2 milioane lei ■ Un șantier național al tinerețului și-a încetat activitatea; au fost deschise alte două; se vor mai deschide și altele...



venit printre primii aici o demonstrează numărul excavatorului (EKG de 4,6 tnc/cupă), care este 003. Aflindu-se aici la înființarea șantierului național al tinerețului, a solicitat să fie trecut în rindul brigadierilor. De atunci, din 1977, a reușit să excaveze singur peste 5 milioane metri cubi de pământ. Adică un sfert din planul acestui an al șantierului! Ce va face cînd se vor încheia lucrările la Canal? „Dacă va fi sănătate — ne spune — cred că voi merge împreună cu familia la Giurgiu, unde va începe construcția unui nou canal. Cel puțin 5 ani voi lucra acolo, apoi om mai vedea“...

Pentru mai tinerii săi colegi Mihai Lupu (26 ani) și Gheorghică Corduneanu (23 ani), construcția Canalului reprezintă începutul drumului pe șantierele patriei. Ambiția lor: să-și pună semnătura la temelia citorva din cele mai mari edificii ce urmează a se construi pînă în 1990 și de ce nu, pînă în anul 2000...

Subinginerul Paul Șandor și soția sa Henriette au absolvit în 1980 Facultatea

de construcții hidrotehnice Timișoara. Mediile obținute la absolvire (9,40 — el și 9,90 — ea) le dădea dreptul să aleagă locuri de muncă chiar în județul Arad, de unde vin. Ei au optat însă pentru Canal. „Firește, nu a fost deloc ușor, am avut destule opreliști de învins — ne mărturisea tinărul subinginer. Nu regretăm însă alegerea făcută. Am avut multe de învățat, am trecut examene mult mai grele decît cele din timpul facultății. Nici nu poate fi altfel cînd zilnic torni o cantitate de beton echivalentă cu cea necesară construcției unui bloc cu 10 nivele“...

Pe Florinel Groza, de meserie lăcătuș, drumurile l-au purtat de la Focșani la Năvodari, de la Năvodari înapoi la Focșani, pentru ca la 3 martie 1981 să revină, pe malul mării, ca brigadier al Șantierului național al tinerețului de la Midia. Colegul său, Ion Munteanu, a plecat din comuna Balcani, județul Bacău, spre Brașov — unde a deprins tainele construcției aeronautice. După 4 ani, în același

martie 1981, din proprie inițiativă a venit cu încă 8 prieteni la Midia. Cu toate că munca pe șantier nu este deloc ușoară, tânărul Ion Munteanu parcurge zilnic încă un drum, cel al desăvârșirii pregătirii profesionale, frecventând cursurile liceului seral din Năvodari.

La Porțile de Fier II, printre cei dinții au venit Alexandru Stoichiță și Dănică Gagica, sudori. Apoi au venit Ionel Stamate, Marin Sănduc, Mihai Mușat, Ion Bedragă, Toma Mircea. Și nu au venit singuri. Și-au adus soțiile și copiii. Acum stau în blocurile de familiiști din colonia provizorie. Miine, cine ște, poate că se vor muta numai citeva sute de metri mai departe, în orașul energeticienilor; sau poate că vor cobori pe Dunăre în jos, până la Turnu Măgurele, unde va începe construcția unei alte hidrocentrale...

Cine sint, de fapt, brigadierii? Greu de răspuns! Ar fi mult prea simplu dacă, așa cum se mai crede uneori, pe acești tineri i-ai putea cunoaște, descoperi, doar la prima stringere (sinceră!) de mină. Aminăm, pentru moment încercarea de a formula o definiție.

Minerii — prometeii zilelor noastre

...Pornim pe un nou traseu, cel al luminii. Ici și colo cite o pâlpire firavă încearcă să spargă întunericul nopții. Deși nu se văd, munții sint pe aproape. Și zorii unei noi zile sint pe aproape. Nu mai este mult și răsăritul va aureola crestele Carpaților.

Cînd spunem Gorj, spunem cărbune. Cînd spun cărbune spun, de fapt, lumină. Și tinerii nu puteau lipsi de la marea întîlnire cu lumina, cu energia. Au venit de la Petroșani, de la Suceava, de la Vaslui, de la Satu Mare, de la Sibiu, de la Arad și Timișoara, din toate colțurile țării, și și-au zis simplu brigadierimineri. Așa s-au născut cele două șantiere naționale ale tineretului — Rovinari și Motru. Au preluat apoi, spre exploatare, citeva cariere — Gîrla, Moi, Poiana, Lupoala, Jilț — cărora li s-a zis (cum altfel?) „carierele tineretului“. Hotărîrea lor este de a da țării cit mai mult cărbune. Adică mai multă energie și prin energie putere.

La Drobeta-Turnu Severin și la Anina, acolo unde se închide, într-un fel, un triunghi al luminii, alți tineri smulg pămîntului șișturi bituminoase (tot materie primă energetică), sau înalță mari centrale electrice, încă două cetăți de lumină ce vor întregi noua geografie economică a României.

Cine sint, de fapt, brigadierii ?

Întrebarea aceasta revine ca un lait-motiv. Ne-am pus-o de fiecare dată cînd am încercat să-i cunoaștem mai bine.

Cînd l-am întîlnit prima dată pe Coștileanu? Pe Vasiliică, cel mai bun șofer al Rovinarilor din ultimii ani, venit aici din Puiștii Vasluiului? A venit ca brigadier

și a luat în stăpînire o „Rabă“. Mereu a fost în fruntea întrecerii, efectuînd mii de curse, în întrecere cu Ion David și Constantin Lazăr, cu ceilalți conducători auto. Probleme familiale l-au obligat să se întoarcă acasă. Acum este din nou tractorist la Pulești. Dar a promis că va reveni în Gorj. Poate că a și venit...

La un posibil panou al celor mai destoinici brigadieri ar trebui să-i trecem și pe Costică Asanache, lăcătuș, și Matei Herciu, fierar-betonist, care au lucrat la înălțarea coșului de fum al Centralei termoelectrice de la Drobeta-Turnu Severin, pe Vasile Scarlat, Dumitru Țene și Constantin Budușan, sudori, pe lăcătușul Horațiu Satmari, electricianul Dan Moldovan, conducătorul auto Vasile Vamanu, toți de la Anina, sau pe brigadierii mineri Tudor Brumar, Nicolae Boștinaru, Mircea Nicola, Marin Buzatu, Constantin Lazăr și Marin Laurențiu de la Șantierul național al tineretului Motru. Sint cam toți de aceeași vîrstă, uniți în gînd și faptă de același ideal — să dea patriei cit mai multă energie.

Cine sint de fapt ei, brigadierii? Răspunsul îl vei afla urmărîndu-le miinile, truda. Ce-și doresc? Stai de vorbă cu ei și ascultă-le visele. Despre ei îți vor spune cite ceva miinile și ochii, și sprîncenele. Adică efort, voință, ambiție. De aceea, ca să vorbești despre tot ce am înfăptuit în acești ani ai construcției socialiste trebuie să vorbești despre ei, poate în primul rînd despre ei, tinerii constructori. Pentru că brigadierii au fost prezenți permanent acolo unde a fost mai greu. Brigadierii trăiesc, într-adevăr, cu sentimentul responsabilității istorice, cu sentimentul că prin forța brațelor și agerimea minții își împlinesc destinul, vocația de constructori de mari obiective economice, constructori ai edificului socialist și comunist al patriei. **BRIGADIER** — simbolul conștiinței prezenței tineretului în istoria României socialiste.

Motru și Rovinari, orașe care urcă din adîncuri

Pe drumurile țării în numai un singur an, la întîlnirea cu fiecare din cele 365 de răsărituri ale soarelui, imaginea locurilor, a așezărilor a fost mereu alta. Și în toate metamorfozele acestui pămînt românesc se regăsește efortul brigadierilor. „Să te gîndești în egală măsură la ce ai făcut, la ce faci și mai ales la ce ai putea face!“ — ne spunea Nicolae Ghinea, șeful secției mixte de excavații și transport de la Șantierul național al tineretului Rovinari.

A fost ca aici, pe aceste meleaguri, să se fi născut Brîncuși. Niciînd și niciunde nu a fost mai bine, mai frumos ca aici, acasă. De aceea a așezat pentru statornicie o MASĂ, a cioplit din dragoste și pentru dragoste un arc al timpului, căruia i-a zis POARTĂ și a săgetat infinitul, către eternitate și zbor tot mai înalt, cu

a sa COLOANĂ. Nicolae Ghinea, miile de colegi ai săi de generație, mineri cînd sînt în șut, țărani cînd se întorc acasă, au înălțat alte porți, columne, și au statornicit alte mese. Au înălțat orașe minde. Mai întii Motru, apoi Rovinari. Mîine va fi încă un oraș — Mătăsari. Destinul acestor așezări a fost scris în cărbune, adică a izvorit din lumină. „Am fost martor cînd la Motru s-a aprins primul bec, în primul bloc“ — ne mărturisea Nicolae Ghinea. Adică prima lumină, din truda oamenilor, pentru confortul și bunăstarea lor, a minerilor. Asta era prin 1960...

Cum se prezintă azi Motru? Dar Rovinari?

„La sfîrșitul anului 1982 — aflăm de la tovarășul Tudor Florică, prim-secretar al Comitetului de partid pe Centrul industrial-agrar Motru — orașul nostru are o zestre edilitară ce se exprimă prin 4 600 apartamente, peste 1 200 locuri în cămine de nefamilisti, mii de metri pătrați spații comerciale, spital și policlinică moderne, creșe, grădinițe, școli, liceu, bazin de înot, cluburi, casă de cultură, zonă de agrement. Toate sînt puse la dispoziția celor 20 000 de locuitori ai orașului și a celor peste 14 000 cîți fac naveta către carierele miniere ale Combinatului. De reținut că numai noi dăm țării peste 15 milioane tone cărbune și realizăm un plan de autoaprovizionare pentru 32 000 de oameni“...

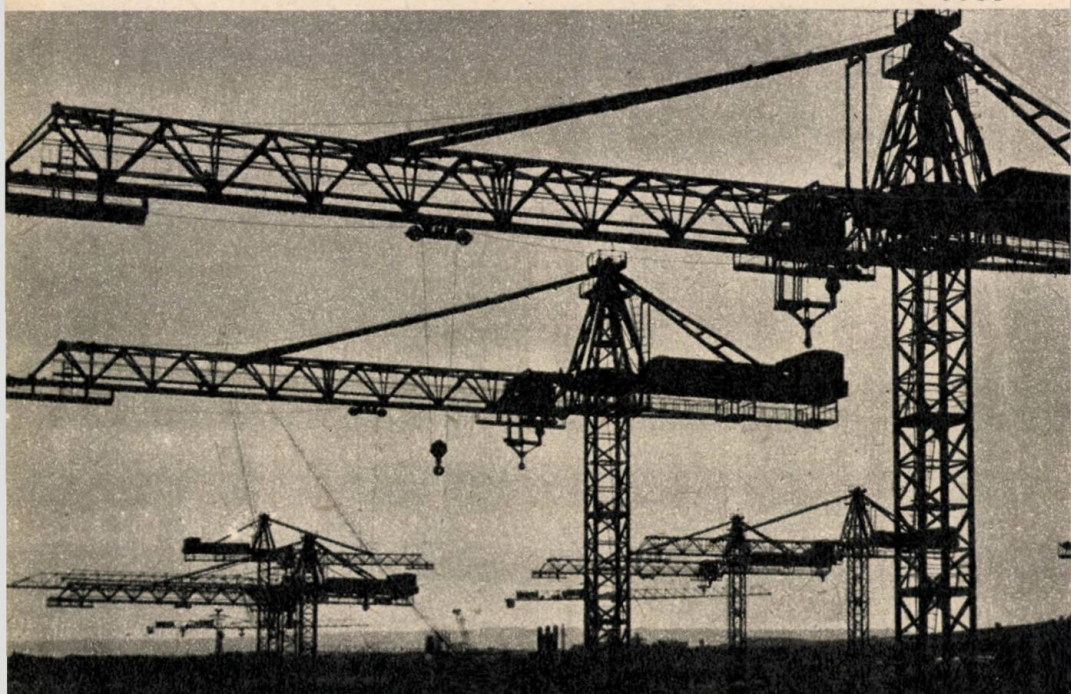
„Rovinariii sfîrșitului de an 1982 — ne spunea la rîndul său tovarășul Ilie Răuțescu, primul secretar al Centrului industrial-agrar Rovinari — se prezintă cu o producție de peste 14 milioane tone cărbune, cu peste 11 miliarde KWh pulsați în Sistemul energetic național, cu încă 1 478 apartamente puse la dispoziția familiilor de mineri și energeticieni. Mai adăugați o școală generală cu 24 săli de clasă, 3 000 mp spații comerciale, creșă, grădiniță, lucrări edilitar-sociale în valoare de circa 3 milioane lei. Numărul locuitorilor este de aproximativ 10 000, dar va crește pînă în 1985 la 25 000“.

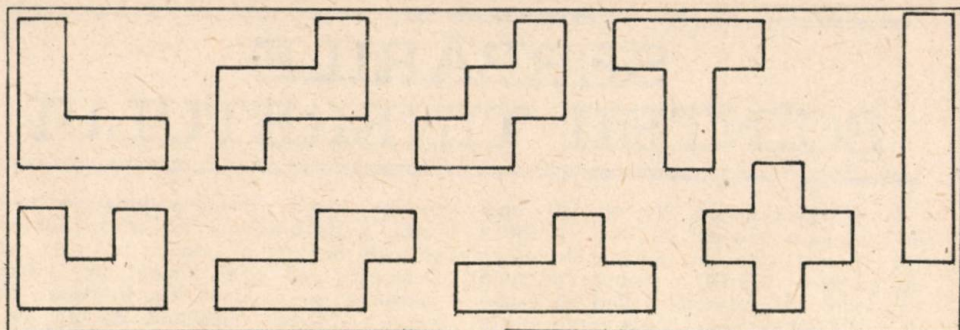
Am pus una lîngă alta hărțile celor două așezări. Ne-au surprins denumirile oarecum asemănătoare ale străzilor și bulevardelor: Minerilor, Constructorilor, Carierei, Termocentralei sau Trandafirilor, Castanilor, Plopii și Tineretului, Prieteniei, Păcii... Comentariile mi se par inutile.

Între cele două așezări, nu peste mult timp va fi ridicat un nou oraș al minerilor — Mătăsari. Am zăbovit doar o clipă pe culmea de pe care se prăvălesc Jilțurile gorjene, acolo unde a fost așezată o statuie închinată „miinii oamenilor“. O palmă îndreptată către bolta cerului. Palma aceea bătătorită, aspră, dar care știe ca aici o altă mină să mîngie creștetul pruncilor alergînd să-și întîmpine tatăl la venirea din șut, pentru a-i săruta obrazul negru de cărbune și brăzdat de sudoare...

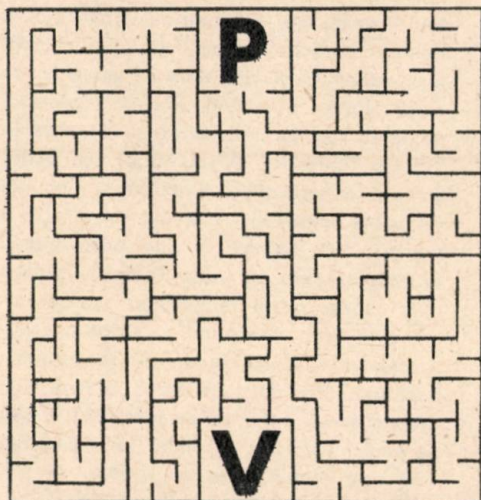
În marea carte a patriei, șantierul tineretului ocupă un loc distinct. Sînt paginile tinereții veșnice a unei țări. Nu întîmplător se spune că viitorul unei țări stă în perpetua ei tinerețe. Iar noi avem o țară mereu tinără, prin tinerețea oamenilor săi, prin tinerețea lor de gînd și faptă.

ION D. CUCU

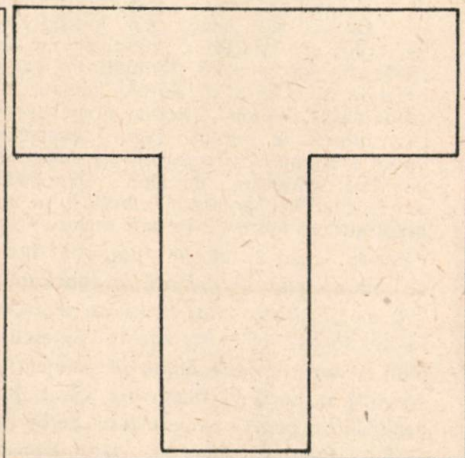




A. Încercați să asamblați cele 9 figuri de mai jos, pentru a forma T-ul alăturat.



B. Aveți de transmis un mesaj din punctul P în V. Alegeți calea cea mai scurtă!



JOCURI

C. În „Casa științelor distractive” din Leningrad este expus un panou. El invită curioșii la traversarea a 17 poduri care leagă diferite zone ale orașului. O condiție: podurile trebuie traversate în ordine fără a trece de mai multe ori același pod.



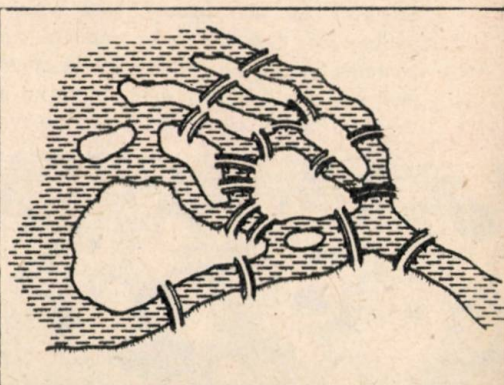
Desen de ADRIAN POPESCU



Desen de MATEI MIHAI



Desen de M. PINZARU-PIM



(Răspunsurile în pag. 192)

SERBĂRILE SCÎNTEII TINERETULUI

Intr-o după-amiază (seară și apoi noapte de-a binelea) de luni, 13 aprilie (ca să mai crezi în ghinioanele aduse de fatidica cifră ?!), o noapte de pură primăvară, cu magnoliile stînd să explodeze în Grădina Botanică, în curțile vilelor din „Dacia” și-n imaginația îndrăgostiților, 6 000 de spectatori aplaudau redeschiderea într-o nouă formulă a „ediției artistice și vorbite” a ziarului nostru, tradiționalele „Serbări”. Dictam atunci, practic, direct la linotip (spre enervarea unora și disperarea tipografilor), fotografiile erau măsurate de Dan Dumitrescu direct din fixaj, perile și albele n-au mai urcat sus, ci toată corectura, inclusiv „cap limpede”, s-a făcut în tipografie. Pistolarii, după expresia favorită a redactorului-șef, nu greșiseră ținta: în ciuda prezicerilor nu tocmai optimiste ale lui Țopescu și Dan Verona (printre altele și oameni de presă !) a doua zi dimineața ziarul prezenta într-o pagină cum au fost „Serbările” la Sala Palatului. Evoc aici acest moment de început — greu, tensionat, subminat de multe neîncredere și chiar zimbete subțiri, à la biblioteci scurte de proze satirice, (dar, dacă aș fi început cu pregătirea propriu-zisă, cu zecile, sutele de telefoane pe la „case mari” Valeria Seciu, Ion Caramitru, Tudor Gheorghe, George Mihăilă, Țopescu ș.a. ?!) — pentru că, deși cum spuneam greu, el ne-a pregătit pentru greul despre care atunci habar n-aveam ce forme poate să ia. Pentru că: trebuie să ai trupă, să ai nume, să ai diversitate (astă în condițiile în care unii au obligații contractuale, alții n-au obligații contractuale dar au repetiții, alții n-au repetiții dar trebuia să le spunem mai devreme, altora nu trebuia să le spunem mai devreme dar dacă vine cutare nu mai vin ei). Pentru că: trebuie să-i convingi

pe cei de la comitetele județene că-i vorba și de prestigiul lor ca spectacolul să iasă bun (și că „dacă nu-l aveți pe Dolănescu nu vine lumea” ar trebui sancționat cu cartonaș roșu !). Pentru că fiecare zi, fiecare localitate, de fapt, fiecare spectacol înseamnă a lua totul, de la capăt, cu aceleași emoții, cu aceeași tensiune, cu aceeași grijă. La Zalău toată trupa a dormit în numai 2 (două) camere într-o cabană care, în mod normal, iarna era închisă, că, urmîndu-ne ghinionul, a doua zi, spre Baia Mare șoferul a încurcat niște drumuri și din mașină oamenii au urcat direct în scenă (într-un spectacol ce urma să fie înregistrat și transmis la TV), la Timișoara, Arad, Lugoj am purtat cu noi o expoziție de sculptură, nu mai țin minte unde lui Carmen Angheluș i s-a pus altă bandă, în altă parte pianul la care trebuia să cînte Tomescu n-avea niște clape, după terminarea spectacolului, stringerea aparaturii ce-asigură sonorizarea și luminile ia ore bune de somn fiecăruia. Dar, fața nevăzută a lunii este neinteresantă celui ce se plimbă sub clar de lună ! Asta nu înseamnă că strălucirea lunii este numai ceea ce vedem, iar noi, toți cei care participăm la „Serbări” (ne-profesioniști ai acestei lumi, rămînînd în anonimatul culiselor și al numelor închise în caseta „pagină realizată de...”, precum și cei ce dau strălucire spectacolelor) ne bucurăm cînd totul iese frumos, cînd primim bilețele (scrise pe foi de carnet, pe foi de agendă, pe bilete de meci, de tramvai, de autobuz, pe hîrtie roz, parfumată) cu acest mesaj: „Vă mulțumim. A fost minunat”. Semnat: Prietenii statornici ai Serbărilor „Scînteii tineretului”.

CONSTANTIN STAN







TURISMUL — o carte deschisă spre lume...

Marele savant român Nicolae Iorga spunea că drumeția, călătoriile te învață mai mult decît dacă ai citi zece biblioteci la un loc. Acest adevăr este confirmat astăzi mai mult ca oricînd. Organizația Mondială a Turismului ne pune la îndemînă o cifră impresionantă: numărul turiștilor care circulă în lume, într-un an, se ridică la aproape un miliard și jumătate. Fără să încercăm o definiție, activitatea turistică poate fi asociată cu noțiunile de cunoaștere, destindere, sănătate. Pentru tineri înseamnă ceva mai mult, înseamnă educație, fortificarea organismului, orientare profesională, îmbogățirea bagajului de cunoștințe atît de utile, de necesare în muncă și viață. Iată argumente, în plus, pentru recunoașterea dezvoltării extraordinare a circulației turistice. Turismul a devenit, simplu de constatat, un fenomen de masă. Turismul nu este numai o indeletnicire, o pasiune, ci o carte deschisă spre lumea dinafara omului, și dinlăuntrul lui.

Toate aceste laturi esențiale ale turismului au determinat pe cele 103 state membre ale Organizației Mondiale a Turismului — din ele 36 sînt europene, între care și România — să înscrie în „Declarația de la Manilla” o serie de măsuri și obiective menite să contribuie la dezvoltarea multilaterală a turismului, să promoveze această activitate cu puternice valențe sociale, culturale și educative, în scopul ridicării nivelului de viață și civilizație al oamenilor de pretutindeni, al unei mai bune cunoașteri și apropieri între națiuni, pentru stabilirea unor legături de prietenie și colaborare între toate popoarele, în spiritul încrederii reciproce, în folosul păcii generale.

România socialistă se înscrie prestigios pe coordonatele activității turistice interne și internaționale. Avînd în centrul politicii sale omul și nevoile lui, statul nostru a acordat un sprijin permanent dezvoltării accelerate a bazei materiale turistice. Pornind de la ideea că turismul în etapa contemporană este un factor de prim ordin în creșterea calității vieții, au fost puse în valoare tot mai amplu și mai vigo-

ros excelentele condiții naturale de care dispune țara noastră prin extinderea rețelei hoteliere la mare și la munte, în stațiunile balneo-climatiche. O realizare fără egal o constituie salba celor 12 stațiuni de odihnă și cură balneară de pe litoralul însoțit al Mării Negre, care pot găzdui, într-o serie, 150 000 de turiști. De asemenea, au fost puse în valoare, prin realizarea unor construcții moderne, a unor noi capacități de cazare și agrement o serie de stațiuni și zone curative de pe întreg teritoriul românesc. Paralel, s-au făcut importante amenajări și au fost introduse în circuitul turistic muzee, case memoriale, monumente istorice. Că să nu mai vorbim de colțurile României cu peisaje de o frumusețe unică, precum Delta Dunării, sau acele zone folclorice cu bogate tradiții cum sînt Mărginimea Sibiului sau Țara Moșilor, ori Maramureșul, care atrag pînă la fascinație turiștii români și străini.

Aceste condiții au permis o diversificare complexă a turismului și, în consecință, o dezvoltare dinamică a circulației turistice. Dacă în 1970 ne-au vizitat țara circa 2 milioane de turiști străini, în ultimii ani numărul lor a sporit la 7—8 milioane, din peste 50 de țări ale lumii. Să menționăm că și turismul intern a înregistrat creșteri relevante : aproximativ 11 milioane de oameni ai muncii, cu un procent important de tineri — peste 4 milioane — adică jumătate din populația țării, beneficiază, în timpul concediilor și al vacanțelor, ca și la sfîrșitul de săptămînă de sejururi sau excursii, de durată mai lungă sau mai scurtă, de baza materială turistică, se desțind în mijlocul naturii, fortificîndu-și forțele și deconectîndu-se.

Turismul de tineret și pentru tineret a căpătat și el, în acest context, o amploare fără precedent. B.T.T., organismul specializat al U.T.C., în acest domeniu, și-a dezvoltat o bază proprie, care este pusă cu multă generozitate la dispoziția tinerilor pe care-i găsim la Izvorul Mureșului, la Piriul Rece sau Bușteni, în Delta sau la Costinești, precum și în altele alte locuri, trăindu-și tineretea în climatul fortifiant al naturii darnice și de efervescență cultural-artistică și sportivă, așa cum le oferă societatea noastră ! Mirajul drumeției, al călătoriei spre zări necunoscute, tentația misterului depărtărilor proiectează aspirațiile tinerilor spre universul cultural, pătrunderea în istorie, descifrarea ființei omului, a farmecului vieții.

VASILE CĂBULEA

„CÎNTAREA ROMÂNIEI“

De 6 ori despre laureați

Stop cadru la actualitate

Mai încet cu glumele, reglați bine fri-nele. Cu umorul la parcare, cu Dacia la plimbare, Jocul de-a mașina mică, sau, mai recent, Dacia se mărită, sînt cîteva din spectacolele care în timp au asigurat succesul redutabilei brigăzi artistice de la **Întreprinderea de autoturisme Pitești**. Laureată în toate cele trei ediții ale Festivalului național „Cîntarea României“, formația, înființată încă din 1958, are ca instructor — încă din acel an — pe tehnicianul **Ion Ilinca**, un inimos și înzestrat slujitor al artei amatoare, posesor dealtminteri al numeroase premii personale. Cu o vădită priză la public, echipa — care numără în rândurile ei muncitori sau ingineri ca Gheorghe Paraschivescu, Ion și Mariana Barața, Lucia Voicu — e de găsit pretutindeni în mijlocul colegilor de muncă, dînd spectacole în secții, în adunarea de grupă sindicală, atacînd prompt, inspirat, diverse deficiențe și contribuînd efectiv în timp la înlăturarea lor. O formație a cărei îndelungată activitate nu a dus o clipă la scăderea calității, a pasiunii, ci, dimpotrivă. Titlurile vioaie citate la început sînt o expresie a vioiciunii activității formației și, implicit, o explicație a succesului ei.

Dincolo de modestie

Un om pe cit de modest pe atît de talentat este pictorul amator **Ion Păuna**, învățător în comuna Retevoiești, din județul Argeș. Pe drept cuvînt a fost distins cu premiul special al juriului în ediția a III-a a Festivalului național „Cîntarea României“. A încercat să-și transpună impresiile pe pînză încă de cînd era elev. Tablourile sale sînt o probă elocventă a iubirii, declarate dealtfel, pe care artistul amator o are pentru creația lui **Nicolae Grigorescu**. Înriurit vizibil de marele pictor, Ion Păuna nu se limitează la simple pastişe, o vibrație proprie fiind vizibilă în felul cum este reflectată pe pînză lumea nouă





a satului, realitățile contemporane, devenirile omului din mediul rural în contemporaneitate. Și toate acestea în lucrări scuturate de zgura idilismului, a ilustrativismului. Un om modest și talentat care a expus în expoziții colective de artiști amatori nu numai la noi, ci și în alte părți (în Canada, în Statele Unite) și cărui premii primite nu i-au alterat întru nimic ținuta delicată, discretă, sensibilă.

Dinastia dirijorilor din Ardușat

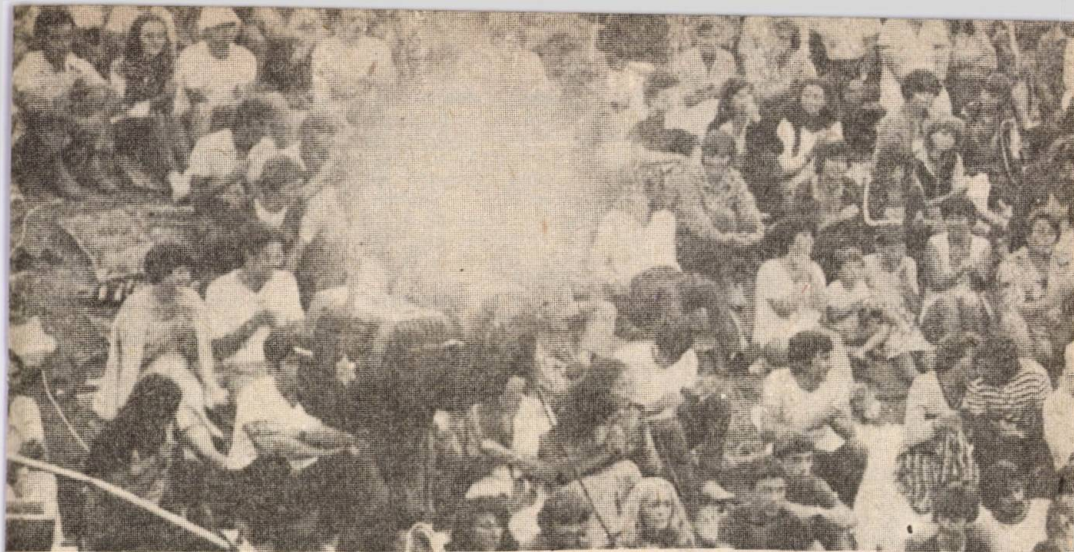
O dinastie aparte este cea a dirijorilor formației corale **Ardușat** din Maramureș. Căci formația, înființată din 1889, a numărat până acum doar 4 dirijori, cu toții caracterizați printr-o „domnie” lungă. Un simbol elocvent al consecvenței, al continuității în activitatea unei formații prestigioase, la pupitrul căreia se află acum, din 1954, deci de aproape 3 decenii, un alt mare sufletist: **Valentin Băințan**. Probabil că ar trebui făcut un adevărat pomelnic pentru a înșira cum se cuvine toate rezultatele acestei echipe laureată în toate edițiile Festivalului național „Cintarea României”, de 11 ori laureată în concursuri naționale și locale, formație care a susținut peste 150 concerte în țară și în străinătate (în Ungaria, Italia, ș.a.m.d.) distinsă cu un premiu important la un festival din Polonia din 1973. Înșiruirea izbinzilor acestei echipe ar face deliciile unui poem romantic de factură hugoliană, plin de enumerări triumfale. Explicația succesului este dată nu doar de seriozitatea și talentul interpreților — dintre cei de azi, merită a fi citați printre alții **Melania Rusu, Aurel Span, Ana Chita, Lia Rațiu, Maria Protan, Dorin Onea**, și alții alții ci și repertoriul. O dovadă peremptorie a ancorării în tradiția românească e dealtfel faptul că 80 la sută din piesele interpretate valorifică zestrea muzicală autohtonă.

Siderurgiștii actori

Una din acele formații a căror activitate a fost marcată de la început de legătura ilustrată în modalități dintre cele mai pregnante cu viața, cu problemele concrete cărora le este dat oamenilor să se confrunte este prestigioasa echipă a **Teatrului popular de la Combinatul siderurgic din Hunedoara**. Având mai bine de două decenii de activitate (a fost înființată în 1959, iar unul din primele spectacole a fost cu „Ferestre deschise” de Paul Everac, unde, fapt mai mult decît semnificativ, interpreții amatori, aveau fiecare în parte, profesiunea personajelor lor), formația este laureată a ultimelor ediții ale Festivalului național „Cintarea României”. Una din cheile succesului, alături de repertoriul substanțial, ancorat în contemporaneitate (în ultima ediție a festivalului formația a fost premiată pentru spectacolul cu **Anchetă despre un tînăr care nu a făcut nimic de Adrian Dohotaru**) este buna colaborare cu artiștii profesioniști. Unul din ei, **Pavel Crișan**, este și azi îndrumătorul formației. Iar altul, fost membru al formației, strungarul **Gheorghe Doroftei**, este acum actor la Teatrul de stat din Birlad. Buna tradiție a transiterii experienței actorilor mai puțin rutinați într-ale scenei continuă și azi — **Alexandru Stănel, Maria Stoica, Teodor și Lucia Roman**, interpreți experimentați de astăzi, sînt nu mai puțin niște transmițători ai facilității întru însușirea nobililor secrete ale artei: ei sînt instructori ai celor 7 echipe de teatru scurt din cele 7 uzine ale combinatului.

Patosul tinereții

De ani și ani, activează la Clubul muncitoresc **Flacăra** din Moreni o puternică formație de montaj literar, formație care, înainte de a fi laureată în edițiile a II-a și a III-a ale Festivalului național „Cintarea României”,



a fost distinsă cu premii în festivalurile „Caragiale” în perioada 1963—1964. **Teodor Mihăiță**, fratele cunoscutului actor, este unul din membrii formației, așa cum alt membru este profesorul **Constantin Rusu**, alții fiind tehnicianul **Octavian Preda** și laborantul **Emil Modolea**. O formație caracterizată prin tinerețe (media de vîrstă este 26—27 de ani) dar și prin experiență. Experiență care-și pune pecetea alături de patosul constructiv al tinereții în programele avîntate ale echipei, urmărite de ani și ani cu interes de către tineri aici, la club sau în alte părți programe în care se cîntă în chip vibrant, inspirat, percutant artistic. — tocmai fiindcă totul e rostit sincer, fără emfază — trecutul glorios al poporului, marii săi eroi, grandioasele sale împliniri de azi. O formație aflată prin toate dimensiunile activității sale la înălțimea exigențelor evului contemporan.

Limbajul dansului



volta șurubului, dans în care se satirizează rabatul adus calității, lipsa exigenței în elaborarea produselor. Un repertoriu care se bucură de o interpretare pe măsură, și are, în sfîrșit, parte pe bun temei de o apreciere pe măsură din partea publicului. Ca și a specialiștilor.

Grupaj realizat de
VICTOR ATANASIU



Nimic despre... LITERATURĂ

CU VALERIU RĂPEANU

— Vă propunem, stimate Valeriu Răpeanu, o discuție despre viața și pasiuni-

nile dumneavoastră dincolo de frontierele literaturii.

— Ce există dincolo de literatură? Viața de fiecare zi, viața noastră cu marile și micile ei pasiuni, cu obişnuitul cotidian şi cu seismele plăcute, mai puţin plăcute sau de-a dreptul neplăcute.

— Care sînt pasiunile dumneavoastră?

— Îmi recunosc drept pasiuni în afara literaturii muzica şi artele plastice.

— Cum aţi descoperit muzica?

— Aşa cum am mărturisit într-o emisiune la televiziune, muzica am descoperit-o timpuriu datorită mediului în care m-am format şi în care valorile corale clasice româneşti erau mult preţuite. Părinţii mei au fost învăţători şi prin ei şi datorită lor i-am ascultat şi i-am cîntat ca sopran pe Vidu, Musicescu, Chiriatic. În prima clasă de liceu am avut şansa să fiu elev al lui Ion Dănilăescu care ne-a sădit pasiunea pentru muzică. Şi apoi am devenit un fervent ascultător al concertelor şi cred că din 1950 pînă acum nu mi-a scăpat în Bucureşti nici un concert important, afară, bineînţeles, de unele cazuri de forţă majoră.

— Păstraţi vreo amintiri deosebite din anii tîne-

reţii privind pasiunea aceasta?

— Cînd eram student, Dan Grigorescu, Florin Chiriatic şi alţii găseam cele mai ingenioase strategii pentru a pătrunde în sala Ateneului pentru a-l auzi pe George Georgescu sau Silvestri. Nici o îndrăzneală nu era prea mare şi nici o şiretenie nu era de prisos. Uneori, nu ajungeam decît la repetiţii, la acea repetiţie generală cu public. Şi, de atunci, mi-a plăcut să asist la repetiţii chiar şi cînd intrarea în sala de concert nu mai era o problemă. I-am auzit „lucrînd” cu orchestra pe George Georgescu, Silvestri, Ionel Perlea, Igor Markevici, Antonio de Almeida, Serge Baudo şi am ascultat modul în care Marcel Mihailovici dădea indicaţii orchestrei în legătură cu operele sale interpretate în România.

— Trecînd la artele plastice, unde şi cînd se plasează începuturile pasiunii?

— Iniţierea mi-am făcut-o în pinacoteca muzeului din Ploieşti care avea tablouri de foarte bună calitate, iar din 1950 cele mai multe duminici mi le-am petrecut în muzeele bucureştene. M-a legat o strînsă prietenie de marele colecţionar şi critic de artă Zambaccian care mi-a ară-

DE DRAGOSTE

Ca şi cînd

„bună seara, iubito!” te aştept ca din cer
să-mi aduci continente de palid mister
cu trenul acesta personal şi stingher
„bună seara, iubito!” te aştept ca din cer

„bună seara, iubito!” pot să-ţi spun prin cuvinte
că puţine mai sînt pe pămînt lucruri sfînte
că întră iubiri premature în mormînte
„bună seara, iubito!” pot să-ţi spun prin cuvinte

„bună seara, iubito!” sînt destui care vor
să ne pună la uşa iubirii zăvor
să pună cătuşe cuvîntului dor
„bună seara, iubito!” sînt destui care vor

„bună seara, iubito!” te aştept ca şi cînd
numai dragostea noastră ar fi pe pămînt
mai presus de căderi, de mări, de cuvînt
„bună seara, iubito!” te aştept ca şi cînd

LUCIAN AVRAMESCU



tat și colecția de artă străină înainte ca ea să intre în circuitul public. Duminea dimineața mergeam la muzeul Dona, din strada gen. Dona unde dr. I. N. Dona, în prima cameră din stînga unde se aflau tablouri de Grigorescu seșea pe un fotoliu avînd în fața ochilor superbe marine ale lui Grigorescu (multe aparținînd lui Alexandru Vlahuță) și ne povestea despre prietenii săi Caragiale, Delavrancea, Vlahuță, Nicolae Grigorescu. Am zăbovit împreună cu soția mea în unele din marile muzee ale lumii, ale Europei în special, pînă la ora închiderii mai mult scoși cu forța de paznici decît plecînd de bună voie. Ele nu mi-au șters din minte capodoperele picturii românești din aceste colecții ca și din alte muzee ale țării. Dar, despre pictură, despre artă în general și despre laboratorul de creație am vorbit adesea și uneori am urmărit etapele desăvîrșirii unui tablou în atelierele lui H. H. Cantargi, D. Ghiță, Al. Ciucurencu, Ion Vlasiu, Margareta Sterian, Marius Bunesu.

— O strînsă prietenie vă leagă de Kalustian.

— Prietenul Kalustian este o adevărată enciclopedie a unei istorii trăite dar și a unei istorii cu-

noscute tot atît de bine ca și un specialist. De aceea, continuă să mă doară și-acum dispariția muzeului Simu, unde am mers des, unde, în 1959, i-am luat un interviu lui Marius Bunesu despre Bucureștii în pictură. Cu tot atîta durere vorbesc despre dispariția casei din strada Mercur a lui Maiorescu, mai ales că, și într-un caz și în altul, se puteau găsi soluții arhitectonice ingenioase care să le „salveze” și să facă Bucureștiul nostru și mai frumos. Depling, de asemenea, dispariția casei lui Macedonski din Dorobanți care, de asemenea, putea fi salvată și acel colț care este ASE-ul ar fi căpătat o notă pitorească. De aceea, cred că demolînd ceea ce este putred, vechi, și urît va trebui să conservăm Bucureștiul, astfel încît amintirea lui să nu fie doar livrescă, ci o prezență în viața noastră cotidiană. Unele dintre imobilele dărimate reprezintă etape în desăvîrșirea unui stil românesc. Unele dintre ele reprezintă expresia unei concepții arhitectonice deosebite. Se pot găsi formule, puțin costisitoare, ca aceste elemente să fie păstrate, astfel încît tinărul care merge prin București să știe mai multe despre orașul său și nu

numai din lecturile de geografie sărace și inexpresive.

— Ce soluții ați propune pentru a duce la îndeplinire o dorință atît de scumpă oricărui bucureștean?

— Numeroase case unde au locuit scriitori, savanți au marcat prin plăci comemorative acest fapt, dar asemenea plăci ar trebui să existe și pe casele unde au locuit Dinu Lipatti, George Enescu, George Georgescu, Vladimir Streinu, Al. Philippide, Zaharia Stancu și alții. De asemenea, pe multe din edificiile unde s-au desfășurat momente ale istoriei noastre acestea ar trebui marcate. Ar trebui, în același spirit, marcate și casele care au valoare arhitectonică deosebită. Fără îndoială, unele edificii publice au aceste inscripții, dar cele realizate de Ion Minicu, Petre Antonescu, Cercez și alții ar trebui să poarte specificația respectivă. Iată, deci, cîteva din pasiunile mele în afara literaturii.

CONSTANTIN STAN

DE DRAGOSTE

Într-o dimineață

Intr-o dimineață gălbuie, cețoasă

un început de iarnă se privește în vitrinele din marginea orașului, — suflă un vînt rece peste lacul de spîr și-l îngheață, aduce pe lume cîteva focuri de frunze uscate, dar tu treci, dragoste, printre blocuri și sub cepele ochilor lași două lacrimi de mulțumire și recunoștință.

Orașul fierbe mai departe

în oala cu presiune a cartierelor dosnice, unde, brusc, porțile stadionului se deschid și lumea se întinde ca o băltoacă vorbărească pe străzi.

Tu prefă-te c-ai surzit de plăcere în fața megafonului din care sar scintele electrice ale jazzului,

descoperă complotul borcanelor cu dulceață, demască-l, cu apă de castraveți stropește obrazul iubitei

pînă cînd fondul de ten se năpustesc iepurii indecenți ai adolescenței,

bițiile din cap, îngăduie inimii poezilor să se încălzească la mari focuri de paie, — incuviințează arta abstractă, binecuvîntează animalele și copiii, prefă-te că înțelegi —

așteaptă canicula, încalecă ventilatorul, spulberă-te din lumea asta.



TRAIAN T. COȘOVEI

Povestirea interzisă

Dumneavoastră aveți o gândire foarte rapidă, o gândire de om al secolului XX sau XXI (mi-e greu să cred că un om al secolului XIX ar putea să citească această povestire scrisă abia în 1982), așa că, imediat după ce ați citit titlul, ați și înțeles un sfert din text și vă aflați pe ochiul pe la rindul al cincisprezecelea, vă uitați acolo așa, pur și simplu pentru a vă confirma cele deja înțelese.

Ei, da, ați înțeles bine, nu pot decît să vă felicit, este vorba, într-adevăr, de o poveste de dragoste petrecută aievea prin anii 70 ai secolului în curs, o poveste care și-ar dezvălui frumusețea ei neobișnuită dacă ați avea răbdare să o urmăriți pas cu pas (povestirile de obicei fac pași, nu salturi!), o poveste cum nu s-a mai scris demult, dar ș-a mai auzit, eu însumi am auzit-o de la mai multe persoane care au fost într-un fel sau altul implicate. De ce au fost implicate mai multe persoane? Ei, veți vedea, nu vă grăbiți totuși prea tare sau, dacă vă grăbiți, citiți mai bine direct ultimul rînd. Oricum aceasta e o povestire interzisă.

Deci el avea pe atunci 18 ani și era un băiat foarte frumos. Ce avea el frumos? Genele. Erau foarte lungi, neobișnuit de lungi pentru un băiat. Și ea avea optsprezece ani. Și ea era frumoasă. Ce era frumos la ea? Ei, totul. Trupul, ochii, părul, gura și toate celelalte, zău, nu trebuie să insistați, închipuiți-vă și singuri cum arată o fată frumoasă! O chema Maraia. Sau altfel, dar el așa pronunța: Maraia. Era probabil o pronunție englezăscă pentru numele care în românește se scrie Maria. Nu Meri și nici Mari, ar fi vulgar, gîndiți-vă! În orice caz, el, cînd își amintește de ea așa îi pronunța numele, Maraia. E probabil un cod, o cheie a acelor întîmplări. Dacă nu pronunțați așa, nu veți înțelege nimic. Bineînțeles, că, atunci cînd mi-a povestit despre ea, glasul lui conținea o undă de nostalgie, un fel aparte de nostalgie. Încerca să fie cît mai sincer, dar nu reușea, se străduia să-și ascundă regretul, nostalgia, teama de a nu-și zgîndări prea rău o rană care părea să fie adîncă.

Erau colegi de clasă la un liceu renumit din orașul București. Se iubeau. Iată, nici nu știu de ce folosesc imperfectul! Imperfectul e un timp al revendicării într-o povestire ca aceasta. (Și în altele; povestești cum era și cînd trebuie să spui cum este, deci cînd ajungi la prezent, te trezești că revendici: de ce nu mai e ca atunci? Dacă începi povestirea la timpul imperfect, prezentul îți se va părea palid, urît, veșted, imperfect — în alt sens decît cel gramatical al termenului —, e mai bine să povestești tot timpul la prezent, ești scutit de asemenea surprize neplăcute și pașii se vor face mai ușor). Deci se iubesc. Maraia și Claudio. De fapt Claudiu, dar așa i se spune. Erau, pardon, sînt puținel snobi acești copii. Și se știe că la noi cea mai frecventă formă de snobism este cosmopolitismul. Snobismul de extracție autohtonă aproape că nici nu există. Maraia are o foarte bună prietenă pe care o cheamă Giuli (de fapt Iulia, deduceți de ce, da?). Părinții Maraiei sînt divorțați și trăiesc separat. El, tovarășul Tulea, este mare director general într-un important minister. Ea, tovarăsa Tulea, muncește în altă parte și trăiește împreună cu fiica ei, Maraia, într-o casă destul de confortabilă. În această casă se string adesea fetele, colegele Maraiei și ascultă muzică, povestesc de-ale lor. Dar cel mai des vine aici în vizită Giuli. Ea este într-adevăr o prietenă. Uneori, dimineața, Giuli pleacă de acasă foarte somnoroasă și încearcă să nu-și alunge somnul de tot cit merge cu autobuzul pînă la Maraia. Ajunsă aici, se culcă alături de prietena ei (în locul părăsit în urmă cu o oră de tovarăsa Tulea) și dorm împreună pînă pe la 9 sau 10. Asta nu înseamnă că chiuiesc, ci că întirzie puțin de la școală și că, în general, sînt foarte bune prietene. Își fac desigur și confidențe. Giuli știe exact cum a fost cu această poveste de dragoste. E bine să avem la îndemînă mai multe variante, putem compara. Deci să continuăm cu varianta lui Claudiu.

Giuli este o fată foarte bună, dar probabil că adolescența îi joacă niște feste teribile. Nu se poate concentra la învățat, are probleme, se îndrăgostește repede și suferă mult, este curioasă, ar vrea să afle mai repede ce e cu dragostea pînă la capăt și, dintre cei pe care-i iubește, nici unul nu se încumetă încă. Claudio știe toate astea de la Maraia. Cînd stau împreună, în parc, își povestesc tot felul de nimicuri dintr-astea. Maraia mai povestește și despre călătoriile ei prin Europa. A fost de cîteva ori cu tatăl ei în lungi și interesante excursii. În astfel de momente, Claudio ascultă, cum bine se spune în popor, cu gura căscată. Imaginația lui lucrează febril; hoteluri cu vedere la mare, discoteci, cluburi de jazz, plaja Mediteranei sau a Atlanticului, discuri care încă n-au ajuns pînă aici, în Carpați, metrouri și muzee, cărți din colecția scrisă în întregime de un anume San Antonio. Cînd ajung fiecare acasă se simt mai plini de energie, mai entuziaști, mai optimiști. El ascultă Beethoven și face exerciții cu halterele mici și cu sacul de box pentru a-și fortifica trupul și mintea. Se gîndește la ea și o vede împreună cu tot ce a povestit, simte că o iubește și mai mult. Apoi se apucă de învățat. Cu timpul își dă seama că învață mult mai bine în prezența ei. Trebuie căutată o soluție. Și ea, cînd e singură și ascultă muzică, face gimnastică sau învață, se gîndește la el. Ajung repede la aceeași concluzie; vor învăța mai eficient dacă vor învăța împreună. Giuli se îndrăgostește între timp de Mihai (sau Maică — să nu stricăm armonia!) și se confesează acum, complet și

fără jenă, amindurora, adică Maraiei și lui Claudio. Confesiune contra confesiune. Giuli primește sarcina s-o convingă, s-o roage și s-o implore pe tovarășa Tulea să-lase pe tunsaptru să învețe împreună. Tovarășa Tulea nu-i o femeie absurdă, dar argumentele copleșitoare ei le găsește, totuși, singură: copiii vor da examen la aceeași facultate, Claudio e un băiat foarte deștept, toată școala știe acest lucru, părinții lui sînt oameni serioși (a făcut ea investigațiile necesare), băiatul e căzut în cap după Maraia, și, d'aci într-un an, dacă sînt amindoi studenți, ar putea să se și căsătorească. Se mai gîndește (ne aflăm pe la sfîrșitul lui august 1970) pînă cînd se întoarce fata de la mare unde tocmai pleacă pentru două săptămîni împreună cu tatăl ei. Claudio face pe dracu-n patru și pleacă și el la mare. Pe Maraia o găsește acolo, împreună cu plaja largă a Mamaiei pe care au voie să se plimbe toată noaptea, împreună cu povestirile ei (exemplificate acum cu mici sugestii vii — la mare se mai află și discotecă precum Club 3 și barul Melody și taverna Melody care se închide la ora 6 dimineața și unele mutre occidentale, se poate face și schi nautic, se poate bea un pepsi pe plajă în timp ce fumezi o țigară cu un gust ciudat etc. etc. — tovarășul Tulea, oricum, nu are prea mult timp pentru fiica lui și o lasă să-și facă programul ei). Claudio e copleșit de acea vară, ar prefera să nu o descrie în amănunt, multe dintre plăcerile ei s-au demitizat pentru el între timp.

Bineînțeles că s-au întors bronzăți, bucuroși, plini de energie. Au atacat ultimul an de liceu cu o poftă de viață, de învățat, de răsturnat munții cum n-au mai avut niciodată de atunci. Se pregătesc împreună pentru facultatea de sociologie. Dau admiterea și reușesc împreună. Tovarășa Tulea și părinții lui Claudio sînt mulțumiți și se felicită pentru felul în care și-au adus copiii pînă în această foarte frumoasă etapă a vieții lor.

Să împrumutăm puțin și varianta Giuliei. Ea „spune” că la început și ea îl iubea, în secret, pe Claudio. (Oh, iar imperfectul !). Îi iubește și ea pe Claudio, dar această confidență nu o face, nici atunci și nici acum, trebuie să inventăm sau să bănuim noi, autorul, din felul în care se bucură povestind mai departe. Zice : „Închipuie-ți, dragă, că și ei se mai certau din cînd în cînd ; Stăteau îmbufnați două-trei zile și întrebau unul de altul. Veneau pe la noi. Eu deja mă căsătorisem cu Maică și eram și gravidă. Îi împăcam. Dar într-o zi, erau certăți, el se duce acasă la ea cu gînd să se împace și ce află a doua zi ? Că s-au certat definitiv. Și el ce crezi că face ? Se retrage de la facultate. Ea — crize, vrea să se omoare, îl caută. Nu s-au mai împăcat niciodată”.

Claudio nu povestește despre acea seară din casa tovarășei Tulea decît mai tirziu, poate pentru a se justifica, cine știe, dar îmi interzice cu desăvîrșire să vorbesc vreodată despre asta cuiva.

El se angajează (vorbea foarte bine engleza și franceza) la biroul din București al unei companii aeriene străine. Duce o viață care din afară poate părea plină de succese. E mereu îmbrăcat după ultima modă, își aranjează un apartament după cele mai moderne idei de decor și ambianță. Își ia și mașină, un Ford. E într-adevăr un băiat bun, un dandy și face cuceriri după cuceriri. E aproape în întregime răzbușat pe tot ce-i povestise cîndva Maraia pentru că are ocazia să călătorească mult și departe. Nu mai știe nimic de ea, nu se gîndește la ea decît, poate, în ziua în care se decide să-și continue facultatea întreruptă atunci. Facultatea însă nu mai există acum, a fost înglobată în cea de filosofie. Nu mai are nici chef să învețe și acesta ar putea fi un complex al lui față de Maraia dacă ea cumva și-a terminat facultatea și dacă el s-ar mai gîndi la ea, dar nu se gîndește.

Giuli îl întîlnește în '81 pe aeroportul din Zürich, venea de la Lisabona, cine știe ce treburi avusese acolo. Ea, Giuli, care între timp a divorțat și e căsătorită a doua oară (are doi copii foarte frumoși și amindoi stau cu ea și cu soțul de-al doilea) venea dinspre Stockholm. Îmi poate spune ce discuție a avut cu el, cu Claudio, pe aeroportul din Zürich numai dacă promit că nu voi povesti nimănui niciodată. Îmi interzice chiar.

Da, zice Claudio, în '77, imediat după cutremur, am sunat la numărul ei vechi și mi-a răspuns madam Tulea, i-am recunoscut vocea. A zis : „Ei sînt dîncolo, acasă. Sînt bine sănătoși. Și copiii la fel. Dar cine sînteți ?”. Nu i-am răspuns și am închis telefonul. Am înțeles că se căsătorise și avea și copii, dar nu înțeleg nici acum de ce mi-a venit atunci să-i dau telefon. Poate că sînt totuși un sentimental.

Își poartă cu el sentimentul ratării de colo-colo prin toată Europa, spune Giuli. Atunci i-am zis : „Hai să rămînem aici Claudio, nu ne mai întoarcem în țară”. După ce spune asta pare să se rușineze. Devine apoi agresivă, aproape că țipă la mine : „Îți interzic să spui cuiva ce ți-am spus eu acum !”.

Era aceeași voce cu care-mi spusese în seara aia : „Auzi, Claudio, trebuia să spui dinainte, băiețas, că nu ai de gînd să te căsătorești cu ea, că nu mai vorbeam cu Tulea să te bage la facultate”. Îți dai seama ? Femeia aia credea că eu d'aia intrasem la facultate, pentru că vorbise ea pentru mine cu fostul ei soț. M-am dus și mi-am retras actele. Sînt convins că așa credea și Maraia.

Iarși am alunecat în imperfect !

Dar nu mai povestî nimănui despre lucrul ăsta. Îți interzic !

V-am spus eu ! Puteți sări direct la ultimul rînd !

Les passagers pour le vol de Bucarest sont priés de se presenter a l'embarquement !

V-am spus eu, că oricum, aceasta e o poveste interzisă ? N-o mai citiți, tovarăși, lăsați !

MIRCEA NEDELICIU



Nimic despre... FILM

cu ION POPESCU-GOPO

— Cum s-ar putea începe un interviu cu Ion Popescu Gopo fără a vorbi despre film ?

— Fiu de pictor, Constantin Popescu, tatăl meu fost ucenic la Paciurea, a crezut întotdeauna că voi fi un sculptor. Am făcut Artele frumoase la București cu Medrea, care credea, ca și mine, că voi fi un bun sculptor.

— Există o piesă deosebită în colecția dumneavoastră de sculptură ?

— Nu am păstrat decît schițele pentru o fîntînă arteziană, încă din timpul școlii. Nu am mai făcut sculptură pentru că am început să ilustrez ziare și cărți, m-a mai sfătuit și Leonardo da Vinci, care spune că pentru realizarea unei sculpturi trebuie să faci multă murdărie, în timp ce grafica e comodă și se realizează în condiții

confortabile. Am făcut sculptură la Geneva.

— Cum apare Geneva ?

— Eram la Geneva funcționar internațional, din partea României, răspundeam de propaganda Organizației Mondiale a Sănătății, propaganda prin cinema și televiziune.

— Cum apare Geneva ?

— Aveam mult timp liber și începuse să-mi placă medicina. În cei patru ani de zile, am devenit doctor nu pentru pacienți, ci „doctor pentru doctori”.

— Și care rămîne relația Geneva — medicină — sculptură ?

— Pentru a omori timpul îmi făcusem un hobby din a demonta mașini vechi de scris, calculatoare etc.

— La piramida lui Keops nu v-ați gîndit ?

— S-o demontez. Nu. În schimb m-am chinuit multă

DE DRAGOSTE

Dezlegare

Pentru că am ucis păianjenul și-am îndrăznit să cred că n-am greșit prea mult călcîndu-l în picioare, pentru că am știut că, deși ai fugit, spaima de fapte a rămas la fel de mare, pentru că, iată, în esență rămii aceeași absență deși te întorci la soroc de furtună cersînd un cuvînt rotunjit a minciună, pentru că astăzi nu vrem să mai fie în jurul tristeții un nor de beție, pentru toate acestea și nu pentru tine te iert fără milă și fără rușine.

GABRIELA HUREZEAN

Mireasa

Au trezit-o în zori
Cu pocnete scurte-n ferești.
Spaima-i umpluse patul de flori —
Trandafiri mi se pare împărătești

Mama venise ; zimbea cu-nțeles.
Haide fata mea te așteaptă norocul
Între noi două inima ta a ales
Nu pe mine... Arză-m-ar para și focul.

În alb te îmbrac te impresor
Ca-ntr-o cameră strîmtă fără ecou.
Să vină el plin de trufie nimicitor
Și să te nască în dragostea lui

fără moarte — din nou

DUMITRU TITUS POPA

Acum

acum și încă o dată voi veni
pe sub umbrela ta
să trec
cu pas de ceară
acum și încă o dată
într-o seară
din anul una mie nouă sute și

spre casa cea de jos
îmbrățișat de rouă
alunecînd prin aburii de var
ispititor
deasupra mesei lungi voi ridica
lumina
spre ochiul meu pierdut
pe-un uriaș covor.

LAURENȚIU CIRSTEAN

Vînt de celule

Cum bate un vînt de celule aud
noaptea din cînd în cînd,
se umflă pădurile lor
și vîiet dau și lumini,
bulbi albi de tunete.
Pînă departe spre zori,
se întind aripi și aripi
se-nțărîtă sub stele
ca și cum ar vrea să se smulgă
din somn, să-și înfrîngă tăcerile
cu alte șoaapte și strigăte și lumini
mai neînțelese și singure.

DUMITRU BĂLAET

vreme să „demontez“ Sfinxul. Și enigmele lui.

— Sper că nu sint inspirații pentru filme, pentru că ne-am propus să nu discutăm nimic despre munca profesională.

— Desigur, pentru că și filosofia, așa cum spunea Victor Iliu, pe care o practic eu, este o filosofie „de butonieră“.

— Vă plac florile ?

— Deși am floarea ca o carte de vizită, mă simt îngrozitor de stingaci la lungimea mea de aproape doi metri, cu un buchet de flori în mină. Prefer să ofer o singură floare și atunci culoarea ei să fie roșie.

— Există și lucruri care nu vă plac ?

— Fotbalul. Însă la „mondiale“, m-am surprins urînd pentru succesul italienilor. Foarte curios că deși posed carnet de 27 de ani, automobilismul pentru

mine nu este o pasiune.

— Poezia ?

— Cred că nu este un om, care să nu fi scris „o dată măcar, o dată-n în viața lui o poezie“. Este un alter ego care stă sub lacăt în inima mea.

— Alceva ?

— Filmele....

— O, nu !

— Am văzut atâtea filme încît mi se pare că toate sint la fel, mi se par că sint metafore deja văzute. Asta înseamnă că dacă văd un film bun este o mare sărbătoare.

— Și filmele proprii ?

— Mă surprind și mi-e rușine, dar trebuie să spun adevărul, mi le cam laud, cum se spune, de parcă mi-ar fi murit lăudătorii.

— Cum se poate încheia un interviu în care n-am discutat despre film ?

— Vorbind despre sculptură. Am făcut la Geneva

foarte multe sculpturi metalice. Pe toate le-am dăruit, afară de una, pe care o păstrez și astăzi, confecționată din piese de mașini de scris, și, te rog, iartă-mă, am folosit-o ca decor în filmul „Maria Mirabela“.

— Deci film, film, FILM.

— Obsesie.

— De cînd durează ea ?

— De mult, încă din tinerețe și sint fericit că la o vîrstă fragedă am știut să aleg și să fac totul pentru ca această alegere s-o construiesc de-a lungul vieții. Cred că asta este, cum se spune, datoria oricărui tînar, de a ști să privească viitorul. Dacă ar fi să dau și sfaturi, cred că aș spune fiecărui tînar : „Fă-ți din munca ta nu o povară, ci o fericire !“

Interviu realizat de
IOAN IACOB

DE DRAGOSTE

Melc afurisit

pe unde treci tu draga mea
încep crizele mondiale
ale petrolului
ale dolarului
ale încrederii și neîncrederii
ale surisului-plînsului

pe unde treci tu draga mea
se face albastru
și se face verde
și se face foc
și se face în fel și chip

pe unde treci tu draga mea
se surpă toate podurile între bine
și rău
și chiar între rău
și mai rău

se rup ulmii
și paltinii
și plopilor fără soț
pe unde treci tu draga mea
nu mai trece nimeni
și asta trebuie să-ți intre foarte
bine în cap
în capul tău de melc afurisit
dragă mea

LUCIAN AVRAMESCU

Desen cu ferigi

Cicatrizate stele cad
În plasa rugilor de mure
Și-n piramida unui brad
Adoarme-ntreagă o pădure.

Iluminindu-și ceasul vag,
Feriga pilpiie albastră
Și-n nevăzutul sarcofag
Se-nchide, rece, febra noastră

MIRCEA ICHIM

Păsări șovăind

Acum nici un tren nu mai pleacă din gări
Eclipsă e, de lună-n univers
La geamul meu aceleași întimplări
Și nopți cu ochii goi de-atîta mers

Se-ascund bisericile vechi în flori
Lumini secrete-n cîndele se-aprind
Iar păsările albe, șovăind
Se-ntorc spre noi în antice ninsori

Visez în fiecare dimineață
Acele inimi tandre ce-au vibrat
Spre polul nord, spre-al zării pol de ceață
În care lacrimile lunii au secăt

VIOREL DINESCU

Tema mării în poezia română contemporană

parodii de GHEORGHE DARAGIU

lui NICHITA STĂNESCU

CAPRA, PLAJA ȘI ALFA

Behehe, behe zise capra
Către alfa
Plaja s-a născut din cifra zet
ABC și CBA !

Sfătuiți copiii să meargă la mare
Din val să facă ABC
Și CBA
Alfa este sacru
Interzis

Behehe-Be
He !

lui ADRIAN PĂUNESCU

CRONICĂ 9898

Aici sub valuri de nisip romanii
Durară ziduri brave de granit
Înflorau și atunci duioșii castanii
Pe aceste locuri să-i cîntăm am poposit

Țitere, țambaluri și ghitare noi
Iată vă privesc cu ochi de vulturi
N-are importanță dacă sînteți goi
Sînteți tineri — tinerețea ține loc
de scuturi

Despre cai să nu cîntați nimic
Să-i lăsăm să pască grave valuri
Noi aici într-o frăție ca de spic
Să cîntăm nisipul ăstor maluri

Ghitare noi, țitere-țambaluri !

lui TRAIAN IANCU

CA BALADA

Hei ce lună prea bălană
Goală, fără nici o blană
Și ca marea musculoasă
De mi dor să merg acasă

Și să intru în birou
Să pun mina pe stilou...

Hei ce lună lună lună
Poate-o fi iar vreme bună
Milne, nu în noaptea asta
Să nu-mi găt din pîxe pasta

Nu-l la mare ca-n Făget
Cu vacanță de poet —
Nici cum mai era la baluri
Aici sînt prea multe valuri...

lui ION DRĂGĂNOIU

POEM MECANIC

Pe nisip încălțat
Ca o vulpe, vai, ca o vulpe
Stam cu bășkeți nr. 42,5
Și nu fumam —
Fumul se ridica din vapoare
Departate plecau ele și veneau

Ca într-un film la care unii
Uită de mare, uită de plajă
Și fluieră cînd Marilyn Monroe
Se dezbracă — eh, sumar —
Pe nisip încălțat
Cu bășkeți nr. 42,5
Priveam cerul cu ambele picioare
Ca la rubrica Cotidiene —
Cotidiene costume de baie,
Cotidiene valuri
Cotidiene etc — mecanice !

lui EMIL BRUMARU

ELEGIE

Uită de mare și de val
Dudule albă, sold oval
Uită de plajă și de tot
Că te iubesc ca un netot
Te rog fii bună cum erai
Fii ca femeile-n serai
Aici, vezi, unde ne aflăm
Nu are rost să ne jucăm
Fă-ți iar privirea ca de mișă
Desfă-ți odăjdiiile fișă
Să mă desfăt, să te desfeți
Privind la patru pereți
Că de-ala sîntem azi la mare
Să ne-amintim c-o fi și soare
Vezi așadar scumpă Alina
Stinge te rog, stinge lumina
Să văd în întuneric ochi de mișă
Auzi tu fă ? Iubită fișă !

lui ION HOREA

ÎN SATUL DE VACANȚĂ

Nu înțeleg ce-atîta foc
Dacă la mare nu-s deloc —
Mai bine în sat lîngă dovleci
Iubito nici tu să nu pleci !

E bine toamna-n cucuruz
Nu faci de soare abuz
Vezi cum pasc vacile sara
Cum fluieră trenu și gara

Pleacă lumea pe la mare
Cum vrea firește fiecare
Dar bine-i faină-n cucuruz
Făr de valuri și abuz
Ascultă cum bate lîn talanga
Langa ianga și balanga

Nu înțeleg ce-atîta foc
Dacă la mare nu-s deloc ;
E bai că nu-s lîngă vreun val ?
Scriu poezii și la Căminul cultural !

lui ION BĂNUȚĂ

PANORAMĂ DE DIN MARE
MAI LA VALE

La Gambirinus la o masă
Iar visez la marea mare
Cînd privesc în soinți sari
Și sînt iar plecat de-acasă

Dar voi scrie poezii
Robit de doruri zurii

De din mare mai la vale
Panorame de cristale

Mici și fine ca de sare!

De din sticla Murfatlar
Vine ochi de drac și har
E la mare ca la mare —
Unii beau berea cu sare.

Plajă zic plajă gîndesc
Fîlindcă-s fiu de eminesc —
Marea e departe, hăt
Lîngă sare mă desfăt

De din colțui oarecare
Mă privesc și domnișoare,
Nu-s la Pontul Euxin
Sînt la un pahar cu vin

Dar la mare mă închin!

Iui NICULAE STOIAN

VESELIE PESTE TOT

Un tractor cu veselle ară la mare
El afinează nisipul cu elan
Din zare în zare
Nici o muncă nu este în van!

Tractoristul e vesel și e din Urziceni
Jur că nu sîntem consăteni
Dar îl cînt în cuvinte duiosae
Munca lui ne aduce foloase

Zilnic el depășește planul
El e necesar ca odihna la mare
Nu se poate ara cu aeroplanul
Cu o primăvară nu se face floare

Panoul frunțășilor este ticsit
Dar mai este loc de găsit
Pentru cel cu tractorul venit la mare
Să afine nisipul cu elan și ardoare.

Iui GEORGE ALBOIU

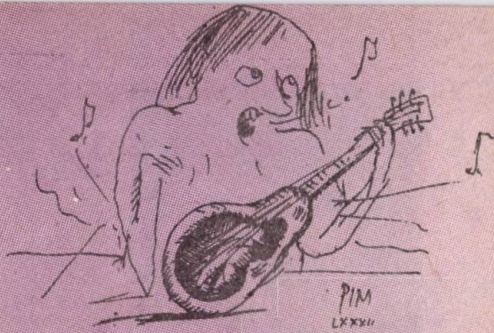
PLAJA ETERNĂ

Dealul de nisip pe care șezum
Era ca o gogoasă
Răsărită nitam-nisam
Între mare și cîmp!
Să ne bronzăm — am zis —
Rontăind semințele
Eternei flori a soarelui...
Vai nouă, vai vouă
Am zis către seară
Folosind și eternul laurt
Ca balsam pentru piele
Vai nouă — am gîdit —
Bronzați vom fi și de revelion
Și de mai
Și de mai stăteam
Pe gogoșa aceia de nisip...
Vai — de trei ori —!

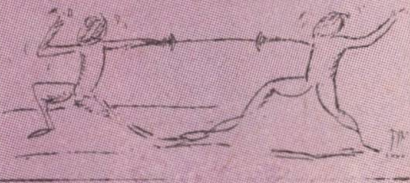
Iui MARIN SORESCU

DIVERSE MODERNITAȚI

Doamne tocmal d-aclea-ți scriu
Din satul meu în care
Cineva mi-a destăinuit:
— Bă, jartiere la mare
N-ai să vezi nici de-al dracului!
— Fugi d-aci cu d-al-de astea
I-am zis, așa, ca o chestie de necrezut...
— Mărine la mare jartiere, nexam!
— Și ce dacă?
— Păi, bă, ai să vezi numai oameni goi.
— Un fleac, de festivalurile de nudism am mai auzit.
— Ce Mărine?
— Ei, ce?!
— ...

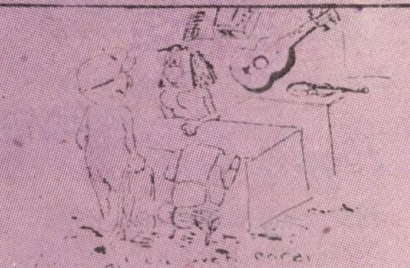


Desene de M. PINZARU-PIM

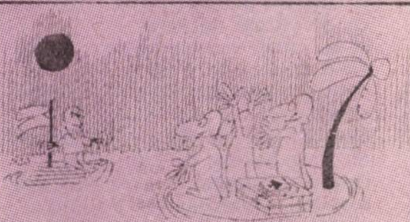


Desen de ION PREDĂ

UMOR



Desen de CONDO



Desene de ANDO





Nimic despre... TEATRU

cu IOANA PAVELESCU

— V-ar place să discutăm și altceva decît despre munca dv. în teatru și pe platourile de filmare ?

— O, da ! Ador conversațiile libere, dar nimeni nu mă invită la așa ceva. Cînd sint interviuată, trebuie să vorbesc despre rolurile mele, despre munca cu regizorii etc. Cu alte cuvinte trebuie să mă concentrez. Un altfel de interviu ar fi și pentru mine o relaxare, mai ales acum cînd sint foarte obosită.

— Încă nu v-ați terminat concediul, n-ați reușit să vă deconectați ?

— Deloc ! Am fost la Fucioasa cu toată familia, părinți, frate, și cei doi copii ai mei. Cum o să mă odihnesc cînd fetița mea, în vîrstă de patru ani, face absolut tot ce nu are voie ? Nu uită nimic, nici măcar povestea cu chibriturile în priză. În prezența ei sint tot timpul în alertă. Fiul meu era mult mai cuminte la aceeași vîrstă. Acum are 12 ani și mă ajută mult să supraviețuiesc fetița. Plecăm din nou cîteva zile împreună.

— Unde vă place să vă petreceți concediul ?

— La mare. Ador marea, îmi place să înot numai în mare nu și în bazin, să stau ore întregi pe plajă. Anul acesta am fost la Costinești la Festivalul filmului pentru tineret. N-am stat prea mult după gustul meu, dar am înțeles, am dansat... Îmi place foarte mult să dansez, să ascult muzică, să merg cu bicicleta, să citesc, să călăresc. Bineînțeles, nu pot merge la călărie des, dar mi-am cumpărat o pereche de cizme pentru așa ceva, teribil de șocante.

— Vă plac caii și cîinii ?

— Caii da, i-am iubit întotdeauna, cîinii nu. Dogul pe care îl vedeți este pasiunea copiilor.

— Șofați ?

— Da, dar imprudent. Pentru că îmi place enorm să merg cu mașina și uit de pericole. Dealtfel îmi place să fac totul cu pasiune, îmi place să trăiesc din plin. Băiatul îmi seamănă din acest punct de vedere. Fetița mi-a moștenit numai modul de a mă încapățina exagerat.

— Ce muzică și ce autori vă pasionează ?

DE DRAGOSTE

Copiii mei în copilăria lor

Copiii mei, ce împărați mai sint ce răsturnare în natură s-a-ntimplat cînd niște pui îmi stăpînesc pădurea și călăresc pe visele mele ca pe un cal disperat ei au totul, chiar plăcerea subțire de-a se juca în gînd și fără pași de-a nu avea nici iarbă-n amintire de-a crede că viața e-un oraș de-a se feri pe străzi de cite rele de a se bucura că s-au salvat cînd vreo mașină somnoroasă ară pietrele reci ce nu sint de arat ei știu prea multe, înțeleg prea multe și iartă totul, ca un soare mic trimis să lumineze nopți sărace cînd ziua noastră nu e mai nimic știu că e bine, că au tot ce vor și jucării, și lumi de poleială fructe din suduri, doar răgazul li-i un fel de-armată aspră ori de boală pe care-o faci pentru că ești copil dar trece după ani la rînd cînd ai copii, cînd ai copilării copiii mei, ce împărați mai sint !

NICOLAE DAN FRUNTELĂ

Noiembrie

doar nori de aer umilindu-ți gura...
convoaie lungi de melci cînd n-or
să treacă
prin umbra miinii tale luminînd
în hohote sub masca lor săracă.

eram doar pasul nevăzut trecînd
o lungă defăimare mă gîndise...

prin albe subterane lunecînd
noiembrie-i doar ceața dintre vise

LAURENȚIU CÎRSTEAN

Asemenea cuvîntului

Laudă efigiei tale de ceară
care prevestise nașterea
preacurată
a prințului de ghindă:
rămîne lacrima din care s-a desprins
asemenea fructului jefuit de sămință,
asemenea cuvîntului sleit de apa
îndureratelor vocale

MIRCEA ICHIM

— Ascult mult Beatles și Bach, citesc Kafka, Dostoevski și Shakespeare. Aparent au comun doar perfecțiunea lor în artă. Eu am altă părere, dar acesta ar fi un alt interviu.

— **Vă place poezia?**

— Da, dar așa cum o citesc eu. Ore și zile în șir, acumulind o anume tensiune asimilind-o, înțelegând-o din interior. Nu-mi place, de exemplu, deloc modul cum se face poezie la TV. Vin actorii, li se pune sulul de poezie în față și ei citesc. Este fals. Nu mi-au plăcut decît recitalurile lui Caramitru, dar el a venit cu poeziile lui, cu repertoriul lui, bine știut. Nu poți recita oricum. Redactorii emisiunilor de poezie ar trebui să știe asta.

— **Sînteți un invitat obișnuit al emisiunilor de RTV?**

— Deloc. Înregistrările la Radio se fac la ora 8 dimineața și eu nu pot fi nici deșteaptă nici talentată la ora aia. Iar la TV. Emisiunile de teatru și poezie sînt false și nu cred în ele. Îmi place mult teatrul și filmul, imi dau mari satisfacții. Acum lucrez la un nou film polițist cu Sergiu Nicolaes-

cu. Am făcut un rol bun și-n filmul prezentat la Costinești....

— **Am promis că nu vom discuta despre teatru și film.**

— Da, dar eu mă gindeam acum mai mult la mare. La mare totul e altfel, mai liber, mai plin. Poate și unde nu ești obligat să porți atîtea haine pe tine.

— **Apropo. Ce înseamnă pentru dv. moda? Ce se poartă, sau ce vă stă bine acordat cu ce e nou?**

— Am culorile mele, kaki și maro în toate nuanțele, pe care le port mereu. Adaptez moda la mine. Port părul tuns scurt, deși se poartă cel lung. Anul acesta se poartă expresia romantică, așa că am descoperit că șnurul legat în jurul capului îmi dă ceva din ce se poartă. Nu prea mult că în meseria mea, nu e bine să fii prea romantic. Oricum șnurul acesta se apropie de genul meu. Am avut și părul foarte lung, dar nu-mi plăcea. Debordam de romantism. Îmi place moda hippie, country și sport, iar rolurile care-mi plac se potrivesc cu părul scurt.

— **Doriți să vă continue meseria vreunul din copiii dv.? Aveți tradiție în familie, mama dv. este actriță.**

— Nu vreau nimic. Să facă ce vor ei. Meseria asta nu trebuie s-o faci decît dacă nu poți trăi fără ea. Eu cînd am învățat să vorbesc și eram întrebată ce vreau să mă fac, spuneam că vreau să fiu „artistă”. Dar este o meserie grea, te consumă enorm, ai un regim special de viață. Eu am avut mare noroc că soțul meu mă iubește și mă înțelege foarte bine. Altfel s-ar fi putut să mă dezechilibrez uneori.

— **Soțul dv. este actor?**

— Nu, economist. Dar nu cred că mai există vreun cuplu atît de perfect ca al nostru. Există o comunicare totală, nu este vorba numai de o afinitate. Soțului meu îi plac aceleași cărți, aceleași muzică, aceleași sporturi. Are aceleași pasiuni, aceleași nebulii. Sînt fericită și surprinsă. Nu speram să mi se întîmple așa ceva în viață.

LIANA COJOCARU

DE DRAGOSTE

Aruncă flori pe lucruri

Corăbii mari din nori mă impresoară
Aripi de pinză cad peste oraș
Nu mai găsesc cuvîntul tremurat
Prin care, drept și gol ca într-un somn,
Să trec spre tine dincolo de vîlul
Care pe toate ființele le înconjoară
Și să te simt aproape. Pulsul tău
Înundă spațiu-n care te privesc
Mi-e teamă că furtuna se va-ntoarce
Peste podoaba liniștei din noi
Atîtea întîmplări așteaptă-n mine
În care tu plutești ca o cometă
Un zid' de umbre mișcă pe aproape —
Corăbii mari și pinze cenușii
Și-apoi se desfrunzi melancolia
Ca un copac de toamnă scuturat
Aruncă dar, aruncă flori pe lucruri
Să trecem într-un anotimp mai clar
Nu șovăi și nu-ți pleca privirea
Aruncă dar, aruncă flori pe lucruri

VIOREL DINESCU

În jur de izvor

În jur de izvor să stai să visezi,
să bei apa încet și fără s-o tulburi,
lăsînd lacrimile ei să se prelingă în suflet
precum într-o fîtină. Cumpăna fie mai sus,
ghizdurile de care-ți reazimă miinile,
timpla, cana de lut din care ești
și-n care sorbi licoarea acestui pămînt
de la Dunăre și Carpați într-un zid
jur-imprejurul de propriile sale izvoare.
Uită-te în adînc și-ai să vezi
turmele căutîndu-le, zidindu-se în jurul lor
stînele și, mai apoi, satele și orașele țării
pe salbe de riuri curgînd din izvoare
intrate demult în legende.
Altceva n-a mai fost și nici n-are să fie,
oricît vei colinda peste continente și zăiri,
în containere sigilate nu vine decît pustiu.
Pentru ce-i aici, totul e numai în jur de izvor,
să-l vezi, să-l ascuți, să-l visezi,
să-i bei apa încet sau grăbit, dar
fără s-o tulburi...

DUMITRU BALĂET

André Malraux:

„Antimemorii“

1958 — 1965

După acest întreg pitoresc, generalul De Gaulle îmi dădu însărcinarea să contactez cîțiva șefi de state asiatice, cu care relațiile Franței nu erau decît convenționale. În primul rînd cu Nehru.

Cunoșteam situația Indiei, pentru că tocmai îl primisem pe Jayaprakash Narayan, șeful socialist de la Bombay. Iar cel mai bun conducător indian din Franța, prietenul meu, scriitorul Raja Rao, trecuse de curînd prin Paris. Ambasadorul nostru era mai puțin pesimist decît prefectii din Antile.

Mă aștepta pe aeroport, la ora două dimineața, cu secretarul de stat pentru afaceri externe în sari alb, în lumina farurilor. Se numea Lakshmi. Un secretar de stat-femeie dintr-un stat occidental se poate numi Maria ca Fecioara dar zeițele altor religii te fac mai mult să visezi. Contele Ostrorog, descendent din cuceritorii mongoli și fiul secret al lui Pierre Loti, după birfele de la Quai, era demn de ceea ce sugerează poeziilor cuvintele: ambasador în India.

O cameră de luat vederi imaginară punea în evidență, alunecînd de pe niște degete fin noduroase cele care modelau o Indie afectuoasă și complice, pînă la chipul de pirat distins. Acest descendent al stăpînitorilor stepei, aceste hidalgo, cardinal roman și, într-un mod cu totul exemplar, francez, era ambasadorul unor Mediterane milenare pe lingă o Indie foarte tină: lucru care te predispunea la visare cînd știai bine ce-nseamnă India. La unul din dineurile de la Capitol — așa se numea pe-atunci vechiul palat al viceregilor, devenit al guvernului — în timpul discursurilor unui prim-ministru auster, miinile lui Ostrorog păreau că mîngie celebra cizmă italiană ca un picior de dansatoare...

Ajunseserăm la Capitoliu (eram oaspetele Indiei) din care nu văzuserăm în noapte decît enormitatea obscură, culoarele, un mare portret al lui Gandhi încins doar cu hiton și în apartamentul meu șeful protocolului, înconjurat de servitorii rămași de pe vremea viceregilor: cite unul pentru a deschide fiecare ușă. Aceste personaje de Ali-Baba, concediate, îmi făcură ordine în misiunea mea. Ministrul culturii urma să mă primească la ora opt.

Înainte de a mă trezi, mi se aduseseră ziarele. Săptămîna afro-asiatică începea! Primirea miniștrilor fu așa cum era de obicei: prudentă și delicată. Era așteptată întrevăderea mea cu Nehru.

Am reușit în sfîrșit să văd Capitoliul și vedeam New Delhi. Nu mi-a rămas nici o amintire; în 1929 India mă interesa mai mult decît Anglia. Dar plecarea din Anglia anima această arhitectură neînsuflețită. Se punea pe seama lui Gandhi și a lui Clemenceau fraza: „Va fi o ruină foarte frumoasă!“ Dar n-a fost o ruină și nici un palat cucerit ca Kremlinul. New Delhi nu este un oraș, este o „capitală administrativă“, dar colosalele perspective de gresie

roșie cu garda de sikh-i care-și prezentau armele în liniște, nu deschideau drumul către administrații — fie ele și Parlamentul: se deschideau spre Imperiul dispărut.

Palate, ministere, propilee. Întregul imperiu britanic poartă marca grandorii englezești cu accentul pe care goticul victorian îl dă Tamisei. Aici, ca și la trecătoarea Kyber, marea era romană; visul lui Cezar la Alexandria, o materie impunătoare dispusă după modelul unui teatru elenistic. Amestecat cu un alt vis, acela al unui cuplu anglo-indian rival cuplului indo-musulman. Capitoliul era în mod ostentativ rivalul Marii Moschei din Delhi, una dintre cele mai mari din Islam; rival al Forturilor Roșii, al lui Fatehpur Sikri, al întregii arhitecturi mongole care a fost America Persiei. Islamul era tot acolo. Și Anglia? Mai mult decît părea. Dar nu prezența ei anima aceste căi imperiale de gresie roșie pe care am ajuns la Parlament; ci hotărîrea cu care le-a abandonat. În această țară, care a construit atîtea morminte ilustre, singura operă rivală celor ale succesorilor lui Alexandru a devenit admirabilă în ciuda mediocrității arhitecturii sale de cînd a devenit mormîntul Imperiului.

L-am vizitat pe Nehru în biroul său de la Parlament. Adică treceam de la majestatea Capitoliului la culoarele prefecturii și la saloanele de așteptare pentru solicitanți modesti. Dar, ca și la Capitoliu, numeroase portrete ale lui Gandhi ornau peste tot pereții.

Gandhi era atunci prezent în toată India, prin operele sale, prin exemplul său, prin imaginile sale. Pentru Europa el nu mai era deja decît un eliberator cu miinile curate. O figură de sfînt cu pitorescul care însoțește atîția sfinți: o călugărie încăpătînată în credința ei cu surisul larg, fără dinți, îmbrăcată cu o umilă stofă populară purtată ca o uniformă a libertății. Cu toate că India începea să vadă în el ultimul avatar al lui Vichnou, marile momente ale biografiei sale rămîneau precise: predica din 1920 sub un enorm smochin indian, apoi mulțimea pe malurile Sabarmati-ului; masacrul de la Amritsar; degetele miinii sale stîngi ridicate și îndreptate spre mulțime, ca pe datoriile Indiei; rugul insolit făcut din haine europene, din gulere, din bretele aruncate de cei care de atunci înainte nu urmau să mai poarte decît khadi și peste care ardeau pălăriile-precursor al rugului funerar în fața căruia s-a recitat Bhagavad Gîtă. Și nesupunerea civilă și noncooperarea începută în ziua morții lui Tilak. Și mai ales Marșul pentru Sare.

La 2 martie 1930, Gandhi l-a informat pe vicerege că nesupunerea civilă va începe nouă zile mai tîrziu. La 12 martie porni către mare urmat de șaptezeci de discipoli. Țărani își împodobeau casele, așteptau crengi înverzite pe străzi, ingenu-

cheau la trecerea pelerinilor. Trei sute de șefi de sate au renunțat la funcțiile lor. În fața celor șaptezeci deveniți cîteva mii Gandhi a adunat sarea abandonată de valuri, înfruntînd legea gabelei*). Căldura tropicală face sarea indispensabilă oamenilor și animalelor care muncesc — dar toți știau că Gandhi care era bolnav nu s-a atins de sare de mai bine de șase ani. Deodată, impresiunase o Indîie întreagă.

De-a lungul întregii coaste, pescarii adunaseră sarea, țărani li se alăturaseră, și poliția a început arestările în masă. Luptătorii se lăsau arestați, dar nu predau sarea. La Bombay 60 000 de persoane se adunaseră în fața Casei Congreselor; pe terasă se trata nisipul sărat. Sarea pe care a adunat-o Gandhi a fost vindută cu 1 600 de rupii. Cînd Nehru a fost condamnat la șase luni închisoare, Indîia a răspuns încarcerărilor prin hartale. La Patna, mulțimea s-a aruncat la pămînt în fața caverlieriei guvernamentale, care n-a mai putut avansa. La Karachi cincizeci de mii de indieni i-au privit pe cei care adunau sarea și pe care poliția n-a putut să-i aresteze. Cu toate acestea se adunaseră în curînd o sută de mii de prizonieri. În noaptea de 4 spre 5 mai Gandhi a fost arestat, într-un sat, printre discipolii săi. La Dharasena, la nord de Bombay, indienii o porniseră către uzina de sare guvernamentală păzită de patru sute de poliști. Pe măsură ce se apropiau de uzină, erau doborîți și erau înlocuiți în liniște de alți și alți indieni care cădeau la rîndul lor. Brancardierii cărau trupurile însingurate. Uzina a continuat să funcționeze, a fost nevoie să se deschidă un spital provizoriu și întreaga Indîie și-a înțeles servituză. În curînd Churchill urma să vorbească despre acest „fachir răscolat pe jumătate dezbrăcat din palatul viceregilor“. Viceregele era acum plecat și legenda lui Gandhi, devenită în Occident nobilă pasivitate, rămînea aici o legendă de luptă. În primul rînd în cuvînte. Cînd a anunțat că se va priva de hrană dacă nu vor fi recunoscute drepturile Celor de neatinș, nu era vorba de a „posti“, ci de a muri efectiv de foame. Acest supliciu, care a înfruntat cel mai puternic tabu din Indîia, nu era mai puțin irațional decît el, și hindușii l-au urmat ca pe o lentă crucificare. În această mulțime din care 95% nu aveau nici măcar un post de radio, fiecare știa cînd Gandhi era amenințat cu moartea. Și fiecare știa că scopul său final era purificarea Indîiei a cărei independență nu era decît consecința capitală. El a vrut ca predica sa să se adreseze celor mai umili, chiar atunci cînd spunea: „Swaraj nu va veni prin victoria cîtorva oameni ci atunci cînd toți vor fi în stare să reziste nedreptății“. Și toți au înțeles rugăciuni cînd au știut că Gandhi a fost în sfîrșit ucis și că totul s-a sfîrșit printr-un glonte roșu-închis pe cenușa deja albă. Cu toate acestea Gandhi era prezent în acest Parlament așa cum era la Capitoliu. Vinoba Bhave, fără altă armă decît predica sa, primi două milioane de hectare de pămînt (nu din cel mai bun, desigur...) pentru țărani. Într-o lume în care umbra lui Stalin și cea a lui Hitler nu dispăruseră încă, Indîia își demonstra eliberarea de Anglia fără o victimă engleză. Cuvîntul democrație în ciuda mizeriei lua aici un sens aproape religios. Dar politica Indîiei n-a fost

elaborată nici mai mult nici mai puțin în clădirea Capitoliului sau Parlamentului decît a fost elaborată cea a Germaniei hitleriste la Reichstag: politica Indîiei a fost moștenitorul omulețului înfășurat în hiton care a inventat să-și ducă milioane de indieni să adune sarea din Oceanul Indian, în ciuda impozitului englez, pentru a-și găsi libertatea.

Furăm introduși, un atașat de la ambasada noastră și eu, într-un mic birou: cîteva scaune, fără masă și un tablou care-l reprezenta pe Gandhi în mărime naturală. Curios atașat de ambasadă — dar, în Indîia... Părul sur, ceva mai lung, mustați cărunte, pe oală. Gesturi prețioase. Se întorcea dintr-un ashram. Cel din Menon, cel din Aurobindo? Privi tabloul: — Il vedeți și-l vedeți pe Gandhi peste tot. Am venit în Indîia din cauza lui. N-a mai rămas nimic din el.

— Doar Independența...

— Da... Nu... Nehru nu e deloc un uzurpator; el este un politician. Dacă mahatma n-a fost nici președinte, nici prim-ministru, n-a fost cîtuși de puțin din întâmplare. El însemna o lume de altă natură; Nehru o știe.

— Ce poți să faci? El este șeful Indîiei și nu un sfînt.

— Desigur. Dar există un lucru care trebuie înțeles, pe care dumneavoastră trebuie să-l înțelegeți. Toată lumea îl știe — în fine toți cei vechi îl știu — nimeni nu-l spune însă. Și timpul trece și poate în douăzeci de ani nu va mai fi nimeni care să-l spună: tot ceea ce a fost gandhism, pentru care ne-am bătut cu toții și a cărui consecință a fost într-adevăr Independența Indîiei, a dispărut deja.

— Vă gîndiți la rezistența nonviolentă?

— Da..., da, în fine: nu numai. Ea s-a născut împotriva imperiului englez; ea nu s-a aplicat niciodată în Pakistan, de exemplu. Lucrurile nu sînt încă terminate cu Pakistanul. Și așteptați China într-o bună zi. Și apoi nonviolența. El știa bine ce era, în profunzime. Puțin timp înainte de moartea sa, consiliul nostru general venise să-și ia rămas bun de la el: „Ei bine, mahatmaji, trebuie că acum sînteți mulțumit?”

— Vă înșelați. N-a existat decît un lucru interesant: lupta. Ea s-a încheiat și ceea ce am făcut noi de asemenea...”

„Știu, știu, un milion de orbi, șaptezeci de milioane de Intangibili și atît; și totuși acest popor exprimă cea mai înaltă spiritualitate din lume. Lupta sa a fost cea a spiritualității. Ea a pătruns întreaga Indîie. Dar, în stradă, fiecare caută încă minunea mistică tot atît de normal pe cît un american caută bani.”

Se deschide ușor ușa.

Într-o zi, zise, fără să fie atent la usă, atașatul cu părul lung de la ambasadă. Gandhi vorbea în fața a sute de mii de persoane, cu vocea sa egală de bariton, la un microfon. Într-un luminis, în mijlocul unor arbori înfloriți. Florile începuseră să cadă. Din cauza mulțimii? Cine știe?...

În românește de
CORNELIA CRISTOIU

*) Lege care obliga pe cetățeni să cumpere o anumită cantitate de sare anual.



Nimic despre... MUZICA POPULARĂ cu FLORICA BRADU

Florica Bradu nu stă în București decît atît cît e necesar ca să-și rezolve treburile la Electrecord, Radio sau Televiziune. Restul timpului și-l petrece la Oradea unde locuiește. „Ar trebui să mă laud în privința gătitului, spune Florica Bradu. Îmi place să gătesc mîncăruri după rețete din partea de sud a țării“. Din cînd în cînd Florica Bradu merge în satul natal, la Șicula. Numele de Șicula mi se pare vechi, de pe vremea romanilor. Cîndva, în adolescență, Florica Bradu a înființat, într-un pâr bătrîn, un „post de radio“. Un post de radio care transmitea numai muzică populară. La ora cînd Florica se urca în pâr și începea să cînte, tot satul lăsa treburile și asculta. Orientată spre viitor, adică optimistă, surizătoare, pe scenă monumentală, Florica Bradu este un om foarte de treabă. Și o femeie frumoasă „ca o țără“. Tipul de româncă ardeleană, femeie capabilă de sentimente statornice, bărbătoasă cînd e cazul.

— Pe cine iubiți în Șicula, stimată Florica Bradu ?

— Pe tata, pe mama, îmi iubesc consătenii. Sînt legați de ei toți, dintre ei am pornit și la ei mă întorc adesea.

— Vă mai considerați țărăncă ?

— Mă socotesc țărăncă

pină în adîncul sufletului și simțirii mele. Țăranul ade-vărat e omul care caută, mereu, să fie precum argintul strecurat.

— Și cînd sinteți îndrăgostită (cînd ați fost îndrăgostită) tot țărăncă vă credeți ?

— Mai ales atunci. Dragostea e cea mai teribilă inobilare a sufletului, e o înflorire desăvîrșită a vieții.

— Care este cea mai tulburătoare intimplare din viața dumneavoastră ?

— Un gest pe care nu am să-l uit niciodată a fost făcut de un mare intelectual al acestui popor. După un concert de-al meu a venit la mine un om în vîrstă care mi-a sărutat mina și apoi poala costumului meu popular românesc din Ardeal. Mi-a pierit glasul de emoție. Era omul ale cărui cărți le citisem, la a cărui înțelepciune îmi luminasem sufletul. N-am să uit niciodată acele momente.

— Cine era ?

— Filosoful Constantin Noica.

— Vă rog să-mi spuneți care e ocupația dv. „civilă“, din acte.

— Profesoară de limba și literatura română, nu vi se pare firesc ? ! E o tradiție la noi în Ardeal ca cei care cîntă bine să fie ori profesori de română, ori, cel puțin, învățători.

DE DRAGOSTE

Baladă

În orașelul Verde de China
croitorul prezbit cirpește a dramă cortina,
s-ar părea că va fi un spectacol în care
vom purta cite-un suflor schilod prin buzunare
cerînd iertăciune pentru a nu fi-nvățat
rolul statuii-ncălzite-n păcat,
rolul ingenuiei grase, cu pipă,
trăvestită-n arhanghel cu neagră aripă,
rîsul nebulului anahoret
numărîndu-și greșelile-n ritm de sonet,
rolul actorului : Hai, cavaler,
ziua-i pîianjen de-acum în unghere,
castelana pogoară pe sfoara de clopot,
curtea v-așteaptă cu nobilu-i hohot,
ascunzînd nemurirea adînc, sub hlamide,
pentru cel ce-a ucis și mai poate ucide
în numele sfintei pătrîmi de minciună :
cine se aseamănă-n moarte se-adună.

GABRIELA HUREZEAN

Sunt numai eu acolo

o nu-i acesta frigul
nu mi-e frig
e doar un lung ocean
sub care trec
e doar adîncul
păsărilor albe
și spaima lor
de umedul inec

e doar un lung ocean
sub care trec
și doar pierdută
umbra mea arzînd
o nu acesta-i frigul
te implor
sunt numai eu
acolo
ca un gînd.

LAURENȚIU CIRSTEAN

— Mi-am amintit de soția poetului Octavian Goga. Doamna Goga cînta foarte frumos. Era numită „privighetoarea Ardealului”. Ați cunoscut-o ?

— M-a invitat într-o zi la ea. Am găsit-o foarte bătrînă.

— Următoarea dată înscrisă în buletin. Copii ?

— Am trei fete pe care le iubesc ca pe lumina ochilor.

— Trei fete ?!

— Am vrut să am un băiat. Așa am o Ralucă, o Ancuță și o Lioară cu care mă simt foarte fericită. Raluca e deja mărișoară.

— Seamănă cu Miss Primavera 1974 ?

— Îndrăznesc să cred că seamănă.

— Deci în 1974 ați fost aleasă, în Italia, miss Primavera. Ce urmări a avut evenimentul ?

— M-a bucurat enorm. Apoi două cereri, insistențe, în căsătorie.

— Care sînt sentimentele la care țineți cel mai mult ?

— Dragoste, prietenie și încredere.

— E o deviză pentru dumneavoastră ?

— Poate.

— Ce părere aveți despre bună-cuviință, despre respect ?

— Sînt chestiuni care țin de cei șapte ani de acasă, cum se spune. Cred foarte mult în bună-cuviință și respectul de care dau dovadă țărani față de valorile noastre, față de tot ce avem frumos în țara noastră.

— Am auzit că sînteți o foarte bună automobilistă.

— Eh, gura lumii. Am carnet de 7 ani, asta e adevărat. Îmi place să conduc „Dacia” noastră.

— De obicei vă grăbiți ?

— De obicei încerc să nu mă grăbesc.

— Ce flori vă plac, stimate Florica Brațu ?

— Foaia verde, frunză verde, foaie-foaie verde.

— Unde crește, mă rog, floarea asta ?

— Pretutindeni în țara noastră, doar știți asta. Chiar și-n cîntece, în cele mai vechi cîntece din bătrîni. Aproape că nu poate fi conceput un cîntec popular fără foaie (frunză) verde.

— Așa-i, aveți perfectă dreptate. Ați publicat o carte...

— Da, mi-am publicat repertoriul. Peste 200 de cîntece.

— E un gest singular în domeniul dumneavoastră, nu-i așa ?

— Nu, a mai făcut-o și încă foarte bine Maria Tănase.

— Pe care o admirați foarte mult.

— Pe care o admir foarte mult, îmi place să repet mereu asta.

— Să cred că vă veți ocupa mai îndepărtat și de scris ?

— Nu credeți încă, pe mine cîntecul popular nu mă va pierde niciodată.

— Cum salutați un om pe care trebuie să-l salutați ?

— Îi spun „bună ziua” și-i surid.

— Și-i surideți ?!

— Da, îi surid fiind convinsă că oamenii sînt buni, că e imposibil să existe om care să nu fie bun.

— Tulai, mi se pare că exagerați. Pot să cred că nu vă place să scrieți scrisori.

— Puteți. Cel mai adesea vorbesc la telefon.

— Telefon, pantofi cu toc, stație de radioamplificare, cam mult modernism...

— E condiția firească a oricărui om de azi. Satul, în al cărui viitor cred, vrea să prindă timpul din urmă. Deci nimic deosebit. Dealtfel drumul Oradea — București îl fac cel mai adesea cu avionul.

— Călătoriți cu avionul ? !...

EUGEN MIHĂESCU

DE DRAGOSTE

Firească asemeni cristalelor

Vreau să-nțeleg mersul pe apele lungi
Ale memoriei cînd atît de acută înclină
Balanțele ochilor puri

către marile noastre genuri
În care tu singură nu mai poți să lumini.

Firească asemeni cristalelor ascunse în roci
Mă prinzi peste umeri de parcă

aș fi un trofeu
Al zilei ce tocmai începe și aud cum mă rogi
Să cred... să mai cred în iubire
cît sînt încă eu.

A crede înseamnă a fi ; or, eu sînt
desigur al tău

Cules chiar de tine dintre ruini
de catedrale.

Crede tu și voi crede prin tine mereu...
Viața mea ți-e veșmint ; e praful ce-ți intră
cleios în sandale.

DUMITRU TITUS POPA

Sabie arzînd

Acolo, -ntre nisipuri, frîntu-ți-s-au
Cînd scîndura, cînd visele, cînd pinza
Și arca se scufundă în prohodul
Nemîntuit al valului de sodă.

Înmiresmat și troienit de tine,
Sînt cel dintîi arhanghel ce nu uită
Să-nalțe sabia arzînd pe tărîmuri —
Îmense torță peste ape tulburi.

Tu știi că albatrosul, în restrîște,
Țînjește pururea să aibă-ntînsă
A treia aripă, demult pierdută,
Și totuși sabia mi-o ard spre arcă.



MIRCEA ICHIM

OTTO SCHMID

Otto Schmid a făcut un copil cu nici două luni înainte ca divizia a doua motorizată să părăsească în retragere teritoriul României.

„A făcut“ este impropriu spus, dar așa vorbește el, stilit românește. Nu înțelegi aproape nimic din ce spune. Totuși, un altul în locul lui ar fi putut uita complet în 30 de ani ceea ce învățase în numai 5 luni. Poate că și din acest motiv țărani din satul Pucioasa îi zimbesc, dau din cap a înțelegere.

Otto stă lângă portiera mașinii și repetă mereu: „Margareten... Nein! Das medchen“. Și țărani se opresc din drum și îl înconjoară cu sapele în cumpănă pe umăr. Se uită la el... „E rău să fii printre străini și să nu cunoști limba“... „Margarete, un fata brunet“... „Dă-l la dracu cu Margareta lui cu tot“... „La vezi, țafo, poate că vrea să-ți cumpere fusta pe motiv că-i populară“... „Hă, hă“... „Rati ai dracului de huliganști că numai la măscări vă stă gândul“.

Otto își aprinde o țigară, deși nu are chef să fumeze acum, dar numai așa are motiv să întindă pachetul și spre bărbații din fața lui... Bitte, bitte. Și bărbații obosiți, transpirați, mirosind a piele arsă de soare, sucesc capul, foiesc din umeri, se oțărăsc în felul lor chiar dacă știu prea bine că vor lua pină la urmă din pachetul întins spre ei, măcar din curiozitate.

Otto nu știe cum să înceapă. Trebuie mai întâi să vadă ce cuvinte mai ține minte din limba română și în funcție de ele să-și ordoneze gândurile. Pentru asta are nevoie de timp, de concentrare, dar nu poate să nu observe cum țărani apucă fiecare câte o țigară și se minunează (cu sprincenele, cu pielea frunții) de cât de lungă poate fi o țigară străină. O țin între degete stingaci, așa cum fac mulțurile când fumează doar de pamplezir și așteaptă ca bricheta întinsă de Otto să treacă pe la fiecare. După cum trag fumul în piept se vede că nu simt nici o plăcere... „Parcă-i făcută din bășina porcului, n-are pic de tutun în ea“... „Țigară boierească, bă! Cum vrei să trăiești mult și să și fumezi? Nu citești presa?“.

Otto își dă seama (atent fiind și la ce anume se vorbește în jurul lui) că nu Margareta îl interesează în fond, ci copilul. Caută deci să rețină câte un cuvânt din cele pe care le aude. Cuvintele nu-i sînt străine cu totul. Îi sună cunoscut. Încearcă să-și reamintească și ce anume înseamnă (măcar unele dintre ele). Le auzise vreodată din gura Margaretei sau memoria lui reținuse o discuție pe stradă?... Acum ori atunci? Greu de spus. Margareta era tăcută de felul ei. Se înțelegeau mai mult vorbind cu miinile sau desenind obiectul, dacă era cazul, pe cutia de chibrituri. Doar cînd se iubeau, Margareta repeta întruna: bărbatul meu, și cam atît. Abia cu citeva săptămîni înainte de a primi ordinul de retragere, Margareta a încercat să-l învețe cite ceva. Îl mingia pe pîr și spunea: pîr; îl sîruta pe ochi și spunea: ochi; buze spunea; gît spunea. Cuvintele acestea nu le uitase. Ba chiar și le amintea cu o scurtă cutremurare a trupului. Acasă păstra poza unei femei decupată dintr-o revistă, poză cu care se păcălea spunînd că seamănă cu Margareta, deși el știa care este adevărul. Doar cuvintele: pîr, gît și buze erau adevărate. Cînd și le reamintea i se făcea dor de miinile și mirosul ei de fin și de ruță ținută în ger.

Dacă ar fi cîstît cu el însuși, Otto Schmid nu ar vrea să o întîlnească. Trebuie să fi îmbătrînit, să arate ca o ciupercă ținută la soare. La o adică, nici el nu arăta mai grozav, chelit, cu dinții falși și ochelari cu lentile cit degetul de groase, dar măcar pentru tot ce fusese între ei, era mai bine să o lase așa cum o păstrau cuvintele: pîr, buze și dragul meu. Și, totuși, fără Margareta pierdea ultima șansă de a-și mai vedea copilul, minunea aceea încă fără o formă anume, care dormea în pîntecele primitor al Margaretei, pîntec pe care Otto îl atîngea spunînd: Kurt, și Margareta rîzînd: Ionel sau Florica, cum o da Dumnezeu.

Un puștan mai dezghețat îl trage de minca hainei și-i arată capota mașinii: „Hai, deschide să vedem și noi“. Otto înțelege ce înseamnă „deschide“ și se bucură. Ceilalți țărani au înconjurat deja botul mașinii și așteaptă. Apoi, văzînd, se minunează fiecare în legea lui... „Ce de mătărie, iorgule“... „Lucru nemfesc, ce vrei...“.

Copilul trebuie să fie mare, căsătorit deja, dacă Dumnezeu l-o fi ținut în viață, iar Margareta bătrînă, dar tot frumoasă, cu dinții albi, arsă de soare și cu miinile aspre.

Otto voia să-i mai audă pe oameni vorbind. De asta se și grăbise să deschidă capota, însă țărani, după primele comentarii, nereușind să înțeleagă ce se petrecea acolo, dădeau destule semne că se plictisesc, pînă a venit cineva și ei s-au dat la o parte, făcîndu-i loc c-un anume respect. Așa s-a apropiat, a privit, a băgat capul la motor, să miroasă parcă. Toată lumea se uită la el să vadă ce face, ce zice și, într-un tirziu, s-a auzit vocea lui: „E ca la universalul nostru. Diferă bujiile și sistemul de răcire. În rest, nu văd nici o diferență. Poți să și ari cu ea. Dacă vrei. Are putere mare, ce să mai discutăm“.

Otto se apropie de el. Nu era greu să-și dea seama că omul se pricepe la mașini. Îi arată zimbîndu-i și bătînd cu palma sistemul de transmisie parcă întrebînd: ei, ce zici? Nu-i grozav?... „Este, dar principiul e același“. Bărbatul era tînăr (după pielea feței, după mișcări nu avea mai mult de treizeci de ani) și amănuntul acesta îl impresionă. Privindu-l cu atenție i se păru că recunoaște ochii Margaretei sau măcar privirea ei. Fără să-și dea seama ce face îl apucă de mină. Ionel, spunînd... Ce Ionel ți se năzare, bă? Oricum, Otto nu vrea ca omul acela să plece. Să grăbește

deci să-i arate trusa de scule și tinărul se oprește din drum și o ia studiind-o cu mare atenție din ce în ce mai dubios, iar mina lui se oprește mai mult pe una din cheile universale. Otto îi face semn să o ia, i-o dăruiește. O fi fost el tinăr dar se pricepea la mașini. Drept dovadă luase cheia cea mai bună și mai folositoare din toată trusa... Bitte, bitte schön, dar tinărul clătina din cap protestind. Era mindru. Nu voia s-o ia deși privea la ea cu lăcomie... „Bitte“... „Ia-o Vasile. Nu fi prost. Nu vezi că are o grămadă“. Și tinărul a luat-o... „Mai mult de frumusețea ei, a zis, că la garaj am și eu una, dar pe alt principiu“.

Otto asculta în continuare ce se vorbea în jurul lui, dar nu-și mai amintea alte cuvinte decât: păr, buze, te iubesc. Îi îmbie pe oameni cu încă o țigară. Se codeau la fel ca prima dată. Luară totuși din pachet, pe rînd, făcîndu-i semn să stingă bricheta... „Nein. Fumăm mai tirziu, acasă“. Și au plecat... Ziua bună, spunînd, lăsîndu-l singur în fața mașinii cu capota ridicată. Înăuntru, după parbrizul ușor întunecat să protejeze șoferul de orbirea soarelui, doamna Schmid plictisită de așteptare își mai aprinse o țigară. La lumina brichetei, minile îi apăreau mai bătrîne și mai noduroase decât erau ele în realitate și gîndi că cel mai bun lucru era să se lase de fumat. Chiar a doua zi.

SORIN PREDA

În intimitate

ION BARBU

Despre Ion Barbu s-au scris cîteva cărți temeinice, în care se analizează poezia și proza sa. Cărțile lui Dinu Pillat și ale Gerdei Barbilian se ocupă și de biografia poetului, evidențiînd anumite aspecte care singularizează ființa efemeră a poetului. În amintirile Gerdei Barbilian sînt evocate altele cîteva siluete feminine ce au înriurit un timp biografia sa. Dintre toate, Helga a rămas, pînă la urmă, cea care l-a marcat și derutat într-un anumit fel. Față de Gerda a nutrit totdeauna o trăinică și neexteriozizată iubire. Această distincție intelectuală i-a intuit geniul și i s-a devotat cu pasiune. Dintre scriitoare, a apreciat și iubit pe Hortensia Papadat-Bengescu, Ticu Archip, Clavdia Miliian și Yvonne Stahl. La toate acestea se găsesc mărturii scriptice în care poetul își exprimă afecțiunea și iubirea. Epistola trimisă lui Ticu Archip (1891—1965) poate fi considerată o veritabilă poemă de dragoste, în care Ion Barbu își dezvăluie crezul său erotic. Ajuns la vîrsta deplinei maturități și cunoscînd nenumărate experiențe, scriitorul se confesează cu o dezarmantă sinceritate. Credea că impasul în care se află va putea fi trecut. Cu susținute eforturi și tiranice insistențe va depăși — după un oarecare timp — această ingrătă fază. Misiva conține sintagme ce pot figura, fără să devină fade, în paginile celor mai bune cărți de dragoste.

Iubită Ticu,

Din cauza sfîrșitului de săptămînă pe care Rosetti îl petrece la Cimpulung, nu l-am putut găsi pe acest conetabil al literelor decât abia ieri. Ne-am întîlnit la Capșa. E impresionat de romanul tău. Tot binele pe care eu a priori îl cred, îl gîndește el a posteriori.

În scurt romanul e sub tipar. Am cuvîntul lui și autorizația de a-ți împărtăși imediat acest fapt nu promisiune.

Dacă îmi dai voie (memoria mea cam indiscretă îmi spune că mi-ai și dat-o) voi veni mîine joi, la 4½ să te întrefîn de soarta unui alt roman, paralel cu cel scris. Capitolul curent e în căutarea unei concluzii fericite.

Trebuie să-ți spun că am căutat și zilele acestea, cum caut de atîta timp, să dezleg taina unor farmece fără vîrstă, generatoare de raze nevăzute și reci, ca unele metale din meteorii căzuți, de dincolo de Uran și Neptun. Sînt neajutorat, n-am găsit nimic! Trebuie să reiau aceste experiențe care ard, cangrenează și instruiesc atît de puțin.

E de necrezut cum citeva tufe de argint semănate în pletele Venerii îi adîncesc caracterul ei sacru și vecinic. Dacă ar fi să mă stabilesc ca poet elegiac, toate accentele lirei mele ar merge către această frumusețe mai reflexivă, mai adunată și cu atît mai patetică, a antilor... cincizeci. Elvirele romantismului aveau, se pare, 27 de ani. Cum n-au văzut poezii, cită vulgaritate „distinge“ tinerețea? Mai întii, e prea curentă. Pe cînd o amentă memorabilă și incoruptibilă ca o bază de platină, nu e așa, emoționează altfel?

Te sărut
D.

Această scrisoare poate fi datată și localizată în funcție de informațiile de istorie literară ce le conține. Mai întii: romanul la care se referă Ion Barbu este Oamenii, prima parte a trilogiei Soarele negru, apărut în 1946 la Fundația pentru literatură și artă. Scrisoarea cred că este trimisă în anul 1945. În al doilea rînd: poetul se invită, „joi, la 4½“ spre a o întrefine „de soarta unui alt roman“. Nu putea să se invite decât la domiciliul scriitoarei Ticu Archip, din București, strada Sf. Constantin, nr. 13. Scrisoarea a fost emisă din București. Este semnată numai cu inițiala D, de la Dan Barbilian, numele oficial al poetului Ion Barbu.

NICOLAE SCURTU



Nimic despre... PICTURĂ cu MIHAI BANDAC

— Nimic despre pictură. Să fim atenți, aceasta e de viza interviului. Să vorbim despre Mihai Bandac, pictorul, din viața cea de toate zilele. Știți cum s-ar numi tema asta în interviurile romănate?

— Nu!

— Pasiunile lui Mihai Bandac.

— Asta ne-ar mai lipsi!

— Nici. Vom vorbi despre Deltă.

— În București? Nu! Mergem la Portița și anali-

zăm starea de fapt. Veți vedea ce înseamnă Delta pentru M.B.

— M. B. de la Mihai Bandac ori de la Mariana Brăescu?

— Aveți dreptate, sintem doi M.B. în acest interviu.

— Bine, mergem în Deltă. Ce luăm?

— Cort, vodcă, sac de dormit. Dealtfel eu am descoperit Delta din obligații studentești. Celebrele documentări din studenție. Îmi imaginam cu totul altfel Delta. Mohorită și ploioasă, stuf — adică o iarbă mai mare. M-am născut și am trăit la munte. Am descoperit Delta împreună cu colegii mei și de atunci m-am întors în fiecare an. Alții n-au mai revenit sau au revenit întâmplător. Unii au încercat să compare Delta națională cu alte vărsări și au uitat să revină la termenul întii al comparației.

— Ați fost prieten cu Toma Caragiu. Cum era?

— Normal. Un om normal. Glumea, dăruia, persifla, făcea farse, cînta. Cînta chiar ardeleneste. La una din sacrele întâlniri, patronate de Toma, unde-și dădeau sufletul mondenii, încă de pe atunci frați Petreus precum și alți cetățeni incapabili de angoase la acele ore tirzii de noapte, a trebuit să cobor la mașină în interesul barului. Ce mi-a fost dat să constat: o dramatică luptă între datorie și plăcere. Patru de noapte, care înconjurase blocul, ezita să descindă la locul faptei înspre restabilirea ordinii publice. Primul adjunct al echipajului recunoscuse printre tipuritori vocea lui Toma. El se considera, dealtfel, maramureșean, pe strămoșii lui aromâni știindu-i coboriți

prin transhumanță pînă în ținuturile Macedoniei.

— E celebră farsa pe care i-ați făcut-o lui Toma Caragiu și care, dealtfel, v-a și apropiat?

— Celebri au rămas de-a-tunci, din '73, Crăcea de la stația de montă, și Frantișek, colegul venit la specializare. E drept, nici Toma nu mi-a rămas dator. Prima „acțiunea loja”, a fost de fapt una dintre cele mai minunate farse la care am participat, chiar dacă în calitate de victimă. Deci, Toma mă invită ceremonios la premieră. Îmi promite loja de onoare și îmi sugerează, ca un fel de condiție, să vin însoțit de o parteneră de talie europeană, de rangul unei loji zero, eventual ceva în sensul unei coperti din celebra serie „Vogue”. Nici o problemă, zis și făcut. În seara premierei, la braț cu „condiția”, și, mai ales, cu o nouă expresie, determinată de înălțimea amănitoare de unde aveam să-mi privesc în curind semenii, mă prezint la ușa teatrului: — Biletul, vă rog. / — Eu sint tovarășul cu loja / — Care lojă? / Eu, cu voce fermă și joasă: — Zero, v-a informat tovarășul Caragiu. / Fii serios, tovarășu', îmi replică ea, deloc confidențial, dîndu-mă la o parte. Și pe fundalul general de recomandări care de care mai cordiale privitoare la civilizația spectatorului de teatru, recurg la unica soluție: îl caut pe Toma. La intrarea actorilor are loc o altă lungă, neplăcută și derutantă scenă cu un portar peltic și mai bilbiit decît mine, care, exasperat, îl aduce pe marele actor din cabina de machiaj. Zimbe-

DE DRAGOSTE

Frigul cît libertatea

Din cetatea nopților de gheață locuită de heruvi hermafrodiți îți trimit subțire semn de viață cu scris strîmb și umeri îndoiți.

Este bine și curat și rece, se vînd aripi cu tarif redus, toată ingerimea ride și petrece fiecare inger — un chefliu supus.

Nu e loc aici pentru tristeți rebele se bea ceal de izmă și se uită tot, singura ce încă seceră cu jele este maladia junghiului în cot.

Și-ți mai scriu, senin, scumpă Jumătate că mă simt cu groază tot mai mult întreg și mi-e frigu-n suflet cît o libertate și mi-e fără pată Dumnezeuul bleg.

GABRIELA HUREZEAN

tul meu încrezător n-avea să dureze mult, căci a urmat catastrofa: — Cine îndrăznește să mă deranjeze, ce invitat, ce lojă? Se așternu o tăcere insuportabilă în mijlocul căreia fiorosul protagonist îl avertiză pe director: — Este ultima dată cînd mai tolerez asemenea situații. Cer să fie aruncat în stradă turbulentul care a confundat cu altceva lăcașul de cultură! Pînă să-mi revin și să găsesc, mai ales, o cit de firavă explicație față de domnișoara „Vogue”, monstrul sacru se întoarce: — Doamne, ce-mi văd ochii, Chiar marele maestru! Oamenii buni, tovarăși, voi știți pe cine avem printre noi? Cine este dînsul?! Ferească sfîntul! Ce onoare! În fața cui vom juca! Maestre, vă așteaptă toată suflarea teatrului. De-abia ne stăpînim emoția. Încerc să biugui ceva, nu mă lasă. — Directore, condu-i imediat pe maestrul și pe dînsa la lojă specială, știți dumneata.

Respir oarecum ușurat, bine că se sfîrșise și așa. Era doar o iluzie, farsa continuă, celebra „lojă” avea să însemne o strapontină nenorocită și scîrțioasă.

— Nu se știe cum a fost partenera, dar aventura chiar e de talie europeană!

— Nu! Aventuri europene sută la sută au fost altele, eventual cînd am venit din Italia cu mașina fără carnet de conducere și fără actele mașinii.

— Nu se poate!

— Un intelectual nu minte niciodată. Vă povestesc foarte degajat pentru că am aflat la Ulan-Bator chiar de la ambasadorul nostru de pe atunci,

spre stupefacția dar și spre liniștea mea, că relele pe care le-am comis și care meritau un număr mare de ani s-au prescris între timp. Deci, eram la Roma și după o expoziție, la Academia di Rumania, într-o conjunctură complet favorabilă am reușit să-mi cumpăr un Fiat 124. Drept este că am avut grijă să vin din țară cu 80 kg mălai, fasole și ceapă. Așa că mi-am păstrat și bursa, si două luni și jumătate am gătit în așa fel incît seara făceam un troc veritabil cu intelectuali veritabili aflați la Academie. Eu primeam bere și ofeream la schimb mîncare de coasă.

— Mîncare de coasă?

— Iahnie de fasole cu mămăligă, reci. Deci, am cumpărat Fiatul, au început grijile. Grijă de hoși am rezolvat-o simplu. Nu mai dormeam în Academie, ci în mașină. Apoi, grijile repatrierei. Cum s-o aduc în țară? Nu aveam nici o idee despre mașină, dar mă sprijinea în ale braconajului auto un tînăr entuziast și el fără carnet. Pe scurt, așa am traversat trei țări, în timp ce făceam școala de șoferi pe cont propriu. Cui îi venea în cap să ne ceară carnetul, cînd noi conduceam o mașină cu număr de Roma, pe bord cu un telefon-jucărie instalat la modul serios, pe capotă cu o lanternă în culori cu lumini rotitoare, și pe față cu blazarea unui vechi conducător auto, înrăit în dure acțiuni de Hartari.

— Ce e „bandaciada” de toamnă?

— Începe la 5 octombrie, ziua mea de naștere, și ține pînă pe 8 noiembrie. Participă, în majoritate, cetățeni invitați, la care se a-

daugă un procent de admiraatori spontani și ad-hoc dintre care, nedezmîntit, unsprezece dușmani.

— Și iarna?

— Iarna e schiul. Schi și farse.

— Ce regretați cel mai mult în legătură cu Toma Caragiu?

— Că n-am ajuns cu el în Deltă și în Maramureș. Ne propusesem, printre altele, să facem un film despre pictură. Ar fi fost o revelație.

— Ce ați fi vrut să-i arătați în Deltă?

— El cunoștea Delta, desigur, dar aș fi vrut să-i arăt Delta „mea” așa cum am cunoscut-o în vremea studenției, la care mă întorc în fiecare an și pe care o descopăr de fiecare dată.

— Și în Maramureș?

— Aș fi dorit să vedem împreună Maramureșul adevărat, nu cel turistic. Oașul care se retrage în fiecare an mai în sine, să „băgăm”, adică să tocim ceterași două nopți, să țipăm cu oșenii. Și de ce să nu cred că n-am fi înțilnit în drumul nostru pe marea cîntăreață de muzică bihoreană Viorica Flintașu, sora la fel de marelui poet Gheorghe Pituț, pe Valeria Peter-Predescu, Florica Ungur, Florica Bradu, Ana Munteanu, Mariana Drăghicescu, Titiana Mihali, Angela Buciu, Gheorghe Turda, Nicolae Sabău și, desigur, atîția alții. aflați sub înaltul semn moral al artei Lucreției Ciobanu.

— Și Fărașu? L-ați uitat pe Fărașu?

— Nici vorbă, el ne-ar fi așteptat pe Feleac, deasupra Clujului și al întregului Ardeal.

MARIANA BRĂESCU

DE DRAGOSTE

Dor

Mi se face un dor nebun de picioarele unui pod metalic respirînd elastic, proiectat peste ape cu mașinile traversîndu-l cu capota impușcată de cartușele unor castane prea coapte Acest pod are în gestiune mașinile de tocat amintiri cu un cascador

și ne poate proiecta în retro căderea lui liberă de pe pod. Mi se face un dor nebun de picioarele unui pod metalic pe care nici un tren n-o să oprească vreodată unul doar s-a împiedicat într-o șină și-a sărit cu vagoanele luminate în apă.

ARETA ȘANDRU

În intimitate

MIHAIL DRAGOMIRESCU

De la Mihail Dragomirescu a rămas un mare număr de scrisori, care nu au fost încă selectate și publicate în corpusuri aparte. Interesează, firește, în primul rând scrisorile trimise confracților săi mai vîrstnici sau mai tineri. În aceste misive găsim știri importante, referitoare la geneza unor lucrări, studii sau articole; mărturii asupra unor polemici sau dispute; evocări din viața universitară bucureșteană, cu farmecul și specificul ei. Toate acestea sînt elemente utile pentru conturarea cu mai multă exactitate a portretului lui Mihail Dragomirescu. Majoritatea scrisorilor se află în biblioteci și arhive publice și își așteaptă un serios cercetător spre a le descifra în vederea imprimării lor. Nu ne vom ocupa aici de aceste scrisori, ci de cu totul altele, care au o notă intimă. Despre ce este vorba? În ziua de 22 iunie 1911, Mihail Dragomirescu a cunoscut pe Laura Feraru, fiica lui Grigore Feraru și a Alinei Coandă. De numai nouăsprezece ani, Laura Feraru impune prin frumusețe, prin inteligență pătrunzătoare, precum și prin capacitatea de a întui problemele majore ale existenței. Astfel, se infiripă o mare iubire, ce va dăinui trei decenii.

Mihail Dragomirescu este insistent și caută prilejul de a discuta cu mama Laurei. După trei zile izbutește să aibă o primă convorbire cu Alina Feraru. Savuroasă este această întâlnire evocată de Laura Dragomirescu: „După trei zile, necunoscutul și-a luat curajul și s-a înfățișat singur. Ce va fi vorbit cu mama cîteva minute nu știu, îmi amintesc doar că dînsa m-a chemat, la un moment dat, pentru a mă... confrunta. Îmi bătea inima să se spargă. Ca primă înfățișare, vizitatorul nu era deloc în... avantaj: ars de soarele verii, transpirat de emoție, purtînd un costum maron deschis, cu o vestă care, ridicîndu-se, promitea o burțică... Eram gata să fiu dezamăgită, cînd, deodată, zărindu-mă, fața i s-a luminat: «Laura tu ești!». Doamne, cită căldură, într-un tu! Cită profunzime și adevăr! Cită explozie în acest tu lipsit de tot ce e convenție socială!».

Din acel moment și pînă în ziua de 15 iulie 1912, cînd s-a oficiat căsătoria, Mihail Dragomirescu îi scrie un impresionant număr de scrisori, ce pot forma un veritabil roman epistolar de dragoste. Aproape la fiecare scrisoare primea și răspunsul de la domnișoara Laura Feraru.

În aceste epistole, pe lîngă descrierea unei puternice și statornice iubiri, se înfățișează și informații literare, care sporesc interesul pentru cunoașterea lor. Se fac, adesea, referiri la scriitori, universitari și reviste literare. Fiecare misivă poate fi considerată un autentic poem de dragoste. Deși avea patruzeci și șase

de ani, Mihail Dragomirescu se inflăcărează și iubește cu patimă, ca și cum ar fi fost la prima sa iubire, creînd prin aceste scrisori tulburătoare pagini de roman de dragoste, de cea mai bună calitate.

Spre a convinge transcriem o mostră intru totul edificatoare. Precizez că toate scrisorile emise de Mihail Dragomirescu sînt semnate Mițu, așa cum îi spunea Laura Feraru.

NICOLAE SCURTU

Note

1—2. A se vedea Al. Raicu — Luminile oglinzilor. București, Editura Minerva, 1974, p. 94-96. (Un promotor: Mihail Dragomirescu)

Luni 12 martie 1912

Laura mea scumpă, mari sărbători sufletești au fost zilele de vineri, simbătă și duminică! Bunătatea, delicatetea, frăgezimea, frumusețea, tăria, sănătatea sufletului tău s-au revărsat asupra inimei mele și mi-au înflorit-o așa de viu și de strălucitor, cum niciodată n-am simțit-o pînă acum. Să nu mint — la vîrsta ta cînd eram, într-o zi de primăvară, în mijlocul livezii pline de flori, de sub pădurea verde și răsunătoare de cîntece, de la noi, am mai avut o dată acest simțămînt de expansiune infinită a sufletului, de încintare de a mă face una cu frumusețel universului, de supremă fericire. De vineri seara plutesc în acest noian de fericire — iar tu, în această lume luminoasă a mea, îmi apari, ca o violetă nestemată, care-mi parfumezi sufletul cu un parfum infinit de pătrunzător și de subtil, simbolul tinereții, bunătății, gingășiei și sănătății frumoase și fragede! Îmi cîntă sufletul, Laura dragă, și sînt fericit cînd văd că acest cîntec izvorăște din sufletul meu, în chip firesc, ori de cîte ori, — și aceasta mi se întîmplă necurmat — ating cu raza gîndului una sau alta din părțile iconei tale ce-mi strălucește în minte. Căci pentru mine, fiinta ta întreagă, cu tot ce-o constituie, are un înțeles infinit și sublim. Nu numai glasul tău îmi vorbește, nu numai ochii tăi îmi deșteaptă sufletul cu înțelesul adîncului lor, dar obrajii tăi, gesturile miînilor tale, mersul tău elastic, portul capului tău, părul tău bogat, degetele tale moi și bune, talia ta, colțisorul și locșorul gurii tale, toate, toate îmi vorbesc, toate îmi sînt prietene de cînd lumea, toate își amestecă glasul ca să-mi cînte cel mai frumos, cel mai infinit, cel mai inflăcărat cîntec din lume. Ori m-aș gîndi la tine, ori aș prinde întreagă în sufletul meu cereasca muzică a lui Beethoven cu toate aspectele, cu toate adîncimile, cu toate nuanțele și perspectivele în imperiul nemărginitului, — pentru mine e tot una. Căci, ca și muzica lui Beethoven, tu nu ești numai un șirag de sunete plăcute, dar o alcătuire de elemente materiale, care ascund în împreunarea lor un suflet adînc și mare, un suflet frumos, un suflet neprețuit, care iradiază asupra tuturor aspectelor externe și le face să aibă fiecare un înțeles tot așa de adînc, frumos și neprețuit, ca și sufletul ce le menține la un loc.

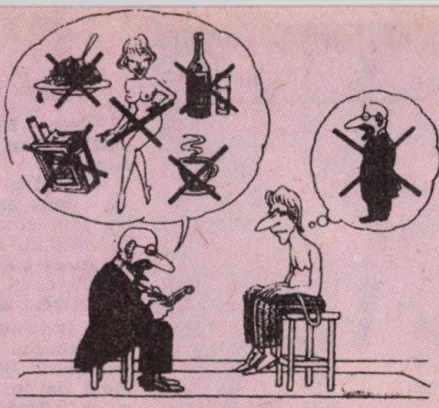
Cu riscul de a mă mustra iarăși, eu văd Laura dragă în tine — și independent ce vei cugeta tu despre mine, — o făptură genială, care încă nu se cunoaște pe sine însăși. Am simțit iarăși acest lucru citind, pe cheiul Dimboviței, dinaintea unui covor de iarbă verde ce se bucura de ultimele raze ale amurgului, și lângă o salcie plină de muguri tineri, — scrisoarea pe care ai trimis-o aceleia care a vrut că te chinuiească mai mult decât oricine pe lume. N-aș vorbi astfel de Ea, dacă scrisoarea Ei n-ar fi fost așa de tardivă (de la 9 septembrie când știa tot ce știa și la sfârșitul lui decembrie trecuseră doar trei luni!), și dacă n-aș ști că nu era datorită decât răutății și numai răutății. Dacă ea ar fi știut că tu ești o slută și o proastă, — o, desigur că nu ți-ar fi scris acea scrisoare : s-ar fi bucurat că toată lumea ar fi văzut diferența dintre ea și tine. Când însă s-a convins că tu ești în felul tău unică, atunci a căutat să se răzbune, cum a făcut, fără alt scop decât acela de a-ți face rău. Cu atât mai mult ești de admirat scumpa și neprețuita mea Laura, că i-ai răspuns așa de frumos, că ai știut să arăți în răspunsul tău nu numai că sufletul tău e veridic, dar este și de o bunătate fără margini, de-o frumusețe fără pereche și de-o tărie de marmură albă. Cum știi tu să te arăți modestă și puternică, cum știi tu să nuanțezi ironia cu bunătatea, grația cu energia, eleganța cu tăria. Rar să se fi mai scris o scrisoare în care să se străvadă mai limpede un suflet mai pur și mai admirabil. Este o scrisoare în care genialitatea se pipăie, — și dacă e ceva care mă supără în întârzierea unirii noastre, este că se întârzie prilejul de a ajuta să iasă la lumină, cu un minut mai devreme, comorile infinite ce ascund sufletul tău de aur. Mi-a făcut scrisoarea ta o infinită plăcere, și mă simt mândru — ca nimeni pe lume — că gândul unei ființe ca tine se împreună așa de firesc cu al meu... Pe mâine, — jurnal, de unde am lăsat, și-acum o lungă, dulce, infinită sărutare

MIȚU

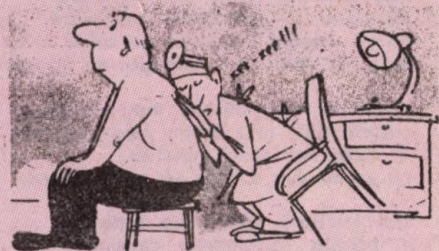
N.B. Măicuța e bună și o iubesc mult, dar se înșală când vorbește de „consolări“. Să n-aibă parte nici vrăjmașii de asemenea „consolări“. Dacă tu ai fi pentru mine numai o „fată“ ce-ți poate deveni „soție“, — o da, consolare ar fi ușoară. Dar tu ești pentru mine, firește, și „fata“ care-mi poți deveni soție — dar mai presus de toate un suflet bun, cum l-am dorit toată viața, un suflet care se armonizează cu al meu, ca nimeni altul, un suflet adânc ce face una cu adâncurile ființei mele, — și de care nu m-aș putea lipsi, fără să mă lipsesc de mine însumi. Sufletul tău e viața mea, și pentru pierderea unui asemenea suflet nu există decât o consolare — aceea care te duce dincolo de viață, o lungă sărutare dulce, dulce.

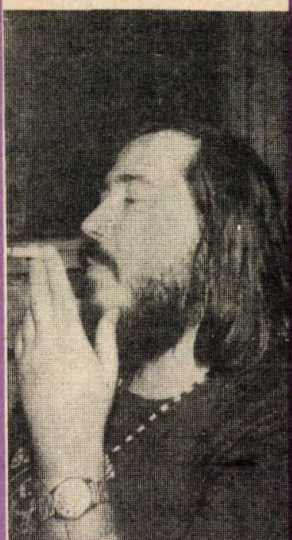
MIȚU

Originalul se află în arhiva Nicolae Scurtu. București.



UMOR





Nimic despre... TEATRU

cu ALEXANDRU TOCILESCU

— Toca, te rog... Dar mai mai bine să las întrebarea asta pentru mai târziu. Căci, în sfârșit, a sosit momentul să aflu și eu : de

ce Toca ? De ce nu Alexandru, sau Sandu, sau Alex...

— Cred că prima dată mi s-a spus așa în clasa I. Nu știu cine a fost acela, dar mie mi-a plăcut pentru că mi se părea că Toca însemna ceva mic și draguț.

— Chiar așa erai ?

— Bineînțeles ! De-abia cu timpul m-am mai schimbat. Știi, la un moment dat mi se zicea Toka, cu k. Moda, de ! Între timp eu am crescut, k-ul a dispărut. Și fiul meu tot așa îmi zice. Dar cel mai mult îmi place cînd cite ceva îmi spune tovarășul Toca.

— Să trecem peste copilărie și să ne reamintim studenția. Mai ții minte că ai vrut să te sinucizi ?

— Nu trebuie nici măcar să zîmbești cînd o spui ! N-a avut absolut nici un haz. S-a întimplat cînd am rămas pentru a doua oară repetent în anul doi (tu știi că am făcut institutul în vreo 8 ani) și mă mai lăsase și iubita (n.r. : de mai mulți ani, soția sa). Eu pretind acum că din cauza ei am rămas repetent. Deci, am fost atît de trist încît am stat o lună la pat, după care m-am plictisit și am ajuns la concluzia că nu mai merita să mai trăiesc. Am strîns toate somniferele lui taică-meu (care era medic) și am luat o cană cu

apă. Am înghițit o pastilă și am băut o cană cu apă. Am ajuns la concluzia că totul e foarte urît și foarte trist și am mai luat o pastilă cu o cană cu apă și iar am ajuns la concluzia că totul e urît și trist și am mai luat o pastilă cu o cană cu apă, și am ajuns la concluzia că totul e doar trist și am mai luat o pastilă cu o cană cu apă. Și am ajuns la concluzia că nu mai pot să beau și că, deci, nu mai pot să înghiț nici o pastilă. Atunci m-am culcat și m-am sculat a doua zi pe la prînz cînd nimic nu mai era nici urît, nici trist, drept pentru care am plecat la Predeal.

— O știu din facultate cînd jucai foarte mult și toți o știu și azi : ai talent de actor...

— Se pare că așa e, de vreme ce jucam în spectacolele lui Tudor Măărăscu și el lua toate examenele ! Și el juca la mine, numai că eu picam. Sint totuși convins că și el e un actor foarte bun !

— Ești și un bun dansator.

— Cine n-a dansat rock cu mine, nu știe ce înseamnă rock-ul. Și dacă admit oricînd să fiu contestat ca regizor, nu accept sub nici o formă, devenind chiar agresiv și violent, să fiu contestat ca dansator. În plus, n-o să reușească nimeni să mă

DE DRAGOSTE

Rugă de neînsurare Tăcere feudală

mai lasă-mă iubită doar o clipă
să dorm la subsuora întîmplării
nu-mi prîponi belciugul pe aripă
vreau să mai zbor o noapte cu cocorii

nu-mi apreta pulpana mea de zeu
cartofii pai nu-s hrana mea cerească
al nebuniei mele minereu
nu vreau sub aragaz să se topească

mai lasă-mă călare pe butoaie
în pînița sublimelor candori
s-o fac de minz, de țap s-o fac, de oaie
să-mi bată floarea vinului în nări

ți-oi face mulți copii în consecință
voi sta cuminte în prea scurtu-ți lanț
dacă amini cea clipă de cîință
cînd dinții casnici m-or pătrunde, cranț

LUCIAN AVRAMESCU

Se face o tăcere feudală
în poemele noastre
cuvîntele-amuțesc, sint niște
vine de aur pe care le-au poftit
și le-au avut întotdeauna alții
nu ne mai apăra de tăcere
decît ochiul femeilor noastre
înlăcrimat de iubire
decît frunza amară a speranței
că ne-am pierdut prin naștere
singurătă
se face o tăcere feudală
în poemele noastre
sentimentele mor în armuri solzoase
adevărul sfișiat de halebardele
gramaticii
agonizează ca un steag invins
în aerul cîmپیilor mute

NICOLAE DAN FRUNTELĂTĂ

convingă că are muzică mai bună decât am eu. De aici discuțiile cu Pittis...

— Cum arată o zi din viața lui Toca?

— Una de lucru sau de odihnă?

— Mai întâi una, apoi cealaltă.

— Când mă scol, ocolesc cu privirea oglinzile din casă și-mi pun muzică. Beau o cafea (sau aș bea o cafea) și plec. Se înțelege că mă spăl și mă îmbrac, mai întâi.

— Ți-ai pus vreodată costum?

— Era o vreme când cred că aveam vreo 6-7 costume. Umblam foarte elegant. Rînd pe rînd, ele nu m-au mai cuprins. Apoi am stabilit că nu-mi stau bine. Odată mi-am făcut un costum, era verde, din catifea reiață și cu redingotă. M-am dus, după un spectacol, la Ambasador și portarul mi-a cerut să-mi las paradiesul la garderobă. I-am explicat că e haină; mi-a explicat că e paradiesu. Ca să nu ne certăm, am lăsat redingota la garderobă. Dar mi-a spus că în cămașă nu pot intra în local. Am pus-o și am scos-o de nenumărate ori. Apoi am tăiat haina reglementar...

— Să revenim.

— Dacă nu găsesc vreun prieten să mă ia cu mașina, mă decid să iau tro-

leibuzul. Fermecat de plimbarea cu troleibuzul, uit uneori să taxez biletul. În acest fel, am oferit I.T.B.-ului vreo 600 de lei. Ce fac la teatru nu interesează, nu? După amiază, dacă repetiția nu se prelungește pînă seara, ațipesc vreo 3 ore — un somn chinuit de gînduri, nu spun de care —, somn din care sînt invariabil sculat de primul prieten care intră pe ușă. Apoi urmează al doilea, ceilalți patru, următorii șase... Apoi se face atîta fum în cameră, încît nu mai știu cine vine și cine pleacă. Pe la 12, Jitianu simte nevoia să danseze un rock și pe la 2 mă apuc să citesc. Și cam tot așa e și în ziua de odihnă.

— Și Alex ce zice?

— Păi sigur, la un moment dat vine copilul cerîndu-ne să dăm muzica mai încet și să nu vorbim așa tare pentru că nu poate să citească (copilul are 4 ani și jumătate). Toată viața m-a terorizat taică-meu care spunea să dau muzica mai încet, iar acum copilul. Dar lasă, că o să crească el și o să se însoare și o să se mute și o să pot să pun muzica tare. Dealtfel, din totdeauna mi-am dorit să-mi cumpăr 1 m² într-o cîmpie unde să pot să pun un set de tobe și să fac zgomot cit vreau eu. Urăsc liniștea.

— În afară de muzică și dans, ce-ți mai place?

— Să joc tenis. Am un serviciu extraordinar, nimeni nu-l poate apăra. Dar e singurul lucru pe care știu să-l fac!

— Ce ți s-a întîmplat extraordinar în ultima vreme?

— Sînt convins că am crescut cu doi centimetri; asta de cînd mi-am dat seama că port un număr în plus la pantofi.

— Ce nu-ți place?

— Să fac patul.

— De ce?

— Pentru că trebuie să mă întind.

— Toca, nu te-am văzut niciodată fără cele două inele, un lanț și un medalion.

— Nici eu nu știu de ce le port, dar știu că nu pot ieși din casă fără ele. O singură dată mi s-a întîmplat, aveam mina în ghips — mi-o rupsesem în timp ce încercam un număr al lui Fred Astaire, dansînd pe mobile. Se purtau pantaloni foarte largi, m-am călcat pe ei și am căzut în mijlocul camerei, pe mină — și n-am făcut cîtiva pași, că am și căzut și mi-am fracturat ghipsul. De atunci nu mă îndepărtez mai mult de 250 de metri de ele. În rest, nu sînt superstițios.

MIRUNA IONESCU

DE DRAGOSTE

Lan de floarea-soarelui

Vezi, gîndurile mele se întorc

spre tine

ca un lan de floarea soarelui.

Nu știu ce îndreaptă lujerele lor pe firul razei schimbătoare

dîn firmament,

nu știu sevele de ce urcă și rotunjesc talgerele grele ale visului meu

cu petalele galbene spre asfințit.

Pocnete rare se aud peste noapte în încheieturile lanului și sub lună, probabil că de cealaltă parte a lumii te caută și te regăsesc dimineața și nu știu cum și de ce și e bine.

DUMITRU BĂLAET

Noapte fierbinte

Te-aplec peste mine ca o noapte fierbinte

Mai plîndind ca visul care m-a nvis

Frumusețea ta vine din marginea lumii;

Ciudat, îmi pare că peste tine a nins

În curînd vei uita drumul pe care ai venit

Dintr-o întîmplare demult perimată

Împrejurul tău voi ridica un gard pin-la cer

Să nu poți fi de lumină furată

Da-n zori de zi ca într-un simplu joc

Te-or risipi în vînt cocoși de foc

VIOREL DINESCU



Pier Paolo Pasolini

O VIAȚĂ ZBUCIUMATĂ

Toată Roma era o nădușeală. Mai cu seamă în jurul Tibrului, de la Testaccio pînă la Porta Portuense, pînă la Lungaretta. Se prelingea o apă atît de subțire și deasă încît se topea înainte de-a atinge pavajul. Străzile și străduțele erau pline de aburul acela cald, unde treceau de o parte Aventinul, și de cealaltă Monte-verde.

Era șase sau șapte seara, și de aceea cînd Tommaso, Lello și Cagone coborîră din treispe la grădinițele din dreptul podului Quattro Capi, locul era pustiu sau aproape, nu erau decît primele parașute care începeau să iasă la treabă și un du-te-vino de motorete umblind de la Ponte Garibaldi la Caracalla; însă de cum trecea podul, pe Lungaretta găseai toată viermuiala obișnuită de duminică seara. Puștimea umbra în găști, ieșind de la Esperia, de la Fontana, sau de la vreo șușane de-a popilor, aventurindu-se să ia o gură de aer înainte de-a merge la cină.

Paltoanele și fularele și le puseseră toți numai ca să ia fața: și bine făcuse Lello ieșind fără palton sau giacă — lăsînd la o parte faptul că nici nu avea așa ceva — lejer, în bluză cu dungi roșii și albaste, iar împrejurul gîtului cu o batistă de mătase cenușie cu flori roșii înfășurată strîns.

Sediul M.I.S. era în strada Luminii. Însă Tommaso și ceilalți nu avură nevoie să ajungă pînă acolo: în colț îl întîlniră pe Ugo.

Tocmai își aprindea o barză: pentru asta se și oprise în colț strîmbîndu-se, cu o schimă care-i strîmba figura, dedesubtul valurilor de cîrlionți tari ca niște țepi.

„Ei?” îi făcu Tommaso, ridicînd mîna cu o mișcare care însemna ce facem? Celălalt aruncă chibritul, trăgînd un fum adînc.

Apoi, cu limba strînsă între dinți aruncă afară citeva fire de tutun care-l supărau și care nu se dezlipeau de pe gura udă.

„Vă salut, prieteni,” făcu apoi, întinzînd celor trei mîna. Tommaso intră îndată în subiect, posac, cu nările strînse de parcă-i miroseă ceva: „Care-i mișcare?” îl întrebă, gata să apuce înspre sediul M.I.S., pe străduță.

„Nu mai e nimeni acolo, hai”, făcu Ugo.

„Da de unde!” răspunse Tommaso, înspire ceilalți care priveau mirați.

„A zis Coletta s-așteptăm aici, în piața Ponziani, hai”, adăugă Ugo, și făcă să mai stea apucă la vale pe Lungaretto.

„De ce?” făcu Tommaso nemulțumit, mergînd alături de el.

Ugo se făcu că n-aude: își împreună mîinile de parcă se pregătea să spună Tatăl Nostu. Apoi, cu o mișcare bruscă le întoarse pe dos, tot împreunate, însă cu fețele în afară, cu virfurile degetelor atîngînd pieptul: cînd fu așa, strînse virfurile degetelor între ele, și-și lovi mîinile de piept și sub bărbie, de vreo cincisprezece ori, întrebător; izbucnind apoi: „Da’ ce te bagî tu!”

Scuipă și începu să meargă iar în jos pe Lungaretta, care strălucea de ploaia caldă.

În piața Ponziani dădură de Enrico, de Nebunu’ și de Salvatore. Îi văzură imediat, deoarece, nefiind în drum, pietșoara era pe jumătate pustie, și ei se strînseră în colțul Viei dei Vascellari, sub bar.

Tommaso și ceilalți merșeră în întîmpinarea lor și-și întînseră mîinile. Cei-alți trei nici măcar nu se mișcară: rămăseră cu spinările lipite de zid, sprijinindu-se pe un crac iar pe celălalt propîndu-și-l de zid. Stăteau așa, în așteptare, deoarece acolo era locul întîlnirii. Ridicărilor doar mîna dreaptă în silă, fără să-și schimbe expresia fericită și disprețuitoare de pe fețe. Și, poate ca să-și mai alunge uritul, făceau mișto de vinzătorul de măsline, care se găsea de partea cealaltă a străzii cu putinica așezată pe trotuar. „Coletta?” întrebă Ugo mai mult ca să întrebe. „Vine el”, făcu unul dintre cei trei, cu niște ochi ce păreau flăcările fericirii.

„Ce s’tem numa’ noi?” făcînd Tommaso dezgustat.

„S’ ce, n-ajunge?” îl apucă celălalt.

Tommaso era negru la față și privea în jur ofîrit. Răspunse cu un ris amar la provocare, cu gura netedă care deschizîndu-se dezvelea dinții cafenii și zimțați.

Între timp, cel care nu-și dezlipea ochii de la neon, Nebunu’, se îndreptă alene dar hotărît către măslinar, urmărit de privirile tovarășilor săi.

„Dă-mi de cincizeci de lire măsline, domnu’-vățător!” făcu Nebunu’.

Domnu’ învățător, care era vreun cioban venit din cine știe ce sătuc din Abruzzi, se uită la mîna Nebunului care ținea banii și-o întinse pe a sa să-i vire în buzunar. Nebunul i-i dădu și celălalt se pregătea tocmai să bage polonicul în apă, incasînd, cînd simți, după pipăit, că moneda era caldă; o privi și văzu că erau cincizeci de centime vechi, de altădată. Schiță un suris de dihanie. „Nu-s buni!” zise cu niște ochi care se luminau.

Nebunu’ nici nu clipi, „nu-s buuuuuni?” făcu el serios și apucat de un acces de indignare. „Vezi că te-nșeli, amice”, adăugă însă imediat, împăciuitor, dorînd parcă să-l readucă la realitate. Dar ipochimenul continua să păstreze pe figură rinjetul lui timp, și trăgea ocheade furîse în dreapta și-n stînga. Se apropiaseră și ceilalți, între timp.

„Ei, ce facem aici, îmi dai sau nu măslinele alea?” făcu Nebunu’ pierzîndu-și răbdarea.

„Tu dă-mi bani buni!” făcu celălalt cu niște solipiri care-i astupau privirea.

Nebunu’ lăsă capul, privind de sus în jos, frecîndu-și puțin limba de cerul gurii ca și cum ar fi simțit acolo un gust amar: „Nu-s buni? Nu-s buni?” Apoi izbucnînd: „Da’ cum îți permiți tu să disprețuiești acești bani, cerșetorule? Tu știi că banii ăștia au o poveste a lor? Hai, umflă-i! Ia te uită la el! Pha! Ar trebui să-ți car vreo doi pumni în gură!” Măslinarul continua să ridă rușinat.

„Aștia-s singurii bani veritabili care-au existat vreodată în Italia“, adăugă Salvatore strigînd de departe, „împitule ! Și scoate și restul, repede !“.

În clipa aceea țîșniră din Via dei Vascellari Coletta și alți cinci-șase. Coletta era un tip de statură înaltă, negricios, slab, cu o claie de păr, zbîrlit pe ceafă, și c-o față verzuie despicată de-o gură strimă.

Ochii îi erau veșnic întunecați, ca ai unui băiețel pe care-l jignise cineva, și privea fix, de parcă adunase în el multă durere și supărare.

Toți ceilalți erau feciori de bani gata, unii în raglan, alții cu înaintășii pe ochi, cu fețe pline și viorii, încercănâți și cu perii negri ai bărbii rase prost pe beregată. Între aștia se găsea chiar și prietenul lui Tommaso, care locuia în cartierul său, pe Tirburtina, un anume Alberto Proietti, aducînd cu Alberto Sordi : era însă contabil și locuia într-o vilăsoară mai încoace de Fiorentini, cu viță agățătoare sub cornișă, și cu verdeață în curticică.

Între timp lui Cagone i se făcuse de măsline. Îi ceru imediat mocofanului : „Dă-mi un cornet d-o sută“, făcu, virînd mina în caramanul paltonului. „Ascultă...“, făcu binevoitor, „dă-mi măsline d-o sută de lire.“ „Întii banii“, repetă în crîncenat celălalt, mai cu seamă că, bietul de el, cine știe cite țepe i s-or fi tras.

Cagone slobozi un potop de înjurături, bătînd în picior, scrișnînd din dinți, prefăcîndu-se a da cu șutul în căldare : „Dacă-ți ard un șut în căldare, te duci s-o aduni din mijlocul pieții, băgați-ai-o-n cur !“ strigă. „Hai, dă-mi măslinele alea!“ Celălalt o ținea pe a lui : „Nu, nu, banii-n mină“, zisese.

Cagone tăcea și-l privea. Încet-încet fața i se umfla, gura, mică, îi ajungea pînă la nări, ochii-i ieșeau din orbite. Îi tremurau toți mușchii feței, de parcă-și ieșeau din țîșini. Părea nehotărît dacă să se lase purtat de valurile miniei și să ia-n primire mutrăia care cerea pumni, ori să izbucnească în ris.

„Ei, ce facem aici“, strigă la sfîrșit, cu un glas scăzut de tot, „te-ai uitat bine la mine ?“ O să-ți lipesc de muie sut'asta de lire !“

Zis și făcut, scoase din caraman două-trei patace, așezînd una, o înmuie brusc în apă, și c-o lovitură pe care o auziră toate străduțele dimprejur, o lipi de mutra măslinarului. Apoi fără să-l privească măcar se duse tremurînd încă spre tovarășii săi, care se strînseseră în cerc, rizînd, să privească. Coletta îl bătî cu mina pe umăr, și-apoi făcu adresîndu-se tuturor : „Mergem !“, luînd-o înaintea grupului, cu devla sa pictată parcă pe un stîndard, spre Ponte Rotto.

Plecară toți foarte sprinteni, risipindu-se.

Coletta mergea cu miinile-n buzunare, mereu în frunte, privind înainte cu ochiul mijit, alb ca un sparanghel.

Dar fiindcă arăta cel mai husăn dintre toți, ceilalți erau cam pieriți, și veneau după el ca trași cu ața. Ugo, cel căruia partizanii îi împușcaseră tatăl și fratele, și care ședea cu maică-sa, încolțit de nevoi, mergea alături de Enrico și de

Salvatore, luîndu-se de parașutele care treceau.

Flăcăiașii ăia cu cheag veneau în urmă de tot doi cite doi ca niște boboci, și Tommaso se lipise și el, lingă acel Alberto Proietti, prietenul său, mîndru de asemenea companie, pentru că ăia erau cu totul altceva decît amărăștenii de felul prietenilor săi, din borgată. „Păi io am numa' dă ciștigat umblind cu-ăștia“, se gîndea Tommaso împăunat. „Și ciștig și stimă ! Păi ce, puteți voi să merget' la o cafea sau la un film cu purii ăștia sau cu-ălalți ? Aștia ? Păi al mai janghinos dintre ei n-are probleme, c-are pă tac' doctor, avocat, inginer : numa' oameni unu și-unu !“

Întinseră compasu' pe toată bucata dintre Ponte Rotto și Largo Argentina. Aici întîlniră alte găști, care soseau cu același aer nepăsător, de prin locurile din apropiere, Borgo Pio sau Ponte sau Panigo ; chiar și din cele mai îndepărtate, Monteverde sau Alberone, că treceau destule autobuze pe acolo. Însă între ei toți se dădeau mari, nu se cunoșteau, și-și vedeau de-ale lor, fiecare în cîntecul lui. Numai Coletta zise : „Așteptați“, și-o luă la vale spre chioșcul, cu o fleșă în virf, al unui florar — un dop de om care ridea ca o arătare. Cu asta, Coletta cobori pe o străduță, înspre o lăptărie pe jumătate goală. După o clipă se arătă iar, cu un sac în mină.

Ceilalți se rezemaseră de-a lungul zidului de la Largo Argentina, și făceau mișto de coarde.

Cînd se întoarse Coletta, Ugo tocmai o lua în primire pe una care trecea într-o rochie roșie, spre hazul celor din gașcă, căzută în extaz : „Ai ieșit să faci piața, dragă ?“

Dar Coletta, cu sacul în mină, foarte expeditiv, îl intrerupse, o luă din loc, și le zise : „Hai să mergem !“

Plecară din nou arătîndu-se la fel de nepăsători. Era într-o duminică, și chiar că păreau un cîrd de tineri în drum spre Altieri, care se și afla prin apropiere, făcînd garagață sau cîntînd un cîntec. Trecură prin dreptul lui Masetti, tîind spre Piazza del la Rotonda, se mai opriră o dată.

Coletta îl chemă pe Lello, îi dădu în păstrare sacul, și de data asta se îndepărtă, spre Piața della Rotonda, în spațele șirurilor din taxiuri și de trăsuri, în vreme ce din toate străzile soseau alte găști. Cînd veni înapoi, după vreo zece minute, arăta schimbat : părea înviorat, ochii îi străluceau. Venise momentul.

Ugo, Salvatore, Nebunu' și ceilalți scuipau peste pisicile lungite pe pietrele de la Pantheon, peste umăr. Dar iată că celelalte grupuri care apăreau pe străduțe începeau să fie o apă și-un pămînt, și acum se salutau, începeau să-și facă bezele, să se amestece, să se strige. Cu Cagone alături, Coletta apucă spre piața din fața Pantheonului. Între șirurile de trăsuri și de mașini, în fața barurilor care începeau să tragă obloanele, se strînseseră deja vreo sută de te miri cîne, fasciști.

Aliniați ici și colo, pe trotuarele strimțate, în colțurile străduțelor, pe treptele fîntinii, începeau să fluiera, să pună la cale cadrulul. De cum sosiră alte echipe, și piațeta fu ca și umplută, huiduiturile

devenira și mai puternice și neconținute.

Toate suririle de fasciști se îndreptară către colțul pieței, în capul străzii del Seminario. Acolo era un mic hotel, căruia îi zicea del Sole. Chelnerii se și roiseră, după ce-nchiseseră în fugă toate ferestrele, și numai ușa era pe jumătate deschisă, cu proprietarul care scotea capul din cind în cind, făcând pe el de frică. „Afară cu cehoslovacii!” strigau batjocoritor missinii, și țin-te fluierături, tot mai puternice „Ne faceți silă!” strigau. „Cărați-vă de unde-ați venit!” „V-au adus ei ori ați venit singuri?” „Ușcheală după cortina voastră!” „Cehoslovacilor!” striga unu' și cinci-sase tovarăși de-ai săi se beșeau pe gură. „Fiți cumiți!” le punea în vedere patronul. „Ce vină am eu dacă i-au trimis la mine pe cehoslovaci?”

În clipa aceea din două, trei rinduri care făceau telefonu' fără fir, se auzi spunându-se: „Căcatu'! Căcatu'! Și într-adevăr, cinci-sase ciumeți, atașați acelei operații care se anunța nespuse de drăguțe, se arătară dinspre străduțe. Foarte sprinteni, aplecați și ghemeți, mai rinzind, mai giuind, soseau în pas alergător cu hirdaiele în mîini: hirdaie, copăi, găleți. Toate erau pline de-o scîrnă galben-deschis, bine tescuită. Se apucară și-ncepură să arunce cu ea peste ușa și zidurile hotelului. Era nevoie de-o îndeminare aparte, încît rahatul, aruncat, să nu-i stropescă atît pe cei ce-l aruncau cît și pe ceilalți din apropiere. Apucau cu îndeminare găleata de toartă și de fund, și pleosc, c-o lovitură seacă, o goleau, una ici, alta colo. Era o duhoare îngrozitoare, și rideau toți, rideau hăhăind.

Rind pe rind, de îndată ce fuseseră folosite, gălețile goale dispăreau. În doi timpi și trei mișcări aruncară peste zid vreo zece găleți. Zoarele se scurgeau pe perețe, care devenise cafeniu. Toți se pregăteau s-o ntindă, cînd, pe neașteptate, vestit de alte tifele, fu văzut trecînd, cu fața palidă, și cu părul în vînt, Coletta, cu sacul în mînă, urmat de-ai săi.

Se viri dinaintea ușii hotelului, înainte ca proprietarul să aibă timp s-o închidă: acesta încearcă să-l oprească, dar ceilalți îl tinură strîns. Cu chiștocul țigării, Coletta aprinse fitilul, mai făcu repede doi-trei pași, și-l aruncă înăuntrul culoarului mușcăit. Se auzi o explozie, și izbucni o pală de foc. Chiar atunci începu să sune sirena poliției. „Presa! Presă!” începură să strige cei mai îndepărtați. Ieși o bulibăseală generală; unii continuau să fluiera și să bese pe gură, alții se omorau împingîndu-se. Poliția sosea din două părți, din Via del Seminario și din Piața della Minerva: astfel încît missinii care erau la mijloc începură să se strecoare prin străduțele care mai rămîneau. Cîteva fură înhățați, vreo zece, alții se aleseseră cu cîteva pulane pe spinare, și cea mai mare parte spălară putina, risipindu-se ca potirnichile.

Tommasino, Cagone, Lello, laolaltă cu Coletta, Salvatore, Alberto, Ugo și Nebunu' fugeau de le scăpărau călcielele, ca niște hiene bătrîne, de-a lungul Viei dei Crescenzi. Era de dat din picioare, nu glumă, dar figurile, deasupra, le rideau de parcă era vorba de o plimbare. „Dă din picioare, Lello!” striga Tommaso. „Hai, că acu' vin jepp-urile și ne-ncing!”

Ajunseră într-un suflet între Via Oberdan și Via del Teatro Valle: apucară la întimplare pe una dintre ele, și iarăși dădură de-o răsruce. „Hai, p-aci!” „Ba, p-acolo.” „Ba, p-aci”, în fine se opriră, curgea apa din ei ca din niște robinete stricate. „Eu m-am săturat să alerg, știți?”, făcu Ugo crud. Era foarte întitritizat, cu crăcane de lină, galibardă cu picățele, cu ghiulu' pe deget și cu ceapa la mînă. „Văd o foame”, spuse, „de mă cac pe mine!” „Și mie mi-e foame”, făcu Tommaso, „n-am mîncat nimic de ieri!” „Ei,” făcu Ugo încrîncenîndu-se din nou, „dacă nu-ngrop ceva strănut!” „Hai să mergem să mîncăm o pizza la Fileni”, făcu Salvatore. Ugo se dezlănțui: „Hai”, spuse, „ce-așteptăm?”

Nu merseră de-a dreptul în Trastevere pe drumul pe care veniseră, ci pe ocolite. Se duseră să ia tramvaiul la Ponte Vittorio, alergînd pe toată Via del Governo Vecchio. Coborîră apoi la Ponte Garibaldi, și-o luară pe Viale del Re, unde, ceva mai sus de cinema Esperia, era pizzeria de care vorbeau.

Înăuntru era plin, și din întimplare mai era o masă liberă într-un colțisor, lingă cuptor. Se năpustiră acolo dîndu-și ghionturi și făcînd caterincă, printre lumea de la mese care minca pizza. „Fecreste linia!” strigau, „Hai!”, ca și cum ar fi fost în piață și nu într-un restaurant. Se aruncară pe scaune rîzînd ca niște ciumeți și îndată chemară chelnerul. „Șase bucăți! urlară, și două kile dă vin dulce!” „P-a mea s-o faci cu ciuperci”, comandă Ugo. „Fă-le și p-ale noastre, atunci”, strigară ceilalți, „ce, banii noștri nu merg pe piață?”

Acolo alături mai era o masă de flăcăiași din Transtevere, însă ceva mai în vîrstă. Se cunoșteau, și se salutară abia mișcînd degetele de parcă ar fi fost înțepenite. „Ciao, te pup!” făcu Ugo înspire un tînerel proaspăt ca o floare. Acesta îi făcu cu ochiul, apoi, luînd ușurel paharul în mînă, începu să-l privească pe Ugo, fix, la mișto. După ce sorbi o gură, așeză paharul privindu-l mereu pe Ugo, și zise: „Ia te uită, ce sfîrșit de an ne-așteaptă! Tot mai umblați cu ciocara vopsită? O să belți belengeru!”

Ugo îl privi piezis, și strigînd, pentru că toți strigau în pizzeria înspire limbile de foc care ieșeau din cuptor, răspunse senin: „Sîntem pururi biruitori, și-o putem arăta!”

„Da, da”, făcu flăcăul cu bunătate prefăcută, ridicînd și coborînd capul, „însă pentru voi tirania oricum s-a sfîrșit!”

Ugo ripostă sec și triumfător: „Noi, tiranie am fost în stare să facem, lo-te că vouă nu vă iese!”

„Pentru că nu sîntem călai ca voi!” răspunse comunistul. Ugo își schimbă glasul și privirea, de parcă ar fi vorbit în vînt mai degrabă: „Călai st'eți voi!” Călai au fost tovarășii tăi, ai de-o culoare cu tine, care i-au omorit pe tăică-meu și pe frate-meu!”

Celălalt șovăi o clipă înainte de-a răspunde, surizînd ușor, și el în vînt, apucă iar paharul în mînă, gustă o picătură, apoi făcu: „Hai s-o lăsăm moartă. Vedeti-vă d-ale voastre, eu — d-ale mele, și cu asta sfîrșim discuția.”

„Sosî chelnerul cu pizzele și cu cele două căni, și c-o îndeminare nemaipome-

nită începu să le-așeze pe masă, pe cind alții îl strigau din altă parte. „Imi vine să-mi jupoi pielea după mine“, făcu Salvatore întorcându-se cu spatele la ceilalți. „Ba eu i-aș beli de piele pe ei“, făcu Tommaso cu glas scăzut, galben la față de ură.

Cagone începuse să mănince din pizza. O tăiașe în patru bucăți, apucase una cu mina, o făcuse sul și mușca din ea ca dintr-un sandviș. Ceilalți făcură ca el și rizind și măcâind începură să glojdească, căutînd să se ia la nîntecere care bea mai mult. După puțin, întrucît se liniștiseră spiritele, tipul se întoarse calm, liniștit: „Auzi“, făcu el întors înspre Ugo, foarte zeflemist, „dau o jumate dacă treci la al noștri!“

Ugo îl măsură înversunat, începînd să vorbească cu saliva ce-i țîșnea printre colțurile gurii: „Ce, vrei să mă iei la mișto? Te socotești superior? Tu — politică pricepi un căcat! Ascultă, bă, eu am crezut în omu' ăla: poți să zici ce vrei, însă tot ce-a făcut el a fost spre binele nostru. Înainte nu era garagața de-o faceți voi azi! Uită-te la Forul Mussolini, uită-te la toate proiectele care s-au făcut și de care astăzi se știe că existau atunci cu adevărat! Fiindcă voi l-ați trădat! Eu am să-l reinviez... Ca să vă scuip în ochi!“

Un tovarăș al blondului îi dădu cu cotul, însă acesta deja se stăpînea: surideea blind, cu toate că auzise limpede

vocea lui Tommaso, care, aruncînd priviri înveninate, zicea: „Morții mamei lor dă criminali!“

Două kile de vin sînt mult, însă îl liniștă repede. Astfel încît Nebunu' mai comandă un kil. Și-l liniștă și pe ăla. Din cînd în cînd se întorceau nespuse de vesele și-i apucase o frenezie de nu puteau sta locului. Unul cînta singur, altul punea picioarele pe masă. La sfîrșit Cagone deschise gura și spuse: „Pha, 'n seara asta's în formă. Imi vine să dau spargerea secolului!“

Toți, deși rideau, ciuliră urechile, întrucît Cagone nu glumea.

„Ei, atunci“, spuse Nebunu', „dacă ești în mină, hai să cardim ceva!“

„Mergem, mergem, mergem!“ strigă Lello, „m-am și săturat să mai stau aici!“

Venise momentul. Ochiul le luceau ca jarul pe fețele arămii. „Ei“, strigă Salvatore încîntat, „mergem să umflăm sacii' ăia doi dă făină, la cuptorul Al-duccio?“

„Și ce faci cu doi saci dă făină!“ făcu Nebunu' ridicînd o mină. Mai bine mergem să dăm gaură pe linia de Majana, la sulurile-alea de aramă!“

„Ce, ai băut gaz?“ făcu Ugo, „acu arama de la calea ferată e marcată! Mai degrabă am eu un pont la un debitant. Voi veniți?“

În românește de
DAN CIACHIR

CĂRȚI DESPRE CARE SE VORBEȘTE

Mario Puzo

„NAȘUL“

Romanul „NAȘUL“, al treilea roman al scriitorului american Mario Puzo, după romanele „ARENA ÎNTUNECATĂ“ și „PELERINUL NOROCOS“ a apărut în anul 1970, luna martie și a făcut din relativ puțin cunoscutul scriitor, o celebritate, o vedetă a literaturii americane.

„NAȘUL“, Don Vito Corleone, emigrant sicilian, se integrează rapid în lumea interlopă a Americii, dînd la iveală „în-sușiri“ care îl așază cu timpul în conducerea celei mai temute „familii“ dintre cele 5 cite cuprindea atunci „COSA NOSTRA“. Puterea sa tentaculară ține în friu atît traficanți de duzină, cit și funcționari influenți de la Washington. Sicilienii emigrați în America nu îndrăznesc să-i tăgăduiască puterea. „Nașul“ cere în schimbul protecției sale supunere oarbă și tăcere desăvîrșită.

Neînțelegerile ivite în comerțul cu droguri între Don Corleone și un alt șef mafiot Virgil Sollonzo, în anul 1947, stău la originea conflictului dintre cele 5 „familii“, conflict ce a rămas cunoscut sub numele de „războiul familiilor“ și care s-a dovedit deosebit de costisitor în vieți omenești pentru ambele tabere, luînd configurația unui măcel organizat și sin-geros. Nici poliția nu a fost scutită de tribut în vieți omenești, ceea ce face ca după uciderea căpitanului Mc. Cluskey, să intervină, interzicînd jocurile de noroc,

prostituția și comerțul cu droguri, surse de cîștig prin excelență ale „COSEI NOSTRE“, urmîrind totodată pe cei mai cunoscuți din organizație.

Intr-o împrejurare, însuși temutul Vito Corleone este împușcat de doi indivizi dintr-o familie rivală, fiind salvat cu greu după o intervenție de durată în spital. Cînd cei care au pus la cale asasinatul află că Don Corleone trăiește, frica care-i cuprinde declanșează acțiuni pripite, suspiciune și noi crime. Alți acoloși ai „nașului“, Luca Brasi și Paulie Gatto sînt uciși, primului întinzîndu-i-se o cursă prin promisiunea de a participa la o afacere mănoasă cu droguri, iar celălalt fiind suspectat de trădare și lichidat. Crima proliferază. Ei îi cad victimă mulți membri ai celor 5 „familii“ și chiar Santino Corleone, unul dintre fiii lui Don Corleone. În cele din urmă moare și Don Corleone, iar locul lui la conducerea afacerilor „familiei“ este luat de un alt fiu al acestuia, Michael Corleone, care în timpul „războiului familiilor“ s-a distins prin viclenie, singe rece și violență.

Războiul devastator și viața aventuroasă a acestor sicilienii, aducînd cu ei acele obicei al „vendettei“, a suscitat și interesul cineaștilor, astfel că romanului i-a urmat la scurt timp ecranizarea, filmul „NAȘUL“, turnat în 1972 de regizorul american Francisc Ford Coppola, avînd

pe genericul său pe actorii Marlon Brando, Al Pacino, James Caan, Al Martino, Morgan King.



Prima care îl văzu pe Johnny Fontane intrând în grădină, a fost Connie. Își lăsa deoparte demnitatea de mireasă și strigă cit o ținură puterile: „Johnniiii!” și se aruncă în brațele lui. El o strânse la piept, o sărută pe gură și în timp ce veneau și ceilalți să-l salute, își petrecu un braț după umerii ei. Vechii prieteni se înghesuiau în jurul lui, oameni pe care îi cunoștea din copilăria sa, în West Side. Apoi Connie îl împinse spre proaspăt gătitul ei soț. Johnny se înveseli, văzând că tinărului blond i se lungi fața. fiindcă dintr-o dată nu mai era el starul zilei. Făcînd uz de tot farmecul lui, Johnny îi strînse cordial mina și închină un pahar în sănătatea lui, felicitîndu-l.

De pe estradă îl strigă o voce familiară: „Ce-ai zice de un cîntec, Johnny? Se întoarce și-l văzu pe Nino Valenti, zîmbindu-l. Johnny făcu un salt pe podium și îl îmbrățișă. Odinioară erau nedespărțiți, au cîntat amîndoi, ieșeau la plimbare cu fete împreună, pînă cînd Johnny deveni treptat celebru și începu să cînte la radio. După ce plecă la Hollywood, îl suna deseori pe Nino și îi promisese ferm să-i mijlocească un angajament de cîntăreț într-un club, dar nu-și ținu promisiunea.

Nino începu să ciupească corzile mandolinei. Johnny îl luă cu un braț de după umeri. „Pentru mireasă”, strigă el. Începu să bată tactul cu piciorul și cîntă un cîntec amoros, obscen, din Sicilia. În timp ce cînta, Nino mima cu corpul diferite mișcări ce nu lăsau loc nici unui echivoc. Mireasa se înroșise de mîndrie, musafirii înghesuți unii în alții scoteau urlete de plăcere. Spre sfîrșitul cîntecului toți tropăiau și strigau în cor veselul refren cu două înțelesuri. Aplauzele nu mai conțineau, iar Johnny își dregea glasul ca să înceapă un alt cîntec. Toți erau mîndri de el. Era doar unul de-al lor și ajunsese un cîntăreț celebru, un star de film care se putea culca cu cele mai dorite femei din lume. Cu toate acestea, a călătorit trei mii de mile și a venit la nuntă, acordînd nașului lui atenția cuvenită. Își iubea vechii prieteni, de exemplu pe Nino.

Johnny Fontane se aplecă și ridică mireasa pe estradă, între el și Nino. Cei doi mergeau în genunchi, față în față. Nino smulgea acorduri aspre din mandolină. Erau dintr-un vechi cuplet de-al lor, o dispută veselă în care ambii cîntau alternativ refrenul.

Johnny îl lăsa cu delicatețe pe Nino să-i acopere vocea, să-i ia mireasa de la braț, să cînte puternic ultima strofă, în timp ce vocea sa se stîngea treptat. Nuntași izbucniră în aplauze furtunoase, iar la sfîrșit cei trei se îmbrățișară. Oaspeții cereau mereu alte cîntece.

Numai Don Corleone, care stătea în ușa cu ferestre înalte a camerei de pe colț, simțea că lipsește ceva. Jovial, cu veselie prefăcută și atent să nu jignească musafirii, strigă: „Finul meu vine de la trei mii de mile depărtare pentru a ne prezenta omagiile sale și nimeni nu se gîndește să-i ofere ceva, să-și umezească gîtul”. Îndată se îndreptară spre Johnny

o duzină de pahare cu vin. Bău cîte o înghițitură din fiecare și se grăbi să-și salute nașul. Totodată îi șopti ceva la ureche și plecă împreună în casă.

Cînd păși înăuntru, Tom Hagen îi întinse mina, Johnny i-o strînse. „Ce mai faci, Tom?”, îl întreabă, lipsit însă de obișnuitul său farmec care îi transmitea un sentiment de adevărată afecțiune. Hagen se simți puțin jignit de această comportare rezervată și pentru cîteva clipe nu-și putu ascunde dezamăgirea. Era unul dintre dezavantajele sale atunci cînd trebuia să joace rolul complicei lui Don Corleone.

Johnny se adresă nașului său: „Cînd am primit invitația de nuntă, m-am gîndit: Ah, padrino nu mai este supărat pe mine. După ce am divorțat, ți-am telefonat de vreo cinci ori, dar de fiecare dată Tom mi-a răspuns că nu ești aici. Știu că erai supărat”.

Don umplu două pahare cu strega galbenă. „Să uităm asta! Pot să fac acum ceva pentru tine? Nu ești prea celebru, prea bogat pentru a mai avea nevoie de ajutorul meu?” Johnny sorbi băutura tare și întinse lui Don paharul să-l mai umple. Încea să fie vesel. „Nu sînt bogat, padrino, îmi merg toate pe dos. Ai avut dreptate, nu trebuia să-mi părăsesc niciodată nevasta și copiii din cauza acelei stîrpituri. Nu pot să-ți iau în nume de rău faptul că ai fost supărat pe mine”.

Don ridică din umeri. „Am fost îngrijorat din cauza ta. Doar ești finul meu. Asta-i tot”.

Johnny se plimba în sus și-n jos prin cameră. „Mi-a sucit de tot mințile, bestia! Marea stea a Hollywood-ului. Frumoasă ca un inger. Știi ce face cînd toarnă un film? Dacă machiorul o aranjează într-un mod mai deosebit, se culcă cu el. Cînd operatorul o scoate mai mult în evidență, îl ia de mină, se duce cu el în cabină și se culcă cu el. Cu toți. Își oferă trupul ca bacșiș. Tirfa!”.

Don îl întrerupse: „Ce-ți mai face familia?”.

Johnny oftă: „Am avut grijă de ea. După divorț le-am dat lui Ginny și copiilor mai mulți bani decît a hotărît tribunulul. Îi vizitez săptămînal. Le simt lipsa. Uneori mă gîndesc că a fost curată nebulie”. Mai sorbi un pahar. „Iar acum, a doua soție își bate joc de mine. Nu poate să conceapă că sînt gelos. Îmi spune „macaronar demodat” și face haz de cîntatul meu. Înainte să plec, am bătut-o, dar n-am lovit-o peste față că toarnă un film. Am bătut-o măr, peste miini și peste picioare ca pe un copil și ea ridea de mine”. Aprinse o țigară. „Vezi, padrino, în clipa asta viața nu mai face doi bani”.

Don Corleone răspunse scurt: „Sînt probleme de care nu te pot scăpa”. Tăcu un moment, apoi întrebă: „Ce este de fapt cu vocea ta?”.

Farmecul conștient, autoironia dispărură de pe figura lui Johnny. Răspunse dărimat: „Nu mai pot să cînt, padrino. S-a întimplat ceva cu gîtul meu și nici medicii nu-și dau seama”. Don Corleone și Hagen îl priveau uluiți. Johnny fusese întotdeauna un om tare. Fontane continuă: „Cele două filme mi-au adus o mulțime de bani. Am fost incontestabil un star. Acum m-au dat afară. Patronul

societății de filme nu mă mai putea suferi și acum vrea să se răzbune pe mine". Don Corleone se proțăpi în fața finului său și-l întrebă furios: „De ce nu te poate suferi acest om?”. „Am cîntat odinioară pentru organizații liberale, poate îți amintești că nici ție nu ți-a fost pe plac. Nici Jack Woltz nu suportă treaba asta. A afirmat că aș fi comunist, dar nu a putut dovedi. Ba mai mult, i-am suflat o fată pe care o păstra pentru el. Pentru mine a fost o treabă, așa, doar pentru o noapte. Dar ea a început să se țină scai după mine. Ghinion, ce puteam să fac? Și acum vampa mea mă dă pe ușă afară. Ginny și copiii nu vor să mă primească înapoi decît dacă le cer iertare în genunchi. Iar pe deasupra nici nu mai pot să cînt. Sînt blestemat, padrino, ce să mai fac?”.

Expresia lui Don Corleone deveni aspră și rece, fără cel mai mic semn de compătimire. Spuse disprețuitor: „Ar trebui totuși să începi să te porți ca un bărbat”. Figura i se schimonosi subit de minie: „Ca un bărbat”, răcnî el. Apoi se lungi peste birou și-l apucă pe Johnny Fontane de pâr cu un gest plin de dragoste și minie. „O, cerule, cum a fost posibil să trăiești atîta timp în preajma mea și să nu se prindă nimic bun de tine? Un finocchio de Hollywood, care cerșește milă, jelindu-se și văicărindu-se ca o spălătoreasă: Ce să mă fac, o, cerule, ce să mă fac?”.

Parodia oferită de Don era așa de neobișnuită și de neașteptată încît Johnny și Hagen izbucniră brusc în hohote de ris. Don Corleone era satisfăcut. Se gîndi o clipă cit de mult îl iubea pe pe acest fin. Cum ar fi reacționat cei trei fii ai săi în fața unei astfel de izbucniri de minie? Santino s-ar fi îmbufnat și s-ar fi purtat urît săptămîni în șir. Fredo s-ar fi intimidat. Michael i-ar fi zîmbit rece, ar fi plecat din casă și nu s-ar mai fi întors luni în șir. Însă Johnny... Oh, ce băiat splendid era acest Johnny! Acum zîmbea. Bănuia deja ce gînduri are nașul său.

Don Corleone continuă: „Sufli fata șefului tău, care-i mai puternic ca tine și apoi te plîngi că nu mai vrea să te ajute. Ce nebulie! Ți-ai părăsit familia, ți-ai lipsit copiii de tată și te-ai însurat cu o haimana și acum te plîngi că nu vor să te primească cu brațele deschise. Pe tirfă n-o lovești peste față fiindcă toarnă un film și te miri că ride de tine. Ești un neghiob și ai căpătat ceea ce merita”. Don Corleone făcu o pauză și-l întrebă pe un ton indulgent: „Ești pregătit să-mi urmezi sfatul?”.

Johnny Fontane ridică din umeri. „Cu Ginny nu mă pot recăsători în condițiile pe care le pune. Nu pot să trăiesc fără să joc, să beau, să petrec cu prietenii. Fetele frumoase rolesc în jurul meu și astora nu le-am putut rezista niciodată. De cite ori mă întorc la Ginny, am sentimentul că sînt un vagabond. Cerule, nu mai pot suporta mizeria asta!”.

Se întimpla rar ca Don Corleone să-și arate minia. „Nu ți-am spus să te însori din nou. Fă ce vrei. Ar fi bine să devii un bun tată pentru copiii tăi. Cine nu-i un tată adevărat nu va fi niciodată un bărbat adevărat. Însă, ca să ajungi aici trebuie să ai grijă ca mama lor să te accepte. Cine spune că nu o poți vedea în

fiecare zi, că nu poți trăi sub același acoperiș? Cine spune că nu poți duce aceeași viață ca și acum?”.

Johnny Fontane rise: „Padrino, nu toate femeile seamănă cu nevestele italiene din generația veche. Ginny nu va suporta niciodată așa ceva”. Don răspunse în zeflemea: „Fiindcă te porți ca un finocchio. I-ai dat mai mulți bani decît a hotărît tribunalul. Pe cealaltă nu o lovești peste față fiindcă joacă într-un film. Te iei mereu după femei și ele nu fac nici două parale chiar dacă ar ajunge lingă sfinți, în cer, și noi ne-am perpelit în iad. Te-am observat de ani de zile”. Vocea lui Don deveni severă. „Ești un bun fin, mi-ai acordat tot respectul, dar ce-ți fac vechii tăi prieteni? Azi petreci cu unii, mine cu alții. Tinărul italian care era atît de comic în filme, a avut ghinion și nu te-ai mai întîlnit cu el, pentru că ai ajuns mai celebru decît el. Și ce-a ajuns vechiul tău camarad, cu care ai mers la școală, cu care ai cîntat? Cu Nino? Muncește din greu, cară camioane cu piatră și la sfîrșitul săptămîinii cîntă pentru cițiva dolari. Niciodată n-a spus ceva urît despre tine. Nu poți să-l ajuți chiar deloc? De ce? Cîntă totuși bine”. Johnny Fontane răspunse moale: „Nu are destul talent, padrino. Are stofă, dar un poate ajunge printre cei mari”.

Don Corleone cobori pleoapele, pînă închise ochii. Apoi spuse: „Nici tu, finule, nu mai ai acum destul talent. Să-ți fac rost de un post la cîrat piatră, alături de Nino?”. Fiindcă Johnny nu zise nimic, Don continuă: „Prietenia este totul. Prietenia este mai importantă decît talentul. Însămnă mai mult decît legile, este aproape la fel de importantă ca familia. Nu uita. Dacă ți-ai fi făcut un zid de apărare din prietenie, n-ai mai avea acum nevoie de ajutorul meu. Și-acum spune-mi, de ce nu poți să cînti? În grădină ai cîntat bine. La fel de bine ca și Nino”. Hagen și Johnny riseră de această împunsătură dibace. Acum veni rîndul lui Johnny să fie indulgent: „Vocea mea este slabă. Cînt un cîntec, două, după care nu mai pot cînta ore sau zile în șir. Nu mai rezist nici la probe, nici la repetiții. Am vocea slabă, bolnavă”.

„Deci, ai necazuri cu femeile. Ai vocea bolnavă. Așa. Apoi te plîngi de acel pezzonovanta de la Hollywood, care nu te lasă să lucrezi”. Don reveni la afaceri.

„El e mai puternic decît un pezzonovanta, explică Johnny. Studioul este al lui. Este consilierul presedintelui în probleme de propagandă a filmelor de război. Acum o lună a cumpărat dreptul de a face un film după cel mai răsunositor roman de succes al anului. Un best-seller. Personajul principal este un bărbat așa ca mine. Nici nu aș fi avut nevoie să joc. Aș fi fost pur și simplu eu însumi. Și nici nu trebuie să cînt. Aș putea cîștiga premiul Oscar. Toți știu că rolul este scris pentru mine, și că aș putea ajunge cineva, iarăși. Ca actor. Însă Jack Woltz, acest porc, vrea să se răzbune și trăgănează să-mi dea rolul. M-am oferit să joc fără angajament, pentru o sumă de nimic, și mă refuză mereu. Mi-a trimis vorbă că numai în cazul în care îl sîrut în dos, la el în birou, s-ar putea să se mai gîndească”.

Don Corleone refuză să creadă această

prostie. Între oameni practici se poate rezolva orice afacere. Își bătu finul com-pătimitor, pe umăr. „Ești deprimat. Crezi că nu mai ai nici o șansă. Și ai slăbit mult și bei destul de mult, nu? Nu dormi și iei somnifere”. Clătină dojenitor din cap. „Acum aș dori să-mi dai ascultare”, continuă el. „Vreau să rămii timp de o lună în casa mea. Să măninci bine, să te recreezi și să dormi. Aș vrea să-mi ții companie, căci compania ta îmi place și poate că trebuie să mai înveți câte ceva despre oameni de la nașul tău, care să-ți fie de folos în marele Hollywood. Însă fără să cinți, fără băutură, fără femei. Peste o lună poți să te întorci la Hol-lywood și acel pezzonovanta îți va da rolul pe care îl vrei. De acord?”. Lui Johnny Fontane nu-i venea să-și creadă urechilor, că Don era așa de puternic. Niciodată nașul său nu a spus despre vreo problemă că este rezolvată, fără a o rezolva. „In-dividul este unul dintre întimii lui J. Edgar Hoover”, obiectă Johnny. „Nu te poți apropia de el, nici cit să te audă dacă îl strigi”.

„Este, totuși, un om de afaceri”, replică Don pe un ton echilibrat. „Am să-i fac o ofertă pe care nu poate s-o refuze”.

„Este deja prea tirziu”, spuse Johnny. „Contractele au fost semnate. Într-o săptămână vor începe filmările. Nu, este imposibil”.

Don Corleone spuse: „Du-te înapoi la petrecere. Te așteaptă prietenii. Celelalte probleme lasă-le în seama mea”. Îl con-duse spre ieșire pe Johnny Fontane.

Hagen stătea la birou și își nota ceva. Don scoase un oftat adinc. „Mai este ceva nou?”.

„Nu-l mai putem lăsa pe Sollonzzo să aștepte. Va trebui să vorbim cu el chiar săptămâna aceasta”. Stiloul lui Hagen urmărea termenele dintr-un calendar.

„Acum, sau oricând, din partea me-dacă nunta s-a terminat”.

Hagen luă răspunsul în două sensuri: Mai întâi că Don i-ar răspunde lui Virgil Sollonzzo printr-un nu categoric, sau că Don amină răspunsul până după nunta fiicei sale, fiindcă se aștepta ca răspunsul său să provoace supărare.

Întrebă prevăzător: „Să-i spun lui Clemenza, să trimită cițiva oameni în-coace?”.

Don răspunde nerăbdător: „La ce bun? Nu vreau să dau un răspuns înainte de nuntă, fiindcă o zi așa frumoasă nu tre-buie să fie umbrită de nici un nor, nici măcar din zare. În afară de aceasta aș vrea să știu mai înainte ce se ascunde în spatele propunerii lui. Acum știu. Ceea ce vrea să ne propună este o infamită”.

Hagen întrebă: „Atunci, îl veți refuza?” Fiindcă Don dădu din cap, Hagen con-tinuă: „Mă gindesc că ar trebui să vor-bim cu toții despre această ofertă, înainte de a-i da un răspuns definitiv — cu în-treaga familie”.

Don zîmbi: „Așa, la asta te gindeai? De acord, vom vorbi despre asta după ce te vei întoarce din California. Miine vei lua avionul într-acolo, să rezolvi problema lui Johnny. Discută cu acel pezzonovanta al filmului. Și spune-i lui Sollonzzo că voi sta de vorbă cu el de-ndată ce te întorci din California. Altceva?”.

Hagen spuse formal: „A telefonat de la spital. Consiglieri Abbando este pe

moarte: nu va mai supraviețui noaptea asta. Familia a fost rugată să meargă la el și să rămână acolo”.

De anul trecut de cînd Genco Abban-dando zăcea în spital, bolnav de cancer, oficiul de consilieri îl prelucrase Hagen. Acum aștepta ca Don Corleone să-i spună că postul îi aparține definitiv. Mari șanse de fapt nu avea. O poziție atât de im-portantă nu o putea ocupa, conform tra-diției, decît unul care avea ambii părinți italieni. Chiar și ocuparea provizorie a acestui post de către el a stîrnit nemul-țumiri. În afară de aceasta nu avea decît treizeci și cinci de ani, deci insuficient de copt ca să fi dobîndit experiența și șiretenia necesară unui consilier.

Dar Don nu-l lăsa să-și facă iluzii. Întrebă: „Cînd termină fiica mea nunta?”.

Hagen se uită la ceas: „Peste cîteva minute vor tăia tortul, iar după jumătate de oră vor pleca”. Apoi își aduse aminte de altceva. „Noul dv. ginere va primi un post important în familie?”.

Rămase surprins de iuteala cu care reacționă Don Corleone. „Niciodată!”. Don bătu cu palma în masă. „Niciodată. Uite-l, are ocazia să cîștige bani, mulți bani, însă despre afacerile familiei nu are voie să afle niciodată. Să spui și ce-lorlalți acest lucru, lui Sonny, lui Fredo și lui Cremenza”.

Don tăcu un moment. „Anunță-i pe fiii mei să mă însoțească la spital, să-l vizităm pe bietul Genco. Aș dori să-i prezint omagiile lor pentru ultima dată. Spune-i lui Fredi să ia autoturismul cel mare și întreabă-l pe Johnny dacă vrea să ne însoțească, de dragul meu”. Văzu că Hagen îl privea întrebător: „Nu, chiar în seara asta vei pleca în California. Nu mai ai timp să mergi cu noi la Genco. Însă nu pleca pînă nu mă întorc de la spital, ca să mai vorbesc ceva cu tine. Ai înțeles?”.

„Am înțeles”, mai spuse Hagen. „La ce oră să pregătească Fred mașina?”. De îndată ce pleacă oaspeții, hotări Don Corleone. „Crede că Genco mă așteaptă”.

„A sunat senatorul”, mai spuse Hagen. „S-a scuzat că nu poate veni personal, însă îl veți înțelege. Bănuiește că cei doi agenți de la F.B.I. care sînt pe cealaltă parte a străzii notează numerele de în-matriculare ale autoturismelor. A trimis însă un cadou”.

Don încuviință. Se gîndi că este de prisos să mă pomenească că l-a sfătuit personal pe senator că ar fi de preferat să nu vină. „Frumos cadou!”.

Figura lui Hagen exprima o admirație nestăpînită și părea ciudat de italiană pe trăsăturile lui germano-irlandeze. „Argint antic, de mare preț. Mirii l-ar putea vinde cu cel puțin o mie. Senatorul și-a dat osteneala să găsească ceva potrivit. Pen-tru astfel de oameni gestul este mai im-portant decît prețul cadoului”.

Don Corleone nu-și ascunde plăcerea că un personaj atât de important ca senatorul îi dă atita considerație. Senatorul era, la fel ca Luca Brasi, unul dintre pilonii de bază din edificiul puterii lui Don și cu acest cadou își dovedea din nou loiali-tatea.

Traducere din limba germană de
GEORGE TĂTĂRUȘ

UN AN BOGAT ÎN EVENIMENTE MUZICALE

Debutul muzical al anului 1982, dacă îi putem spune astfel, a avut loc în luna martie, cînd s-a desfășurat o nouă ediție a Festivalului de jazz de la Sibiu, ediție marcată de o participare internațională sporită, ceea ce a făcut ca ecourile manifestării să depășească cu mult granițele țării. Evoluțiile grupului sovietic Allegro, ale duo-ului cehoslovac Vicklicky-Uhlir, ale formației iugoslave Marković-Gut sau ale reputatului grup condus de Gunter Hampel (R.F.G.) ne-au dezvăluit noi frumuseți ale jazzului, dar în același timp au semnalat necesitatea intensificării eforturilor, din partea muzicienilor noștri, pentru a ne menține în imediata apropiere a valorilor genului. Rămînînd în domeniul jazzului, iată că în vara lui 1981 a demarat o nouă manifestare jazzistică cu caracter național, desfășurată de această dată sub egida B.T.T.-ului, ceea ce a asigurat încă din start un cadru organizatoric perfect. Este vorba de „Galele Jazzului”, de la Costinești, reeditate cu același deplin succes în perioada 9—12 august 1982. Așadar, după Sibiu, încă un loc de întîlnire pentru muzicienii noștri de jazz; rămîne ca ei să profite de această șansă unică, pregătînd noi lucrări. Altfel spus, Costineștii să devină și pentru jazz o manifestare imbrăcată în haine de lucru (cum a devenit pentru film, rock etc.) și nu doar o formă de a cînta jazz pe malul mării. Ediția a III-a va fi edificatoare, după acest început mai mult decît promițător. Jazz s-a cîntat și la un alt festival ce începe să-și contureze o personalitate — cel de jazz, rock și folk de la Craiova — manifestare studențească ce încearcă să continue bunele tradiții împămîntenite de remarcabilul (și irepetabilul) Spectacol-concurs al formațiilor vocal-instrumentale „Club A”. O manifestare muzicală de înaltă ținută, ajunsă la a patra ediție, este Concursul cîntecului po-



MARINA VOICA

litic pentru tineret, ce s-a desfășurat la sfîrșitul anului trecut, pe scena Studioului de concerte al Radioteleviziunii. Atît în cadrul secției de muzică ușoară, cit și al celei corale au fost lansate piese remarcabile, intrate imediat în repertoriul curent al celor două genuri. În ceea ce privește întîlnirile cu artiști de peste hotare, se impun atenției concertele susținute în țara noastră de binecunoscutul grup **Goombay Dance Band** (patru spectacole într-o Sală Polivalentă arhiplină, cu un show colorat și presărat cu șlagăre fredonate de noi toți, fie că o recunoaștem, fie că nu — la un moment dat) și de interpreta sovietică **Alla Pugaciova** — la fel de coplesitoare (sau chiar mai mult) ca în aparițiile pe micul ecran, care ne familiarizaseră cu rafinamentul transcripțiilor sale muzicale. Un frumos succes a

Cel care urmărește cu regularitate apariția acestui almanah, știu că vor găsi în cuprinsul lui o secțiune masivă rezervată muzicii ușoare. Poate chiar le-a devenit familiară înfățișarea acestor capitole: fotografii, știri, tendințe, curente, medallioane interpretative și stilistice — pe scurt — un rezumat al vieții genului din intervalul temporal respectiv. Și tot cu regularitate, acest „telex” muzical stîrnește un adevărat aflus epistolar. Pe adresa ziarului „Scîntela tineretului” și a altor publicații cu rubrici muzicale, sau pe adresa Radioteleviziunii, încep să sosească sute de scrisori cerînd amănunte în plus despre o anume formație sau solist, lămuriri privind mode și stiluri. Fenomenul ne-a dat ideea acestui calendar cuprinzînd atît evenimentele mari și importante, cit și cele mai mici dar interesante care au pigmentat viața muzicii așa-zise de divertisment — ușoară, rock, folk, jazz — în intervalul scurs de la apariția precedentului almanah. Din bogăția de date și evenimente le-am ales pe cele mai semnificative sperînd să venim astfel în întîmpinarea întrebărilor nerostite încă. Întorcîndu-ne puțin în timp, luminînd evenimente ale trecutului imediat,

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



MIDDLE OF THE ROAD

reputat, la prima întâlnire cu publicul nostru, o altă reprezentantă a muzicii ușoare sovietice — formația Eolika.

CINE EȘTI TU, SUZI QUATRO ?

Născută la Detroit, în Statele Unite, în urmă cu 30 de ani, Suzi Quatro a fost comparată, odată cu primele succese, cu regretatul Marc Bolan — și aceasta datorită temperamentului de excepție, prezenței muzicale și scenice cu adevărat coplesitoare. Revenind la începuturile carierei sale atât de prodigioase, să notăm debutul, la numai 7 ani, în orchestra tatălui său — Art Quatro Band. E drept, pe atunci Suzi nu reușea încă să țină în mină chitara-bas (care, în treacăt fie spus, și astăzi este mai mare decît ea!), mulțumindu-se cu bongosurile. Dar la numai 14 ani, împreună cu cele 3 surori ale sale (care nici vorbă să o fi acompaniat la București, așa cum am citit pe undeva...), Patti, Nancy și Arlene, își alcătuiește o formație proprie, Suzi Soul and the Pleasure Seekers. Talentul său precoc și înzestrarea pentru un gen cu alură mai puțin gingașă, rockul, sint evidențiate

și în cursul evoluției sale în cadrul altei grupări muzicale exclusiv feminine, Cradle. Consacrarea o dobindește însă abia pe pămînt european, mai precis în Marea Britanie, unde debarcă în urmă cu ceva mai bine de 10 ani la invitația cunoscutului producător Mickie Most. Acestuia, alături de prolificul cuplu de autori Chinn și Chapman, îi datorează Suzi Quatro poziția pe care o deține în muzica rock internațională. Dar și unei reale modestii, reliefate de părerea sa că un interpret nu trebuie să aibă mai mult de două cîntece de mare succes într-un an. Și în afară de această modestie, de talentul său realmente de excepție, să mai notăm și o anume consecvență față de ea însăși, față de colaboratorii ei, față de genul cărui i s-a dedicat, rockul. Nu este întimplător, astfel, că și astăzi, ca și în urmă cu 10 ani, din grupul său de acompaniament fac parte chitaristul-solo Len Tuckey — în viața de toate zilele soțul său, și bateristul Dave Neal. O parte din gândurile sale, din aspirațiile și psihologia unei întregi generații credincioase rockului pot fi regăsite în filmul „Zile fericite“, la al cărui scenariu Suzi este coautoare, precum și în

contrazicem și prejudecata potrivit căreia acest domeniu este prin excelență unul al efemerului...

OCTOMBRIE '81

- Concertul desfășurat sub genricul „Music for UNICEF“ (Inițiatori — Bee Gees) — concert care a putut fi urmărit și pe micile noastre ecrane (vă mai amintiți ? — Olivia Newton-John, ABBA, Earth Wind & Fire și alții), a adus beneficii — din încasări directe, înregistrări pe disc sau peliculă — de peste 5 milioane de dolari, în totalitate vărsate fondului O.N.U. pentru copii handicapați din întreaga lume.
- Odată cu apariția albumului său „Bulles“, Michel Polnareff se reîntoarce în Franța după 3 ani de zile de exil voluntar (amintim că el fusese amendat și apoi chiar condamnat cu suspendarea pedepsei pentru neplata impozitelor pe venituri).
- Festivalul „Carinthia“ (Austria) este cîștigat de interpreta Klari Katona din R. P. Un-

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



KATE BUSH



MARIE ROTTROVÁ

volumul autobiografic intitulat, semnificativ, „Confesiunile unei supraviețuitoare”. Că Suzi Quatro a „supraviețuit” cu succes epocii de aur a rockului, ne-am convins cu toții cu ocazia celor 4 concerte pe care ni le-a oferit la Sala Palatului. Într-adevăr, așa cum declara într-un recent interviu, „se simte la fel de proaspătă ca la debut”, interpretind un rock pur, plin de forță și dinamism — o adevărată premieră pentru publicul nostru.

DE LA BILL HALEY LA JOHN TRAVOLTA

Filmul muzical de astăzi reprezintă vîrsta matură a nou-născutului din anii '50 — filmul rock and roll. Cum l-am putea uita pe Elvis Presley, care, în cele 33 filme muzicale ale sale, și-a pus atît de decisiv amprenta asupra genului, datorită nu valorii filmului, ci personalității sale zdrobitoare, magnetismului fiecărei apariții, chiar în pelicule mai slabe? Sau, mai ales acum, cînd sintem încă marcați de dispariția tragică a lui John Lennon, cum am putea trece peste remarcabilele filme ale celor 4 Beatles? Din păcate, doar unul dintre ele, „Let It Be”, realizat

pentru televiziune în 1970 (după ce Paul McCartney anunțase deja că va părăsi grupul), a putut fi văzut de publicul nostru — pe micul ecran. O știre, însă, a trecut pentru mulți neobservată: a murit, acum mai puțin de 2 ani, în vîrstă de 55 de ani, Bill Haley, cel care, alături de „Cometele” sale, a fost unul din pionierii rock and roll-ului. Marele său succes, „Rock Around The Clock” (l-ați putut asculta, în această vară, în excelentul program de la barul „International” din stațiunea Olimp), a dat titlul uneia din primele pelicule muzicale moderne, în 1956. Dar, prima întîlnire a filmului cu rock and roll-ul avusese loc cu un an înainte: în banda sonoră a filmului „Blackboard Jungle” (difuzat și la noi, la TV), figura și melodia lui Haley amintită mai sus. Ascultată azi, ea poate părea blindă și inofensivă, dar la vremea respectivă a explodat ca o bombă. Începînd din acest moment, rockul a devenit o prezență familiară pe ecrane. Numai într-un singur an, 1980, au fost lansate pe ecrane filme muzicale cum ar fi „Up The Academy” (parodie a vieții într-o școală militară — numerele muzicale fiind susținute de

gară; iar la Festivalul cîntecului pop sovietic „Erevan '81” se remarcă grupurile Echo, Magnetic Band, precum și interpretul Valeri Leontiev.

● Stilul „rockabilly” în plină revenire: sonoritățile primare ale rock-and-rollului plac din nou adolescenților. Principalul exponent — Shakin' Stevens (pe numele său adevărat Michael Barrat); el s-a îndreptat spre acest stil încă din 1969, jucînd apoi într-un musical dedicat vieții lui Elvis Presley (deprinzînd fidel maniera scenică a acestuia, așa cum l-ați admirat la „Meridianele cîntecului”); se pare că rockul „new wave” a obținut publicul cu sonoritățile mai simple, mai directe, atîtul principal al stilului rockabilly. Succesele în lanț ale lui Shakin' Stevens (fie reluări, fie compoziții originale) stau mărturie — This Ole House, You Drive Me Crazy, Marie Marie, Green Door, Oh Julie, Shirley.

● Cîțiva ingenioși gazetari muzicali editează primul ziar... auditiv: în fapt, este vorba de o casetă C-60, cuprinzînd interviuri, recenzii, muzică, titlul noului săptămînal fiind „SFX”.

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII

Cheeks și Blow-up), „Rock Justice“ (o „dramă rock“ compusă de Marty Balin, fost la Jefferson Starship), „Divine Madness“ (cu Bette Midler), „Times Square“ (film „new wave“, cu Pretenders, Cars, Ramones, Talking Heads), „American Pop“, „Flashback“, „The Idolmaker“, „Carney“, „Who Fell Asleep“, „Desperado“... Există două modalități de utilizare a muzicii rock: fie că se pornește de la cîntece existente (recognoscibile de la primele măsuri) — imbinat cu scene ce evocă aceeași stare sufletească; fie că se creează melodii special pentru filmul respectiv. Primul caz a fost ilustrat de filme ca „American Graffiti“, „More American Graffiti“, „Harold and Maude“, „The Hollywood Knights“. În cel de-al doilea, se înregistrează situații cînd succese de top sînt lansate pe ecran: „Last Dance“ — Donna Summer (în filmul „Thank God It's Friday“), „Give Me A Break“ — Ritchie Family, „Hollywood“ — Village People (în „Can't Stop The Music“), „I'm Alive“ și „All Over the World“ — ambele cu Electric Light Orchestra, „Magic“ — Olivia Newton-John, „Xanadu“ — O.N. — John și E. L. Orchestra (în „Xanadu“), „Call Me“ — Blondie (în „American Gigolo“). Dublul album ce cuprinde muzica filmului „Roadie“ include cîntece interpretate de Teddy Pendergrass, Yvonne Elliman, Cheap Trick, Eddie Rabbitt, duetul Roy Orbison — Emmylou Harris, Styx, Pat Benatar, Stephen Bishop, Hank Williams Jr. (o colecție impresionantă de vedete), alături de nume noi cum ar fi Sue Saad & Next sau Joe Ely. Este, acesta, un film despre viața de zi cu zi, în turneu, a star-urilor rock, „roadies“ fiind membrii echipelor tehnice ce-l însoțesc pe aceștia în peregrinările lor. De un frumos succes se bucură filmele ce beneficiază de un fundal muzical country (să ne gîndim doar la „Ode To Billy Joe“, „Harper Valley PTA“, „W. W. and the Dixie Dancekings“ sau „Nashville“). Succesul de casă lăsat din comun al unui asemenea film country s-a datorat unei inițiative strălucite în faza de promoție: la premieră, care a fost programată la Dallas, în inima Texasului, au fost invitați toți disc-jockey-ii posturilor de radio specializate în country. Așa încît, în zilele următoare, muzica filmului „Smokey and the Bandit“ — seria a II-a (în frunte cu cîntecul „Send Me Down To Tucson“) a intrat în toate casele, atrăgîndu-i pe spectatori. O mare vedetă a muzicii country, Willie Nelson, pare tot mai mult atrasă de film (pe Nelson l-am văzut și noi în „Călărețul electric“) — după o peliculă biografică, „The Willie Nelson Story“, se pregătește organizarea albumului său conceptual „Phases and Stages“, sub noul titlu „Red-



CORINA CHIRIAC

neck Romance“. Dolly Parton, altă stea country (o cunoașteți din „De la 9 la 5“) a turnat și în „The Best Little Whorehouse In Texas“ (alături de Burt Reynolds). Interesant este și filmul „Urban Cowboy“, care l-a relansat pe John Travolta: un tînăr texan vine la oraș (Houston), unde se angajează într-o fabrică. Seara, toți muncitorii se reunesc în saloanul Gilley's. Berea curge în valuri, fete frumoase, muzică country, pălării texane, un taur mecanic, idile, gelozii: tînărul Bud se căsătorește, totul se termină cu bine, iar spectatorul pleacă fredonînd „Stand By Me“ sau „All Night Long“... La acest film, grija pentru fiecare detaliu muzical a atins cote neobișnuite: celebrul „Orange Blossom Special“ a fost imprimat în numai puțin de 11 variante! În ceea ce privește musical-ul anilor '80, să notăm filmul „Fame“ — prin care regizorul Alan Parker a confirmat sufragiile întrunite de precedentele sale filme, „Bugsy Malone“ și „Midnight Express“, sau peliculele, evidente mai lejere, ale francezului Michel Lang („Toți vedeți“) a figurat și în programele noastre TV): „A nous les petites Anglaises“ sau „L'hotel de la plage“. În filmul „The Rose“ (de notat că toți cei 3 actori principali al filmului au figurat pe lista propunerilor pentru premiile Oscar), cîntăreața Bette Midler lansează cîteva cîntece de neuitat, cum ar fi „The Rose“ sau „Stay With Me“, dar aceasta

NOIEMBRIE '81

● Cîştigători ai diverselor categorii ale Festivalului mondial al cîntecului de la Tokyo, ediția a 12-a: Osvaldo Rodriguez (Cuba), Alladin Grup (Japonia); la ineditul festival internațional de muzică country din Newwollah (S.U.A.) premiul întâi revine lui... Biser Kirov (Bulgaria), iar o mențiune grupului ungar Bojtorjan.

● Incepe sezonul discografic cel mai bogat al fiecărui an: să trecem în revistă aparițiile cele mai importante — Living Eyes (Bee Gees — un semlesec), Physical (Olivia Newton-John — album dovedind deplina maturizare a interpretului Discipline (King Crimson), Why Do Fools Fall In Love (Diana Ross), Tonight I'm Yours (Rod Stewart), On The Way To The Sky (Neil Diamond), A Collection Of Great Dance Songs (Pink Floyd — este vorba de o selecție din cele mai cunoscute cîntece ale cunoscutului cvartet, reunite sub acest titlu ironic, căci numai de dans nu poate fi vorba), Perhaps Love (disc marcînd o nea-

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



CEI PATRU BEATLES: PAUL, JOHN, RINGO, GEORGE

trece pe planul doi, datorită primatului performanței sale actricești. Midler a realizat ulterior o adaptare cinematografică a comediei muzicale „On the 20th Century”. Un regizor preocupat în mod special de filmele cu tematică muzicală este Herbert Ross, a cărui semnătură o întâlnim pe genericul unor filme cum ar fi „My Fair Lady”, „Funny Girl”, „Turning Point”. O altă realizare de excepție, „All That Jazz”, al lui Bob Fosse, nu este nicidecum, în ciuda numerelor dansate și cîntate, o comedie muzicală, ci „un puzzle extravagant și fascinant”, cum scrie un cronicar, despre ultimele luni de viață ale unui om care flirtează cu moartea: un coregraf care se consumă, regizându-și ultimele ore ale existenței. Operă autobiografică? Da, în măsura în care cariera lui Joe Gideon (intruchipat de Roy Scheider — actor revelat de filmul „Jaws”), eroul său, și aceea a lui Fosse se aseamănă, așa cum se aseamănă „New York/L.A.”, comedia muzicală pe care o repetă Gideon în film, cu „Chicago” — ultimul spectacol de pe Broadway al lui Fosse... Un alt film muzical de referință, „American Gigolo” (avînd la bază partitura electronizată compusă de Giorgio Moroder), l-a impus pe actorul Richard Gere — în cazul căruia critica a remarcat în egală măsură creațiile realizate în filmul „Yanks” (care a rulat și la noi) și „Looking for Mr. Goodbar”.

Evident, în filmele ultimilor ani nu se cîntă doar rock și disco, ci, așa cum aminteam, se apelează și la grupurile „new wave”, promotoare ale unei muzici ritmate, sincopate, ce se adresează îndeosebi celor foarte tineri, melanjînd stiluri și genuri dintre cele mai diverse. Sursele de inspirație și formele de realizare sînt, la rîndul lor, eterogene. „Flash Gordon” (cu muzică compusă și interpretată de membrii reputatului grup Queen), este un film de ficțiune cosmică, în care apar, între alții, actorii Ornella Muti, Max von Sydow, Topol. Un scenariu de natură fantastică are la bază și „Xanadu”, film ce l-a impus pe actorul Michael Beck — a cărui asemănare cu cîntărețul Andy Gibb este uimitoare. Alteori se recurge chiar la tehnica desenului animat, ca în cazul celebrului „Yellow Submarine”, pe muzică Beatles. Filmul ne transportă într-o lume necunoscută, rod al imaginației — tributare, firește, formelor — la modă, dar în care toate legile cinematografului tradițional sînt repuse în discuție. Realizator este canadianul George Dunning, care a colaborat, aici, cu Charles Jenkins, căruia îi datorăm și „efectele speciale” din „2001, odiseea spațiului”.

Referindu-ne strict la anul 1980 — atît de bogat în producții muzicale cinematografice — să notăm că într-un clasament al celor mai vindute videocasete au figurat, la loc de frunte, „Saturday Night

teptată colaborare — cea dintre John Denver și un star al muzicii de operă... Plácido Domingo). Se observă că tot „veteranii” duc greul topurilor...

- Sezon fast pentru muzica ușoară italiană: se bucură de mare succes pe diverse meridiane „Sarà perche ti amo” (Ricchi e Poveri), Sharazan — Romina Power și Al Bano.
- Cartea „I Me Mine” — cu un semnatar celebru — fostul Beatles George Harrison — nu obține aprecierile scontate, avînd o scăzută valoare literară și informativă.

DECEMBRIE '81

- Din lumea discurilor: continuă triumful interpretei Kim Carnes cu cîntecul „Bette Davis Eyes” (Ochi ca ai lui Bette Davis); apar mult așteptatele albume cu ABBA — The Visitors, Polce — Ghost in The Machine; revine în fruntea multor clasamente LP-ul „Fouregner — 4”; statisticele arată că vinzările de discuri (și casete) s-au dublat în ultimii 10 ani în Cehoslovacia; un experiment sonor datorat sculptoritei Laurie Anderson — „O Superman” (colaj de efecte bizare) — cucerește sufragiile publicului.

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



ZSUZSA CSERHATI



GOOMBAY DANCE BAND

Fever", „Grease", „Sound of Music". În aceleași clasamente anuale, publicate de revista „Billboard", primele locuri la categoria „soundtrack" sînt ocupate, în ordine, de albumele conținînd banda sonoră a filmelor „The Rose", „Urban Cowboy", „The Empire Strikes Back", „American Gigolo". Sau, mai grăitor chiar, în topul de 200 de locuri al aceleiași publicații, alături de L.P.-urile marilor vedete ale muzicii ușoare figurau, în martie 1981, benzile sonore a nu mai puțin de 10 filme: pe lângă cele amintite mai sus, „Urban Cowboy-II" (deja !) și „The Legend of Jesse James".

DOUA NUME INDRĂGITE, DOUA „BIOGRAFI" PARALELE: OLIMPIA PÂNCIU ȘI MIHAI CONSTANTINESCU

O documentare sumară îți permite imediat să constăți paralelismul aproape perfect între cariera Olimpiei Pânciu și aceea a lui Mihai Constantinescu, partenerul său din atâtea show-uri TV de neuitat. Pentru că Olimpia s-a lansat, în 1969, cu o compoziție a acestuia (melodia „Păpușa") — ea avea atunci doar 16 ani ! Au absolvit amîndoi, în același an 1972, Școala populară de artă din București, unde au fost colegi la clasă prof. Florica Orășcu. Similitudinea ar fi fost într-adevăr re-

marcabilă, dar un juriu a avut grijă să nu fie așa : în 1971 au participat la festivalul de la Mamaia, în cadrul concursului de interpretare. Dar în timp ce Olimpia cucerea o mențiune, Mihai — considerat probabil un interpret fără viitor (!) — nu urca pe podiumul de premiere. Din fericire pentru el, judecătorul suprem, publicul, a fost de o cu totul altă părere... În ceea ce o privește pe Olimpia Pânciu, titlul spectacolului său de debut a fost de bun augur : el se intitula „Se caută o vedetă". Și vedeta a fost găsită, ea devenind rapid nu numai o prezență familiară pe micul ecran, în concerte sau la radio, ci și dincolo de hotarele țării. Astfel, ea a fost invitată la festivalurile internaționale de la Salonic (Grecia), Gotwaldow (Cehoslovacia) — unde obține o mențiune, Budapesta (Ungaria) Sopot (Polonia), Ljubljana (Iugoslavia), la Orfeul de aur (Bulgaria), sau a întreprins turnee de succes în Uniunea Sovietică, Polonia, Bulgaria, Israel, R. F. Germania. Talentul său comic, acela de desenatoare sau de imitatoare fac din Olimpia Pânciu interpreta ideală pentru spectacolele de varietăți. Mai ales că adeseori ea semnează și textele cîntecelor (Amin-tire, Tu și eu) — preluate din repertoriul internațional, care se adaugă în recitalurile sale celor compuse de Mihai Constantinescu : Povestea mea, Alung triste-

● S-au semnat contractele pentru editarea discului conținînd înregistrarea concertelor muzicianului francez Jean-Michel Jarre în R.P. Chineză; reamintim că au avut loc 5 concerte (Beijing și Shanghai); Jarre a sosit cu o echipă completă de acompaniatori, sunetiști, cameraman și alți tehnicieni — 70 de oameni în total.

● Noutatea sezonului o constituie discurile conținînd îndrumări de gimnastică de în-vierare și medicală rostite pe fond muzical — Aerobic Dancing, Jazzercise. Alinîndu-se rapid acestei tendințe, Diana Ross lansează cîntecul „Work That Body" (Lucrează-ți corpul), iar Olivia Newton-John — Physical (Condiție fizică).

● Revine în actualitate muzica de inspirație sud-americană, denumită salsa : promotoare — formați precum Modern Romance, Blue Ronde à la Turk, ABC (care o combină, desigur cu ritmurile rock). Celor mai tineri le reamintim că ultimul val sud-american se înregistrează prin anii '50, cînd aveau mare succes dansurile cha-cha și samba interpretate de orchestrele Tito Puente și Edmundo Ross.

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



ELVIS PRESLEY



OLIVIA NEWTON-JOHN



KAREN CHERYL



PAM SI PAT

IANUARIE '82

- Să ne oprim din nou în lumea discului : albumul „Hooked On Classics” a fost editat în două milioane de exemplare — toate epuizate ; grupul Foreigner revine pe primul loc în topuri, loc pe care-l mai deținuse (!) în august 1981 ; sînt descoperite și recondiționate cu mijloace sofisticate (Vocal Stresser, Scamp Rack, Lexicon 224) înregistrări inedite ale regretei Janis Joplin — ele sînt reunite pe discul „Farewell Song” (Cîntec de rămas bun) ; grupul coral de copii „De Leidse Sleutjes” din Olanda imprimă 10 cîntece ABBA ; topurile din R. F. Germania dominate de discuri autohtone, fenomen rar întîlnit.
- Curiozități : Serge Gainsbourg cumpără la licitație, pentru 30 000 de dolari, manuscrisul lui Rouget de Lisle conținînd „Marseillaise”, și-l cîntă apoi pe ritm reggae, stîrnind proteste puternice ; cancelarul Helmut Schmidt imprimă în studiourile Abbey Road (făcute faimoase de Beatles) partea a treia din concertul pentru pian al lui Mozart (K 242).
- Aici se pare la apogeul carierei, interpretul spaniol Julio Iglesias (37 de ani) obține

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII

● În vara anului trecut, succesul în disce-teci al piesei „Dansul păsărelor” a în-pus nu numai un nou dans (ulterior a fost lansată și o versiune vocală, cu un text în limba italiană, a Rominei Power), dar a și deschis calea spre topuri a numeroase melodii orchestrale până atunci fără șanse. Le apropiu, pe toate, câteva caracteristici comune: dinamismul ritmic, linia veselă – de obicei cu o tentă folclorică, utilizarea muzicuței sau acordeonului (în prim-plan) și în general nota amuzantă. În această categorie intră și piesa grupului Konfetti, „Piscuță, pis-pis-pis”.

● Dobîndindu-și notorietatea prin aco-mpanierea multor soliști cunoscuți și apoi prin apariția în cadrul Cenaclului „Flacăra”, grupul bucureștean Continental vădește în arhitectura sonoră a pieselor din reper-toriu preferințe nete pentru muzica ușoa-ră. Această influență este evidentă și în melodia „Lacul” (locul I în topul revistei „Săptămîna”), compusă de Nicolae Ena-che, pe versuri eminesciene – îndeosebi într-un pasaj tipic de... tango! De remar-cat, de asemenea, ingenioasa sa racor-dare la ritmica forte, de tip hard-rock.

● Unele articole din presa muzicală fran-ceză și italiană cereau tot mai imperios în ultimii ani imprimarea unui caracter mai competitiv creațiilor și interpretărilor locale (minate de șabloane și „melo”), deplin-gind, totuși, în același timp, recurgerea tot mai pronunțată la interpretarea în limba engleză (condiție primordială, însă, pentru a dobîndi notorietatea mondială). Iată însă că succesul a venit tot prin promo-varea sonorităților tradiționale, specifice celor două școli muzicale amintite. Aviz a-matorilor!

● După atîtea apariții muzicale de mare succes, actrița Violeta Andrei (ale cărei înestrări muzicale depășesc cu mult pe cele ale atîtor soliști cu pretenții...), pregă-tește un show TV în care muzica va avea un rol primordial. Colaboratorii săi în a-ceastă întreprindere ambițioasă (și, cu si-guranță, sortită succesului): regizorul Tudor Mărăscu, textierul și realizatorul Ovidiu Dumitru, regizoarea muzicală Alexandra Cepraga, orchestratorul și șeful de or-chestra Gabriel Mărgărint, regizorul și poetul Timotei Ursu.

● Hard-rock-ul recîștigă pretutindeni te-ren, îndeosebi publicul foarte tânăr îmbră-țișind cu căldură acest gen. Această ten-dință este evidentă și la noi, prin inte-resul cu care sînt înconjurte formații ce practică mai mult sau mai puțin acest stil: Metropol, Metrock, Iris, Co-

lumna, Compact, Statuar, Miraj, Telegraf, Magneton, Dinamic ș.a.

● „Interpreții favoriți pot fi ascultați la Radio sau admirați pe ecranul televizorului sau chiar al cinematografului; la concerte îi aplaudăm și îi ovaționăm; dar copiii noștri vor putea retrăi aceste clipe? Ce vor putea ei cunoaște din muzica vremu-rilor noastre? Ceea ce va rămîne sint, pînă la urmă, discurile, imaginile filmate și niște foi îngălbenite de reviste” – conclu-zionează, nu fără o oarecare tristețe, un cunoscut cronicar muzical britanic.

● Formația Semnal M. din Cluj-Napoca, în noua sa componență (din cea veche n-a mai rămas decît Iuliu Mercal), a în-treprins un turneu în Uniunea Sovietică, alături de Cornel Constantiniu și duetul vocal Stereo.

● Disc-jockey-ii, prezentatorii radio și mai ales TV sînt mai cunoscuți, discutați, admi-rați: apreciați de un public extrem de larg, taima lor trece și dincolo de hotarele ță-rilor respective, sînt solicitați să anime di-ferite programe muzicale și în alte țări, discutați în scrisorile spectatorilor – în-tr-un cuvînt ei sînt noile star-uri ale ani-lor '80!

● Deși cele două componente ale grupu-lui Baccara au imprimat discuri solistice (precizăm că ele nu sînt surori), colabора-rea lor nu a încetat, așa cum se credea la un moment dat. Într-adevăr, ele au edi-tat un nou album intitulat „Băieți răi”, din cuprinsul căruia s-a detașat ca succes piesa de inspirație sud-americană „Rio”.

● Publicațiile ce se ocupă de muzică în general și de muzica ușoară, rock, disco în special se bucură de un tot mai larg interes. Un statut aparte are revista-fanion a industriei muzicale internațio-nale, „Billboard”, un săptămînal de 75 de pagini în medie de fleacare număr, editînd separat o serie de suplimente dedicate unor artiști prestigioși, industriei muzicale dintr-o anume țară, studiourilor de înregis-trare din întreaga lume, fenomenului disco sau country etc. (revista publică cu regularitate și știri privitoare la viața mu-zicală din țara noastră). O certă ținută intelectuală au revista cum ar fi lunarele „Best” și „Rock & Folk”, precum și bi-lunarul (de 50 de pagini) „Rolling Stone”. Foarte numeroase sînt revistele de diver-tisment, adresate în primul rînd tinerelor cititoare, care găsesc în paginile acestora amănunte despre idoli lor: „Moiens 20 ans” (Franța), „Bolero” (Italia), „Look”,

„Teen”, „Modern Screen” (S.U.A.), „Petticoat”, „Tittbits” (Anglia) ș.a.

● Primul turneu european, după 6 ani, al formației Rolling Stones, a durat 63 de zile și a traversat 10 țări, incluzând două show-uri în Spania în timpul campionatului mondial (Jagger fiind un mare amator de fotbal).

● Deși scoțian de origine, Interpretul Mai a obținut consacrarea în... Italia (dacă vă amintiți, alături de formația I Primitives), devenind o vedetă a muzicii ușoare peninsulare în urmă cu peste un deceniu. După startul furtunos, a urmat o perioadă de stagnare, pe care solistul speră să o încheie prin lansarea discului „Prietenia mea” — un real succes — și prin apariția aplaudată de la Sanremo.

● Chiar pe plan mondial, s-au impus în ultimii ani prea puține nume noi care să îndreptățească speranțe deosebite. Mulți vor să devină soliști de muzică ușoară, dar... Primim pe adresa redacției numeroase scrisori în care sintem întrebați: „Ce calități îmi sînt necesare pentru a deveni cîntăreț de muzică ușoară?”. Să încercăm: în afară de talent, de înzestrări naturale, ca să nu spunem har (difícil de detectat de la prima vedere!) — o bună memorie și „ureche” muzicală, dicție corectă, muzicalitate în general, orientare în fața unei orchestre (căci nu ne referim aici la cîntărețul de eprubetă, de studio) și, nu în ultimul rînd, un aspect agreabil. Dar, desigur, nu toți cei care se apropie de muzica ușoară trebuie să devină vedete...

● Unul din puținele super-grupuri care există încă la ora actuală, Fleetwood Mac, atrage atenția prin diversitatea alcătuirii sale: 3 băieți și 3 fete, originari atît din Marea Britanie, cît și din Statele Unite. Muzica grupului poartă și ea pecetea acestei diversități: L.P.-ul „Miraj”, apărut după o așteptare (din partea publicului) de aproape 2 ani, include cîntece rock, country și blues, cucerind rapid sufragii unanime.

● După un stagiul în orchestra lui Barry White, tînărul chitarist Ray Parker Jr. își conduce, din succes în succes, propriul său grup de muzică soul, Raydio.

● Unul din marile succese din repertoriul lui Julio Iglesias, „Începe dansul” (mai precis — „bighina”) este o reluare după un celebru cîntec compus de Cole Porter în urmă cu 5 decenii.

● Interpreta franceză Sheila și-a ales acest pseudonim artistic inspirată fiind de titlul unui șlagăr lansat de Tommy Roe în 1966. De curînd, a realizat o versiune a acestui cîntec Greg Kihn Band.

● Solista Debbie Harry a dat la an moment dat impresia că părăsește formația Blondie, prin editarea albumului solistic „Kookoo”. Toate cîntecele acestui disc sînt compuse de Rogers și Edwards (componenți ai formației Chic), ei fiind și producători ai acestui L.P. cu o unitate sonoră și conceptuală remarcabilă.

● Unul dintre reprezentanții marcanți ai jazzului contemporan, Quincy Jones, s-a afirmat și pe teritoriul genului rhythm and blues, îndeosebi ca producător și compozitor. Una din piesele sale, purtînd titlul „Doar o dată”, a prilejuit o spectaculoasă afirmare în topul american tînărului solist James Ingram.

● Formația spaniolă Barrabas a revenit în clasamente, după mulți ani de tăcere, cu piesa „Din nou pe drum”.

● Cantautorul brazilian Roberto Carlos i s-a decernat „Globul de cristal” pentru atingerea cifrei de 5 milioane de discuri vîndute în afara granițelor țării sale. Remintim că pe ecranele noastre a rulat de curînd filmul „Roberto Carlos cu 300 km pe oră”.

● Tot mai multe grupuri românești sînt invitate pentru turnee peste hotare, fie pentru concerte în diferite orașe, fie pentru programe de divertisment seară de seară în același oraș. Alături de Star 2000, formație condusă de Petre Geambașu (care este însoțită de soliste cum ar fi Mirabela Dauer, Doina Spătaru, Elena Cîrstea) și de Romanticii (cu mai vechi „state” în acest domeniu), putem aminti aici formațiile Grup '74, Sens Unic și Ediție Specială.

● Deși topurile din R. F. Germania continuă să fie un permanent loc de întîlnire a diverselor tendințe stilistice europene și a șlagărelor interpretate în diverse limbi, surprinde impunerea tot mai decisivă a unor soliști autohtoni, pînă mai ieri necunoscuți, ce se alătură unor Peter Kent, G. G. Anderson sau Bernie Paul. Aceștia — Andreia Jürgens, Joachim Wilt, Andreas Dorau, Frank K., Marius Müller, Erik Sylvester — reușesc de multe ori să obțină succese mai mari decît celebrii lor colegi de clasament. Între ei se numără și chitaristul Ricky King, specializat în cîntece vesele, cu caracter instrumental.

Grupaj realizat de OCTAVIAN
și FLORIN-SILVIU URSULESCU



DAVID ESSEX

țea, Trenul — pentru a nu ne opri decît la cele mai recente.

Personaj mult timp deosebit de contestat (ne referim îndeosebi la o parte din specialiști), Mihai Constantinescu nu s-a impus ușor ; iar dacă aceasta s-a întimplat — și s-a întimplat ! — meritul revine, în afara certului talent al autorului-interpret, publicului. Mihai a fost rapid adoptat de marele public, mai ales de către cei tineri, fiind astăzi unul din interpreții noștri cei mai îndrăgiți. Tocmai fiindcă despre artiștii cei mai populari știm, uneori, cele mai puține lucruri, citeva detalii legate de cariera sa ni se par utile. Deși un recent șlagăr al său poartă titlul „Mă-ntorc în sat”, Mihai este bucureștean get-beget. În Capitală a cîntat în corul de copii Radio, aici a absolvit liceul („Nicolae Bălcescu”, precizează el cu mîndrie) și tot aici a urmat cursurile Institutului de educație fizică și sport. A început să cînte cu diverse formații de amatori, mai întîi pe scena clubului sindicatelor sanitare, apoi la Casa de cultură a studenților. În 1964 compune melodia „Păpușa”, o cîntă cîțiva ani la rînd, în companiamentul formației Modern-Club, dar abia peste 5 ani acest cîntec devine mare șlagăr, în interpretarea Olimpiei Păncu. Tot în 1969, an al lansării sale, impune,



JULIO IGLESIAS ȘI CEI 3 COPII AI SAI

de această dată în interpretare proprie, o altă compoziție a sa, „Anotimpuri”. Colaborarea sa cu realizatorul Titus Munteanu îi permite nu numai să înregistreze zeci de compoziții, dar să și apară în show-uri TV de neuitat, cum au fost cele alături de Olimpia și de Marius Teicu, în care erau invitate și alte vedete ale cîntecului. În egală măsură, el a cules aplauze dincolo de hotarele țării : în R. F. Germania — țară în care i-au fost editate două discuri și unde cîntă în mod curent, în Uniunea Sovietică, Polonia, R.D.G., Bulgaria. Pretutindeni, piese cum ar fi Omul învață mereu, Iubirea, De-am greșit, Haideți la joacă, au cules aplauze la scenă deschisă.

UN FESTIVAL RENĂSCUT : SANREMO '82

În urmă cu 15—20 de ani, în pofida concurenței multor festivaluri internaționale, cea mai prestigioasă competiție pe plan european în domeniul muzicii era considerată cea desfășurată în mica localitate balneară italiană Sanremo. Aici se lansau șlagăre internaționale, se afirmau tineri debutanți sau se confirmau idoli : era vremea cînd cîntecul italian dicta „moda”. Treptat, a devenit evidentă

locul prim în topurile britanice cu „Begin the Beguine”, iar ziaristi indiscreți descoperă că venitul său pe 1980 a atins cifra de 4 milioane dolari.

● Două manifestări muzicale domină arișul lunii ianuarie : a 32-a ediție a Festivalului de la San Remo (care își recucerește treptat prestigiul de odinioară ; au participat în concurs nume prestigioase, în gale apărînd, America, Stray Cats, Marianne Faithfull, Adam and The Ants; palmares 1. Storie di tutti i giorni — Riccardo Fogli 2. Felicità — Romina Power și Al Bano 3. Soil — Drupi) la Cannes a avut loc gala MIDEEM (dominată de concertul orchestrei Michel Legrand acompaniindu-l pe Shirley Bassey, Sammy Davis Jr., Eydie Gorme, Vic Damone, Jack Jones — vedete incontestabile ale scenei, dar cu reduse vânzări de discuri la ora actuală).

FEBRUARIE '82

● La 10 ani de la debut, grupul J. Gells Band obține primul mare succes : locul întîi atît la singles cît și la LP în topurile revistei „Billboard” ; curentul „new romantics” își do-

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII

stagnarea pe planul creativității, cantonarea în aceleași formule componistice și interpretative. Interesul publicului a scăzut, al radioteleviziunilor — de asemenea, iar soliștii renunși au început, din acest motiv, să refuze invitațiile de participare. Pentru redresarea situației, regulamentul a suferit modificări substanțiale: au fost admise formațiile vocal-instrumentale, iar apoi au câștigat drept de concurs și interpreții străini, întrecerea câștigând caracter internațional și o tentă stilistică mai modernă. O redresare lentă a fost semnalată începând încă de acum 3 ani, iar anul acesta, manifestarea purtând numărul 32 (fiind înființată în 1950) s-a bucurat de un mare succes și prestigiu. În afara concursului au oferit recitaluri, între alții, Kiss, Hall and



EUXIN

Oates, Village People, iar în cadrul concursului, pe lângă tineri interpreți, s-au prezentat în fața juriilor vedete precum Bobby Solo, Ricardo del Turco, Plastic Bertrand, Drupi, Viola Valentino, Mia Martini. Palmaresul oglindește, cu mici excepții, cotitura pe care compozitorii italieni au făcut-o înspre cîntecul de factură modernă, fără a renunța, pentru aceasta, la melodicitatea specific peninsulară.

PREGĂTIRI PENTRU „MELODII '82”

Cu certitudine, cea mai reușită, din toate punctele de vedere (ambianță, succes de public, participare, finalitate) manifestare de muzică ușoară organizată în ultimii ani în țara noastră a fost „Melodii '81”, festival ce a avut loc, din inițiativa Consiliului Culturii și Educației Socialiste, la începutul anului 1982, pe scena Palatului Sporturilor și Culturii din București. Practic, nici una din vedetele genului din țara noastră nu a lipsit, fie interpretînd melodii aflate în concurs, fie susținînd recitaluri. Au fost invitate



ACCENT

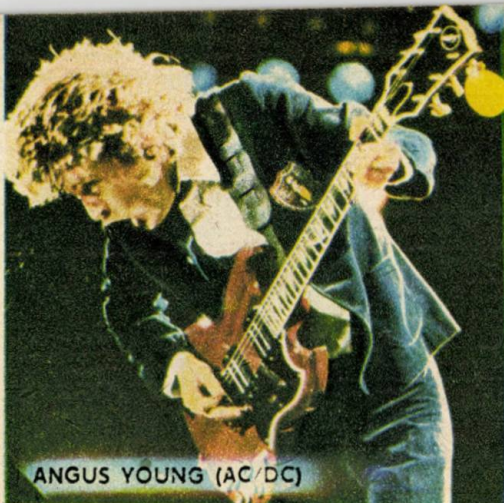
vedete popularitatea prin succesul dobîndit de discul „Dare” al formației Human League; casa sovietică de discuri Melodya efectuează primele înregistrări în modernul sistem digital (Himsky Korsakov, Borodin, Mussorgski).

● La Londra, Barry Manilow, aflat în turneu, obține succese concertistice uluitoare; și tot aici, Petula Clark apare seară de seară în versiunea scenică a musicalului „Sunetul muzicii”.

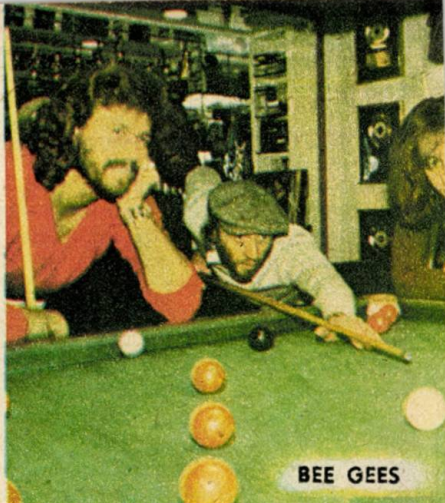
● Bani și atitudine. Co-executorii moștenirii lui Elvis Presley, în numele fiicei sale în vîrstă de 14 ani — Lisa-Marie, îl acționează în judecată pe fostul manager al vedetei — „colonelul” Tom Parker, pentru înșelăciuni și deturnări de fonduri. UNICEF acordă o „Diplomă de onoare” lui George Harrison și Ravi Shankar pentru organizarea concertului „Bangladesh” (din august 1971), concert care a adus încasări de 10 milioane dolari în beneficiul populației lovită de calamitățile naturale.

● Prind tot mai mult teren, transformîndu-se într-o adevărată modă, jocurile electronice pe televizor — Space Invaders, Centipede, Laser Base. S-a exprimat chiar temerea că

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



ANGUS YOUNG (AC/DC)



BEE GEES

cunoscute soliste de peste hotare (Beata Karda — Ungaria, Regina Thoss — R.D.G., Margarita Hranova — Bulgaria), iar actori comici de frunte au agrementat programul in mod mai mult decit agreeabil. Piese selectate (multe din ele lansate la „Şlagăre in devenire“) au oferit o imagine tonică a unei muzici uşoare româneşti competitive, capabile să ofere şlagăre de valoare internaţională. Important este faptul că marele public se simte din nou atras de acest gen, „simţind“ momentul fast prin care trece creaţia de gen, bine îndrumată şi sprijinită: seară de seară (şi au fost patru!), imensa Sală Polivalentă a fost arhiplină, ambianţa fiind, hotărît lucru, aceea a unui mare festival internaţional. Pentru ediţia viitoare, „Melodii '82“, selecţia va fi, să sperăm, la fel de inspirată, chiar dacă „Şlagărele in devenire“ n-au mai programat decit o ediţie, a IX-a. În schimb, au fost lansate alte manifestări de succes, cum ar fi festivalul cîntecului cu tematică de pace „Zbór de porumbel“, care a avut loc la Teatrul de vară din Mamaia în luna august: au fost lansate aici numeroase creaţii inspirate, de mare vibraţie şi frumuseţe.

REINTILNIRE CU REGINA THOSS

La festivalul „Melodii '81“, publicul nostru s-a reintilnit cu interpreta din R.D.G., Regina Thoss — şi aceasta nu pentru că ne referim la apariţiile sale pe micul ecran, ci la cele două prezenţe anterioare pe scenele noastre: în 1971, în cadrul „Cerbului de aur“, şi în 1977, alături de formaţia proprie, „Evergreen Ju-

niors“. Derulînd filmul carierei sale prodigioase, să notăm că Regina Thoss a debutat în 1956, an în care a cucerit Pre-



BEATA KARDA

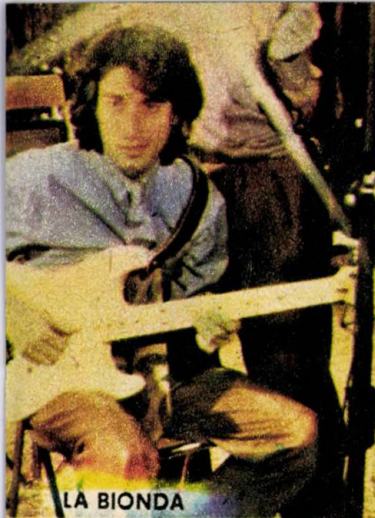
aceste video-jocuri vor înlocui treptat obişnuiţa cumpărării şi ascultării discurilor.

● Piere răpus de o pneumonie rebelă, bluesman-ul de culoare Sam „Lightin“ Hopkins (63 de ani); pleacă dintre noi şi marele muzician de jazz Thelonius Monk, în vîrstă de 64 ani, în urma unui atac de inimă. Iubitorii rockului sînt cutremuraţi la aflarea ştirii decesului lui Alex Harvey, pe data de 4 februarie, în timpul unui turneu în Belgia (tot atac de cord). În vîrstă de 46 de ani, Harvey a condus grupul Sensational Alex Harvey Band între 1972—78, creînd un stil original de hard-rock teatral.

● Referendumul publicaţiei sovietice pentru tineret „Smena“ duce la următoarele ierarhii ale popularităţii: Alla Pugaciova, Edita Pieha, Sofia Rotaru (interprete); Valeri Leontiev (artist complet care îmbină dansul, mîma şi cîntul), Jaak Joala, Iuri Antonov (interpreţi); Vladimir Vissocki, Dark Side Of The Moon — Pink Floyd, Innocent Victim — Uriah Heep (albume).

● Lipsa unei tendinţe stilistice dominante, a unei mode predominante pe plan stilistic,

ITINERAR PE MERIDIANELE MUZICII



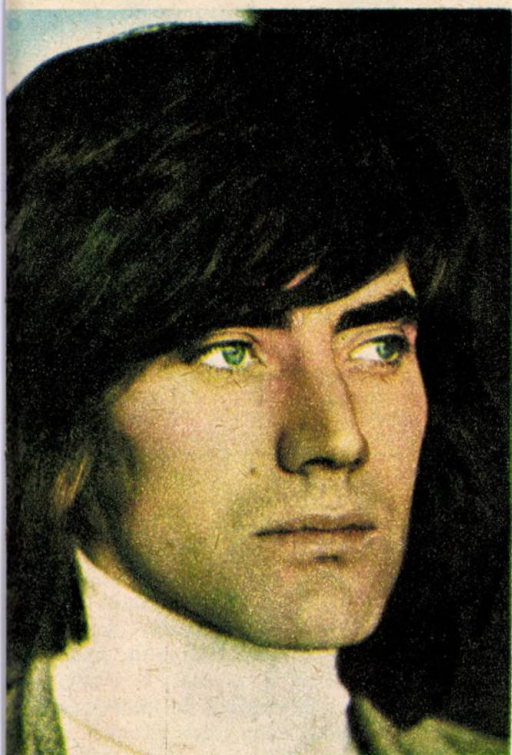
LA BIONDA



MADNESS

miul I la festivalul internațional de la Rostock. De atunci, alte trofee i-au îmbogățit palmaresul: premiul II, în 1976,

la festivalul de la Villach (Austria); premiul I la „Orfeul de aur”, în Bulgaria, în 1978; Premiul pentru interpretare în octombrie 1981, la festivalul de la Castlebar (Irlanda) — pentru a le aminti doar pe cele mai recente. A concertat cu deosebit succes în toate țările socialiste, de asemenea în R. F. Germania, Olanda, Japonia, Algeria, Siria, Yemen, Egipt, Irak ș.a. În repertoriul său figurează mai bine de 100 de melodii înregistrate la Radio, fiind, de asemenea, o prezență frecventă pe micul ecran — avind, la televiziunea din R.D.G., două show-uri proprii. În prezent, lucrează la cel de-al patrulea album la casa de discuri Amiga.



MAL

O LEGENDĂ VIE: ROLLING STONES

În anul 1962, cîteva concerte în cluburile londoneze îi reunesc pentru prima dată pe viitorii membri ai grupului Rolling Stones: Mick Jagger (solist vocal, muzicuță, pian, chitară), Keith Richard (chitară, voce), Charlie Watts (baterie), Brian Jones (chitară solo, voce), Ian Stewart (pian), Dick Taylor (chitară bas). Ultimul este înlocuit de Bill Wyman, iar Stewart se retrage, luind ființă astfel cvintetul numit pe atunci „Brian Jones & Mick Jagger & The Rolling Stones”. Primele discuri single le apar în 1963: Come On (Vino) și I Wanna Be Your Man (Aș vrea să fiu bărbatul tău) — acesta din urmă compus de Lennon și McCartney. Urmează dificilul urcuș spre virfuri: apariții pe micul ecran, turnee (alături de Bo Diddley, Everly Brothers, Ronettes), încă un disc de succes, Not Fade Away (Nu prea decolorat) și, în sfîrșit, în 1964,

ușurează apariția în topuri a unor discuri mai puțin obișnuite, cu cele mai variate conținuturi: potpuriuri și exerciții sportive (de care am amintit), monologuri umoristice, piese orchestrale din filme. Iată cîteva exemple: „Pac Man Fever” (cu Buckner și Garcia — o satiră la adresa celor atinși de „febra” jocurilor electronice pe micul ecran); „My Life In The Bush Of Ghosts” (Brian Eno și David Byrne — peste înregistrări vechi, ale unor piese folclorice africane și asiatice, s-au suprapus orchestrații rock, rezeșind un melanj atractiv?); „Swing” (Richard Perry — piese de dans ale anilor '30 reorchestrate modern).

MARTIE '82

● Discuri de interes: „Reel Music” (conținind 14 cîntece selectate din cele 5 filme ale formației Beatles — A Hard Day's Night, Help!, Yellow Submarine, Let It Be, Magical

ITINERAR PE MERIDIANELE MUZICII

primul L.P. — conținând reluări din repertoriul rhythm and blues. Dealtfel, influența muzicii negre se va simți permanent în repertoriul grupului, Rolling Stones mixind cu măiestrie această influență cu sonoritățile specifice rockului. Compozitorii preferați ai celor 5 se numeau Chuck Berry, Jimmy Reed, Bo Diddley, Muddy Waters, Little Richard. Dealtfel, un celebru blues al lui Waters a inspirat titulatura formației: „Pietrele care se rostogolesc”. Succesele amintite, precum și următoarele — *It's All Over Now* (Totul s-a sfârșit acum) și *Little Red Rooster* (Cocoșelul roșu) — au aceeași sursă. Primul album în întregime original va fi abia al patrulea în ordinea cronologică: *Aftermath* (Conexiuni), în 1966. De aici înainte, cuplul Jagger-Richard se va afirma, alături de Lennon-McCartney (dar fără a atinge profunzimea și inspirația melodică a acestora), ca unul dintre cele mai prolifiche și mai valoroase surse de succese ale muzicii pop. Putem cita dintre ele: *The Last Time* (Ultima oară), *Get Off Of My Cloud* (Pleacă din norul meu), celebrul *Satisfaction* (Satisfacție) — 1965, cu certitudine cel mai cunoscut cîntec al lor, 19th Nervous Breakdown. *Have You Seen Your Mother Baby* (Băiete ți-ai văzut mama). Dar comparațiile cu Beatles și cu alte formații ale acelor vremuri de început pentru muzica „beat” se reduc la numărul hit-urilor: Rolling Stones șocau prin atitudinea nonconformistă — involuntară sau afișată — pe toate planurile: ținută vestimentară și capilară, comportament scenic, coperti de discuri ce scandalizau, dezordini la concert. Cu toate acestea, nimeni nu poate contesta meritele grupului, nu poate nega originalitatea și forța muzicii formației, importanța și popularitatea sa. Cu toate acestea, o oarecare nesiguranță se ivește în timpul așa-numiților ani-psihedelici 1966—67: trei albume succesive ale grupului — *Between The Buttons* (Între nasturi), *Flowers* (Flori), *Their Satanic Majesties Request* — avind la bază numeroase experimente electroacustice, sînt criticate de specialiști, iar un single imprimat cu ajutorul lui Lennon și McCartney, *Noi vă iubim* (*We Love You*), abia se zărește în topuri. Mai mult, în sinul grupului apar disensiuni: Brian Jones, cel mai bun instrumentist al formației, dorește să-și formeze alt grup. Se părea însă că necazurile s-au sfârșit odată cu lansarea unui mare succes, *Jumping Jack Flash* (Jack, săritorul rapid) și al unui album de excepție, *Beggars*



ELENA CIRSTEA

Banquet (Banchetul sărmanilor) — ambele în 1968. În ciuda acestor succese, însă, Jones își reafirmă hotărîrea de a părăsi formația: la scurt timp, este găsit înecat în piscina sa. Inexplicabilul accident a avut loc la 3 iulie 1969. Înlocuitorul său, Mick Taylor, debutează cu prilejul concertului ce are loc în memoria lui Jones, în Hyde Park, în fața a 250 000 de spectatori. Aici se sfîrșește prima perioadă a carierei formației, cea mai bogată în succese memorabile. Cîțiva ani încă activitatea grupului va păstra același ritm febril, punctat de turnee non-stop și imprimări frecvente. Cităm albumele: *Sticky Fingers* (Degete osoase), *Exile On Main Street* (Exil pe strada principală), *Goat's Head Soup* (Supă din cap de țap), *It's Only Rock 'n' Roll* (Este doar rock and roll). Dar cîntecele de succes nu mai au refren de neuitat și nici impactul de altădată: *Honky Tonk Woman*, *Brown Sugar* (Zahăr brun) ș.a. Începutul celei de-a treia perioade a istoriei formației Rolling Stones este marcată de înlocuirea lui Taylor cu Ron Wood (fost chitarist în grupul Faces), în 1975. Albumele se succed mai rar, ca și concertele. Nici nu

Mystery Tour); „Beauty and The Beast” (primul album al unei formații rock complet feminine, Go-Go's, care obține locul prim în topurile de la „Billboard”); „The Concert In Central Park” (album dublu, înregistrat în septembrie '81, cu prilejul concertului de reunitune a celebrului cuplu Simon și Garfunkel, concert cu 200 000 de spectatori).

● La Varșovia are loc un concert al formațiilor Exodus, Combi și Mech; dintre discurile apărute sub licență la Yugoton, de mare succes se bucură cele de hard-rock (Gillan, Iron Maiden, Motorhead) și cele aparținînd curentului „new romantics” (Duran Duran, Claxix Nouveaux).

● Jeane Fonda imprimă, la scurt timp după lansarea cărții sale cu exerciții fizice — „Workout” — un disc long-play cu același titlu.

● Se destramă, după 12 ani și 11 albume, formația Doobie Brothers; revine „regele twis-tului” — Chubby Checker, cu discul „The Change Has Come”.

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII

este de mirare: toți membrii formației au depășit vârsta de 35 de ani, iar în 1982 cei 5 Rolling Stones sărbătoresc 20 de ani de activitate, fiind primul grup rock ce serbează un asemenea jubileu (Shadows neintrind în această categorie). Așa cum e firesc, și preocupările se diversifică: Mick Jagger, considerat unul dintre cei mai valoroși soliști vocali ai genului, un show-man de excepție, dovedește și reale aptitudini actoricești în filmele „Ned Kelly” și „Performance” (Spectacol); alți membri ai grupului editează albume solistice sau scriu muzică de film. Desigur, încă nu poate fi vorba de desființarea grupului: vitalitatea artistică a lui Jagger și Richard s-a diminuat dar nu a secăt, așa cum o dovedesc periodic discurile apărute: Black and Blue (Negru și albastru), Love You Live (Te iubesc trăind), Some Girls (Unele fete), Emotional Rescue (Eliberare emoțională). Trecind peste eticheta „Băieții răi ai rockului”, aplicată de cronicarii amatori de efecte ieftine, Rolling Stones rămâne o adevărată instituție a genului: multe din cantecele lor au cunoscut nenumărate

versiuni, iar atitudinile, posturile scenice sau personale ale componenților sînt imitate de numeroși muzicieni. Aranjamentele simple dar ingenioase, permanentul filon rhythm and blues, vocea lui Jagger, textele ironice sau tăioase — și multe alte ingrediente artistice se unesc într-un tot aparte, ce-și va avea locul întotdeauna în istoria muzicii pop.

O VOCE DE EXCEPȚIE: MARGARITA HRANOVA

Margarita Hranova, pe care publicul nostru a aplaudat-o pe scena festivalului „Melodii '81”, este una dintre cele mai cunoscute și mai apreciate cîntărețe bulgare de muzică ușoară. S-a născut la 20 decembrie 1951 la Sofia. Intră, elevă încă, la 14 ani, în ansamblul de muzică vocală scenică „Maiakovski”, unde se distinge în mod deosebit. Inclinația pentru matematică și vocația pentru muzică îi deschid în același timp porțile Institutului superior de inginerii în construcții și ale Conservatorului de stat bulgar, intrînd studentă la ambele. Studentă dotată, este curînd remarcată, fiind invitată la radio, la TV și apoi angajată la direcția generală a muzicii. Debutează în 1971, în trioul nou format Obektiv 71. Anul 1972 va fi foarte propice pentru tinăra solistă, aducîndu-i celebritatea: obține Premiul II la festivalul „Orfeul de aur”; în august primește Premiul juriului și al publicului la Festivalul de la Alexandria (Egipt); apoi, în 1973, obține „Lira de bronz” la Bratislava; în 1974 obține Premiul III la Festivalul internațional al cîntecului de la Dresda. În 1975, la Festivalul de la Palma de Majorca (Spania) este distinsă cu Premiul comitetului de organizare. Margarita Hranova este extrem de productivă: are la activ peste 2000 de recitaluri în Bulgaria și aproape 1000, în U.R.S.S., R.D.G., Polonia, Cuba, Cehoslovacia, Ungaria, Italia, R.F.G., colaborări la Radio și TV, unde participă regulat la emisiuni cum ar fi „3 și 8”, „Music-hall”, „Spectrul divertismentului”, „Melodia anului”... În 1973 este declarată cea mai bună interpretă a anului, cucerînd Premiul I la concursul „Melodia anului”. Are editate la casa de discuri Balkanton patru albume. Atît-urile sale: tinerețea, natura-lea exprimării, ritmul viu, vocea degajată de soprană, cu o rezonanță perfectă în ambele registre, alegerea repertoriului. Citeva din cele mai cunoscute piese ale sale: În ziua mea, în noaptea mea, Ca-n glumă, Zile îndepărtate, Întoarce-te în ziua mea, În privirea ta.



STYX

● Sînt acordate prestigioasele premii Grammy, echivalente în lumea muzicii cu Oscar-urile filmului. La Country este premiată Dolly Parton (pentru „5 to 5” — film care a rulat și pe ecranele noastre), la Rock — Pat Benatar (Fire and Ice), Police (Don't Stand So Close To Me), Rick Springfield (Jessie's Girl); cîntecul anului — „Bette Davis Eyes” (interpretat de Kim Carnes); cele mai multe trofee le-a obținut Quincy Jones — cinci!; cel mai emoționant moment — decernarea trofeului „Albumul anului” — Double Fantasy — văduvei lui John Lennon, Yoko Ono.

APRILIE '82

● Premiul A 12-a ediție a decernării premiilor anuale „Juno” în Canada a fost dominată de grupul Loverboy, din Vancouver, care a obținut 5 trofee. Premiul Oscar pentru muzică de

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



ROSANNA FRATELLO



RAFFAELA CARRA

UN ADEVĂRAT SHOW-MAN: JOSEF LAUFER

Josef Laufer, intrat definitiv în memoria iubitorilor genului încă de la prima apariție pe scenele noastre, în martie 1968 (cine poate uita fantasticul său „Quo vadis“?), a revenit pentru a 5-a oară în România cu ocazia recitalului susținut pe scena concursului „Șlagăre în devenire”. Născut la Sables d'Olonne, în apropiere de La Rochelle, în Franța, în urmă cu 43 de ani, Laufer a copilărit în Franța și Anglia, iar prin intermediul mamei sale, de origine spaniolă, a făcut cunoștință cu muzica iberică. Este și motivul pentru care Laufer, interpret extrem de versatil, abordând cu ușurință stilurile cele mai diverse, este capabil să cante în concertele sale în nu mai puțin de 6 limbi, fiind o veritabilă vedetă internațională de mare anvergură. După serioase studii teatrale și muzicale la Praga, s-a lansat, cu două decenii în urmă, pe scena Teatrului ABC din capitala Cehoslovaciei. A cântat, rind pe rind, alături de formațiile Krystal, Tornado, Olympic, Mephisto, de orchestrele Karel Duba și Karel Vlach, a jucat pe scena teatrului Semafor, iar în ultima vreme este acompaniat de grupul Golem. Pe plan internațional, momentele de referință ale activității sale au fost aparițiile în cadrul galelor MIDEM de la Cannes, apoi în re-

vista cehoslovacă prezentată la Expoziția mondială de la Montreal, precum și pe scenele festivalurilor de la Bratislava, Brașov și Palermo, al căror laureat este. Pe lângă zecile de albume, majoritatea distinse cu „Discul de aur”, ce i-au fost editate de casa cehoslovacă Panton, a înregistrat piese de succes pe discuri Cornet (în R.F.G.) și MCA (în Statele Unite). Actor de teatru și film, scenarist, regizor TV și textier al tuturor cîntecelor sale, Josef Laufer este un artist de o deosebită vitalitate și complexitate, aflat în prezent la apogeul unei cariere strălucite. Alături de Karel Gott și Helena Vondráčková, el este o prezență artistică pe toate marile scene ale lumii, din Japonia în Statele Unite, din Uniunea Sovietică în Cuba. Atracția principală a aparițiilor sale constă în faptul că Laufer nu este un simplu cîntăreț sau actor, ci un adevărat show-man, ce subjugă sala prin recitaluri în care înglobează, alături de muzică — dansul, pantomima, numerele de circ uneori și întotdeauna, evident, umorul.

O MARE VOCE A CÎNTECULUI: LILI IVANOVA

Nu există nici un fel de îndoială că Lili Ivanova este vedeta nr. 1 a muzicii ușoare bulgare. Chiar dacă a avut ocazia,

film este decernat lui Vangelis — pentru partitura sa la „Charlots Of Fire” (Carele de foc). În Cehoslovacia s-au decernat tradiționalele „Privighetori de aur”: la formații — Olympic, Ladislav Stádl; la interprete — Hana Zagorová, Helena Vondráčková, Marika Gombitová; interpreți — Vítězslav Vavra, Michal David, Karel Gott (pentru a 18-a oară în decurs de 20 de ani scurși de la înflințarea trofeelor).

● Formații. S-a refăcut cvartetul vocal The Mamas & The Papas, o „firmă” de prestigiu a epocii psihedelice, cuprinzând 3 dintre membrii fondatori. Grupul de muzică reggae The Third World își aniversază un deceniu de existență prin imprimarea unui disc alături de Stevie Wonder — „Try Jah Love”. În Austria apar tot mai des în topuri formații locale plină nu demult nebagate în seamă de publicul larg: Rosachrom, Hansi Lang, Hallucination Co. Se impune supergrupul ASIA, un cvartet care se pregătește în secret din ianuarie 1981 (!) :

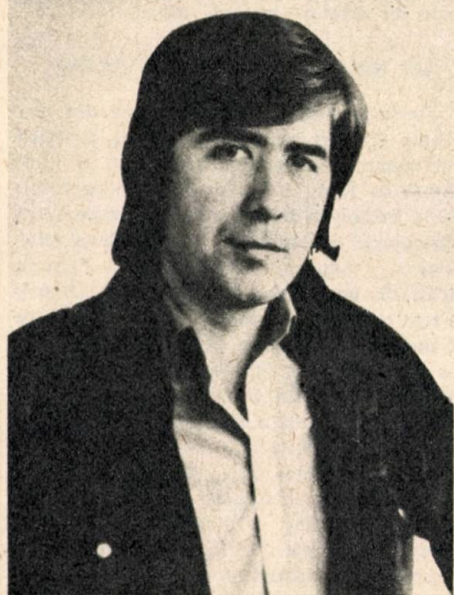
ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



NO DICE



RIKA ZARAI



CORNELIUS CONSTANTINIU

de-a lungul prodigioasei sale cariere de aproape două decenii, să evolueze în fața publicului din Uniunea Sovietică, Brazilia, Cuba, Finlanda, R. F. Germania, Cehoslovacia, Turcia, Franța, Iugoslavia, Spania (pentru a nu numi decît cîteva țări). Lili Ivanova nutrește o afecțiune aparte față de București și față de spectatorii săi: aici a efectuat, în 1963, primul său turneu peste hotare, cîntînd la restaurantul „Ambasador” alături de formația Horia Moculescu, aici a înregistrat primul său disc și — cum spune chiar ea — asemenea lucruri nu se uită. Dealtfel, se descurcă destul de bine, și acum, în românește. Adolescentă fiind, Lili Ivanova a renunțat la profesiunea de asistentă medicală în favoarea muzicii — și a această opțiune, cum spuneam, i-a adus numeroase satisfacții. În afara celor mai înalte onoruri artistice dobîndite în țara sa — și încununate cu titlul de Artistă emerită, primit la numai 23 de ani! — trebuie subliniat faptul că, practic, nu există un mare festival internațional la care Lili Ivanova să nu fi fost laureată. Și din acest punct de vedere, ea are un palmares unic, fiind distinsă, de cele mai multe ori cu Premiul I, la festivalurile de la Bratislava și Barcelona, Sopot, Sofia, Varșovia, Ankara, Tokio, Viña del Mar, Atena, Istanbul, Cannes, ca să nu mai vorbim de „Orfeul de aur”, unde a cucerit de cîteva ori Marele Premiu. În plus, Lili Ivanova are o discografie impre-

Carl Palmer (baterie, ex- Emerson Lake & Palmer), Steve Howe (chitară, 11 ani a fost în YES), Geoff Downes (keyboards, ex- Buggles, Yes), John Wetton (ch. bas, voce, fost în King Crimson, Uriah Heep, Roxy Music).

● După mulți ani de cercetări este lansat discul compact digital, realizat în colaborare de firmele Philips și Sony. În schimb, nu se poate găsi o soluție tehnică sau juridică pentru a împiedica copierea pe benzi și casete a discurilor: s-a estimat că în acest fel industria discografică pierde peste 3 miliarde de dolari anual (scoțînd discurile nevîndute).

● Succese. O colaborare reușită: cea dintre compozitorul Giorgio Moroder — autorul cîntecelor din filmul „Cat People” — și interpretul lor — David Bowie. Disc de platină pentru Joan Jett: frumoasa chitaristă și solistă vocală (fostă membră a formației feminine Runaways) și-a condus grupul — The Blackhearts — spre locul întâi în topuri, obținut cu cîntecul „I Love Rock'n'Roll”.

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII

sionantă, la casele Balkanton (Bulgaria), Melodiia (Uniunea Sovietică), Electrecord (România), Saigon (Spania), Arkon (Turcia) și altele. Pe plan muzical, ea colaborează îndeosebi cu compozitorii Toncio Rusev și Mitko Sterev. Vocea ei, de o impresionantă întindere și expresivitate, pune în valoare cîntecele atît de inspirate ale repertoriului său — adevărate miniaturi dramatice, beneficiînd de versuri de mare valoare, multe din ele aparținînd poetului Damian Damianov. Anul trecut, cu ocazia Zilei Culturii din R. P. Bulgaria, Lili Ivanova a fost distinsă cu prestigiosul titlu de Artist al poporului — fiind prima reprezentantă a muzicii ușoare din țara sa recompensată cu această distincție. Cîteva dintre cele mai noi succese ale repertoriului său: Săgețile se învîrtesc și O dragoste — ambele



compoziții proprii. Invocație — de Iosifov, Iubire și ură — de Sterev, Avertisment — de Rusev, Ca o pasăre — de Vakilov și Trifol — aceasta din urmă aparținînd lui Asen Gargov, conducătorul formației sale de acompaniament, Macii.

UN VALOROS „ACCENT” TULCEAN

Formația tulceană Accent, una din puținele grupări rock de la noi ce practică cu consecvență genul progresiv, a luat ființă în iunie 1979, la Casa Tineretului, fiind inițial un trio („melopeic”, cum spun fondatorii) alcătuit din Nicolae Sava (claviaturi, saxofon, vocal), Paul Prisada (chitară, vocal) și Gheorghe Torz (flaut). Peste o lună li se alătură bateristul Doru Constantin și au loc primele concerte — la Tirgu Mureș, Piatra Neamț, Focșani, Tulcea. Dar abia în august se stabilește titulatura actuală a grupului, lună în care este cooptat chitaristul-bas Florin Lefter. Sub noul nume, deja, primul succes — Premiul I la festivalul „Baladele Dunării” de la Galați — și tot în septembrie, prima apariție TV, cu piesele „La pescuit” și „Năzdrăvancele”. În fine, primul an de activitate se încheie prin cîteva spectacole susținute alături de Mircea Vintilă și Doru Stănculescu (de



● Pe 24 aprilie, la Harrogate (M. Britanie) are loc concursul Eurovision, din pricina costului ridicat (organizarea înghite peste 800 000 de dolari) nu participă decît 18 țări. Palmare: 1. R.F.G. (Nicole) 2. Israel (Avi Toledano) 3. Elveția (Arlotte Zola). S-a dovedit încă o dată importanța exagerată acordată aspectului vizual, prezenței scenice — din care cauză sînt avantajate interpretele și grupurile vocale feminine.

MAI '82

● Apar albumele cu Queen — Hot Space, Paul McCartney — Tug of War, Stevie Wonder — Original Musiquarium (album dublu așteptat de doi ani, dar care nu conține — pe lângă marile succese ale interpretului — decît 4 piese noi!).

● În Uniunea Sovietică se decernează primele distincții „Discul de aur”: majoritatea sînt obținute de înregistrări de muzică simfonică, excepție făcînd cantautoarea Alexandra Pahlmuta și formația Pesniari.

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



DEAN REED

altfel, Prisada și Sava sînt la rîndul lor talentați interpreți folk, distinși cu multe premii și în această postură). Luna februarie 1980 le aduce două remarcate apariții bucureștene: pe scena sălii Atelier a Teatrului Național, la cenaclul „N. Labiș” al revistei „Săptămîna” și pe aceea a Casei de cultură „M. Eminescu” — unde cîntă alături de Mircea Florian, Vali Sterian și din nou D. Stănculescu. În această perioadă apare în viața grupului inginerul de sunet Ștefan Traian, indispensabil în continuare, deoarece creațiile grupului presupun felurite efecte timbrale și sonore. Grupul este remarcat, și peste 3 luni înregistrează din nou la Radio — piesele „Ciinele Enot” (un succes de top) și „La pescuit”. Dealtfel, cu prima piesă apar în emisiunea TV realizată de Adrian Păunescu. Urmează o vară „plină”, cu concerte susținute la Costinești, Tecuci, Galați, Slobozia, Năvodari, prilej cu care sînt lansate noile compoziții (fie de grup, fie semnate Sava sau Prisada): Tema nr. 1, Fiii soarelui, Poveste nr. 1, Intervenție. Este cooptat un nou baterist, Marian Ene, dar în septembrie și acesta cedează locul lui Mihai Moraru. În această formulă, în noiembrie 1980 formația obține Premiul I la festivalul „Tinerete comunistă”, la Tulcea. Se alătură, la începutul lui '81, Monica Micula (vocal) și sînt șlefuite compozițiile Alarmă falsă (alt mare succes de public), Ciinele Enot,

Șarpele întîiul, Oul dogmatic, Drum bun, care sînt prezentate cu succes, în martie, la Sala Palatului, în cadrul celei de a IV-a. ediții a Spectacolului-concurs al formațiilor vocal-instrumentale „Club A”. Succes deosebit (mai puțin la juriu, dar așa se întîmplă...): muzica originală a grupului cucerește publicul, flautistul Torz obține o diplomă, iar formația este inclusă pe discul „live” editat de Electrecord, cu „Alarmă falsă”. Luna iunie a aceluiași an le aduce o altă mare confirmare a talentului: locul I în „Cîntarea României”, ediția a III-a, cu piesa „Scri-soarea XIII”. Fără Torz (el va fi înlocuit în octombrie cu Mitică Tiplic) și Moraru (care va reveni), Accent ia parte la „Ser-bările tineretii”, de la Costinești. În toamnă, o nouă apariție TV, cu „Drum bun” și invitație în Cenaclul „Flacăra”. În noiembrie, sînt lansate la București, pe scena prestigiosului Concurs al cîntecului politic pentru tineret și la Clubul „A”, noi



KATI KOVACS

● Conform statisticilor, cel mai „căutat” disc al anului 1981 în Polonia a fost „Sun Of Jamaica” (cu Goombay Dance Band) — 327 000 de exemplare vîndute. Îl urmează albume cu SBB și Budka Suflera, în Elveția clasamentele sînt dominate de grupul băstinaș de hard-rock Krokus (ultimul LP — „One Vice At A Time”). În schimb în Cehoslovacia se impun reluările după ABBA (realizate de H. Vondráčková), Air Supply (Lenka Filipová), Joe Dolce (Jiri Korn).

IUNIE '82

● Simon și Garfunkel își continuă turneul mondial, înregistrînd numai triumfuri: aflați în Japonia, confirmă în cursul unui interviu posibilitatea refacerii pe baze permanente a celorbrului lor duo.

● Concertele lui Barry Manilow în Marea Britanie au provocat o neașteptată agitație în sinul Uniunii muzicienilor englezi: deoarece în locul unei orchestre largi (cum au fost cele

ITINERAR, PE MERIDIANELE MUZICII



SZOCs JUDITH

compoziții: Cîntăreți bolnavi, Poveste nr. 2, Să ne gîndim cît nu e prea tîrziu. Locurile I atîns în topurile revistelor Săptămîna, Tribuna, Cronica dovedesc atît priză la public, cît și seriozitatea cu care cei 7 membri actuali ai grupului tulcean abordează acest gen atît de dificil. Îi așteptăm cu noi pîse de succes,



IRENA JAROCKA

neuitînd aportul pe care și-l au, lîună de lîună, la remarcabilele Seri ale tîneretului organizate în Sala Sporturilor din Tulcea cu participarea unor nume cunoscute ale vieții noastre artistice.

Grupaj realizat de OCTAVIAN și FLORIN-SILVIU URSULESCU



GEORGETTE LEMAIRE

utilizate la înregistrări) pe scenă s-au folosit doar sintetizatoare, s-a depus o moșune care cece interzicerea acestor aparate ce provoacă șomajul a zeii de instrumentiști.

● Apare discul intitulat sugestiv „Chicago 16” (desigur, al 16-lea album al formației americane de jazz-rock). Alte apariții mult așteptate: The Hunter (Blondie), Now And Forever (Air Supply), Donna Summer, Avalon — Roxy Music.

● Se reformează trioul Crosby Stills and Nash — primul disc se intitulează „Daylight Again”. Reapare și Robert Plant — solist vocal al grupului Led Zeppelin (destrămat) — cu un prim album solistic — „Pictures At Eleven”.

● Sylvester Stallone, neobosit, termină seria a treia a peliculei „Rocky”: pînă la lansarea sa pe piață, are succes tema muzicală a filmului — „Eye Of The Tiger” — interpretată de grupul Survivor.

ITINEŢAR, PE MERIDIANELE MUZICII

CURIER CINEMATOGRAFIC



După cinci ani și 103 episoade, serialul „Dallas” păstrează în S.U.A. cel mai ridicat indice de vizionare. Presa americană notează chiar cu stupeoare că acest serial, prin episoadele cheie, a bătut recordul de telespectatori, depășindu-l chiar pe cel din 20 iulie 1969, cînd Neil Armstrong a pus piciorul pe lună! Actorul Larry Hagman, care-l interpretează pe J.R., depășește în cadrul box-office-ului, actori ca Paul Newman, Warren Beatty sau Jack Nicholson.

Cînd, în 1977, scenaristul David Jacob și producătorul Leonard Katzman au definitivat primele episoade, nimeni nu se aștepta la un asemenea succes și longevitate la posturile de televiziune. Aici trebuie însă menționat că nu în toate țările serialul a fost atît de bine primit. Ziarele italiene, de pildă, au vorbit cu răceală despre încercăturile și reușitele familiei Ewing, considerînd filmul plictisitor, iar televiziunea japoneză a fost nevoită să-l retragă de pe post după primele

săptămîni, deoarece nu reușea să trezească interesul unui minimum de telespectatori.

Actorii la care s-a apelat nu erau atît de cunoscuți, singura care putea pretinde titlul de vedetă era Bel Geddes (Miss Ellie, în film) Jim Davis (Jock), actor de mina a doua, va cunoaște cu acest serial celebritatea, înainte de a muri. Larry Hagman se afla în acea perioadă în pierdere de vreme în ceea ce privește rolurile secundare. Linda Gray (Sue Ellen) avea cîteva foiletoane la activ, iar Victoria Principal (Pamela) nu făcuse film de peste trei ani și era tocmai pe punctul de a se profila în decorațiuni interioare. În ceea ce le privește pe Charlene Tilton (Lucy) și Mary Crosby (sora lui Sue Ellen), fiica celebrului Bing Crosby, se aflau la debut. Patrick Duffy (Bobby) era un actor în plină ascensiune, după ce interpretase rolul princi-

pal din serialul de succes „Omul care venea din Atlantida”.

Scenaristul prefigurase ca personajului Bobby să-i revină locul principal în film iar Patrick Duffy să interpreteze rolul lui J.R. Acesta a refuzat temîndu-se că un rol atît de antipatic i-ar putea dăuna carierei sale. Ceea ce nu i-a cauzat, ci, dimpotrivă, lui Larry Hagman, care primește 100 000 dolari pentru un episod, plus un milion de dolari anual, reprezentînd procentajul ce i se cuvine din vânzările de suveniruri legate de film. Este cunoscut la Hollywood ca cel mai mare colecționar de soldați de plumb și pălării texane.

O altă vedetă a filmului: ferma Southfork. Situată la Plano, la 30 kilometri de Dallas, ea are peste 100 de hectare și aparține bogătaşului Joe Rand Duncan care a închiriat-o studiourilor Lorrimer pentru a face o bucurie copiilor.



Implacabila saga
a „giganților”
din Texas: familia Ewing

93321



După cartea celebrei ziariste italiene Oriana Fallaci „Un bărbat” regizorul și actorul Robert Redford lucrează la adaptare, în care rolul principal feminin urmează să îl dețină Faye Dunaway. Într-un recent interviu, Faye Dunaway declară că este foarte timidă și vulnerabilă. Presa de specialitate scrie, după fiecare nou rol al actriței lansate în „Bonnie and Clyde” că interpretarea a fost făcută cu toată naturalețea și talentul posibil.

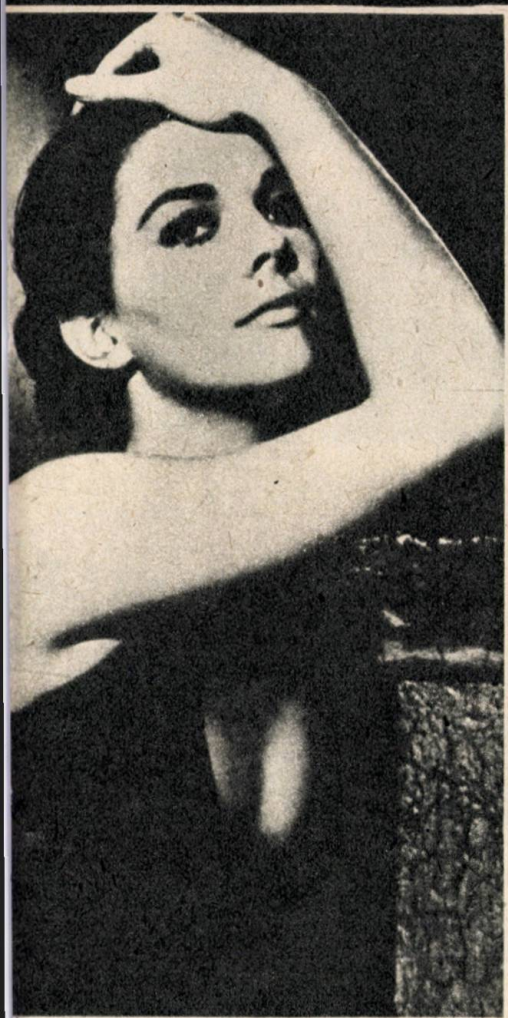
Claudia Cardinale declară că nu are de gând să părăsească platourile de filmare. „La vîrsta mea, de 43 de ani, nu ți se mai cere să fii doar frumoasă”. Rolurile de intensă factură și vibrație dramatică interpretate de-a lungul carierei sale nu sînt însă un motiv pentru a face această afirmație.



Victoria Principal și Linda Gray :
opuse în film, rivale în Hollywood

Sissy Spacek și Jack Lemmon sînt interpreții principali ai filmului „Missing”, regizat de Costa Gavras, film distins ex-aequo cu Premiul Palme d'Or la festivalul internațional al filmului de la Cannes.





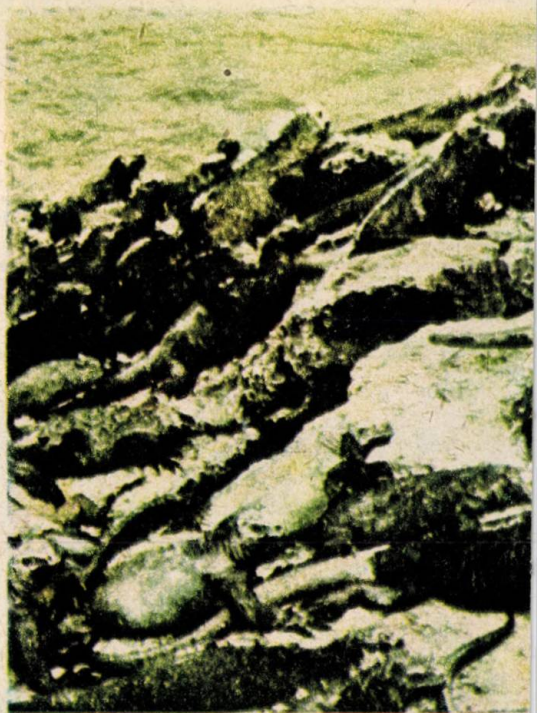
Viața Nataliei Wood, tragic curmată la apogeul activității sale cinematografice, se confundă cu istoria Hollywoodului. Remarcată de publicul american încă la vârsta de 5 ani, ea apare la 7 ani alături de Orson Welles și Claudette Colbert iar la 13 ani jucase deja în opt filme. Cu re-lul din „Furia de a trăi”, unde îl are ca partener pe James Dean, cunoaște succesul internațional. Actrița care „avea ceva de faun rănit în privire” rămâne în memoria iubitorilor filmului ca interpreta de neuitat a Mariel din „West Side Story”



Anne Marie Philippe este — poate că zimbetul ei v-a determinat deja să ghiciți — fiica lui Gérard Philippe. Considerată de presa franceză de specialitate ca foarte talentată și ambițioasă, Anne Marie joacă în filme și piese de teatru de Hugo, Corneille, Claudel, Anouilh.



Pentru a fi frumoasă, este suficient să te simți frumoasă, spune Raquel Welch, care, la 39 de ani pare mai tină chiar decât fiica sa, lăsându-i perplecsi pe dieteticienii și medicii ce caută să afle secretul menținerii într-o formă excelentă. Un indiciu poate că îl oferă declarația soțului său, scenaristul francez André Weinfeld : Raquel nu lasă nimic la întâmplare, și mai ales munca. O disciplină de fier. O oră și jumătate de exerciții fizice pe zi. Ceea ce-i place cel mai mult este să creeze o ambianță energică, plină de viață în jurul ei. O viață echilibrată, sănătoasă, al cărui postulat principal ar fi: pentru a fi frumoasă, trebuie să fii în formă. Pentru a fi în formă trebuie să te simți sigură de tine. Iar ca să fii sigură de tine, trebuie să te simți frumoasă... Simplu, nu? Și un alt „sfat” dat cu generozitate de cea mai frumoasă femeie din lume : învață să te lubestii rămânând în același timp cea mai mare dușmancă a ta.

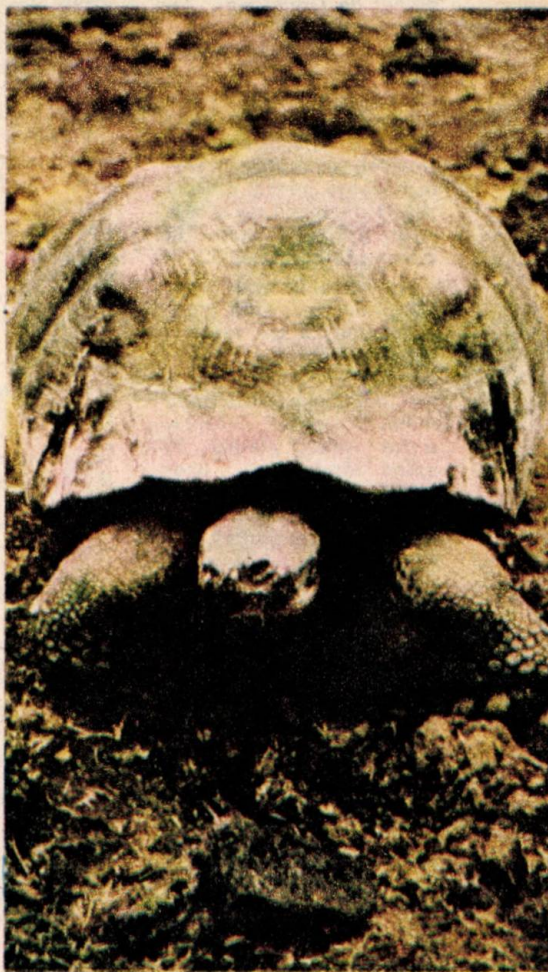
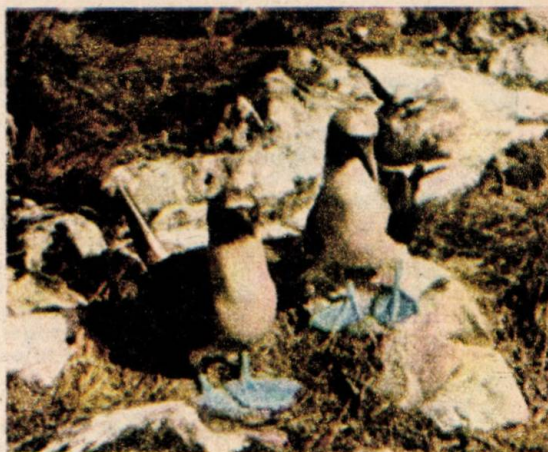


BĂTĂLIA DIN INSULELE

Valurile oceanului se izbesc cu tumult de țărâmbesc cu tumult de țărâmbesc format din lava neagră, pietrificată, rostogolindu-se peste crabii de culoarea apusului de soare. O pică compusă

din picături microscopice se împrăstie deasupra canioanelor tăiate în țărâmbesc de apa oceanului. Iguane de mare, desprinse parcă din tablourile lui Hieronymus Bosch, cu aspectul unor

dragoni cu înfățișare hi-doasă, dau impresia că țin să-ți amintească că trăiesc de milenii pe aceste meleaguri. Pescăruși și alte păsări de mare se lasă în picaj, scoțind



IN CARTEA NATURII

ECOLOGICĂ GALAPAGOS

sunete ascuțite ce se a-
daugă larmei făcute de
colonia de lei de mare.
Pescărușul cu coadă de
rindunică, cu ochi negri,
mari, luminoși, perfect ro-
tunzi, și porumbelul de

Galapagos, cel mai fru-
mos porumbel din lume,
cu pieptul roz, ochi albaș-
tri și aripi pistruiate, po-
zează cu calm pentru cei
ce vor să-i fotografieze.

Iată imaginea unuia din
cele mai frumoase și mai
misterioase arhipelaguri
ale globului, cel al Insu-
lelor Galapagos, așa cum
este prezentată de publi-

rația britanică „Observer”.

Arhipelagul Galapagos, format din 10 insule principale, situat în estul Oceanului Pacific, la circa 1 080 km de Coasta Americii de Sud, parte a teritoriului Republicii Ecuador, este singurul loc din lume unde poți întâlni pinguini și păsări flamingo trăind alături. Flora și fauna cel populată — cormoranul nezburaător, care se scufundă ca o focă pentru a-și asigura hrana, pinguinul de Galapagos, porumbelul de Galapagos, iguanele de uscat și de mare, pescărușii cu coadă de rindunică, patru subspecii de mierle americane și 13 subspecii de cintezoși, faimoasele broaște țestoase uriașe, precum și 228 de specii de plante — nu pot fi întâlnite în altă parte a planetei.

Apele adinci care separă insulele, dovadă clară a faptului că nu au fost niciodată unite între ele, precum și curenții oceanici iuți din această zonă a Pacificului au constituit tot atâtea piedici în calea răspândirii unor specii de animale de pe o insulă pe alta. În consecință, o mare parte din aceste insule au propriile lor specii de animale și plante. Lipsa vinturilor puternice nu a permis, de asemenea, împrăștierea semințelor diferitelor plante de pe o insulă pe alta. Marea izolare în care aceste animale au trăit timp îndelungat a făcut ca ele să nu cunoască teama. După toate aparențele, ele au rămas la fel de blinde ca și pe vremea cind Charles Darwin reușea, în urmă cu 150 de ani, să prindă o serie de păsări doar cu ajutorul pălăriei. Dar odată cu sosirea omului în arhipelag (în prezent numărul locuitorilor se ridică la 5 000) au început să apară și pericolele pentru însăși existența animalelor și plantelor indigene. Amenințarea principală a

venit din partea pisicilor, cîinilor, șobolanilor, caprelor aduse în cursul timpului în arhipelag de către pescari, vânători de balene, fermieri. Acești intruși, înmulțindu-se peste măsură și sălbăticiindu-se, au provocat distrugerea unor specii de animale și plante specifice Insulelor Galapagos. În consecință, balanța ecologică a citorva din insulele arhipelagului a fost dezechilibrată pentru foarte multă vreme. În această privință, Insula Pinza (Abingdon) oferă un exemplu alarmant. Aici, în 1959, pescarii au lăsat doar două capre și un țap, care pînă în 1971 au dat 20 000 de urmași. În următorii 10 ani, numărul lor s-a dublat și deși inspectorii parcului național le-au declarat un război total, împușcînd zeci de mii de capete, se presupune că tot au mai rămas 30—40 de indivizi bine ascunși prin tufișurile dese, în locurile greu accesibile. Din fericire, pe această insulă vegetația se mai poate reface, dar în alte locuri distrugerea poate fi ireversibilă. Urmări catastrofale poate avea și introducerea în natura insulelor a unor insecte sau plante străine. Astfel, o specie de furnici adusă accidental în arhipelag într-un fruct de ananas a provocat distrugerii însemnate. Pentru a împiedica producerea unor asemenea consecințe nedorite, autoritățile cer turiștilor ca înainte de a debarca pe țărmul acestor insule să-și steargă... picioarele. Iar faptul că unul dintre vizitatori a luat cu el pe mal și pisica a produs o adevărată panică.

În pericol se află, în primul rînd, broaștele țestoase uriașe, care erau atît de numeroase pe Insulele Galapagos în momentul descoperirii lor, în 1535, încît după ele s-a dat numele întregului arhipelag. Cuvîntul spaniol

„galapagó” înseamnă broască țestoasă. La descoperirea acestor insule erau 15 subspecii de broaște țestoase, dintre care 10 subspecii populau 10 insule diferite, în timp ce celelalte trăiau pe versanții a cinci vulcani aflați pe insula Isabela (Albermarle), cea mai mare din arhipelag. Carnea acestor broaște țestoase fiind foarte gustoasă, a început vinarea lor masivă. Aceste animale s-au dovedit deosebit de prețioase deoarece au proprietatea de a supraviețui timp îndelungat chiar și fără hrană și apă, ceea ce face să fie considerate „conserve ideale”, putîndu-se păstra vii. În consecință, s-au înregistrat cazuri cînd o singură corabie lua 900 de exemplare la bord. Așa se explică dispariția completă, spre mijlocul secolului trecut, a subspeciilor care populează insulele Santa Maria și Santa Fé. Vinarea broaștelor țestoase a fost în ultima vreme interzisă. Cu toate acestea, ele continuă să dispară ca urmare a înmulțirii în aceste insule, fără măsură, a animalelor aduse de om. Astfel, caprele distrug vegetația cu care ele se hrănesc, în timp ce cîinii, pisicile și șobolanii le mănîncă ouăle și puii. În prezent, din cele 15 subspecii de broaște țestoase au mai rămas doar 11, iar în curînd, cînd va muri și ultimul exemplar al subspeciei din insula Pinta, vor mai rămîne 10.

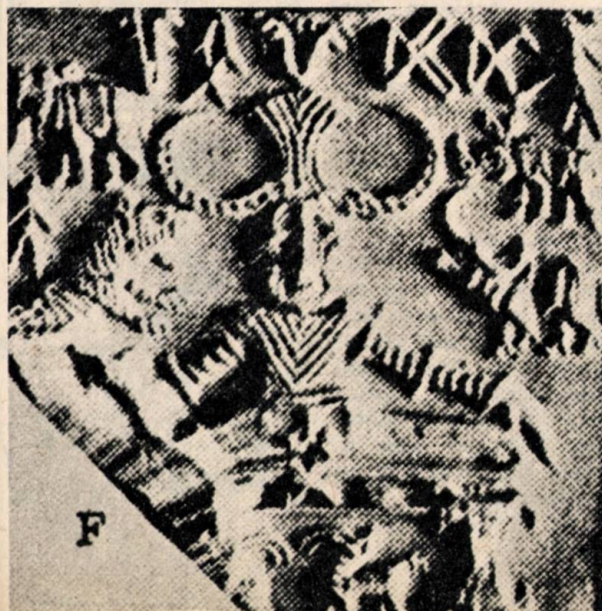
Pentru salvarea faunei și florei indigene din Insulele Galapagos a început o adevărată bătălie. Protagonisții sînt specialiștii ecuadorieni de la parcul național, precum și experții de diferite naționalități care activează în cadrul stațiunii biologice Darwin înființată la începutul deceniului '60.

T. PRELIȚEANU

O MISTERIOASĂ CIVILIZAȚIE: HARAPPAN

Un mister greu de elucidaț il ascunde o civilizație pînă nu demult a-

proape necunoscută — civilizația harappan din valea Indusului, care a



cunoscut o deosebită dezvoltare între anii 2500 și 1900 î.e.n. Zona ei de cuprindere (pe o parte din actualele teritorii ale Indiei și Pakistanului), este mult mai mare decît cea a civilizațiilor sumeriană și egipteană la un loc, relatează publicația „Indian and Foreign Review”. Harappanii s-au dovedit a fi buni administratori și au desfășurat un comerț internațional înfloritor. Din acea perioadă îndepărtată din istoria omenirii au rămas pînă în zilele noastre vestigiile unor orașe curate, bine planificate, ce asigurau locuitorilor un confort uimitor: Harappan și Mohenjo-daro (Pakistan), importante centre politice, Lothal (India), însemnat centru comercial, și Kalibangan (India) centru religios al acestei civilizații.

Casele din orașele harappanilor erau construite pe platforme dispuse în terase pentru a fi ferite de inundațiile repetate ale fluviului Indus și ale râurilor Sabarmati și Sarasvati. Reprezentanții acestei civilizații au standardizat producția de mărfuri și serviciile în toate ținuturile locuite de ei. Au introdus un sistem zecimal pentru măsurătorile liniare. Schimburile comerciale cu străinătatea se făceau prin portul Lothal situat pe țărmul golfului Combay. Arheologii au descoperit cu uimire că activitățile portuare se desfășurau într-un doc proiectat științific. La Lothal se pare că se afla, de altfel, unul din cele mai vechi docuri din lume. Aici a fost găsit modelul miniatural al unei nave din acele timpuri. Prin acest port se exportau bumbac, fildeș, obiecte de podoabă etc., iar între mărfurile de import un loc important îl deținea lina.

Contribuția cea mai importantă pe care civilizația harappan a adus-o la moștenirea culturală a

lunii a reprezentat-o, însă, scrierea. Ea s-a păstrat încrustată pe circa 3000 de sigilii confecționate din steatită, care au fost descoperite în secolul nostru. Numeroasele încercări făcute, în decursul anilor, de diferiți oameni de știință din lume pentru a descifra această scriere nu au fost încununate de succes. Dar de curind savantul S.R. Rao, ce răspunde de cercetările arheologice ce se desfășoară în India, a reușit să dezlege misterul acestei scrieri, care este parțial pictografică, dar se bazează pe un sistem alfabetic. Modul de a gândi al harappanilor a încetat, astfel, să mai constituie un mister.

În calea descifrării acestei scrieri s-au ridicat numeroase obstacole. În fața ochilor savanților se afla o scriere necunoscută într-o limbă necunoscută, iar inscripțiile păstrate sînt atît de scurte încît nu ofereau nici o cheie, care ar fi putut consta, de pildă, din repetarea de cuvinte sau propoziții în cadrul aceleiași text. Greutatea înțelegerii et a derivat și din faptul că era o scriere mixtă, alcătuită din pictograme și semne liniare. Deosebit de înșelătoare s-au dovedit a fi în această scriere pseudopictogramele. Procesul combinării semnelor este foarte clar în scrierea din valea Indusului. Cu șase semne de bază, harappanii puteau, prin permutări și combinații, să alcătuiască 107 semne care să arate diferit. O analiză temeinică și îngrijită a tuturor pseudopictogramelor întîlnite în scrierea civilizației harappan a dezvăluit că în această scriere sînt 62 semne de bază. Ulterior, în scrierea harappan tirzie (1900—1600 î.e.n.) numărul total de semne s-a redus la 22, ca urmare a renunțării la pictograme. Acest proces de simplificare a scrierii este evident pe sigiliile din ultima perioadă a existenței orașelor Lothal și Mohenjodaro. Semnele de bază

din această scriere pot fi identificate ușor deoarece apar în mod independent în multe inscripții fără a fi umbrite de semne auxiliare. Numărul redus de semne de bază indică faptul că această scriere a evoluat, pe măsura ce s-a renunțat la utilizarea pictogramelor, spre o scriere fonetică. S-a constatat, totodată, că trei trăsături tipice pentru scrierile indiene din antichitate și din prezent, adică dublarea unui semn, alăturarea a două sau mai multor semne de bază pentru formarea de consoane de legătură și accentuarea unui semn de bază cu ajutorul unor linii își au originea în vechea scriere din valea Indusului.

Analizarea semnelor compuse utilizate în limba harappan a arătat cercetătorilor că aceasta nu era o limbă dravidiană, așa cum o considerau unele teorii mai vechi. Studiarea atentă a inscripțiilor de pe sigilii și vasele de lut a dus la descoperirea că această scriere trebuia citită de la dreapta la stînga ca și vechile scrieri semitice. S-a observat că 75 la sută din semnele utilizate în scrierea harappan tirzie erau asemănătoare cu cele din scrierile nord-semitice contemporane cu ea. S-a tras concluzia că aceste semne trebuie să aibă aceeași valoare fonetică în ambele limbi. Aceste semne au constituit, în final, cheia care a dus la dezlegarea vechii scrieri. Cercetătorii au remarcat, însă, că în scrierea harappan, spre deosebire de cele semitice, s-au adoptat semne ajutoare pentru reprezentarea vocalelor. De asemenea, scrierea din valea Indusului se individualiza și prin faptul că folosea semne compuse pentru a exprima silabe și consoane de legătură. Deci limba harappan nu era semitică și, după cum s-a arătat anterior, nici dravidiană. Cheia folosită pentru dezlegarea acestei scrieri a dus la identificarea cuvintelor aeka, tr, hapta, dasa și sata în inscripțiile de pe sigilii. Ele



corespund cuvintelor indo europene unu, trei, șapte, zece și o sută. În cazul substantivelor din limba harappan a fost pusă în evidență prezența sufizelor flexionare ă, ae și ah sau ha, care corespund terminațiilor cazurilor instrumental, dativ și genitiv a, e și as/s din vechea indo-ariană. S-a constatat că vocabularul și semantica străvechii limbi folosite în valea Indusului indicau o deosebită afinitate a acesteia cu limbile indo-europene. Dealtfel, una din cele mai semnificative caracteristici a acestei limbi este utilizarea frecventă a compuziilor nominale, care reprezintă, de asemenea, o trăsătură izbitoare a vechii indo-ariene.

Descifrarea acestor scrieri a permis citirea sigiliilor, care, astfel s-a aflat că aveau rolul de a autentifica mărfurile și de a indica sursa și destinația lor. Citirea inscripțiilor de pe sigiliile din valea Indusului a dus la dezvăluirea existenței unei ierarhii de administratori sau stăpînituri. Cea mai înaltă autoritate era cea de „guvernator al guvernatorului” sau de „stăpîn al stăpînului”. De remarcat că în scrierea harappan se întîlnesc numele de eroi, zeiță și animale zeificate care au fost ulterior preluate de vechea scriere indiană Rigveda. Aceasta din urmă păstrează și amintirea producerii unor inundații catastrofale. De aici oamenii de știință au tras concluzia că civilizația harappan a dispărut nu din cauza invaziilor triburilor indo-europene, așa cum s-a crezut la un moment dat, ci tocmai din cauza unor inundații catastrofale. Populația harappan, care vorbea, după cum s-a putut stabili, o limbă înrudită cu vechea indo-ariană, a părăsit orașele distruse de ape pentru a se așeza la cumpăna fluviilor Indus și Gange. Această civilizație a dispărut, apoi, cu totul de pe scena istoriei.

**TUDOR
PRELIPCEANU**

DIN CARTEA NATURII

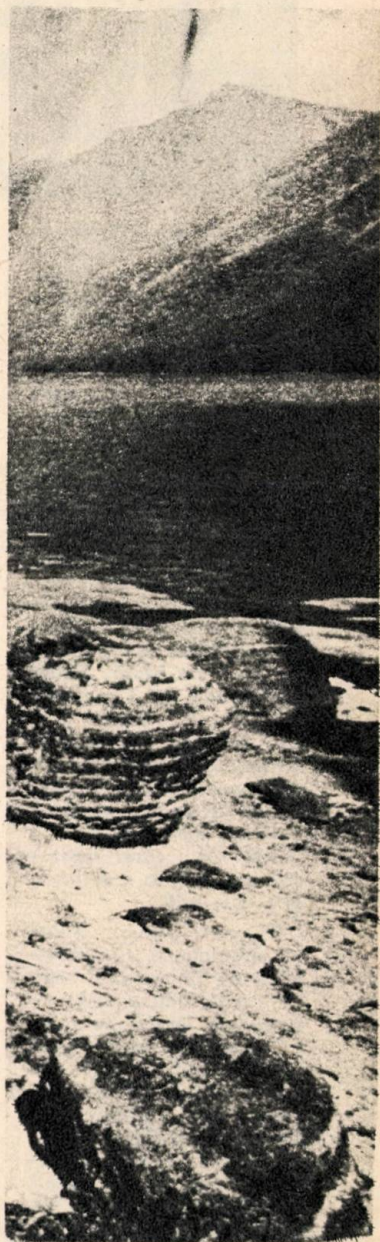
„OCHI ALBAȘTRI” CIUDAȚI

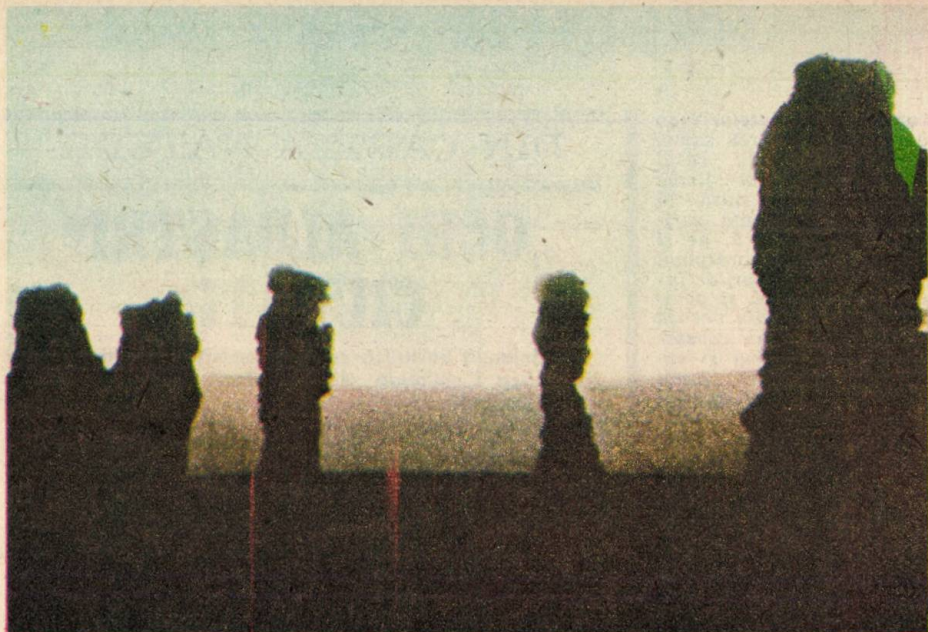
În Uniunea Sovietică există circa 3 milioane de lacuri de toate dimensiunile, cu caracteristici mai mult sau mai puțin obișnuite. Sînt însă o serie de lacuri ce nu pot fi numite decît lacuri ciudațe, ale căror taine au fost aflate de specialiști sau reprezentînd încă semne de întrebare. Cîteva dintre aceste lacuri le prezentăm cititorilor noștri, prin intermediul unor extrase din cartea cercetătorului sovietic Alexandr Muranov, „Ochii albaștri ai planetei noastre”.

Lacul pulsator. De curînd, s-a reușit descifrarea tainei unui uimitor fenomen natural: dispariția periodică a apei din lacul montan Merzbacher din Kirghizia. Lacul se află la altitudinea de 3 200 metri, într-o zonă greu accesibilă a munților Tian-Șan între doi din cei mai mari ghețari din U.R.S.S.: Inilec de Sud și Inilec de Nord. Fundul lacului este tot un ghețar. Particularitatea acestui lac, format într-o cupă de gheață, constă în faptul că sistematic, o dată, uneori chiar de două ori pe an, întreaga cantitate de apă dispăre brusc.

Cercetătorii au stabilit că în cazul cînd se acumulează o mare cantitate de apă, partea pe jumătate înghețată a ghețarului Inilec de Sud, unde se află lacul, se topește și se deschide ca o veritabilă „ecluză” care duce spre un tunel de gheață. În

momentul deschiderii „ecluzei” apa pornește la vale cu un debit de 500





metri cubi pe secundă, ajungând în riul Inilcek, al cărui nivel crește brusc. Apa din lac influențează puternic nivelul riului Oari-Djaz, în care se varsă riul Inilcek. Deoarece aceste riuri curg prin zone nelocuite, ele nu produc pagube. Oamenii de știință reușesc să prezică exact momentul dispariției vremelnice a apelor lacului Merzbacher.

Jumătate dulce — jumătate sărat. În regiunea nisipoasă din vestul Turkmenei se află lacul Iaskhan. El are forma unei potcoave, una din laturi având apă dulce, iar cealaltă, apă sărată. Vara, când apa lacurilor din regiune scade, lacul Iaskhan rămâne neschimbat. Ciudățiile lui se datorează unei mări subterane de apă dulce, ale cărei rezerve sunt evaluate la 8 miliarde m.c. de apă.

Cu cinci nivele. Micul lac Moguilnoie, cu o adâncime de 18 metri, se află în insula Kildine, din apropierea insulei Kola. Asemenea unui tort supraetajat, acest lac este divizat în cinci straturi de apă, diferite. „Etajul” superior, al cincilea, conține apă dulce, rece și limpede. Aici se găsesc viețări asemănătoare cu cele ce se întâlnesc în mod frec-

vent în lacurile arctice. Apa celui de-al treilea „etaj” este sărată. Fauna și flora sînt tipic marine: anemone de mare, crustacee, stele de mare. Și nici o singură vietate din stratul de deasupra. Între aceste două nivele, se află o zonă tranzitorie: apă sălcie, puțin populată, dar în care nu trăiesc reprezentanți specifiți ai apei mărilor. Etajul al doilea este întunecos. Apa este saturată numai de bacterii care absorb și oxidează hidrogenul sulfurat care urcă dinspre fundul lacului. Acest strat funcționează ca un filtru protector, nepermițând gazului nociv să urce la etajul al treilea. În sfîrșit, nivelul inferior se compune din nămol lichid.

Moguilnoie este un lac foarte vechi, care a cunoscut mai multe perioade geologice, aici găsindu-se încă anumite specii de viețuitoare care au dispărut de mult timp din marea vecină, Barentz. Deși lacul nu comunică în nici un fel cu marea, se observă existența marelui. Încă nu se cunoaște cum a luat naștere lacul, de ce el este atât de ciudat divizat și nici ce anume

menține excepționala stabilitate a fiecărui nivel de apă. Și nici de ce se numește Moguilnoie (lacul mormintului), din moment ce în straturile sale superioare trăiesc viețuitoare.

Cu pietre... crescînd. În Altai, în stepa Kulunda, printre alte numeroase lacuri de apă dulce sau sărată, se află lacul Malinovoie. Faptul că el ocupă un loc distinct printre celelalte lacuri se datorează ciudăției sale, nicăieri întâlnită: din apa sa cresc pietre. Acestea apar în locuri unde nu era nici urmă de așa ceva, la început de dimensiuni mici, apoi cresc văzînd cu ochii. Ciudăția lacului Malinovoie poate fi explicată prin compoziția chimică a apei, în care sînt dizolvate săruri de magneziu. Apele ce vin din sursele subterane sînt bogate în sodă, astfel încît, în urma reacției chimice ce se petrece la nașterea pietrelor, pe care localnicii le folosesc ca material de construcție.

Cu coloane de gheață. Iarna, cînd suprafața sa este acoperită de gheață, se observă un fenomen curios pe lacul Balyktak, din lakuția: coloane de gheață se ridică din loc

in loc. Goale in interior, ele seamăna cu niște ghețuri de 2-3 metri înălțime, încremenite de ger. Primăvara, cind gheața se topește, coloanele se prăbușesc, din ele rămânind doar cite o grămadă de gheață poroasă, gălbui, ce degajează miros de hidrogen sulfurat. Ce se petrece? Materiile organice se descompun fără încetare în nămolul de pe fundul lacului, iar procesul acesta este însoțit de degajări de gaz care, străpungind fisurile gheței, scapă în atmosferă împreună cu particule de apă ce îngheață odată a-junse la suprafață, formind coloane de gheață.

Lac de asfalt. Un lac de bitum solid se găsește în partea răsăriteană a Siberiei septentrionale. Cu 120 kilometri lungime și peste 15 metri adâncime, acesta conține miliarde tone de bitum. Se pare că explicația originii sale ar consta în faptul că, în urmă cu milioane de ani, în acest loc exista o mare caldă. În urma proceselor complexe care s-au desfășurat în nămolul său, bogat în substanțe organice și minerale, au luat naștere particule fine de petrol. Cu timpul, rocile formate, imbibate cu petrol, au urcat la suprafa-

ță, rămânind numai ele după ce marea a dispărut.

Cel mai cald lac există în Kamciatka și se numește Fumuroinoie. Puternice surse de apă caldă ținesc din adâncuri într-o bolboroseală continuă. Deoarece temperatura apei este de peste 50 grade Celsius, aici nu trăiesc pești. În schimb, în jurul lacului își petrec iarna o sumedenie de păsări.

Cel mai rece lac se află în Taimir, în nordul U.R.S.S. și se întinde pe o lungime de circa 200 km. Malurile sale sînt sinuoase și abundă în golfuri mici. Apa, deosebit de rece, împede precum cristalul, este practic neatinșă de om. Chiar în zilele cele mai călduroase de aici, temperatura apei nu urcă mai mult de 5-7 grade. Doar două luni pe an lacul este descoperit, restul timpului el doarme sub un strat gros de gheață.

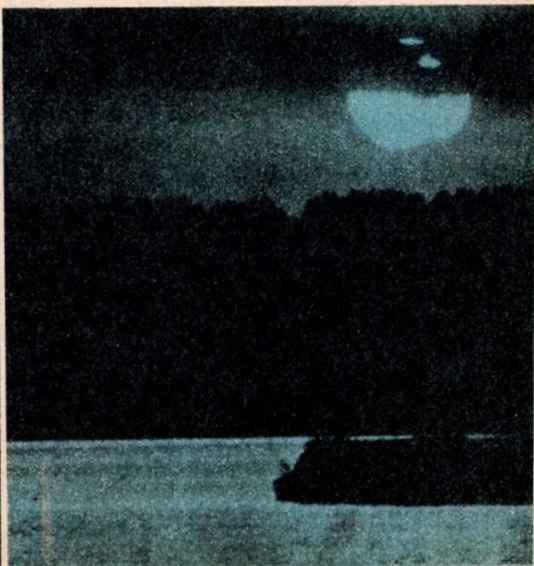
Cel mai pustiu lac se cheamă chiar Pustoi (vid, pustiu). Printre multitudinea de lacuri din regiunea Kuznețk se află lacuri de toate felurile: sărate, dulci, adînci, mari sau mici. În toate însă se găsește pește. Doar unul singur, și acesta este Pustoi, nu are nici un pește. Mai mult; din lacurile din jur

curg spre lacul pustiu o mulțime de riulețe. Și totuși, peștii se opresc chiar la întîlnirea cu apa acestui straniu lac. Ceva anume îi alungă. S-a încercat, de mai multe ori, să se populeze acest lac cu broaște sau specii de pește mai puțin pretențios, dar fără nici un rezultat. Chimistii au constatat cu surprindere că apa lacului pustiu prezintă absolut aceeași compoziție ca și cea a lacurilor vecine.

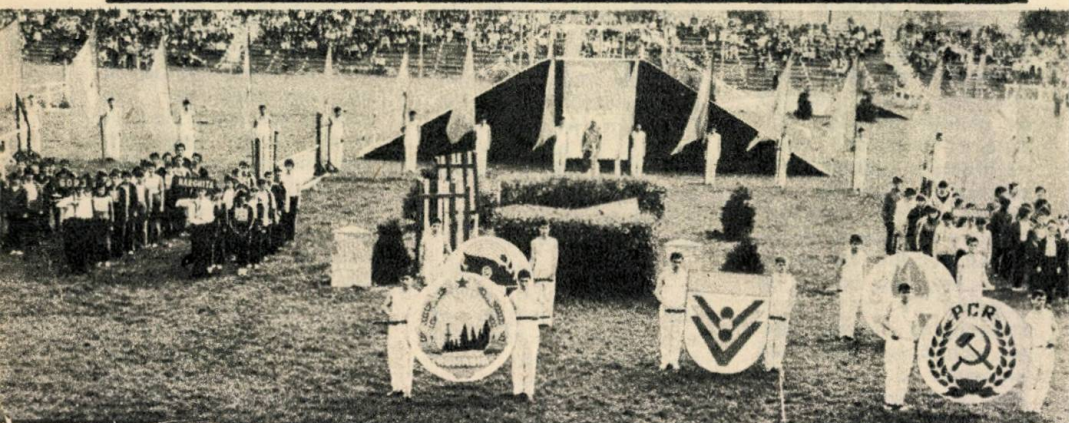
Cel mai dulce - Stadoikoie - se găsește în regiunea Celiabinsk din Ural. În el se pot spăla, fără săpun, rufe, petele de grăsime dispărind imediat. Analiza apei a arătat că apa lacului este deosebit de alcalină, conține sodă și clorură de sodiu. Iar soda, se știe, are un ușor gust dulceag ceea ce face ca și apa lacului să fie dulce.

Cel mai roșu lac este situat pe o insulă din Marea Caspică și are malurile dintr-o masă neagră ce seamănă cu asfaltul. Apa este colorată în roșu datorită unor microorganisme care trăiesc aici. Apa nu este bună de băut însă lacul oferă o imagine de o frumusețe tulburătoare.

R. A.



SUB SEMNUL DACIADEI



ŞASE MILIOANE DE TINERI ÎN ARENELE SPORTULUI

Este tot mai evident că, în societatea de azi, sportul, educația fizică ocupă un loc distinct în viața și preocupările generațiilor tinere. Este ceea ce confirmă, cu putere, interesul mereu crescând al maselor pentru fenomenul sportiv. Inutil să demonstrăm, să explicăm în ce rezidă dezvoltarea acestei activități de mare rezonanță socială. Mobilurile sînt cunoscute; începînd cu necesitatea practicării sportului, pentru vigoarea și sănătatea proprie și terminînd cu valențele umane, ale spectacolului sportiv, care polarizează interesul a milioane de oameni, de toate vîrstele.

Dacă astăzi se poate vorbi de fenomenul sportiv, ca despre un fenomen social, de mase, aceasta se datorește faptului că sportul este privit și conceput nu doar ca un permanent efort de a depăși mereu granițele unor performanțe sau limite umane — în cifre și recorduri incredibile — ci și ca necesitate vitală, ca acțiune pentru sănătatea fizică și morală a individului și, implicit, a societății. Omul, tină-

rul zilelor noastre a renunțat să privească doar din tribună lupta campionilor și a coborît el însuși în arenă să-și demonstreze virtuțile, calitățile fizice și morale, voința și ambiția de a se întreci. Din rațiunile despre care vorbeam. Este un gest de o importanță deosebită care se înscrie în statutul civilizației socialiste. Sportul este un aliat al tinărului, în procesul dezvoltării și educării sale multilaterale, un sprijin — prin fortificare și reconfortare — în procesul muncii, un atribut al calității vieții.

Așa se explică avalanșa contingentelor de tineri spre arenele sportive. Dar tînețea de pe stadioane, din bazinele de înot, din sălile de sport și de pe piste de atletism se explică și prin faptul că activitatea sportivă de masă este concepută și organizată în mod sistematic. Există un stimul — competiția. Întrecerile se desfășoară în cadrul „Daciadei”, iar organizator — în ce-l privește pe tineri — este organizația U.T.C., sprijinită, cum e firesc, în



anumite puncte de factorii cu atribuții în mișcarea sportivă. Într-adevăr, unul din obiectivele de prim ordin ale organelor și organizațiilor U.T.C. este organizarea și desfășurarea activității sportive și de educație fizică pentru tineret. Se ocupă bine de acest domeniu, dovadă rezultatele înregistrate de-a lungul anilor. Numeroase argumente și date exacte ne stau la îndemână, pentru a demonstra existența unei reale mișcări sportive de masă în rândurile tinerelor generații.

Iată, „Crosul tineretului“, cea mai mare competiție de masă inițiată și organizată de U.T.C. a ajuns, anul acesta, la a XV-a ediție, în ultimii ani reunind, la startul etapei de masă, peste 3 milioane de tineri, de toate categoriile și preocupările. Sute și sute de mii de tineri a reunit, în prima fază, și Festivalul sporturilor de iarnă ale cărui finale — cu 1 000 de participanți — s-au desfășurat la Cimpulung Moldovenesc și Vatra Dornei la schi fond și alpin, biatlon, sanie și patinaj viteză. Competițiile de tineret, pentru tineri, dotate cu „Cupa U.T.C.“ sint, însă, mult mai numeroase și ele sint astfel programate încît este asigurată o activitate competițională susținută pe parcursul întregului an. „Cupa U.T.C.“ la tenis de masă, cu sute de mii de participanți, s-a desfășurat în primele luni ale anului, iar finala în aprilie, la Rm. Vilcea. Pentathlonul athletic școlar și Concursul de ștafetă al elevilor — cu 500 000 de participanți la faza de masă — au avut finalele la Deva. Toate întrecerile atletice — inclusiv Concursul școlar de selecție la alergări și sărituri — între scopurile cunoscute îl au și pe acela de a se constitui în izvoare, în mijloace de descoperire a unor tinere talente, a unor elemente de perspectivă, foarte dotate pentru atletismul nostru de performanță.

Echipele campioane pe județe, la handbal — fete și baschet — băieți, — cele mai bune din peste 3 000 de selecționate școlare pornite în competiție — s-au întîlnit în finala pe țară, la Focșani, în luna iunie; Festivalul ansamblurilor școlare de gimnastică ritmică modernă (cu eleve de la 14—19 ani), „Cupa U.T.C.“ la oină, „Cupa Scintei tineretului la tenis“ sint alte întreceri care adună la start zeci, sute de mii de pasionați ai sporturilor respective. Capătă o tot mai mare amploare dezvoltarea sporturilor tehnico-aplicative. Cea mai recentă demonstrație a faptului

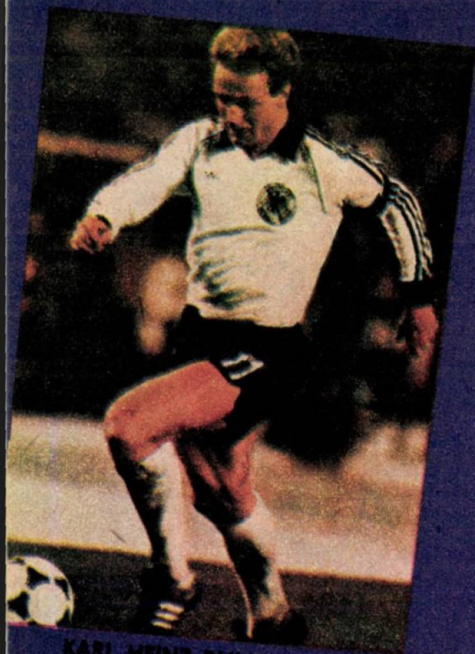


că generația tinăra este animată și angajată plenar de preocupări majore, ce vizează formarea și educarea sa multilaterală, lărgirea orizontului de cunoștințe și stimularea pasiunii pentru cercetare și tehnică, l-a constituit Festivalul sporturilor tehnico-aplicative desfășurat la Tirgu Mureș, în luna august, unde au fost prezenți campionii județelor și ai municipiului București, cei mai buni din toată țara, la tir, judo, orientare turistică, aero navo, moto și racheto-modelism, acestea din urmă, „competiții“ care exercită o mare influență asupra tinerilor deprinzîndu-i cu tehnica avansată, cu pasiunea pentru cercetare și construcții, stimulînd inovația și creativitatea. Tinerii care se îndreaptă spre aceste discipline au un larg cîmp de afirmare: cercurile tehnico-aplicative, pe diferite profile, care alături de instrucția militară compun ansamblul de activități ce privesc pregătirea tineretului pentru apărarea patriei, pregătirea pentru muncă și viață. La cele circa 20 de competiții, pe discipline, pe care le organizează sub însemnele „Daciadei“, organizația U.T.C., în decursul unui an, participă peste 6 milioane de tineri.

Reprezintă toate acestea doar un succint tablou, al activității sportive ce se organizează pentru tineret. O succintă dar elocventă imagine, în măsură să ne convingă de un adevăr care ne bucură: sportul pentru toți nu mai este un deziderat, ci o realitate înlăptuită!

VASILE CABULEA





KARL HEINZ RUMMENIGGE



PAOLO ROSSI



DIEGO MARADONA



DINO ZOFF



Comentarii, mărturisiri, cifre și date

MEMORIA, AMINTIRILE ȘI... CĂMILA

La ce ne-am putea gândi cel mai repede când vine vorba despre „El Mondialul” spaniol? Care sînt „amintirile” cele mai frapante? Care sînt datele cele mai durabile și fascinante în timp? Iată dilema unui microbist. Firește, primul lucru ce îți se impune este cîștigarea titlului suprem, împotriva tuturor pronosticurilor, de Italia, considerată, la un moment dat, un veritabil outsider. Eșuarea neprevăzută a „corabiei” fotbalului sud-american, cu pasageri celebri la bord: brazilienii, de trei ori cuceritori ai titlului, și argentinienii — cîștigători ai ultimei ediții dinaintea celei iberice. Apoi, neapărat gândul ne duce la fotbalistul numărul unu al CM '82: italianul Paolo Rossi, golgeter cu 6 goluri care a fost principalul autor al marii victorii a „azzururilor”, desigur alături de Enzo Bearzot, înțeleptul și neînduplecatul antrenor. „Pabito”, fotbalistul cel mai controversat al momentului, care împotriva tuturor opozițiilor — determinate de detenția lui, rămînerea pe tușă doi ani de zile după afacerea „Totonero” — a fost inclus, în ultima instanță, al 20-lea pe lista trimisă de federația italiană la comitetul de organizare al „El Mundialului”. Să ne amintim de marile surprize ale întrecerii — victoria Algeriei (2-1) asupra echipei R.F. Germaniei, cotoată drept mare favorită — sau de marile decepții — meciul „aranjat” Austria — R.F.G. ? Ori să ne descriem frunțile gîndindu-ne la faptele inedite ale competiției: mascota echipei Kuweitului, o cămilă care a făcut senzație pe marile stadioane și în orașele spaniole; apariția pe gazon a șicului Kuweitului la meciul echipei sale cu Franța și determinarea arbitrilor să anuleze un gol marcat în poarta echipei din Orientul Mijlociu sub amenințarea retragerii de pe teren a ambitoșilor săi jucători; cele 200 de kg de bere pe care le consumau, zilnic, fotbalistii irlandezi, samba supporterilor brazilieni după primele victorii ale echipei „cariocas”... Dar cite împliniri hazlii sau dramatice nu-și reclamă dreptul la rememorară?... Să ne gîndim mai bine la ultima noapte dinaintea marii finale. În jurul stadionului „Santiago Bernabeu” din Madrid mii de suporteri italieni au dormit culcați pe iarbă, epuizați total, fizic și... financiar. În această imagine vedem un autentic simbol al acestui C.M. prea lung, prea scump, prea obositor.

UN BILANT... SUBIECTIV

Este un obicei ca atunci cînd lampioanele unei manifestări de anvergură se sting să se facă un bilanț. Dar ce bilanț să faci mai înții? Dacă e vorba de cel financiar, acesta s-a soldat cu un fiasco. Spania n-a putut ieși fără pagube în organizarea acestui C.M., tot așa cum nici o țară organizatoare a J.O. sau a C.M. ori a altor manifestări sportive de asemenea proporții n-a ieșit nevătămată din punct de vedere financiar.

Sportul-spectacol este, într-adevăr, o mare sârbătoare, dar în același timp și un mare lux, o afacere dezastruoasă, privită doar prin calcule economice. La aceste acuze sau raționamente se poate da o singură replică, așa cum, dealtfel, s-a dat pretutindeni: competiția a trecut, însă au rămas infrastructurile, bazele sportive! Dar se poate răspunde și altfel. Un comentator al ziarului „Le Monde”, supărat, probabil, pe eșecul Franței, după ce se arătase atât de generoasă zeita Fortuna cu jucătorii ei se întreabă: „oare de ce are nevoie mai mult o țară ?

TOATE REZULTATELE C.M. DE PÉ TABELA DE MARCAJ

PRIMUL TUR

GRUPA I

Italia — Polonia 0-0; Peru — Camerun 0-0; Italia — Peru 1-1; Polonia — Camerun 0-0; Polonia — Peru 5-1; Italia — Camerun 1-1.

Clasament: 1. Polonia 4 pct.; 2. Italia, 3 pct.; 3. Camerun, 3 pct.; 4. Peru, 2 pct.

GRUPA II

Algeria — R.F.G. 2-1; Austria — Chile 1-0; R.F.G. — Chile 4-1; Austria — Algeria 2-0; Algeria — Chile 3-2; R.F.G. — Austria 1-0.

Clasament: 1. R.F.G., 4 pct.; 2. Austria 4 pct.; 3. Algeria, 4 pct.; 4. Chile, 0 pct.

GRUPA III

Belgia — Argentina 1-0; Ungaria — Salvador 10-1; Argentina — Ungaria 4-1; Belgia — Salvador 1-0; Belgia — Ungaria 1-1; Argentina — Salvador 2-0.

Clasament: 1. Belgia 5 pct.; 2. Argentina 4 pct.; 3. Ungaria, 3 pct.; 4. Salvador, 0 pct.

GRUPA IV

Anglia — Franța 3-1; Kuweit — Cehoslovacia 1-1; Anglia — Cehoslovacia 2-0; Franța — Kuweit 4-1; Franța — Cehoslovacia 1-1; Anglia — Kuweit 1-0.

Clasament: 1. Anglia 6 pct.; 2. Franța 3 pct.; 3. Cehoslovacia 2 pct.; 4. Kuweit 1 pct.

GRUPA V

Spania — Honduras 1-1; Iugoslavia — Irlanda de Nord 0-0; Spania — Iugoslavia 2-1; Irlanda de Nord — Honduras 1-1; Iugoslavia — Honduras 1-0; Irlanda de Nord — Spania 1-0.

Clasament: 1. Irlanda de Nord 4 pct.; 2. Spania 3 pct.; 3. Iugoslavia 3 pct.; 4. Honduras 2 pct.

GRUPA VI

Brazilia — U.R.S.S. 2-1; Scoția — Noua Zeelandă 5-2; Brazilia — Scoția 4-1; U.R.S.S. — Noua Zeelandă 3-0; U.R.S.S. — Scoția 2-2; Brazilia — Noua Zeelandă 4-0.

Clasament: 1. Brazilia 6 pct.; 2. U.R.S.S. 3 pct.; 3. Scoția 3 pct.; 4. Noua Zeelandă 0 pct.

AL DOILEA TUR

GRUPA A

Polonia — Belgia 3-0; U.R.S.S. — Belgia 1-0; Polonia — U.R.S.S. 0-0.

Clasament: 1. Polonia 3 pct.; 2. U.R.S.S. 3 pct.; 3. Belgia, 0 pct.

GRUPA B

R.F.G. — Anglia 0-0; R.F.G. — Spania 2-1; Spania — Anglia 0-0.

Clasament: 1. R.F.G. 3 pct.; 2. Anglia 2 pct.; 3. Spania 1 pct.

GRUPA C

Italia — Argentina 2-1; Brazilia — Argentina 3-1; Italia — Brazilia 3-2.

Clasament: 1. Italia 4 pct.; 2. Brazilia 2 pct.; 3. Argentina, 0 pct.

GRUPA D

Franța — Austria 1-0; Irlanda de Nord — Austria 2-2; Franța — Irlanda de Nord 4-1.

Clasament: 1. Franța 4 pct.; 2. Austria 1 pct.; 3. Irlanda de Nord, 1 pct.

SEMIFINALE

Barcelona: Italia — Polonia 2-0. Sevilla: R.F.G. — Franța 3-3, după prelungiri, 8-7 după 11 m.

MECIUL PENTRU LOCUL III

Alicante: Polonia — Franța 3-2.

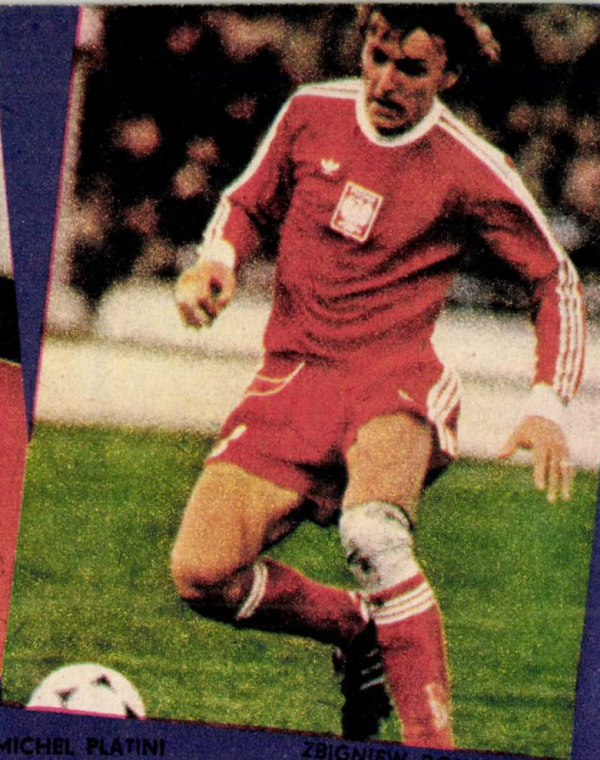
FINALA

Madrid: Italia — R.F.G. 3-1.





FIGUEROA ELIAS



MICHEL PLATINI

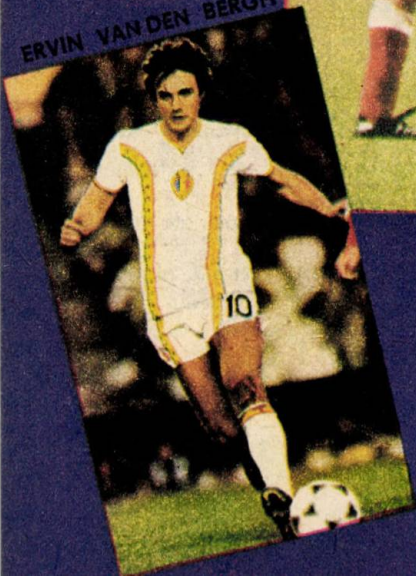
ZBIGNIEW BONIEK



ERVIN VAN DEN BERGH

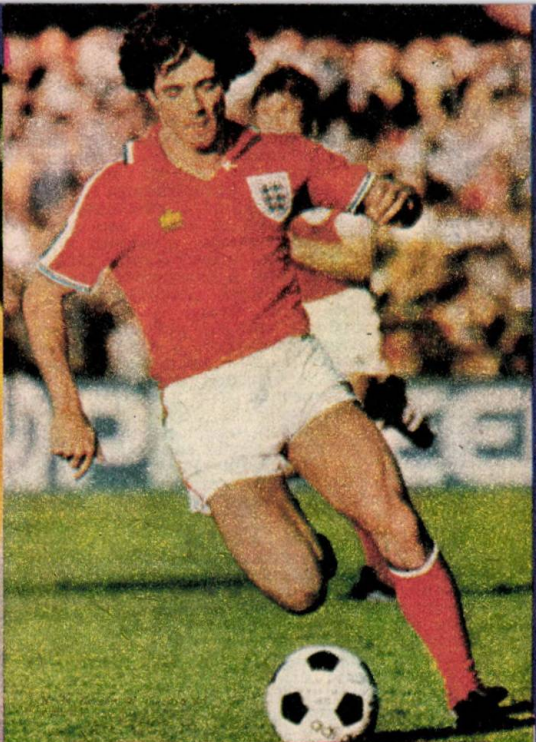


VLADIMIR PETROVIC





OLIVIERA SOCRATES



KEVIN KEOGAN

JULIO CÉSAR URIBE



LUIS ARCONADA



BRUNO PEZZEY



De joc sau muncă? De stădioane sau de o încredere în ziua de mine? Chiar în domeniul turistic bilanțul a fost de departe neconcludent. În acest domeniu, al turismului, Spania dispune de atu-uri considerabile: climat, plaje, o infrastructură hotelieră, pe toate gusturile, de o excelentă calitate. Dar se pare că și aceste atu-uri au fost în bună parte ratate, printr-un apetit de cîștiguri imediate. Incompetența, lăcomia rapace, cum s-a spus, a principalului instrument al acestei politici, „Mundiespana”, a avut un efect de bumerang. A crede că în numele fotbalului oamenii pot să-și piardă capul și simțul prețurilor, a crede că este posibil să oferi un minimum de servicii pentru maximum de beneficii, iată prin ce, organizatorii competiției și al afacerilor turistice, au mers împotriva propriilor obiective și interese. Dealtfel, faptul că a imediat s-a instituit o anchetă privind activitatea „Mundiespana” al cărui prim bilanț tragic este... moartea directorului acestei întreprinderi care a suferit o comotie cerebrală, vorbește de la sine...

■ IDEILE-FORTĂ ALE C.M.

În sfîrșit, să vorbim despre bilanțul sportiv, deși și în acest domeniu trebuie să ai multă vanitate sau imprudență pentru a trage concluzii ferme și definitive. Un exemplu va fi suficient, considerăm noi, pentru a ilustra această extraordinară relativitate și această fragilitate a performanțelor. Iată exemplul care ni se pare cel mai relevant în acest sens: printr-un „cap” inspirat Amoros și-a salvat echipa în ultimul minut al meciului contra Cehoslovaciei — gol prin care Franța a învins — deschizîndu-i drumul spre semifinale. Un șut al aceluiași Amoros în bara portii vest-germane, în ultimul minut al semifinalei, a scos echipa „coșoșului galic” din cursa spre finală și titlu. Atunci, dacă aceasta ține de atît de puține lucruri, de o lovitură de cap reușită, de un șut ratat, cum poți să faci analize fără riscuri?

Mai întîi de toate se cuvine a menționa extraordinara popularitate, irezistibilă atracție pe care a exercitat-o „El Mondialul” asupra iubitorilor de sport de pe întreaga noastră planetă. Au fost conectate la cele 17 stădioane spaniole peste două miliarde de locuitori ai Terrei care au urmărit, timp de o lună, în transmisi TV, radio și presă, „evenimentele” din Peninsula iberică. Unele dintre partide s-au înscris, fără discuție, în perimetrul unor spectacole fotbalistice de înaltă clasă. Să amintim, de pildă, în primul rînd, finala Italia — R.F. Germania (3-1), semifinala Franța — R.F.G., meciurile U.R.S.S. — Brazilia, sau Italia — Argentina, Polonia — U.R.S.S., ori Spania — Iugoslavia... Noutăți deosebite, în plan tactic, n-au fost, dar creșterea vitezei de joc, participarea întregii echipe la ambele faze de joc, atac și apărare, ca și evidențierea echipei, primatul jocului colectiv, și nu al vedetei, al jocului individual, au fost caracteristicile principale ale evoluțiilor echipelor mai mici sau mai mari. „El Mondial” nu a consacrat, în schimb, noi stăruri ale balonului rotund, ci a reconfirmat înalta clasă a unor vedete cunoscute: Rossi, Tardelli, Conti, Zoff, Maradona, Rummenigge, Bretnier, Boniek, Błochin, Platini... În ce privește violența, ca să trecem la un alt capitol, se bănuia că va fi o „Cupă Mondială” prea dură, plină de lovituri urite. Dimpotrivă, întrecerea a fost în cea mai mare parte a înfrîngerilor jucată într-un bun și curat spirit sportiv. Chiar dacă această regulă a avut și unele excepții, meciul Franța — R.F.G. fiind una din acestea. Să ne amintim de cel mai evident gest, intrarea dură și accidentarea gravă a francezului Battiston de portarul vest-german Schumacher, în semifinala de la Valencia.

■ CAVALERII FLUIERULUI... ÎN OFSAID
Deci n-au fost jocuri dure, însă, în alt plan, au fost multe „lovituri sub centură”. Cu acel arbitraj care violentează adeseori

fotbalul, spiritul și legile jocului. Și faptul că cinci arbitri au primit interdicția din partea organizatorilor de a continua să mai conducă meciuri la turneul final al C.M. atestă afirmația noastră. De fapt, prea mulți „cavalieri ai fluierei” și-au trădat misiunea nobilă și responsabilitățile pentru ca acest fapt să fie pus numai pe seama unui contingent de arbitri slabi sau a unor imperfecțiuni și greșeli de moment, care la urma urmei sînt omeneste. Există alte lucruri și chiar cîteva aspecte murdare în această lume infracțională a fotbalului: miza banilor și presiunile. Mulți s-au simțit obligați față de gazde, fotbalisti iberici fiind mai subțili sau mai direct ajutați, iar faptul că președintele U.E.F.A., italianul Artemio Franchi era și președintele forului de arbitraj la „El Mondial” spune multe...

O altă caracteristică a acestui turneu o poate constitui faptul că nici o echipă nu a mers, de la început, cu pași siguri, nici chiar faimoasa Brazilia anunțată și considerată că și cînd ar juca un fotbal de pe altă planetă. Aceasta se datorează, fără îndoială, mai multor cauze. Mai întîi, lungimea competiției, ceea ce a provocat sensibile schimbări în forma sportivă și menținerea potențialului fizic ale jucătorilor.

■ CANICULA ȘI... NIVELAREA VALORICĂ

Altă explicație, dealtfel pe aceeași lungime de undă, căldura zdrobitoare, de la un capăt la altul al competiției. Ea poate să justifice după unii conducători, acea nivelare valorică și afirmarea unor echipe considerate drept outsiders precum Algeria, Camerun, Kuwait, Honduras... ajutate de factorul temperatură. S-a afirmat prea repede că n-au fost echipe mici în acest „mondial”. Mai degrabă, sustin alții, n-au fost echipe mari, pentru că fotbalul nu e făcut să fie jucat timp de o lună la 38-40 de grade la umbră! Rămîne, în fine, marea triumf al fotbalului european asupra celui sud-american și progresul fotbalului francez ca și intrarea în circuitul internațional a fotbalului african și din alte zone subdezvolate ale lumii. Victoria și supremația bătrînului continent au fost totale: patru echipe europene în ultimul „carré”. Totodată, mai trebuie subliniat că cele două super-echipe sud-americane, Argentina și Brazilia, au fost condamnate să se „autodevoreze” în cel de-al doilea tur și că eliminarea lor s-a datorat celei mai abile echipe de contraatac — Italia, cîștigătoare a titlului suprem.

■ ÎNAINTE DE EPILOG... O CONFIDENTĂ

„Competiția s-a încheiat demult, dar ecorile „El Mondialului” mai au încă reverberații puternice prin impresii, date de referință, dezvăluiri, și mai presus de orice, prin performanțele și surprizele lui. Am adunat din toate acestea, cîte puțin în grupajul nostru dedicat „El Mondialului”, încercînd să fim cît mai obiectivi cu putință, dar fără să considerăm că subiectivismul n-a operat deloc, în considerațiile noastre, și le prezentăm cititorilor „Almanahului” cu sentimentul că s-ar fi putut spune mult mai multe lucruri.

„Și poate că un comentariu pe marginea evenimentului sportiv numărul unu al anului 1982 ar fi bine să se încheie cu acea imagine de feerie și apoteoză cînd „squadra azzurra” a încheiat cu o victorie magnifică, cel mai teribil și pasionant maraton fotbalistic dintotdeauna, iar băietii lui Enzo Bearzot erau felicitați de însuși președintele Italiei, Alessandro Pertini, venit special la Madrid, și de celelalte înalte personalități oficiale, ca mai apoi să continue tradiționalul ritual — turul de onoare al stadionului cu „Cupa Mondială” din peste 5,7 kg de aur masiv, în uralele și aplauzele delirante ale celor 40.000 de „tifosi” aflați în tribunele marelui stadion madrilen. O imagine-simbol care reflectă forța captivantă și aderența fără opreliști a maselor la un fenomen al secolului XX — fotbalul, văzut ca spectacol și miracol al lumii contemporane.

VASILE CĂBULEA



Spovedania unui învins

Despre echipele participante la „El Mundial“, despre rezultatele lor se știe totul. Sau aproape totul. Explozia de informații privind cel mai mare eveniment sportiv al anului '82 n-a cunoscut limite. Ceea ce se știe mai puțin sînt „evenimentele“ de-acasă, după întoarcerea echipelor de la C.M. Nu ne referim strict la măsurile întreprinse de unele federații naționale, după eșecurile la turneul final din Spania, ci la faptul că au existat pe ici, pe colo adevărate drame personale. O asemenea dramă a trăit și celebrul antrenor argentinian César Luis Menotti. Timp de patru ani de zile, după ce în 1978, cucerise titlul suprem a pregătit echipa Argentinei ca să recucerească „Cupa Mondială“.

S-a făcut totul pentru atingerea acestui obiectiv. Dar tentativa, cum se știe, s-a soldat cu un eșec care a surprins pe toată lumea. Aceasta cu atât mai mult cu cit din echipa Argentinei făceau încă parte jucători cu mare experiență, cu care Menotti obținuse strălucite victorie în 1978 — Fillol, Tarantini, Passarella, Ardiles, Kempes, Bertoni etc. — la care se adăugau cîțiva tineri foarte talentați între care și vedeta de calibru mondial Diego Maradona, în vîrstă de 22 de ani. Rezultatele sînt cunoscute: în primul meci al C.M. Argentina a întîlnit Belgia în fața căreia a suferit înfrîngerea cu 0—1. Pe urmă echipa lui Menotti a cîștigat în fața Ungariei cu 4—1, două goluri fiind înscrise de Maradona și a formației Salvadorului cu 2—0. Cu patru puncte se califică, deci, în turul doi, după Belgia, care acumulase cinci puncte în seria a treia. În turul doi, în grupa C, Argentina a avut ghinionul să întîlnească două echipe „latine“ cu un stil de joc, cit de cit, asemănător. Este învinsă, în două meciuri consecutiv,

de Italia cu 2—1 și de Brazilia cu 3—1. Și părăsește scena marii competiții simțind puternic tristețea și umilirea. Sentimente pe care le trăiește, mai ales, celebrul antrenor. El avea, de altfel, să facă destăinuirii publice, scriind un articol și publicîndu-l în cel mai important ziar din Argentina, cotidianul de mare tiraj „Clarín“. Este „o dare de seamă“ asupra propriei persoane, asupra carierei de antrenor. Este, în speță, „spovedania unui învins“. O reproducem alăturat. Nu înainte însă, de a spune cîteva cuvinte despre acest mare antrenor care este César Luis Menotti, omul

care a făcut totul pentru Argentina și victoria ei. Antrenor modern. César Luis Menotti, pretinde jucătorilor săi un angajament fizic total, dar proclamă, în același timp, fotbalul ofensiv și spectacular: „Înainte, înainte — este devisa lui — victoria, ea este singura care contează!“! Acesta este, de fapt, crezul lui, la care n-a renunțat niciodată, lozincă favorită pe care înșii jucătorii o repetă, simțind că-i stimulează la victorie, în grelele confruntări. Dar în Spania, a fost altceva. Ne spune și Menotti în „profesiunea sa de credință“ din această pagină.

„Sper ca această înfrîngere să ne fie de folos“

„În ziua dinaintea partidei cu Brazilia am scris toată noaptea. Nu puteam dormi. Vroiam să-mi fac un bilanș personal, foarte intim. Dincolo de victoria sau înfrîngerea în partida care ne aștepta. Simțeam nevoia s-o fac fără presiunea punctelor de pe tabela de marcaj. Trăiam ceva cu totul deosebit. Am încercat să rămîn singur cu conștiința mea și primul lucru pe care l-am simțit a fost un fel de disperare. Pentru că mi-am amintit de cei opt ani ai acestui proces. De tot ceea ce m-a costat. De tot ceea ce am dat. Mi-am amintit că am dăruit cea mai fertilă perioadă de creație a unui om, cea care este între 35 și 45 de ani, etapa crucială pasiunii mele pentru fotbal. Am dăruit-o din toată inima. Și deodată m-a apucat disperarea. Dar nu pentru mine, ci pentru numărul acesta mare de oameni care s-au aflat alături de mine. Oamenii aceștia care m-au ajutat. Tehnicienii, ziariștii, prietenii... Cei care, acum, sînt la fel ca atunci cînd am început. Cei care și-au adus aportul la ideea ce ne unea, fără ca să ceară nimic, fără ca să scoată nici un folos. Eu, la urma urmelor, am cîștigat poziții. Sînt un tehnician de prestigiu. Am cîștigat bani. Nu sînt milionar, dar pot trăi

bine din munca mea. Atunci, am simțit cum mă apasă întreaga mea răspundere. Pentru ei. Ce le-am lăsat? Ce-am făcut pentru ei? Nimic. Pentru că, acum, o înfrîngere pune capăt la totul. Ca și cum tot ceea ce am făcut cu atîta abnegație n-ar servi la nimic. Pentru că aceasta este realitatea noastră, iar lucrul cel mai rău este să rămii, fie și pasager, fără nici o poftă și pasiune de a mai lupta.

Toți cei care am făcut parte din această grupare am simțit tristețea sfîrșitului acestei Selecționate. O națională — o spun fără nici o modestie — care a schimbat înfățișarea fotbalului argentinian. O reprezentativă care a reușit să se facă respectată de cei mai puternici. Și care a plecat de la nimic. A pornit de la convingerea unui stil care formase patrimoniul fotbalului argentinian și care fusese izgonit. Jucători care nu știau nimic, ca Gallego, ca Passarella, ca Tarantini... O Selecționată care s-a format cu 20 de pesos...

Conducătorii trebuie să gîndească și mai departe tot așa. Planul de selecționare trebuie să aibă în vedere nevoile cluburilor, dar trebuie să fie coerent și



stabil. Trebuie consultați tehnicienii egalatoarelor inferioare, trebuie cursuri de perfecționare, schimburi de idei, trebuie gândit privind la viitor.

Acum sîntem în clipa înfrîngerii. Sper ca această înfrîngere să ne fie de folos, nu pentru a șterge totul, ci pentru a reconstrui, iar greșelile din trecut nu trebuie să se mai repete în nici un caz.

Aveam intenția de a scrie, acum, ceva despre meciul cu Brazilia, despre rezultatul turneului, dar nu mai merită. La urma urmelor rezultatele sînt simple. Acum e momentul să ne gândim adînc. Ar fi bine să se înceapă cu un tehnician plin de succese, cum am

fost eu, după campania lui Huracán. Trebuie să credem din nou. Eu mai am ceva de făcut. Trebuie să prezint toate rapoartele, să dau socoteală de activitatea noastră. Am să discut serios cu președintele Asociației de Fotbal din Argentina, îmi voi fixa poziția mea. Ca întotdeauna, îmi voi exprima părerile mele. După aceea, ei vor avea calea liberă.

Am conștiința liniștită. Vreau să mă odihnesc o vreme. Dar știu că mă voi întoarce la fotbal. Pentru că e pasiunea mea. Pentru că încă mai pot să-i dau ceva. Ceva greșit sau nu, dar sincer".

CÉSAR LUIS MENOTTI

Scurtă biografie a unui

personaj de legendă

CÉSAR LUIS MENOTTI



S-a născut la 5 noiembrie 1938, în Rosario. Era un copil a cărui viață s-a scurs destul de liniștită pînă la vîrsta de 16 ani, cînd i-a murit tatăl, fapt ce l-a determinat să părăsească școala și să muncească pentru el și pentru mama lui. Ca sursă de cîștig era considerat și... fotbalul. A început să joace la echipe mici de unde încasa prime neînsemnate. În afară de fotbal mai presta și alte munci din care agonisea unele venituri. După o perioadă a semnat primul său „contract” cu clubul „Rosario Central”. A jucat șase

meciuri în echipa de rezerve și, făcînd o bună impresie conducătorilor clubului și antrenorilor, a fost promovat în prima echipă, unde a evoluat ca mijlocas. A rămas în Rosario pînă în 1959, după care a schimbat mai multe echipe într-o succesiune rapidă! Boca Juniors din Buenos Aires a fost una dintre ele. De menționat, că a fost unul dintre primii jucători argentinieni care a semnat pentru un club din S.U.A., unde se căutau jucători profesioniști, de pe continentul sud-american, pentru a face propagandă spor-

tului cu balonul rotund. A semnat, deci, pentru New York Generals. S-a remarcat, însă, cu prilejul unui singur meci, cînd echipa sa a întîlnit, la New York, celebra formație braziliană, Santos — sub culorile căreia evoluă „perla neagră” — adusă în același scop publicitar. A marcat trei goluri, iar Pele, impresionat de forța șutului său, i-a propus lui Menotti și acesta a semnat pentru... Santos! Aici n-a prea jucat, nimerise la celebrul club din Sao Paulo, cînd începuse procesul de dezintegrare a acestuia. A revenit acasă, apoi s-a angajat din nou la clubul Juventus din Sao Paulo, ca pînă la urmă să-l găsim ca antrenor secund la clubul care l-a propulsat în lumea fotbalului, Rosario Central, apoi nu peste mult antrenor principal, în același oraș natal, la echipa Newel's Old Boys. Obține rezultate bune și celebritatea și experiența sa au devenit atu-uri pentru a fi angajat la echipa Huracán, cu care — antrenînd, dirijînd, sfătuiînd și visînd (Menotti este un visător, un filosof) — cîștigă campionatul Argentinei. Este în anul 1973, Fotbalul băieților săi de la Huracán, cu cîteva „star-uri” între ei — Houseman, Carrascosa, Babington etc. — axat pe jocul de atac, ofensiv, spectaculos, a adus o gură de aer proaspăt în fotbalul argentinian, ceea ce a făcut, tot atît de mult ca și calitățile lui personale, să-l poarte pe Menotti către funcția de director tehnic al echipei naționale. Și astfel, în 1974, la vîrsta de 36 de ani, el devine antrenorul reprezentativei Argentinei pe care o pregătește, cu tenacitate, pentru ediția 1978 a C.M. care se desfășura în Argentina. Și, cum se știe, cei patru ani de muncă s-au soldat cu un succes strălucitor — cîștigarea „Cupei Mondiale” pentru prima dată de către echipa Argentinei — fapt care a făcut să-i sporească și mai mult prestigiul și autoritatea în fața publicului, a cluburilor, jucătorilor, în fața lumii întregi. Iar reînnoirea contractului pe încă 4 ani a venit de la sine, fiind o simplă formalitate. Lupta pentru păstrarea trofeului, însă, n-a mai fost incununată de succes!



Opinii și... autografe de la doi rivali în... Campionatul european de fotbal

MIRCEA LUCESCU și ENZO BEARZOT

FATĂ ÎN FATĂ

La meciul România - Suedia (miercuri, 8 septembrie 1982), susținut în cadrul preliminarilor Campionatului european, în tribunele stadionului „23 August” din Capitală se afla și celebrul antrenor al „squadrei azzurra”, Enzo Bearzot (55 de ani). Împreună cu antrenorul naționalei României, Mircea Lucescu (37 ani) l-am vizitat pe celebrul tehnician care a condus echipa Italiei la „El Mondialul” spaniol spre titlul suprem, la Hotel „Lido” unde era găzduit, joi dimineață, după meci, cu intenția declarată de a realiza un dialog pe teme de fotbal, adresându-le amindurora aceleași întrebări.

Prezența ilustrului antrenor la București, ca și interviurile realizate pentru cititorii „Almanahului”, își au explicația în faptul că echipa Italiei, campioana lumii, face parte din aceeași grupă, a cincea, a „Cupei Europei” la fotbal, cu selecționata României și formațiile Suediei, Cehoslovaciei și Ciprului. Primul meci al tricolorilor cu jucătorii lui Bearzot va avea loc la Roma, la 4 decembrie 1982, iar revanșa, la București, la 16 aprilie. Și-acum, întrebările :

1. Pornind de la rezultatul favorabil (2-0) și evoluția fotbalistilor români în meciul cu Suedia, cum vedeți situația din grupa a V-a a C.E. și ce șanse accorțați echipei României ?
2. Aveți cumva, în vedere, modificări ale echipei actuale pentru dubla confruntare România-Italia și care sint criteriile ce primează în selecția lotului ?
3. Ce considerați că a adus nou, în jocul de fotbal, turneul final al Campionatului mondial desfășurat în vara lui '82 în Spania ?
4. Cum vedeți viitorul fotbalului ? Care „școală” va exercita o influență mai mare, cea a fotbalului european sau sud-american ?
5. Criticându-vă aspru și repetat, considerați că presa v-a ajutat ?

MIRCEA LUCESCU

MICROBIOGRAFIE : Născut la 29 iulie 1945, în București. Și-a început cariera sportivă ca junior la Școala sportivă nr. 2. Doi ani a activat la Dinamo, jucând... 50 de minute. Intrarea la Facultatea de comerț exterior — pe care o absolvă cu brio — a coincis cu promovarea sa la Politehnica București, care activa în divizia B. Dar cu toate acestea, prin talent, joc și calități el s-a impus selecționarilor echipei reprezentative care-l promovează și joacă 13 partide sub culorile tricolorului. După două campionate este transferat — adică, mai bine zis, revine — la Dinamo (avea 22 de ani), club pe care nu-l mai părăsește din 1967, pînă în 1977. Aici, sub culorile „alb roșii” cunoaște marea consacrare. A fost ani în șir căpitănel echipei naționale, adunînd 70 de selecționări în reprezentativă A. Apoi, ceea ce știm, cîțiva ani la Corvinul Hunedoara ca jucător și antrenor, echipă pe care o promovează în divizia A și cu care a cunoscut mari succese. În toamna anului 1981, după ratarea calificării echipei României la turneul final al C.M. din Spania '82 i se încredințează conducerea tehnică — la numai 35 de ani — a „naționalei”.

ENZO BEARZOT

MICROBIOGRAFIE : Născut la 28 septembrie 1927, la Ainelle del Friuli (provincia Udine). Își începe cariera de fotbalist în 1946 la echipa Pro Gorizia, din divizia B. După o perioadă de doi ani este transferat la Internazionale unde rămîne pînă în 1951, jucînd pe postul de mijlocăș dreapta. Trece la Catania apoi la Torino și joacă în prima ligă 229 de meciuri avînd o singură selecționare în echipa Italiei, care este învinsă, la Budapesta, în 1955 cu 2-0. După abandonarea activității competiționale, devine imediat antrenor, mai întîi ca secund al unor celebrități, N. Recce și E. Fabbri. Din 1975 pînă în 1977, împreună cu F. Bernardini ia conducerea tehnică a „squadrei azzurra”, după aceea devine antrenorul principal al echipei Italiei cu care participă la C.M. din Argentina și Spania, la ultimul cunoscînd marea triumf. Sub cîrma lui naționala Italiei a susținut 55 de meciuri, obținînd 26 de victorii, 15 egaluri și suferind 13 eșecuri. Acesta este portretul lui Enzo Bearzot, în cîteva date și cuvinte, acest om interesant, profund și nedespărțit de... pipă.





MIRCEA LUCESCU



ENZO BEARZOT

1. Rămân la părerea că, chiar după acest rezultat și mai ales după acest rezultat, echipa trebuie să se pregătească pentru C.M. din Columbia. Abia peste doi ani se poate spune, jucând în ritmul și de maniera aceasta, că echipa a dobândit maturitatea necesară pentru a fi competitivă, la câștigarea unui loc între „mundiale”. Se pare că după câștigarea C.M. Italia, ajusă în vârful piramidei, în urma a 5-6 ani de pregătire continuă și de rezultate favorabile, va mai putea duce încă doi-trei ani la același nivel succesul reunit în Spania. Nici opinia publică și nici ei, jucătorii n-ar accepta o cădere sub nivelul C.M. Cît despre celelalte echipe — Cehoslovacia trece prin transformări substanțiale, Suedia care declarase la începutul competiției europene că are un avans de un an asupra Italiei și Cehoslovaciei, în abordarea C.E., a pierdut la București și, deci, o parte din șansă, iar România nu face decît să se pregătească pentru Columbia '86. Dacă pregătirea se face în detrimentul celorlalte competitive, cu atît mai bine.

2. Modificări nu am în vedere și nici nu am avut. De la început am format un lot de jucători mai larg pe care i-am urmărit în diferite jocuri de verificare, în diferite selecționate divizionare, în meciuri amicale internaționale și bineînțeles, în jocurile de campionat. Din aceștia 20-25 de jucători au stat permanent la dispoziția echipei naționale, iar pe alții, cum a fost cazul lui Suciu, Coraș, Ralea etc. i-am adus pe lângă echipă, verificîndu-i mai mult în antrenamente și jocuri de antrenament. Acestea sînt legate tocmai de criteriile de selecție. Ce vreau să spun? Am stabilit criteriile de selecție în 10 puncte în care, în afară de cele cunoscute — formă, valoare, experiență sau perspectivă și altele — un loc central îl ocupă atitudinea jucătorilor, responsabilitatea, caracterul, educația, inteligența. Iar dintre cele tehnice primează posibilitatea de a juca în viteză: între cele tactice — posibilitatea de a se adapta la consemne tactice dinainte stabilite. De aceea nu trebuie să pară surprinzător că am renunțat la jucători — sigur, nu definitiv — în urma unor antrenamente. Pentru că, uneori, jocul poate înșela.

1. Aici, la București, unde mă aflu pentru prima oară, și sînt fericit că mi s-a realizat acest proiect, am mai fost întrebat același lucru. Nu pot să prevăd viitorul, ce se va întîmpla în grupa din care face parte și echipa mea. Pot să judec, din punct de vedere tehnic, episodul care s-a consumat și pe care l-am văzut: meciul România — Suedia. Un singur episod nu poate constitui nici un mare optimism, nici un mare pesimism. Judecînd acest meci, pot spune însă că am văzut o echipă românească bună, care deși tină, practică un joc matur, foarte modern. N-am văzut o echipă de individualități, ci o echipă omogenă, cu apărători laterali foarte rapizi care se infiltrau în atac, cu o linie de mijloc tehnică, ce crea situații bune, dînd mingi pentru atacanți și retrăgîndu-se oportun în apărare! Doi jucători rețin, mai ales, pe Balaci și pe Bölöni, care au „regizat” perfect întregul joc. Dar și ceilalți tineri s-au ridicat la înălțimea misiunii. Evoluția și jocul modern ale echipei gazdă ca și rezultatul în fața Suediei ne fac să credem că ea va avea un rol important în grupă.

2. Cred că e o evoluție constantă în fotbal. C.M. nu este decît o etapă. Ceea ce este sigur e că figura marelui jucător, pe plan individual, este din ce în ce mai puțin importantă sub aspectul rezultatului. Important este, astăzi, conceptul de echipă, acțiunea în bloc. O echipă care se bazează pe un jucător, pe vedetă, nu poate — a fost demonstrat — să obțină mari performanțe. Pe plan tactic, nu există „apărare în zonă” sau apărare „om la om”. Eterna discuție, care e mai bună dintre ele, apărarea în zonă sau om la om? Dar care zonă, cea din apărare sau din față? La „El Mundialito” Brazilia, care s-a exaltat practicînd „zonă” a fost învinsă de Uruguay, cu „om la om”. La fel la C.M. din '82: toată lumea miza pe „zonă”, iar noi am învins jucînd, cu predilecție „om la om”. Adevărul este că noi combinăm cele două „tactici”, jucătorii așteaptă în „zonă”, bine organizați, apoi acționează „om la om”, după care se declanșează contraatacuri rapide susținute supranumeric.

3. Vor juca, cu siguranță, cei care sînt la ora respectivă foarte buni. Dacă selecționata de tineret furnizează jucători



3. Multe lucruri nu s-au văzut. De obicei foarte mulți consideră că fotbalul nu se schimbă, pentru că noi nu ne schimbăm. Sintem tentați să privim jocul de fotbal cu aceeași ochi cu care am privit jocul acesta acum 20—30 de ani. Ne vine greu să acceptăm mutațiile, dinamice, aflate într-o permanentă reînnoire. Noutăți ar fi: jocul pe întreaga suprafață de teren, dispariția extremelor, dar nu a jocului pe extreme, universalizarea sarcinilor, posibilitatea unui jucător de a juca în diferite zone nu numai cele limitrofe, cu mijloace specifice și scop tactic specific zonei respective. De exemplu brazilianul Junior pe care l-am văzut și apărător în fața buturilor proprii și creator la mijlocul terenului și realizator în fața porții adverse. Și la fel au fost belgianul Geretz, italienii Scirea, Tardelli, Conti și alții. Ca să nu mai vorbim de direcțiile de joc care nu mai sînt cele tradiționale. De la o poartă direct spre cealaltă. Balonul circula pe traiectorii întortocheate, ciudate, înainte și înapoi, pînă cînd își atinge scopul final.

4. Am mai spus-o și o repet, viitorul fotbalului aparține oamenilor inteligenți, celor foarte bine pregătiți, la care cultura joacă un rol foarte important. Pentru că și în fotbal a cunoaște înseamnă a te informa. Unii au preluat de la alții, adaptînd ceea ce s-a impus ca inovație, stilului și condițiilor lor naturale.

5. Nu știu ce a răspuns Bearzt la această întrebare, dar cunoscîndu-l pe el ca pe un om de o sociabilitate rar întîlnită, mă gîndesc ce trebuie să fi fost în sufletul lui pentru a impune o tăcere totală în relațiile cu presa. Sau ce trebuie să se fi făcut pentru a lua această hotărîre. Așa că, spre deosebire de el, supus zilnic unui „terorism” gazetăresc, cum l-a numit antrenorul iugoslav Milan Miljanici cu ocazia C.E. '80, din partea a cel puțin 20 de cotidiane sau săptămînale, eu nu pot să mă declar decît un om mult prea fericit față de atenția și preocuparea cu care sînt uneori tratat.

valorosi ii includ in lot. Nu tin pe nimeni care nu rezista luptei pentru realizarea obiectivelor si intereselor echipei. Cind jucatorul nu mai poate face fata, il schimb, indiferent cine-o fi sau cine a fost. Actuala echipa numara multi jucatori care au o virsta medie de 26 de ani, dar care aduna fiecare in jur de 60 de selectiuni. Nu se poate face o nationala cu 100 de jucatori ce sînt foarte buni la un moment dat, dar n-au deloc sau doar citeva prezente in lot, ci se poate face o reprezentativa redutabila cu 20 de jucatori, fie si mai modesti, dar cu multe selectiuni, cu multa experienta. Stabilitatea unei echipe, pentru omogenitate si armonie, este foarte importanta.

4. Marile contacte internationale sînt de natura sa mijloceasca absorbirea, de la unul la altul, a elementelor noi care intervin in jocul de fotbal, in special in ceea ce priveste sistemele tactice. Sud-americanii au luat mai mult de la europeni decit noi de la ei. Ei au o anume structura, o anume predispozitie a jucatorilor din tarile Americii de Sud de a-si adapta talentul. Stilul nu se imprumuta niciodata. Nu poti juca, de exemplu, ca englezii. De aceea e greu de spus care din scolile de fotbal va avea supremația in viitor. Deocamdata, au cele europene cu patru echipe in semifinalele C.M.

5. Tot ce este critica constructiva, totdeauna, este un ajutor pretios. Un mijloc care indreapta o situatie necorespunzatoare. Tot ce este insulta si ofensa, are efecte negative nedorite. Echipa Italiei si eu personal ne-am revoltat impotriva ofenselor si a insultelor si nu a criticii obiective. Si n-am mai comunicat, o perioada cu presa, care profera insulte la adresa noastra. Atitudinea noastra a fost de aparare a intereselor echipei nationale si nu o sfidare. Noi ne-am aparat in grup, uniti sufleteste, si am trait impreuna o mare fericire, cucerirea „Cupelor mondiale”!

Appl. «passionati»

*Lettoni de la Peritecia Intercheci
Sportivamente,*

Elmo Pereira

VASILE CĂBULEA

Pentru cititorii almanahului Tineretului

scrieți-mi la adresa,

14.07.1982

M. Ionescu



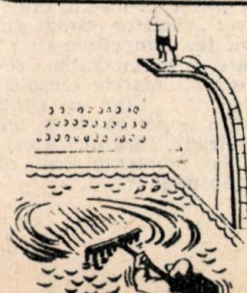
I...



II...



III.



CANDIDAȚI LA PODIUMUL OLIMPIC

Chiar dacă anul 1982 n-a fost prea productiv pentru sportul nostru, mai multe discipline de tradiție marcând un reflux în marile întreceri internaționale, o serie de individualități remarcabile au promis, de pe acum, că se vor număra printre candidații la medaliile olimpice ale Los Angelesului '84. Și cum ne-a făcut întotdeauna plăcere să prezentăm asemenea ași ai sportului românesc, o facem și de această dată, cu convingerea că în almanahul nostru de anul viitor galeria veritabilelor speranțe olimpice va fi și mai bogată. Până atunci, iați-i pe cei care au confirmat așteptările încă de la jumătatea ciclului olimpic.

VALI IONESCU, steaua atletismului feminin

Anul 1982, care a adus atitor discipline eclipsa, a conferit, însă, atletismului nostru feminin strălucirea de altădată, pe care am așteptat-o și am dorit-o atita. Dintr-un buchet de mari campioane, printre care se numără Doina Melinte, Maricica Puică, Anișoara Cușmir și Vali Ionescu, cea din urmă merită, totuși, să fie... cea dintîi, cu atît mai mult cu cît ea este și prima săcitoare în lungime a lumii, cu fantasticul record de 7,20 m, înregistrat pe stadionul „23 August” din București, cu prilejul Campionatelor naționale. Dealtfel, seara aceea de 1 august va rămîne memorabilă în istoria atletismului mondial, ca și a sportului românesc, dat fiind că două sportive din țara noastră au pulverizat, la interval de cîteva minute, recordul mondial al probei. Întîi a fost Anișoara Cușmir, cu senzaționalul ei 7,15 m, care a amuțit tribunele, uluind întreaga lume. Craioveanca, clădită parcă din fildeș, măsurînd 1,73 m înălțime și cîntărind 65 kilograme, dispunînd de calități fizice rarissime și de un talent înăscut, biruia, după mai bine de doi ani de eforturi remarcabile, un record spre care năzuia cu tot elanul ei. Bucuria și lacrimile i-au însoțit reușita, alături de aplauzele publicului, de florile și felicitările binemeritate, cu care a fost copleșită. Apoi, după ce aparatele de fotografiat s-au potolit pentru o clipă, făcînd loc celeilalte aspirante la titlu și la record — să și măsoare forțele cu... groapa de nisip, s-a întîmplat ceea ce nimeni și nimic n-ar fi putut anticipa. Vali Ionescu, zvelta atletă giuleșteancă, sortită parcă la un vîscîc loc secund, după strălucirea ei adversară, s-a concentrat îndelung în capul

pistei de elan, lansîndu-se cu o viteză de-a dreptul extraordinară. A ajuns deasupra pragului înainte ca asistența să se dezmeticească, a bătut puternic și s-a înălțat cu detența unei foste săritoare la înălțime. Zborul lung, uimitor de lung, s-a încheiat cu o aterizare de kinogramă, dincolo de granița celor 7 m, iar tribunele au sărit din nou în picioare, așteptînd rezultatul. În clipa următoare, Vali Ionescu își cuprîndea fața în minii și, întocmai ca Anișoara Cușmir, izbucnea în lacrimi de fericire. Pe tabela electronică era afișat rezultat ei — 7,20 m, nou record al lumii!

Născută la 31 august 1960 la Tr. Măgurele, Vali Ionescu a început să practice atletismul la C.S. Școlar Triumf București, sub îndrumarea profesoarei Rodica Gîrleanu, care a specializat-o în proba de înălțime. După numai doi ani, însă, ea va trece la Clubul Rapid București, unde începe colaborarea cu excelentul antrenor Mihai Zaharia, fost campion național de lungime, care îi transmite pasiunea pentru proba sa. Progresia rezultatelor giuleștencei este mai edificatoare decît orice alte cuvinte, așa că v-o prezentăm: 1978 — 5,24 m; 1979 — 5,42 m (în sală) și 6,07 m în aer liber; 1980 — 6,54 m; 1981 — 6,72 m. Iată acum și suita din 1982, anul recordului mondial: 6,83 m — 6,92 m — 6,97 m — 7,05 m, ultima cifră fiind realizată în Ungaria, în cadrul unui concurs desfășurat la Debreceen.

După intrarea în posesia recordului lumii, Vali Ionescu a obținut și alte performanțe de peste 7 m, care i-au confirmat clasa, cîștigînd numeroase competiții internaționale de prestigiu între care și Campionatele balcanice de la București.

Studentă la I.E.F.S., medaliată cu bronz la C.E. de sală și la „Universiada '81, Vali Ionescu și-a adăugat în palmares și un alt rezultat



de prestigiu, cu prilejul „europenelor” de atletism, cucerind medalia de aur la Atena. Și, cu un asemenea palmares, la vîrsta de 22 de ani, Vali Ionescu se anunță de pe acum una dintre marile favorite ale Jocurilor Olimpice de la Los Angeles!...

IVAN PATZAICHIN, la medalia nr. 25!

La Jocurile Olimpice de la Moscova, în minutele care au urmat probei de canoe 2—1 000 m, campionul olimpic Ivan Patzaichin participa la o conferință de presă, aflîndu-se, pe bună dreptate, în mijlocul interesului uriaș al ziariștilor. Se împlineau exact 12 ani de la prima sa prezentă olimpică și, totuși, Ivan se afla în frunte, cucerind o medalie de aur și la cea de a treia sa Olimpiadă. Bineînțeles, în fața unei asemenea longevități, reporterii s-au grăbit să-i pună întrebarea: „Cînd te retragi din activitatea competițională?”, la care — cu modestia-i recunoscută, marele campion a răspuns: „Cînd voi simți că nu mai pot să cîștig, mă voi retrage. fără nici o ezitare. Iar momentul cred că e pe-aproape!”...



În anul 1981, deci în sezonul următor Olimpiadei, Patzaichin s-a aflat, însă, tot în canoa de dublu a României, împreună cu excelentul său secundant, Toma Simionov, și, împreună, au câștigat titlul de campioni mondiali, la Nottingham. Era cel de-al 13-lea an al carierei lui Patzaichin, al carei sfidă nu numai vîrsta fiziologică, ci chiar cifra... superstițioasă!

În această vară, Campionatele mondiale de caiac-canoe au fost programate la Ada Ciganlija, lacul din apropierea Belgradului, unde fiul de pescar de la Mila 23 avusese mereu de furcă: ba cu vîntul lateral, ba cu culoarele din margine, ba chiar cu cine știe ce alte ghinioane de acest fel, așa că pornea la drum să spulbere și mitul neșanselor care-l urmăreau pe lacul belgradean. Și iată-l pe Patzaichin în fața finalei din proba de canoe dublu — 1 000 m. Urmărit de ghinionul unei trageri la sorți nefavorabile, el și Toma se află pe culoarul 2, în marginea pistei nautice, unde vîntul puternic stirnește valuri mari. Și, totuși, canoistii noștri vislesc cu dirzenie, reușind să sosească pe locul al treilea, cucerind astfel medalia de bronz. Se întimplă, însă, că Toma Simionov întîrzie la un control medical de după cursă, iar directoratul de concurs ia măsura disciplinară, de a... reține medalia echipajului nostru! Vă închipuiți ce era în sufletul lui Patzaichin!

A doua zi, mai rămăsese șansa probei de 10 000 m, o probă dură, epuizantă, în care celebrul canoist dinamovist avea de cucerit medalia cu nr. 25 a carierei sale. De data aceasta, nimeni nu-i mai putea sta în cale. Și, totuși, iată că, după

primii 700 de metri ai cursei, într-un carambolaj de ambarcații, singura canoe care se sparge este cea a băieților noștri!! În mod normal, acest lucru înseamnă abandon, dar nu și pentru Patzaichin, care izbește cu atîta furie spîrtura încît — adevărată miniune! — lemnul subțire se potrivește „pe fibră”, apa fiind stopată aproape de tot. Echipajul continuă, deci, cursa, avîndu-l în frunte pe extraordinarul Ivan Patzaichin care, în timp ce lovește apa cu pagaea, apasă simultan cu piciorul pe o pompă aflată în podea, pentru a elimina infiltrațiile de apă. Și, în acest fel, canoa României va trece prima linia de sosire, obținînd o victorie clară, care a părut tuturor celor prezenți în tribune absolut normală, ei neștiind nimic din ce s-a întîmplat.

Medalia nr. 25 a lui Ivan Patzaichin a fost tot de aur și ea îl menține la fel de proaspăt, de tînăr și de valoros ca întotdeauna, pe drumul spre cea de a 4-a sa Olimpiadă, cea de la Los Angeles. Unde, sîntem gata să punem pariu, Ivan Patzaichin va urca din nou pe podiumul de premiere! Va avea atunci 35 de ani!...

CARMEN BUNACIU și marea ei victorie de la Guayaquil

Nu se poate să n-o cunoașteți pe Carmen Bunaciu. Este cea mai valoroasă înotătoare româncă din toate timpurile, dovadă fiind cele 4 titluri de campioană mondială universitară, cucerite la două ediții ale Universiadei, ca și medaliiile dobîndite la Campionatele europene și, mai ales, medalia de bronz cu care s-a întors de la Campionatele

mondiale din Ecuador, o medalie neprețuită, nu numai pentru că este prima și unica medalie a natației românești la această competiție de vîrf, dar și pentru că drumul sportivei noastre către Ecuador a fost plin de peripeții.

Cu 10 zile înaintea competiției, cînd ar fi trebuit să plece, Carmen și excelenta ei antrenoare, Cristina Sotterian, s-au întors de la... aeroportul Otopeni din cauza unui vaccin. Un vaccin obligatoriu pe care însă nu-l făcuseră, din cauza unor uituci! Problema se complicase foarte mult, dat fiind că înotătoarea noastră nr. 1 nu mai avea răgaz să se acomodeze cu fusul orar, lucru deosebit de important într-o competiție unde contează și... miimile de secundă. Iată de ce, timp de 7 zile, pînă la următorul avion către Guayaquil, Carmen Bunaciu a dormit ziua, făcînd antrenamente noaptea, dar la București, pentru ca — pe drumul spre orașul-gază al competiției — să mai facă un scurt antrenament și într-o piscină... decorativă, din Madrid! După aproape 40 de ore de călătorie și după 12 ore de somn, Carmen a luat startul în competiție, ocupînd un excelent loc 4 la 100 m spate, dar cucerind un și mai valoros loc 3, la 200 m, într-o cursă pe care cîștigătoarea a încheiat-o cu un fantastic record mondial!

Cam asta ar fi povestea și dacă socotiți că mai trebuie vreo recomandare specială privind ambiția cu care Carmen Bunaciu este angajată pe drumul Olimpiadei de la Los Angeles, atunci vă dăm noi această recomandare!...

Grupaj realizat de
H. ALEXANDRESCU

ADELAIDE — DARWIN, 3200 KM DE INFERN



Din cauza căldurii foarte ridicate, aerul a devenit de nerespirat. Ai senzația că gura ți se usucă în fiecare clipă. Pentru a rezista trebuie să înghiți din cinci în cinci minute câte o gură de apă. Dacă privești în zare te copleșește întinderea nesfârșită de nisip. Încercând să-ți ațintești privirea într-un punct al orizontului ai senzația stranie că în acel loc apare o oază necunoscută cu palmieri imbiatori în care susură un izvor cu apă cristalină. Dar nu te poți lăsa ademenit de această imagine. Nu poate fi decît una din fetele pe care fata morgana o face călătorului ce se aventurează în inima deșertului australian. Însă mirajul este atît de fascinant încît îți vine să cobori de la volanul autocamionului de mare tonaj, ce are atașate mai multe remorci alcătuiind un adevărat tren rutier. Pentru a alunga chemarea atît de periculoasă a sirenei deșertului îți scoți de la piept sticla ce conține prețiosul talisman „Queensland Diesel“, o poșircă rezultată din combinarea romului cu coca cola, și tragi un git.

Apoi îți continui drumul pe transaustralianul ce leagă orașul industrial Adelaide din sudul Australiei de Darwin, o așezare în plină înflorire din nordul continentului. Această șosea cunoscută sub numele de „Drumul Sudului“, o adevărată rută a marilor încercări, deoarece este considerată una din cele mai dificile din lume, măsoară 3200 kilometri lungime, din care 1120 de kilometri prin deșert. Faima rea de care se bucură această rută are o deplină justificare pentru că în orice moment se poate întimpla ceva neașteptat, toate aceste surprize fiind neplăcute.

Dar, iată, se simte o boare de vînt. Apoi aceasta se intensifică, transformîndu-se într-o adevărată furtună. Nisipul se învolburează dintr-o dată alcătuiind forme ciudate. Este atît de des și fin încît ai senzația că în jur s-a pornit o ploaie de talc. Îl simți cum îți intră în gură, prin toți porii, îl simți cum îți scrișnește printre dinți. Cămașa udă learcă, ce și-a pierdut culoarea inițială,

se umple și ea de nisip devenind scorțoasă. La un moment dat vîntul se potolește și răsufli ușurat că ai scăpat din acest infern. Nu trec decît cîteva minute și simți cum mașina începe parcă să danseze sub tine. Șoseaua a devenit, ca și întreg finutul din jur, ondulată ca o armonică. Stai cu sufletul la gură să nu se spargă vreunul din cele 38 de pneuri ale veritabilului tren rutier pe care-l conduci. Apoi, un zgomot înăbușit însoțit de un scurt șoc te face să tresari. Îți dai seama că un cangur s-a ciocnit de grătarul din față, ce are menirea să absoarbă impactul izbiturii. Asemenea grătare intră în mod obligatoriu în dotarea mașinilor ce străbat „Șoseaua Sudului“, deoarece astfel de coliziuni cu animale sălbatice se petrec frecvent. Dacă se întimplă să te afli pe această rută primăvara sau toamna, cînd se pornesc ploile musonice, atunci te trezești pe neașteptate că parcă nu te mai afli într-o autocamion, ci într-o ambarcațiune, pentru că șoseaua se transformă



din cauza puhoiului de ape într-un adevărat riu.

Având în vedere imensa dificultate a acestui traseu, din totalul de vreo 5 000 de șoferi de autocamioane profesioniști din Australia numai circa 20 au priceperea și rezistența pentru a-l străbate. Viteza medie cu care se poate rula în zona de deșert este de circa 19 km pe oră. În total parcurgerea transaustralianului îți cere cel puțin 60 de ore de șofat sau patru zile de drum, socotind și popasurile pe care trebuie să le faci din cind în cind. Pentru a rezista psihic nu trebuie să te gîndești la lungimea totală a drumului, deoarece atunci nu-ți mai rămîne altceva de făcut decît să abandonezi. Toți cei circa 20 de conducători auto de mare clasă, adevărați „șoferi ai iadului”, nu se gîndesc decît la popasul următor ce trebuie să-l facă. Conduci de la o oprire la alta, faci popas pentru a minca. Apoi o pornești din nou știind că după un anumit timp vei opri pentru a lua o nouă masă. Traseul însumează o serie de locuri de popas și odihnă, dar acestea sînt extrem de puține și foar-

te îndepărtate. Îți rămîn la dispoziție cabina autocamionului și cerul liber. Se conduce însă ziua și noaptea. De multe ori se cuplează doi șoferi pentru a conduce cu schimb. Cînd pilotezi noaptea, la volan te cuprinde o puternică melancolie. Noaptea cerul este atît de limpede și înstelat, atmosfera este atît de stranie încît nu poți să nu te gîndești la O.Z.N.-uri.

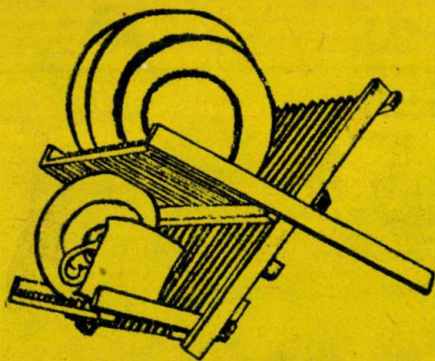
Stațiile service sînt, de asemenea, foarte rare. Deci cel care se încumetă să parcurgă un astfel de drum trebuie să fie un expert în mecanică. Este imposibil ca „coloșii pe care-i conduci, autocamioane de 350 cai putere cu motoare cu 8 cilindri să nu sufere fie o defecțiune a motorului, fie o pană de cauciuc, fie alte stricăciuni imprevizibile. Iar singura persoană care o poate remedia este însuși șoferul, pentru că nimeni nu poate să-i vină în ajutor. Din această cauză ei au grijă să-și ia cu ei pneuri și piese de schimb de rezervă, iar mașinile pe care le pilotează au rezervoarele de combustibil supradimensionate. Alegerea mărfurilor ce trebuie transpor-

tate este făcută, de asemenea, cu mare grijă, deoarece sînt articole care nu rezistă pe un asemenea traseu. În nici un caz, televizoare, frigidere și mașini de gătit.

Dealtfel, pe parcursul întregului drum poți vedea diferite mărfuri abandonate de șoferii mai puțin prevăzători, produse care nu au făcut față acestui traseu atît de greu. Dar o senzație de adîncă mîhnire îți creează autocamioanele, și în general autovehiculele, abandonate în special în regiunea de deșert. Sînt atîtea întîmplări triste legate de fiecare mașină părăsită. Și de-a lungul acestui traseu zac circa 1 000 de autovehicule.

După parcurgerea deșertului pericolele nu dispar. Celor prin care deja ai trecut li se adaugă, în partea de nord a Australiei, primejdiiile specifice zonelor subtropicale, în care ai de străbătut păduri deosebit de dese și de înfruntat șerpi veninoși și crocodili. Răsufli însă ușurat cînd vezi primele clădiri ale orașului Darwin profilindu-se în față, punctul terminus al călătoriei.

**TUDOR
PRELIPCEANU**



GRĂȚAR PLIABIL PENTRU VASE.

Se execută din pin natur: lungimea 32 cm, înălțimea 24 cm, lățimea 36 cm. Folosește pentru 16 farfurii. În partea de jos se pot așeza tacamuri, cești etc.

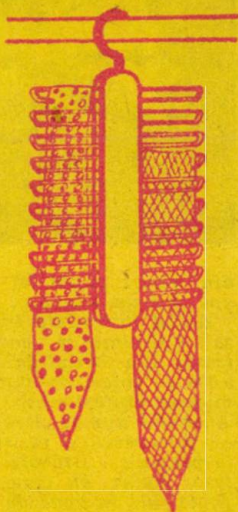
(Surse: Burda Moden nr. 11/1980 și Für Sie nr. 5/1981).



SUPORT DE PERETE PENTRU FIERUL DE CĂLCAT. Se realizează din metal și este prevăzut cu un cîrlig de care se prinde cordonul mașinii.

SUPORT PENTRU CRAVATE.

Se pot păstra astfel 20 de cravate. Simplu, eficient, suportul se poate agăța de bara de haine din șifonier.



Cu eforturi minime și multă... imaginație

PIESĂ DE MOBILIER PENTRU CĂRȚI, OBIECTE DECORATIVE, COLECȚII

Pe o țevă cu diametrul de 40 mm se montează treptele și distanțierele. Cu 2 șuruburi de presiune se fixează bine țeava între tavan și podea (desenul 2). Din panoul sau PAL se decupează 9 trepte (desenul 3). Distanțierele se taie dintr-o țevă de plastic cu diametrul de 10-15 cm și o grosime a pereților de circa 5 mm, lungimea fiind de 23 cm. (desenul 4). Distanțierele mici, de la marginile treptelor, vor avea lungimea L egală cu lungimea distanțierelor centrale; cele 2 capete cu diametre mai mici vor fi cotate după grosimea materialului din care este confecționată treapta.

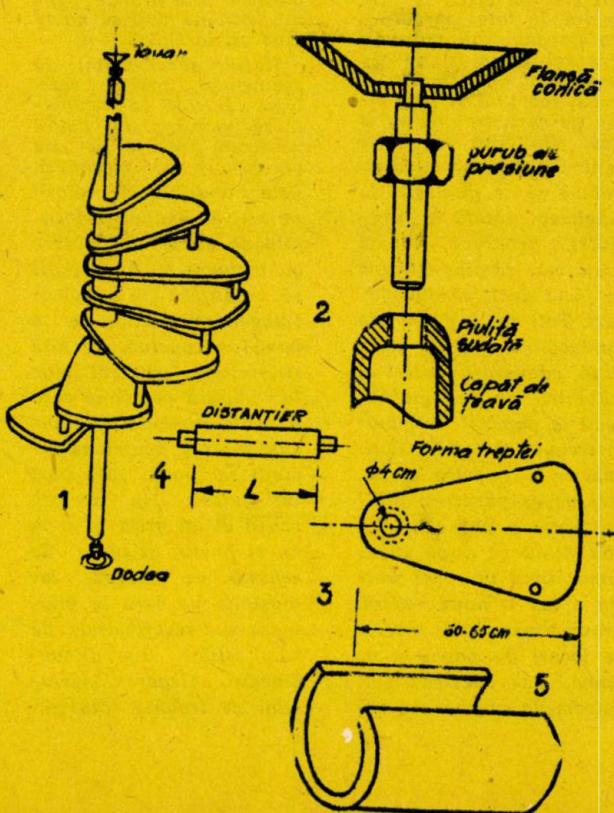
Montarea distanțierelor mici se face prin înclădirea capetelor și introducerea lor în găurile prevăzute la marginile treptelor. Ultima treaptă de sus se va bloca cu o pană metalică ce străbate țeava de fier prin 2 găuri practicate transversal prin țevă, locul găurii stabilindu-se după montarea tuturor treptelor.

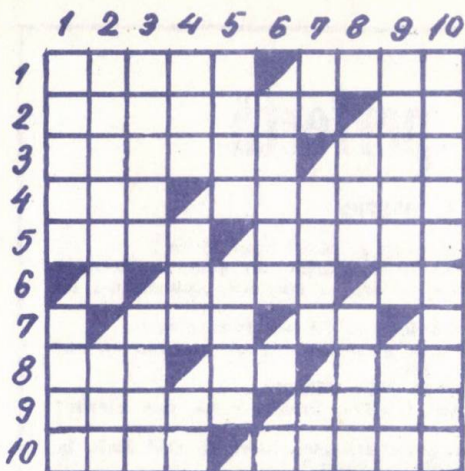
Toate suprafețele pie-

selor se chitulesc și se șlefuiesc, după aceea se vopsește totul într-o culoare deschisă.

(Sursa „Tehnium“, nr. 1/1981).

LIDIA POPESCU





ORIZONTAL: 1) A doua parte a unei competiții sportive — Infinitivul unor atleți. 2) Sportivi de dragul sportului — În cont! 3) Porțiuni ale tribunei, plasate

în spatele porților — Veche echipă de fotbal din Oradea (abr.). 4) Curelușe de mers — Apărător la bară. 5) Lăsată în urmă de schiori — Infinitivul cicliștilor care se desprind de pluton. 6) Piesă sahistă — Intrat în finale! 7) Expus la loviturile boxerilor — Ler! 8) Primele asociații! — Durata unui campionat național de fotbal — Propice întrecerilor nautice. 9) Ciine de vânătoare — Tip de ambarcație sportivă. 10) Merge cu motocicletă — Stil de înot.

VERTICAL: 1) Îndrăgit club sportiv bucureștean — A trimite mingea unui coechipier. 2) Titlu pentru un sportiv merituos — Repriză la volei și tenis. 3) Lovit în zbor de trăgători — Se acordă gimnaștilor. 4) Cunoscut portar de fotbal al anilor trecuți — O rup atleții la fugă — În rest! 5) Trandafir — Portar... înaltas. 6) Lovitură a mingii la tenis. 7) Împreună cu — Balonul de rugbi — Primele la sport! 8) În picaj! — A șuta pe lângă poartă. 9) Schimb de locuri între rege și regină, la șah — Finalul nedecis al unei partide de șah. 10) Suplele sportive ale bazinelor.

DE ICI, DE COLO DE ICI, DE COLO DE ICI, DE COLO

Confortul cosmic

„Arhivele Lunei“, ca și „Dosarele viitorului“. Aproximativ 3500 de desene și proiecte pentru misiunile spațiale Apollo, Saturn, Skylab, ca și asupra conceperii primei navete spațiale. O întreagă panoplie a ceea ce, realizatorul lor, Raymond Loewy, marele „designer“ al spațiului le-a scos în vânzare vara trecută la Londra, în cadrul vestitei licitații Sotheby.

Obiectele expuse provoacă verva lirică a comentatorilor profesioniști ai vânzării. Pătrunzind încetul cu încetul în spațiul cosmic, omul simte că această întindere infinită pe care nu o poate atinge decât în „vase închise“ nu a fost concepută pentru el. Ajuns în teritoriul gravitației zero, al „inumaniei“ absențe a greutății, el trebuie să se descurce. După primele zboruri, în care caracteristicile navelor spațiale fuseseră stabilite mai ales în funcție de rolul lor de rezervor de combustibil și în care scopul suprem era reușita misiunii. S-a văzut că existau și alte probleme în spațiu. Și că era necesară, deopotrivă, o preocupare pentru „securitatea fiziologică și confortul astronautilor“. Era epoca misiunii Skylab, „laboratorul cerului“, cu care au studiat, timp de 171 de zile, de la 15 mai 1973 până la 8 februarie 1974, trei echipe de cercetători. Întrucât venise vremea ca cineva să se preocupe și de viața umană în aceste condiții cu totul speciale ale activității extraterestre, acesta a fost rolul ce i s-a încredințat oficial, la 15 noiembrie 1967, lui Raymond Loewy.

Născut la Paris în 1893, soldat în primul război mondial, prieten al lui André Malraux, cavalier al Legiunii de Onoare, devenit cetățean american după o strălucită carieră de desenator industrial în S.U.A., Raymond Loewy, vorbește, din biroul său aflat la Paris, unde își petrece o mare parte a anului, evocă nostalgice începuturile. La 16 ani câștigă primul său premiu fabricând modelul redus al unui

avion (în 1908). Mai târziu, în Statele Unite, a desenat locomotive și automobile, a ameliorat aspectul elicopterului și a conceput un nou marcaj pentru „Air Force One“, avionul personal al lui J. F. Kennedy. „Îmi place, spune el, tot ceea ce se aprinde repede. Îmi place să conduc ceea ce am desenat“. El a condus, într-adevăr, o locomotivă avind viteza de 160 km pe oră, și-a luat brevetul de pilot de curse la 70 de ani și s-a supus unor încercări de rutină pentru astronauti. „În 1967, își amintește Raymond Loewy, nu se știa nimic despre viața în spațiu. În acea epocă, N.A.S.A. era divizată asupra unor probleme de ordin filosofic. Spațiul cosmic reprezenta, cu siguranță, o viață nouă și membrii echipajului trebuiau să i se adapteze. Un alt grup avea o opinie contrară. În 1968, în cursul unei reuniuni a responsabililor cu zborurile spațiale — oameni de știință, medici, psihologi — poziția mea a prevalat. Eram convins că trebuia, cel puțin la început, să se dea astronautilor impresia păstrării contactului cu o viață normală. În primul rând, ar fi trebuit un hublou, pentru ca echipajul să poată vedea Terra“. „Apoi, fiecare astronaut trebuia să se poată izola total opt ore pe zi, să citească ceea ce îi face plăcere, să asculte muzica îndrăgită; în fine, să-și servească masa fără a pluti. Pentru aceasta, așezați unul în fața altuia, își fixau picioarele în niște cramponane. Masa a fost concepută în formă triunghiulară pentru ca nici unul dintre cei trei membri ai echipajului să nu aibă un loc privilegiat. Acestea au fost cele trei principii decisive, care nu au fost modificate pentru zborurile ulterioare“.

Raymond Loewy este deosebit de mîndru de scrisorile pe care cosmonauți și responsabili ai zborurilor spațiale le-au adresat după primele zboruri, în care recunoșteau că „desenul imaginativ bazat pe înțelegerea nevoilor umane“ a permis echipajelor să trăiască „într-un confort relativ“ și să lucreze cu eficacitate.

D. I.

O slujnică perfectă

de Agatha Christie

— Vă rog frumos, coniță, pot să vă intrerup și să vă spun ceva?

Fiindcă tot fusese intreruptă, firește că Miss Marple nu găsi de cuviință să se supere și își întoarse fața spre Edna, tinăra ei slujnică, spunându-i cu blindețe:

— Sigur că da, Edna. Hai, intră și închide ușa. Ce s-a întâmplat?

Plină de sficiune, Edna închise încet ușa, și se apropie de stăpina ei, răsucind șorțul între degete și înghițind în sec.

— Ei, ce vroiai să-mi spui? o încurajă Miss Marple.

— Vă rog, coniță, e vorba de vară-mea Gladys. Treaba e că și-a pierdut slujba.

Oh, draga mea, imi pare tare rău. Dacă nu mă-nșel, lucra la Old Hall, la domnișoara... vreau să spun la domnișoarele Skinner?

— Da, coniță, chiar așa, coniță. Și-i tare necăjită biata Gladys din pricina asta — își dă sufletul de supărare!

— După cite știu eu, Gladys a schimbat cam des stăpînii pînă acum, nu-i așa?

— Așa-i, coniță, cum ziceți. Îi cam place să schimbe locurile unde lucrează. Nu-i prea statornică, vedeți dumneavoastră. Cum s-ar zice, e mereu cu gîndul de ducă. Numai că, pînă acum, de fiecare dată, ea a fost cea care cerea să plece.

— Și de data asta, înțeleg că au dat-o afară? întrebă Miss Marple.

— Chiar așa, coniță, și e neagră de supărare.

Miss Marple păru destul de surprinsă. Din cite o știa ea pe Gladys, care venise cîteodată să bea un ceai cu Edna în bucătărie cînd „avea liber“, fata era o tinăra voinică și veselă, despre care ți-ar veni greu să crezi că o să-și piardă prea ușor cumpătul.

— De fapt, urmă Edna, ce-a întors-o rău pe dos pe Gladys, e felul cum s-au petrecut lucrurile, și cum s-a purtat domnișoara Skinner.

— Și cum s-a purtat domnișoara Skinner? o întrebă Miss Marple, răbdătoare.

Atît i-a trebuit Ednei ca să se apuce să turuie, fără să mai poată fi oprită.

— Oh, coniță, toată întîmplarea asta parcă i-a dat cu ceva în cap lui Gladys. Să vedeți, domnișoara Emily Skinner a descoperit că-i lipsește o broșă, și a făcut un tărăboi cum nu s-a mai pomenit, și n-aș putea zice că-i un lucru plăcut pentru o fată în casă; o face să se simtă tare necăjită, cred că înțelegeți, coniță, ba chiar nenorocită. Și Gladys a căutat și ea peste tot, și domnișoara Lavinia Skinner chiar zicea că o să reclame la poliție, și cum scotoceau iar peste tot, uite că dau peste broșă în fundul unui sertar al măsuței de toaletă, și tare s-a mai bucurat Gladys.

Numai că nu știu cum se face, dar chiar a doua zi, îi cade din mîină o farfurie și se face bucăți, și domnișoara Lavinia se face foc și pară și-i spune lui Gladys că-i dă o lună preaviz și să-și ia catrafusele și să plece. Dar Gladys simte în sine că nu e din cauza farfuriei sparte, că domnișoara Lavinia a folosit întîmplarea doar ca pretext, și că e din cauza broșei, că ele cred că ea a luat broșa și a pus-o la loc cînd a auzit că vor să cheme poliția, dar Gladys n-ar fi făcut niciodată așa ceva, niciodată în viața ei, și acum i-e teamă că or să-i iasă vorbe, și lumea o să creadă ce-or să spună domnișoara Emily și domnișoara Lavinia, și e o treabă tare neplăcută pentru o fată care lucrează într-o casă, nu-i așa, coniță?

Miss Marple dădu din cap, ca semn că o înțelegea. Deși n-o prețuia prea mult pe Gladys, pe care o socotea prea plină de sine și cam repezită, era totuși încredințată de cîntea fetei și își dădea seama că întîmplarea o necăjise tare mult.

Uitîndu-se la stăpina ei cu speranță, Edna o întrebă:

— Și credeți, coniță, că n-ați putea face nimic pentru biata Gladys?

— Spune-i să nu se poarte ca o toantă, spuse cu hotărîre Miss Marple. Dacă n-a luat broșa — și sînt încredințată că n-a luat-o — n-are de ce să-și facă inimă rea.

— Dar o să-i iasă vorbe prin tot ținutul, se vîită Edna.

— Atunci, știi ce-o să fac? spuse Miss Marple. Azi după-amiază am drum într-acolo și o să mă opresc să schimb cîteva cuvinte cu domnișoarele Skinner.

— Oh, vă mulțumesc tare mult, spuse Edna, și respiră ușurată.

Old Hall era o casă destul de impozantă, în stil victorian, înconjurată de un parc cu pajiști și copaci. Și cum proprietarul ei nu izbutise s-o vîndă sau

măcar s-o închirieze toată, un agent imobiliar întreprinzător o împărțise în patru apartamente, cu un sistem central de încălzire, urmînd ca parcul să fie folosit în comun de toți chiriașii. Soluția se dovedise fericită. Unul dintre apartamente fusese închiriat de o bătrînă bogată și excentrică, însoțită de o cameristă. Bătrîna doamnă avea o mulțime de păsărele de tot felul și în fiecare zi trebuiau hrănite cum se cuvine. Al doilea apartament fusese luat de un pensionar, fost judecător în India, împreună cu soția lui. O pereche de tineri căsătorii ocupau al treilea apartament, iar al patrulea fusese închiriat de-abia de două luni de două fete bătrîne, domnișoarele Skinner. Chiriașii păstrau între ei relații destul de distanțe, mai cu seamă că nu aveau nimic în comun.

Miss Marple îi cunoscuse pe toți chiriașii, deși nu s-ar putea spune că avea relații mai strînse cu vreunul din ei. Cît despre cele două domnișoare Skinner, știa că cea mai în vîrstă dintre ele, domnișoara Lavinia, era cea ce s-ar putea numi o femeie activă; domnișoara Emily, mai tină, își petrecea cea mai mare parte din timp în pat, suferind de tot felul de boli care, după părerea celor din St. Mary Mead, erau mai degrabă inchipuite. Singură domnișoara Lavinia nu punea la îndoială suferințele care o chinuiau pe sora ei și îndura biata de ea totul cu răbdare, și nu-și precupețea timpul și puterile alergînd intruna în sat după cine știe ce bunătați de care „soră-mi i s-a făcut deodată poftă”.

Tot în St. Mary Mead se spunea că dacă domnișoara Emily ar fi fost pe jumătate atît de bolnavă pe cît se văita, ar fi trimis de mult după doctorul Haydock să vină s-o îngrijească. Dar cînd i s-a sugerat așa ceva, domnișoara Emily a închis ostentiv ochii, cu aerul celui pe care nimeni nu-l înțelege și a murmurat că la ea nu era vorba de un caz simplu — cei mai buni specialiști din Londra nu au reușit să-i dea de capăt — dar că acum găsise un medic nou și expert, care-i indicase un tratament de-a dreptul nemaivăzut și că era plină de speranțe că o să-i ajute. N-o să se lase ea în nici un caz pe mina unui doctor de țară oarecare.

— Și, după părerea mea, își încheie domnișoara Hartnell comentariul, bine face domnișoara Emily că nu trimite după el. Fîndcă doctorul Haydock, cu felul lui atît de direct de a fi, i-ar spune imediat că n-are nimic, și să se dea jos din pat și să nu mai facă pe bolnava. Și tare bine i-ar face s-o mai scuture cineva !

Dar cum n-a ajuns să aibă parte de un asemenea tratament, domnișoara Emily zăcea mai departe pe sofa, avînd în jur tot felul de cutii și cutiuțe cu pilule, și refuza aproape orice i se aducea pe tavă, pregătît anume pentru ea, pofînd mereu altceva — de obicei ceva foarte greu de găsit.

După ce Miss Marple sună la ușă, îi deschise chiar Gladys, într-adevăr cu o înfățișare mult mai nenorocită decît și-o putea închipui Miss Marple. În salonaș (porțiune din fostul salon, pe care îl transformaseră, împărțindu-l în sufragerie, salon, baie și un dulap în perete), domnișoara Lavinia se ridică s-o întîmpine pe vizitatoare.

Lavinia Skinner era o femeie înaltă, voinică și cam osoasă, de vreo cincizeci de ani. Vorbea repezit, cu o voce destul de groasă.

— Îmi pare bine că ai venit să mă vezi, spuse ea. Emily zace la pat — se simte destul de prost azi, biata de ea. Mi-ar fi plăcut să coboare și ea să te vadă — ar mai fi dispus o puțin — dar în unele momente nu se simte în stare să vadă pe nimeni. Sărăcuța de ea, e tare răbdătoare și își îndură boala care o chinuie.

Miss Marple, plină de politețuri, se interesă de una, de alta, și cum în St. Mary Mead în orice conversație nu se putea să nu discuți despre felul cum se purtau slujnicele, nu i-a fost deloc greu să aducă vorba despre subiectul ce o interesa. Spuse, așadar, că, din cite auzise, Gladys, care i se părea o fată tare bună, urmează să plece de la ele.

— De miercuri într-o săptămînă, adevveri domnișoara Lavinia. Pe ce pune mina, sparge. Nu pot s-o mai țîn.

Miss Marple oftă și recunoscu că fiecare avem astăzi o mulțime de probleme. Și e atît de greu în ziua de azi să convingi o slujnică să vină într-o casă la țară. Nu era oare riscant pentru domnișoara Lavinia să renunțe atît de ușor la serviciile lui Gladys ?

— Știu că e greu să găsești o slujnică, se declară de acord domnișoara Lavinia. Tinerii noștri căsătorii — dar, drept să spun, nici nu mă mir — toată ziua numai certuri — noaptea se aude intruna muzică de jaz — mesele la orele cele mai nepotrivite — femeia asta habar n-are cum se țîne o casă. Vai de bărbatul ei ! Iar judecătorul Larkin a rămas și el de curînd fără servitoare.

— Și-atunci, poate că ar fi bine să te mai gîndești o dată înainte de a renunța la Gladys. Știu că e o fată tare bună. Îi cunosc întreaga familie ; oameni cinstiți și cu mult bun-simț.

Dar domnișoara Lavinia clătină din cap și declară cu un aer plin de importanță :

— Am motivele mele.

Miss Marple murmură :

— După cite am auzit, v-a dispărut o broșă...

— Cine s-o fi apucat să trăncănească? Bănuiesc că a povestit chiar Gladys toată întâmplarea. Ca să fiu sinceră, sint aproape sigură că ea a luat-o. Și apoi i-a fost frică și a pus-o la loc — dar firește că nu poți să invinuești pe cineva dacă nu ești sigur...

Și imediat schimbă subiectul:

— Nu vrei, Miss Marple, să vii și s-o vezi pe Emily? Sint incredințată că i-ar mai schimba puțin gândurile și i-ar face bine.

Miss Marple pași incetșor pînă la o ușă unde domnișoara Lavinia ciocăni și apoi o pofti pe musafiră în cea mai bună cameră din apartament, numai că foarte întunecoasă, fiindcă obloanele erau aproape complet coborite. Domnișoara Emily era întinsă în pat, pîrind să se complacă în întunericul din cameră, și în propriile ei suferințe.

În obscuritatea din odaie, domnișoara Emily părea o ființă destul de slăbănogă, cu trăsături vagi, cu o claie de păr blond încărunit răsucindu-se în bucle în jurul capului — tot patul semănînd mai degrabă cu cuibul unei păsări, dar de care nici o pasăre care se respectă n-ar fi deloc mindră. În încăperea mirosea a apă de colonie, biscuiți rincezi și camfor.

Cu ochii aproape închiși și cu o voce pierită, abia dăzîndu-se, Emily Skinner zise că o găsisse într-una din „zilele ei cele mai proaste“.

— Și ceea ce mă doare cel mai tare, urmă ea pe un ton jalnic, e că știu ce povară sint pentru toți cei din jur. Și Lavinia e atît de drăguță cu mine. Dragă Lavinia, tare nu-mi place să deranjez pe alții, dar dacă sticla cu apă fierbinte ar fi umplută așa cum trebuie — nici plină de tot că e prea, prea și mă apasă, dar nici prea goală, că se răcește imediat!

— Oh, scuză-mă, draga mea. Dă-mi-o, și o s-o mai golese puțin.

— Dacă tot faci asta, poate că ar fi mai bine să pui altă apă fierbinte. Și crezi că avem în casă niște biscuiți — lasă, n-are importanță. Mă pot lipsi. Doar puțin ceai nu prea tare cu o feliuță de lămie — n-avem lămie? Oh, chiar că nu pot să beau ceai fără lămie. Și am impresia că azi dimineață laptele avea un gust cam ciudat. Mi-a pierit tot cheful să mai pun lapte în ceai. Dar nu contează. Mă descurc și fără ceai. Dar mă simt atît de slăbită. Am auzit că scoicile sint tare indicate la persoane anemice. Crezi că ai putea face rost de cîteva scoici? Oh, lasă, bănuiesc că ar fi prea mare deranj să găsești acum, seara. O să mai aștept pînă miine.

Lavinia părăsi imediat încăperea murmurînd ceva despre un drum cu bicicleta pînă în sat.

Emily întoarse capul cu un zîmbet pierit spre vizitatoare și spuse că nu-i plăcea nicodată să-i deranjeze pe cei din jur.

În seara aceea, Miss Marple îi mărturisî Ednei că nu prea avea speranță că Gladys își va putea păstra slujba.

Și chiar se necăji dîndu-și seama că prin sat și începuseră să se audă vorbe în legătură cu Gladys și cu o broșă care ar fi dispărut.

Domnișoara Wetherby de la poștă o puse la curent cu birfele:

— Dragă Miss Marple, i-au scris în referințe că e o fată muncitoare și la locul ei: și cîminte, dar n-au scris că e cînsită. Asta mi se pare că trebuie să însemne ceva. Din cite am auzit, a fost o întâmplare cam neplăcută cu o broșă care dispăruse. Nu se poate să nu fie ceva adevărat în ce se spune, zi și dumneata, fiindcă nu renunți astăzi la o slujnică, decît dacă e vorba de un lucru grav. Și să vezi că n-o să poată găsi ușor altă fată. Nu le prea place să lucreze la Old Hall. Cînd vin acasă, în ziua lor liberă, nu-i una să nu bodegane. O să vezi că domnișoarele astea Skinner n-or să găsească altă slujnică, și-atunci poate că bolnava aia închipuită și ipohondră o să trebuiască să se mai scoale din pat și să facă și ea treabă.

Dar mare dezamăgire a fost în tot satul cînd s-a aflat că cele două domnișoare Skinner au reușit să angajeze, printr-o agenție, o nouă slujnică, și ceea ce era chiar greu de crezut, părea să fie o adevărată perfecțiune.

— Are referințe dintr-un loc unde a lucrat trei ani, cu cele mai bune recomandări; îi place să stea la țară și, mai ales, cere o leafă mai mică decît îi dădeam lui Gladys. Am simțămîntul că a dat norocul peste noi.

— Dacă-i așa, n-am ce zice, comentă Miss Marple, cînd domnișoara Lavinia îi dădu aceste vești în magazinul de pescărie. Numai că mi se pare prea frumos ca să fie adevărat.

Și toată lumea în St. Mary Mead era convinsă că „minunea“ de slujnică o să-și schimbe gîndul în ultima clipă și n-o să mai vină.

Numai că speranțele nu li s-au împlinit, și tot satul a putut s-o vadă pe „comoara“ de slujnică, pe numele ei Mary Higgins, trecînd cu taxiul spre Old Hall. Și au fost nevoiți să recunoască cu toții că avea o înfățișare cumsecade. Arăta destul de respectabilă și era bine îmbrăcată.

La următoarea vizită pe care a făcut-o Miss Marple la Old Hall, ca să vadă care dintre cucoane voia să se ocupe de tombolă la apropiata sărbătoare anuală organizată de parohie, i-a deschis ușa chiar Mary Higgins. Era, fără îndoială, o slujnică foarte stilată, pîrind de vreo patruzeci de ani, cu părul negru strîns pieptănat, obrajii trandafirii, destul de plinuță dar îmbrăcată într-o uni-

formă neagră discretă, cu șorț alb și bonețică — „exact genul de slujnică bună de pe vremuri”, cum avea să explice mai târziu Miss Marple, și cu felul acela de a vorbi respectuos, abia auzit, cuvințios, atât de deosebit de vocea groasă și cam furnită a lui Gladys.

Domnișoara Lavinia nu mai arăta atât de năpădită de griji și de treabă: și exprimându-și părerea de rău că nu se putea ocupa de tombolă, cu grijile și necazurile și boala lui Emily, îi înmână lui Miss Marple o contribuție bănească destul de generoasă și îi făgăduie că va trimite și niște rechizite și ciorapi pentru copii.

Miss Marple o complimentă pentru înfățișarea ei relaxată.

— Să știi că îi datorez enorm lui Mary. Nici nu-ți închipui ce bine-mi pare că nu mi-am schimbat hotărîrea și am dat-o afară pe Gladys. Mary este o adevărată comoară. Gătește foarte bine, se pricepe să pună masa și să te servească, iar cit despre curățenie, ce să mai zic, casa strălucește ca o oglindă — în fiecare zi bate covoarele și saltelele. Și se poartă minunat cu biata de Emily!

Miss Marple se grăbi să se intereseze de starea „bieteii Emily”.

— Oh, sărăcuța de ea, nu s-a simțit deloc bine în ultimele zile. Nu-i vina ei, bineînțeles, dar uneori e destul de greu să-i intri în voie. Ba vrea să gătești câte ceva, și cînd îi aduci, zice că nu mai are chef — și pe urmă cere același lucru după vreo jumătate de oră, dar nu mai e bun de nimic, și trebuie să i-l pregătești iarăși. Îți dai seama cită pierdere de timp — numai că din fericire o avem pe Mary, care nici măcar nu se supără și face totul cu dragă inimă. Zice că-i obișnuită să îngrijească de bolnavi, și că așa sînt ei, mofturoși. E o mare ușurare pentru mine s-o am pe Mary.

— Ei da, spuse Miss Marple. Văd că ai avut mare noroc.

— Mare, într-adevăr. Am impresia că mi-a trimis-o cerul.

— După cite mi se pare mie, declară după cîteva clipe Miss Marple, e aproape prea perfectă ca să fie adevărată. Nu știu, dar dacă aș fi în locul dumeitale, aș avea mai multă grijă cu ea.

Lavinia Skinner înțelise însă cu totul altceva decît voise să spună Miss Marple.

— Oh, te asigur că am mare grijă să se simtă cit mai bine la noi. Nu știu ce m-aș face dacă ar pleca.

— Nu prea cred că o să plece înainte de momentul cînd o să socoată ea de cuvință că trebuie să plece, spuse Miss Marple, uitîndu-se cu o privire cercetătoare la Lavinia Skinner.

Dar aceasta se mulțumi să spună:

— E într-adevăr o mare ușurare să nu ai toate grijile casei pe cap. Dar dumeata, spune, ești mulțumită de mica Edna?

— Se descurcă destul de bine. Nu e chiar perfectă ca Mary a dumeitale. Sînt însă bucuroasă că știu totul despre ea, fiindcă-i o fată din satul nostru.

Pe cînd se îndrepta spre vestibul să plece, Miss Marple o auzi pe bolnavă în timp ce se vîlcărea în camera ei:

— Compresa asta ai lăsat-o pînă s-a uscat de tot — și știi ce-a spus doctorul Allerton, să fie mereu udată. Bine, bine, las-o acum. Aș vrea o ceașcă de ceai și un ou fiert — dar ai grijă să fiarbă doar trei minute și jumătate, nu uita, și roag-o pe domnișoara Lavinia să vină la mine.

Mary cea mult lăudată ieși din camera bolnavei și i se adresă domnișoarei Lavinia:

— Vă rog, conia, domnișoara Emily a zis să veniți la ea.

Apoi se grăbi să deschidă ușa pentru Miss Marple, ajutînd-o să-și pună pardesiul și dîndu-i umbrela cu gesturi de-a dreptul fără cusur.

Miss Marple luă umbrela, care-i căzu însă jos, încercă s-o ridice, dar atunci îi scăpă din mină poșeta, care se deschise și tot ce era înăuntru se rostogoli pe podea. Plină de bunăvoință, Mary culesc de jos diferite obiecte — o batistă, un carnețel, un portofel de piele de o formă tare demodată, două monede de un shilling, trei bănuți de un penny și o acadea frumos colorată.

Miss Marple păru cam încrețită cînd văzu acadeaua.

Oh, draga mea, asta trebuie să fi fost băiețelul doamnei Clement. Sugea acadeaua, și mi-a luat geanta să se joace cu ea. Cred că a pus-o înăuntru, fără să-l văd. Cam lipicioasă, mi se pare.

— S-o arunc, conia?

— Oh, vrei să fii atât de drăguță? Îți mulțumesc foarte mult.

Mary se aplecă să ia de jos ultimul obiect căzut, o oglinjoară, și, cînd o văzu, Miss Marple exclamă fericită:

— Ce noroc că nu s-a spart!

După care ieși pe ușă și o porni spre casă, iar Mary rămase în prag o vreme, cu chipul complet lipsit de expresie, ținînd în mină acadeaua.

Timp de zece zile nesfîrșite, în St. Mary Mead nu se vorbi decît despre „comoara” de slujnică pe care o găsiseră cele două domnișoare Skinner, o perfecțiune cum nu se mai văzuse.

În ziua a unsprezecea, cînd satul se trezi, vestea cea mare îi cutremură pe toți.

Mary, slujnica perfectă, dispăruse ! Se vedea că nici nu dormise în pat, iar ușa de la intrare rămăsese întredeschisă. Cîndva, în timpul nopții, o ștersese. Și nu numai Mary dispăruse ! Două broșe și cinci inele ale domnișoarei Lavinia, trei inele, un medalion, o brățară și patru broșe ale domnișoarei Emily dispăruseră și ele !

Numai că nu era decît primul capitol al catastrofei.

Tînăra doamnă Devereux s-a pomenit că-i lipsesc diamantele pe care le ținea într-un sertar neincuiat, ca și o haină de vizon pe care o primise cadou de nuntă. Judecătorul și soția lui rămăseseră fără nici una din bijuterii, ca și fără banii pe care-i aveau în casă. Dar cea mai mare pierdere o suferise doamna Carmichael. Avusese niște bijuterii extrem de prețioase, ca și o mare sumă de bani — și totul dispăruse. Fusese după-amiaza liberă a lui Janet, iar stăpîna ei avea obiceiul să cutreiere parcul în amurg, chemînd păsărelele ca să le dea grăunțe și firimituri. Era limpede că Mary, slujnica perfectă, făcuse rost de chei să se potrivească la toate apartamentele !

Era greu să nu vezi că lumea în St. Mary Mead simțea oarecare satisfacție răutăcioasă. Prea tare își lăudase domnișoara Lavinia „comoara” și „minunea”.

— Și cînd te gîndești că nu era vorba decît de o hoață ordinară !

Cu vremea se mai aflară și alte lucruri. Nu numai că Mary se evaporase în neant, dar agenția care dăduse și garantase referințele și recomandarea află cu stupeoare că persoana în chestiune căreia îi incredințaseră actele era o impositoare. Hoața folosise numele unei slujnice reale care lucrase la sora unui pastor, dar adevărata Mary Higgins trăia liniștită într-un sat din Cornwall.

— Deșteaptă chestie, se văzu nevoit să recunoască inspectorul de poliție Slack. Și, dacă e cum cred eu, femeia asta lucrează în strînsă legătură cu o bandă. Un caz aproape identic s-a petrecut anul trecut în Northumberland. Obiectele furate n-au mai fost găsite, și poliția n-a putut să dea de urma ei. Am însă impresia că noi o să putem face treabă mai bună, aici în Much Benham !

Inspectorul Slack era un om care nu-și pierdea niciodată încrederea.

Și totuși, săptămînile treceau, și Mary Higgins rămînea de negăsit. În zadar își indoi inspectorul Slack eforturile, și în zadar puse la bătaie întreaga energie pentru care era atît de vestit.

Domnișoara Lavinia nu contenea cu plînsul, iar domnișoara Emily se simțea atît de rău și se văita și se jeluia atît de tare, încît îl chemară pe doctorul Haydock.

În curînd însă se zvoni că domnișoara Emily, neavînd încredere în capacitatea doctorului Haydock, ținea morțiș că starea sănătății ei cerea imperios să-l consulte iarăși pe specialistul din Londra, singurul care înțelesese de ce boală suferea. Și trebuia, după cum spunea ea, să facă neapărat ceva să n-o mai chinuie atît pe blata de Lavinia cu boala ei.

Apartamentul urma să fie închiriat altcuiva de agentul imobiliar.

La cîteva zile după ce se află că domnișoarele Skinner aveau să plece în curînd, Miss Marple, destul de incurcată și roșie la față, se prezentă la postul de poliție din Much Benham și ceru să vorbească cu inspectorul Slack.

Inspectorul Slack n-o prea simpatiza pe Miss Marple, dar știa că șeful lui, colonelul Melchett, nu-i împărtășea opinia, și că, dimpotrivă, o prețuia mult. Așa că, vrînd-nevrînd, trebui s-o primească.

— Bună ziua, Miss Marple. Cu ce-ți pot fi de folos ?

— Mi-e teamă, domnule inspector, că te-am deranjat.

— Într-adevăr, am multă treabă pe cap, dar pot să-ți acord cîteva momente.

— Nu știu cum să încep, vorbi Miss Marple, dar sper să pot explica clar ce am de spus. E lucrul cel mai greu să explici ceva limpede. Dar pentru dumneata probabil că așa ceva nu-i greu. Cum însă eu sînt de modă veche și singurele lucruri pe care le-am învățat le știu de la guvernantă — regii Angliei, și cînd s-au urcat pe tron și altele asemenea — toate astea nu-mi ajută prea mult. Așa că, vorbesc de una, de alta, dar nu mă pricep să scot în evidență esențialul. Și tocmai pentru asta am venit acum la dumneata. E vorba de slujnica celor două domnișoare Skinner, adică despre Gladys.

— Vrei să spui Mary Higgins, o corectă inspectorul Slack.

— Oh, da, a doua slujnică. Dar eu mă gîndeam la Gladys Holmes — o fată cam obraznicuță, foarte plină de ea, dar cu adevărat cinstită, și are mare însemnătate ca lucrul ăsta să fie recunoscut, și spus sus și tare.

— Din cite știu, nu e acuzată de nimic, spuse inspectorul.

— Da, știu și eu că nu e acuzată de nimic dar tocmai asta e rău. Fiindcă, vezi dumneata, oamenii își dau cu presupusul și îl ies vorbe. Oh, iartă-mă, știam că nu mă pricep să explic ce am în minte. Ce vroiam să spun e că lucrul cel mai important e ca Mary Higgins să fie prinsă.

— Bineînțeles, se declară de acord inspectorul Slack. Ai cumva vreo sugesție în sensul ăsta ?

— Ca să spun drept, am, recunosc Miss Marple. Dar înainte de asta, aş vrea să te întreb dacă amprentele ei şi-ar fi de folos ?

— Ah, oftă inspectorul Slack, tocmai în chestia asta a fost grozav de isteţ. Toate furtaşagurile le-a făcut cu mânuşi de cauciuc, după cit se pare chiar cu mânuşi dintr-acele întrebuiţate în gospodărie. Şi a avut grijă să şteargă bine orice urmă lăsată în camera ei sau pe chluţetă. N-am reuşit să găsim măcar o singură amprentă de-a ei în toată casa !

— Dacă ai avea amprentele ei, şi-ar fi de ajutor ?

— S-ar putea să-mi fie de mare ajutor. Ampreنتele ei ar putea fi înregistrate la Scotland Yard. N-aş crede că e la prima ei încercare !

Miss Marple dădu din cap cu un aer încântat. Îşi deschise poşeta şi scoase din ea o cutiuţă de carton. Înăuntru, învelită în foiţă, se găsea o oglinjoară.

— E oglinjoara mea din poşetă, îi explică Miss Marple. Şi pe ea sînt amprentele hoabei. Cred că o să le găseşti destul de bune — fiindcă înainte de a apuca oglinjoara pusese mina pe o acadă lipicioasă.

Inspectorul Slack o privi cercetător :

— Vrei să spui că i-ai luat amprentele în mod intenţionat ?

— Bineînţeles.

— Adică o suspectai de atunci ?

— Ca să spun drept, mi se părea un pic prea bună ca să fie adevărată. I-am şi spus domnişoarei Lavinia. Dar nici n-a vrut s-audă ! Ştii, domnule inspector, nu cred în perfecţiuni. Fiecare din noi avem câte un cusur — şi cînd e vorba de o slujnică, îşi dă repede arama pe faţă !

— În ceea ce mă priveşte, începui inspectorul, revenindu-şi din uimire, trebuie să-ţi mărturisesc că-ţi sînt foarte recunoscător. O să trimit imediat amprentele la Scotland Yard şi o să vedem ce or să ne comunice...

Dar deodată se opri şi se uită la Miss Marple, care îşi aplecase capul într-o parte şi-l privea gînditoare.

— N-ar fi mai bine, domnule inspector, să cauţi un pic mai aproape de casă ?

— Ce vrei să spui, Miss Marple ?

— E foarte greu să explic, dar atunci cînd vezi ceva ciudat, începi să-ţi pui întrebări. Deşi, deseori, o ciudăţenie nu înseamnă mare lucru. Ei bine, cam asta am simţit tot timpul cînd a fost vorba de Gladys şi de broşa care dispăruse. Gladys e o fată cinstită şi nu luase broşa. Şi-atunci de ce zicea domnişoara Lavinia că a luat-o ? Domnişoara Lavinia nu e deloc proastă — ba dimpotrivă ! De ce ţinea atît de mult să dea afară o slujnică atît de bună, cînd e atît de greu azi să găseşti o slujnică ? Era un lucru ciudat, înţelegi ? Aşa că am început să-mi pun întrebări. Îmi tot chinuiam mintea să înţeleg. Şi-am mai observat şi alt lucru neobişnuit. Domnişoara Emily e o ipohondră, dar e prima ipohondră de care-am auzit care nu chema mereu câte un doctor s-o consulte. Cei ce suferă de ipohondrie nu se pot lipsi o clipă de doctori. Iar domnişoara Emily se lipsea !

— Ce încerci să-mi sugerezi, Miss Marple ?

— Ei bine, că, după părerea mea, şi domnişoara Lavinia şi domnişoara Emily sînt persoane ciudate. Domnişoara Emily îşi petrece aproape tot timpul într-o cameră întunecoasă. Şi dacă părul ăla al ei nu-i perucă — atunci promit să-nghit propria mea meşă ! Şi, uite ce vreau să spun — e extrem de uşor pentru o femeie slabă, palidă, căruntă şi plîngăreată să se transforme într-alta durdulie, cu părul negru şi obrazii trandafirii... Şi, după cite ştiu, nimeni nu le-a văzut vreodată împreună pe domnişoara Emily şi pe Mary Higgins. Au avut destul timp să ia mulele după broaştele tuturor apartamentelor din Old Hall, destul timp să afle totul despre ceilalţi chiriaşi — şi pe urmă i-au dat papucii lui Gladys, care-i o fată a noastră, din sat. Într-o noapte domnişoara Emily dispărea de acasă neobservată de nimeni — şi soseşte a doua zi dimineaţa la gară ca Mary Higgins. Şi-apoi, la momentul potrivit, Mary Higgins o şterge, şi dă-i cu vaiele şi plinsete că le-a furat şi lor bijuterii ! O să-ţi spun unde poţi s-o găseşti, domnule inspector. Pe sofaua pe care zace domnişoara Emily ! Ia-i amprentele dacă nu mă crezi, dar o să vezi că am dreptate ! Două hoaze grozav de isteţe — astea-s domnişoarele noastre Skinner — şi nu mă indoiesc că au şi un complice unde ţin ascunse lucrurile de furat. Dar de data asta n-o să scape ! Nu pot lăsa ca o fată de-a noastră din sat să fie bînuită de hoţie şi să-i fie pusă cîntea la îndoială ! Gladys Holmes e curată ca lacrima, şi asta trebuie s-o afle toată lumea ! Bună ziua, domnule inspector.

Şi Miss Marple părăsi postul de poliţie înainte ca inspectorul Slack să-şi fi revenit din uluială.

— Ei, fir-ar să fie ! mormăi el. Mă întreb dacă n-are cumva dreptate.

Şi avea să afle foarte curînd că Miss Marple avusese încă o dată dreptate.

Colonelul Melchett îl felicită pe Slack pentru felul cum rezolvase cazul, iar Miss Marple o pofţi într-una din zilele următoare pe Gladys la ceai, împreună cu Edna, şi o sfătui din toată inima ca în viitor să nu mai renunţe uşor la o slujbă bună atunci cînd va găsi o casă respectabilă.

Rețeaua columbiană

■ Dezvăluiri din lumea interioară a traficantilor de droguri ■ „Narcodolarii” și „narcomilionarii”

La Miami, în Florida, s-a consumat un nou episod al luptei duse de autoritățile americane împotriva traficantilor de droguri. A fost arestat Isaac Kattan, originar din Columbia, care s-a dovedit a fi o piesă extrem de importantă în cadrul unei vaste rețele internaționale de negustori cu „moarte albă”, relatează revista „Newsweek”. El a fost trecut cu mai mult timp în urmă pe lista suspectilor ca urmare a multiplelor sale conturi fără acoperire la băncile din Miami. Dar Kattan a avut întotdeauna grijă să nu apară amestecat în afacerea cu droguri. Însă, la un moment dat, a făcut o greșeală. Într-una din zile, agenții federali l-au reperat stînd în așteptare la colțul uneia din străzile situate în zona centrului comercial al orașului Miami. El supraveghea efectuarea, între doi asociați ai săi, a transferului unui geamantan roșu, care, după arestarea întregului grup, s-a constatat că avea 20 kilograme de cocaină. Agenții federali au găsit asupra lui Kattan 17 098 dolari bani lichizi, 330 000 dolari în bilete de bancă și o scrisoare de la o firmă cu care Kattan era în tratative pentru transferarea a 1,2 milioane dolari în Elveția.

Capturarea lui Kattan a deschis o adevărată poartă spre lumea ascunsă, puțin cunoscută a traficantilor de droguri. Din ea fac parte numeroși bogătași din Miami. De remarcat că acest oraș este considerat centrul de afaceri al lumii interlope a drogurilor, un adevărat Wall Street al afacerilor clandestine. Dealtfel, conform unei estimări a revistei citate, aproape 70 la sută din întreaga can-

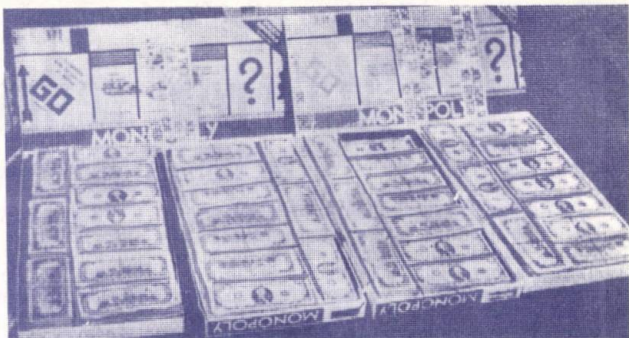
titate de marijuana și cocaină consumate în Statele Unite pătrund prin sudul Floridei. Prin mijloacele „narcomilionarilor” din Miami s-au scurs nici mai mult nici mai puțin de 80 miliarde dolari. O mare parte din acești bani au luat drumul, cu ajutorul unor firme mijlocitoare, băncilor din Elveția, în intenția de a li se pierde urma. Dar „narcodolarii” au fel și fel de întrebuintări. Astfel, înaintea arestării la New York sub acuzația de crimă, Jose Antonio Cabrera Sarmiento și-a confecționat cu ajutorul banilor obținuți de pe urma comerțului ilicit cu droguri un medalion din aur solid pe care era înscrisă cu diamante porecla sa „Pepe”, și-a cumpărat cu 135 000 de dolari un Rolls-Royce și cu 700 000 de dolari a achiziționat un iaht. Un alt fugar columbian, Miguel Miranda a fost depistat într-o ascunzătoare dintr-o suburbie din Miami, care conținea unora bani grei a fost transformată într-o... peșteră, în care a fost amenajată o cascadă și a fost construită o cușcă specială pentru cîinii săi doberman. Totodată, în a-

ceastă ascunzătoare a fost găsit un adevărat arsenal de mitraliere și grenade. Contrabandistul menționat a încercat să scape cu mașina. Pentru a-și croi drum s-a îndreptat cu toată viteza spre unul din agenți cu intenția de a-l călca. Agenții federali au început să tragă. În urma schimbului de focuri care s-a declanșat, Miguel Miranda și-a pierdut viața.

Violența este, dealtfel, un lucru obișnuit în lumea traficantilor de droguri. Membrii bandelor de contrabandiști și-au impus un cod al tăcerii similar celui adoptat în cadrul Mafiei. Ei știu că în cazul în care vor desțînui secretele pe care le dețin vor fi urmăriți și lichidați. Așa a pățit Robert Walker, care intenționa să depună mărturie în cadrul unui proces privind traficul de stupefiante. Maria Lilia Rojas din Bogota, care a fost prinsă la aeroportul din Miami transportînd în cutii sigilate 1,5 milioane dolari, a preferat tăcerea, deci închisoarea, de teama represaliilor pe care le-ar fi avut de suferit împreună cu întreaga familie din partea traficant-



filor pentru care lucra Viața lui Isaac Kattan este și ea amenințată. O mare sumă de bani care se găsea asupra sa și aparținea diferiților șefi de bande a fost confiscată de autorități, fapt ce a stîrnit furia contrabandistilor. Apoi Kattan deține importante secrete despre transformarea banilor iliciți în bani... „curați“. În acest scop, el manipula circa 100 de milioane de dolari pe an, bani proveniți de la diferite rețele de traficanți de narcotice. Kattan s-a dovedit că era implicat din ordinul superiorilor săi în speculații cu lingouri de aur. Pentru a-și desfășura cit mai operativ activitatea de „curățire“ a „narcodolarilor“, el dispunea de un computer marca „Apple“, ultimul tip, un telex Western Union și de cinci mașini de calculat bani, extrem de rapide, care erau prevăzute și cu detectoare de bancnote false. Metamorfoza banilor iliciți era înlesnită de o serie de bancheri americani care pentru o cotă p. rte substanțială transferau „narcodolarii“ în bănci din Europa occidentală, din America Latină și din țări din zona Mării Caraibilor. Agenții federali au reușit să depisteze relațiile lui Kattan cu oficialități ale unor bănci din Miami. Un astfel de fir a dus la Carlos Nunez și Lionel Poytuy, oficialități ale băncii „Great American“. În urma cercetărilor întreprinse la această bancă s-au constatat absența unor pagini din registrele de încasare și lipsa unor cecuri de încasare. Salariați ai băncii au relatat



că uneori bancnotele pe care trebuiau să le numere erau umede și aveau un miros ciudat ca și cînd ar fi fost păstrate îngropate în pămînt. Carlos Nunez și Lionel Poytuy au sîrșit prin a fi concediați de conducerea băncii...

Mulți „narcomilionari“ își continuă liniștiți afacerile. Ei dispun de mijloace din cele mai perfecționate: echipamente radio de ultimul tip, avioane cu reacție, nave ultrarapide etc., pentru a scăpa de urmărirea poliției. Pe de altă parte, practică pe scară largă mituirea în rîndul agenților federali. Ei își pun deoparte milioane de dolari, pe care îi consideră bani de „sacrificiu“, pentru plata cauțiunii care le redă libertatea de mișcare în cazul în care sînt prinși.

La rîndul lor, autoritățile din țările occidentale, pentru a reduce amplasarea pe care o cunosc afacerile cu droguri, au mărit numărul polițiștilor, al judecătorilor, au sporit sumele destinate informatorilor, și-au propus aplicarea unor pedepse mai aspre și trecerea la

confiscarea averilor obținute în urma contrabandei cu narcotice. Dar în pofida unor astfel de măsuri comerțul atît de dăunător cu „moarte albă“ nu poate fi stirpit într-o societate care prin însăși structura ei îngăduie înflorirea unor afaceri ca cele pe care le practică traficanții de stupefiante.

**TUDOR
PRELIPCEANU**

UMOR STRĂIN

— Draga mea, ar trebui să-mi cumpăr un ceas nou. Asta rămîne mereu în urmă și întîrzie de la servici.

— Dar tu întîrzieai oricum de la servici.

— Da, dar vreau să știu exact cît timp întîrzi.

★
— Ascultă George, cum aș putea s-o fac pe Betty să mă iubească?

— Știu eu... Cumpără-i un cadou de o mie de dolari.

— Și dacă aș vrea s-o fac doar să-i placă puțin de mine?

★
— Mark, la oficiul de șomaj am văzut astăzi afișate cîteva locuri de muncă și o cifră: 12 dolari pe săptămînă. Crezi că te-ar putea interesa?

— Ce era cifra asta: salariul sau impozitul?

★
— Vreau să divorțez, se adresă o tinărară cam tomată din New York avocatului ei.

— Bine, dar nu sînteți căsătorită.

— Știu, dar cuvîntul „divorțată“ sună mai frumos decît „necăsătorită“.

★
— Ce-mi place la tine, îi spuse o rimă alteia, este că nu ești niciodată zeloasă la muncă.

— Dacă aș fi, draga mea — zise această filozoafă — acum aș atrîna de virful unei undițe.

UMOR STRĂIN



Afacerea relicvelor

de Robert Silverberg

Voltusianul era un hominid mic, uscățiv, a cărui gușă purpurie tremura nervoasă, ca și cum gîndul de a executa lucrări arheologice îl surescita peste măsură. În încercarea de a mă face să trec peste milul de la picioarele mele, îmi făcea semne disperate cu unul din cele patru brațe strimbe ale sale.

— Pe aici prietene. Acolo este mormîntul împăratului.

— Vin, Dolbak. Înaintam cu anevoie sub greutatea sapei și a rucsacului de pe umeri. Cîteva clipe mai tirziu eram lingă el.

Stătea în apropierea unui dimb rotunjit, arătînd spre pămînt.

— Iată-l, — spuse el fericit. L-am păstrat pentru dumneavoastră.

Am băgat mina în buzunar, am scos un pumn de bani sunători în formă de săgeată și i-am dat lui unul. Voltusianul mi-a mulțumit cu un gest amplu din cap, apoi se agită în jurul meu, ajutîndu-mă să descarc.

Am luat sapa de la el, am înfipt-o în pămînt și am început să sap. Emoția descoperirii a început să vibreze în mine, așa cum se întîmplă întotdeauna cînd încep o excavație nouă. Bănuiesc că aceasta este cea mai mare fericire a unui arheolog, acel moment de extaz cînd sapa mușcă prima dată din pămînt. Am săpat repede și continuu, urmînd îndrumările lui Dolbak.

— Acolo este, — spuse el cu evlavie. Și este deosebit de frumos. Vai, domnu' Jarrell, ce fericit sint pentru dumneavoastră !

M-am sprijinit în sapă să-mi recapăt respirația, înainte de a mă apleca ca să privesc. Mi-am șters broboanele de transpirație și gîndul mi-a zburat la marele Schliemann, care trudise pe căldura înăbușitoare de la Hissarlik, să scoată la iveală ruinele Troiei. Schliemann a fost dintotdeauna unul din eroii mei preferați, împreună cu alți arheologi care au făcut lucrări de pionierat în pămînturile fertile ale Planetei Mamă.

Obosit, m-am lăsat pe un genunchi, încercînd să scot din nisipul fin al cîmpiei Voltusiene obiectul lucitor peste care dădusem. I-am îndepărtat crusta de mil și l-am studiat.

— O amuletă, — spusei după un timp. Perioada a treia, talisman protector ne-specific. Încrustată cu gobrovir asemănător smaraldului cu ape din cele mai splendide.

După ce am terminat cu analiza, m-am întors către Dolbak și i-am strîns călduros mina.

— Cum pot să-ți mulțumesc Dolbak? Ridicînd din umeri, el spuse :

— Nu-i nevoie. Aruncîndu-și privirea spre amuletă, a adăugat : va avea un

preț mare. O femeie frumoasă de pe Pămînt o va purta cu mîndrie.

— A, da, — am spus eu, puțin cam amărit. Dolbak simțise cauza supărării și profunde mele dezamăgiri.

Această perversitate a arheologiei într-o sursă de ornamente și salbe ale extravagantei, care să împodobească casele oamenilor bogați și pe soțiile lor, întotdeauna m-au iritat. Deși eu nu am văzut Pămîntul niciodată, îmi place să cred că lucrez în spiritul marilor tradiții ale lui Schliemann și Evans, ale căror mari descoperiri erau expuse în galeriile de la British Museum sau Ashmolean și nu ajunseseră să fie agățate pe pieptul pavozat al vreunei fetișcane putred de bogată, numai în dorința ei de a ține pasul cu moda zilei, purtînd antichități.

Am suspinat și mi-am îndreptat din nou privirea către săpături. Amuleta zăcea acolo, fără cusur în perfecțiunea ei, o relicvă minunată a grandioasei rase care populase cîndva planeta Voltus. Căutînd să-mi ascund tristețea, m-am aplecat și am ridicat ușor cu ambele mîini, cu tandrețe chiar, amuleta care se odihnise atîtea mii de ani în acest lăcaș.

Am simțit subit nevoia de a-l plăti în plus pe Dolbak. Extraterestrul uscățiv a acceptat moneda cu recunoștință, dar cu o oarecare rezervă, ceea ce m-a făcut să cred că probabil toată această afacere i se păru și lui la fel de murdără ca și ea.

— A fost o zi rodnică, — zisei eu. Acum, hai să mergem înapoi. O vom duce la evaluare și-ți voi da comisionul, e bine bătrîne ?

— Da, e foarte bine domnule, — a spus el domol și m-a ajutat, ca de obicei, să-mi string echipamentul.

Am traversat cîmpia și am intrat în colonia Terran. Pe străzile întortocheate către Oficiul de evaluare, cînduri de copii voltusieni cu patru brațe și de culoare purpurie s-au apropiat de noi gălăgioși, oferindu-ne obiecte de vinzare, obiecte pe care le făcuseră ei singuri. Cîteva din lucrările lor erau chiar draguțe. Se pare că voltusienii aveau o aptitudine remarcabilă pentru artizanat. Dar i-am îndepărtat.

Oficiul de evaluare era încă deschis și, în timp ce ne apropiam, am văzut doi sau trei oameni stînd afară, fiecare cu ghidul lui voltusian.

— Bună, Jarrell, — spuse răgușit un om înalt, cînd mă apropiasem de-a binelea.

Involuntar, m-am retras. Era David Sturges, unul din cei mai lipsiți de scrupule din toți arheologii Companiei de pe Voltus. Un om care nu pregeta să spargă cele mai sfînte sanctuare ale planetei și să comită stricăciuni irepara-

bile, numai de dragul de a-l despuia de orice obiect care putea fi valorificat.

— Bună, Sturges, — răspunsei eu, scurt.

— Ai avut o zi bună, bătrine? Ai găsit ceva pentru care să merite să te îmbeti?

Am schițat un rinjet și am dat afirmativ din cap.

— O amuleță drăguță din Perioada a treia. Mă gindeam să o predau imediat, dar dacă o vrei tu, nu o mai predau. O voi lua acasă și la noapte o voi lăsa pe masă. În felul acesta tu nu vei mai face și alte stricăciuni căutind-o.

— Hm, nu va fi nevoie, — spuse Sturges. Astăzi am adus o veritabilă comoară din cranii emailate, o duzină, din Era Extinderii, montate cu spirale din platină. Făcu un semn către extraterestrul care-i servea drept ghid, un voltusian cu privirea posomorită, pe nume Qabur. Băiatul mi le-a găsit, Qabur ăsta este un flăcău minunat. S-a dus direct la ea, parcă ar avea un radar în loc de nas.

Tocmai mă pregăteam să-l laud și eu pe ghidul meu, când Zweig, cel ce evalua, a apărut în fața Oficiului și s-a uitat afară.

— Hai, cine urmează? Tu, Jarrell?

— Da, domnule. Mi-am luat sapa și l-am urmat înăuntru. S-a prăvălit în scaunul de la biroul său și m-a privit obosit.

— Ce ai de declarat, Jarrell?

Am scos amuleta din rucsac și i-am dat-o.

A examinat-o cu atenție, observînd modul în care lumina făcea incidența cu fețele pietrelor de gobrovir montate și s-a uitat la mine:

— Nu-i rea, — spuse el.

— Este o piesă mai rară, nu-i așa?

— Nu-i rea, — a repetat el. Șaptezeci și cinci de dolari, să spun.

— Ce? Eu am estimat această piesă la cel puțin cinci sute! Haide Zweig, fii rezonabil. Uită-te la calitatea acelor pietre de gobrovir!

— Foarte frumoase, — recunosc el. Dar trebuie să înțelegi că gobrovirul, deși este foarte aspectuos, ca valoare intrinsecă nu este o piatră foarte prețioasă. Și eu trebuie să iau în considerare atît valoarea intrinsecă, cit și pe cea istorică, după cum știi și tu.

— Nu mă voi țirgui, Zweig. Dă-mi o sută cincizeci și ia-o!

El rinji cu viclenie.

— Ce aveai de gînd să faci cu ea? Voiai s-o donezi la British Museum?

Remarca mă înțepa. L-am privit abătut, iar el a spus:

— Îți voi da o sută.

— O sută cincizeci sau nimic.

A băgat mina în sertar și a scos zece hirtii de cite zece dolari și i-a etalat pe biroul lui:

— Asta-i oferta, — spuse el. Este tot ceea ce poate da Compania.

L-am privit intens citeva clipe ce mi s-au părut fără sfîrșit, mi-am plecat fruntea încrețită, am luat cele zece hirtii de cite zece și i-am dat amuleta.

— Asta-i ultima. Data viitoare îți voi accepta chiar și „treizeci de arginți“.

— Nu-mi face greutăți, Jarrell. Această imi este meseria.

I-am azvîrlit una din cele zece hirtii lui Dolbak, care mă aștepta, am dat scurt din cap și am plecat.

M-am întors la locuința mea sărăcăcioasă de la periferia coloniei Terran, într-o stare de profundă deprimare. De fiecare dată cînd i-am predat lui Zweig o relicvă și, în decursul celor optsprezece luni de cînd am acceptat această muncă blestemată, îi predasem destul de multe, m-am simțit într-adevăr ca luda. Cînd mă gindeam retrospectiv la vitrinele de muzeu pe care ar fi putut să le umple descoperirile mele, să zicem în camera Voltus din British Museum, simțeam un fel de durere. Scuturi de cristal cu minere duble, apărători de maxilar din cel mai bun obsidian, cercei filigranați cu o lucrătură de o delicatețe greu de imaginat. Acestea toate erau produsele uneia din cele mai prodigioase civilizații, vechii voltusieni, iar toate aceste comori nu erau decît niște zdrăngănele răspindite la periferia galaxiei.

Amuleta de astăzi, de exemplu, ce am făcut cu ea? Am dat-o unui..., unui oarecare în fond, care să o trimită din nou pe Pămînt, pentru a fi vindută celui care oferă mai mult.

Am luat o carte, Evans, „Palatul din Minos“ și pentru un moment, înainte de a o pune la loc pe raft, am privit-o îndurerat. Îmi simțeam ochii grei după emoțiile zilei. Mă simțeam vlăguit și foarte obosit.

Cineva a bătut la ușă, la început timid, apoi cu mai multă îndrăzneală.

— Intră — spusei.

Ușa s-a deschis ușor și a pășit înăuntru un voltusian scund. L-am recunoscut, era un ghid care rămăsese fără slujbă și care nu prezenta nici o garanție.

— Ce vrei, Kushkak? — am întrebat obosit.

— Domnu'... domnu' Jarrell?

— Da?

— N-aveți nevoie de un băiat, domnule? Pot să vă arăt cele mai grozave comori, domnu'. Numai dintre cele mai valoroase, mai bine plătite.

— Am deja un ghid — i-am spus. Dolbak. Nu am nevoie de altul, mulțumesc.

Extraterestrul arăta ca și cum se prăbușise ceva în el. Și-a lipit nefericit brațele inferioare de corp.

— Atunci îmi pare rău că v-am deranjat, domnu' Jarrell. Îmi pare rău. Foarte rău.

Am observat ce figură disperată făcuse cînd a ieșit. Toți acești voltusieni mi se păreau ca niște bătrîni uscățivi, chiar cei tineri. Erau o rasă în paroxismul declinului, cu nici o urmă din grandoearea ce trebuie să-i fi caracterizat în vremurile de demult, cînd creaseră relicvele respective. Era curios, gindeam eu, ca o rasă să-și piardă în așa hal vigoarea în decursul cîtorva mii de ani.

Ginduri negre mă cuprinseseră stînd în scaunul meu. Cam pe la opt și douăzeci și trei se auzi alt ciocănit la ușă.

— Intră, — spusei eu tresărînd.

Silueta slăbănoagă a lui George Darby pătrunsese pe ușă. Darby era un arheolog care dorea cu tot atîta ardoare ca și mine să vadă Pămîntul și care deținea în aceeași măsură servitutea căreia ne vindusem.

— Ce te aduce aici, atît de tîrziu, George? — am întrebat, după care am adăugat convenționala întrebare :

— Și cum a fost ieșirea ta de astăzi?

— Ieșirea mea? Hm, ieșirea mea! Vădea o emoție neobișnuită. Da, ieșirea mea. Tu îl știi pe băiatul meu, pe Kushkak?

Am dat din cap afirmativ.

— A fost adineauri aici să caute de lucru. Nu știam că lucrase cu tine.

— Numai cîteva zile, — spuse Darby. A fost de acord să lucreze pentru cinci procente, așa că l-am luat.

Eu n-am făcut nici un comentariu, fiindcă știam cum se puteau întoarce lucrurile.

— A fost aici, zici? — se încruntă Darby. Nu l-ai angajat, nu-i așa?

— Sigur că nu, — spusei eu.

— El bine, eu l-am luat. Dar ieri m-a purtat în cerc timp de trei ore, înainte de a recunoaște că de fapt nu știa nici un loc anume, așa că l-am pus pe liber și acum iată-mă la tine.

— De ce? Cu cine ai fost astăzi?

— Cu nimeni, — spuse Darby tăios. Am ieșit de unul singur. Pentru prima dată remarcasem că îi tremurau degetele și, în camera mea întunecoasă, fața lui părea palidă și trasă.

— Ai ieșit de unul singur? — am repetat eu. Fără ghid?

Darby a dat afirmativ din cap, trecîndu-și nervos un deget prin smocul alb dezordonat de pe frunte.

— Pe de o parte am făcut-o din nevoie, nu am putut găsi la timp un ghid, iar pe de altă parte am vrut să dau lovitură de unul singur. Ghizii au o manieră a lor de a te duce mereu la aceleași morminte, știi tu. Eu m-am dus în cealaltă direcție. De unul singur.

Tăcu pentru o clipă. Mă întrebam ce-l frămînta într-atît. După o pauză, continuă :

— Ajută-mă să-mi dau jos rucsacul.

I-am desfăcut baretele de pe umeri și i-am pus sacul gri din doc pe scaun. El a desfăcut cataramele ruginite, a băgat mina înăuntru și cu grijă a scos ceva afară :

— Iată! — spuse el. Ce crezi că-i asta Jarrel?

Am luat-o cu mare grijă de la el și am examinat-o cu atenție. Era un castron scobit cu mina dintr-un lut negru milos. Urmele degetelor se vedeau destul de clar, iar castronul avea o formă neregulată și ciudată. Era, oricum bizar.

— Ce-i asta? — am întrebat. Fără îndoială, ceva preistoric.

Darby zîmbi nefericit :

— Așa crezi tu, Jarrel?

— Trebuie să fie, — spusei eu. Pri-

vește, așa spune că a fost făcut de un copil, dacă urmele degetelor de pe lut nu ar avea asemenea dimensiuni. Este sau foarte vechi sau lucrarea vreunui idiot.

El a dat din cap :

— O atitudine logică. Numai că am găsit și asta în stratul de sub castron. Și imi dădu o apărătoare de maxilar placată cu aur, în stilul Perioadei a treia.

— Asta era sub castron? — am întrebat incurcat. Castronul este mult mai recent decît apărătoarea de maxilar. Asta vrei să spui, nu?

— Da, — a spus el domol. Și a încrucișat brațele :

— Jarrel, iată ce presupun eu, tu ești liber să crezi ce vrei. Hai să nu luăm în considerare posibilitatea că acest castron să fi fost confecționat de un idiot și nici probabilitatea că el ar reprezenta o perioadă de decadență a olăritului voltusian, despre care noi nu știm nimic. Iată ce propun eu — spuse el, cîntărindu-și cuvintele cu atenție. Acest castron datează din antichitatea clasică, cu trei mii de ani în urmă, sau cam așa. Și că apărătoarea de maxilar pe care o admiri tu atît este veche de un an sau cel mult doi.

Auzind aceasta era cît pe ce să scap apărătoarea de maxilar din mînă.

— Vrei să spui că voltusienii ne induc în eroare?

— Chiar așa, — răspunse Darby. Cred că în colibele lor, colibele acelea care sînt tabu pentru noi, ei se ocupă în masă de confecționarea antichităților pe care le plasează în anumite locuri, unde să le putem găsi noi.

Era o ipoteză oribilă.

— Ce ai de gînd să faci? — l-am întrebat. Ce dovadă ai?

— Deocamdată nimic. Dar o voi avea. Vreau să demasc toată această afacere murdară, — spuse Darby cu hotărîre. Intenționez să pun mina pe Kushkak și să storc adevărul de la el. Să las astfel Universul să afle că relicvele voltusiene sînt false, că adevărata artă voltusiană veche este reprezentată de ulcele din lut de nici o valoare estetică și care nu reprezintă interes pentru nimeni, decît pentru noi, arheologii — a sfîrșit el pe un ton amar.

— Bravo, George! — am aplaudat eu. Dă-i în vileag. Neapărat. Lasă filistinii care au dat prețuri exorbitante pentru aceste piese să descopere că ele nu sînt din vechime, că sînt la fel de moderne ca și sobele radio-termice din bucătăriile lor supra-dotate. Asta-i va îmbolnăvi pe ei, cei care de cînd cu Reinvierea și toată moda ce a decurs din ea, refuzau chiar să se atingă de vreun obiect ce nu avea cel puțin cîteva milenii vechime.

— Exact, — a spus Darby. Am simțit nota de triumf din vocea lui. Mă duc să-l caut pe Kushkak chiar acum. Este destul de disperat ca să îl putem face să vorbească. Vrei să mergi cu mine?

— Nu, nu, — mă grăbii să-i răspund. Evit violența de orice formă. Am de

scris cîteva scrisori. Ai tu grijă de asta.

Și-a împachetat cele două relicve, s-a ridicat și a plecat. L-am urmărit de la fereastră cum se îndrepta pe străzile desfundate spre magazinul de spirtoase, unde putea fi găsit de obicei Kushkak. Intră, și cîteva minute mai tirziu, am auzit larmă de glasuri în noapte.

★

Kushkak, luat pe nepusă masă, dăduse totul în vileag. Voltusienii, artizani străluciți, cum îi știa toată lumea, au încercat ani de-a rîndul să-și vîndă produsele celor avuți de pe Pămînt, dar nu găsiseră piață de desfacere: Contemporane ? Pfuu ! Clienții erau în căutare de antichități.

Incapabili să-și vîndă produsele lor proprii, voltusienii s-au văzut obligați să se reprofileze pe confecționarea de antichități, intrucît strămoșii lor fuseseră într-atît de neprevăzători încît nu le lăsaseră nimic mai vandabil decît niște oale grosolane din lut.

Ca să-și creeze o antichitate proprie care să incite imaginația pămîntenilor, era mai greu ; dar se simțiseră în stare să-și creeze singuri o artă comparabilă cu cea a Egiptului, a Babilonului și a altor civilizații fabuloase ale Pămîntului. Apoi, n-a fost decît o simplă chestiune de concepție și execuție a relicvelor.

Odată realizate, ele erau îngropate în straturi corespunzătoare. Asta era o operație grea, dar voltusienii au realizat-o cu ușurință, restaurînd după aceea straturile perturbate cu aceeași abilitate a detaliului ca și cea folosită la confecționarea relicvelor. Pășunile astfel pregătite își primeau turmele infometate.

Acum îi priveam pe slăbănogii de voltusieni cu mai mult respect. Este clar că ei trebuie să fi stăpînit tehnica arheologiei înainte de a-și pune în aplicare șarlatania lor, altfel ei nu ar fi reușit niciodată să rezolve cu atîta măiestrie problema corelării dintre straturi. Își realizaseră planul fără greș, pînă în ziua în care un pămîntean a scos cu nerușinare la iveală o relicvă veritabilă a voltusienilor.

Situația era încă haotică cînd, mai tirziu, în după-amiaza aceea am intrat în piața din fața Oficiului de evaluare, pămînteni și voltusieni roiau de jur împrejur, fără vreun scop anumit, neștiind ce este de făcut în continuare sau încotro să se îndrepte.

Mi-a ajuns la ureche un zvon precum că Zweig s-ar fi sinucis, dar a fost imediat contrazis de apariția lui, în persoană. Era teribil de indispus, dar era totuși în viață. A venit la Oficiu și a afișat un carton cu un scris cam lăbărat. Pe el scria :

A Z I N U S E L U C R E A Z A

Am zîmbit, apoi l-am văzut pe Dolbak care trecea pe acolo și l-am strigat.

— Sînt gata. Hai la lucru ! — spusei eu cu un aer nevinovat.

El mă privi cu milă în ochii-i fără pleoape.

— Cum domnu', n-ai auzit ? Nu vor mai fi nici un fel de ieșiri la „Mor-minte“.

— Nu ? Ce, e adevărat ?

— Da, — zise el trist. E adevărat.

Era clar că-i venea greu să vorbească mai mult. A plecat și l-am identificat pe Darby.

— Se pare că ai avut dreptate, — i-am spus. S-a dat totul în vileag.

— Bineînțeles. De îndată ce s-au văzut confrunțați cu versiunea lui Kushkak, și-au dat seama că jocul lor s-a sfîrșit. Sînt prea cinstiți din fire pentru ca în fața acuzațiilor noastre să-și mai continue minciuna.

— Într-un fel este destul de rău, — spusei eu. Produceau lucruri frumoase, știi bine.

— Un moment prietene, — auzirăm o voce joasă din spate. Întorcîndu-ne l-am văzut pe David Sturges, care ne arunca niște priviri firoase.

— Ce dorești ? — întrebă Darby.

— Vreau să știu de ce nu ți-ai ținut gura, — spuse Sturges. De ce a trebuit să dărimi acest aranjament atît de convenabil pentru noi ? Ce contează pentru tine dacă sînt autentice sau nu ? Atîta timp cît oamenii erau dispuși să plătească pentru ele, de ce să-ți tai creanga de sub picioare ?

Darby făcu un gest disperat, dar nu zise nimic.

— Ai dus de rîpă totul, — continuă Sturges. Acum din ce ai să trăiești ? Îți poți permite luxul de a merge pe o altă planetă ?

— Am făcut ceea ce trebuia să fac, — spuse Darby.

Sturges pufăi batjocoritor și se îndepărtă. L-am privit pe Darby.

— Are dreptate, știi bine. Va trebui să mergem pe o altă planetă acum. Voltus nu mai face două parale. N-ai reușit decît să ne lași pe noi pe drumuri și în același timp să desființezi economia voltusiană. Poate că ar fi fost mai bine dacă îți țineai gura.

Pentru un moment m-a privit împietrit.

— Jarrell, cred că te-am supraestimat.

A doua zi a venit o navă după Zweig și Oficiul de evaluare s-a închis pentru totdeauna. Compania nu mai voia să aibă de-a face cu Voltus. Echipajul navei a trecut rapid prin colonia Terran, răsbindînd afișe prin care se anunța că totuși Compania avea nevoie de serviciile noastre în continuare și că ne putea folosi pe alte planete, cu condiția să ne plătim transportul.

Asta era capcana. Nici unul dintre noi nu economisise suficient din onorariile ce le-am primit de la Companie ca să putem pleca de pe Voltus. Fuseseră visul nostru, al tuturor, ca într-o bună zi să vedem Pămîntul, să explorăm lumea în care se născuseră strămoșii noștri. Fuseseră doar o iluzie. La nivelul salariilor plătite de Companie, nu am fi putut niciodată să economisim suficient ca să plecăm.

Am început să înțeleg că Darby probabil greșise, dînd în vileag înșelăciunea. Pe noi nu ne-a ajutat, iar pentru autohtoni era în fond sfîrșitul lumii.

Trei zile după izbucnirea scandalului,

un băiat localnic mi-a adus un bilet. Era de la David Sturges și suna așa „La noapte ne întâlnim în apartamentul meu”. Cînd am ajuns, am văzut că întreaga mică colonie de arheologi a Companiei era acolo, inclusiv Darby.

— Bună seara, Jarrell, — spuse politicos Sturges cînd m-a văzut intrînd. Cred că acum este toată lumea aici, așa că putem începe. Își drese glasul :

— Domnilor, citiva dintre dumneavoastră m-ați acuzat că aș fi încălcat regulile de etică, — spuse el. Că aș fi chiar necinstit. Nu e nevoie să negați. Am încălcat regulile eticii. Totuși, zise el încruntîndu-se, sînt și eu victima celeiași nenorociri care ne-a lovit pe toți și sînt la fel de incapabil de a mă salva. Prin urmare, aș vrea să vă fac o propunere.

— Ce-ți trece prin cap, Sturges ?

— Azi dimineață, — zise el, unul dintre extraterestri a venit la mine cu o idee. Este o idee bună. Pe scurt, el propune ca, în calitate noastră de arheologi experți, să-i învățăm pe voltusieni cum să execute relicve de pe Terra : Nu mai există piață de desfacere pentru nimic de pe Voltus, dar de ce să nu continuăm să profităm de pe urma indemnării voltusienilor, de vreme ce piața este deschisă pentru relicvele de pe Pămînt ? Noi vom trece prin contrabandă relicvele pe Pămînt, le vom îngropa, să le dezgropăm din nou și să le vindem acolo. Astfel vom beneficia de întregul profit, nu numai de miserabilul onorariu pe care Compania ni-l alocă.

— Este rușinos, Sturges, — spuse Darby cu asprime. Nu-mi place ideea.

— Dar cum îți place ideea de a muri de foame ? — replică Sturges. Vom putez pe Voltus, dacă nu ne punem mîntea la contribuție.

M-am ridicat eu.

— Voi încerca să elucidez eu lucrurile pentru doctorul Darby. George, noi sîntem într-o situație disperată și tot ce putem face este să încercăm să ne salvăm. Nu putem pleca de pe Voltus și nu putem rămîne nici aici. Dacă acceptăm planul lui Sturges, vom reuși să ne facem o rezervă de bani în scurt timp. Vom fi liberi.

Darby nu părea convins. A dat din cap neîncrezător.

— Nu există nici o scuză care să justifice falsificarea relicvelor din Terra. Nu, dacă o veți face, vă voi divulga.

La această amenințare, încăperea s-a scufundat în tăcere. Sturges mi implora din privire, așa că mi-am umezit buzele :

— Se pare că n-ai înțeles, George. Odată cu realizarea acestui plan, toată arheologia va cunoaște o nouă și prosperă epocă. Ascultă, noi vom scoate vreo jumătate de duzină de scarabei falși din Valea Nilului. Oamenii îi cumpără și noi, din profitul realizat, continuăm să săpăm. Pe Pămînt se va înregistra o intensă renășterea arheologiei. Apoi vom avea posibilitatea să căutăm scarabei veritabili.

Ochii lui s-au luminat, dar îmi dădeam seama că nu era pe deplin con-

vins. Acum mi-am aruncat în arenă argumentul forte.

— Afară de asta, George, cineva va trebui să meargă pe Pămînt să conducă aceste lucrări.

Am făcut o pauză, în care i-am citit aprobarea lui Sturges din privire.

— Cred, — spusei eu cu voce tare, că este aprobarea unanimă a acestei adunări, să numim pe cel mai mare expert al antichităților de pe Terra, ca să se ocupe de lucrări pe Pămînt, dr. George Darby.

Nu puteam să cred că va fi în stare să reziste. Am avut dreptate.

★

Șase luni mai tirziu, un arheolog care lucra lângă Gizeh a dezgropat un scarabeu minunat, prelucrat cu multă delicatețe și încrustat cu pietre prețioase necunoscute încă.

Intr-un articol publicat într-o revistă de mic tiraj, la care eram abonați majoritatea dintre noi, el pretindea că această descoperire reprezenta un produs al unei ere necunoscute pînă acum din egiptologie. El a reușit să vîndă scarabeul unui concern de bijuterii pentru o sumă fabuloasă și a utilizat profitul pentru finanțarea unei explorări extensive pe întreaga Vale a Nilului. Așa ceva nu se mai făcuse de la declinul arheologiei, cu mai mult de un secol în urmă.

La scurt timp după aceea, un student care lucra în Grecia a descoperit un remarcabil scut homeric.

Ceea ce fusese o știință la fel de moartă ca alchimia, a înflorit deodată într-o plină vigoare. Oamenii de pe Pămînt au descoperit că propria lor lume conținea bogății la fel de solicitate ca acelea de pe Voltus sau Dariak sau alte planete.

Citeodată îmi pare rău că a fost Darby și nu eu acela căruia i s-a încredințat invidiata misiune de a merge pe Pămînt, dar mă consolez la gîndul că aceasta fusese singura cale de a-i câștiga încrederea. M-am convins de înțelepciunea proverbului „scopul scuză mijloacele”. În curînd noi toți vom fi suficient de înstăriți ca să ne putem permite o călătorie pe Pămînt, la liberă alegere.

Eu însă, nu mai sînt așa de sigur că vreau să merg. A existat o antichitate voltusiană veritabilă, așa cum bine știți, și a început să mă pasioneze tot atît de mult ca cea a Greciei și Romei. Am ocazia să fac arheologie pură, într-un teren de cercetare virgin.

Așa că, probabil după toate cele întimplate, voi rămîne aici. Am de gînd să scriu o carte despre relicvele voltusiene, mă refer, bineînțeles, la cele veritabile, toate acele lucruri primitive, fără nici o valoare comercială. Miine, am de gînd să-i arăt lui Dolbak arta olăritului aztec, din perioadă Chichimec : Oalele lor erau foarte arătoase. Cred că s-ar putea găsi o piață bună de desfacere.

În românește de LIGIA IVAN

Dispute în jurul celebrei „MONA LISA“



Stupoare la Muzeul Luvru din Paris. „Mona Lisa“, celebrul tablou pictat de Leonardo da Vinci a dispărut. Evenimentul s-a petrecut la 22 august 1911. Furtul a avut mai mulți autori. Creierul echipei a fost un sud-american, marchizul Eduardo de Valfierno. Cîțiva milionari americani s-au oferit să-i plătească, fiecare în parte, 300 000 de dolari pentru „Mona Lisa“ sau „Gioconda“, nume sub care mai este cunoscut acest tablou. De aici, lui Valfierno i-a venit ideea să vîndă mai multe... „Mona Lisa“. Dar copiile trebuiau să fie perfecte. Sarcina de a executa astfel de copii și-a asumat-o Yves Chaudron, restaurator de artă din Marsilia. El a pictat șase „Mona Lisa“ perfecte. Din momentul în care „Gioconda“ a fost furată de la Luvru, fiecare din cele 6 copii puteau fi vîndute drept tablouri originale. Valfierno și Chaudron au dispărut. Ceilalți trei membri ai echipei au rămas cu tabloul realizat de Leonardo da Vinci.

Numai această întimplare ar fi fost de ajuns pentru scriitorul Seymour Reit să conceapă un adevărat roman polițist. De fapt el a și scris o carte intitulată „Ziua în care a fost furată „Mona Lisa““. Dar Reit, care, după cum relatează publicația americană „International Herald Tribune“, susține că „adevărul este mult mai straniu și fascinant decît ficțiunea“, este convins că în timpul activității de cercetare întreprinse asupra copiilor după „Mona Lisa“, necesară pentru scrierea cărții amintite, a făcut o descoperire senzațională. Există în total în lume zeci de copii extrem de reușite ale faimosului tablou, multe din ele executate de ucenicul lui da Vinci. Din cele 12 „Mona Lisa“ văzute de Reit patru i-au atras în mod deosebit atenția. Acestea sînt: tabloul păstrat la Luvru, un tablou aflat la Nisa și desco-

perit din întimplare de un negustor de antichități într-o mică prăvălie, fiind, după toate probabilitățile, o copie din secolul al XIX-lea, un tablou aparținînd familiei Pulitzer, ce se află în păstrare în subsolul unei bănci elvețiene, și un tablou ce se găsește la New Jersey în S.U.A. Marea surpriză s-a produs în momentul în care Reit a examinat acest din urmă tablou. El a ajuns la concluzia că această pictură a fost realizată, ca și cea de la Luvru, tot de Leonardo da Vinci.

Se știe că Leonardo n-a lăsat nici o însemnare în jurnalele sale de zi despre tabloul „Mona Lisa“, fapt ciudat dacă se are în vedere că a scris despre celelalte lucrări ale sale. De asemenea, „Gioconda“ nu a fost datată sau semnată. Însă, probabil, tabloul a fost realizat între anii 1503—1506. Giorgio Vasari, biograf al lui da Vinci, a notat în 1550 că maestrul a lucrat la portretul nevestei lui Francesco del Giocondo timp de patru ani, și apoi l-a lăsat neterminat. Tabloul a ajuns în Franța, deoarece a fost dat sau vîndut regelui Francisc I. Reit subliniază faptul că pictura păstrată la Luvru nu pare să fie neterminată. Însă este posibil ca marginile tabloului să fi fost tăiate pentru a se încadra în rama care i-a fost pregătită. La Luvru se află, de asemenea, o schiță realizată după „Mona Lisa“ de nu mai puțin celebrul Rafael. Ea este datată 1505 și atrage atenția prin faptul că personajul apare între niște coloane.

Franța anului 1778. Pe scena istoriei apare americanul William Henry Vernon. Acesta, proaspăt sosit în Franța, este prins în vîltoarea revoluției franceze. Regina Maria Antoaneta, ce și-a sfîrșit apoi viața pe eșafod, i-a dăruit lui William un tablou, susținînd legenda păstrată în amintirea familiei Vernon. După întoarcerea

Takenoko dansează

În fiecare duminică și în toate zilele de sâmbătă, o mare arteră din centrul orașului Tokio, interzisă circulației, se transformă într-una din cele mai mari piste de dans în aer liber din lume. Pe mai multe sute de metri — strada este în-negrită de lume, în fața unei mulțimi de curioși, sute de tineri japonezi între 14 și 19 ani, în grupuri de la zece la douăzeci, se dezlănțuie frenetic în ritmul unor melodii disco, de preferință rock and roll, în versiunea anilor '50, pe care le difuzează magnetofone enorme, așezate direct pe sol. Numiți în general „takenoko” — în traducere „vârstare de bambus” — după numele magazinului la care se îmbracă, acești insoliti dansatori sint, potrivit reporterului Herve Couturier de la France Presse, de două categorii. „Rockers”-ii în bluzoane de piele, cu jeansi sau veste tipătoare, care îi copiază pe pionierii rock-ului până la coafură și care dansează pe melodiiile lui Elvis Presley, Bill Haley, Chubby Checker sau Paul Anka. Pentru că, cu excepția unor „sono” portative „made in Japan”, pe aproximativ o distanță de 300 de metri, tot ceea ce se etalează pe stradă poartă emblema unor fabrici americane, de la veșmintele și accesoriile de rigoare, până la hamburgerii ce sint infulecați între două twist-uri. Aceste grupuri au chiar un leader, care dă exemplu și conduce dansul, uneori cu ajutorul unui flaut. Un șef suprem, numit Jimmy, care „domnește” peste această lume, primește „candidaturile” grupurilor nou formate și le închiriază o porțiune din stradă, pe care nu trebuie să o schimbe.

A doua categorie este formată din Takenoko propriu-ziși, în general mai tineri, (14—15 ani) a căror muzică este mai puțin zgomotoasă, uneori chiar siropoasă. Aceștia poartă veșminte din satin, în culori vii, de obicei un pantalon larg și o tunică amplă, cu un caracter mai tradițional. S-ar putea regăsi aici separarea ce exista, prin anii '60, între „rockers” și „mods” în Anglia, cu diferența considera-

bilă că acum se înțeleg foarte bine. Totul se petrece dealtfel aici „à la japonaise”: niciodată nici cea mai mică ceartă între grupuri, nici scandaluri cu poliția. Se poate vorbi chiar de o disciplină niponă. Toată lumea își strânge bagajele la ora șase seara, cînd se reia circulația. Fiecare grup își adună atunci mucerile de țigări, ambalajele de mâncare sau de coca-cola...

Este ora cînd fiecare revine cuminte acasă, și nu sint rare situațiile în care fetele pot fi văzute schimbîndu-și, în spațele unor tufisuri, ce mărginesc artera de circulație, fustele cu volane pentru o ținută „mai japoneză”. Acest fenomen, prezent de doi ani în Japonia, nu este interpretat ca un fenomen contestatar, ci, așa cum observă A.F.P., este vorba de manifestări ale adolescenților mai ales, care doresc să se distreze în acest mod, înainte de a începe o serie de obligații specifice vârstei și organizării sociale. Mulți dintre acești tineri, obosiți de a fi alungați de la ușa discotecilor din cauza vârstei lor prea fragede, au descoperit acest mijloc simplu și economic de a dansa pe muzica lor favorită.

Indirect, la originea acestei mode — pentru că, totuși, este vorba de o modă — se află Takenori Otake, 30 de ani, creatorul veșmintelor „takenoko” și proprietarul prăvăliei cu același nume, situată în cartierul Harajuku, unul dintre cele mai tinere ale capitalei nipone. Creînd acest tip de confecții în urmă cu șase ani, el declara că s-a inspirat din tradiționalul kimono, pe care l-a modernizat, făcîndu-l mai simplu de purtat. Succesul ținutei „takenoko” a corespuns cu apariția dansatorilor pe stradă, fără a se putea spune cu adevărat care dintre cele două fenomene l-a antrenat pe celălalt.

În orice caz, magazinul lui Takenori Otake este în prezent deosebit de prosper, avînd angajate trei sute de persoane.

Iar Takenoko dansează mereu...

D. I.

„Mona Lisa”

În Statele Unite, William a înregistrat acest tablou în rîndul posesiunilor sale după cum urmează: „O călugăriță” tablou terminat al lui Leonardo da Vinci...

Acest tablou, aflat în prezent la New Jersey, este considerat de Reit mai frumos decît versiunea păstrată la Luvru. Deci, după părerea lui Reit, Leonardo da Vinci a pictat două tablouri „Mona Lisa”. Sint singurele versiuni rezultate de sub penelul unui stîngaci, iar da Vinci se știe că era stîngaci. În opinia lui Reit primul tablou a fost realizat în 1505, la cererea soțului Monei Lisa, cînd personajul avea circa 20 de ani. Această versiune păstrează și imaginea coloanelor înfîlțite în schita amînită, executată de Rafael. Al doilea tablou, cel de la Luvru, a fost realizat în 1513 la cererea unui florentin suspus, care

se pare că a devenit amantul Monei Lisa. A doua pictură nu mai arată femeia în floarea tinereții din 1505, însă ni-l prezintă pe Leonardo da Vinci ajuns la maturitatea creației sale artistice.

Oficialitățile de la Luvru, în schimb, nu sint de acord cu această afirmație. Ei susțin că Leonardo da Vinci a realizat foarte puține tablouri și nu s-a repetat niciodată. Totodată, aceștia pun la îndoială părerea lui Reit și din motivul că „Gioconda” de la New Jersey a fost pictată pe pînză tare, fapt neobișnuit pe vremea lui Leonardo. Dealtfel, „Mona Lisa” de la Luvru este pictată pe lemn. Reit nu a renunțat la ideile sale, afirmînd că pînză tare a început să fie folosită de pictori încă în perioada lui da Vinci. Și nu este de mirare, sublinia Reit, ca marele pictor florentin să o fi încercat.

T. P.

PROBLEMELE LUMII, PROBLEMELE FIECĂRUIA

Nimeni nu a pus încă pe calculator textele tuturor documentelor politice din vreo țară, necum din întreaga lume, pentru a afla care sînt cuvintele care revin în modul cel mai frecvent. Efortul ar fi, dealtfel, inutil. Căci oricine urmărește mai îndeaproape viața politică mondială își poate da seama că, lăsînd de o parte cuvintele de legătură și ținînd seama numai de cele cu încărcătură semantică reală, frecvența cea mai mare o au, mai mult ca sigur, cuvintele pace, dezarmare și dezvoltare și că ele revin chiar în această ordine și relație.

Faptul nu este, și nici nu poate fi, intîmplător într-o lume ca cea în care trăim, lume amenințată de tot felul de pericole, inclusiv de cel al nimicirii totale într-un infern nuclear. Faptul nu este intîmplător pentru că, sub spectrul acestei amenințări, pacea constituie azi dezideratul cel mai fierbinte al întregii umanități. Dovada? Sutele de mii de oameni de toate vîrstele și categoriile care au inundat străzile și piețele la București sau New York, Bonn, Amsterdam, Paris, Chicago, Londra, Tokio, Helsinki, Roma etc., etc. pentru a-și face cunoscută voința de pace. Dar despre ce pace poate fi vorba cînd fiecare locuitor al Terrei își trăiește viața pe un imens butoi cu pulbere, încărcat cu echivalentul a cîteva zeci de tone de explozibil nuclear? Popoarele sînt acum pe deplin conștiente că o pace adevărată nu se poate realiza decît prin dezarmare, printr-un echilibru la un nivel cît mai scăzut al înarmărilor. În opțiunea maselor populare, locul absurdei curse a înarmărilor trebuie luat de o cursă a dezarmării. Nimic mai logic, mai firesc. Dar această logică trebuie impusă și promotorilor „echilibrului terorii”. Prin luptă și acțiune dirză.

Cuvîntul dezvoltare a devenit și el o parte organică, inseparabilă a acestei relații, și anume într-un mod la fel de firesc. Ce fel de pace poate exista cînd între țările cele mai bogate și cele mai sărace raportul veniturilor este de peste 100 la 1 și cînd bogăția unora și sărăcia altora se află într-o relație de cauză și efect? Are oare omenirea nevoie, pe lîngă confruntarea globală (și artificială) Est-Vest, de încă una, pe axa Nord-Sud? Evident, nu. Dar ea a apărut și nu va putea fi stopată decît prin crearea unui cadru care să asigure progresul mai rapid al țărilor sărace, prin relații echitabile și o sprijinire mai substanțială a eforturilor lor de dezvoltare, inclusiv prin fonduri și mijloace economisite de pe urma reducerii cheltuielilor militare. Acest cadru se numește noua ordine economică internațională.

Voința de pace

Întreaga Europă occidentală, Statele Unite, Japonia au fost și continuă să fie teatrul celor mai mari demonstrații din istoria postbelică în favoarea păcii, a dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare, împotriva hotărîrii N.A.T.O. de amplasare de noi rachete în Europa, pentru distrugerea celor existente, împotriva producerii bombeii cu neutroni, pentru eliminarea definitivă din viața popoarelor a războaielor, pentru salvagardarea păcii, pentru a salva omenirea de la un cataclism nuclear care pune în pericol însăși existența umană. La marșurile, mitingurile pentru pace, la acțiunile de stringere de semnături, milioane de oameni, forțele luptătoare de pace din întreaga lume, oameni de cele mai diferite convingeri și orientări politice și filozofice, reprezentanți ai opiniei publice, ai clerului chiar, generali și amirali, au răspuns chemărilor organizațiilor de luptă pentru pace, convingerilor, potrivit cărora într-un singur glas demn și răspicat, trebuie făcut tot ce este posibil pentru salvarea păcii, ca singurul și cel mai de preț bun al omenirii. Marile manifestații

pentru pace, impresionantele mitinguri din București și din întreaga țară, marea demonstrație desfășurată sub lozincă „Tineretul României dorește pacea”, cele 16 milioane de semnături pe Apelul poporului român pentru pace și dezarmare vin să confirme încă o dată că străvechea vocație de pace a poporului nostru, dorința sa de a trăi în deplină înțelegere cu toate popoarele lumii s-au regăsit în strălucitele inițiative de pace și dezarmare, pentru o lume mai bună și mai dreaptă ale președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personalitate proeminentă a lumii contemporane.

■ La New York, peste 750 000 de oameni au participat la uriașa demonstrație din fața sediului O.N.U. pentru încetarea înarmărilor nucleare, cea mai amplă manifestație americană pentru pace din toate timpurile ■ „Nu războiului nuclear! Să se interzică armele atomice!” Sub această deviză s-a desfășurat la Tokio una din cele mai ample acțiuni pentru pace din Japonia la care au luat parte peste 300 000 de persoane, iar peste 80 de

Voința de pace

milioane de japonezi au semnat apelul care cheamă la încetarea producției și neutilizarea armelor nucleare ■ La Bonn a avut loc o impresionantă demonstrație pentru dezarmare, la care au participat peste 400 000 de persoane, în majoritate tineri între 20 și 25 de ani. După France Presse este vorba de cea mai mare acțiune de acest gen din întreaga istorie a R.F.G. ■ Pentru prima oară în istoria omenirii, flacăra olimpică a pornit de pe pământul Greciei nu pentru a anunța deschiderea jocurilor olimpice ci ca simbol al luptei pentru pace, împotriva cursei înarmărilor. „Făclia Păcii” aprinsă în Olimp a traversat Oceanul Atlantic până la New York, cu care prilej a fost organizată o mare manifestare în favoarea păcii ■ Partizanii păcii din Italia au strins peste un milion de semnături pe o petiție de protest împotriva construirii în localitatea

Comiso din Sicilia a unei baze pentru instalarea unor rachete nucleare ■ Mișcarea pentru transformarea orașelor engleze în zone fără arme nucleare a căpătat un caracter de masă, cuprinzând 170 de orașe din țară inclusiv Londra ■ Peste 750 000 de francezi și-au pus semnătura pe „Apelul de la Paris” pentru pace și dezarmare ■ Teritoriul Finlandei a fost străbătut de un tren neobișnuit, decorat cu drapel și lozinci. „Pasagerii” sînt scriitori, cineaști, pictori, compozitori, poeți și artiști, acțiune întreprinsă în cadrul campaniei destinate promovării ideii privind transformarea nordului Europei într-o zonă lipsită de arme nucleare. Timp de 10 zile ei au străbătut 3 000 de km, oprindu-se în 14 orașe unde au avut loc dezbateri, s-au deschis expoziții, s-au prezentat piese de teatru, premiere de filme consacrate apărării păcii.

Uriașa și iraționala risipă

■ Cel de-al treilea raport anual al Institutului internațional de la Stockholm pentru studierea păcii (S.I.P.R.I.) arată că anul trecut cheltuielile militare în lume s-au ridicat la aproape 650 miliarde dolari. Această escaladă fără precedent are loc în condițiile cînd în lume există 570 de milioane de oameni subnutriți, 800 de milioane de analfabeți, 1 500 milioane nu au acces la serviciile medicale, iar 850 de milioane de copii nu merg la școală ■ În ultimul deceniu comerțul mondial a crescut în ansamblu cu 70 la sută, volumul vânzărilor de armament greu către statele în curs de dezvoltare a sporit cu 300 la sută ■ Aproape

50 000 focoaie nucleare sînt desfășurate în prezent, și forța lor explozivă combinată este de circa un milion de ori mai mare decît bomba aruncată asupra orașului Hiroșima în 1945 ■ Totalul cheltuielilor militare reprezintă peste 30 la sută din volumul investițiilor productive făcute în lume ■ Numai construcția unui submarin echivalează cu construcția a 450 000 apartamente ■ Se cheltuiesc de opt ori mai mult pentru cercetări în domeniul militar decît pentru soluționarea problemelor energetice ■ Cu numai 40 miliarde dolari — costul unui nou sistem de rachete intercontinentale — s-ar putea asigura hrana pentru 50 de milioane

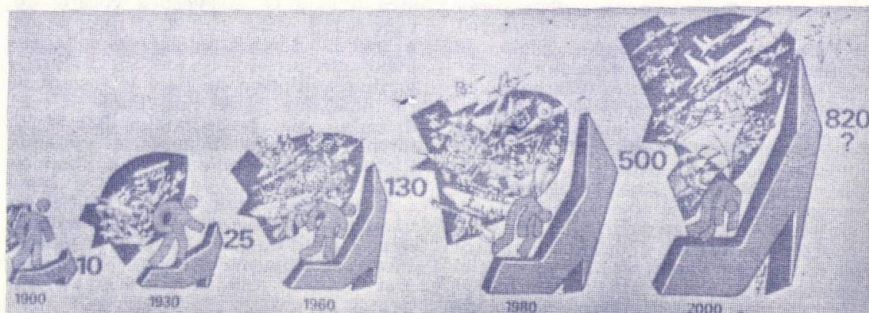


Diagrama a fost elaborată în baza datelor publicate de Institutul internațional pentru cercetarea păcii (SIPRI). Cheltuielile pentru 1900, 1930 și 1960 sînt exprimate în prețuri ale anului 1970. Restul, în prețuri curente.

Uriaşa şi iraţionala risipă

de copii subnutriţi, sau s-ar putea construi 6 500 centre de asistenţă medicală, sau 340 000 şcoli primare ■ Lansată asupra unui oraş de circa opt milioane de locuitori, o rachetă balistică intercontinentală ar provoca moartea a 500 000 oameni ■ Peste 130 de milioane persoane (militari în uniformă, angajaţi civili în serviciile cu caracter militar în producerea de arme şi servicii adiacente) ar putea trece, treptat, la activităţi în scopuri paşnice ■ Cercetările ştiinţifice în domeniul producerii, modernizării şi fabricării armelor sînt de 25 de ori mai intense decît cele din domeniul civil ■ Cheltuielile militare mondiale sînt de 12 ori mai mari decît toate ajutoarele oficiale pentru dezvoltare furnizate în 1980 de către statele membre ale O.E.C.D. ■ Reducerea pentru început cu 10—15 la sută a cheltuielilor militare, aşa cum a propus România ar însemna combaterea sărăciei prin realizarea obiectivului Strategiei inter-

naţionale a dezvoltării care ar necesita doar 5 la sută din cheltuielile militare ■ O reducere cu numai unu la sută a cheltuielilor militare ar asigura lichidarea flagelului foametei care afectează 800 milioane de oameni ■ Un program de lichidare a analfabetismului ar putea fi realizat cu 1,2 miliarde dolari ■ Reconvertirea fondurilor irosite pentru înarmare în proiecte economice ar duce la crearea a milioane de noi locuri de muncă ceea ce ar rezolva problema şomajului a celor 27 milioane de şomeri din ţările capitaliste dezvoltate şi a celor peste 300 milioane din ţările în curs de dezvoltare ■ Cu numai 5 la sută din volumul cheltuielilor militare s-ar soluţiona problema energiei în ţările în curs de dezvoltare.

Grupaj realizat de
VASILE ŞTEFAN
şi **ALEXANDRU IANCU**

ICI, DE COLO DE ICI, DE COLO DE ICI, DE COLO

Un muzeu inedit: al pastelor făinoase

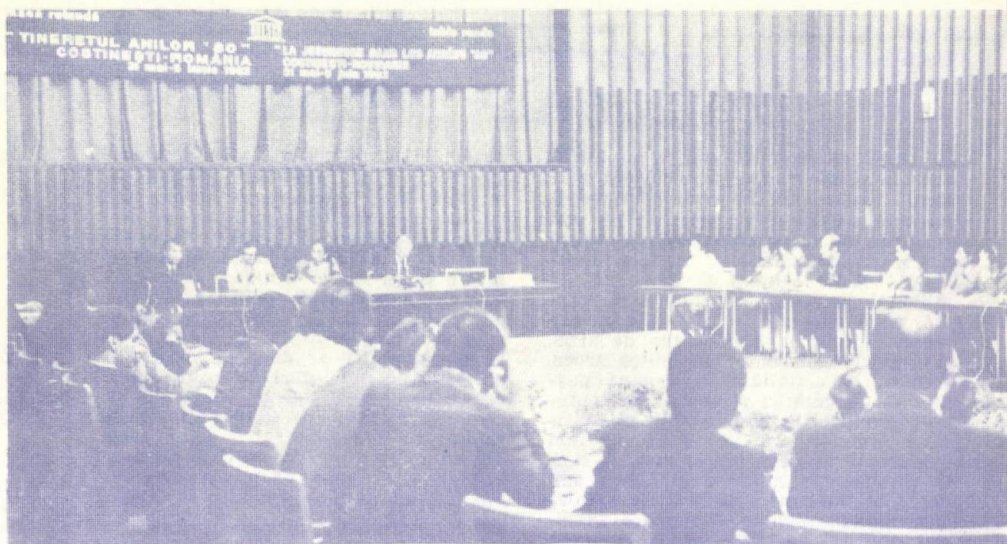
Orăşelul Pontedassio din vecinătatea nordică a Romei nu este inclus pe traseurile turistice importante ale Italiei. Şi cu toate acestea localitatea tinde să devină un nume de referinţă prin faptul că găzduieşte un muzeu unic în felul său în lume: muzeul pastelor făinoase, al acelor spaghetti, tallarines, macaroni sau cum li se mai spune. Într-adevăr prima surpriză oferită vizitatorilor este aceea a varietăţii neînchipuit de mari a acestor produse. De la banala fidea sau făitei pînă la vermicelli, tagliatelli, richetti — sute şi mii de varietăţi de paste au fost create de-a lungul anilor pentru a satisface exigenţele dietetice ale unui popor care şi-a făcut din acest produs o mîncare tradiţională. Muzeul se află într-un imobil din secolul trecut al familiei Agnesi — una din marile producătoare de paste din Italia. Dar în afara produselor sînt prezentate ustensile de bucătărie folosite de-a lungul timpului pentru pregătirea diverselor meniuri cu spaghetti, iar centrul atracţiei îl constituie o mare expoziţie fotografică cuprinzînd imaginile unor personalităţi celebre ale vieţii artistice, politice şi economice italiene surprinse în momentul în care degustau delicioasele „paste”. Şi pentru că este vorba de un aşezămînt serios, organizatorii au adunat şi

numeroase mărturii documentare despre fabricarea acestor produse, la loc de frunte numărîndu-se o colecţie de cărţi de bucate din secolul al XVIII-lea ce dezvăluie secrete ale „artei albe” — pregătirea pastelor. Unul din conducătorii muzeului a declarat că dacă există un element de unificare a diverselor regiuni şi provincii italiene, apoi acesta se numeşte spaghetti.

Aceste produse fac parte din istoria, tradiţia şi chiar civilizaţia italiană. Un document din 1279 atestă pentru prima dată comercializarea unor produse din această categorie. Cît despre modul deplin în care consumul macaroanelor a intrat în obiceiul italienilor, în muzeu se citează observaţia unui scriitor englez care arăta că „numai un italian ştie să mîncească macaroane fără să-şi piardă demnitatea”. Gioacchino Rossini, celebrul compozitor, autor al „Bărbierului din Sevilla”, scria din Paris unui prieten că nu are de ce să se plîngă în capitala franceză numai că „îi lipseşte macaroanele”.

Totul este bine organizat în acest muzeu. Prea bine chiar, pentru că, aşa cum observă unul din vizitatori, după ce l-ai văzut „îţi lasă gura apă”...

S. N.



Preliminarii la Anul Internațional al Tineretului

TINERETUL ANILOR '80, SUB UN ASEMEȚEA GENERIC, PRESTIGIOASE INSTI-
TUTII NAȚIONALE, REGIONALE ȘI INTERNAȚIONALE, ORGANISME ALE O.N.U. PRE-
OCUPATE ÎN PROBLEMATICA TINEREI GENERAȚII, ORGANIZAȚII DE TINERET, SO-
CIOLOGI ȘI CERCETĂTORI ȘTIINȚIFICI S-AU REUNIT ÎN ANUL 1982 PENTRU A DEZ-
BATE ASPECTE FUNDAMENTALE CARE PRIVESC ÎN MOD NEMILOCIT TINERETUL ȘI
LUMEA CONTEMPORANĂ ÎN PERSPECTIVA MARCĂRII ANULUI INTERNAȚIONAL AL
TINERETULUI.

Mesajul de la Costinești

Cunoscuta stațiune pentru tineret de la Costinești s-a dovedit din nou o gazdă primitoare a participanților la lucrările Mesei rotunde „Tineretul anilor '80”, organiza-
tă de U.N.E.S.C.O. și Centrul de cer-
cetări pentru problemele tineretului. M-am
aflat printre vorbitori, le-am ascultat im-
presiile, am notat interesante propuneri
izvorite pe temeiul unui dialog fructuos.
Oameni veniți din toate colțurile lumii, din
circa 40 de state, au abordat aspecte con-
troversate ale principalelor direcții re-
ieșite din deviza generoasă a Anului In-
ternațional al Tineretului : **PARTICIPARE,
DEZVOLTARE, PACE.**

Desfășurată sub președinția tovară-
șului Nicu Ceaușescu, secretar al C.C.
al U.T.C., președintele Comitetului Con-
sultativ al O.N.U. pentru A.I.T., Masa
rotundă a evidențiat fondul de opțiuni și
aspirații ale tinerei generații, concretizată
prin afirmarea voinței de a fi prezentă
cit mai activ în eforturile popoarelor pen-

tru lichidarea tuturor anacronismelor eco-
nomice și sociale, la dezbateră și solu-
ționarea viabilă a dosarelor complexe
care confruntă omenirea, la edificarea
unei lumi mai bune și mai drepte pe
planeta noastră.

Ca o concluzie unanimă, desprinsă din
luările de cuvânt, se impune necesitatea
ca tineretul să dispună de reale posibili-
tăți pentru acțiune politică și economică
în fiecare țară, indiferent de contextul în
care trăiește, muncește și aspiră, pentru
a-și putea valorifica marea potențial în
serviciul nobililor idealuri de pace, liber-
tate, colaborare, democrație și progres.

Tineretul român, participant entuziast la
înălțarea noii orinduirii pe pământul pa-
triei, dispunând de reale posibilități de
împlinire, își reafirmă permanent spiritul
angajat și responsabil, voința de a ac-
ționa pentru transpunerea în viață a
politicii interne și externe a partidului și
statului nostru, pentru instaurarea unei
păci durabile, pentru făurirea unei lumi
a dreptății, demnității și prosperității pentru
toți fiii planetei.

Din acest punct de vedere, Mesajul de
la Costinești, adoptat prin consens — do-



cument ce urmează a fi difuzat de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură tuturor statelor membre — se înscrie ca o contribuție remarcabilă la pregătirea și marcarea în 1985 a Anului Internațional al Tineretului — eveniment decis de O.N.U., la inițiativa României.

Viena — etapa a doua

Care este statutul tinerei generații contemporane? Poate tineretul să-și spună cuvântul răspicat în probleme care-l privesc în mod direct? Care este raportul între actuala situație politică, economică, socială, culturală din lume și poziția, respectiv și responsabilitățile, generației tinere?

Fără îndoială sînt întrebări care frământă tinerii la diferite nivele, tocmai pornind de la ponderea sa reală în viața societății. Dreptul la muncă și învățătură, posibilitatea de a participa la procesul decizional — național și internațional — nu trebuie să constituie un „privilegiu” pentru tinerii lumii. Este de datoria oamenilor politici, a factorilor guvernamentali de a impulsiona procesul instituțional pentru garantarea drepturilor specifice ale generației tinere, pentru că, fapt recunoscut în istorie, efectele tuturor evenimentelor și tendințelor — fie că e vorba de război, de criză economică și socială — se resimt cu precădere asupra tineretului — cel mai vulnerabil și, paradoxal, cel mai entuziast grup social.

Cea de-a doua sesiune a Comitetului Consultativ al O.N.U. pentru Anul Internațional al Tineretului, desfășurată la Viena în luna iunie — sesiune care a reales în funcția de președinte al acestui orga-

nism pe tovarășul Nicu Ceaușescu — a subliniat valoarea deosebită a ideilor și propunerilor reieșite în urma Mesei rotunde de la Costinești, a contribuției concrete la punerea în aplicare a Programului de măsuri și activități pentru Anul Internațional al Tineretului ce a fost aprobat de Adunarea Generală a O.N.U.

Mai mult decât atât, demonstrând aceeași permanentă preocupare pentru destinul tinerei generații, România a avansat propunerea — susținută de alte cinci state — pentru o rezoluție intitulată sugestiv **Declarația privind drepturile și responsabilitățile tinerei generații**. Documentul se vrea o adevărată cartă a angajării și îndatoririlor ce revin tineretului și a recunoașterii la scară mondială a drepturilor sale, a posibilității de a participa efectiv la cheazăuirea unui viitor pe măsura aspirațiilor sale de pace, independență, progres și dreptate socială.

Un document străbate lumea

Proiectul de rezoluție intitulat „Declarația privind drepturile și responsabilitățile tinerei generații” a generat vii și rodnice dezbateri atât în plenul sesiunii cit și în grupele de lucru. Numeroși vorbitori au exprimat calde aprecieri pentru noua inițiativă românească, relevind utilitatea unui asemenea instrument de valoare universală.

Comitetul consultativ a adoptat, la propunerea țării noastre, o rezoluție prin care a hotărît să transmită secretarului general

Anul Internațional al Tineretului

al O.N.U. textul documentului, solicitând difuzarea sa tuturor guvernelor, instituțiilor specializate ale O.N.U., organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale de tineret la nivel național, regional și internațional, astfel încât viitoarea sesiune a Comitetului consultativ să se pronunțe asupra acestuia, pentru a-l putea înainta Adunării Generale a O.N.U. la sesiunea ordinară din 1984, în vederea adoptării sale în perspectiva Anului Internațional al Tineretului.

Un document — inițiat și elaborat de România — străbate lumea. Diplomați, specialiști, tineri de diferite orientări politice, filozofice sau religioase, politicieni, cercetători ai problematicii tinereii gese-

rații vor avea prilejul să cunoască din nou perenitatea unei concepții novatoare privind locul ce i se cuvine tineretului în lumea noastră.

De la Costinești, la Viena și New York, pentru a parcurge meridianele și paralele, concepții și strategii — în interesul legitim al viitorului, al unei lumi ale cărei zori se făuresc în prezent. Tineretul a fost evitat, de cele mai multe ori, de la dezbaterile care-l priveau. De aceea, nu întâmplător s-a făcut prea puțin sau nimic în politicile și programele de tineret.

Grija pentru ziua de mâine, responsabilitatea trebuie să se manifeste pentru a acorda celor tineri șansa afirmării.

I. TIMOFTE

Reportaje aproape imposibile

O nouă versiune asupra dispariției lui Saint- Exupéry



„Saint-Exupéry, aviator și scriitor francez, născut la Lyon, dispărut în misiune de război (1900—1944)“. Lăconică întocmai unui epitaf, nota din Larousse va putea fi modificată? Pentru că revista „Icare“, publicație a sindicatului francez al piloților de linie, în cel de-al șaselea dintre numerele pe care le-a consacrat din 1974 lui Saint-Exupéry, aduce unele revelații asupra ultimului zbor al aviatorului, care ar putea pune capăt unei dezbateri vechi de 38 de ani.

Ipotezele care au încercat să explice dispariția autorului „Micului Prinț“, la 31 iulie 1944, ora 12,50, nu au lipsit în toată această perioadă. Cea mai răspindi-

tă precizează că avionul pilotat de Saint-Ex ar fi căzut în Mediterana, între continent și insula Corsica. Nu, s-a replicat de către alții. Saint-Exupéry a

fost doborât deasupra Al-pilor, în plină misiune. Se evocă, de asemenea, pana de oxigen sau blocarea unei comenzi atinse de un proiectil german. S-a mers până acolo încât s-a afirmat că pilotul ar fi fost victima propriei imprudențe, încercând să survoleze la altitudine joasă un mic sat din Provence, unde se afla atunci familia sa. Revenind însă la fapte, ceea ce s-a pe-

trecut în dimineața acestuia ultim zbor rămâne incontestabil.

Comandantul lui Saint-Exupéry întîlnește, în aprilie 1944, prima escadrilă a grupului de recunoaștere 11/33 instalat de la 17 iulie la Borgo, un mic teren situat la 20 de kilometri de Bastia. La 31 iulie, 8, 45 h, singur la bordul avionului „Lightning“ P. 38 F. 5 B., numărul 233, el decolează. Obiectivul: survolarea unei zone cuprinse între Grenoble și Annecy. Avion de recunoaștere strategică, P. 38 este echipat cu mai multe aparate fotografice, dar nu este înarmat. Se crede că acest lucru este inutil, deoarece aparatul zboară mai sus și cu o viteză mai mare decît cel mai bun dintre avioanele de vîânătoare germane ale epocii. Cum a făcut deja în nouă rînduri, Saint-Exupéry, aflat la 10 000 de metri altitudine, va face în acea dimineață între cinci și șase sute de clișee, apoi, în totală siguranță, începe reîntoarcerea către Corsica. Este plină vară, un timp magnific. „Un singur cumulus i-ar fi permis să revină la bază“, notează Daniel Decot, ale cărui cercetări permit în prezent reconstituirea ultimei minute ale lui Saint-Exupéry. Era atunci ora 11,56 aviatorul aflîndu-se deja spre marea deasupra căreia trebuia să se angajeze. Dar două aparate de recunoaștere germane „F.W. 190“, venind dinspre est zăresc în acel moment „Lightning“-ul aviatorului francez, care zboară la altitudinea de 6 500 metri. Unul dintre cele două aparate germane era pilotat de aspirantul Robert Heichele, celălalt de sergentul Hogel. Iată ce spune aspirantul Heichele în raportul asupra misiunii sale, piesă capitală la dosarul regăsit în R.F.G. abia în decem-

brie 1980 de Gunther Stedtfeld, fost pilot de vîânătoare în Luftwaffe și admirator al lui Saint-Exupéry: „Prin faptul că dușmanul zboară cu o mie de metri deasupra noastră, noi nu aveam posibilitatea să-l atacăm. Spre marea noastră uimire, adversarul și-a schimbat direcția, atacîndu-ne de la altitudinea sa cu o mare viteză. Ne-am desprins din primul atac al adversarului printr-o spirală în urcare, redîndu-i avantajul, datorită nepuținței noastre momentane. În timpul luptei aeriene care se desfășura, am putut să mă plasez în poziție de tragere, în spatele Lightning-ului, la o distanță de aproximativ 150—200 de metri. Am tras, dar prea în spate. În urma mai multor manevre m-am plasat din nou în poziție de tragere, distanța fiind de circa 300 de metri. Rafala a trecut prin fața avionului inamic. Pentru a evita probabil tirul meu, pilotul și-a modificat traiectoria, trecînd în picaj. L-am urmărit, m-am apropiat cam la 40—60 de metri și am tras cu armele de la bord. Observ apoi că Lightning-ul cade cu o trenă albă. Îl urmăresc la distanță. Trece pe deasupra coastei și zboară la altitudine joasă înspresc larg. Îl urmăresc în continuare. Deodată, din motorul din dreapta izbucnesc flăcări. Aripa din dreapta atinge marea. Avionul face mai multe tîmbe și dispăre în apă. Căderea a avut loc la ora 12,50 cam la 10 kilometri la sud de Saint-Raphaël. Ne-am reîntors la bază fără a întîlni vreun alt inamic“. Și Heichele, care va cădea în luptă cîteva zile mai tîrziu, scria a doua zi unui prieten: „Ieri, fără a avea calificarea de vîânătoare, am doborît un Lightning în lupta aeriană și aceas-

ta fără a suporta vreo defectiune a aparatului meu“.

Dacă avionul lui Saint-Exupéry nu era înarmat, nu același lucru este valabil și pentru avioanele germane, care dispuneau fiecare de cîte două guri de tragere. Potrivit revistei „Icare“, cele două aparate care au doborît Lightning-ul erau avioane de probă, pe care armata germană a aerului le experimenta chiar la începutul acelei veri. „În acel moment al războiului, notează revista, acest avion era necunoscut piloților din escadrilele aliate și P. 38 era socotit avionul cel mai rapid. Piloții de pe Lightning nu-și puteau imagina că germanii, în cel mai mare secret, pusese la punct un aparat capabil să-și surclaseze.

Urmărit, Saint-Exupéry a schimbat direcția, „spre marea noastră uimire“, scrie pilotul german în raportul său. Pentru ce? Două motive pot explica această manevră: poate nu a zărit avioanele dușmane și atunci a schimbat direcția, penîru că așa prevăzuse în acel punct; or, deși a zărit avioanele adverse face manevra pentru a-și impresiona dușmanii, convins că este mai rapid decît aceștia. Dar lupta se termină tragic pentru el. Nici un alt aparat de tipul Lightning nefiind dat absent la această dată, în acest sector, este evident că avionul lui Saint-Exupéry a fost cel doborît la amiaza zilei de 31 iulie, 1944. „Iar dacă în acea zi, un german a întîlnit avionul pe care îl pilota cel ce scrisese „Pămîntul oamenilor“, scrie Jean Lasserre în „Icare“, cum am fi dorit, cum ați fi dorit să-i spunem aspirantului Robert Heichele: Nu trageți, este Saint-Ex!“.

DOINA IOVĂNEL

UMOR

O actriță cunoscută a fost întrebată de un reporter, cu insistență:

— Și totuși, cîți ani aveți?

— 28! declară ea fără să clipească.

— Imposibil! Fiul dv., cu care am vorbit aseară, mi-a spus că are 30.

— Ei bine, a replicat actrița; el are viața lui, eu pe a mea!

Soția se observă de o oră în oglindă apoi se adresează soțului:

— Scumpule, ce crezi că s-ar potrivi în astă-seară la pîlăria mea cea nouă?

— Pentru pîlăria ta cea nouă? Un defect neașteptat la uzina electrică.

— Doctore, — se plînge un cetățean medicului psihiatru — soția mea vorbește în somn. Sînt foarte neliniștit.

— Dar ce spune?

— Repetă mereu: „Nu, Carol, nu!“

— Nu-i nimic grav.

— Cum așa! Dar pe mine mă cheamă Philippe.

MODA PENTRU TINERET

V-ați verificat garderoba? Sînt convinsă că așa cum faceți de fiecare dată, încercați să aflați cum va fi moda în 1983, dacă se poartă lung sau scurt, ce culori și accesorii sînt în vogă, etc. etc. Răspunsurile la întrebările legate de modă le-am primit de la colaboratorii noștri, specialiștii Centrului de creație al UCECOM, care ne propun următoarele stiluri:

Clasic (oraș și sport) în care sînt încadrate toate sortimentele clasice, cu detalii moderne: gulere și revere mai mari, revere fără guler, croieli clasice, fără lărgimi exagerate, lungimi peste genunchi.

Pilot cuprinde doar genul sport strict funcțional, subliniat prin detalii. Siluetă dreaptă, bluzoane lungi cu multe fermoare și accesorii metalice, epoleți, bluzoane „pilot” cu revere late, butonaj du-

blu. Accesorii: pălării bărbătești, mai mici, băști rotunde sau foarte mari, baticuri mici legate la gît, șaluri lungi, uneori destul de late cu două fețe sau jaquard.

Rustic inspirat din folclorul european sau din îmbrăcămîntea pionierilor vestului american: fuste largi, pantaloni „gaucho”, diferite tipuri de bluze, unele peste fustă... Accesorii: garnituri din franjuri, broboade, baticuri mici, benzi de piele peste frunte, pene. Cordoane late cu diferite închideri și aplicații de metal.

Baroc inspirat din moda secolelor trecute: gulere mari, manșete mari, dantelate, corselete, minci bufante sau „gigot” și juoanele. Accesorii: benzi de catifea sau strălucitoare peste frunte, berete cu garnituri din blană sau pene, șaluri scurte croșetate peștiș, colorate; gu-

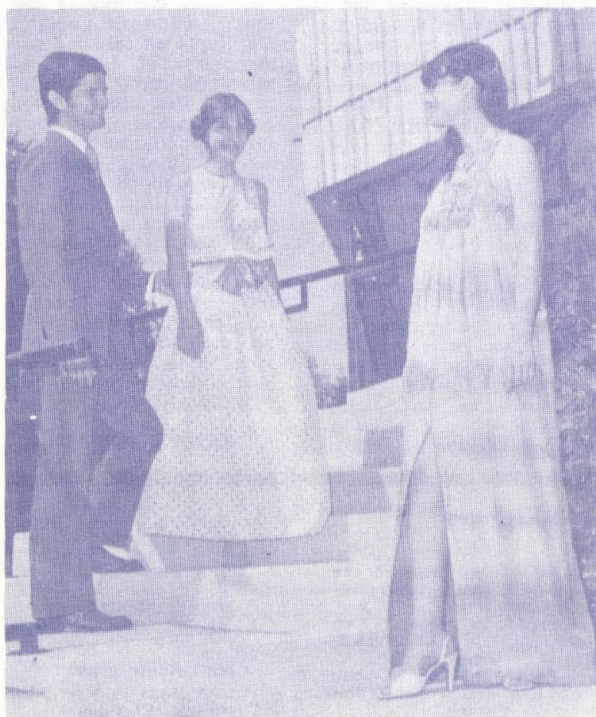


lere mari din dantelă cu pliseuri, gulere din piele decupată.

Culorile? Fructe de pădure — gama de roșu și violet; Cer pe furtună — tonuri gri, albastru, verde închis; Frunze de toamnă — aur, cositor, aramă, brun, în combinație cu albastru, roșu, lila, cobalt; Cîmpie de toamnă — bejuri pale, roz, galben pal, bej-roz în combinație cu negru, violet, gri și alb.

Eleganța o dă desigur croiala. Dar și materialul. **Pentru bluze:** cașmir, voal, stofe subțiri, dantele, satin, efecte de transparentă. **Pentru rochii:** tripluvoal, stofe subțiri, catifea, tafta, satin, brocart, surah, materiale cu efecte de transparentă, materiale cu efecte strălucitoare în aur, argint sau culoare. Imprimeuri sugerînd mozaicul, marmora, cu desene medievale, piei de reptilă sau penaje, flori stilizate, citeodată cu borduri. **Pentru mantouri și taioare:** tweed, mohair, flanel; multe flaușate, uni, două fețe, dungi, brăduț, carouri și pepit. **Pentru sport:** bumbacuri, tercoturi, poplinuri, catifea reiață, tweed, loden, pătură, piele, piele sintetică, jeans colorat, relonuri (dublate cu frotir).

Bluzele dețin în modă o pondere foarte mare: cu minci ample, efecte de plăcă și plastron, cu nasturi plasați normal, sublaist, grupări de 2—3 nasturi sau închise asimetric. La bluzele elegante și romantice dantelele sau volanele ornează gulere mari, plastroane, plăci sau minci. Fustele





sint și ele variate : drepte, largi, cloș, pantalon. Pentru tineret — fustele scurte. Pantalonul agreat de tineret va fi sub formă de „banană“, sau „gaucho“ strins pe sold și evazat. Pantalonul clasic urmează linia pantalonului bărbătesc. Se vor purta și pantaloni gen tubular sau bufanți pină la genunchi.

Ne întoarcem în materie de modă la perioada romantismului : rochii cu decolteuri pătrate, corselete și mîneci bufante ;

rochii negre mulate, abia acoperind genunchiul ; bluze din lame, tafta, dantelă lucioasă, lurex asociate fustelor largi, cu garnituri strălucitoare. Multe bijuterii, șaluri, berete. Nu toate rochiile pentru seară sint lungi.

Pentru bărbați moda urmează o linie naturală — lejeră, accentul punindu-se pe suplețea și moliciunea țesăturilor, pe coordonări și combinații de materiale. **Costumul de toată ziua** are umerii drepți, ușor rotunjiți, revere înguste — 8—9 cm — se încheie cu 1—2 nasturi la costumul la un rind, și cu 2—4 nasturi la cel cu două rinduri. Talia este ușor marcată iar lungimea se înscrie la 75 cm. La **costumul elegant** închiderea se face și la 6 nasturi la două rinduri. Reverele ajung la 10—12 cm, umerii sint drepți. Se poartă foarte mult vesta care se poate confecționa din catifea, satin, tricot... Pantalonul este și el confortabil, strins în talie sau lejer pe sold prin pliuri care pornesc din cordon. Nu se va purta manșetă. La pantalonul sport lărgimea este de 22—24 cm, la cel elegant 24—26 cm. Buzunarele oblice. Tendință de lățire a gulerului observăm la cămăși ajungînd la 4—6 cm. Ca nouitate revin în vogă virfurile ascuțite. La cămașa sport se mențin gulerul îngust, butonaje pe față sau sublaist, buzunare, găici, epoleți...

Pardesiul și paltonul se mențin pe linia clasi-

că : umerii drepți, ușor lărgiți ; lungimea în jurul genunchiului ; revere mai late ușor alungite, închideri la 2—3 nasturi, buzunare cu laist, cu clape drepte sau oblice, buzunare aplicate. La bluzon și jachete epoleți, glugi, buzunare mari aplicate, fermoare, cataramă, capse, găici etc.

Culorile sint cele ale pămîntului și toamnei : tonuri de bej, cărămiziu, maron, albastru, bleumarin, antracit.





Tricotajele. Și în această privință sînt multe noutăți. Rochii cu guler înalt întors, cu guler pe lingă git, cu decolteuri în formă de V. drepte, iar pentru seară fluide. Fustele vor fi simple, plisate, ușor încrețite, plisate purtate cu ciorapi groși, fuste largi și lungi cu ornamente, broderii și garnituri croșetate. Jachetele au un larg evantai de stiluri : „cardigan”, jachete scurte sau trei sferturi, cu glugă, purtate peste pantalon trening, peste fuste largi și destul de lungi ; **strimțe și scurte** cu minci montate cu creț. Pulovărele groase cu decolteu în formă de V se vor purta peste cele cu guler înalt întors, destul de lungi ; pulovăre ajungînd pînă la lungimea unei tunici se vor

purta peste fuste plisate. Adăugăm : bonete, căciuli, șaluri de diferite lungimi și lățimi, broderii, garnituri din croșetă, ciorapi cu textură dantelată, pantaloni foarte strimți, paete, mărgel, eșarfe fine. La stilurile clasice și sport talia este discret subliniată ; la stilurile rustice și baroc este accentuată chiar și prin corselete.

Pentru bărbați : veste cu și fără butonaj ; pulovăre cu guler înalt întors, cu desene colorate, dungi, pete de culoare sau uni ; jachete gen bluzon închise cu fermoar, lungi sau scurte, deseori cu garnituri de piele. În modă se mențin jachetele clasice lungi, groase, cu texturi în relief care formează dungi, pătrate, desene.

mai are barete pe gleznă. În general, la încălțămîntea elegantă vom găsi liziere fine, funde, paspoaluri, decupeuri mici, pieșe fronsate.

În sezonul rece vom purta semighete cu șireturi, cizmulite scurte cu carimbul lat, fără fermoar, cu franjuri, cusături groase, trasaje. Chiar și la cizmele elegante tocul nu va depăși 8 cm. Culorile corespund tuturor gusturilor : roșu, galben, cărămiziu, violet, negru, bleumarin, grena.

Încălțămîntea pentru bărbați are virful ușor rotunjit, tocul plan înalt pînă la 2,5 cm. Ghetele cu șireturi și cizmele sport au fermoare, tigheluri multe, părți matlasate.

LIDIA POPESCU



Ce fel de încălțămîntă vom purta ?

Tineretului îi este recomandat pantoful tip balerin în diferite variante : cu barete pe glezne sau pe rist. Atenție la toc : nu depășește 2 cm, este drept și trapezoidal. Talpa rămîne subțire. Nu mai găsim principiul asimetriei. Ca elemente decorative : perforații mici, burlouri, trasaje cu șuvițe colorate.

Încălțămîntea elegantă tînde spre stilul clasic. Primul loc este ocupat de escarpen infrumusețat de funde, împletituri din același material și culori, trasaje cu șuvițe. Tocul este cambrat cu baza de susținere foarte mică, nu



Virulența și nocivitatea sectelor

SECTA „MOON” CONTRAATACA

Un fapt petrecut la Besançon, în estul Franței, sună din nou — pentru a cîta oară ?! — clopoțelul de alarmă al proliferării sectelor în lumea debusolată a tinerei generații occidentale. Revenind din nou în primele pagini ale ziarelor și revistelor din Franța — evident la rubrica de scandal — secta cunoscută sub numele pompos de : „Asociația pentru unificarea creștinismului mondial”, dar și mai cunoscută sub acela de secta „Moon”, face din nou victime în această țară. Angajată în dubla cruciadă de „instaurare a bine-lui pe pămînt” și „eradicare a comunismului”, secta „Moon” a trecut la contra-atac, încercînd să inverseze rolurile, devenind, din multiplu acuzat, acuzator. Evenimentul a făcut bineînțeles vîlvă nu numai în Franța, dar și în presa din alte țări. cinismul și tupeul lui Moon depășind orice limită. Iată despre ce este vorba : Părinții tinerei Claire Chateau, în vîrstă de 21 de ani și membră a sectei Moon, au fost acuzați de responsabilitatea secției franceze a sectei de sechestrare de persoană pentru că au încercat să-și scoată fiica de sub influența sectei. Mooniștii i-au acuzat pe părinți, nici mai mult nici mai puțin, decît că și-au răpit propria fiică din mediul „atît de propice dezvoltării ei”. Tinăra de 21 de ani, care într-o primă fază, susținuse, din ordinul sectei, o plingere împotriva părinților săi, și-a retras apoi plingerea care risca să deterioreze imaginea și așa atît de șifonată a mooniștilor. Adeptă a lui Moon din toamna anului trecut, Claire și-a abandonat studiile de la facultatea de litere. Familia sa a încercat de nenumărate ori să o convingă să reia viața normală, dar în zadar. Curînd după convertire, Claire pleacă să vîndă presa editată de sectă în diferite orașe de provincie din Franța. Părinții o caută disperati timp de mai multe luni. Într-o zi, ei o regăsesc la Besançon și o conduc, undeva, într-o casă izolată în regiunea Jura. Aici, tinăra are o comportare care prezintă semne evidente de tulburări psihice. Iată citeva din afirmațiile ei reluate după revista „Paris Match” : „Sînt aici împotriva voinței mele. Nu aveți dreptul să mă țineți aici. Dați-mi drumul imediat ! Nu vreau să ascult nimic, să beau nimic, să mîncîc nimic. Bărbatul acesta și femeia aceasta, care mă privesc cu zîmbetul pe buze, sînt părinții mei satanici. Părinții mei adevărați sînt reverendul Moon și cea de-a patra soție a sa. Eva. Urlu, nu-mi place. Tață are lacrimi în ochi. Sînt lacrimile diavolului. Dumnezeu, reverendule Moon, vino să mă salvezi !...”

— Claire, am făcut totul pentru binele tău. Pentru a te ajuta. Vei întîlni oameni, vechi membri ai sectei. Ascultă-i. Vorbește cu ei. Te rugăm ! Aici te află la ei.

— Sînt aici împotriva voinței mele. Nu vreau să vorbesc cu nimeni, strigă tinăra

înfricoșată. Teamă face să-i tremure buzele. A înțeles despre ce este vorba. Cei doi tineri binevoitori din fața ei sînt „foștii mooniști”, teribilii „deprogramatori” de care se vorbește cu teamă în „familie”. Ea a participat deja la mai multe conferințe pe această temă. Acolo conducătorii sectei i-au spus că aceștia sînt diavolul în persoană. Mai bine mori decît să cazi în minile lor. Pentru că ei te bat, te supun la tot felul de constrîngerii. Orice nou adept al sectei „Moon” a primit un instructaj sever cu privire la deprogramatori, au fost prezentate chiar „mărturiile” oribile... Cînd a fost luată de pe o stradă din Besançon de către părinții ei, ea a crezut că aceștia încearcă doar să o sustragă influenței sectei. Ea își cunoaște drepturile, știe că este majoră, și că nu pot să o țină claustrată prea multă vreme. I s-a explicat doar de atîtea ori de către mooniști. Cu deprogramatorii situația este mai gravă. Cei doi oameni ce au intrat în cameră au avut grijă să-și ascundă fondul „satanic” sub o aparență amabilă.

Primul dintre ei este blond, zvelt, îmbrăcat într-un costum elegant, cu un suris blind pe buze. Celălalt, mai scund, solid, îmbrăcat doar cu o cămașă răsfrîntă la gît, are un aer grav. Claire este impresionată de ochii lui. Întreaga sa atitudine trădează o personalitate de lider la fel cu a celor pe care i-a cunoscut în sectă. Mai întîi vorbește cel blond :

— Bună ziua Claire. Mă numesc Martin Faiers. Și el este Allen Tate Wood. Sîntem foști mooniști. Știm tot ce ți s-a spus despre deprogramatori. Să știi că nu-i adevărat. Nu te vom brutaliza sau lovi. Vrem doar să vorbim cu tine despre Moon și mooniști. Te rugăm Claire, acordă-ne puțină încredere.

— Sînteți cum mi-ați fost descriși, spune Claire, apoi tace. Atitudinea față de deprogramatori este clară : să nu vorbești, să nu asculți pentru că „Satană intră pe gură și pe urechi”.

Vorbește și cel brunet, privind-o pe Claire în ochi :

— Te vom ajuta Claire. Acordă-ne puțină încredere. Făceam parte dintre conducătorii sectei din America, înainte de a o părăsi. Știm lucruri pe care tu nu le știi. Ascultă-ne. Cuvintele, ritmul frazelor, atitudinea omului din față, sigur de el, convins și convingător, o impresionează pe Claire. Ea cunoaște deja această muzică hipnotică a cuvintelor.

— Vrei să faci o baie caldă, Claire ?

Mai întîi ea vrea să refuze. La mooniști se fac dușuri reci, un mijloc de mortificare a trupului. Dar, ea acceptă, poate doar pentru a scăpa de cei doi. Deprogramatorii sînt mulțumiți. Ei știu că Claire a făcut un pas neînsemnat în aparență acceptînd ceva interzis de sectă, dar acesta este un început bun pentru procesul de „deprogramare”. Din păcate citeva clipe mai tirziu, intervine poliția

care fusese alertată de mooniști. Claire Chateau, „regăsită” de poliție, reînapiată sectei este acum de negăsit. Cazul a suscitat o vie indignare în rîndurile opiniei publice, care-și reamintește, cu această ocazie, situații extrem de dramatice petrecute cu tineri deveniți victime ale sectelor religioase. Astfel, Vincent, fiul de 20 de ani al scriitorului francez Roger Ikor, și-a pus capăt singur vieții pentru că nu mai putea suporta chinurile la care era supus de vechilii unei asemenea secte. În ianuarie 1981, la Paris, a apărut volumul „Plîngerea mea”, în care tatăl scriitor atrăgea atenția asupra pericolului pe care îl reprezintă sectele pentru societate, o carte caracterizată de agenția „France Presse” drept „un strigăt de alarmă și un avertisment”. Un alt părinte, tatăl tinărului Jean-Noël Bernier, își unește vocea sa acuzatoare în corul indignării publice dezvăluind că sinuciderea fiului său, fost membru al sectei „Moon”, s-a datorat deziluziei trăite de acesta cînd și-a dat seama de jocul murdar care se ascunde în spatele moonismului, că, în fond, scopul suprem al activității sectei nu este altul decît îmbogățirea lui Moon și a acoliților lui.

PROGRAMARE ȘI DEPROGRAMARE, O CURSĂ CONTRA CRONOMETRU

Se apreciază că în lume sînt peste o mie de secte. În Statele Unite sînt cel mai puternic implantate. Toate se proclamă religioase, pătrunse de spirit și pretind că oferă fericirea garantată. În general, adepții sînt tineri și adesea oameni care nu sînt suficient de integrați în societate, care au fost marginalizați dintr-un motiv sau altul. În fața dezamăgiriilor, acești vinzători de iluzii își prezintă fantezmele lor ce găsesc un teren fertil de răspîndire. Dar în spatele prăvăliei acestor negustori de iluzii se ascunde un mod de viață aproape cazon, dublat de un anticomunism primitiv. Și o enormă afacere comercială. Cea mai înfloritoare din aceste întreprinderi este secta „Sun Myung Moon”.

Moon se proclamă „Mesia revenit pe pămînt în scopul îspășirii păcatelor oamenilor”. El jură în fața celor care vor să-l asculte: „Comunismul este opera Satanei, iar America reprezintă țara care va salva lumea de la pieire...” Revista franceză „Vendredi, samedi, dimanche” dă amănunte cu privire la metodele de racolare folosite de sectă: „Ca o dulce toropeală. Te simți antrenat de grup care nu te slăbește o clipă. Nu mai poți lua nici o decizie. Peste cîteva zile, cel nou intrat cunoaște din ce în ce mai multe dificultăți în a gândi și a se concentra. Se află într-o stare de semiconștiență. Este momentul indoctrinării”. Învățătura este extraordinar de subtilă. Cursurile succed cursurilor, reuniunile reuniunilor. Cel nou reprezintă o adevărată vedetă care cunoaște șansa extraordinară de a fi inițiat. Și mai ales confort. Condițiile materiale sînt perfecte. Cameră individuală, hrană copioasă și delicioasă, fără

alcool. O ambianță călduroasă însă. Totul este organizat pentru a te simți în siguranță. Prin comparație, încet, încet, lumea exterioară devine înfricoșătoare. În acest stadiu, mooniștii sînt siguri că te au și totuși se schimbă brusc”.

Pentru adept, începe infernul. El este repartizat unei M.E.T. (Mobil Fundraising Team), o echipă mobilă însărcinată cu procurarea de fonduri. El lucrează 18 ore pe zi și doarme 3—4 ore pe noapte. Și doar atunci cînd i se dă permisiunea. În restul timpului este trimis în misiune în țări străine: Europa sau Asia pentru americani, Coreea de Sud sau New York, pentru francezi. Trebuie să se simtă singur, izolat. În S.U.A., adepții vind alune, flori, bomboane. Ei cerșesc pentru „opere



de binefacere”, adunînd „cadourile”: haine abandonate în vopsitorii și spălătorii. produse de băcănie care au depășit termenele de valabilitate etc. În Franța, adepții vind „Le Nouvel Espoir”, revista sectei, care apare și în alte țări ale lumii. 30 000 de exemplare în fiecare lună a 20 de franci bucata. Toată lumea trebuie să aducă bani. Există o serie de cete, stabilite de conducători. Cel care nu se întoarce cu suma necesară este trimis înapoi — indiferent dacă plouă, ninge, bate vîntul sau este noapte. Avîndu-se în vedere că secta cuprinde circa două

milioane de membri, Moon a reușit să stringă prin aceste metode, ce se asea- mână foarte bine cu cele folosite cu multe secole în urmă în epoca sclavagistă, o uriașă avere.

Evident, majoritatea adeptilor nu cu- nosc situația reală. Pentru a-i lipsi de orice fel de informație nu li se permit întilniri cu adevărata lor familie, ea fiind calificată drept „satanică“. La fie- care ieșire, adeptul este amenințat: „Dacă părăsești organizația, Dumnezeu va muri în tine, iar corpul tău va pieri imediat. Vei cunoaște o moarte violentă cu in- treaga ta familie“.

În 1973, Moon termina de elaborat un adevărat manual de indoctrinare, denumit „**Trainingul de 100 de zile**“, care cuprinde cursuri intensive asupra „greșelilor lumii, armoniei și păcii“. Cartea este în prezent pusă integral în aplicare pentru a-i convinge pe adepti că tot ce nu aparține sectei este satanic. „Trebuie să nu crezi în nimic și în nimeni, în afară de Moon“ este principiul fundamental al doctrinei. Iată câteva din sfaturile date de cinicul Moon care se scaldă în lux și bogăție, ducând o viață de nabab în palatele și vilele de care dispune în aproape toate țările capitaliste dezvoltate. Pe cei ispițiți îi îndeamnă să revină la o viață normală. omenească: „Să rezisti, să te torturezi, să te flagelezi în momentul în care se stre- coară îndoiala. Să faci dușuri reci. Tre- buie să te rogi, să te privezi de hrană și să nu încetezi să repeți: «Sint invadat de Satana»“. Dar dacă îndoiala persistă? Cea mai bună metodă, te învață Moon, este sinuciderea: aruncându-te de pildă, sub roțile mașinii celui care încearcă să te deprogrameze. Acesta va fi, atunci, acuzat de omucidere. Încă un punct cistigat de mooniști.

La capătul citorva luni de asemenea condiții, adeptul, care nu mai doarme suficient, nu se mai hrănește suficient, munceste ca un nebun — în restul timpu- lui fiind indoctrinat — își pierde, aproape total, orice urmă de personalitate, de independență de gândire și acțiune. Nu este de mirare că acest calvar se încheie de multe ori prin renunțarea la viață. Este cazul lui Jean-Nôel, care s-a sinucis în luna februarie după ce a făcut parte timp de mai mulți ani din secta „Moon“. Membrii familiei lui au preferat să pă- streze tăcerea, dar scandalul provocat de cazul Clairei Chateau i-au făcut să vor- bească despre moartea tinărului, despre modul în care „missionarii“ mooniști sint transformați în colecători de fonduri, des- pre practicile psihologice care impun ca fiecare din cei care-l servesc pe Moon să aducă colectivității zeci de mii de franci anual, uneori chiar mai mult de 1 000 de franci pe zi.

Și iată, într-o zi, au apărut deprogra- matorii. Moon și-a văzut pus în pericol uriașul său imperiu de bogăție și obscu- rantism. Cazul Clairei Chateau a dezvă- luit existența deprogramatorilor și în Franța. Ce este deprogramarea? Martin Faiers, unul din cei doi deprogramatori

ce au încercat să o readucă pe Claire Chateau la viața normală, declara revistei „**Paris Match**“: „Nu ne place denumirea de deprogramare. Sectele au inventat-o. atunci cind această tehnică a apărut în S.U.A. Dealtfel, nici nu este de mirare, cunoscind concepția lor care vede în oameni doar niște roboți, că au folosit un vocabular pentru mașini. Inventatorul acestei tehnici se numește Ted Patrick, un sociolog american de culoare care a cunoscut bine sectele. Adeptul este ex- trem de ostil la orice tentativă venită din exterior de a-i pune sub semnul întrebării convingerile: fie că vine din partea părinților, prietenilor sau psihologului. Pină și psihiatrul, nu pot depăși zidul de tăcere, impermeabil la orice critică sau chiar discuție cu privire la secte. Noul adept este prelucrat de la început să reziste la criticile »satanice« din exterior. Orice tentativă în acest sens nu face decit să-i sporească convingerea că secta are dreptate“. Variantele de „training“ sint multiple, însă principiile sint aceleași: „Înlăturarea barierelor de apărare impo- triva unei lumi necunoscute îl aduce pe viitorul recrut pe terenul unde vrea secta. Apoi, integrarea se face printr-un antrenament ale cărui rețete sint acum binecunoscute: Contopirea totală cu grupul, alternanța de cîntece ritmate, discursuri soporifice și indigeste, o hrană fără proteine, activități musculare intense și privarea de somn. Această tehnică a devenit ceva extrem de obișnuit, atît pentru mooniști, cit și pentru alte secte ca „Hare Krishna“ sau „Copiii Domnu- lui“. Un deprogramator declara revistei „**Paris Match**“: „Adeptul poate fi, de- altfel, schimbat perfect între aceste secte, doar conținutul »ideologic« fiind diferit, adică ceea ce în informatică se numește »software«“.

DOI DEPROGRAMATORI EX-MOONIȘTI

Aceste mecanisme de indobitocire și de creare a unei dependențe totale față de sectă sint binecunoscute de Martin Faiers și Allen Wood, care le-au trăit pe pielea lor, în calitate de membri ai sectei, le-au practicat, apoi, în calitate de sefi mooniști, și, în cele din urmă, le-au folosit în ca- zurile de deprogramare reușite de ei în S.U.A. și Canada.

Allen Wood, fost șef al ramurii politice o sectei „Moon“, din S.U.A. a fost numit de însuși Sun Myung Moon în funcția de președinte al asociației „American Youth for Just Peace“, fiind însărcinat să atragă de partea sectei un număr cit mai mare de senatori și congresmeni americani, folosindu-se în acest scop de un grup de 40 de tinere mooniste fru- moase. Orice mijloc era bun pentru a face să cadă în mrejele sectei o serie de deputați și senatori aflați într-o situație dificilă. Iată cum descrie ex-moonistul Wood manevrele la care se dedau în acest scop sectanții: „Le trimiteam mai intii citeva fete care să-i seducă, apoi un bărbat care să îndeplinească rolul de asistent, în general de »om bun la toate«

prin care se încearcă să se dea o aparență de onorabilitate unei activități a cărei esență este anticomunismul și subversivitatea, spionajul și crima. În Japonia, de pildă, K.S.R. animă activitatea „Genriundo” (Mișcarea pentru adevărul fundamental) care are drept obiectiv principal universitățile, consacrandu-și eforturile perturbării reuniunilor publice ale partidului comunist. În rindurile sale se numără politicieni influenți, ca Nobosuke Kishi, prim ministru în 1960, consilier al Partidului Liberal-Democrat...

Trebuie remarcat faptul că șeful gărzii personale a lui Moon (pentru că în stil de mare bogătaș, el dispune și de așa ceva) este colonelul Han Sang Kook, care a fost secretarul particular a lui Kim Jong Pil în perioada 1971—1975. Iată ce se spune într-un raport al C.I.A. datat 26 februarie 1965: „Kim Jong Pil a organizat Biserica unificării... pe cînd conducea C.I.A. sud-coreeană și a folosit această biserică, ale cărei efective în Coreea de Sud se ridicau la 27 000, ca instrument politic”.

VINZĂTORI DE ILUZII

La 22 martie, 1982, tribunalul din districtul Manhattan din S.U.A. a deschis un proces pentru fraudă fiscală. Se reproșează acuzatului de a fi omis să declare 112 000 de dolari. O bagatelă față de cei 1 600 000 dolari depuși de aceeași persoană la „Chase Bank”. O afacere de rutină dacă nu era vorba de un personaj bine cunoscut din rubricile de scandal ale ziarelor. Căci este vorba de „mesia” Sun Myung Moon, unul din nenumărații „vinzători de iluzii”, cum a denumit presa internațională pe acești șefi de secte care profită de inocența și marginalizarea unor tineri pentru a face enorme afaceri, în spatele unor abracadabrante formule și practici prin care s-ar ajunge chipurile la o viață spirituală intensă, la fericire etc... Fericirea afirmată de sloganurile amăgitoare ale sectelor nu înseamnă în realitate decît înrobirea spirituală și fizică a adepților, transformarea lor în adevărați sclavi în plin secol XX, sclavi care nu au altă menire decît îmbogățirea conducătorului sectei, care duce o viață de super lux, scăldîndu-se în bogățiile strînse cu jertfe și suferințe de adepți. Cea mai înfloritoare întreprindere de acest gen este secta „Moon”.

Filiala franceză a sectei, care numără aproximativ o mie de adepți, desfășoară, după cum se exprima ziarul „Le Vie Ouvriere”, „activități destul de puțin evanghelice pentru apostolii revoluției spirituale”. Secta dispune de vile, apartamente, este implicată în activitatea unor laboratoare farmaceutice, se ocupă cu vinzarea de ginseng și fabricarea bijuteriilor „Christian Bernard”. Importarea ginsengului, micul dejun obișnuit și foarte sărăcăcios al adepților sectei, se face de la propriile întreprinderi ale lui Moon din Coreea de Sud...

În Coreea de Sud, Moon posedă „Tong Il Industries Co” (profit în anul 1975 : 488 000 dolari), „Il HWA Pharmaceutical

Co”, „Il Shio Stoneworks”, „Haukook Titanium Co” și „Dong HWA Titanium Industrial Co”. În S.U.A., Moon a întemeiat „Tong Il Entreprises” (importarea și comercializarea ginsengului) și „International Exchange Entreprises”, care, la rîndul său, controlează o serie de curătorii chimice și agenții de voiaj. În 1976, Moon a lansat la New York ziarul „News World”, al cărui personal, firește, nu este organizat în sindicate. În același an a creat „International Seafood” (întreprindere de pescuit). Bun om de afaceri, Moon s-a extins și în Japonia, unde este proprietarul cotidianului „Sekai Nippo” și al societății de cinema „One Way Production” din Tokio. Dar sectorul preferat al „pașnicului” Moon este industria de armament. Un raport al Departamentului de Stat al S.U.A. releva că regimul sud-coreean a încredințat întreprinderii „Tang Il Industries”, fabricarea tunurilor antiaeriene „Vulcan”, a puștilor cu aer comprimat utilizate pentru antrenamentul militar al elevilor sud-coreeni și a aruncătoarelor de grenade M-79.

Pentru Moon banul este rege. Un bun moonist aduce din cerșit și alte activități înjositoare circa 1 000 de franci pe zi. Pentru a strînge astfel de sume „se poate face orice”, potrivit sfatului personal al reverendului sud-coreean. De



pildă, o tinăra a furat din magazine. Trebuia să săvîrșească aceasta cu orice preț, explică una din predicile mooniste. După unele aprecieri, în 1976, profitul imperiului Moon se ridica la 10 milioane de dolari. În același an veniturile declarate în Japonia se ridicau la 3 miliarde de yen. Cele 60 de întreprinderi și organisme controlate de Moon sînt foarte rentabile, în primul rînd pentru că personalul, în majoritate moonist, nu este organizat în sindicate și nu primește aproape nici o plată.

Condamnat în S.U.A. pentru fraude fiscale de amploare, declarat „persona non grata” în Brazilia, demascat într-un proces de răsunet la Londra, anul trecut, după care a trebuit să părăsească Marea Britanie, Sun Myung Moon continuă să-și desfășoare activitatea lui nocivă, beneficiind de sprijinul tacit sau direct al cercurilor de dreapta.

ROMEO NADAȘAN

Și Afrodita v-ar putea invidia..

Există, încă, falsa idee că îngrijirea frumuseții trebuie începută atunci când au apărut primele semne ale vârstei. De cele mai multe ori, atunci este însă prea târziu. Îngrijirea tenului, a gîtului trebuie începută de la 25 de ani. Sigur, important este să știm cu exactitate ce fel de ten avem : uscat, normal ? sau gras ? E de ajuns să ne tamponăm fața cu un șervetel și dacă rămîn urme înseamnă că tenul este gras. Înainte de a face unele recomandări să discutăm despre câteva lucruri de care fiecare care trebuie să ținem seama : a) apa de ploaie este cea mai bună pentru spălarea feței și gîtului, b) e bine să folosiți săpunul pentru copii, c) nu vă ștergeți cu prosopul ci lăsați fața și gîtul să se usuce, pentru hidratare. După ce pielea este semi-uscată aplicați o cremă nutritivă pentru catifele. După puțin timp eliminați cu un tampon de vată excesul de cremă. Într-un strat mai gros și cu o ușoară apăsare aplicați cremă și pe pleoape. Masarea gîtului se face de sus în jos.

Nu vi s-a întîmplat să exclamați „ce ten frumos are ?”. În orice anotimp natura ne oferă nenumărate „rețete” cu care putem să ne păstrăm chipul tînăr și mereu proaspăt. Rețineți câteva soluții :

TENUL NORMAL se curăță cu lapte demachiant amestecat cu apă caldă. Aplicați apoi o mască pe care o preparați dintr-un gălbenuș de ou, o linguriță de ulei și o jumătate pahar suc de portocală. După 20 de minute spălați-vă cu apă caldă.

TENUL GRAS se curăță dimineața cu lapte demachiant și seara cu apă caldă și săpun pentru copii. Puteți folosi roșii sau lapte crud care este astringent. Maska se păstrează 10—15 minute.

TENUL USCAT se spală dimineața cu infuzie de tei sau mușețel ; seara se curăță cu lapte demachiant după care se aplică o cremă nutritivă. Excesul de cremă se înlătură după 20—25

de minute. Se mai poate curăța tenul cu unt sau margarină sau cu o felie de castravete.

TENUL CONGESTIONAT este poate cel mai neplăcut pentru o femeie. El se poate însă refrișa dacă aplicăm o mască preparată din suc de salată verde.

Pentru îngrijirea miinilor există o gamă largă de loțiuni : Catifelin, Miraj, Dermin etc. Unele sînt realizate pe bază de collagen. Dar avem la îndemînă procedee simple care nu ne costă nimic. De exemplu putem să cufundăm miinile în apa în care am fierț cartofi sau țelină. Masajul nu trebuie să lipsească din preocupările noastre. Și ochii au nevoie de gimnastică zilnică : mișcări de jos în sus, clipiri dese. Pentru ca să îndepărtați oboseala aplicați pe ochi infuzie de mușețel, de tei sau de flori de salvie. Există o mare slăbiciune pentru tuș, dermatograf și rimel. Specialiștii sînt de părere că pînă la 20 de ani curățarea ochilor umbrește naturalitatea, dă o notă stridentă, maturizează. După această vîrstă, la ocazii, și nu zi de zi (și în nici un caz dimineața), se pot folosi culorile pastelate, tușul și dermatograful. În ce ne privește pledăm pentru simplitate și naturalitate. Este și mai sănătos !

Chiar dacă se știe amintim și cu acest prilej că părul trebuie periat în fiecare zi, dimineața și seara. Mai cu seamă atunci cînd se folosește fixativul. În funcție de calitatea firului alegeți șamponul. Apa de ploaie rămîne un „șampon” natural. Dacă n-o aveți la îndemînă adăugați la limpezire oțet, suc de lămie sau apă minerală.

Părul șaten capătă un luciu plăcut dacă-l clătiți cu infuzie de foi de nuc ; pentru părul blond se recomandă infuzia de mușețel. Ați observat că rădăcina părului este mai puțin rezistentă ? Masați rădăcina părului cu un gălbenuș de ou, după care vă legați la cap. După 10 minute clătiți bine părul.

Util, practic, eficient

● Peștele se desărează ușor dacă în apă adăugați albușul unui ou.

● O ceapă tăiată în două curăță excelent petele de rugină de pe cuțite și petele de grăsimi de pe geamuri.

● Cu foi de varză mulată în cenușă cernută se curăță obiectele din metal.

● Așezați pe fundul cratiței o bucată de zahăr. Laptele nu se va mai prinde.

● Nu aruncați foile de salată vestejite, înmulțiți-le în apă rece sărată.

● S-a uscat crema de ghetă ? N-o aruncați. Turnați peste ea câteva picături de glicerină și va deveni folosibilă, cu toate calitățile.

● Cînd faceți dulceață sau gem folosiți zahărul cernut. Nu se vor zahărisi.

● Berea caldă curăță obiectele de aramă conferindu-le o strălucire plăcută.

● În apa în care fierbeți macaroanele puneți puțin ulei. Nu se vor prinde.

● Zeama de lămie scoate petele de rugină și de cerneală.

● Iarna rufele puse la uscat nu se întăresc dacă adăugați puțină sare în apa în care le clătiți.

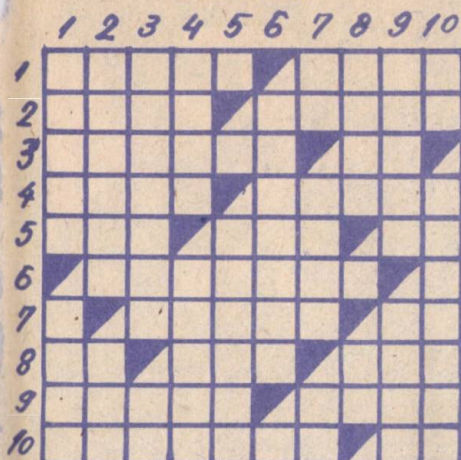
Pentru tinerele gospodine

Putem avea în toată iernă legume proaspete ? Sigur ! Iată câteva moduri de conservare la îndemîna noastră.

ROȘII. Alegeți roșii abia pîrguite sau verzi și care nu sînt pătate. Înăfurați fiecare roșie în hîrtie și le așezați într-o lădiță sau pe poșete avînd grijă ca între ele să existe o mică distanță. Din cînd în cînd le controlăm. Chiar dacă afară termometrul coboară la minus 20 de grade putem să avem salată de roșii proaspete cu mici eforturi și cheltuieli !

ARDEI GRAȘI. Așezăm în lădițe, alterînd, un rînd de rumeș uscat și cernut, un rînd de ardei lăsînd mici distanțe între ei. Se păstrează excelent !

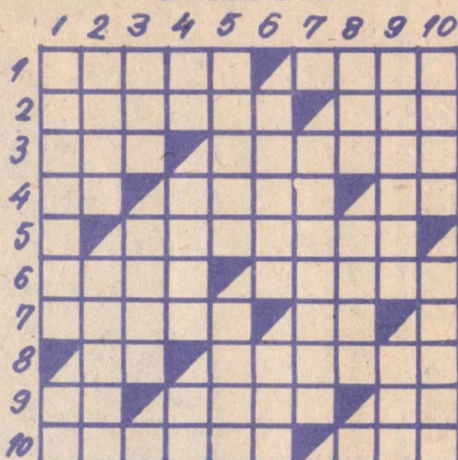
FLORI



ORIZONTAL : 1) Trandafir sălbatic — De culoarea macului. 2) Compozitor francez (1803—1856), autorul operei „Trandafirul din Péronne” — Actriță mexicană, eroină a filmului „Camelia”. 3) Motiv decorativ asemănător cu un trandafir — Suprafață agricolă. 4) Localitate în Spania — Minunata floare de pe oglinda lacului. 5) Paragraf (inv.) — Manifestare de veselie — Verigă de lanț. 6) „Floarea de pai” dintr-o poezie de Elena Farago. 7) Ghiveci de flori (reg.) — Simbolul lutetului. 8) Ape ! — La început sint nelipsite ! — Ca albul petalelor de crin. 9) Tulpina unei flori — Flori roșii. 10) Flori lipsite de petale — Maestru.

VERTICAL : 1) Poet francez (1496—1544), autorul poeziei „Darul trandafirului”, pusă pe notele unui lied de Enescu — Frumoasă floare albă cu o singură petală răsucită. 2) Tinăr de o extraordinară frumusețe, din singele său căpătînd trandafirul culoarea roșie (mit.) — Boboc de floare. 3) Poetă română (1894—1967), autoarea poeziei „Nalbe” — June ! 4) Riu în U.R.S.S. — Pictor francez (1832—1883), autorul pinzel „Liliac alb și trandafiri”. 5) Artist mexican (1886—1957), autorul picturii „Cale”. 6) Personaj masculin din opera „Cavalerul rozelor” de Richard Strauss. 7) Trec în centru ! — E floare la ureche — Camee ! 8) Numele mai multor regi ai Norvegiei — La revedere, iubito ! 9) Localitatea natală a poetului Saadi, celebrul autor al „Grădinii trandafirilor” — Dramaturg român (1894—1972), autorul piesei „Fata din flori”. 10) Urme de flux ! — Parte a copacilor, pe care primăvara o îmbracă în flori.

PĂMÎNT



ORIZONTAL : 1) Stăpînitor de pămînturi, fără titluri nobiliare (od.) — Scriitor francez (1869—1951), autor al romanului „Hrană pămîntească”. 2) Poetă română (1916—1944), autoarea a poeziei „Îmnuri pentru pămînt” — Fișie îngustă de pămînt nelucrat, care desparte două ogoare. 3) Pămînt — A tasa pămîntul. 4) În pripă ! — Compozitor contemporan, autorul piesei corale „Drag pămînt românesc” — Caic ! 5) Pămînt amestecat cu paie, din care se făceau pereții caselor țărănești. 6) Meșteșugar a cărui materie primă este pămîntul — Scriitor cehoslovac, autorul romanului „După noi, poporul !” 7. Plantat în pămînt — Apelativ popular. 8) Prefix cu sensul de „dublu” — Ca pămîntul după ploaie. 9) O clipă din viața pămîntului — Personaj mitologic — Puțin pămînt ! 10) Corp situat la mari distanțe de Pămînt — Meterez de pămînt, care servea în antichitate ca fortificație militară.

VERTICAL : 1) Pămînt cu nisip — Inel de lanț. 2) Fabulist antic grec, autorul pildei „Hermes și pămîntul” — Poet român (1935—1956), autorul poeziei „Pămîntul”. 3) Pămîntul de lingă apă — A dovedi. 4) Într-un sens ! — Stilpi bătuți în pămînt — Măsoară pămîntul. 5) Vietate care sălășluiește în pămînt — A comprima pămîntul. 6) Pămînt lucrat — Mod. 7) Poet român contemporan, autorul volumelor de versuri „Carmen terestre” și „Cartea mea de lut”. 8) Localitate în Noua Guinee — Omenesc. 9) Referitor la poporul care a trăit pe pămînturile noastre (fem.) — Lingă pămînt. 10) Moral — Pămîntul iubit.

Dicționar : ONIL, TIM, EMEL, OLAF.

Dicționar : ASER. IHU.





Parlamentul spaniol sub sechestru

Ziua de 23 februarie a început ca o zi obișnuită. Și nici un spaniol nu se aștepta, cred, ca această zi, și mai ales noaptea ce a urmat, să devină neobișnuite. Și totuși așa s-a întâmplat.

La ora 18,00 mă întorc de la Palatul Congreselor. La televizorul din holul hotelului se transmite imagini în direct de la „Congresos de los Diputados”, unde este în curs de desfășurare votul de investiție a noului guvern condus de Leopoldo Calvo Sotelo. La primul tur de scrutin, care a avut loc la sfârșitul săptămânii trecute, noul cabinet nu a obținut majoritatea absolută și de aceea a fost necesară organizarea unui nou tur. După discursul premierului desemnat și al reprezentanților diferitelor grupuri parlamentare, în marea aulă a început, în urmă cu câteva minute, votul nominal. Totul pare să decurgă normal. La un

moment dat însă imaginea se intrerupe. Citeva secunde se mai aud zgomote nedesluite, iar apoi orice legătură cu clădirea parlamentului dispare cu totul. Încerc, de curiozitate, să văd care este situația la posturile de radio, dar constat că și acestea și-au intrerupt emisiile în direct. Altfel, în afară de muzică, nu se poate asculta.

Pe fețele celor din jur citesc nu numai nedumerire dar și o anumită îngrijorare. Despre ce este vorba? Nimeni în aceste momente nu poate din păcate să răspundă la această întrebare. În apropiere, pe Paseo de la Castellana, zgomotul sirenelor de mașini pare a nu se mai opri. Cineva ne spune că mașini ale poliției naționale se îndreaptă spre Palatul Congreselor, unde se desfășoară lucrările reuniunii general-europene, pentru a întări dispozitivul de pază existent aici.

Câte ora 19,00 telexurile agenției E.F.E. încep să transmită primele știri, care sînt preluate de posturile de radio și, mai tirziu, de televiziune. Un individ înarmat cu un pistol și purtînd uniformă de ofițer a pătruns în aula palatului. La strigătul „toată lumea la pămînt” a început să tragă mai multe gloanțe în aer, în timp ce deputații se ascundeau sub bănci. „Toate legăturile cu Palatul Cortesurilor sînt intrerupte”. Așa a început această noapte, poate cea mai lungă din istoria atît de tinăra a democrației spaniole, care a durat aproape 18 ore.

Am rămas pînă tirziu, către orele 2 noaptea să urmăresc știrile sporadice transmise la televiziune sau relatările echipelor de reportaj ale posturilor de radio care s-au instalat cu maximă rapiditate în fața Palatului Cortesurilor. Abia în zilele următoare am reușit însă să refac, cu ajutorul informațiilor și comentariilor publicate de întreaga presă, filmul exact al evenimentelor. Un film care merită a fi derulat cu încetînitul pentru a înțelege mai bine desfăș-

șurarea și mobilurile a-
cestei încercări de lovitu-
ră de stat militară.

Dar mai întâi faptele.
La ora 18,23 un grup de
peste 200 de persoane,
conduși de locotenent-colonelul Antonio Tejero
Molina și aparținând Gărzii
civile pătrund în clădirea
Congresului Deputaților.
Desfășurarea lucrărilor
este întreruptă, iar parlamentarii prezenți
sunt sechestrați. Adolfo
Suarez, Leopoldo Calvo
Sotelo, Santiago Carrillo,
Felipe Gonzalez, Gutierrez
Mellado, vicepreședintele
guvernului și Rodríguez
Sahagun, ministrul
apărării, sunt scoși din
aulă și izolați într-o altă
încăpere. Mai mulți ofițeri
încearcă să-i calmeze
pe deputați spunând că
«nu se va întâmpla nimic
grav», că «autoritățile
militare vor transmite instrucțiunile necesare».

Cam în același timp,
din Valencia se comunică
că în jurul orei 18,00 comandantul celei de a
III-a regiuni militare, generalul-locotenent Jaime
Milans del Bosch a ordonat instituirea stării
excepționale. Pe străzile orașului și-au făcut apariția
unități de tancuri și alte
unități motorizate. Un
martor ocular care a
părăsit clădirea Congresului Deputaților în jur
de ora 21,30 relatează că
locotenent-colonelul Tejero
a avut o convorbire
cu Valencia, de la centrala
telefonică aflată la
subsolul palatului, asigurând
pe interlocutorul său de
la celălalt capăt al
liniei că «totul este în regulă».

Forțele de ordine
înconjoară clădirea
Congresului Deputaților și
pun baraje pe străzile
înconjurătoare. Măsurile
amănitoare sunt luate pe
Prado del Rey, unde se
află sediul radioteleviziunii
spaniole. Se anunță
că urmează să se intrunească
junta șefilor de
stat major; de asemenea
se reunesc în sesiune
permanentă secretarii de
stat și subsecretarii diferitelor
ministere, care țin
locul Consiliului de Miniștri,
ai căror membri se
află sechestrați în clădirea
parlamentului.

La ora 21,45, locotenent-colonelul
Tejero, care co-

mandă trupele Gărzii civile
din interiorul palatului,
lasă să părăsească clădirea
pe toți funcționarii civili ai
parlamentului, precum și celelalte
persoane care nu sînt deputați.
La ora 22,00 junta
șefilor de stat major anunță
printr-un comunicat că
ținându-se cont de evenimentele
care au loc în prezent în
clădirea Congresului Deputaților
s-au luat toate măsurile
necesare pentru a reprimă
orice atentat la Constituție
și a restabili ordinea în țară.

Cine este locotenent-colonelul
Antonio Tejero Molina? Agenția
E.F.E. transmite încă înainte
de miezul nopții următorul
portret al acestuia. S-a
născut la Malaga și are
49 de ani. A fost comandant
al Gărzii civile la Guipuzcoa
și apoi la Malaga, unde a
ordonat reprimarea cu forța
a unei manifestații care, în
prealabil, fusese autorizată.
Tejero a fost unul din
participanții la reuniunea
organizată la 11 noiembrie
1978, la Cofetăria „Galaxia”
din Madrid, la care au luat
parte mai mulți ofițeri și unde
s-au discutat modalitățile de
organizare a unei lovituri
militare de stat. Aceasta
urma să se desfășoare la
17 noiembrie, în timpul
vizitei în Mexic a regelui
Juan Carlos. «Operațiunea
Galaxia» avea drept obiectiv
sechestrarea la Palatul
Moncloa — sediul
guvernului — a primului
ministru Adolfo Suarez și
formarea unui guvern de
«salvare națională», opus
procesului de democratizare
din țară. În timpul anchetei,
a fost stabilită vinovăția
locotenent-colonelului Tejero
și a căpitanului... Sáenz de
Inestrillas, care la 8 iulie
1980 au fost condamnați... la
7 luni și respectiv la 6 luni
și o zi de închisoare.

Atenția întregii țări se
îndreaptă spre Palatul
Cortesurilor. Pe Carrera
de San Jeronimo și la
hotelul Palace, aflat chiar
vis-à-vis, se înregistrează
o continuă mișcare, cei
peste 500 de ziariști spanioli
și corespondenții ai
presei străine prezenți
aici așteptind cu nerăbdare
noi vești. În informațiile
pe care le trans-

mite, agenția E.F.E. anunță
un iminent mesaj al
șefului statului.

Într-adevăr, la ora 1 și
14 minute noaptea, ora
locală, regele Juan Carlos
se adresează, prin intermediul
televiziunii, întregii națiuni.
„În situația extraordinară
creată — arată regele — am
ordonat autorităților civile
și juntei șefilor de stat
major să ia toate măsurile
necesare pentru menținerea
ordinii constituționale. Orice
măsură cu caracter militar
care se intenționează a se
adopta în oricare dintre
regiunile militare trebuie să
aibă aprobarea prealabilă
a juntei șefilor de stat
major. Simbol al permanenței
și unității țării, coroana
nu poate să tolereze sub
nici o formă acțiunile și
atitudinile persoanelor
care urmăresc să întrerupă
prin forță procesul
democratic inițiat odată
cu adoptarea prin referendum
a constituției» — declară
regele în încheierea
scurtei sale alocuțiuni.

Din toate regiunile
sosesc vești care arată
că situația în țară este
normală. Comandantul
celei de-a III-a regiuni
militare ordonă retragerea
armatei de pe străzile
Valenciei, imediat după
difuzarea la televiziune a
mesajului regelui. Ridicarea
stării excepționale se
va produce însă abia la
ora 5,45 dimineața. Între
timp la Palatul Cortesurilor
din Madrid comandantul
general al Gărzii civile
și alte înalte autorități
militare continuă negocierile
cu Tejero în vederea
unei soluționări cât mai
rapide a situației create.
La 4,30 dimineața șeful
statului major al poliției
naționale informează
pe ziariști, în cadrul
unei conferințe de presă,
că tratativele n-au
dus încă la nici un rezultat.

Pe străzile Madridului
și ale celorlalte orașe
din țară se difuzează
deja edițiile speciale
ale ziarelor consacrate
evenimentului. „Lovitura
de stat a eşuat” anunță
pe prima sa pagină
„DIARIO 16”, în
timp ce „EL PAIS”
își intitulează
articolul de fond:
„Țara este de
partea Constituției”.

„În apărarea constituției“, „Diario 16“ scrie : „Trăim orele cele mai amare din cei cinci ani ai democrației noastre. La ora cind aceste rinduri văd lumina tiparului, guvernul în funcțiune și candidatul la președinție, aflat pe punctul de a fi investit, continuă să fie prizonieri ai unei unități a Gărzii civile“, „Ca spanioli — relevă la rindul său ziarul „YA“ — ne rușinăm pentru țara noastră ca și pentru noi înșine“, iar „ABC“ adaugă : „Pe cale constituțională totul este posibil. Nu însă și prin violență. Nu se poate în nici un fel servi Spania violind voința liber exprimată a spaniolilor“.

La 7 dimineața reprezentanții principalelor partide politice, între care Uniunea Centrului Democratic, Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol și Partidul Comunist Spaniol au dat publicității un comunicat comun prin care și-au exprimat hotărîrea de a contribui la restabilirea cît mai rapidă a vieții democratice evidențind, totodată, că doar prin intermediul deplinei funcționări a democrației și a conviețuirii pașnice a tuturor spaniolilor vor putea fi înfruntate problemele care se află în fața țării.

În toate localitățile activitatea în această dimineață este normală. Chiar și la Madrid, unde se menține o anumită tensiune, oamenii se îndreaptă spre locurile lor de muncă, iar elevii și studenții spre sălile de curs. Atenția întregii opinii publice rămîne însă aștinută spre Palatul Cortesurilor. Tratatивele cu locotenent-colonelul Tejero continuă fără întrerupere. Rezultatele se lasă încă așteptate.

Intr-o declarație făcută agenției E.F.E., după o convorbire telefonică avută cu Tejero, ziaristul Juan Pla, fost director al ziarului „El Imparcial“, publicatie care pînă la încetarea apariției sale, în 1980, nu și-a ascuns vederile sale de dreapta arată că prin acțiunea sa Tejero urmărea trei lucruri : dizolvarea imediată a parlamentului, numirea la conducerea

țării a unei junte militare și formarea unui guvern militar. O lună de la desfășurarea evenimentelor un document al Ministerului Apărării evidențiază că în timpul tratativelor pe care le-a avut în cursul nopții cu Tejero, generalul Alfonso Armada, șef adjunct al Statului major al armatei, s-a oferit să preia în acel moment conducerea parlamentului și să formeze un guvern, al cărui președinte urma să fie Această „ofertă“ a fost după cit se pare respinsă de Tejero, partizan al instaurării unei junte militare sub comanda generalului Milans del Bosch.

De-a lungul acestei lungi nopți „guvernul“ în funcțiune n-a exclus nici ideea luării cu asalt a Palatului Congreselor de către trupele speciale de intervenție ale poliției. Dorind să se evite însă o eventuală „baie de sînge“ s-a optat pentru metoda „războiului nervilor“. Sarcina tuturor interlocutorilor lui Tejero, inclusiv a serviciului de securitate, a fost aceea de a face să crească încet, încet senzația sa de izolare. Această tactică se dovedește utilă și, după sfaturile primite mai întîi din partea generalului Milans del Bosch și apoi din partea generalului Armada, Tejero hotărîște să se predea. La ora 10,00 dimineața toate deputatele obțin permisiunea să părăsească Palatul Congreselor. Cu cîteva minute înainte, un grup dintre membrii Gărzii civile care ocupă clădirea dezertează ; fugiseră printr-o fereastră de la parterul palatului.

O oră și jumătate mai tirziu generalul Arambura Topete, comandantul Gărzilor civile, anunță că Tejero se predă practic fără nici un fel de condiții. Singurele sale dorințe sînt următoarele : a) să fie considerat unicul responsabil de cele întimplate ; b) să fie dus la cazarma gărzilor civile de la Pardo ; c) să nu se realizeze fotografii. La ora 12,30 ultimii deputați părăsesc Palatul Congreselor. La 12,50 junta șefilor de stat major dă publicității un comunicat prin care anunță că

membrii parlamentului au fost puși în libertate și că în întreaga țară situația este absolut normală.

Dramaticile fotografii înfățișîndu-l pe Tejero la tribuna oratorilor din Palatul Cortesurilor, cu pistolul în mînă, au făcut înconjurul lumii, fiind publicate în primele pagini ale ziarelor și revistelor de pretutindeni. Ele sînt opera a doi curajoși fotografi ai agenției E.F.E. — Manuel Hernandez de Leon și Manuel Pérez Barriopedro, care au părăsit clădirea Congresului deputaților, la puțin timp după ocuparea sa de către gărzile civile. O performanță deosebită au realizat și operatorii televiziunii spaniole, ale căror camere de luat vederi au continuat să funcționeze, în cluda interdicțiilor stabilite de membrii gărzilor civile, mai bine de 30 de minute de la declanșarea evenimentelor. Imaginile obținute au fost transmise chiar a doua zi la prînz, la puțin timp după încheierea asaltului Palatului Congreselor de către membri ai gărzii civile.

În după amiaza zilei de 27 februarie, aproape trei milioane de spanioli au ieșit pe străzile principalelor localități din țară pentru a-și manifesta indignarea și a condamna încercarea de lovitură militară de stat. În capitală, un milion și jumătate de persoane, în fruntea cărora s-au aflat majoritatea liderilor partidelor politice și organizațiilor sindicale și de tineret au demonstrat timp de mai multe ore sub lozincă : „Pentru libertate, democrație și Constituție...“.

Nu după mult timp, locotenent-colonelul Tejero, generalii Milans del Bosch și Armada și 30 de alți ofițeri și civili au fost trimiși în judecată sub acuzația de participare la încercarea de lovitură militară de stat. La 19 februarie 1982, la aproximativ un an de zile de la declanșarea loviturii de stat, cei 33 de inculpați au apărut în fața Consiliului de război. După aproape patru luni și ju-

mătate, Consiliul suprem al justiției militare a pronunțat sentința: generalul-locotenent Milans del Bosch și locotenent-colonelul Antonio Tejero au fost condamnați la 30 de ani de detenție; 11 acuzați au fost achitați, iar restul au primit pedepse cu închisoare pe termene între 1 și 5 ani. Generalul Alfonso Armada, prezentat în timpul procesului de către inculpat drept „creierul” operațiunii, a fost condamnat la șase ani închisoare.

Modul în care s-a încheiat procesul a fost primit, pe de o parte cu satisfacție în ce privește sentințele pronunțate împotriva celor doi protagoniști și cu indignare față de pedepsele ușoare ce-i așteaptă pe 20 de inculpați și achitarea altor unsprezece dintre ei. Un recurs înaintat Curții supreme în legătură cu lipsa de severitate a sentinței unora dintre implicați își va aștepta deznodământul opt luni...



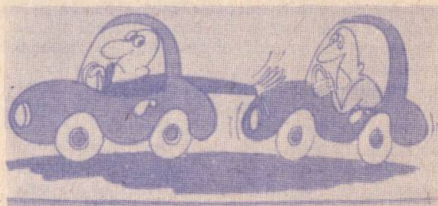
Altfel spus, abia atunci vom cunoaște epilogul evenimentelor din acea noapte și zi, din februa-

rie 1981, care au creat atita emoție în Spania și în întreaga lume.

RADU BOGDAN

PE TEME RUTIERE

Cîte ceva despre tînărul conducător auto



Pe arterele noastre rutiere, tînărul aflat la volan nu mai este demult o noutate, pe zi ce trece, mereu mai mulți colegi de generație intrînd în rîndul conducătorilor auto amatori. Tocmai în această idee, ne-am gîndit să le oferim celor care doresc să intre în posesia permisului cîteva recomandări...

■ De cele mai multe ori, odată cu încheierea orelor de curs destinate învățării conducerii unei mașini, candidații la obținerea permisului sînt suficient de bine pregătiți pentru a depăși cu brio emoțiile examenului. Există însă și cazuri în care o inhibiție mai accentuată, o tratare mai superficială a orelor de pregătire sau chiar absența aptitudinilor pentru conducere creează posibilitatea respingerii la examen. Ei bine, acest lucru e greu de contracara altfel decît printr-o pregătire temeinică, conștiințioasă a viitorului conducător auto. El este, în primul rînd, cel

care trebuie să recunoască deschis, încă înainte de prezentarea la examen, dacă este sau nu perfect pregătit, în situația cînd simte că nu a ajuns stăpin pe volan efectuînd ore suplimentare, atît în poli-gon, cit și pe traseu, însoțit, bineînțeles, de un instructor autorizat.

■ Destul de frecvent se întîmplă ca printre cei respinși la examenul de sală să se numere tocmai tineri intelectuali, care tratează această probă cu superficialitate, pripindu-se atunci cînd trebuie să răspundă la întrebările din chestionare. Vă recomandăm, deci, să nu vă grăbiți și să marcați răspunsul corect numai după

ce v-ați convins că, într-adevăr, acela este!

■ Proba de poligon, în care se testează îndemnarea dobândită de candidat, rămîne, totuși, punctul cel mai de temut pentru viitorii conducători auto. Aceasta, din cauză că — aflați sub presiunea timpului — ei se grăbesc excesiv, bruscînd comenzile mașinii sau pierzîndu-se, pur și simplu, la volan, situație în care ori li se oprește motorul (la urcarea în rampă) ori ratează, una dintre celelalte manevre, fiind nevoiți s-o reia, trezîndu-se astfel că timpul a expirat! E necesar, deci, mult calm și totuși va ieși așa cum trebuie, bineînțeles dacă pregătirea a fost corespunzătoare!

■ La proba de oraș, candidații devin foarte inhibați imediat ce se trezesc într-o zonă cu trafic intens, considerînd că aducerea lor acolo este un... capriciu al examinatorului. Bineînțeles, nu e vorba despre așa ceva, pentru că, în realitate, dacă o arteră foarte circulată impune maximum de atenție din partea conducătorului auto, examinarea pe un drum liber nu ar face decît să creeze imaginea falsă că cel de la volan se descurcă în... circulație. Dealtfel, scopul „traseului” este tocmai de a verifica atenția distributivă a candidatului și felul în care rezolvă el, în condițiile perfecte respectări a regulilor de circulație, diversele situații care se ivesc, depășirile și acordările de prioritate, fiind, de regulă, problemele cele mai delicate.

■ Recent introdusă în cadrul examenului, proba de noapte este deosebit de utilă, fiind, în același timp însă, și dificilă. Pe lângă faptul că examinații trebuie să stăpînească la perfecție folosirea luminilor, ei trebuie să se prezinte la examen odihniți și calmi, chiar și pentru conducătorii auto cu oarecare experiență mersul pe întineric presupunînd unele dificultăți. Iată de ce, înaintea examenului, este preferabil ca în orele de pregătire să nu se negligeze deloc antrenamentul de noapte la volan!

■ Iată-vă intrați în posesia mult-rîvnitului permis de conducere. Sînteți de-acum un conducător auto autorizat și purtați întreaga răspundere pentru corecta și regulamentul pilotare a mașinii dumneavoastră. Nu neglijați însă faptul că sînteți lipsit de un minimum de experiență și că, deci, principala caracteristică a șofatului trebuie să fie, deocamdată, prudența. În această idee, adoptați un regim de viteză moderat, evitați pe cît posibil zonele cu trafic intens, alegînd trasee colaterale, efectuați cît mai puține depășiri și nu circulați după căderea întinericului decît dacă e neapărat necesar!

■ Practica destul de frecventă, conform căreia proaspeții conducători auto își încarcă mașina de prieteni și o pornesc la drumuri lungi, este de asemenea dăunătoare, soldîndu-se deseori cu accidente

grave. În pofida aparențelor, călătoriile în afara localităților nu înseamnă, de la sine, dispariția pericolelor presupuse de traficul intens. O căruță, un biciclist, un pieton imprudent și multe asemenea „obstacole” vă pot aduce în situații-limită, dacă nu pilotați prudent, în spiritul conduitei preventive. Ca să nu mai vorbim de faptul că orice drum lung presupune oboseală, știîndu-se că oboseala diminuează atît atenția, cît și reflexele celui de la volan. Așadar, atenție, mare atenție!

■ Se spune că, în mod obișnuit, un conducător auto poate spune că a ajuns la o oarecare experiență atunci cînd a parcurs circa 100 000 km, ceea ce înseamnă cîțiva ani buni. Sint, însă, și cazuri de proaspeți șoferi care, dornici de a se mîndri cu... experiența lor, inghit mîile de kilometri cu o frenezie explicabilă, dar vecină cu inconștiența, hazardîndu-se în drumuri lungi și repetate. Pe lângă faptul că mașina se uzează și ea prematur la o exploatare de asemenea intensitate, reamintim din nou că șoferii neexperimentați trebuie să se ferească tocmai de excesul acesta, chiar și după ce au depășit anul afectat începătorului!

■ Obișnuiți-vă ca, înainte de a porni la drum, să verificați temeinic perfectă funcționare a frinelor și a instalației de semnalizare, care vă asigură o deplină securitate în trafic. De asemenea, starea pneurilor, calitatea direcției și chiar perfectă funcționare a ...ștergătoarelor de parbriz sînt condiții obligatorii pentru rula-jul în afara oricăror pericole.

■ E bine să vă obișnuiți ca, de la bun început, să priviți centurile de siguranță ca pe un accesoriu absolut necesar și nu ca pe un... decor al mașinii dumneavoastră! Înainte de pornirea motorului, prindeți-vă centura, indiferent că veți face numai cîțiva kilometri prin oraș sau că veți porni la un drum mai lung, către altă localitate. Este demonstrat că, pînă și în tamponări ușoare, rolul centurii n-a fost deloc neglijabil!

■ Regimul de viteză trebuie să fie moderat chiar și atunci cînd ați dobîndit experiență, ferindu-vă astfel de evenimente nedorite. La circulația prin localități, este recomandabil să folosiți o viteză adaptată la condițiile de trafic — intensitate, suprafața carosabilă uscată sau alunecoasă, vizibilitate bună sau redusă etc. — aceasta însemnînd că, uneori, limitele legale de viteză nici nu trebuie... atinse! Și nu uitați că, atît în localități, cît și în afara acestora, există permanent... radarul, un aliat de preț al automobilistilor și un dușman necruțător al celor care au mania vitezei!

Grupaj realizat de
HORIA ALEXANDRESCU
cu sprijinul I.G.M.
DIRECȚIA CIRCULAȚIE

Desene de
NIC NICOLAESCU



DOUĂZECI ȘI DOI DE CENTI PE ZI

de Jock Ritchie

— Sinteți pornit rău? — întrebă reporterul.

Am ridicat din sprincene:

— Eu pornit? Doamne păzește, nu.

— Și totuși ați stat patru ani la închisoare pentru o infracțiune pe care nu ați comis-o.

Am zîmbit amabil.

— Dar statul m-a recompensat din plin cu șase mișoare frumoșele.

Era clar că făcuse ceva socoteli înainte de interviu.

— Ce aveți de gînd să faceți de acum înainte?

Era foarte tinăr, așa că l-am iertat:

— Voi cumpăra un pistol — am zis.

Gardianul Denning m-a privit tăios:

— George, se poate? Doar știi bine că, eliberat condiționat...

Am zîmbit.

— Dar nu sint condiționat, gardian. Sint liber ca păsările cerului, am drept de vot și toate celelalte.

Reporterul își mușcă creionul.

— De ce vreți să cumpărați o armă înainte de orice altceva?

— Îmi plac — am zis eu. De fapt, aveam chiar o colecție înainte de a fi închis.

Reporterul o ținea pe a lui.

— Și după aceea, ce veți face?

— Voi avea o întâlnire cu avocatul meu.

— Henry McIntyre?

— Nu, nu ăla. Cu Matt Nelson. Am simțit întotdeauna că incompetența lui a fost motivul principal pentru cel puțin o jumătate din cei patru ani pierduți din viața mea.

— A fost avocatul dumneavoastră la proces?

— Da.

Reporterul medită.

— Veți trece să-i vedeți și pe cei doi martori care au depus împotriva dumneavoastră?

Am scos portofelul din plic, i-am verificat conținutul și l-am pus în buzunar.

— Lumea e mică. Se întîlnesc ei doi munți, d'apoi doi oameni!

Gardianul mă trimise la serviciul personal unde birocrații mai găsiseră ceva hîrtoage de completat în ultima clipă, iar cînd m-am întors l-am găsit stînd de vorbă cu Henry McIntyre. Își intrerupseră conversația cînd am intrat eu.

Fusesem eliberat datorită lui Henry McIntyre. Este membru al unei organizații a avocaților specializată în cazuri în care se bănuiește că s-a comis o eroare judiciară. El este unul din tipii aceia profunzi care nu pot fi abătuți de la ideea lor atîta vreme cît sint convinși că au dreptate — ceea ce se întîmplă de cele mai multe ori. Pe scurt, este genul de oameni pe care îi detest de obicei. Oricum, nu era momentul să fiu nerecunoscător.

— Vă rog să-mi trimiteți nota de plată — am zis. Îmi place să mă achit prompt.

El dădu din cap.

— Nu. Noi facem aceasta numai în beneficiul justiției. Bani — sau publicitatea — n-au nici o legătură. Apoi, dumneavoastră ați cîștigat în perioada aceasta numai șaptesprezece cenți pe zi, iar dacă v-aș lua onorariu și ar afla presa... Suspînă și trecu la alt subiect. Ei bine, acum am vrea să facem apel la dumneavoastră să nu cumva să comiteți vreo faptă necugetată.

— Necugetată?

— Vreau să spun că acum s-a făcut dreptate — chiar dacă puțin cam tirziu.

— Așa să fie? Vreți să spuneți oare că cei doi mizerabili care s-au făcut vinovați de mărturie mincinoasă se află acum în locul meu la închisoare?

— Ei, nu, nu. Nici n-am putea avea pretenția asta!

— Iar eu trebuie să zîmbesc frumos și să mă port la fel, nu?

BIBLIOTECA ENIGMA

— Da, într-un fel, da. Vreau să spun că răzbunarea nu ar ajuta la nimic. Mi-am luat geanta de voiaj și mă pregăteam să plec.
— Vă asigur, domnule McIntyre, că nu mă voi pripi. Niciodată nu întreprind nimic fără să mă gîndesc bine.

★

Am mers două ore cu autobuzul pînă în oraș unde am ajuns cam pe la ora 4 în după-amiaza respectivă.

M-am îndreptat spre magazinul sportiv Witeo unde am pierdut destul timp înainte de a mă hotări la un pistol automat Ruger. Mi l-au pus într-o cutie pe care mi-au ambalat-o frumos. Mi-am continuat drumul pînă la strada 4. În fața clădirii Saxton am ezitat și în cele din urmă m-am răzgîndit. Nu, Matt Nelson nu era omul pe care să doresc să-l întîlnesc pe stomacul gol. Trebuie să mîncine bine și să dorm o noapte întreagă înainte de a da ochii cu el.

Am cînat și mi-am luat o cameră la Hotelul Medwin. Am cerut în cameră whisky și apă minerală și nici nu apucasem să mă instalez comod ca să beau primul pîhărel ca lumea din ultimii patru ani cînd se auzi o bătaie în ușă.

Pe hol stăteau doi bărbați și amîndoi s-au legitimat: erau detectivi municipali.

Purtătorul de cuvînt era cîrunt și, în mod evident, un veteran al forțelor de ordine. Se prezintă:

— Sînt sergentul Davis. Putem sta de vorbă?

— Bineînțeles — am zis pofîndu-i în cameră. Davis refuză invitația de a bea un whisky și trecu direct la subiect:

— Ai cumpărat un pistol, așa-i, domnule Whitcomb?

M-am încrunțat.

— M-ați urmărit?

El dădu din cap afirmativ.

— Am fost rugați s-o facem de cîteva persoane, printre care și un avocat. Ei ne-au pus la curent cu situația dumatilă, așa că am stat cu ochii pe dumneata de cînd ai coborît din autobuz. Ce ai de gînd să faci cu pistolul?

— Să trag, odată și odată — am zis. Și să mă bucur de el, să-l îngrijesc, să nu-l las să ruginască. Era clar că așteptase alt răspuns de la mine.

Mă studie o clipă.

— Ascultă, dumneata ești un tip inteligent. Cît ai stat la închisoare ai ajuns secretarul gardianului șef și el zice că n-a avut niciodată un ajutor mai competent. De ce trebuie să faci așa o prostie?

Zimbii.

— Nu vă faceți griji. Eu nu fac niciodată prostii. Niciodată, decît poate din întîmplare.

Mă privea fără să clipească și suspină:

— Bine. Văd că n-am cu cine discuta. Dar să nu uiți, sîntem cu ochii pe dumneata.

După ce-au plecat m-am întors la paharul meu cu whisky pe care-l re-umpleam de cîte ori era nevoie. A doua zi dimineață m-am trezit brusc la 6 și un sfert — obicei pe care-l căpătasem în ultimii ani — și am încercat să mă dau jos din pat, dar eram mahmur rău de tot. Am rămas toată dimineața în pat revenindu-mi încetul cu încetul. După-amiaza, după ce am luat prînzul, m-am dus la First National Bank unde am depus cecul de șase mii dolari. Apoi m-am îndreptat spre clădirea Saxton.

Cînd am intrat pe ușa firmei lui Matt Nelson era aproape 3. Sergentul Davis, partenerul lui, și o secretară speriată mă așteptau în anticameră.

Davis privi pachetul pe care-l duceam sub braț.

— Ce ai acolo?

— Un pistol, am zis.

Dădu din cap, vădit nemulțumit:

— Ascultă, ai permis?

— Nu am nevoie de permis ca să-l țin în cutie; numai dacă l-aș purta asupra propriei mele persoane.

— De ce nu ai lăsat pistolul în camera dumatilă? De ce trebuia să-l aduci aici?

— Am plătit și am plecat de la hotel azi dimineață. E prea scump. Apropo, nu cumva știți unde aș putea să găsesc un apartament mic de închiriat?

— De ce nu pui pistolul ăla în geanta de voiaj, atunci?

— E plină. Pur și simplu nu mai am unde să-l înghesui.

În ciuda protestelor mele, Davis mă percheziționează, pe mine și lucrurile mele. După ce termină se întoarce spre ușa de la biroul lui Matt Nelson și strigă ridicînd vocea de bas:

— E curat.

Ușa dinspre biroul lui Matt Nelson se deschise încetîșor și el își scoase capul:

— Cum adică „e curat”? Are pistol, nu?

— Dar nu are gloanțe, zise Davis.

Ușa se deschise mai tare, iar Nelson părea să fi prins ceva curaj:

— Bine, bine, domnule Whitcomb, îmi pare bine că te văd din nou după atîția ani. Mă bucur că totul s-a terminat cu bine.

— Da, dar nu datorită dumitale, am răspuns eu sec. Aș vrea să schimbăm cîteva vorbe.

— Bineînțeles, zise Nelson. Pofteste înăuntru chiar acum.

— Nu-l lăsa pe Davis să mă însoțească.

— Te rog, vreau să stau de vorbă cu domnul Whitcomb între patru ochi. Nelson era un tip indeseat, cu trăsături dure. Cînd îl angajasem aveam ceva indoieli de care însă nu ținusem cont atunci cînd mi-l recomandase o cunoștință. Ceea ce se dovedise a fi o greșală.

Așezîndu-se la birou, Nelson întredeschise sertarul de sus.

Am observat colful unui pistol. Era clar că era pregătit să se apere în eventualitatea că aș fi avut de gînd să-i iau gîtul.

Zimbi din nou:

— Domnule Whitcomb, știu că sînteți o persoană inteligentă.

— Mulțumesc, am zis. În ultimul timp am mai auzit-o de cîteva ori, dar n-am venit aici să ascult complimente. Îl priveam cu tot dezgustul acumulat în patru ani. Nu numai că la proces ți-ai bătut joc în mod absolut de apărarea mea, dar ai mai avut și tupeul să-mi trimiți o notă de plată de 876,14 dolari!

El dădu din umeri:

— Ce mai contează acum? Oricum nu ai plătit nici un cent.

— Întîmplător nu aveam bani. Dar ceea ce m-a infuriat cel mai tare a fost încercarea ta de a-mi pune poprire pe cîștigul meu din închisoare. Eu asudam în spălătoria aia împușată pentru douăzeci și doi de cenți pe zi, iar...

El făcu un gest cu mina a lehamite.

— Mă gîndeam că poate ai ceva bani puși deoparte și că aș putea să te determin să mi-i dai. Dădu iar din umeri. Și apoi, judecătorul tot a respins acțiunea mea.

— Oricum, eu consider că este de neiertat.

Nelson se aplecă în față:

— Ascultă, eu nu-s prost, și nici dumneata. Știam că n-ai să vii aici pur și simplu să mă împuști.

— Ești chiar așa de sigur?

— Ei, nu chiar absolut sigur. Dar oricum, știu că mi-o coci de mult, și dacă chiar ai ceva materie cenușie cred că te-ai gîndit la ceva extra, așa-i că ai dreptate? Ceva absolut mareț, nu? Poate nici măcar un pistol, nu? Sau nici, cuțitul, nu? Sau — ei bine — nimic la care să te aștepti, nu? Ba chiar poți să și aștepti, ai tot timpul, nu? Poți să joci un război al nervilor, nu?

Priveam afară pe fereastră.

— Ascultă, zise Nelson. Să știi că nu mă sperii tu pe mine, dar eu sînt o persoană foarte ocupată așa că nu-mi pot permite să mă joc de-a șoarecele și pisica cu dumneata. N-am timp de așa ceva. Așa că uite ce voi face: Să știi că nu-mi mai datorezi cei 876,14 dolari! Luă o foaie de hîrtie din sertarul întredeschis și mi-o puse în față. Uite, o chitanță. Serie pe ea ACHITAT. Și e semnată de mine.

Am aruncat o privire asupra hîrtiei.

— Știu, știu, zise Nelson repede. O chitanță e numai o bucată de hîrtie și ție nu-ți spune nimic. Statul ți-a dat 6 000 de dolari și poate că-ți inchipui că încă mai urmează ceva. Știu, și nu te condamn pentru asta. A fost o șansă grasă. Poate că nu mă crezi, dar să știi că am făcut tot ce mi-a stat în putință.

Avea dreptate, nu-l credeam.

Băgă din nou mina în sertar și de data aceasta scoase un plic gros. Scoase bancnotele și mi le flutură pe sub nas.

— Numără-i. Șase mii de dolari în hîrtii de cîte o sută. Țin pasul cu statul: dolar la dolar. Dar asta nu înseamnă că recunosc ceva. Nu, dar mi-e milă.

Am examinat banii.

— Nu pentru asta am venit aici. Dar ce ar trebui să fac pentru acești 6 000 de dolari?

— Să mă lași în pace. Ridică puțin vocea. Nu-mi pasă ce vrei să faci altora. Nu-i treaba mea. Dar pe mine să mă lași în pace.

Am băgat banii în buzunar și am zîmbit.

— Foarte bine. M-ai convins că ești sincer. Plec și nu mă mai întorc niciodată.

Ajuns în stradă, am mai mers un timp înainte de a verifica dacă sînt urmărit. Apoi am început să intru în clădiri, să mă plimb cu lifturile, să urc și să cobor scări. În cele din urmă am ieșit pe o alee convins că scăpasem de „umbră”.

Am ieșit apoi în bulevard unde am nimerit în brațele unui bărbat înalt și precipitat. Păcă se bucura că mă vede.

— L-ai pierdut, zise el.

— Pe cine? — am întrebat agasat.

— Pe polițai.

— Da' dumneata cine mai ești?
 — James Hogan, anchete particulare etc. Au vrut să angajeze un avocat, dar pe urmă și-au dat seama că un avocat ar putea să considere lipsă de etică profesională ceea ce vroiau ei să facă. Pe cită vreme un detectiv particular poate să facă orice în zilele noastre, așa că m-au angajat pe mine.

— Care „ei“?

— Clark și Tilford.

— Aha, mincinoșii ăia pentru care am plătit eu patru ani din viață.

Mă avertiză cu degetul.

— Nu poți să te iei de ei, știi bine. Autoritățile au fost prevenite, iar Clark și Tilford beneficiază acum de gardă personală. 24 de ore din 24.

— Așa le trebuie!

El zimbă viclean.

— Dar dumneata ai timp de așteptat, nu? Săptămîni, luni, ani și pînă la urmă tot te răzbuni, nu? Ai timp să stai la pîndă și să aștepți. Chiar și o sută de ani, dacă-i nevoie, nu?

— Sincer vorbind, cred că o sută de ani e prea mult.

— A, atunci înseamnă că te-ai gîndit să acționezi repede. Ai o găselniță care nu poate da greș, nu?

— De ce n-aș avea? Am avut destul timp la dispoziție să le coc ceva și încă aș mai fi putrezit la închisoare dacă avocatul meu nu ar fi descoperit că Clark e miop.

— Bine, dar Clark nu știa nici el bine că e miop. El credea că așa vede toată lumea, pînă cînd s-a infuriat nevastă-sa că se tot împiedica de lucruri prin casă și i-a trimis la un oculist. În fond, ce contează dacă era sau nu era miop? El tot ar fi mințit.

Am oftat.

— De ce?

— A fost o inspirație de moment, zise Hogan. Uite, Clark ăsta e un tip care ducea o viață absolut cenușie, toate zilele treceau, una după alta, fără nici o deosebire între ele. Era într-adevăr ceea ce se numește un om fără importanță pentru nevasta lui, pentru familie, pentru vecini — pentru toată lumea. Și apoi, așa, dintr-o dată apare acest prilej de a deveni... ei bine, de a se face remarcat.

Îmi venea greu să cred.

— Vrei să spui că Clark a depus mărturie mincinoasă și m-a băgat pe mine la răcoare numai pentru că dorea să se facă remarcat?!

Hogan mă întrerupse.

— El nu știa exact ceea ce face. El credea că nu face altceva decît să-l sprijine pe Tilford.

Am tras aer adînc în piept.

— Și Tilford? De ce a mințit el?

— Pentru că nu avea nici un interes să-i fie percheziționată mașina.

— Avea un cadavru în port-bagaj, nu?

— Nu. Avea vreo 30—40 kg de margarină vegetală.

Am închis ochii.

— Fii atent, uite cum stau lucrurile — zise Hogan. Era ora 2 noaptea. Tilford tocmai se întorcea dintr-o vizită la fratele lui în Illinois unde își încarcă mașina cu margarină care acolo este mult mai ieftină. Conducea pe străzile pustii ale orașului cînd, deodată, aude semnalul de alarmă anti-furt și i se pare că vine dinspre supermarketul lui Karneeki. Curios, oprește mașina, coboară și se duce la vitrină să se uite înăuntru. Nu vede nimic dar aude deja sirena poliției. E hotărît să nu se amestece, se întoarce spre mașina lui. Dar prima mașină a poliției ajunsese deja iar poliștii, cu pistoalele scoase, se îndreaptă spre el, așa că el își dă seama pe loc ce aveau de gînd. Ei credeau că el fusese cel ce declanșase alarma, așa că intră în panică.

— De ce dracu să intre în panică?

„În zilele noastre un nevinovat nici într-un caz nu are de ce să se teamă de oamenii legii!“ — asta gîndeam eu, dar, dregîndu-mi glasul, n-am zis decît: Continuă!

— Nu se temea că va fi acuzat că a jefuit magazinul. Dar poliștii l-ar fi percheziționat și pe el și mașina în căutare de ustensile specifice pentru spargeri. Ar fi dat peste margarină și închipuiește-ți dumneata ce scandal ar fi ieșit în presă pe chestia asta!

— Știu că Wisconsin este singurul stat din țară cu restricții la margarină. Dar e o practică foarte obișnuită printre locuitorii de aici să-și încarce mașinile cu provizii de margarină ori de cîte ori au ocazia de a călători în alt stat, și totuși, pînă acum, n-am auzit de nimeni să fi fost arestat pentru contra-bandă cu...

— Ai dreptate, zise Hogan. Dar oare nu știi de la proces că Tilford este angajatul fabricii de lactate Lakeside și că lucrează tocmai la secția de unt? Dacă s-ar fi aflat că el folosește acasă margarină...

Am priceput.

— S-ar fi pornit o campanie de presă împotriva lui și ar fi fost dat afară.

— Exact, — zise Hogan. Așa că el s-a hotărât să arate cu mina în direcția aproximativ vest și să strige: Puneți mina pe el! Uite-l! A ieșit prin spate!

— Bun, înțeleg că a vrut să le distragă atenția — am zis. Dar atunci când s-a aflat față în față cu cei vreo 15 tipi care fusesem adunați de pe străzile învecinate, printre care eram și eu, de ce dracu n-a putut să spună că n-a văzut pe niciunul în viața lui?

— Asta avea de gând să facă, dar, vezi dumneata, între timp îl interogaseră pe el și și-a dat seama că polițistii începuseră să-l bănuiască pentru că era foarte agitat. S-a gândit că s-ar putea hotări să-l caute în mașină. Așa că s-a mai uitat încă o dată la voi și a zis arătându-te cu degetul la întimplare: El este!

Numai la amintirea degetului lui acuzator și încă mă mai treceau sudorile.

— Deci, ca să nu-și piardă el locul la compania Jekyll-Hyde, s-a arătat dispus să mă trimită pe mine la închisoare, nu?

— Nu chiar, avea de gând să se ducă acasă, să-și bage margarina la congelator și apoi să se întoarcă la poliție și să spună că s-a înșelat.

— Dar e clar că n-a făcut așa.

— Nu. Căci tocmai în momentul în care Tilford termina cu identificarea trecea Clark care, dându-și seama că sosise momentul să se afirme, se desprinde din mulțimea de gură-cască adunată acolo și, ca să zic așa, mai bătu și el un cui. Mai târziu, Tilford, crezând că identificarea lui Clark fusese reală, ajunsese la concluzia că nu avea nici un rost să-și mai schimbe declarația. Poliția ar fi putut deveni bănuitoare din nou și ar mai fi dat peste vreo belea. Am oftat.

— Și presupun că, în ceea ce-l privește pe Clark, el nu se simțea vinovat că-și face publicitate pe degeaba din moment ce era convins că Tilford spusese adevărul, nu?

Hogan aprobă cu un gest din cap.

— Așa s-au petrecut lucrurile până în momentul în care McIntyre a descoperit că Clark era miop, dar că-și pusese ochelari numai la două luni după ce fusese condamnat dumneata. Clark nu s-a simțit în stare să-și ia inima în dinți și să mărturisească că a mințit, dar e adevărat că a recunoscut că nu era absolut sigur că te văzuse pe dumneata. Tilford, auzind asta, a început să-și facă mustrări de conștiință și, în cele din urmă, a recunoscut că nici el nu mai era chiar foarte sigur că te văzuse. Și — iată, acum ești liber ca păsările cerului.

— E clar că nici Clark și nici Tilford nu au de gând să mărturisească purul adevăr, dar de ce mi l-ai spus mie?

— Pentru că vreau să fac apel la înțelegerea și mila dumitale. Acești doi oameni nu sînt răi din fire. N-au vrut să-ți facă nici un rău.

— Dar au reușit să-mi răpească patru ani de libertate.

— El a ridicat o mină.

— Clark și Tilford au discutat împreună acest aspect. Au căzut de acord că dumneata ai fost victima unei defectuoase administrări a legii, așa încît au hotărât să te despăgubească plătindu-ți 15 dolari pe săptămînă fiecare. Pentru totdeauna.

M-am scărpinat în bărbie.

— Ad infinitum?

— Bine, bine. Care crezi că-i mai lung.

Am cîntărit oferta.

— De ce nu-mi oferă o sumă serioasă, o dată și gata. Cum ar fi, să zicem, 6 000 de dolari?

A zîmbit cu un aer superior.

— Și după ce vei primi suma de 6 000 dolari, ce te va împiedica să te răzbuni totuși pe Clark și Tilford? Rise infundat. Nu. Eu i-am sfătuit să aranjeze un sistem de plată de acest tip. În felul acesta nu vei fi tentat să omori găina ce face ouă de aur.

Așa mă gîndeam și eu.

— Bine, cred că merită — am zis în cele din urmă.

M-am despărțit de Hogan în termeni prietenești și m-am oprit la primul bar.

Am tras un gît de whisky. Cît despre Clark și Tilford, n-aș putea zice că le-aș fi dorit o viață prea lungă, dar nici într-un caz nu aveam de gând să-mi asum vreo responsabilitate în legătură cu longevitatea lor. Așa că acum dispuneam de 12 000 dolari și de o rentă viageră de 30 de dolari pe săptămînă.

Aveam toate motivele să fiu precaut. Nu avea nici un sens să risc. Și totuși, aveam și eu mindria mea profesională! Nu dădusem greș niciodată pînă atunci.

Așa se face că în dimineața următoare, la ora 2, mă aflu în fața seifului din supermarketul lui Karnechi, și de data aceasta nu am mai comis greșala de a atinge din întimplare sistemul de alarmă anti-furt.

Ca dragostea

Ardealu-i leagănul curat
Atitor moși și strănepoți.
A fost luat și întinat
Și tras pe roată și la sorti ;

Ardealu-i cugetul curat
Atitor moși și strănepoți.
Nu-i de-impărțit și nici de dat –
E casă bună pentru toți ;

Ardealul visului curat
Zidit în moși și strănepoți,
O rană greu de viedecat
Ca dragostea, compatrioți !

Discurs

Dacă voi dormiți cu tihnă,
Dragii mei copii pereche,
Tatăl vostru știe prețul
Veghilor – monedă veche –

Și e ros de-atîtea ginduri
Ca un mal bătut de ape,
De viața vieții voastre
Ce-i colindă pe sub pleoape,

Dacă voi dormiți sătui,
Dragii mei copii de-o mamă,
Tatăl vostru pune-n piine
Roua frunții, dreaptă vamă ;

Dacă voi și dacă noi –
Tatăl vostru, mama voastră,
Am sădi doar pomi și flori
Ar fi Dunărea albastră.

ALEXANDRU BRAD

Cuvîntul Eroului

Miei bîlnzi ai fetei mele
Din grădina părinților
Miei puri din Ardeal...
Ca o turmă de aur stelele nopții
Ca un turn de ivoriu
Limba română izbind în cristal.

În rezonanță ascult tăcut și uimit
Cuvîntul Eroului.
(Eu prin cuvîntul acela am trăit
Eu prin cuvîntul acela casa mea am zidit
Eu prin cuvîntul acela viața mea simplă o
am clădit)

Cuvîntul Eroului –
Eu prin cuvîntul acela chip sint martirilor patriei
fără sfîrșit.

Cuvîntul Eroului
Cuvîntul patriei renăscător.
Limba română înalță-n Ardeal
Cuvîntul Eroului biruitor.

DUMITRU TITUS POPA

Fibulă

Maria,
mi-a rămas în palmă chipul tău
ca o monedă antică țîșnind
în nervoase stilizări,
soarele, deasupra ei, e portret
de bătrîn,
acolo se duc privirile noastre și
se întîlesc,
în marele îngheț, doi pești
în cercul spart de valuri
al unei
copci.

AURELIAN TITU
DUMITRESCU



Transparențe

(Secvențe din circuit absolut)

Motto :

„Străbunica mea a fost
O regină fără post
Angajată special
Într-un circ provincial
Pentru cel mai tragic rol
Al căderilor în gol”
(CINTEC LEJER)

I. RECUZITA

Acest chip al străbunicii
E un caier tors de-a gata
În cămărită furnică
Cu citimea și bucata.

Un popor de buburuze
I se plimbă prin țesuturi
Să culeagă de pe buze
Rujul fostelor săruturi.

În deschiderea perfidă
A corsetului de ceară
Căde-n somn cite-o omidă,
La drum lung, din seară

Doar păianjenul se teme,
Cînd îi trece peste față,
De lumina din blesteme
Și-o acoperă cu ceață.

II. DANTELĂREASA

Străbunica stă la poarta
Fenomenelor oculte
Molfăind în gură soarta
Unor gize mult prea multe

Croșetează îndolala
Cînd pe dos și cînd pe față
Arvunindu-și tencuiala
Pentru ghebele de ață.

Pulberi fine de rugină
Deturnează de prin stele
Proclamîndu-se regină
Peste lumea de dantele.

Și-ntr-o piață de nimicuri,
La taraba mărginașă,
Străbunica vinde-n plicuri
Flori din carnea sa gîngașă

III. REPREZENTAȚIA

Interpretă pasageră
A reginei clandestine
Străbunica se oferă
Să mai cadă prin destine.

Fără plasa protectoare
A obîrșilor stîrne
E o simplă călătoare
Printre morțile distîrne.

La spectacolul de gală
Dintr-un circ hipergalactic,
Cu distincție regală,
Zilnic moare, profilactic.

Erau seri

Erau seri

cind străzile se revoltau împotriva oricărei apăsări.

Cind fiecare frunză, căzind, strivea o pleoapă de carne sub șaua unui han tătar.

Erau seri cind lucrurile incepeau să se miște și să se tulbure

(și din ele timpul curgea ca un firicel de singe amestecat cu frinturi de glasuri),

cind întunericul era atât de dens – încît,

răsfrintă în ochii tăi, flacăra unui chibrit părea un paralytic surprins de incendiu.

Apoi ziduri holbindu-se la mine cu verzi mizgălituri

și, deodată, pata gâlbuie din tavan pătrunzind prin ferestre

in locul soarelui de dimineață.

Erau seri cind presimțeam pașii tăi scăldindu-se în apa căldută a covoarelor vechi,

cind pielea ta – secretarul albit și lacom al cârnii tale îmi trimitea un semn

dintr-o sfișietoare distanță, unde lumina unei ferestre

era o renunțare și-o indiferență pentru triumful nopții.

Acum, am văzut, am uitat, am invins

trupul de rimă al clipei înzecit de tăietura unei inserări

cind, ca pe-o mănășă, îți usuci sufletul la focul vorbăreț al crengilor de salcim.

Acum sint stele deasupra, ca un șirag de metiși în salba unui cimp de bumbac

și, adormind, trupul tău e din nou o ruptură în verdele ierbii

din care oricind ar putea izbucni primăvara.

TRAIAN T. COȘOVEI

Destul

Sint sătul de mine pină-n glezne

Că mă dau de ceasul rău cam lesne,

Sint sătul de mine pină-n briu

Ca o moară măcinată-n griu,

Sint sătul de mine pină-n git

Că mi-e dor de mine și urit,

Sint sătul de mine pină-n cap

Că mă-inec în vorbe și mă sap,

Sint sătul de mine pină-n cer

Că-s un păr sălbatcă și stingher,

Doar de viață, veșnic nesătul,

N-am ajuns să strig, încă, destul.

ALEXANDRU BRAD

Dilemă

Poate nu am căutat îndeajuns

rața cu ochii albi.

Ostenite, păsările se așezau singure

în cuiele bătute într-o hală de carne.

Le era atât de greu somnul

încît am vrut să plec

hipnotizată de-o aripă ce tot mai cădea

de pe cuiui bătut într-o hală de carne.

Poate nu am căutat îndeajuns

rața cu ochii albi de carton.

Într-o pasăre mai pilpii discret o aripă

muiată în singe și în neon.

ARETA ȘANDRU

De la publicul din staluri
Ea preferă-n loc de chetă,
Pentru saltul fără maluri,
Un suspin de operetă.

IV. FOTOGRAFIILE

Intr-o serie de poze
Cu decor fără valoare
Străbunica stă pe roze
Sprîjinindu-se-n paloare.

Sus castelul, jos o apă,
La mijloc un fel de piață
Și cît cer mai vrea
să-ncapă
Pe o pinză fără viață.

Dintre toate doar într-una
Străbunica reușește
Să umbrească-n joacă luna
Cu sfială cînd zimbește.

Și doar poza străvezie
Mă intrigă prin substanță
Ea fiind legendă vie
Unei lumi de la distanță.

V. CALĂTORIA

Pe sub ierburi de mătase
Tot umblind ca o năluca
Străbunica își uitase
Ora dorului de ducă.

Rătăcea din floare-n floare
Cînd cu moartea, cînd cu
viață
Cercetînd ce gînd o doare
Dac-o prinde dimineața.

Loc de loc mai jos
de gleznă
Să se-afunde-n vis botina
Numai stearpa nopții beznă
Scama somnului și tina.

Doi gîndaci îi stau
în umbră
Și-ntr-o pace aparentă
Îi drapează calea sumbră
Cu tăcere trans-parentă.

VI. SALT MORTAL
Sinceră cu spectatorii
Străbunica se tot luptă

Să mențină-n lațul sforii
Un trapez cu bară ruptă.

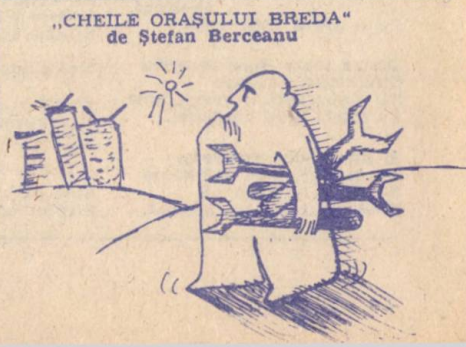
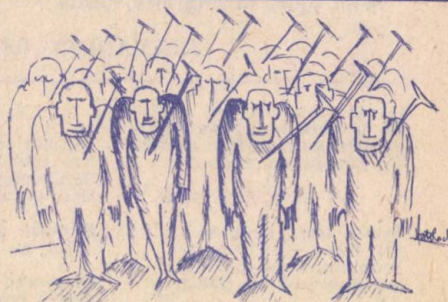
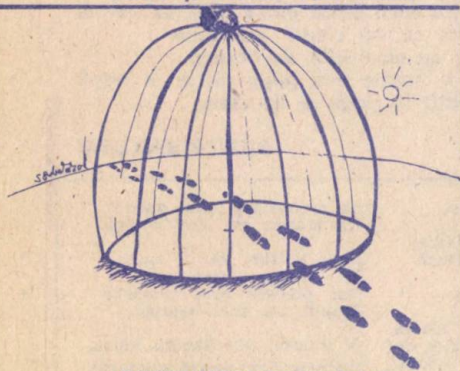
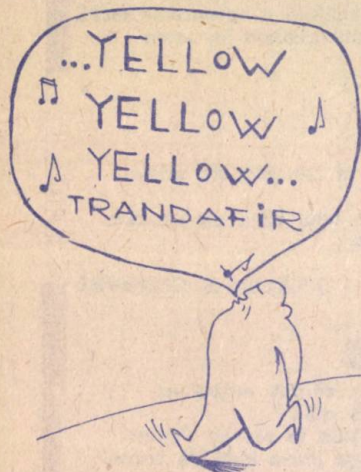
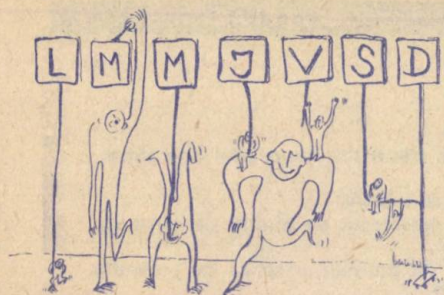
Face salturi ca la carte
Și cupola o străpunge,
Dar plecată prea departe
Înapoi nu mai ajunge.

Și atunci, din Strada Mare,
Întră-n circ' puhoi de lume
Să asiste cum dispare
O regină fără nume.

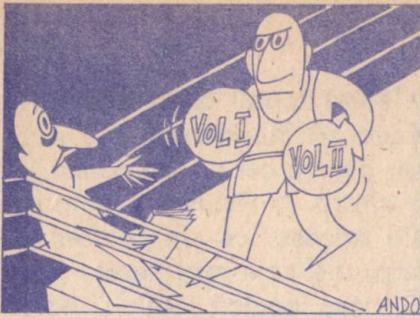
Tîrgul șui cu case scunde
Nu-nțelege cum se poate,
Nici nu știe pînă unde
Poți să cazi de tot din toate

De aceea lumea tipă
Și apoi la hartă trece
Cînd luată prea în pripă
N-a-nțeles ce se petrece.

GEORGE ȚARNEA



ANUL LITERAR ARTISTIC VĂZUT DE S. POSTOLACHE



„PUMNUL ȘI PALMA”
(vol. II) de Dumitru Popescu



„INTILNIREA”
de Sergiu Nicolaescu



„SĂPTĂMINA NEBUNILOR”
de Eugen Barbu



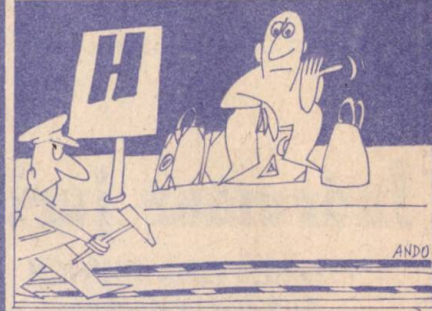
„INTOARCEREA LUI VODĂ
LĂPUȘNEANU” de Malvina Urșianu



„INSOTITORUL”
de Constantin Toiu



„NIȘTE ȚĂRANI”
de Dinu Sărașu



„VIAȚA PE UN PERON”
de Octavian Paler



„SEMNUL ȘARPELUT”
de Mircea Veroiu



„REZERVATIA DE ZIMBRI”
de Adrian Păunescu



„DON JUAN”
de Nicolae Breban

ANUL LITERAR ARTISTIC VĂZUT DE ANDO

„Fiecare cetățean trebuie să înțeleagă faptul că în societatea socialistă românească fiecare trebuie să muncească; la noi nu este loc pentru trântori, pentru leneși, pentru cei ce fac abuzuri, pentru cei ce însușesc prin furt munca altora. În virtutea drepturilor oamenilor muncii, ale națiunii, este necesar ca, în conformitate cu prevederile legilor, să se ia măsurile cele mai severe împotriva celor ce comit abateri, nereguli, care încalcă legile și normele de conviețuire socială. Aceasta constituie o cerință a înaltei democrații muncitorești, o condiție ca poporul să poată trăi în liniște, să construiască socialismul așa cum îl dorește”

NICOLAE CEAUȘESCU

Îndrumar juridic pentru tineret

I. DISCIPLINA MUNCII ȘI RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ. UNELE INFRAȚIUNI SPECIALE LA DISCIPLINA MUNCII

Ca urmare a poziției egale a tuturor membrilor societății față de mijloacele de producție, a consacrării și înfăptuirii reale a dreptului la muncă — vechi deziderat al celor ce muncesc — ca principal drept fundamental, munca, prima necesitate a progresului social, a devenit condiția esențială, definitorie a afirmării și dezvoltării multilaterale a personalității umane.

În cadrul societății noastre, pe fondul perfecționării democrației socialiste, se manifestă o preocupare permanentă pentru întărirea disciplinei, îndeosebi în condițiile dezvoltării largi, tot mai complexe, a economiei și vieții sociale, ale aplicării cuceririlor revoluției științifice contemporane. În cadrul disciplinei sociale, disciplina muncii se afirmă ca parte a sa esențială.

Codul muncii înscrie problema respectării disciplinei muncii între principiile generale care cirmuiesc relațiile de muncă. Se prevede astfel, în articolul 10, alineatul 1 că „respectarea cu strictețe a ordinii și a disciplinei la locul de muncă constituie o obligație de bază a fiecărui membru al colectivului de lucru din întreprinderi și instituții, din toate unitățile socialiste”.

În literatura juridică s-a definit disciplina muncii ca îndatorirea complexă a persoanei încadrate în muncă de a realiza întocmai și la timp obligațiile de serviciu, de a presta munca în conformitate cu indicațiile organelor de conducere și a șefilor ierarhici, de a respecta procesul tehnologic și de muncă, normele de protecție a muncii, de a apăra bunurile proprietate socialistă, de a-și ridica necontenit nivelul profesional, de a participa activ la analiza și dezbateră problemelor unității, la conducerea ei, de a

avea o comportare corectă, de a combate orice manifestări necorespunzătoare, de a promova atitudinea comunistă în muncă.

Încălcarea acestei obligații complexe atrage răspunderea disciplinară a persoanelor vinovate.

A. REGLEMENTĂRI CU CARACTER GENERAL — CODUL MUNCII ȘI LEGEA NR. 1/1970

1. Recompense materiale și morale

Persoanele care își îndeplinesc în cele mai bune condiții sarcinile ce le revin, care au o conduită ireproșabilă și realizări deosebite în îndeplinirea angajamentelor individuale și colective, pot primi următoarele recompense:

a) acordarea de trepte sau gradații la retribuția tarifară cu reducerea vechimii minime prevăzute de lege;

b) gratificații, premii și alte recompense materiale;

c) ordine, medalii, titluri de onoare, diplome de onoare, insigne, titluri distinctiv;

d) înscrierea în cartea de onoare, pe tabloul de onoare, evidențierea în muncă, mulțumirea verbală sau în scris.

Acordarea de trepte sau gradații se face în condițiile Legii nr. 12/1971 privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat. Pentru rezultate deosebite în activitatea profesională, vechimea minimă totală prevăzută pentru acordarea treptelor sau gradațiilor, în cadrul aceleiași categorii sau funcții, poate fi redusă cu cel mult 1/5. Prin vechime minimă totală, se înțelege intervalul de la treapta sau gradația pe care o persoană o avea la data aplicării Legii nr. 12/1971, până la ultima treaptă sau gradație prevăzută pentru funcția respectivă și, la această vechime, se aplică reducerea de 1/5.

Pentru a se evita consumarea în întregime a reducerii (totale) la acordarea unei singure gradații, vechimea minimă dintre trepte sau gradații, poate fi redusă cu cel mult 1/3, fără ca reducerile dintre toate treptele (gradațiile) să poată depăși reducerea totală de 1/5. De exemplu, în

cazul unei persoane încadrate într-o funcție prevăzută cu 6 gradeții, care are o singură gradăție, vechimea minimă totală pentru dobândirea celorlalte 5 gradeții este de 15 ani (3 ani pentru fiecare gradăție). Reducerea de 1/5 de care poate beneficia în total, aplicată la vechimea de 15 ani, este de 3 ani, iar reducerea de 1/3 de care poate beneficia de la o gradăție la alta este de 1 an. Persoanele respective i se va putea acorda deci de 3 ori cite o gradăție cu reducerea vechimii minime de la 3 ani la 2 ani.

Recompensele care reprezintă o evidențiere deosebită în muncă — ordine, medalii și alte titluri distinctiv, înscriserea în cartea de onoare, acordarea de trepte sau gradeții cu reducerea vechimii minime legale — se înscriu și în carnetul de muncă al persoanei respective.

2. Abateră disciplinară și sancțiunile disciplinare

Încălcarea cu vinovăție de către cel încadrat în muncă — indiferent de funcția sau postul pe care îl ocupă — a obligațiilor sale, inclusiv a normelor de comportare, constituie abatere disciplinară.

Pentru existența unei abateri disciplinare trebuie întrunite cumulativ următoarele elemente:

a) Fapta neconformă cu obligațiile de serviciu, asumate prin contractul de muncă, care produce un rezultat sau urmări dăunătoare. Acest rezultat dăunător este cel care măsoară gradul de periculozitate socială al faptei și în funcție de care se gradează sancțiunile disciplinare.

Fapta care constituie abatere disciplinară poate fi o acțiune atunci când se încalcă dispoziția legală prin care se interzice această acțiune sau o omisiune (inacțiune) atunci când nu se îndeplinește o anumită obligație, dar și mixtă atunci când, în loc de a-și îndeplini conștiințios și întocmai obligațiile sale de muncă, persoana lucrează neglijent, cu nesocotirea regulilor profesiei sale, provocând pagube sau alte neajunsuri unității respective.

b) Să fie încălcate obligațiile legale de muncă, normele de comportare în unitate și ordinele organului ierarhic superior emise în mod legal.

c) Încălcarea obligației de serviciu trebuie să fie săvârșită cu vinovăție sub forma intenției sau a culpei.

d) Încălcarea cu vinovăție a obligației de serviciu trebuie să fie fapta unei persoane fizice, responsabile, încadrată într-un colectiv de muncă, prin încheierea unui contract de muncă.

Deși elevii și studenții care fac practică în producție sînt obligați să respecte disciplina muncii, ei nu pot fi sancționați disciplinar de unitatea respectivă pentru că nu au contract de muncă. Pot fi sancționați de unitățile de învățămînt respective potrivit Legii educației și învățămîntului.

Persoanele delegate sînt sancționate de unitatea care le-a delegat, iar cei detașați, de unitatea în care sînt detașați, cu excepția retragerii uneia sau mai multor gradeții sau trepte de retribuție și retrogradarea în funcție, care pot fi aplicate numai cu acordul unității care i-a detașat, precum și de sancțiunea desfacerii

discipline a contractului de muncă, ce se aplică numai de conducerea unității care a dispus detașarea.

În raport de gravitatea abaterii disciplinare comise, sancțiunile disciplinare ce se pot aplica sînt:

a) Muștrarea, care este încunoștințarea în scris a persoanei respective cu scopul de a-i pune în vedere că a comis o abatere disciplinară și de a-i recomanda să se îndrepte în viitor. Se aplică celui care a săvîrșit pentru prima dată, fără intenție, abateri de mică importanță care nu aduc prejudicii materiale unității.

b) Avertismentul constă într-o avertizare în scris a persoanei vinovate că, în cazul repetării abaterilor, se vor aplica sancțiuni mai grave, mergînd pînă la desfaceră disciplinară a contractului de muncă.

c) Retragerea uneia sau mai multor gradeții sau trepte de retribuție pe o perioadă de 1—3 luni sau, în cazul celor încadrați cu retribuție la nivelul de bază, diminuarea acestora cu 5—10 la sută pe aceeași perioadă.

Potrivit Legii nr. 6/1977 privind rolul și atribuțiile maeistrului în producție, sancțiunile de la literele a și b precum și retragerea unei trepte de retribuție pe o durată de pînă la 3 luni pot fi aplicate și de maeistrul cu consultarea organizației de sindicat și de tineret. Pentru abateri mai grave, maeistrul propune șefilor ierarhici superiori aplicarea acestor sancțiuni potrivit legii.

Ceilați șefi de compartimente pot să aplice sancțiuni precumpănitor morale. Muștrare și avertisment.

d) Reducerea retribuției și reducerea indemnizației de conducere pe o durată de 1—3 luni, cu 5—10 la sută, se aplică persoanelor cu funcții de conducere care au comis abateri și au produs prejudicii unității prin fapte proprii, fie prin neluarea măsurilor de prevedere a acestora.

e) Retrogradarea în funcție sau în categorie — în cadrul aceleiași profesii — pe o durată de 1—3 luni.

Această sancțiune trebuie să fie efectivă, adică persoana sancționată nu trebuie să fie menținută în aceeași funcție, dar cu retribuție inferioară, pentru că în acest caz trebuie să fie retribuită, potrivit muncii prestate. Totodată, trebuie să se țină seama de calificarea sa, fiind ilegală schimbarea unilaterală a profesiei.

Este ilegală retrogradarea pe mai mult de 3 luni sau pe termen nelimitat, persoana lezată putînd să se adreseze organelor de jurisdicție a muncii pentru anularea măsurii.

f) Desfaceră disciplinară a contractului de muncă este sancțiunea cea mai gravă.

Foarte important: Sancțiunile disciplinare se aplică de către organul competent în termen de cel mult 30 de zile de la data cînd cel în drept a luat cunoștință de săvîrșirea abaterii (respectiv în termen de o lună în cazul desfacerii disciplinare a contractului), dar nu mai tîrziu de 6 luni de la data săvîrșirii abaterii; pe timpul cit se fac cercetări penale cu privire la aceeași faptă termenul acesta nu curge, fiind suspendat; sub sancțiunea nulității măsurii de sancționare, este obligatorie cercetarea prealabilă a faptei, ascultarea persoanei vinovate și verificarea

apărilor acestora (cu excepția situației cînd refuză sau este imposibilă ascultarea); decizia de sancționare i se comunică în scris persoanei vinovate, cu arătarea motivelor, încadrarea juridică și organul competent să soluționeze contestația (nearătarea motivelor de fapt atrage anularea sancțiunii); exercitarea căii de atac de către cel sancționat nu suspendă executarea sancțiunii disciplinare.

3. Desfacerea disciplinară a contractului de muncă

Fiind cea mai gravă sancțiune disciplinară, se aplică persoanei încadrate în muncă pentru săvîrșirea unei abateri grave sau încălcarea în mod repetat a obligațiilor de muncă, inclusiv a normelor de comportare în unitate.

Abaterile care pot justifica această măsură se analizează în raport cu obligațiile de muncă (folosirea integrală a timpului de lucru, îmbunătățirea calității lucrărilor etc.) și unele îndatoriri generale decurgînd din normele de conviețuire socială specifice orînduirii noastre: comportarea corectă în relațiile cu ceilalți membri ai colectivului de muncă, întrajutorarea tovarășească, combaterea oricăror manifestări înapoiate, desfășurarea întregii activități în spiritul atitudinii comuniste față de muncă și societate.

În condițiile apariției Decretului nr. 313/1981 privind unele măsuri referitoare la întărirea autoconducerii și autoaprovizionării teritoriale și Legii cu privire la obligațiile și răspunderile consilierilor populare, unităților socialiste și ale cetățenilor pentru buna gospodărire, întreținere și curățenie a localităților urbane și rurale, păstrarea ordinii și disciplinei publice, asistăm la o îmbogățire a conținutului noțiunii de disciplină a muncii în societatea noastră, prin care se dă expresie atît cerințelor societății față de persoana încadrată în muncă, în calitatea sa de proprietar și producător, cit și exigențelor aceleiași societăți față de personalitatea sa creatoare și participativă, conținut un nou raport „individ-societate”. Ca urmare, întregul sistem de norme privind disciplina muncii se constituie drept un important mijloc în realizarea progresului social.

Printre abaterile repetate, mai frecvent întîlnite ca temel ale desfacerii disciplinare, se înscriu absențele nemotivate. Răspunzînd la întrebarea: cîte absențe nemotivate sînt necesare pentru a se desface contractul de muncă disciplinar, arătăm că, lipsa nejustificată și repetată de la serviciu, poate atrage această sancțiune indiferent dacă aceasta constă în faptul de a lipsi de mai multe ori cite o zi sau de a lipsi un număr de zile în continuare.

Sînt situații în care, chiar o singură absență poate fi apreciată abatere gravă (prezența la locul de muncă era foarte importantă în funcție de specificul activității, iar absența a produs sau putea produce consecințe grave).

Absența de la lucru este nejustificată și în cazul în care persoana încadrată își schimbă singură perioada concediului de odihnă sau lipsește deși nu i s-a aprobat concediul fără plată; tot absența nemotivată este considerat și refuzul persoanei de a presta serviciul în alt post în

care a fost trecut, dacă postul respectiv este corespunzător celui deținut anterior, iar îndeplinirea noilor atribuții nu-i pun în pericol sănătatea.

În cazul abaterilor repetate pot fi luate în considerare atît abateri care au mai fost sancționate, cit și fapte pentru care nu s-au aplicat încă sancțiuni. Sancțiunile aplicate pentru care a intervenit reabilitarea nu pot fi luate în considerație în lipsa unor prevederi exprese ale legii în acest sens.

Desfacerea disciplinară a contractului de muncă se aplică și absolvenților instituțiilor de învățămînt superior repartizați în producție în condițiile Decretului nr. 54/1975, chiar dacă nu s-a procedat, în prealabil, la plata penalității civile.

Atunci cînd unitatea a formulat o plîngere penală împotriva persoanei încadrate în muncă, ori aceasta a fost trimisă în judecată pentru fapte penale, incompatibile cu postul deținut, unitatea este obligată să dispună suspendarea în funcție a celui în cauză potrivit art. 16 din Legea nr. 1/1970, putînd să recurgă totuși și la desfacerea disciplinară a contractului de muncă. În această situație, organul de jurisdicție a muncii trebuie să suspende judecata contestației împotriva desfacerii disciplinare a contractului de muncă, pînă la rezolvarea definitivă a cauzei penale.

4. Condiții de aplicare a desfacerii disciplinare a contractului de muncă

Aplicarea acestei sancțiuni nu se poate face în mod valabil decît cu respectarea anumitor condiții prevăzute de lege, care reprezintă adevărate garanții ale stabilității în muncă, instituite în favoarea persoanelor încadrate în muncă:

- desfacerea contractului de muncă, de regulă, se dispune de același organ care este competent să încheie contractul;

- în toate cazurile este obligatoriu să se ceară avizul comitetului sindicatului; lipsa acestui aviz nu atrage nulitatea măsurii de desfacere a contractului de muncă, el putînd fi cerut și de către instanța de judecată; pentru membrii comitetului sindicatului sau al altor organe sindicale va fi consultat și organul sindical superior;

- desfacerea contractului de muncă al persoanelor alese în organul colectiv de conducere sau care sînt membri ai comisiei de judecată din unitate se face numai cu aprobarea organului care i-a ales, în caz contrar desfacerea fiind nulă;

- contractul de muncă poate fi desfăcut disciplinar, în termen de cel mult o lună de la constatarea de către conducătorul unității a împrejurărilor ce constituie temeiul desfacerii;

- este obligatorie cercetarea prealabilă a abaterii, ascultarea persoanei vinovate și verificarea susținerilor făcute de ea în apărare sub sancțiunea nulității (cu excepția cazurilor în care refuză sau nu poate fi ascultată);

- desfacerea contractului de muncă se stabilește prin dispoziția scrisă a conducerii unității, cu arătarea motivelor, a prevederilor legale pe care se întemeiază, a termenelor precum și a organului competent la care se poate ataca măsura; nearătarea motivelor concrete atrage nulitatea deciziei de desfacere a contractului de muncă;

— dispoziția de desfacere a contractului de muncă se comunică, în scris, în termen de 5 zile de la luarea ei, însă întirzierea nu atrage nulitatea măsurii;

— măsura poate fi atacată în termen de 30 zile, de la data comunicării, la organul competent care este judecătoria, organul ierarhic superior sau anumite organe prevăzute de statutele disciplinei;

— nu se poate lua măsura desfacerii disciplinei a contractului de muncă al persoanei aflate în următoarele situații: în timpul incapacității temporare de muncă în care primește ajutoare de asigurări sociale; în caz de graviditate; în timpul concediului de maternitate și în perioada de alăptare; în perioada cît îngrijește copilul bolnav în vîrstă de pînă la 3 ani; în timpul cît soțul satisface serviciul militar.

5. Căile de atac împotriva sancțiunilor disciplinare. Reabilitarea.

Plingerea împotriva sancțiunilor disciplinare se poate face de către persoana sancționată în termen de 30 zile de la comunicarea deciziei la :

a) Persoana care ocupă funcția ierarhică imediat superioară celui care a aplicat sancțiunea pentru muștrare, avertisment și retragerea uneia sau mai multor trepte de retribuire, aplicate de maestrul sau șefii celorlalte compartimente ;

b) Organul colectiv de conducere, pentru sancțiunea aplicată de conducătorul unității ;

c) Organul ierarhic, imediat superior, pentru sancțiunea aplicată de organul colectiv de conducere al unității ;

d) Judecătoria, dacă sancțiunea constă în desfacerea contractelor de muncă.

Excepție fac contestațiile persoanelor cu funcții de conducere numite de organele ierarhic superioare și cei asimilați care sînt de competența organului administrativ ierarhic superior sau a organelor de conducere colectivă.

e) În cazul sancțiunilor aplicate direct de Consiliul Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale se poate face întîmpinare la biroul său executiv.

Hotărîrile pronunțate în soluționarea plîngerilor la sancțiunile disciplinare sînt definitive, cu excepția celor pronunțate de judecătoria care pot fi recurate.

● **Reabilitarea** are loc de drept prin aceea că sancționarea disciplinară aplicată unei persoane încadrate în muncă — cu excepția desfacerii contractului de muncă — se consideră a nu fi fost luată, dacă, timp de un an de la executarea ei, persoana nu a mai săvîrșit o altă abatere.

Reabilitarea **facultativă** poate fi luată, din oficiu sau la cererea celui în cauză, de către conducerea unității, înainte de termenul de un an, dar nu mai devreme de șase luni, atunci cînd se constată că acesta nu a mai săvîrșit alte abateri și a avut o comportare bună.

B. REGLEMENTĂRI CU CARACTER SPECIAL PRIVIND DISCIPLINA MUNCII

1. Decretul Consiliului de Stat nr. 400/1981 pentru instituirea unor reguli privind exploatarea și întreținerea instalațiilor, utilajelor și mașinilor, întărirea ordinii și disciplinei în muncă în unitățile cu foc continuu sau care au instalații cu grad ridicat de pericol în exploatare.

Organizarea activității în unitățile care au în dotare instalații, utilaje și mașini cu regim de funcționare continuu sau cu un grad ridicat de pericol în exploatare, din ramurile chimiei, minelor, petrolului, metalurgiei, construcțiilor de mașini, energiei electrice și termice, materialelor de construcții, industriei lemnului, celulozei și hîrtiei și alte sectoare, trebuie să asigure desfășurarea neîntreruptă a proceselor de producție potrivit regimului de lucru aprobat, respectarea cu strictețe a disciplinei tehnologice, a tuturor regulilor de ordine și disciplină a muncii, prevenirea oricăror avarii, explozii, incendii sau altor accidente tehnice.

Personalul muncitor din aceste unități răspunde direct, indiferent de funcția îndeplinită, de desfășurarea procesului de producție în condiții de deplină siguranță, de supravegherea, verificarea, exploatarea, întreținerea și repararea instalațiilor, utilajelor și mașinilor ; cu respectarea întocmai a prevederilor din documentațiile tehnice și a normelor pentru prevenirea oricăror avarii, explozii, incendii sau alte accidente tehnice.

Personalul muncitor este obligat să respecte cu strictețe ordinea și disciplina la locul de muncă, să urmărească și să aplice cu fermitate normele și instrucțiunile referitoare la desfășurarea procesului de producție, să-și îndeplinească cu simț de înaltă răspundere îndatoririle de serviciu, să manifeste intransigență față de orice abatere de la regulile stabilite.

Prin acest act normativ se instituie un sistem de obligații și răspunderi în sarcina conducerii unităților și a organelor ierarhic superioare mergînd pînă la ministere, precum și a șefilor de secții, ateliere sau alte compartimente de producție similare, a maștrilor și celorlalți conducători ai formațiilor de lucru, a muncitorilor și întregului personal operativ.

Unele obligații ale conducerii unității și celorlalte persoane cu atribuții de conducere :

— Conducerea unităților vor lua măsuri de selecționare și încadrare a personalului cu calificarea necesară pentru exploatarea, întreținerea și repararea instalațiilor, utilajelor și mașinilor și organizarea formelor de perfecționare a pregătirii profesionale, precum și a verificării periodice a cunoștințelor și aptitudinilor acestuia ;

— Stabilirea locurilor de muncă unde accesul sau circulația este interzisă, precum și a locurilor de muncă unde este interzis fumatul sau introducerea de țigări, chibrituri, brichete, materiale ori produse care ar provoca incendii sau explozii ;

— Efectuarea serviciului de pază și ordine în condițiile prevăzute de lege, stabilirea regulilor stricte privind intrarea și ieșirea din unitate; interzicerea accesului în unitate a persoanelor care se prezintă la programul de lucru sub influența alcoolului;

— În cazul intreruperilor accidentale conducerii unităților vor lua măsuri neîntârziate pentru repunerea în funcțiune în cel mai scurt timp a capacităților de producție, vor analiza cauzele, vor stabili măsuri de prevenire a unor asemenea evenimente și vor trage la răspundere pe cei vinovați.

— Organele de conducere colectivă au obligația să asigure: organizarea cunoașterii temeinice a prevederilor decretului de către întreg personalul; dezbaterile prevederilor decretelor în adunări ale oamenilor muncii pe secții, ateliere sau alte compartimente, în toate colectivele de muncă; organizarea popularizării prevederilor acestui decret prin afișare la fiecare loc de muncă și alte mijloace de informare; instruirea periodică a personalului muncitor cu privire la atribuțiile, obligațiile și răspunderile ce-i revin;

— Conducătorii unităților și celelalte persoane cu atribuții de conducere trebuie să-și îndeplinească în mod exemplar îndatoririle de serviciu, să ia măsuri pentru instaurarea ordinii și a unei discipline ferme a întregului personal, să dezvolte în rîndul acestuia simțul datoriei și răspunderii, să sancționeze cu promptitudine și cu severitate orice încălcare sau nerespectare a normelor de exploatare și atribuțiilor de serviciu.

— Șefii de secții, ateliere, instalații sau alte compartimente de producție similare asigură și răspund de luarea tuturor măsurilor ca instalațiile, utilajele și mașinile din dotare să fie exploatate în condiții de deplină siguranță. În acest scop, au o serie de obligații dintre care reținem cîteva: asigurarea fiecărui loc de muncă cu instrucțiuni tehnice și stabilirea măsurilor ce trebuie luate în caz de dereglări, intreruperi sau avarii; stabilesc și aduc la cunoștință fiecărei persoane a atribuțiilor și răspunderilor ce-i revin la locul de muncă și verifică modul cum au fost îndeplinite; organizează instruirea periodică a personalului muncitor privind funcționarea în condiții de deplină siguranță a instalațiilor și mașinilor.

— Maiștrii și ceilalți conducători ai formațiilor de lucru răspund pentru organizarea și desfășurarea activității de producție în deplină securitate și pentru realizarea integrală a măsurilor privind buna funcționare, exploatare și întreținere a instalațiilor, utilajelor și mașinilor încredințate în care scop reamintim unele obligații: instruirea periodică a muncitorilor din formație și supravegherea explicării stricte a normelor privind protecția muncii, igiena muncii, prevenirea și stingerrea incendiilor, repetarea periodică a instructajului și verificarea însușirii, efectuarea la timp a întreținerii; interzicerea participării la lucră a celor care nu sînt apti să îndeplinească sarcinile ce le revin, sesizarea șefului ierarhic pentru înlocuirea celor care lipsesc; urmărirea efectuării controlului medical stabilit pentru personalul în subordine; preluarea

sarcinilor formației de la schimbul precedent și predarea sarcinilor către schimbul următor cu precizarea obiectivelor de urmărit.

Obligațiile și răspunderile muncitorilor și personalului operativ (art. 11 din Decretul 400/1981).

Răspunzînd nemijlocit de funcționarea în condiții de siguranță și potrivit regimului de lucru aprobat, a instalațiilor, utilajelor și mașinilor pe care le au în primire, au următoarele obligații:

— să cunoască caracteristicile constructive și funcționale ale instalațiilor, utilajelor și mașinilor la care lucrează, să aplice întocmai normele de funcționare și întreținere a acestora, de protecție a muncii și prevenire a incendiilor;

— să asigure potrivit prescripțiilor tehnice, supravegherea permanentă a instalațiilor, utilajelor și mașinilor și a celorlalte mijloace încredințate, să verifice buna funcționare a dispozitivelor de siguranță, aparaturii de măsură și control;

— să folosească și să păstreze, în conformitate cu regulile stabilite, echipamentul de protecție și dispozitivele de siguranță;

— să se prezinte la serviciu în deplină capacitate de muncă, pentru a putea executa în bune condiții sarcinile ce le revin;

— să aducă de îndată la cunoștința conducătorului locului de muncă orice, neregulă, defecțiune, anomalie sau altă situație de natură să constituie pericol, pe care le constată la locul de muncă, precum și orice încălcare a normelor de protecție a muncii sau de prevenire a incendiilor;

— să nu părăsească locul de muncă fără aprobarea maiștrului sau a altui conducător al formației de lucru, dată în condițiile prevăzute de lege; în timpul serviciului să se preocupe permanent de buna desfășurare a activității;

— să ia măsuri urgente de lichidare a avariilor și accidentelor atunci cînd se produc, potrivit programelor întocmite în acest scop, să stea la dispoziția unității sau să se prezinte în cel mai scurt timp la serviciu în caz de avarii ori alte necesități urgente;

— să respecte regulile de acces în unitatea în care lucrează și să nu primească persoane străine în incinta unității decît în conformitate cu dispozițiile în vigoare;

— să respecte cu strictețe dispozițiile referitoare la predarea-primirea organizației a schimbului; la terminarea programului nu pot părăsi locul de muncă pînă nu se prezintă înlocuitorul, iar încetarea activității se face numai după predarea instalației, utilajului sau mașinii de care răspund, lucrătorului din schimbul următor, în prezența inginerului de schimb, șefului de instalație, maiștrului sau altui conducător al formației de lucru din schimbul care preia activitatea;

— să asigure cu respectarea strictă a prescripțiilor tehnice, instalația, utilajul sau mașina la care lucrează în cazul în care, potrivit programului de lucru, acestea nu se predau altui schimb.

Foarte important. După studierea și însușirea decretului, muncitorii, maiștrii, tehnicienii, inginerii, toți cei care lucrea-

ză sau conduc procesele de producție la instalațiile, utilajele și mașinile cu foc continuu sau cu grad ridicat de pericol în exploatare sint obligați să semneze de luarea la cunoștință a reglementărilor cuprinse în decret și răspund de îndeplinirea întocmai a obligațiilor ce le revin.

Infracțiuni la Decretul 400/1981.

Art. 18. Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani săvârșirea uneia dintre următoarele fapte de către personalul muncitor care lucrează nemijlocit la instalații, utilaje sau mașini cu regim de funcționare continuu sau cu grad ridicat de pericol în exploatare :

a) lăsarea fără supravegherea impusă de prescripțiile tehnice ;

b) plecarea de la locul de muncă în timpul programului de lucru fără aprobarea maistrului sau a altui conducător al formației de lucru ;

c) încetarea activității înainte de predarea instalației, utilajului sau mașinii, în condițiile legii, lucrătorului din schimb următor ;

d) neasigurarea, potrivit prescripțiilor tehnice, la terminarea programului de lucru, a instalației, utilajului sau mașinii cu grad de pericol ridicat în exploatare. În cazul în care nu este prevăzută predarea către un alt schimb.

Constituie de asemenea infracțiune și se sancționează cu pedeapsa prevăzută în alin. 1 săvârșirea uneia dintre următoarele fapte de către personalul muncitor, indiferent de funcție, din unitățile care au instalații, utilaje sau mașini cu regim de funcționare continuu sau cu grad ridicat de pericol în exploatare :

a) fumatul sau introducerea de țigări, chibrituri, brichete, materiale ori produse care ar putea provoca incendii sau explozii, în locurile de muncă în care fumatul sau introducerea acestora este interzisă ;

b) introducerea sau consumarea de băuturi alcoolice în unitate ori prezența în unitate sub influența băuturilor alcoolice.

Dacă prin săvârșirea uneia din faptele prevăzute la alin. 1 și 2 s-a produs o tulburare bunului mers al unității sau o pagubă avutului obștesc, oricare ar fi valoarea acesteia, pedeapsa este închisoare de la 6 luni la 5 ani.

În cazul în care fapta prevăzută în alin. 1 sau 2 a avut ca urmare o perturbare deosebit de gravă a activității unității ori a produs o pagubă importantă economiei naționale sau vătămarea gravă a integrității corporale, sănătății ori morții unei persoane, pedeapsa este închisoare de la 5 la 20 de ani, interzicerea unor drepturi și confiscarea parțială a averii, iar dacă a avut ca urmare vătămarea gravă a integrității corporale, sănătății ori morții multor persoane pedeapsa este închisoare de la 10 la 20 de ani, interzicerea unor drepturi și confiscarea parțială a averii.

Fapta săvârșită din culpă se pedepsește ; în acest caz maximum pedepselor prevăzute la alin. 1—4 se reduce cu o pătrime.

Art. 19. Săvârșirea de către persoana încadrată în muncă, indiferent de funcție, a

altor fapte decît cele de la art. 18 prin care se încalcă obligațiile prevăzute în prezentul decret, dacă constituie infracțiune se sancționează în condițiile și cu pedepsele prevăzute de legea penală.

Notă : Nu constituie infracțiune absențarea nemotivată de la serviciu de către personalul muncitor care lucrează nemijlocit la instalații, utilaje sau mașini cu regim de funcționare continuu sau cu grad ridicat de pericol în exploatare, dar poate constitui temei pentru desfacerea disciplinară a contractului de muncă în funcție de împrejurările în care s-a săvârșit această abatere.

Săvârșirea oricăreia din faptele prevăzute de art. 18 constituie nu numai infracțiune, dar și abatere disciplinară gravă pentru care se poate lua și măsura disciplinară a desfacerii contractului de muncă, chiar dacă pentru aceeași faptă răspunde penal.

2. Legea nr. 5/1978 cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat, precum și la funcționarea acestora pe baza autoconducerii muncitorești și autogestiei economice-financiare.

Adoptarea Legii nr. 24 din 23 XII 1981 prin care s-a perfecționat legea nr. 5/1978 se înscrie printre măsurile pentru ridicarea pe un plan superior a autoconducerii muncitorești și întărirea autogestiei economice-financiare prin care se asigură creșterea rolului colectivelor de oameni ai muncii în conducerea vieții economice și sociale; pun de acord mecanismul economico-financiar cu cadrul organizatoric democratic creat pentru a asigura unităților economice și organelor de conducere colectivă pirghii și mijloace economico-financiare de exercitare efectivă a drepturilor și răspunderilor conferite de lege și pentru gospodărirea cu maximum de eficiență a părții din avuția încredințată de societate spre administrare.

Printre cele mai importante atribuții ale adunării generale se înscriu și cele privind încheierea, executarea și încetarea contractului de muncă. În continuare, vom arăta câteva dintre acestea. În legătură cu încetarea contractului de muncă.

a) Desfacerea contractului de muncă din inițiativa unității :

— Potrivit art. 64 lit. X, partea finală din Legea nr. 5/1978, modificată, desfacerea contractului de muncă pentru personalul din secții, ateliere sau formații de lucru se hotărăște în adunările oamenilor muncii ale acestor unități. Pentru aducerea la îndeplinire a acestor hotărâri, directorul emite decizia de desfacere a contractului de muncă cu respectarea prevederilor art. 134 din Codul muncii.

Decizia dată de director pentru un om al muncii din secții, ateliere sau formații de lucru, fără să aibă la bază hotărârea oamenilor muncii din acea secție este lovită de nulitate absolută. Totuși, dacă pînă la soluționarea contestației împotriva acestei decizii, directorul pune cazul în dezbaterile adunării oamenilor muncii din secția respectivă și aceasta hotărăște desfacerea contractului de muncă, decizia dată de director este validă.

— Potrivit art. 64 lit. „t” din Legea nr. 5/1978, adunarea generală a oamenilor muncii hotărăște eliberarea din funcție a cadrelor din conducerea unității care au săvârșit abateri grave de la disciplina muncii, de la normele eticii și echității socialiste sau care dau dovadă de lipsă de răspundere în realizarea planului. Între sesiunile în plen ale adunării generale, hotărârile se ia de adunările oamenilor muncii organizată pe secții, ateliere sau alte unități de producție similare, urmînd să fie supusă spre confirmare la prima adunare generală a oamenilor muncii pe întreaga unitate.

Pentru ceilalți oameni ai muncii care au săvârșit asemenea abateri adunările generale ale oamenilor muncii sau adunările oamenilor muncii pe secții, ateliere sau alte unități de producție similare, în care persoana respectivă își desfășoară activitatea, pot hotări desfacerea contractului de muncă.

Prin acest text de lege s-a instituit o răspundere disciplinară excepțională, deoarece nu a modificat prevederile art. 130 lit. i din Codul Muncii.

Abaterile care pot conduce la desfacerea disciplinară a contractului de muncă în temeiul art. 64 lit. t din Legea nr. 5/1978 se deosebesc de cele care determină aplicarea art. 130 lit. i din Codul Muncii calitativ fiind vorba de fapte de o gravitate deosebită cu totul ieșită din comun, apropiată graniței ce desparte disciplinarul de penal, dar și prin sfera mai largă deoarece se analizează în raport cu disciplina muncii, cu normele de comportare la locul de muncă, în familie și societate, precum și în raport cu realizarea planului.

Hotărîrea luată în baza art. 64 lit. t din Legea nr. 5/1978 este un act de decizie de drept al muncii, adoptat de cel mai important organ de decizie din întreprindere, adunarea generală a oamenilor muncii. Pentru a decide, consiliul oamenilor muncii de comun acord cu comitetul sindicatului, în baza art. 67 din Legea nr. 5/1978 trebuie să facă o propunere motivată și justificată de o documentație temeinică care să cuprindă și apărările celui în cauză. Este posibil ca adunarea generală să se autoinvestească cu o asemenea problemă.

Hotărîrea se adoptă cu majoritatea voturilor membrilor ce compun adunarea și este definitivă, nefiind supusă nici unei căi de atac. Prin adunarea generală a oamenilor muncii se înțelege și adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii.

Pentru ca să fie aplicabile prevederile art. 64 lit. t, adunarea generală trebuie să se refere expres la acest text de lege, altfel pentru personalul prevăzut la art. 64 lit. t alin. 2 sînt aplicabile dispozițiile art. 130 lit. i din Codul Muncii, deoarece pentru acest personal orice desfacere a contractului de muncă din inițiativa unității, indiferent de temeiul său, se hotărăște de adunarea competentă.

b) — Caracterizarea activității pentru personalul muncitor.

Art. 81 din Legea nr. 5/1978 prevede că, pentru personalul muncitor care pleacă dintr-o unitate pentru a se încadra, în condițiile legii, la o altă unitate, se întocmește, în mod obligatoriu, o caracterizare a activității, de către organul de conducere colectivă și organul sindical, urmînd ca încadrarea în muncă la o nouă unitate să aibă loc ținîndu-se seama de aprecierile cuprinse în acea caracterizare.

Această caracterizare se dă în toate cazurile în care nu se mai continuă activitatea într-o anumită unitate. Inclusiv transferului în interesul serviciului sau transferului la cerere, precum și promovării în muncă la altă unitate.

Ea se referă la întreaga perioadă cită desfășurată activitate la unitatea respectivă și este diferită de aprecierile și calificativele anuale care se întocmesc potrivit Legii nr. 12/1971, însă trebuie să fie expresia sintezei acestor aprecieri și calificative primite de persoana în cauză.

Persoanele nemulțumite se pot adresa cu contestație la comitetul oamenilor muncii.

II. PROPRIETATEA SOCIALISTĂ. UNELE MIJLOACE JURIDICE DE APĂRARE A ACESTEIA

Justa înțelegere a conceptului de proprietate socialistă și a sarcinilor privind apărarea și dezvoltarea acesteia, pot fi realizate numai în lumina tezelor ce revoluționează aceste instituții, exprimate în mod magistral de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică educativă a partidului prezentată la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982.

● **Apărarea avutului obștesc** — este o îndatorire ce revine tuturor organelor de stat și obștești, iar pentru cetățenii R.S. România este o îndatorire fundamentală înscrisă în art. 39 din Constituție.

Ca membru al colectivului de muncă, fiecare ins răspunde de apărarea proprietății obștești, de dezvoltarea continuă a acesteia și este obligată să lupte cu toată hotărîrea împotriva oricăror sustrageri de bunuri din averea națională și să ia toate măsurile necesare pentru evitarea degradării bunurilor (art. 80 din Legea nr. 5/1978).

În condițiile noului mecanism economic, se accentuează creșterea răspunderii conducătorilor, inclusiv materială și penală pentru proasta gospodărire, pentru paguba adusă avutului poporului, clasei muncitoare, statului nostru socialist, așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la plenara C.C. al P.C.R. din 31 martie 1982. În apărarea avutului obștesc se folosesc multiple mijloace, unele extrajuridice, altele juridice. Mijloacele

de natură extrajudicială constau în diferite măsuri luate de partid și de stat pentru ridicarea conștiinței moral-politice și juridice a cetățenilor. Munca pentru crearea unei atitudini noi față de avutul obștesc, pentru dezvoltarea griii față de avutul obștesc, pentru ridicarea nivelului de conștiință față de tot ceea ce aparține societății, contribuie la apărarea avutului obștesc și de aceea trebuie să se afle în centrul preocupărilor organizațiilor de tineret.

De asemenea, măsurile luate pentru selecționarea cadrelor însărcinate cu gestionarea și administrarea avutului obștesc, paza și controlul ierarhic contribuie la prevenirea pagubelor în avutul obștesc.

Prevenirea încălcărilor legii, ca direcție prioritară de acțiune stabilită de documentele de partid, impune găsirea celor mai potrivite mijloace de realizare. Între acestea, popularizarea legilor contribuie la însușirea efectivă a conținutului reglementărilor de către cetățeni, iar prin antrenarea oamenilor muncii la aplicarea în practică a prevederilor legale se realizează respectarea legilor, a ordinii și disciplinei ca act de conduită firească, ca deprindere a fiecăruia și a tuturor. Același scop vizează și dezbaterile largă în cadrul adunărilor obștești a diferitelor încălcări ale legilor și normelor de conviețuire socială, prin punerea în discuție directă a oamenilor muncii, a celor care nu respectă disciplina și ordinea socială.

Măsurile de natură juridică, fie civile, administrative, disciplinare sau penale sînt legate de ideea de răspundere juridică în sensul că încălcarea obligațiilor stabilite prin dispoziții legale atrage suportarea unor consecințe de către persoanele care le-au comis.

Cele mai grave atingeri aduse avutului obștesc sînt incriminate ca infracțiuni de Codul penal: delapidarea (art. 223); furtul în paguba avutului obștesc (art. 224), tâlhăria în paguba avutului obștesc (art. 225); pirateria în paguba avutului obștesc (art. 226), abuzul de încredere în paguba avutului obștesc (art. 227); gestiunea frauduloasă în paguba avutului obștesc (art. 228), înșelăciunea în paguba avutului obștesc (art. 229); însușirea în paguba avutului obștesc a bunului găsit (art. 230); distrugerea în paguba avutului obștesc (art. 231); distrugerea din culpă în paguba avutului obștesc (art. 232); tulburarea de posesie în paguba avutului obștesc (art. 233); tăinuirea în paguba avutului obștesc (art. 234). Prin alte legi speciale mai sînt prevăzute ca infracțiuni și alte fapte care direct sau indirect aduc atingere avutului obștesc, iar persoanele vinovate sînt pedepsite.

Apărarea unor valori sociale de importanță deosebită, printre care produsele agroalimentare, a impus adoptarea unor măsuri sancționatorii speciale, dintre care prezentăm:

—a) **Decretul nr. 306/1981 privind măsuri pentru prevenirea și combaterea unor fapte care afectează buna aprovizionare a populației.**

Potrivit art. 1 constituie infracțiune de speculă și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani cumpărarea de la unitățile comerciale de stat și cooperatiste în scop de stocare, în cantități care depășesc nevoile consumului familial pe o perioadă de o lună de ulei, zahăr, făină, mălai, orez, precum și alte produse alimentare a căror stocare afectează interesele celorlalți cumpărători și buna aprovizionare a populației.

Nu constituie infracțiune cumpărarea de legume, cartofi sau fructe în scopul aprovizionării obișnuite pentru perioada de iarnă.

Cu aceeași pedeapsă se sancționează și cumpărarea de piine sau alte produse făinoase pentru a fi folosite la furajarea animalelor.

Potrivit art. 4 se sancționează ca infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani fapta personalului unităților comerciale care vinde cumpărătorilor produsele alimentare prevăzute de art. 1 în cantități mai mari și în alte condiții decit cele stabilite de consiliile populare.

Art. 5 prevede că sustragerile sub orice formă din avutul obștesc de produse agricole, de pe cîmp, din mijloace de transport, din locurile de depozitare ori de desfacere constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani, dacă legea penală nu prevede o pedeapsă și mai mare.

Aceasta înseamnă că atunci cînd furtul este calificat pedeapsă este de la 1 an la 7 ani, iar cînd a produs consecințe deosebit de grave, pedeapsa este majorată și confiscarea totală a averii, sau închisoarea de la 15 la 20 de ani, interzicerea unor drepturi și confiscarea specială a averii.

Constituie de asemenea, infracțiune și se pedepsește potrivit Codului penal, distrugerea sau degradarea în orice condiții, cu intenție ori din culpă, în paguba avutului obștesc, de produse agricole din locurile arătate mai sus.

Indiferent de valoarea bunurilor sustrate sau distruse, faptul se judecă de către instanțele judecătorești, înlăturîndu-se astfel aplicarea prevederilor Legii nr. 59/1968 potrivit căreia sustragerile pînă la 500 lei se judecă de către comisiile de judecată.

Produsele alimentare care fac obiectul infracțiunilor din acest decret se confiscă.

—b) **Decretul Consiliului de Stat nr. 260 din 9 iulie 1982 pentru sancționarea unor fapte privind bunurile încredințate spre transport unităților socialiste.**

Constituie infracțiune, fiind aplicabile dispozițiile legii penale, următoarele fapte care, prin valoarea pagubei produse și prin condițiile în care au fost săvîrșite, erau considerate abateri pînă la data intrării în vigoare a prezentului decret:

a) sustragerea sub orice formă de bunuri încredințate spre transport căilor ferate sau altor unități socialiste de transport;

b) distrugerea sau degradarea, cu intenție, a bunurilor prevăzute la lit. a.

—c) Decretul Consiliului de Stat nr. 339/1981 pentru modificarea și completarea Decretului Consiliului de Stat nr. 208/1976 privind evaluarea pagubelor aduse avutului obștesc prin lipsuri sau degradări de bunuri.

Una dintre formele de apărare a avutului obștesc este și aceea de reintregire prin recuperarea pagubelor materiale de la persoanele vinovate.

Decretul nr. 208/1976 reglementează modul de evaluare a pagubelor aduse avutului obștesc prin lipsuri sau degradări de bunuri pentru care răspunderea sau obligația de restituire se stabilește potrivit Codului Muncii sau care sînt provocate prin fapte ce constituie delict civile sau infracțiuni.

Principiul general de evaluare a daunelor este în funcție de prețul cu amănuntul. Astfel bunurile ce lipsesc și care au preț cu amănuntul legal stabilit se evaluează la acest preț, iar cînd pentru același bun există prețuri diferențiate, se ia ca bază de calcul prețul cu amănuntul aplicabil pentru unitatea socialistă păgubită.

Pentru bunurile care nu au preț cu amănuntul, dar au prețul de livrare, la acest preț se aplică coeficientul 1,05.

Dacă prețul de livrare este egal cu prețul de producție, coeficientul care se aplică este de 1,25.

Deoarece folosindu-se aceste criterii în unele cazuri nu se realizează o acoperire integrală a daunelor, prin Decretul nr. 339/1981 s-au dispus două modificări :

— Pentru bunurile constatate lipsă, care au stabilite numai preț de producție sau de livrare și care constituie sortimente în cadrul unei grupe de produse din care unele au prețuri cu amănuntul, valoarea de recuperare se va determina de către unitatea păgubită, prin corelare cu prețul cu amănuntul al sortimentului cu calitatea cea mai apropiată, ținînd seama de valorile de întrebuintare ale bunurilor respective, precum și de nivelul impozitelor pe circulația mărfurilor și al rabatului comercial, incluse în prețuri. Valoarea astfel determinată nu poate fi mai mică decît aceea rezultată din aplicarea coeficientului de 1,05 sau 1,25 după caz.

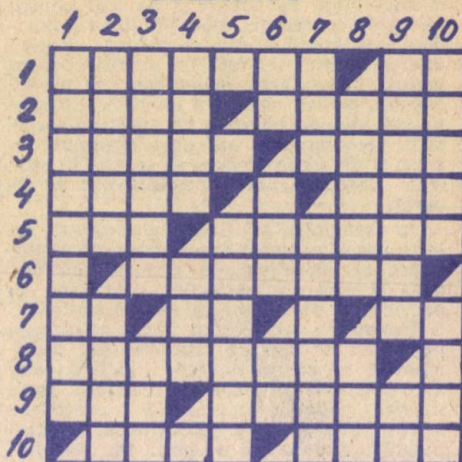
— Pentru anumite bunuri, de importanță deosebită, se stabilesc coeficienți superiori, în scopul de a fi protejate împotriva sustragerilor : coeficientul 8, pentru butelii pentru gaze lichefiate, aplicat la prețul cu amănuntul; coeficientul 5 aplicat la prețul cu amănuntul pentru griu, porumb, secară, ovăz și orz furajer; coeficientul 5,5 la prețul de livrare pentru orzul pentru bere.

Aceste dispoziții se aplică pentru pagubele aduse unităților socialiste de stat, cooperatiste și celorlalte organizații obștești, indiferent de calitatea persoanei care a comis fapta cauzatoare de prejudicii.

Dispozițiile acestui decret se află și pentru pagubele pînă la data intrării sale în vigoare, dacă pînă la această dată nu a fost constituit un titlu definitiv privind recuperarea pagubei.

SIMINA NET
procuror

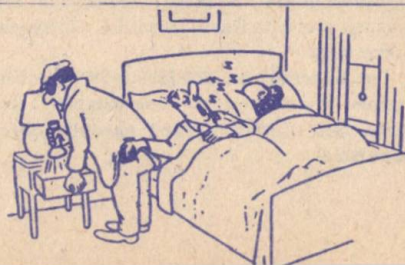
IARNA



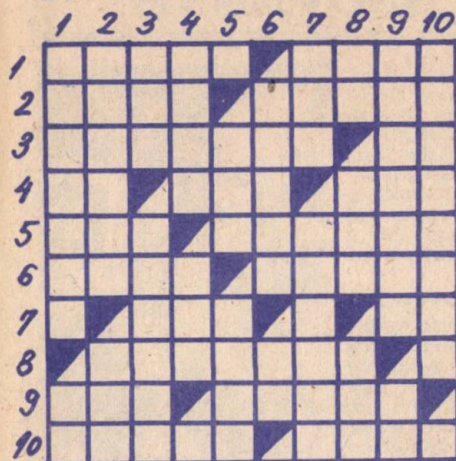
ORIZONTAL : 1) Poetă româncă (1894—1967), autoarea cărții pentru copii „Baba Iarnă intră-n sat” — Întrebare. 2) Proza-tor român contemporan, autorul romanului „Iarna, departe...” — Are o sclipire rece, ca de gheață. 3) Locuitor dintr-un ținut cu ierni permanente — Visul unei nopți de iarnă. 4) Pictor român (1831—1891), autorul pinzei „Țărani cu butoaie, iarna” — Localitate în R.P. Chineză. 5) Localitate în Canada — Prietenii Albei ca Zăpada. 6) Infinitiv pe gheață. 7) Caro ! — Mică particulă de gheață — Împreună cu. 8) Alb ca zăpada. 9) Ianuarie (abr.) — Atinsă de frigul iernii. 10) A face tiv — Compozitor român (1899—1976), autorul liedului „Pastel de iarnă”.

VERTICAL : 1) „...de iarnă”, ciclul de lieduri de Schubert (pl.). 2) Compozitorul și interpretul francez al melodiei „Ninge” — Covorul alb al iernii. 3) Materialul din care se plămădește un om cu nasul de morcov — Oaspeții sărbătorii ai iernilor. 4) Localitate în Spania — Iarna îl transformă în patinoar. 5) Expediate pe gheață de croșele hocheiștilor. 6) În timp ! — Începe ninsorea ! — Nota diapazonului. 7) Revistă (abr.) — Rezistenți la cele mai puternice geruri. 8) Cine este de fapt Mos Gerilă — Asemenea (inv.). 9) Capita la Venezuelei — Stau în centru ! 10) Alergători pe ghețurile nordului — Poet român (1886—1954), autorul poeziei „Ninge”.

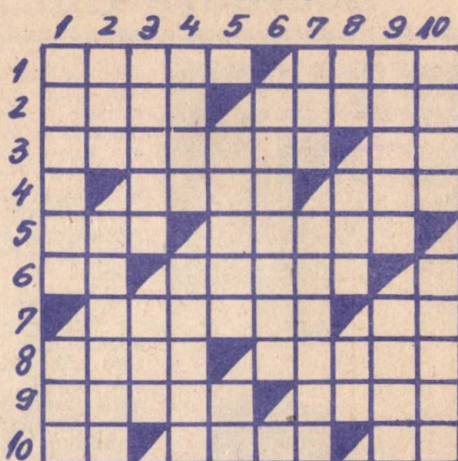
Dicționar : TAN, TOD, IMON, TIJ.



PRINTRE ARBORI



LA PESCUIT



ORIZONTAL : 1) Suc lăptos secretat de unii copaci — Păduri tropicale, neînundabile, din cîmpia Amazonului. 2) Ca muma pădurii — Prozator român contemporan, autorul volumului de microschite „O raită prin pădurea de întimplări”. 3) Inflorescență a salciei — Mai înainte ! 4) Plantă textilă — „Ștejaru” din jud. Gorj — Localitate în Franța. 5) Pe automobilele din Niger — Personaj masculin din baletul „Frumoasa din pădurea adormită” de Ceiaikovski. 6) Poet român (1886—1954), autorul poeziei „Era o noapte umedă și brazii se mișcau” — Dovadă scrisă (inv.). 7) Renumit aforist polonez, autorul reflecției : „Cîteodată pomii unora cresc așa de mult, încît fructele lor cad în capul vecinilor” — Nuc gol ! 8) Aflat pe lingă „arborii” corăbiilor. 9) Porțiune dintr-o pădure — Substanță care se găsește în scoarța unor copaci. 10) Locul unde ramura se imbină cu trunchiul copacului — Altă denumire a arinului.

VERTICAL : 1) Loc deschis într-o pădure — Nota diapazonului. 2) Pădurice de arini — Clește folosit de instalatori. 3) Fluier din coajă de salcie (reg.) — Oraș din estul țării noastre unde, în anul 1925, a avut loc premiera baletului „Păunașul codrilor” de Theodor Fuchs. 4) Site răsturnate ! — Arbore din familia stejarului. 5) Viitorul copac — A face uz de un citat. 6) Compozitor român contemporan, autorul piesei corale „În temeiul codrului” — Simbolul natriului. 7) Pom fructifer — Cîmpie din zona tropicală, presărată cu arbuști spinoși și cu copaci pitici. 8) Și în măr și în păr ! — Copac tinăr, lung și subțire (reg.) — Fluviu european. 9) Arbore exotic, din fructele căruia se prepară o băutură răcoritoare — Simbolul nichelului. 10) Poet român (1888—1942), autorul poeziei „Peste caișii-n floare, căzu de ieri zăpadă”.

Dicționar : MATE, JAS, MOX, TIT, JIP.

ORIZONTAL : 1) Pește de baltă, din familia crapului — Folosită la conservarea peștelui. 2) Pește răpitor de apă dulce, cu spinarea verzuie — Pescar de raci. 3) Pește preparat cu sos de roșii și cu foi de dafin — Simbolul siliciului. 4) Fabulist antic grec, autorul pildei „Pescarii și peștii” — Altă denumire dată peștelui cunoscut sub numele de „zglăvoacă” (reg.). 5) Organul mirosului — Pe la genele femeilor. 6) În vale ! — Vas de pescuit, cu formă alungită. 7) Pescarul cu undița — Împreună cu. 8) „Pescarul...”, povestire fantastică de Vasile Voiculescu — Drug de mefal cu care se sparge gheața în vederea pescuitului la copcă. 9) Se presară în apă pentru atragerea peștelui — Delicatesă pentru pești. 10) Mai marele lunilor — Pești... domoli — Nota traducătorului.

VERTICAL : 1) Odgon fixat în partea inferioară a năvodului — Nume dat tinerelor pescuitoare de perle din Marea Japoniei. 2) Plasă de pescuit — Unealtă de pescuit alcătuită dintr-un sac central și mai multe fișii de plasă cu care se încercuiesc bancurile de pești. 3) Domnitorul pescar — Stratul de la fundul lacului, unde se ascund unii pești. 4) Zeul vegetației în Asia Mică — Vad care leagă Dunărea de lacurile din Delta Dunării, loc propice pescuitului. 5) Norișor — Bluze rustice. 7) „Pescari” din jud. Arad — Vinzători sau cultivatori de mere. 8) „...de mare”, pește cu corpul foarte subțire — Localitate în Franța — Schimbul de noapte. 9) Mod de a prepara peștele — Pește mare, lipsit de solzi, cu gura prevăzută cu trei rinduri de mustăți. 10) Gîrlă de chefali, — Specie de rechin.

Dicționar : MOC, AMA, ATIS, MER, ERIC.

UNUI STUDENT MEDIOCRU

Cînd pe studii nu pui preț
Semeni cu un călăreț
Care merge-anevoios
Nici călare, nici pe jos !

CAPSULELE AUTOSIFOANELOR

La masa mea de-amfritrion
Voind cu spritul să petrec,
Mi-am cumpărat autosifon
Și am băut tot vinul... sec !

PARADOX FOTBALISTIC

Deși faptul e valabil,
Mă întreb neîncetat:
Oare, cum de-au egalat
Printr-un gol... inegalabil ? !

Secvențe din... „SECVENȚA“



O prezență care nu e
pleonastică

OVIDIU IULIU MOLDOVAN

— Ce cauți tu la Costinești, în plin festival al filmului, Ovidiu Iuliu Moldovan? Prezența ta mi se pare pleonastică.

— Vin la Costinești de 20 de ani și de regulă stau în Schit. Acum s-a întâmplat să coincidă venirea mea cu desfășurarea festivalului. Puteam să stau și la hotel, numai că am fost îndepărtat de excesul de amabilitate al recepționerei Luminița Andrei. Așa că urmăresc festivalul detașat, din colbul schitului.

— Ai totuși citeva filme la care ți-ai dat obolul.

— Da, joc în „Semnul șarpelui“ și în premiera absolută „Întilnirea“.

— Spune-ne ceva interesant, eventual senzațional pentru cititorii Secvenței. Știi la ce mă refer.

— În prima zi a festivalului, când marea era foarte agitată, stînd pe plaja din golf am zărit multă lume adunată acolo unde era apa mică, era vorba de un inec. O fată fusese salvată dar era atît de amețită încît n-a fost în stare să spună că sub apă se mai afla și sora ei. Nu știu ce m-a făcut să intru în apă și să caut. Am călcat literalmente peste un trup omenesc care era al tinerei

Monica Pop din Satu Mare. Am aflat că stătea de aproape 4 minute în apă. Norocul a fost că după ce am scos-o s-au găsit cîțiva doctori pe plajă care au intervenit prompt. A doua zi am sărbătorit evenimentul restabilirii Monicăi cu o bere la restaurantul hotelului.

— Ți place Secvența ?

— Îmi place foarte mult ; dealtfel este singurul lucru care îmi place realmente din acest festival : are mult umor, este o foaie vie, plină de calități care poate fi citită și printre rînduri.

— Ce vei face după vacanță ?

— Un film cu Sergiu Nicolaescu, care se numește „Viraj periculos“, iar în teatru pregătesc un rol de referință din Shakespeare.

Picajul nostru
printre spectatoare

CARE ESTE ACTORUL DV. PREFERAT? ȘI DE CE ?

■ Mariana Vasile — București : George Mihăiță, că dă autografe și pe etichete umede de Radeberger.

■ Viola Grosu — Bacău : Anthony Perkins, că seamănă cu Florin Zamfirescu.

■ Luca Iuliana — Cluj-Napoca : Sergiu Nicolaescu îmi place și ca om și ca actor ; mi-ar fi plăcut și chiar dacă n-ar fi cine e.

■ Monica Pop — Satu Mare : Ovidiu Iuliu Moldovan, pentru că m-a salvat de la inec.

■ Mirela Vasile — București : Florin Piersic, fiindcă e înșurat cu Ana Szeles.

■ Anca Ioan — Arad : Dichiseanu, că era așa de frumos pe vremea lui Burebista.

■ Sanda Burlan — Constanța : Jean Constantin, că e inteligent.

PROPUNERI DEFINITIVE PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA RADICALĂ A FILMULUI ROMÂNESC

1. Să plouă mereu pentru a alunga îndrăgostiții din parcuri spre cinematograf.



2. Sălile de cinematograf să fie transformate în dormitoare din motivul care decurge de la punctul 1.

3. Să se facă muncă patriotică numai în sălile de cinematograf (un milion brigadierii spectatori pe an).

4. Scenariile să fie rupte de viață și apoi filmate, nu cum se face acum, când întâi se filmează și apoi se rup de viață.

5. În toate filmele noastre să joace o singură interpretă: Ioana Pavelescu, în felul acesta îi vom atrage pe toți regizorii.

6. Toate scenariile să fie comandate și să aibă o singură temă: „Vlad Tepeș”. Pentru a nu-i plictisi pe spectatori se propune ca întreaga producție națională să fie eșalonată pe următoarele subteme: nașterea lui Vlad Tepeș, la Bacău într-o mahala (primele trei filme), tragerea lui Vlad Tepeș în țepă (următoarele 3 filme, ceea ce va determina și apariția următoarelor trei), Vlad Tepeș trage în țepă (până la 10 filme, tema fiind dureroasă), umanismul lui Vlad Tepeș (film documentar), Vlad Tepeș și alimentația rațională (două filme), Vlad Tepeș și sportul (un film, comentariul Eugen Mandric și Cristian Topescu), Vlad Tepeș, redactor la secția Sport a „Scintei tineretului” (film de actualitate), de la Burebista la Vlad Tepeș, (restul filmelor, până la 30, regia Gheorghe Vitanidis.).

7. În cazul în care toate aceste măsuri se dovedesc ineficiente, propunem Centralei „România film” să devină o anexă a clubului Unirea Tomnatic.

8. Dacă nici această măsură nu se dovedește eficientă, propunem desființarea clubului Unirea Tomnatic (II).

9. Dacă nici așa nu ține, numai întreprinderea Aversa mai poate salva ceva.

Carmen Galin

DECLARAȚIE ASUPRA STĂRII DE URGENȚĂ

Mi-era tare dor de Costi-
nești, și nu mă jenez să

spun că e singurul nostru festival și asta trebuie spus de o mie de ori până toată lumea ține minte. Eu am miine o zi de filmare și am fugit ca să ajung aici, să văd cum filmul are ca partener de dialog tineretul. Cineaștilor le tremură sufletul să vadă dacă vor fi prezenți sau nu la festival. La filmele lui Dan Pița (membru al familiei — nota redacției) am mai mari emoții decît pentru mine, chiar dacă nu joc în concurs. Toți pe care i-a ales sint cu mult mai buni decît ce-aș fi putut face eu. Vara asta am o singură zi de concediu și-am venit aici cu speranța la un premiu și-am descoperit fetele în pantaloni scurți. Păcat că la acest festival n-a fost invitat de onoare poetul Nichita Stănescu. El și fetele în pantaloni scurți impun neapărat o stare de urgență în acest festival din care visez să plecăm cu un premiu.

Interviu înainte de vreme

25 000 DE EXPLOZII

Dodu Bălăsoiu va fi scenograful primului nostru film rock numit cit se poate de serios „Concert pentru cimpoi cu patru ciucuri”.

Nu, nu este nici o confuzie. Dodu Bălăsoiu este unul și același cu scenograful filmelor „Pentru patrie” și „Trandafirul galben”. De la el am aflat că:

1. La filmul „Pentru patrie” s-au folosit:

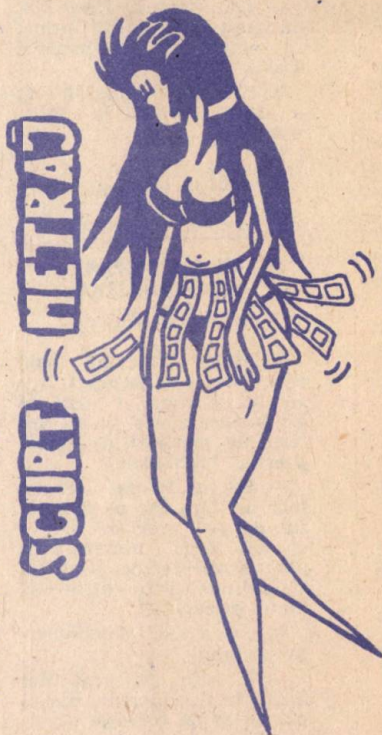
- 6 000 de costume militare
- 2 000 de soldați
- 500 de cai
- 300 de cascadori
- 200 de actori
- 25 000 de explozii

Ce a făcut Dodu Bălăsoiu timp de 5 luni cit au durat filmările?

— a. Nu a intrat nici o zi în mare deși dormea la Mamaia, făcînd naveta la Crucea.

b. A slăbit 9 kg.

c. După cîteva luni de filmare nu mai putea



dormi pentru că îi lipseau cele 25 000 de explozii cu care deja se obișnuise.

d. Într-un cuvânt, a muncit.

Știați că... ?

2. „Trandafirul galben“ (a cărui acțiune se petrece vara) a fost filmat iarna la temperaturi variind între -5 și -25 grade Celsius.

— Cel mai dificil moment al filmării a fost procurarea de trandafiri galbeni. (Bine că nu au intitulat filmul: „Căpșuna albastră“).

— Cel mai galben din tot filmul a fost regizorul Docu Năstase (de furios, evident).

— În timpul filmărilor au răcit sub diferite forme: 14 actori și 73 personal TESA.

3. Nici un scenograf nu a fost invitat la festival (? !).

Multi chemați,
putini intervievați.

MI S-AU SPART CAUCIUCURILE

cu Mircea Diaconu

— Mare hoțoman mai ești. Nici n-a început festivalul și l-am și auzit pe un becher zicind că tu ești bun de premiul de interpretare bărbătească.

— Ei, na. Îți dai seama, într-un film fac pe activistul de pe vremuri, și n-o să mă placă nimeni. În plus acolo decide și juriul și trebuie să fie niște oameni pricepuți.

— ... (ii citește componența juriului).

— Li știu pe toți. Mai mult de trei sferturi din ei nu mi-ar da o caisă.

— Noi te avem în vedere oricum pentru premiile Secvenței. Măcar să vii până acolo și ajunge. Dar vii sau nu ?

— Dacă luni am filmare cu Veroiu la filmul „Sfârșitul nopții“ atunci nu vin. Dacă vin de sâmbătă înseamnă că luni n-am filmare.

— Și ce mai faci, tot cu tărăboanța aia de mașină care îngrozește centrul Bucureștilor ?



— Tot, da' m-au lăsat cauciucurile, tocmai acum cind vreau să plec la soacră-mea la Bacău.

— Păi n-ai filmare ?

— Dacă miine sînt la Bacău înseamnă că luni n-am filmare. Dacă mi se sparge un cauciuc la Mărășești înseamnă că m-am ars. Este ?

— Este. Eu te știu un actor și-un scriitor cu umor. Care-i cea mai bună glumă pe care ai auzit-o în vara asta ?

— Aia că iau eu premii.

— Bine, bine, dar să știi că eu o povestesc pînă aia cum ai încercat să te uiți cu chibritul în rezervor ca să vezi dacă ai benzină. Și ca un mare actor ce ești ai mimat perfect reacția celui care a avut benzină.

Sabin Bălășa se plînge

CIND N-AM ȚIGĂRI IMI PIERE TOT UMORUL

— Mă întreb și vă întreb cum trebuie să se simtă un pictor care bate toate recordurile de popularitate ?

— În orice sat, fie satul București, fie satul în care m-am născut eu (Dobriceni-Olt), există două personaje de mare popularitate : unul e înțeleptul satului, pe care-l cunosc zece sate și altul este idiotul satului, pe care-l cunosc douăzeci de sate. Dacă eu bat recordul de popularitate, trageți dumneavoastră concluzia... Singura mea consolare e că există în alte domenii popularități și mai mari...

— V-ați gîndit vreodată cam cîte tablouri ați comis ?

— Habar n-am. M-am trezit pictînd. Cînd eram mic mă întrebau toți ce vreau să mă fac și eu spuneam că actor, și asta pentru că pictura nu mi s-a părut vreodată o meserie ci o trăire.

— Aveți umor ?

— În viață da. În pictură nu. Arghezi spunea „Destinul e grav în pensula mareului zugrav“.

— Cînd ai nevoie în viață, mai mult și mai mult de umor ?

— Să mă mai gîndesc... Uite mie, cînd n-am țigări, îmi pierd tot umorul...

IN DOUĂ ORE MI-AM FĂCUT TOATĂ FACULTATEA DE REGIE

Sergiu Nicolaescu
își povestește „Copilăria“
cinematografică

— Cînd am intrat în cinematografie am intrat ca inginer la studioul Sahia. Aveam 24 de ani și veneam din uzină. Lucrasem la I.O.R. București ca inginer mecanic. Aveam și eu un hobby : scufundările sub apă. De aici mi-a venit ideea să filmez subacvatic. Am construit niște aparate speciale de filmat la adîncime și aparatul de scufundare pentru scafandri. Așa am coborît sub apă chiar aici la Costinești, la stînci. Din pasiunea asta am făcut primul meu film, de fapt o colaborare cu regizorul Virgil Calotescu. Am semnat împreună scenariul iar eu am făcut și imaginea. Virgil Calotescu tocmai pleca în străinătate și mi-a spus, Sergiule, dragă, filmezi singur și în două ore mi-am făcut toată facultatea de regie. Filmul se numea „Scoicile n-au vorbit niciodată“ și singur, absolut singur, propriul meu șofer pe un autocamion, am făcut unul din cele mai ieftine filme ale perioadei și unul din primele filme din lume în care erau filmări subacvatice. Era prin anul 1957—1958 și altceva nu-mi mai aduc aminte.

NU RĂSPUND LA PROVOCĂRI, DAR MERGE

cu Luiza Ciolac

— Luiza Ciolac, de ce ai găsit nimerit să citești comentariul filmului tău „Stop cadru pentru eternitate“ ?

— Unii mi-au zis că e foarte bine, alții au zis că de ce vocea mea.

— De ce vocea ta ? Vocea ta nu displace, dar de ce vocea ta interpretînd așa cum ar fi trebuit să o facă o actriță ?

— Actrița nu a mai putut veni... Nu, nu sînt crainic, n-am predilecție pentru crainicie, dar e un film pe care l-am făcut din tot sufletul. Și asta m-a determinat să citesc eu însumi comentariul scris de mine împreună cu o excelentă colaboratoare, încă din anii studenției, Oltea Munteanu.

— Nu ți se pare că filmul tău are mai multe finaluri ?

— Ți s-a părut ? Nu știu, nu cred, am să mă mai gîndesc.

— După „Mocănița“ ai mai lucrat ceva ?

— Am făcut mai multe filme. Interesante, dintre ele, mi se par numai două filme științifice : o incursiune în corpul omeșesc. O colaborare cu doctorul Ioan Pușcas din Șimleu Silvaniei (cel care vindecă ulcerul fără operație).

— Mi-ai putea vorbi despre ambiția ta regizorală în Stop-cadru pentru eternitate ?

— Cred că vizavi de un asemenea subiect și un asemenea film nu este nevoie de o ambiție regizorală...

— !

— Luiza, hai să revedem nostalgia de altădată.

— Hai.

— Deci, ce ți-a plăcut mai mult și mai mult la ediția de anul trecut a festivalului ?

— Se dormea puțin, se muncea mult, un public extraordinar, sfredelitor chiar și... o vedetă a festivalului — SECVENȚA. Ți-amintești cum era smulșă din miini ? ! Dacăș fi avut peliculă și aparat zău că aș fi făcut un scurt-metraj despre „Secvența“ și iubitorii ei.

— Timpul nu e trecut. Ai putea să faci acum lucrul ăsta.

— Am un răspuns de anul trecut din „Secvența“ : Nu răspund la provocări. Merge ?

— Nu răspund la provocări, dar merge...

JURIUL ARE POSIBILITATEA SĂ-ȘI VALORIFICE TALENTUL

● Tudor Rebengiuc, în-
trebat de ce-i place la Cos-
tinești, a răspuns :

— Pentru că marea e în
curtea taberei.

● Cel mai emoționant
moment al filmului „Sem-
nul șarpelui” a fost acela
în care Ovidiu Iuliu Mol-
dovan a descălecat, a min-
giat o bivoliță și a urcat
din nou pe cal. La discu-
țiile de pe plajă, a doua zi,
Ovidiu Iuliu Moldovan
n-a mai descălecat. A răs-
puns la întrebări, de sus.

● Mihăiță Vișan, între-
bat, după ce-și recunoaște
tatăl între atâtea vedete a
răspuns : după voce. Dar
cînd tace ? După negul de
pe nas.

● Ioana Pavelescu poar-
tă pe frunte o sfoară spre
a nu fi confundată cu Lau-
rențiu Profeta.

● Felicia Cernăianu a
fost întrebată dacă nu cum-
va filmul ei e autobiogra-
fic. Dacă nu, atunci cine a
tuns-o ?

● Filmul „Tema 13, bă-
trînețe” n-a fost selecțio-
nat în concurs deoarece
cifra 13 oricum i-ar purta
ghinion lui Cornel Diaconu,
autorul filmului.

● Celui care oferă colec-
ția anului trecut a ziarului
„Secvența” pentru un sin-
gur exemplar din numărul
patru al actualei ediții îi
răspundem cu părere de
rău că nu se mai poate. În
schimb comunicăm o veste
îmbrucătoare și anume că
pentru „Secvența 1983” se
pot face de pe acum, la
toți factorii postali, abona-
mente săptămânale, bilu-
nare și semestriale.

● Filmul lui Iosif De-
mian „O lacrimă de fată” a
fost selecționat pentru faza
finală a Festivalului de ro-
manțe „Crizantema de aur”
ce se va desfășura în toam-
na la Tirgoviste. Să-i urăm
succes !

● În zorii zilei de dumi-
nică, la Costinești, un grup
vesel condus de Mircea
Diaconu și Florin Zamfi-
rescu au deschis „Serbările
mării”. Au asistat câteva
mii de spectatori, înșirați
de-a lungul digului din
portul Mangalia.

Selecție realizată de
GABRIEL G. FLOREA

Cronica noutăților... imposibile

● Prezent la București nu atît pentru a urmări jocul Româ-
nia-Suedia, cît mai ales pentru a împărtăși din experiența
sa antrenorilor noștri, celebrul tehnician italian Enzo Bearzot
a avut o lungă întrevedere cu celebrul Constantin Teacă, la
capătul căreia părțile și-au exprimat deplinul acord în pri-
vința necesității unei colaborări Lucescu-Dinu. Dealtfel, la
un pahar de Rufino de Pietroasele, Bearzot și Teacă au re-
gretat sincer că nu sînt animați de aceleași vechi relații de
prietenie ca amintirile doi oameni de fotbal. ● Cotidianul de
mare tiraj „Sportul” amină pentru săptămîna viitoare o masă
rotundă pe tema: „Ce are C.N.E.F.S.-ul cu noi?”, în care va
dezbate toate anchetele critice la adresa sportului, pe care
și le-a propus, dar pe care nu le-a realizat încă. ● Federația
de tir anunță trimiterea secretarului său responsabil la un
curs de reciclare, pentru a-l ajuta să-și reamintească de exis-
tența tuturor probelor existente în programul Jocurilor Olim-
pice. Aceasta pentru că, preocupat în exclusivitate de activi-
tatea susținută a probei de mistreț alergător, fostul Natio-
nist a tras tirul la vale, ca pe schiori! ● Proaspăt întors de la
„El Mundialul” spaniol, excelentul publicist sportiv Ioan
Chirilă va oferi iubitorilor fotbalului un nou volum, al cărui
titlu provizoriu este „El Raina”. ● Asociația vinătorilor și
pescarilor sportivi „Sitarul”, din București, își anunță pe
această cale membrii că, în balta Găneasa II (vecină cu Gă-
neasa III) se prinde tot atîta pește ca și în ceaaltă, cu condi-
ția ca pescarii să cuteze să se așeze pe mal, în preajma
blajinelor jivine de rasă clobănesc-german, ținute în lanț și
hrănite cu srot de vajnicul paznic al bălții. ● Centrul de me-
dicină sportivă ne anunță că vaccinează zilnic pe oricine
pleacă în America de Sud, cu excepția sportivilor de per-
formanță, care trebuie feriți de înțepături. Pentru ei, Centrul a
patentat un vaccin sub formă de drageu, care se poate lua
pe cale bucală, cu apă de la robinet. Ca fapt divers, amintim
că înotătoarea noastră Carmen Bunaciu mîncînea drageuri cu
o portă nemalpomentă! ● Începînd din ianuarie '83, Televi-
ziunea va îmbogăți substanțial numărul transmisiilor sporti-
ve directe, de la competițiile de larg interes, interne și in-
ternaționale, eliberată fiind de teama că reputatul comenta-
tor Cristian Topescu poate contracta o... laringită! ● De-
partamentul de specialitate din Ministerul Educației și Învă-
șămîntului promite că, la exact doi ani de la promisiunea
anterioară, va lansa noul regulament de funcționare a clubu-
rilor sportive școlare. Pînă la data apariției acestuia și
după aceea, rămîne valabil vechiul regulament! ● Într-o
scrisoare închisă trimisă la redacție, cei 4 antrenori emeriți
ai lotului național de canotaj feminin — Victor Mocian, Ma-
ria Drăghici, Ioan Boicu și Gheorghe Gheorghiu — ne-au
rugat să intervenim pe lângă conducerea C.N.E.F.S. pentru a
le permite să mai activeze și în cluburi, din dorința de a
împărtăși din experiența lor și tinerilor antrenori din secții.
Gîndindu-ne la viitorul canotajului românesc, facem cune-
nta intervenție, cu mențiunea suplimentară că respectivilor an-
trenori emeriți or fi și foarte obosiți după atîtea călătorii prin
lume!... ● Odată cu consumarea Campionatelor europene
de atletism, Anisoara Cușmir s-a decis să se pregătească per-
manent împreună cu recordmana mondială Văli Ionescu, din
dorința de a-i oferi antrenorului ei posibilitatea de a cunoaște
metodele de lucru promovate de antrenorul Mihai Zaharia.
Federația e de acord, ca de obicei, cu tot ce propune și soli-
cită Anisoara Cușmir! ● Federația de baschet contraman-
dează pe această cale hotărîrea potrivit căreia toate echipele
de divizia A au obligația să alinieze în teren cîte 3 jucători
de minimum 2 metri. Conform noulor măsuri, obligația este
ca în teren să fie numai jucători de 2 metri și mai mari,
acesta fiind singurul drum care poate face din baschetul no-
stru un sport... la înălțime! ● Sectorul propagandă din
C.N.E.F.S. își invită foștii colaboratori să participe din nou la
elaborarea unor materiale de popularizare a sportului și
a sportivilor români, fondurile rezultate din distribuirea acesto-
ra fiind destinate redeschiderii unui Muzeu al sportului. În
muzeu vor fi prezentate, pe lângă prețioase medalii, cupe și
diplome, figurile de ceară ale comisiei de evaluare a ma-
nuscriselor, afișelor și pliantelor.

AL. HORIA

UMOR STRAIN

— Cum de aveți niște pi-
ramide atît de mari?, l-a
întrebat într-o zi suveran-
ul unui stat pe amba-
sadorul Egiptului.

— E foarte simplu — a
răspuns acesta. Le udam în
flecăre zi.

— Ascultă, Donovan, zise
clientul intrînd dis-de-di-
minează în bar. Seara tre-
cută nu a fost cumva pe
la tine prietenul meu, Jim
Foster?

— Ba da, domnule.

— Și... am fost și eu cu
el?

Alimentația rațională a adolescenților

Adolescența reprezintă o perioadă fiziologică, cu particularități deosebite, legate de profunde transformări biologice. În această perioadă se produce dezvoltarea rapidă fizică, neuroendocrină și intelectuală. În acest context, alimentația trebuie să fie adecvată nevoilor fiziologice, respectiv asigurării rației de întreținere, rației necesare efortului fizic și intelectual, ca și celei pentru creștere și dezvoltare.

Nevoile energetice globale sint, în medie, de 55—60 calorii/kilogram corp greutate ideală la băieți și de 50—55 calorii la fete. În funcție de temperatura medie anuală, un raport F.A.O. a prezentat unele cifre orientative:

Temperatura medie anuală (grade C)	Nr. calorii Băieți	zilnice Fete
0°	3 600	3 250
5°	3 500	3 150
10°	3 200	2 850
15°	3 100	2 750

Greutatea ideală se poate calcula după formula: $50 + 0,75 \times (\text{înălțimea în cm.} - 150)$ pentru băieți. Pentru fete, rezultatul obținut se înmulțește cu 0,9.

Din totalul caloric zilnic, proteinele trebuie să reprezinte aproximativ 13 la

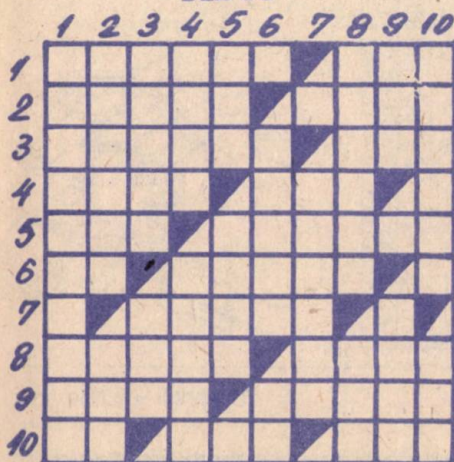
sută. Cel puțin 55—60 la sută dintre acestea vor fi proteine animale cu valoare biologică mare. Astfel, o cantitate de 180—200 grame carne, pește sau derivate, de 400 grame lapte, 30—40 grame brinzetură și de 40—50 grame ouă pe zi poate asigura acest deziderat. Restul cantității de proteine se va acoperi din alimentele de origine vegetală.

Grăsimile sint recomandabile să asigure în jur de 32 la sută din aportul caloric total. Ca și la proteine 55—60 la sută din grăsimi trebuie să fie de origine animală. Restul de circa 55 la sută din calorii revin glucidelor. Nutriționistul recomandă ca acestea să provină în special din legume, fructe, produse cerealiere și numai 14—15 la sută din zahăr și produse zaharoase.

Prezentăm în continuare rațiile recomandate:

Grupa de alimente	Cantitatea în grame pe zi
Lactate:	
Lapte	400
Brinză	40
Carne și derivate:	
Carne	140
Preparate de carne	15
Ouă:	50
Legume și fructe:	
Cartofi	310
Alte legume	300
Leguminoase	20
Fructe	350
Produse cerealiere:	
Pâine	400
Paste făinoase	50
Grăsimi:	
Unt	30
Ulei, margarină	50
Zahăr și produse zaharoase	70

APĂ



ORIZONTAL: 1) Incasau taxa de trecere peste poduri (inv.) — Parte de uscat, care înaintează în mare. 2) Vinzătorii de apă, de odinioară — Autorul melodiei „Orașul de la Dunăre”. 3) Canal

interoceanic, între cele două Americi — Albastrul mării răsfrit în înălțimi. 4) Fluviu în U.R.S.S. — La marginea apei. 5) Personificare a soarelui în mitologia egipteană — Fringhii marinărești. 6) Caiet — Faptul de a ploua mărunț. 7) Pește asemănător cu un șarpe. 8) Stropită cu apă — Pictor român, autorul pinzel „Portul Constanța”. 9) Lacul de la poalele muntelui Ghilcoș — Insule de corali în mările calde. 10) Plantă textilă — Pe fundul bălții — Născut de mișcarea mării.

VERTICAL: 1) Locuri din bălți, acoperite cu papură. 2) Ars cu... apă — Fluviu în U.R.S.S. 3) Fata pe care Zeus a cucerit-o preschimbându-se în ploale de aur — Cească de cafea. 4) Mare în U.R.S.S. — Material de construcții, care oprește infiltrarea apei în locuințe. 5) Riu în R.F. Germania — Partea din spate a unei nave. 6) Funia cu care se leagă o corabie la mal — Apele! 7) Punctul terminus al unei odisei acvatice legendare. 8) Ca bronzul atins de umezeală — Lila. 9) Fluviu, mări, oceane — Încăpere situată la fundul unei nave. 10) Sub mezanin — Fluviu african.

Dictionar : RIE, RIM.

Important este ca repartitia acestor alimente să se facă la 4 mese, din care circa 20 la sută din calorii să fie consumate la masa de dimineață, 10 la sută la gustarea de la ora 10—11, 45 la sută la masa de prinz și 25 la sută la masa de seară. Considerăm că trebuie subliniat rolul mesei de dimineață, care trebuie alcătuită din lapte, brinză, ouă, piine și nu numai dintr-un ceai sau cafea cum se obișnuiește adesea, deoarece urmează imediat perioada din zi în care sînt necesare tocmai substanțele alimentare cu rol plastic, funcțional și energetic.

O atenție deosebită trebuie acordată adolescentelor gravide și care alăptează, deoarece în această situație rația trebuie suplimentată caloric cu 10 la sută în prima jumătate a sarcinii, cu 20 la sută în cea de a doua parte și cu 25 la sută în perioada de alăptare, față de rația obișnuită.

Alimentația adolescenților trebuie privită cu toată seriozitatea de familie sau educatori deoarece practica noastră a arătat de multe ori aspecte negative. Am putea cita tendința pentru mesele frugale, rapide, constind din sandvișuri, conserve, fripturi, alimente picante, cel mai adesea consumate la ore neregulate, curele de slăbire nejustificate și incorecte, neglijarea mesei de dimineață, chipurile „din motive de timp”, abuzul de cafea și băuturi alcoolice în locul alimentației.

Consecințele unei alimentații neraționale în această perioadă a adolescenței se văd destul de rapid. Este vorba de boli cronice degenerative (dislipemii, diabet zaharat, ateroscleroză precocă), de boli digestive (ulcer gastro-duodenal, colite, colecistite), de boli neuropsihice (nevroze, psihoze), de boli stomatologice (carii dentare, parodontoză). Asupra acestui aspect atît cercetătorii români, cit și cei din alte țări

au ridicat un semnal de alarmă. Medicina modernă tinde să fie predominant profilactică, adică orientată spre prevenirea bolilor și nu pentru tratarea acestora după ce s-au instalat. Așa se face că în urmă cu 30 de ani infarctul miocardic se întâlnea după vîrsta de 45 de ani, iar astăzi a devenit frecvent în jurul vîrstei de 30 de ani și chiar la indivizi și mai tineri. Experiența Centrului de nutriție și boli metabolice din București a arătat că numai prin tratament dietetic se pot normaliza peste 65 la sută dintre dislipemii, adică acele tulburări ale grăsimilor sanguine care pot genera afecțiuni grave (infarct miocardic, accidente vasculare cerebrale, arterite ale membrelor inferioare, pancreatite acute, gută, diabet zaharat). Avînd în vedere contribuția alimentației neraționale în apariția acestora se consideră că prevenirea începe de fapt de la vîrsta adolescenței.

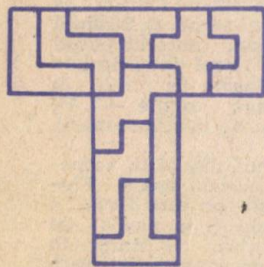
Nu trebuie uitate nici regulile igienei legate de mîncat. Pornind de la spălatul pe mîini înainte de mese, de la mesele luate în condiții de liniște, cu mestecat atent, fără citit sau vizionare a programelor la televizor, pînă la spălatul dinților după mese, mese — repetăm — la ore regulate — cu toate că par bine cunoscute — nu se prea respectă la această vîrstă. Obiceiurile alimentare și igienele corecte căpătate la vîrsta adolescenței reprezintă o certitudine pentru o viață sănătoasă mai tirziu, pentru vigoare și putere de muncă în scopul unei prezențe active la dezvoltarea patriei noastre socialiste.

DR. JUSTIN STĂNESCU

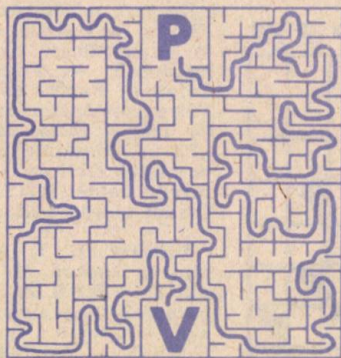
medic specialist,

Clinica de nutriție și boli metabolice,
Spitalul „Dr. I. Cantacuzino”,
București

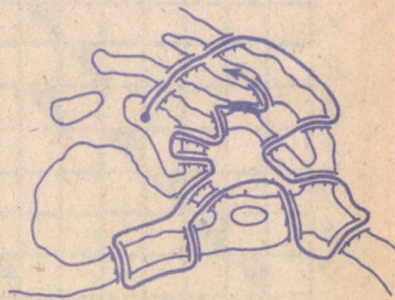
RĂSPUNSURI:



A — 9 figuri — un T



B — Un mesaj



C — 17 poduri — o trecere

Prezentarea grafică : **Gabriel FLOREA**

Tehnoredactor : **Dumitru DAMIAN**

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scintei”

La fiecare sfîrșit de an puteți deveni
mai informați, mai bine dispuși citind

ALMANAHUL SCÎNTEII TINERETULUI

Exact același lucru îl puteți obține
la fiecare sfîrșit de săptămînă citind

SUPLIMENTUL LITERAR-ARTISTIC AL SCÎNTEII TINERETULUI

Publicația cuprinde:

- Cronici literare scrise cu franchețe
despre principalele apariții editoriale

- Convorbiri cu personalități de prim-
plan ale culturii contemporane

- Poezii, schițe, piese de teatru,
eseuri semnate de cei mai valoroși
reprezentanți ai tinerei generații
de scriitori

- Dezbateri, cu opinii pro și contra,
asupra unor probleme aflate la ordinea
zilei în domeniul culturii și artei

- Un permanent dialog cu cititorii,
atît la rubricile Cenaclu prin
corespondență, Dialog cu cititorii,
cît și prin publicarea celor mai interesante
opinii și creații literare

- Extrase din cărți aflate în pregătire

- Scrieri românești și străine de mare
răsunet, în serial

- Reproduceri de artă, fotografii,
caricaturi



ALMANIA

ȘCÎNTEIA
TÎNERETULUI

1983

Lei 18